
3 1761 07466152 1

VELUT
ARBOR
ÆVO

Joh Olof Wallin

Ad. Bonnier, Stockholm.

SAMLADE

VITTERHETS-ARBETEN

AF

JOHAN OLOF WALLIN.

FEMTE UPPLAGAN.

FÖRSTA DELEN.

STOCKHOLM.
ADOLF BONNIER.
Kongl. Hof- och Universitets-Bokhandlare.

LIBRARY
OCT
11
1983
UNIVERSITY
OF TORONTO

LEFNADSTECKNING.

Johan Olof Wallin föddes i Stora Tuna församling af Dalarne, den 15:de Oktober 1779. Fadren var dåvarande fältväbeln vid kongl. Dal-regementet, sedermera kapitenen Johan Abraham Wallin, och modren Beata Charlotta Harkman. Af flere syskon var Johan Olof äldst, och genom honom ensamt har fäderne-namnet, vid hvilket dittills ingen allmännare ryktbarhet varit fästad, blifvit icke blott för sin tid ett bland de allmännaste och kärast bekanta öfver fäderneslandet, men äfven med oförgängliga drag tecknadt i den svenska kyrkans och den svenska vitterhetens häfder.

Då man betraktar de många hinder och svårigheter, dem Wallin redan från de första stegen af sin bana ägt att bekämpa, känner man stegras sin förundran öfver de mångfaldiga, stora och lysande verk, som han vid en ännu icke särdeles framskriden ålder hunnit fullborda. En tryckande fattigdom, som försvårade alla utvägar till boklig undervisning, förenade sig med en ytterligt svag helsa, att under de år, då verksamheten vanligen får sin första riktning, förvandla hans lif till en fortsatt strid med nöd och kroppsliga lidanden. Men hans starka själ lärde sig tidigt att öfvervinna de mötande hindren. Han fick tillfälle besöka Fahlu trivialskola och äfven Westerås' gymnasium; men vid sistnämde läroverk måste han, till följe af bristande tillgångar, flere gånger afbryta sin vistelse, för att, medelst den undervisning, han kunde lemna förmögnare barn i hemorten, förskaffa sig lefnadsuppehälle. Ickedestomindre var han, då han vid sjutton års ålder och efter tvenne års bortovaro

från gymnasium dit återvände, så framom sina medlärjungar, att honom uppdrogs, å den studerande ungdomens vägnar, hålla ett tal på latinsk vers vid den högtidliga fest, som då af gymnasium skulle firas. Redan från denna tid uppenbarade sig hos WALLIN den förkärlek för den romerska litteraturen, som på hans bildning ägt ett så afgjordt inflytande och som hos honom aldrig slocknade. Äfven tecknade hans lärare, den vördnadsvärde doktor STAMBERG, i det betyg, hvarmed WALLIN afgick till Upsala universitet, att den afgående var en yngling, hvars like Westerås' gymnasium hvarken tillförene afsändt eller hädanefter skulle afsända till lärdomens högsäte.

Under vistelsen i Upsala, der han inskrefs såsom student år 1799 och promoverades till filosofie magister år 1803, blefvo WALLINS anlag för svenskt skaldskap, hvilka han dittills endast öfvat för att förhöja några enskilda högtider, allmännare bekanta, särdeles genom den i Upsala tidningar (1802) införda *Sång vid Studeranden Ströms död.* Han började nu äfven täfla i svenska akademien och eröfrade inom fem år sex pris, nemligen år 1803 heders-accessit för öfversättningar från Horatius; år 1805 stora priset för skaldestycket *Uppfostraren,** samt tvenne mindre belöningar för öfversättningar från latinska skalder, 1807 äfvenledes ett mindre pris för en öfversättning från Virgilius, och år 1808 den största belöning, som svenska akademien utdelat, eller det pris af tvåhundrade dukater, hvilket akademien utfästat för en sång vid aftäckandet af konung GUSTAF III:s bildstod. Akademien begagnade äfven det första tillfället af något ledigt rum bland sina ledamöter för att tillegna sig WALLIN såsom ledamot och valde honom till direktör vid firandet af sin jubelfest (1836). Såsom verldslig skald har WALLIN intagit ett oförgätligt, ett af de främsta rummen i svenska vitterheten, ehuru han, nästan innan han inträdt i manna-åldern, utbytte lyran emot Davids-harpan, hvars främsta sångare i norden han med ojäfvad rätt blifvit kallad.

---

* Sedermera af förf. benämndt *Första Uppfostringen.*

Den ovanligt hastiga och stora framgång, som utmärkte WALLIN på den vittra banan, följde honom äfven, och ännu mer obestridt, såsom andlig talare och embetsman. Efter att, på inrådan af landshöfdingen NILS VON ROSENSTEIN — en tidigt vunnen beskyddare, som han alltid med vördnad och tacksamhet nämt — hafva egnat sig åt prediko-embetet, samt med högsta betyg undergått prest- och pastoral-examina (1806 *), började han sin bana såsom teologie adjunkt vid kongl. krigs-akademien; nämdes år 1809 till slotts-pastor vid Carlberg, teologie lektor vid krigs-akademien, ledamot af sällskapet *Pro fide & christianismo*, kyrkoherde i Solna och Ulriksdal, samt teologie doktor; år 1810 en af de aderton i svenska akademien; år 1811 fullmäktig i rikets ständers riksgälds-kontor, ledamot i psalmboks-komitén och samma år lärare i teologi och litteratur hos H. K. H. hertigen af Södermanland, hvilken höga lärjunges lyckliga framsteg han snart ägde den glädjen, att under anställd examen inför rikets ständers deputerade bevittna; år 1812 kyrkoherde i Adolf Fredriks församling, samt fullmäktig i rikets ständers bank; år 1815 ledamot af kongl. nordstjerne-orden, medlem af preste-ståndet vid samma års riksdag, samt ledamot af bibel-sällskapets styrelse, vid hvilket sällskaps första offentliga sammankomst han höll talet; år 1817, med nära enhällig kallelse, domprost i Westerås; år 1818, efter likaledes nära enhällig kallelse, ** pastor primarius, kyrkoherde vid Storkyrko-församlingen i Stockholm och ordinarie præses i stads-konsistorium; samma år ledamot af kongl. musikaliska akademien; år 1824 ordens-biskop och kommendör af kongl. nordstjerne-orden; år 1826 ledamot af den stora komitén till öfverseende af rikets undervisningsverk, samt heders-ledamot af kongl. vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien (som vid fyra tillfällen kallade honom till ordförande); 1827 ledamot af

---

* Han kallades först till hus-predikant hos öfverste-kammarherren friherre HAMILTON på Boo, hvars sons lärare han var.

** Innehade första rummet på förslaget med 2,409¾ röster. Af alla de röstande var det endast *en*, som icke gaf WALLIN sin röst. (Se Stockholms-posten för år 1818, N:ris 253 & 254.)

kongl. vetenskaps-akademien (som tio år sednare kallade honom till præses, hvilken befattning han nedlade med ett tal om vetenskapens förhållande till religionen); år 1830 konungens öfver-hofpredikant och præses i hof-konsistorium; 1834 ledamot af bibel-kommissionen; 1837, efter enhällig * kallelse uppförd å första rummet af erke-biskops-förslaget, samt af konungen i nåder utnämd till erke-biskop och prokansler vid Upsala universitet; samma år ledamot af serafimer-orden.

Bland dessa många olika, till stor del lysande förtroenden och utmärkelser, var det en kallelse, hvilken bland de öfrigas antal lätt undfaller en hastig öfverblick, hvars uppfyllande skänkt WALLINS namn en mera obestridd och oförgänglig ära, än alla de glänsande vedermälen af ynnest och upphöjelse, han från stat, kyrka och konungahus emottagit; vi mena kallelsen att vara ledamot af psalm-komitén, hvartill de både nya och omarbetade psalmer, som han dels i förening med FRANZÉN och CHORÆUS, dels ensam utgifvit, lemnade närmaste anledning. Då han erhöll detta uppdrag, var han bland ledamöterna den yngste till år och förtjenster, men knappt hade han bland dem inträdt, förrän han i denna förening blef själen, den ledande och ordnande kraft, som lifvade, underhöll och fullbordade företaget. Efterverlden skall, likasom vi, beundra i WALLIN den store psalm-författaren, den lyckliga anordnaren af äldres och nyares andeliga sånger till ett helt, hvarmed måhända intet nyare folk kan förete något jemförligt; men den tid, som sett detta värf utföras, kan vitsorda, att sjelfva WALLINS skaldesnille i förening med deras, som jemte honom lemnade bidrag till vår sednast antagna psalmbok, icke skulle mäktat frambära ett verk, så motsvarande sin bestämmelse, om han icke, med den honom gifna siare-blick att upptäcka „den fasta grunden, som en gång lagder är“ och hvarpå arbetet borde hvila, samt med den honom förlänade kraft att fram-

---

* På allmänna förslaget innehade WALLIN första rummet med 15 röster, dertill uppförd af erke-stiftets presterskap och rikets samteliga konsistorier. Inom stiftet erhöll han äfven första förslagsrummet med 223 röster. (Se Upsala Stifts Herdaminne. Ups. 1842.)

drifva sin åsigt i strid med tidens då rådande allmänna mening (hvilken sednare understöddes af så många bland både kyrkans och den vittra bildningens yppersta), hade utstakat banan för arbetarne och sammanhållit deras krafter, till upphinnande af det mål, som han fattat i sigte. Enligt den allmänna föreställning, som var rådande vid psalmboks-komiténs bildande, borde nemligen de gamla andaktssångerna nästan uteslutande utbytas emot nya, mera öfverensstämmande med tidens vittra bildning. Det var WALLIN, som, med uppoffring af flera bland sina egna då högt prisade psalmförsök, bevarade det bepröfvade gamla och lade till denna skatt det bästa af hvad nyare skalder, och förnämligast han sjelf, i fornandans enkelhet och renhet diktat. Sålunda verkliggjorde han sin förutsägelse om det nya psalmverket, att „det borde frambära det heliga, som ordet och hjertat förestafva, likasom i ett obesmittadt offerkäril, så oblandadt ej blott af tidens brister, men äfven af dess manér, att menniskonaturen i alla åldrar och lägen der utan möda igenkänner sina ädlaste behof och lugnas eller upplyses i sina ömmaste angelägenheter.“

Samtidigt med den nya psalmbokens omarbetning förekom den för svenska kyrkan icke mindre vigtiga frågan om en ny bibel-öfversättning. Äfven här framstod WALLIN i öppen strid med det allmänna tänkesättet, jemväl inom sitt eget stånd. Redan innan erke-biskop LINDBLOM, vid 1815 års riksdag, gjorde framställning om underdånig anhållan hos Kongl. Maj:t, att den af bibel-kommissionen fulländade öfversättningen utaf Nya Testamentet måtte stadfästas och påbjudas till offentligt bruk, hade WALLIN yttrat sig mot det olämpliga, att i den gamla bibeln „göra omskrifningar, afkläda allegorier och insvepa det goda betrodda godset i ett prydligt löfverk af nya talesätt och vändningar.“ * Han befarade att på detta sätt den ena förklaringen skulle uttränga den andra och fästade särskildt uppmärksamhet på vådan att öfvergifva det gamla bibelspråket „helgadt af sin ålder, högtidligt af sin kraft, sitt välljud och de mäktiga

---

* Se *företal till en biblisk historia,* den 4:de Juli 1814.

med sjelfva begreppet och känslan sammangjutna intryck, med hvilka det, från våra spädaste år, upplyftat våra hjertan och dragit till sig vår andäktiga uppmärksamhet.“ „Rören med lätt hand“ — sade han — „eller helst rören icke dessa vördnadsvärda tänkespråk, dessa heliga sedespråk, dessa välsignade tröstespråk!“ — Då icke dessmindre pluraliteten af ståndet syntes böjd att bifalla förslaget om den nya bibel-öfversättningens antagande, uppstod WALLIN, såsom han sjelf yttrade sig, „efter fåfäng väntan, att någon annan, någon af förtjenst eller ålder mera ansedd, skulle höja sin röst i det förebragta, vigtiga ämnet“, och afgaf sin märkliga reservation. * Han medger der, att hvad som i den nuvarande bibel-öfversättningen finnes oriktigt, eller lågt och oädelt i uttrycket, må afhjelpas, „men med lättaste hand, i full öfverensstämmelse med det öfriga, och så omärkligen, att man knappast behöfde offentligen kungöra det“, och han erinrar huru „den store LUTHERUS öfversatte ord för ord, partikel för partikel, bild för bild; from och varsam gick han steg för steg i de heliga skribenternas fotspår, en trogen tolk och fördristade sig ej, att med dem äga den fria hand, som han med profana auktorer kunnat sig tillåta. Derföre är ock den heliga Skrift lika sinnrik och lättläst för barn och enfaldiga, som för mogna och mer odlade christna.“ — Efter en mängd diskussioner i ämnet, hvilka alltmer antogo en polemisk natur och fortsattes en stor del af riksdagen, hade WALLIN dock den tillfredsställelsen, att ståndet förenade sig med honom och förslaget föll.

Den andliga makt, med hvilken WALLIN var begåfvad, bevittnas bäst af det sätt, på hvilket han genomförde psalmbokens omarbetning, och af det motstånd, hvarmed han tillbakahöll det tvifvelsutan välmenta men förhastade antagandet af en ny, efter tidens föränderliga smak utförd, moderniserad omklädnad af „det lifsens ord, som öfverlefver all mennisko-visdom“, och hvilken omskapelses verkan på den religiösa sinnesstämningen i allmänhet och på det innersta af samhällslifvet kunnat blifva af lika oberäkneliga som våd-

* Den 11:te Maj 1815.

liga följder. Att under striderna för dagen hans afsigter af många blefvo misstydda, kan ej förundra.

Att Wallin, under önskan att kunna bevara den gamla bibel-texten i dess vördnadsbjudande forndrägt, likväl ej nekat nödvändigheten af sådana förbättringar i närvarande bibeltolkning, der oegentliga eller mindre valda uttryck förekomma, är redan anmärkt och ådagalägges bäst af den utaf honom sjelf bearbetade och kort före hans död utgifna öfversättning af Johannis evangelium, der han efter mångårigt begrundande huru en bibel-revision ändamålsenligast kunde utföras, samt uppmanad af sakkunnige män att begynna verket, såsom den främste af svenska kyrkans presterskap, framlägger sin åsigt af detta högvigtiga ämne. Vid företagandet af detta värf erfor han dock ånyo alla dess svårigheter och säger: „Jag kände, att Guds ord icke är mennisko-ord, och att en öfversättning deraf var något helt annat, än en från romerska klassikerna."

Med Wallin började ett nytt tidskifte i vår andliga vältalighet, hvars estetiska pånyttfödelse visserligen var grundad af Lehnberg, men hvilken talarekonst nu af Wallin utbildades i en egendomlig och mera strängt religiös riktning. Hellre än att ingå i en lika ofta väckt, som ändamålslös undersökning, hvilken af naturen var mera danad till vältalare: Wallin eller Lehnberg, må på dem båda rättvisligen lämpas skaldens ord:

Den, som stått högst ibland sin tid,
Han lefvat har för alla tider. *

För båda fylldes templen; båda ställdes af hvar sin samtid högst bland andliga talare; hos båda beundrades en ny, egen uppfattning af ämnet, en omsorgsfull delarnes anordning, en hög värdighet i tonen, en förvånande rikedom af tankar och öfverraskande vändningar, en i alla hänseenden fulländad framställning, ett välljudande och klangfullt språk, ett hänryckande föredrag; hos båda var talaren oskiljaktig från sjelfva talet. I dessa egenskaper voro de jemförliga; men i öfrigt huru skiljaktiga! Den ene apostoliskt fridsam och

---

* Schiller.

tröstande, som Johannes, den andre profetiskt varnande och straffande, som Pulus; den ene upplyftande de nedslagna hjertan, den andre uppskakande de förhärdade; den ene med solstrålen öfver anletet, den andre med åskmoln på pannan.

Men uti en annan art af andlig vältalighet står WALLIN ensam i Sverige, sannolikt i Europa. Genom sin sällsynta förmåga att såsom talare upphöja ämnen af den allmänligaste beskaffenhet och skänka dem, medelst sin framställning, ett rum vid sidan af snillets och konstens skönaste taflor, blef WALLIN en hos oss oupphunnen, troligen oupphinnlig tillfällighetstalare. Under en tidrymd af nära tretio år hafva hufvudstadens invånare varit vane att höra WALLIN tolka nästan hvarje betydelsefullare tilldragelse för kyrkan, fäderneslandet, konungahuset; och enskilde hafva uti de af honom vid grafven uttalade *minnesord* sökt en oförgänglig pant för bevarande af sina kärastes minne och namn. En sådan samling, som WALLINS Religionstal (öfversatta på främmande tungomål och äfven högt värderade utom Sverige) torde icke heller någon annan litteratur kunna uppvisa.

Jemte den rikedom af andeliga sånger och tal, samt ofvannämde Försök i Bibeltolkning, som WALLIN skänkt oss, har han äfven i LUTHERS och SVEBILII fotspår uppträdt såsom skriftställare i religions-undervisningen genom sin omarbetning af katechesen för den nya elementar-skolan.

WALLINS fruktsamma bana som andlig och verldslig skald, andlig och verldslig talare, kan för mången synas hafva lemnat honom föga tid till egentliga embetsmannagöromål, ännu mindre till en daglig uppmärksamhet på alla de ärenden, som kunde ligga inom hans domvärjo i egenskap af kyrkans eller statens tjenare. Få hafva dock i uppfyllandet af tjensteåligganden varit mera outtröttliga och samvetsgranna, än han, och ifrån den stund, då han emottog sin första adjunkts-befattning, till den, då han nedlade sin herdestaf såsom svenska kyrkans primas, torde ingen kunna tillvita honom ens ett ögonblickligt fördröjande, för att icke säga en försummelse af något ärende tillhörande hans handläggning, från och med (i sednare tider) de mest omfattande mål för rikets undervisningsverk, till de lägsta underordnade

obetydligaste hemställanden. Han var städse framom sitt åliggande, huru göromålen, af den mest olikartade beskaffenhet, än hopade sig och sammanstötte. Tyngst för honom var dock deras börda, och uppbärandet deraf för hvarje annan oförklarligt, under de aderton år, då han stod i spetsen för hufvudstadens första församling och derjemte tog den verksammaste del i vården om undervisnings-verken, fattigvården, kommunal-ärendena, m. m. Föga gafs någon fråga af allmännare vigt för hufvudstadens alla bildnings- eller försörjnings-anstalter, der man ej hos honom sökte råd, upplysning och medverkan. Hans sätt att behandla allmänna ärenden var gemenligen att — enligt hans eget yttrande — "utan konsiderationer gå rakt på saken". Framgången uteblef sällan, och lika litet enskild ovänskap af den eller dem, som funno sig sårade af det någon gång diktatoriska i åsigtens framställning eller åtgärdens genomdrifvande.

Bland de många minnesmärken af sitt deltagande i vården om Stockholms undervisningsverk och allmänna anstalter, som WALLIN efterlemnat, torde här företrädesvis böra nämnas Stockholms gymnasium och prins CARLS inrättning för fattiga och vanvårdade barn, hvilka stiftelser, i deras närvarande skick, till stor del äga att tacka WALLIN för deras tillvaro. Båda har han äfven i sitt sista förordnande ihågkommit: den sistnämde med en gåfva af 1,000 r:dr b:ko, den förra med en summa af 2,000 r:dr, såsom fond för ett stipendium åt någon obemedlad, lofvande yngling. En lika summa för likartadt ändamål har han tillagt Westerås' gymnasium, äfvensom han redan i lifstiden förärade Westmanlands och Dala nation i Upsala en summa af 1,000 r:dr, hvaraf räntan skulle användas till ett stipendium för någon fattig studerande. Många prof af hans välgörenhet i enahanda hänseenden har han sjelf för verlden dolt. Slutligen bör, bland hans omsorger om undervisningsväsendet i hufvudstaden, nämnas den kraftfulla del han tog i ett ändamålsenligt ordnande af den nya elementarskolan och af den s. k. HILLska skolan å Barnängen. En enskild, enligt hans plan grundad, uppfostrings-anstalt, under namn

af Wallinska skolan, har i hufvudstaden ägt stort tillopp och förtroende.

Af hvad Wallin sålunda, för hufvudstadens allmänna uppfostrings- och välgörenhets-inrättningar verkat från en jemförelsevis underordnad plats inom den svenska kyrkan, kan man sluta i hvad mån han, som hennes öfverherde, skulle hafva gagnat rikets undervisnings-väsende och barmhertighets-anstalter, om en längre tid för utöfningen af detta höga kall varit honom beskärd. Men han hade knappt fullbordat sin Eriks-gata genom det honom anförtrodda vidsträckta stift — en del församlingar hade han icke ens hunnit besöka — förrän ett sorgebud förkunnade öfver landet: "den du kär hafver ligger sjuk" — och få dagar derefter kom tidningen, att den trogne tjenaren ingått i sin Herres glädje, innan "hans ögon voro mörk vordne". I mannaminne har ingen enskild mans bortgång väckt en så djup och allmän rörelse, ifrån de mäktiges palats till de ringas hyddor, inom de lärdes salar och i arbetarens tjäll. Närmaste dödsorsaken var tvifvelsutan ett öfvermått af arbete, en ansträngning under hopade embetsåligganden, för hvilkas uppfyllande den nitiske tempelvårdaren försakade dagens hvila och nattens ro. Under de sista tvenne åren förenades hos Wallin erke-biskops- och prokanslers-embetenas vidsträckta omsorger med utöfningen af alla de tjenstepligter, som åtföljde de befattningar han ännu icke frånträdt, såsom öfver-hofpredikant, pastor primarius, ordförande i tvenne konsistorier medlem af en mängd direktioner och komitéer, hvartill kom, att han såsom predikant hos de Kungliga och inom sin församling uppträdde fastmer oftare, än tillförene, samt med fortfarande beredvillighet emottog nästan hvarje kallelse såsom andlig talare, vid offentliga och enskilda tillfällen. Under denna tid utförde han äfven sin bibel-öfversättning, hvaråt han hufvudsakligen offrade hvilans stunder. Hans ursprungligen svaga, ofta vacklande helsa bröts. Efter slutade embetsförrättningar och examina vid undervisnings-verken i Stockholm, reste han, redan lidande, att fortsätta utöfningen af sitt herdekall, till Upsala, der han, i kanslerns ställe, öppnade lagerkröningens högtid för vishetens unga söner och i prediko-embetet in-

ställde nya förkunnare af försoningens heliga lära. Efter fyra dagars nära oafbruten embetsverksamhet lades han på sjuksängen, hvarifrån han icke uppstod. Vid tidningen om hans död anlades sorg af Stockholms och erke-stiftets presterskap samt af svenska akademien, som i honom förlorade en af sina utmärktaste medlemmar. Hans lik fördes af dertill utsedda universitets-lärare till Stockholm, der det af hufvudstadens presterskap emottogs, samt invigdes till den eviga hvilan i närvaro af den konungason, som han sjelf fört till altaret, i det tempel, der han så herrligt förkunnat det gudomliga ordet, och af den kyrkans vördnadsvärde tjenare, som han sjelf önskat till sin efterträdare i det kall, han under aderton år beklädt*). Då hans stoft fördes till sitt hvilorum i den af honom invigda kyrkogård, åtföljdes det af en oräknelig mängd af hufvudstadens befolkning, iklädd sorgens drägt, och vid grafven uppstämdes heliga sånger af ynglingarne från det lärdomssäte, som i honom förlorade sin närmaste vårdare. Flere af Sveriges skalder slogo sina lyror vid hans graf och vid svenska akademiens högtid tolkades hennes saknad af den utaf den hädangångne så högt värderade Fritiof-sångaren. Storkyrko-församlingens medlemmar hafva upprest en minnesvård åt den oförgätlige herden. *Hans hvila skall vara ära.*

Några ord om WALLINS personlighet må slutligen tilläggas för dem, som icke känt honom. När han uppträdde i det offentliga, var hans yttre, i hållning, anblick och stämma, af fullkomligt öfverensstämmande karakter med det högtidliga af hans sång och vältalighet. I stora ögonblick var han ej blott högtidlig, men majestätlig. En sådan talare-röst, som hans, lärer samtiden icke erinra sig hafva hört. När ämnet så fordrade, mild och beveklig, ägde den en kraft att icke blott fylla hvad tempelsal som helst, men äfven vid de tillfällen, då han — såsom vid den nya kyrkogårdens invigning, utanför hufvudstaden — skulle yttra sig till den under öppna himlen församlade menigheten, förlorade få

---

* WALLIN afled i Upsala den 30:de Juni 1839, kl. ¾11 f. m. och begrofs i Stockholm den 19:de Juli s. å. Jordfästningen förrättades af öfverhofpredikanten, pastor primarius m. m. doktor HAGBERG.

eller kanske ingen af de mångtusende, som omgåfvo honom, något af hans tal, ehuru det ej syntes kosta honom någon öfverdrifven ansträngning. Föredrog han åter ett vältalighetsstycke eller ett poem vid någon akademisk högtid, var hans deklamation alltid afpassad efter rum och åhörare, samt konstnärsmässigt fulländad. — Hans enskilda lif var okonstladt, patriarkaliskt enkelt, och för vällefnaden ägde han intet sinne. Sträng arbetare, fordrade han mycket af underordnade, men delade också gerna deras mödor. Han kände djupt en vänskap, som en oförrätt. Sträng ordning handhade han i det allmänna, som i det enskilda. Utan ärfda ägodelar och utan begär efter vinning, kunde han, när så fordrades, vara frikostig, och han var det ofta, ej för att synas, men för att uppfylla sitt hjertas behof att gagna.

Erke-biskop Wallin ingick år 1810 äktenskap med mamsell Anna Maria Dimander. Detta äktenskap var barnlöst, men i barns ställe upptogo de ädla makarne trenne slägtingar, som af dem åtnjutit föräldravård.

Bernh. v. Beskow.

INNEHÅLL.

SAMLADE VITTERHETS-ARBETEN

AF

JOHAN OLOF WALLIN.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS ISAAC MARCUS,
1863.

Första Uppfostringen.

Lärodikt,

som vunnit Svenska Akademiens stora pris år 1805.

Ges andra segrar ej för skalden att besjunga,
Än på ett blodsköljdt fält, der krigets åskor ljunga?
Ges ingen liflig scen, för oss betraktansvärd,
Mer än kothurnens scen ifrån en diktad verld?
Räcks blott en tacksam krans af skördgudinnans händer
På odlarens parterr och plöjarns åkerländer?
O Skördarnes Virgil! O Belternas Homer!
Virginias Euripid! jag täflar ej med er.
Jag fick er känslas lif: ej höjden af ert snille,
Ej glansen af ert namn. Min sångmö offra ville
En gärd, af hjertat skänkt, af hjertat vedergälld —
Och sedan återgå i skuggan af sin däld.
Min scen är menniskan; då, än ej stöpt i vanan,
Ej tyngd af sorgerna, hon dansar fram på banan;
Då fostrarns eftersyn och vård och föreskrift
Besegrar lynnets fel och sinnets öfverdrift;
Med visligt fog fördrar, med stilla ömhet tvingar,
Och vårens späda brodd till skördens mognad bringar.

Väl mig! om någon dag, välsignande min röst,
Emot ett älskvärdt barn, en fars, en moders bröst
Med ädel tjusning trycks, med upplyst ömhet häfves!
Då sjöng jag lyckligt nog, och lefde ej förgäfves.

Men du! till mödors tröst och ädla dygders lön,
Oss följeslagande, tillbedda, ljufva kön!
O du, som re'n är mor, och du, som mor skall blifva!
Du först! tag skaldens sång, och skaldens anda lifva!

Försvunnen är den tid, då makten våldets var,
Och qvinnan slafvande, och mannen en barbar:
Försvinne ock den tid, då listen, i förening
Med slöjad sinnlighet, ger rökverk utan mening,
Och, lik en mirthöljd orm, förförarn, lömsk och kall,
Tillber gudinnans nåd — och ler åt qvinnans fall!
Din rätt, ditt värde känn! var, som naturen lärde,
Var stolt! det är din rätt — *Var ljuf!* det är ditt värde,
Och stifta, blyg och trygg, för våra seder lag,
Med tjusande befäl och herrskande behag!
Jag söker qvinnan ej bland bistra amazoner,
Inkräktande ett namn af undrande nationer:
Mer vördnadsvärd än stor, mer kär än minnesvärd,
Hon segrar skönare med tårar, än med svärd.
Jag söker henne ej bland tänkares problemer,
I forskningarnas djup, omtöcknad af systemer:
Behaget, enfalden, blef hennes sälla lott,
Och, leende och ljuf, dess vishet hjertats blott.
Men också ej ibland den yra flock, som hvimlar,
En stunds gudomlighet, i yppighetens himlar,
Af *modet* skapt och närd, och lik den meteor,
Som fladdrar upp och flyr och lemnar intet spår.

Jag fann dig någon gång; jag skall ännu dig finna,
Och kyssa dina fjät, tillbedjansvärda qvinna!
Jag fann dig obemärkt i huslighetens krets,
Omhvärfd af dina barn, och med din lott tillfreds,
Af vettets odling prydd, men skild från flärdens yra,
I anspråksfria värf din lilla verld bestyra.
I själens oskuld vis, och kännande och öm
I redbar verksamhet, ej i romantisk dröm,
Med hjertats tjusningskraft och dygdernas exempel
Du gjorde af ditt hus lycksalighetens tempel —
Du var prestinnan der. Förtrolighet och frid
Och ordning och behag gick, i förderfvets tid,
Att der en fristad få, att värma der och gläda.
De sälla i ditt hägn, de arma och de späda,
Som lekte vid din fot, som logo vid ditt bröst:
Allt vårdade din blick, allt lifvade din röst.
En make mellertid ser dagens mödor flydda,
Och vänder tröttad hem till lugnet af sin hydda,
Förtjust i hoppet re'n att helsas vid dess dörr
Af samma englablick och kända röst, som förr...
Och nu, och nu sin arm om tjuserskan han lindar —
Farväl! du toma ståt, som hopens syn förblindar!
Och sorg och guld, farväl!... hvad är ett fräjdstort namn,
Hvad är ett hopadt guld, emot en makas famn?
En huld och odelt famn i glädje och i smärta.
Ett hjerta klappande emot ett tacksamt hjerta.
En vän, som känner blott och andas för en vän,
Den han får göra säll — och hon gör säll igen!...
Gud! om en ynglings suck igenom molnen hinner,
Om ej förutan hopp dess korta vår försvinner,
Och ej förutan glans dess sommarsol går ner;
Mitt hjerta höjer sig, och lugnar sig och ber:
Gif mig en sådan vän! gif mig en sådan maka!

Så vill jag lyckans brant och ärans höjd försaka,
Och undrarenas sorl, och täflarenas strid,
Och, lycklig med min lott, min gömda hyddas frid,
Mitt rena sinnes frid, min maka och min lyra,
Försmå de storas gunst, förakta hopens yra!

Så, qvinnor! glädjens ros, ömt hägnad af er hand,
Gror upp för er och oss, på dödlighetens strand.
Men, sälla skaperskor af sällheten på jorden!
En högre lott ännu är eder tillredd vorden.
Af dina många barn hvi gläds du, Svea bygd!
Och du, o Sveas far! hvad båtar, i ditt skygd,
Att skalden harpan rör och filosofen tänker,
Och bildningen sin kraft åt sanningarna skänker,
Att lyfta åter upp en domnande nation
I dygder och i glans, vid din och ljusets thron?
Ack! döende och matt skall ljudet af det sanna
Blott inom murarna af visas skolor stanna,
Och sången, vishetens och dygdernas organ,
Bli flärdens tidsfördrif och smickrarens pean:
Om ej de unga bröst, der frukter skola röjas,
Med öm och tidig vård i pligtens daning böjas;
Om hjertat icke känt, hvad tanken vet en dag,
Behagens sedlighet och dygdernas behag.
Se åkern! Ingen hand i tid dess flöden ledde,
Bröt lindan och dess vall till äringen beredde:
Och såningstiden kom, och solens milda kraft,
Och regnets vexelskur till lif och näringssaft...
Men — våren var förbi, all plöjarns flit förgäfves;
Hans sena korn ej gror, hans brodd af tistlar qväfves.

Dig är det, ömma mor! natur och himmel böd
Åt menskans första fjät att ge det första stöd.

Du, sjelf i känsla len, och stolt i dygdens höjning,
Skall ge en nytänd själ dess första ädla böjning,
Och trycka, formande och lekande och mild,
I späda hjertats vax ditt eget hjertas bild.
Som, på sin födslodag, af en gudomlig moder,
Achill, att härdad bli, sänks ner i Stygens floder —
Pelei son, Achill, stor af tyranners tvång,
Och stor af Ilions fall, men störst af skaldens sång:
Så — om din ättling skall till nya åldrar bära
Ett namn af dygder kärt, och stort i verklig ära —
Med tåligt varsam hand från lifvets första stund
Lägg, hulda moder! lägg till detta storverk grund!
Väck känslans sedekraft från lifvets första ljusning!
Hon är den amulet, hvars dröjande förtjusning
Skall hägna oskulden, bepröfvas och stå fast,
Med karakterens höjd, mot alla ödens kast,
Och främja likars väl och fosterlandets heder,
Och kalla öfver dig välsignelserna neder!

Hör mig . . . nej, glöm min sång, och hör naturens röst!
Du moder! föd ditt barn invid ditt eget bröst!
Han var ej, denna pant, i långa månar buren,
Att, sträckande sin famn — o nesa för naturen! —
Sin späda famn mot dig . . . förskjuten från din famn,
En ann sin kärlek ge, och dig blott moders namn.
Förunderliga verld! förvända skick af tingen!
Har djuret känslor fått, der menniskan har ingen?
Hvad! eller är hon blott för flärdens domar vek?
Dess vandel vanans tvång, dess väsen *modets* lek?
Din konst i annan mark en telning vådligt sätter:
Ej tål han sommarns qvalm, ej frostens oförrätter,
Om icke kring dess rot du varsamt lemnar qvar
Den moderliga jord, som den i skötet bar:

Ditt barn, bekymmerlöst åt lejda armar lemnadt,
Skall fästas vid ett bröst, ej till dess näring ämnadt;
Skall fästas kärleksfullt... och få kanske till lön
Fördolda krämpors gift och tysta lasters frön:
Olyckliga! att du, i nöjets hvirflar dragen,
Ännu i ledig gång, i samråd med behagen,
Må härma flickans färg, och hejda vårens dar...
De fly, de fly ändå! — men ångern stannar qvar.
Nej! Nordens dotter! nej — låt södra Europen
Förmå, barbariskt fin, att qväfva känsloropen,
Upproriskt slitande naturens första band,
Att slita banden se'n med kung och fosterland!
Du, svenska söners mor! och svensk medborgarinna!
Känn äran att ditt mål, som mor och maka, hinna!
Din konst, ditt enda råd du af naturen tag,
Af dygderna ditt *mod*, af hjertat ditt behag!
Må af en fåfäng verld sin dyrkan flärden bida:
Med barnet vid ditt bröst, din make vid din sida,
Är du ej dyrkad nog och älskansvärd och skön?
Och är ej pligtens vård tillika pligtens lön?...
Men nämnom icke pligt! det är din rätt allena,
Det är din ljufva rätt, att sjelf den skörd förtjena,
Den ömheten beredt i tacksamhetens grund,
Så glad i hoppets dar, som rik i mogna'ns stund.
Hvad är ock verldens ståt, och tjusningar och nöjen,
Mot jollret af ditt barn, dess oskuldsfulla löjen,
Dess gryende begrepp, dess blommande behag?
Hvar dag mer älskande, och kärare hvar dag,
Dess hjerta närmare intill ditt hjerta slutes,
Och kärleken till dig, med modersmjölken gjutes.
Än han ej stamma lärt sin hulda moders namn,
Men räcker dock mot dig en späd, oskyldig famn,

En öm, en älskad mor till ovärderlig borgen,
Att bli dess hopp, dess lön — i glädjen som i sorgen!

O du! min egen mor! -- om hjertat af en son
Kan gälda någon skärf af ett oändligt lån:
Frid öfver dina dar! — Jag fick ej guld och anor,
Min själ en främling blef i granna verldens vanor;
Men blef hon ren och god, men blef hon evigt varm
För menskligbet och dygd, hon blef det vid din barm.
Jag vet ej till hvad mål ett okändt öde leder,
Hvar din välsignelse min önskans gräns bereder;
Min enda vetenskap är flit och redlighet,
Och att en vördad mor jag evigt älska vet.
Men, goda! följ mig du! — Med lugn i alla skiften
Jag räcker dig min arm... den domnar först i griften.

Ännu i tanklös ro en lidande natur,
På gränsen vacklande af menniska och djur,
Den späda varelsen begär blott dessa båda:
Utvecklas utan tvång, och *härdas utan våda.*
Så, nyss i dvalan störd, ej än i redig sans,
Halföppnar slumraren sin blick mot dagens glans,
Och sluter den, och säll bland drömmar åter famlar.
Snart lidande och tvång sig till en känsla samlar;
Ur tanklöshetens natt, som småningom förflyr,
Ett anande förnuft i dunkel dagning gryr,
Och bildar till en verld, likt första morgonstrålen,
Med färglös grundning blott de närmsta föremålen.
Ej kedjande ännu begreppens sammanhang,
Men viljande, och röjd, och öfver djurets rang,
Den späda själens kraft i bojorna arbetar
Och mellan godt och ondt med vaknad oro letar:
Upptäcker likheter och skapar deras namn,

Och njuter icke blott, men fägnar ock den famn,
Som ger ett älskadt hägn — och icke endast qvider,
Men tecknar ock sitt qval, då hennes känsla lider.
Nu, mödrar! af er hand, ej klemig och ej hård,
Maschinens lägre lif ej äskar blott sin vård:
Det blir ert ömma kall, att leda känslans irring,
Att jollra tanken fram ur sinnenas förvirring:
Men ömmare ännu mot egensinnets drift,
Passionens vilda frö och afundsandans gift,
Använden edert nit och edra suckar höjen! —
Ja! nu, i lifvets Maj, den späda telning böjen.
Nu rikten denna stam! Af åldern hård en gång,
Han gäckar eder vård och konstens sena tvång.
En åldrig seglare kring bygdens lugna vikar,
Sin lärling småningom med böljorna förlikar:
Att, när, mot hafvets rymd, han lägger ut från strand,
Ej styret svika skall en oerfaren hand,
Och stormen slunga kring den ankarlösa slupen
Bland tusen dolda skär, och hvälfva den i djupen.

Det ljusnar mer och mer. Snart i en högre sfer
Den unga anden röjs af kunskapens begär.
Ur gruset småningom han lyfter fria vingen
Upp mot begreppens rymd — och massorna af tingen
Ta form och färg och lif, och ordnas till en verld —
Och solen träder fram och börjar dagens färd.
Det är ej denna sol, som öfver qvalda länder
Ur heta stjernans krets sin middagsvigge sänder.
Och torkar blommans dagg, och qväfver kraft och mod:
Att speglas i en dagg af tårar och af blod.
Och nödens enda kraft på otacksamma fårar.
Och plundrarns enda mod bland värnlösa och dårar . . .
Nej! sådan hon gick upp för verldens gyllne tid,

Gick, morgonrodnande och leende och blid,
För en arkadisk dal, och, helsad af dess sånger,
Såg mödor utan qval, och glädje utan ånger.
Du, barndom! än en tår jag åt ditt minne ger,
Och hjertat suckar tyst: du kommer icke mer!
Du kommer icke mer, med blommorna i håren,
Och löjet på din läpp, och lekarna i spåren...
Men, skall *du* äfven fly en djupt förkastad bygd,
Du, oskuldssälla frid! och du, de spädas dygd,
Du, helga menlöshet i känslan och begären!
Skall du ock evigt fly från jordens landamären?
Dröj, goda engel! dröj, till mulna åldrars tröst!
Bevaka menskans rätt, beherrska hennes bröst!
Sjung, skaldmö! sjung ditt hopp! Till inga dogmer svuren,
Tag läror i ditt bröst och toner af naturen:
Och dör din stämma bort, en suck i stormars gny,
Så höj en tröstfull blick mot bättre dar, som gry!

Det ges en himmelsk kraft, I jordens millioner!
Som, genom seklers djup och öfver spridda zoner,
Ledsagat edra fjät i oafhängig gång
Utaf systemers ebb och stumma ödens tvång.
Vid skymten af det sken en nattlig lampa sprider,
Jag öppnar verldens bok, jag bjuder flydda tider
Ur dunkla minnens famn, att vittnande stå opp
Till nya slägters ljus i nya åldrars lopp.
Hvem var den usla stam, i tidehvarfvens gryning,
Med barndomens gestalt och ålderdomens tyning,
Åt döfva skickelser och qväfvande behof
Och djurliga begär ett öfvergifvet rof?
Jag såg en ömklig mask sig på en stoftpunkt vrida,

Knappt af instinkten lärd mot krossaren att strida,
En obesinnlig stund, i vanmakt och i nöd —
Och lönt för qvalens lif med hopplöshetens död.
Hur olik denna stam, ur åldrars aska runnen,
Med seger på natur och brist och öde vunnen,
Förskönad till sin form, förädlad till sin art,
Som framgår, mognande, med tidens stilla fart!
Snart kring ett fridsamt klot, lycksaligare ätter
Välsigna himlens nåd och skörda jordens slätter;
Bland lydiga begär förnuftets thron står opp,
Och kröner dygdens lif med Elyséens hopp —
Och tempel träda fram, och helga skalder sjunga,
Och stater bilda sig, och segerhjeltar ljunga,
Och mildhet skipar rätt, der visheten ger lag,
Och konster blomstra upp till båtnad och behag.
Hvem är den genius, som dessa under stiftar,
Som öfver tingens gång och jordens öden viftar,
Så mäktig och så mild, förtrollningarnas staf,
Och vårdar menskans helgd på brädden af dess graf?
Hvem? ömma mensklighet! då svämmande barbarer
Planterat på din borg förödelsens standarer,
Och trampat ner din rätt, och utsläckt dina ljus,
Och chaos återhvälft i helgedomars grus . . .
Hvem? när, i blodig skrud och skakande sin fackla,
Kring skarorna som gny och staterna som vackla,
Ett lösryckt sjelfsvåld for med stormbevingadt larm,
Och bräckte alla band, och bar en Titans-arm
Mot himlens egen thron . . . Hvem var, försagda slägte,
Den engel, som sin hand åt dig i fallet räckte,
Slöt dig, på villors brant, i milda armars skygd,
Och hägnade din rätt, och bergade din dygd?
Det ges en stilla makt, I jordens millioner!
Som, genom seklers djup och öfver spridda zoner,

Ej vek för ödens hot, ej dog för stormars röst —
Och denna ädla makt var *känslan i ert bröst.*
O! säg ej, der du går i tankens högre dager,
Säg ej, o filosof! „att känslan oss bedrager;
Att, öfver sinnens krets allena trygg och ren,
Går sanningen sin gång, och annat allt är *sken*“ ...
O ja! hon går sin gång högt ofvan menskosinnen —
I, hennes älsklingar! jag helgar edra minnen,
Jag står med vördnad upp för edra stora namn;
Men om den himmelska försmår en dödlig famn,
Om ej en ändlig syn fördrar dess glans, om ingen
Ur stoftet vågad blick än hunnit bakom tingen;
Hvar står det tankemål, som ej af *sinnet* käns?
Det är blott hjertats hopp, som öfverfar dess gräns ...
Jag såg, på seklers grus, mot skyn ett vårdtorn timradt:
Ho lystes af det sken, som på dess spetsar skimrat?
Hann det väl, ofvan skyn, dit öfver tid och rymd?
Hann det väl, nedan skyn, en verld i villor skymd?
„Sänk ner, du trotsiga, sänk ner de höga blossen!“
Var mensklighetens rop, omfamlande kolossen:
„Du väktare i skyn! är natten ännu lång? —
„Vi tro ej stjernans ljus, ej månens stilla gång:
„Vi trodde uppå dig. — Så upplys jordens slägten!
„Är natten ännu lång? ... Och kommer morgonväkten?“

Nej! ömma mensklighet, förtviflande! haf tröst!
Tro du naturens gång, tro känslan i ditt bröst!
Kort är din syn, men trygg — och hjertat tryggt i valet
Emellan ondt och godt, emellan rätt och galet.
Jag vet, att någon gång bland kämpande begär
Din tanke irrar sig, din vilja missledd är;
Jag vet, att brytningar af stormande passioner,
Med dån kring jordens rymd, rest folken — omstjelpt throner.

Det var ej känslans verk, ej filosofens skuld:
Din känsla slumrade; men, sansad snart och huld,
Hon hof sitt väktarljud: mildt saktade sig stormen;
Elastiskt återtog det slappa hjertat formen;
Och villans röjda svek, och brottets väckta blygd,
Gaf menskotanken ljus, och menskohjertat dygd.
Så följ, du känslans makt! följ skyddande och trogen,
En slägt, för himlar gjord, ej än för himlar mogen!
Kring dödlighetens rymd bär dina milda bud!
Din röst är äfvenväl en häroldsröst från Gud.
„Kan väl", så talar du, „kan krälaren i sanden
„Olympens höjder nå? En främling der i landen,
„Vill masken menniskan beskrifva, djerf och svag,
„För alla varelser en ren och allmän lag? —
„Välan! hon tälje då, med hvilka bättre dygder,
„Hvad nya ljus hon kom igen till våra bygder!
„Den dygd som öfvades, det kunskapsljus som vans,
„Hvad äro de? om ej en återbruten glans
„Utaf en skön natur i sköna menskosjälar,
„Som, matt i töcknarne kring lägre sinnens trälar,
„I tankens irrgång matt, föll värmande och mild
„I hvarje menlöst bröst, och tryckte der sin bild.
„Väl står på berget der ett kunskapsträd, som nickar
„Med klar hesperisk frukt mot dina lystna blickar —
„Sök ej, med hugstort vett och tankdrygt öfverdåd,
„Att hopa i din famn dess eviga förråd!
„För tankens *Briaré* bevakad och förbuden,
„Dess frukt mot jorden sänks, åt hjertat villigt bjuden,
„Och *Cythereas* son bröt af en gyllne gren
„Och synade, med den, *Tenarn* och *Elysén* *)
„Den oskuldsfulla själ, af huldgudinnor buren,

*) Se 6:te boken af Eneiden.

„I lifvets morgonstund, till dygden och naturen;
„Som, mera trygg än djerf, och mera god än lärd.
„Och af det ädla ledd, och af det sköna närd,
„Blef van i allt att se, i allt sig föresätta
„Det enda värdiga, förnuftiga och rätta:
„Hon kan ej tveka om sitt stora ändamål,
„Ej äflas till ett ljus, som ej dess öga tål,
„Ett ljus, som ändå skeft ledsagar hennes öden,
„Och slocknar för en flägt — och tändes först i döden.
„Fast hon ej verldars gång och väsens mål förstod,
„Hon känner inom sig att Skaparen är god,
„Och menskan säll i dygd, och väljande i handling,
„Och segrande i hopp, på öde och förvandling:
„Och då, till jordens väl, sitt hjertas skärf hon skänkt,
„Sin tankes till dess ljus, men mera gjort än tänkt,
„Men andras sällhet haft till vilkor för sin egen:
„Mot lifvets dolda gräns med lugn hon nalkar stegen,
„Och flyr, ett tröttadt barn, i famnen af sin Far,
„Der slöjan faller ner, och sanningen står bar."

Föräldrar, fostrare! Det är för er jag yrkar
De enkla lärors bud mitt eget hjerta dyrkar.
Kanske blir menskan jemt densamma, som hon var,
Och hennes åldrar blott en fortsatt barndoms dar:
Men skall, en klarnad stund, det höga vishetsbudet
Bli hördt i alla bröst, och skall det stora ljudet
Af fria pligters lag gå ut i alla land,
Så är det endast då, när, i harmoniskt band
Af sinne och förnuft, hon känner nog sitt svaga,
Att ej med brådspänd flygt till slutna verldar draga,
Och känner nog sin kraft, att, utan straff och lön,
Sitt hjerta dygden ge, för det att den är skön.

Så talar känslans röst af vishetsläran gillad,
När den i menskobröst får tala oförvillad.
Hvar oförderfvad själ har känt, om ej förstått,
Det goda såsom skönt, det sköna såsom godt.
Först när begreppet skiljt hvad hjertat har förenat,
Då blef det menniskan af himmelen förmenadt
I oskuld att bebo det lugna paradis,
Der, enig med sig sjelf, hon lefde glad och vis.
Förjagad derifrån, hon vänder ej tillbaka;
En blixtrande cherub dess ingång skall bevaka:
Men om, vid dess förlust en gång, likväl hon känt
Sin anda liksom ryckt utur sitt element;
Om, när vid ödets slag, en gång hon sansad vaknar
Till tröstlöst vetande af det hon ägt, men saknar,
Hon, sliten af begär och trött vid deras strid,
Förnimmer sitt behof af en försvunnen frid:
Hon ej förlorad är: hon kämpa skall och vinna,
Och, krönt med segrens palm, sitt värde återfinna,
Ej i ett oskuldslif af obepröfvad halt,
Men i en mogen dygds gudomliga gestalt.
Allt mer hon skall förstå, att, hvad som blott är djurligt,
Ej endast orätt är, men äfven onaturligt,
Och se, i en sublim nödvändighetens lag,
Det godas heliga, odödliga behag.

I Hymens salige, som, druckne af er lycka,
En längtad ättling fått i rörda armar trycka!
O! känden I ej rätt er höga, dyra pligt,
O! glömden I en gång föräldranamnets vigt . . .
Förr väpne döden sig! förr slite han med smärta
Den späda ur er famn, och hälften ur ert hjerta!
Men skall han sträfva fram, bland faror och försåt,
I edra höljda spår, på lifvets tunga stråt;

Skall han, en nödig länk i väsens kedja vorden,
Än brottas, långa år, med sorgerna på jorden,
Förr'n åt hans trötta ben hon låter upp sin famn:
Föräldrar, hören mig! — I fosterlandets namn,
I mensklighetens namn, i dens, som skall oss alla
För sitt betrodda lån en dag till redo kalla,
Besvär jag eder ömt! I känslan af er fröjd
Betänken rätt ert kall och edra pligters höjd!
Af er tar barnets själ den form, den rikt, den vana,
Som sällhet eller ve för menniskan skall dana;
Åt er är anförtrodd en ädlare natur,
Som engelns höjd kan nå — kan sänkas ner till djur.
Med hjertats ömma språk till hjertat tidigt talen!
Ty hjertat fattar bäst de höga idealen
För sin fullkomlighet, i ständig fortgång röjd;
Blott hjertat lyfter sig, med hopp och barnslig fröjd,
Som himlen högt, till Gud — och, vidt som jorden räcker,
Till bröders ljus och väl, omfamnande, sig sträcker.

I hvarje menskobröst Försynens milda makt
Till vishet och till dygd det första fröet lagt;
En gnista af det ljus, som högre andar kröner,
Förtroddes flämtande åt dödlighetens söner.
Men skall i jordisk mark ett himlafrö slå rot,
Och drifva, och ge frukt, och trotsa stormars hot;
Skall i vår tunga luft den ädla gnistan trifvas,
Och tändas till ett ljus, och till en låga lifvas:
Må fröet skjuta fritt! men tryggt i odlarns gård;
Må gnistan vecklas fritt! men närd med trogen vård:
Att marken ej blir stel, och atmosferen tjocknar,
Och fröet evigt dör, och gnistan evigt slocknar.

Haf ögat på natur'n! Sjelfständig i sin gång,
Hon hatar reglans nyck och etikettens tvång.
Född i dess egen barm, att hennes afsteg bättra
Och trygga hennes fjät, men ej dess frihet fjättra,
Ledsagande och ledd, går konsten vid dess hand,
Och fäster på sin mor behagens blomsterband.
Hvart bröst har känsla fått: blott väcken den, befrämjen
Dess lif till mogna'ns stund, dess vilda utbrott tämjen!
Men varsamt, — utan hot och föreläsningsljud;
Förvillen ej dess gång med goda tonens bud!
En lexa ger ej vett, decencen ger ej seder,
Och bräcklig blir den dygd, som farhågan bereder.

Med ögat på ert barn, men på er sjelfva mer,
Betänken all den följd, som efterdömet ger!
Exemplet, understödt af kärlekens förmaning,
Är främsta vilkoret för menskoandens daning.
Jag lyckönskar den själ, som, i sin oskuld säll,
Ägt från sin första stund, i fädrens stilla tjäll,
Ej annan eftersyn, än den som dygder föder;
I Himlen, blott en far — på jorden, endast bröder.
Med verlden obekant, tills dygd och religion
Dess hjerta helga fått, och stadga der sin thron,
För henne lifvet visst skall blifva pligtens bana,
Det ädla ett behof, det nyttiga en vana,
Och hvarje af dess dar, fast glömd af ryktets ljud,
Upptecknas, dyr och skön, af hjertat och af Gud.
Men ack! hvar finnas de, de sälla, stilla öar,
I hvilken fridsam famn af obefarna sjöar,
Dit ingen seglare från en förkastad verld
Fortplantat på sin köl en epidemisk flärd?
Hvar står hon, åldrigt skön, den undangömda hydda,
Ur hvilken helig lund, som goda andar skydda,

Framskymtar hennes tak, i patriarkisk frid,
Dit tonen aldrig hann af en förderfvad tid? . . .
Med tjusning, ömme far! för dina barn du tyder
De sälla dygders bud, ditt efterdöme lyder;
Du sluter dem i famn, du rörda mor! och lär
Att sucka till den „Gud, som hafver barnen kär“.
Ack! gyllne skördar gro i hoppningsfulla vårar;
Men mången sår i fröjd, som bergar under tårar! . . .
Den stund ett älskadt barn af dig bevakadt var,
Och leddes af din hand — O du, förtjuste far!
Och du, dess sälla mor! — då var ej lasten inne,
Som smittade dess bröst och villade dess sinne.
Men, ur dess åsyn ryckt, när du för guld och rang
I purpursläpens fjät med blottad hjessa sprang;
När du om staters väl med säker stämma dömde
I aftoncirkelns ro — och eget väl förglömde;
När du, en evig grace, kring salen flög i dans;
Än göt en älskvärd tår vid midnattsscenens glans,
Att nöje, dyrkan, allt — så när som sällhet — vinna:
Du far! hvar är din son? Hvar är ditt barn, o qvinna?
Hvar? — Eviga försyn! — i hvilka händers våld?
Som, lejda till förakt, och trogna blott för sold,
Ej annan måttstock känt att ondt och ädelt skilja,
Än fördomens begrepp och lidelsernas vilja;
Knappt annan känsla rönt, än den af sitt förtryck;
Knappt annan farhåga, än fruktan för din nyck . . .
På slika hyreshjon I likväl sorglöst kasten
Föräldravårdens tyngd! Och se'n, när ändtlig lasten,
När illska och passion förstört hvart dygdefrö,
Gjort hjertat känslolöst, gjort tankekraften slö,
Och gått med stora steg att varelsen förderfva:
Då skall, I fordren det, en Mentor, en Minerva

Omskapa lynnets art, och föda själ'n på nytt.
Och bilda känslans kraft, då känslans tid har flytt . . .
O menskors fostrare! hvad öde öfver eder!
Hvad skäl att sucka ömt: O tider! hvilka seder!

Så har den spädas själ sin första bildning fått.
Han brottslig blef — förrän han visste utaf brott;
Förskämd — och menlös dock! . . . I finnen det med smärta.
Föräldrar! detta rön det sårar edert hjerta:
Hvad återstår för er? I kännen ju ett sätt
Att hjelpa eder sak, så ofelbart, som lätt?
Och lyften straffets hand, och tänken genom tuktan,
Hvad ej med godo vins, att vinna det med fruktan!
Ett alltför vådligt sätt! der läkedomen bär
Ett ofta värre gift, än krämpans eget är:
Ett alltför grufligt sätt! att på en skuldlös hvälfva
Det stela brottets lön, förtjent af eder sjelfva!
Jag gillar agans bruk, jag nekar ej den kraft
Till barnslig hörsamhet, den har och alltid haft:
Och ve den far och mor, som, hvarest gnistan hotar,
Med rättvis stränghet ej en vådelds utbrott motar!
Men här, om någonsin, jag äskar varsamhet.
Har du förut ej gjort allt hvad du kan och vet,
Med mildhet, föresyn, förmaningar och lämpa,
Att leda känslans gång och hennes irring dämpa,
Räds, att i barnets själ ett olycksfrö du lagt
Till slafvisk duglöshet, till modlöst sjelfförakt!
Räds ock, att denna själ, som lider, men förtryter
Sin svaghet och ditt våld, en dag sin fjättra bryter,
Och återtar sin rätt, med missledd kraft, en dag,
I trots af vördnadsband och religion och lag!
Gör tydligt för dig sjelf begreppet om det rätta!
En olat, vårdslöshet, ett minnesfel — ej detta

Kan bli bestraffningens förtjenta föremål:
Men afunden, som ej en annans glädje tål;
Men oförnöjelsen, som allt försmår och äskar;
Men illskan, som gör våld och stelsinnet, som tredskar.
Och lögnen, falskheten, olydnaden — och allt,
Der afsigten är ond; ty *den* gör sakens hallt.
Se *der* de föremål, dem hvart föräldrahjerta
Bör ömt och allvarsamt beifra och behjerta!
Se laster, hvilkas bot du länge söka bör
Med vettet som ger råd, och ömheten som rör,
Förrän du tar ett steg, som mest din känsla sårar!
Men *då* — oryggelig af böner och af tårar,
Utaf en brottslig hand förgäfves rörd och smekt,
Med hjertat känslofullt, men blicken obevekt,
Du är ej mera mor, du är ej mera fader:
Du gaf ju bättringstid? Du gaf ju varningsgrader?
Rättvisans skipare, dess dom du endast sagt,
All verlden böje sig inunder hennes makt!
Gif skäl! låt barnet se, att straffets tyngd, som trycker,
Är följden af dess fel och ej af dina nycker!
Och aldrig lydig blindt, och aldrig ohörd dömd,
Den fallne, samma stund, må finna nesan glömd!
Du tar ditt barn igen: det skall ej länge ligga
För dina fötter qvar, förlåtelsen att tigga,
Och, slafviskt stafvande det formulär du ger,
Utlofva, under gråt, att „så ej göra mer!“
Jag vill, att hvarje sätt att menniskan förbättra
Blir viljans sjelfförtjenst, och icke nödens fjättra;
Och barnet, hellre än att duka under tvång,
Må äfventyra förr att fela än en gång!
Jag vill, hos gossen re'n, upptäcka vedermälen
Af denna sinneshöjd och manlighet i själen,
Som, värdigt skuddande det tunga hotets länk,

Bär fram sin ädla pligt som hjertats fria skänk:
Som menskans höga rätt hos dig och andra aktar,
Och, adlande sig sjelf, till annan höjd ej traktar,
Än karakterens höjd, och stor, då den är god,
Har makt och ära nog, då han har dygd och mod.

Besinna dessa ord, du, som med ärfda titlar
Ditt ännu späda barn så obetänksamt kittlar!
Af kung och fosterland din fader eller du,
Må ske! förtjente dem; men ej din son ännu.
Förtjensten ärfves ej: *då* först blir den hans egen,
När han, med samma nit, går fram de samma stegen
Till ärans helgedom, i ärefulla värf,
Och offrar der sin gärd, och lägger der sin skärf,
För fosterlandets far, bland fosterlandets söner,
På nyttans altare, som medborgsandan kröner.
Då skall han, sjelfkrafd, nå den företrädesrätt,
Som egnades hans dygd långt mera än hans ätt.
Nu fatte han i tid och fatte djupt, den läran:
Att börden slumpens är, och blott personens äran!
Nu lyde han i tid de bud naturen gaf,
Och vörde bondens svett, och vörde ålderns staf,
Och bryte uslingen det sparda aftonbrödet!
Bland dessa bygdens barn med mindre gunst af ödet,
Med samma känslospråk och menskorätt som han,
Han vare en kamrat och ej en öfverman!
Med deras härdighet och deras färg på kinden,
Han tåle sommarns sol, han trotse vintervinden!
Än täflande i språng kring blommornas emalj,
Än öfver drifvors bädd i yrande batalj,
De yfverborna små, förföljande, förföljda,
Och ömsom utaf snö och ömsom rosor höljda,
Må sorglöst stoja fram, vid nejdens återdån —

Skam honom som blir sist! fast frälseherrens son:
Då segrarn hissas skall än högst på blomsterstacken,
Än dragas i triumf på kälken uppför backen.
Må intet maktspråk nå till denna glada sfer,
Der lyckan, än ej blind, ännu förtjenstens är!
En gång, ur glädjens krets i högre hvirflar dragen
(Der hon, med sluten syn, ej följer denna lagen),
Förtärd och stjernbeprydd, han tör i minnet än
Uppkalla dessa dar och önska dem igen.
Väl honom dock, dit han i ädla värf är gången!
Han har ett vidsträckt fält att lyckliggöra mången,
Der, till sitt hjertas pris, trots tacklöshetens rön,
Han skördar ock ibland välsignelsernas lön.
Väl honom! då en gång hans stilla afton skymmer,
Han vända kan i ro från mödor och bekymmer,
Tillbaka till det folk, hvars vän och bror han var,
Och samma kärlek få, som deras vän och far!

Men hvilka öden helst, som bäras till hans möte,
I det tillkommandes än oupplåtna sköte:
Om med en stormig tid hans dagar störta fram,
Likt böljor af en flod, som hvälfver bullersam:
Om, utan sorl och namn igenom ängen burna,
De fridsamt gjuta sig ur tidens sänkta urna,
(Det ser ej menskoblick; det ser och vet den makt,
Som hvar och en sin väg med vishet förelagt):
I alla vexlingar han dock en stjerna finner,
Som ej i molnen göms, i stormen ej försvinner,
Som, vänligt strålande och oförgängligt skön,
Ledsagar dygdens fjät och visar på dess lön.
Du är det, religion! Du är det, himlens dotter!
Som helgar menskors bröst och jemnar deras lotter,
Och frid och kraft och ljus, ifrån ditt eget land,

På jorden skiftar ut med aldrig sluten hand.
Ack! innan sig min sång om lifvets vårdag lyktar
Och lifvets vårdag bort ur fostrarns händer flyktar.
Ett ömt, ett vigtigt ord, till hvarje moder sagdt,
Mitt hjerta önskar än på hennes hjerta lagdt.
Jag ville lägga fram i trogen undervisning,
Hur hon, förutan hjelp af klyfvande bevisning,
Må lyfta barnets själ, på känslans vingar helst,
Till den som verlden styr, till den som verlden frälst;
Med helga lärors kraft, som, öfver qval och öden,
Ge värde åt vårt lif, hugsvalelse åt döden.
Men nej! du ömhetens och religionens vän!
Min röst ej manar dig: du ej behöfver den.
Matt, liflöst är det språk, Permessens tärna äger,
Mot hvad din enfald vet, din milda vishet säger;
Behagens Urani och dygdens Afrodit!
Ditt hjerta talar mer än alla lärors nit.
Lik den Osynlige, i gränslös mildhet buren
Kring varelsernas rymd, som sökte i naturen,
Ett aftryck af sig sjelf, att mera älskad bli,
Och modershjertat fann, och såg sin bild deri:
Så går du, dold och mild, som han, den gode anden,
Du leder dina små, med jemn försorg, vid handen.
Och, sjelf i deras krets en skyddande försyn,
Förtror dem blott åt dig — och honom öfver skyn.
Förtror dem åt den vän, som gerna sig förbarmar,
Som slöt de menlösa i hulda brodersarmar;
Som sjelf var barn en gång, och sjelf beskydda vill
De oskuldsfulla små, dem himmelen hör till.
Jag ville följa dig, då än, med upplyft öga,
Du visar för ditt barn det stjernbeströdda höga,
Den sköna solens guld och silfvermånens klot,
Än sänker det förtjust till blomman för din fot,

Den granna ängens bädd, den gula åkerns skördar.
Och lyfter det igen, och rörd och tacksam vördar
Den milde skaparen och fadren öfver allt,
Som detta, med en vink, från intet har befallt;
Som föder siskans barn, klär liljorna i dalen,
Och hör, och ej försmår, sitt lof af näktergalen:
Dock hellre hör den suck, från goda menskor går,
Och räknar deras dar — och deras hufvudhår.
Från yppighetens sal, der yra lustar stoja,
Jag hellre gick med dig till denna låga koja.
Der du ger råd och tröst, hugsvalelse och bröd,
Åt sjuklingen i qval och uslingen i nöd:
Som, lik Elisabet af Jesu moder helsad,
Är, vid din anblick re'n, förlyckligad och frälsad.
Och stammar, under gråt, sin tack, — af dig ej hörd;
„Gud ser oss!“ hviskar du till barnet, tyst och rörd,
Och trycker ömt dess hand, och så med det försvinner.
Förrän välsignelsen ditt englahjerta hinner.
Hur gerna följde jag i dina helga spår,
Den lugna aftonstund, från verlden skild, du går
Förtroligt med ditt barn i promenadens lunder,
Och täljer, vis och god, den gode Gudens under
Till menskobarnens väl, och deras pröfningstid,
Vår verlds fåfänglighet och evighetens frid!
Och sist, med blödig själ, der uppå kyrkogården
Dig sätter, med din pant, på kullen under vården,
Invid ett åldrigt kors, som lutar på dess höjd,
Med dödens vissna krans — en bild af lifvets fröjd!
„Se“, talar du, „hvarthän de leda, alla stegen!
„I grafven dock till slut . . . *Den* hyddan är vår egen.
„Här samlas hög och låg. Hvad är väl lifvet värdt
„Med allt hvad det har stort, och allt hvad det har kärt? . . .
„Blif from och vis, mitt barn! Af allt hvad menskan äger

„Blir dygden ensam qvar: den bäddar hennes läger
„Så sakteligt, så ljuft! tills ur sin stilla blund
„Hon väcks af vännens röst, en klarnad morgonstund.
„Snart från mitt lilla barn jag i det tysta stiger,
„Och denna hand blir kall, och denna stämma tiger . . .
„Blif from och vis, min vän! och håll dig vid den tro,
„Som helgat fädrens dar, och gett dem salig ro!
„Det är det bästa arf åt dig jag öfverlåter:
„Behåll det ömt! — hos Gud vi då få famnas åter . . ."

Nu solen sänker sig — och denna sköna grupp
Hemvänder hand i hand, der mellan trän står upp
Ett stilla landtligt tjäll, i fri och enkel fägring,
Omhvärfdt af englars här i fredande belägring.
Lärdt af den bästa mor, ett barnsligt böneljud
Med känslig andakt höjs till menskors far och Gud;
Den bön, som hvarje qväll och morgon sig förnyar,
Och ifrån hjertan går, och tränger genom skyar:
„Välsigna himlafar! hvar redelig och god!
„Väck upp den rikes bröst, att öfva ädelmod!
„Se ned till plågans bädd och uselhetens kärfvar,
„Och fliten, som sitt bröd i anletssvett förvärfvar!
„Din ande lägre sig, beskyddande och ljus,
„Kring Sveriges trogna barn och Sveriges kungahus!
„Med friden vid sin hand och äran vid sin fana,
„Må landets gode far, i lång och lycklig bana,
„Ge våra värf, vår gräns och våra lagar skygd:
„Må, af hans föresyn, till vishet, kraft och dygd,
„En ättling fostras upp, och som sitt högsta veta,
„Att fader ock en gång för sälla skaror heta,
„Och folkets späda barn, kring ungdoms-furstens thron,
„Med tjusning vänjas re'n att heta hans nation!"

Gustaf den Tredje.

Sång,

i anledning af denna Konungs ärestod, som aftäcktes den 24:de Januari 1808.

Belönt med det af Svenska Akademien utsatta priset.

Preludium.

O lyssnen! O hörden I ljuden? . . .
Har tjusarens lyra ej klingat,
Har hämnarens båge ej dönat
Från glimmande skuldran i skyn? . . .
O blicken! O syntes ej guden,
Som Pythiska ormen betvingat,
Och Deliska dalen förskönat?
Förtrollar ej hoppet min syn?
Se, han kommer! Se till stranden!
Kännen I hans gudagång?
Sångmör! edra stämmor blanden
Med Qviriters jubelsång!
Guden kommer — O! i glansen
Af hans hulda majestät,
Till hans möte glädtigt dansen,
Smygen kring hans lockar kransen,
Kasten blommor för hans fjät.

Dansen, Gratier! Sjungen, barder!
Tänden offret, medborgsmän!
GUSTAF kommer, GUSTAF varder
Uppenbar för er igen:
Han, som snillens lekar ledde,
Hjeltars blixt — med samma hand,
Han, som Sveriges väl beredde,
Han, som lif och dager bredde
Öfver polens vinterland!

Dyrkade bild!
Ack! huru sann!
Ack! huru mild!
Sådan var *han*.
I dessa dragen,
Ur detta öga,
Tala behagen,
Ljufva, höga,
Snillets och känslans och vishetens röst.
Lika så huld, så majestätlig,
Står den odödlige, oförgätlig,
I våra bröst!

Sådan var *han*, den gode kungen!
Sjungen, I skalder! och åter sjungen:
Sådan var *han!*
Svea! med festliga kanonader
Bjud dina ättlingar hylla sin fader,
Hylla sin förste medborgsman!

Eller — din älskling stum betrakta,
Sjunk till hans fot och sucka sakta:
Sådan var *han!*

Bjud dem, ack! bjud dina myriader
Hylla med heliga tårar sin fader,
Hylla sin förste medborgsman!

Är han då borta? — Grymma lagar!
Hvi är han borta?
Hvi är han ryckt från sitt folk och sin nord? . . .
Flyktiga, korta, gyllne dagar!
Hvarför så korta?
Hvarför så få, åt en suckande jord? . . .
Skall han ej mer, under brydsamma tider,
Trygga sitt rikes sjelfständiga ro,
Räcka, i götisk och urgammal tro,
Värn åt en vän, som af våldsmakten lider,
Tvinga en ovän i ljungande strider,
Att i hans grannskap med foglighet bo?
Skall han ej faderligt väcka och främja
Fredliga mödor till trefnad och gagn?
Skall han ej, ömsom, från thordönets vagn,
Sjelfsvåldets Hydra förskräcka och tämja.
Ömsom, från Delierns strålande char,
Banorna styra för ljusare dar,
Sprida kring fjellbygden Grekelands dager
Och, i dess rena och lifvande sken,
Mellan de trefliga lunder af lager,
Yppa och hägna ett nyfödt Athén? . . .

Ack! Gustaf borta är. Hans glada tid är snart
En saga blott, af fäderna berättad.
Skall glorian kring ett namn, af ljus och frid så klart,
Ock skingras under tidens fart,
Förgäten eller oförrättad? —

De sköna konster, dem han lifvet gaf,
Som i hans milda solblick fingo mogna
Och blefvo snart hans stora själs förtrogna,
De hafva till hans lagerkrönta graf
Sitt kärleksoffer längesedan burit,
Med tårar gäldande sitt lån,
Och hemgått med reliken derifrån,
Den lagerqvist, som de på grafven skurit.
De höga skalder, hvilkas sång
Hans moln förskingrade, hans sommardag förlängde,
Och skär, från thronens fot, till fjerran dalar trängde,
De kommo sörjande och sjöngo än en gång,
Och sina harpor se'n på tårepilar hängde.
Och nu, då en Pygmalions hand,
Åt tidehvarfvens blick, ur glömskans band
De strålande Apollo-dragen frälsar,
Och sedan på odödlighetens strand
Förtjust sin tankes urbild helsar:
Hvem dristar till de stora harpor gå
Och deras länge stumma strängar slå?
Ännu en sång af edra sånger höjen,
I fordna svanor! — Tiger ert förbund?

„När solen nedgått, tystnar sångens lund. . . .“

Och, med en tår, I vänligt eder böjen
Till oss, en yngre slägt, som blott vid eder hand
Har kunnat den förgätna vägen hitta
Till konstens redan obekanta land.
Välan! Vi skola då vid edra fötter sitta,
Och, såsom offerbarn i festens helga stund,
Blott sjunga hvad vi lärt af eder mund.

O Sol
Pulcher! O laudande! Canam —
Horatius.

Af Christierns bödelssvärd slog blixten fram ur borgen:
Bär bojan eller dö! Tyrannens thordön röt;
Hämd ropade det blod, det ädla blod, som flöt,
Vid barns och makars skrän, i vågor öfver torgen.
Då steg en yngling fram, hvars ridderliga mod
För evigt okets tyngd från svenska skuldror välte.
Der, Svea! står din frihets hjelte:
Fall ned och tillbed vid hans stod! *)

Än bar ej Sveriges thron ett fruktadt namn bland throner,
Inför Cesarers fot Germanien fjättradt låg;
Från stränderna af *Po* till *Beltens* häpna våg
Flög ropet — fåfängt höjdt — af trampade nationer.
Hvem räddar folkens rätt? Hvem bryter deras band?
Europa! har du glömt hvad du är skyldig Norden?
Der står han, hämnaren af jorden,
Och Sverige är hans fosterland. **)

Men hvilka glädjerop, som utaf dundren svaras?
Hvad dyrkans föremål skall åter slå vår syn?
Hvem, hjelte eller gud, ännu fördold i skyn,
Står färdig att på nytt för jorden uppenbaras?

---

*) Gustaf I:s stod på Riddarhustorget.

**) Gustaf II Adolfs stod på torget, som bär hans namn.

I Sveriges spridda barn! hvad högtid kallar er
Ur låga hyddors hem, ur förstliga portaler?
Hvad syn af prunkande rostraler,
Hvad glans af sväfvande trofér?

Det faller, täckelset. Hög träder han i dagen,
Han, som, ur spillrorna på *Viborgs*-skärens våg,
Steg upp, och blixten grep, och ljungade -- och såg
En fiende af skräck, en verld af undran slagen.
Der står han, segraren, i all sin äras glans,
Med friden återvänd, o Svea! i ditt sköte,
Och lyfter, helsande ditt möte,
Ifrån sin hjessa lagerns krans.

O du, hvars styrselkonst med hjeltestyrka lyfte
Bland folken detta folk till all sin fordna rang,
Och mer med snillets makt, än spirans välde, tvang
De spridda sinnena att verka till ditt syfte!
Hvars blotta namn, -- hvad helst förlorades och vans, —
Var vällust på en gång och tillflykt för nationen,
Som sorglöst spridde sig kring thronen,
Trygg vid den tanken, att du fans!

O! om ännu till oss du nalkas från det höga,
O! vaka för ditt folk, och blicka välbehag
Åt manliga beslut och ädla företag,
Med samma lifvande och faderliga öga!
Gif kraft åt dessa svärd, som, i hvar götisk hand,
För äran höja sig, att blott med segern fällas!
Gif hägn åt dessa bröst, som ställas
Till murar för ett fosterland!

Du sjelf, i fordna dar, den svällda floden motat,
Som der ur östern bröt, förstörande och tung;
Du sjelf, i vådors tid, har bergat, store kung!
Ett land, af samma våld med öfversvämning hotadt.
Stolt var hon af sin kraft, djerf var den plan hon hvälft,
Den höga amazon, som, seklets häpnad vorden.
Sitt rykte sträckte öfver jorden,
Sin spira öfver jordens hälft.

Jag ser dig, mäktiga, med ingen makt förnöjda!
Der, med den stora själ, som öfver lyckan böd,
Från PETERS gamla thron du vinkar lif och död
Åt hundra länders folk, för dina fötter böjda.
Europens Tomyris i asiatisk prakt,
Din arm är skickelsens, som hvälfver rikens grunder.
Ditt budord är Olympens dunder,
Som skakar jordens låga trakt.

Allt är din storhet van att kufva och förvåna;
Af hyllning eller skräck allt bugar för ditt namn.
Hvad? sväfvar ock din örn kring CONSTANTINI hamn,
Med svarta vingen svept kring Ottomaners måna?
Känn GUSTAF — och din blick med ovan oro hvälf
På hämnaren, som hög står fram på Tules branter!
Han härar har och bundsförvandter
I Gud och folket — och sig sjelf.

Dock smider du ännu en länge hatad boja,
Dock hvälfver du ännu ett räddadt rikes lott,
Och för dess murar står och bidar remnan blott,
Att skyhög falla in, — lik vidundret i Troja? . . .

Vet, dessa bröst ha mod, och dessa berg ha jern,
Till hemgudars försvar och fienders förfäran,
Då staten, friheten och äran
Begära hämd och kräfva värn!

Upp, kämpar! bergen af det fält, dit GUSTAF leder,
Det kända ärans fält, som öppnas för ert mod,
Der lagrar, frodiga af Moskovitens blod,
För edra fäder grott, och växa än för eder!
Re'n, bådad utaf CARL, och blodigt morgonröd,
Den stora hämdens dag gått upp ur *Hoglands* skärar;
Re'n drabba härar emot härar,
Och ryta: „seger eller död!“

Och: „seger!“ hafvet röt, och: „seger!“ återskallar
En chorus från dess kust med CARLS och GUSTAFS namn,
Låt upp din port, *Nyslott!* — Sänk, svenska *Fredrikshamn!*
Slavonska fanorna från öfverstigna vallar! —
Du darrar, *Petersburg!* . . . Nej! hämta åter tröst,
Och tacka för beskydd mot svenska dödars skurar,
Ej dina härar, dina murar,
Men — sveket i förförda bröst.

I sviken ej er kung, I kämpar från de bygder,
Der, utom träldomen, allt fann en öppen dörr,
I hören GUSTAFS röst, I hörden WASAS förr;
Med fädrens enkla drägt I ärfden deras dygder.
För er, I bergens barn! var pligten aldrig tung;
Nej, Dalamän! vid Gud och edra hillebårdar:
Så många bröst, så många vårdar
Omkring er frihet och er kung!

O evigt kära strand för segerns gudamakter,
Der GUSTAF svängt sin glaf och sina kämpar ställt!
Kan jag förgäta er, I *Porosalmis* fält,
I *Valkialas* berg, och *Parkumäkis* trakter:
Och *Ingo*, *Likala*, och dig, o *Uddismalm!*
Och dig, som ingen tid i glömskans natt skall hölja,
Högt svallande *Svensksund*ska bölja,
Som friden tackar för sin palm!

Här, äfventyrligt stor, i djerfhet utan like,
Här, NASSAU! skrifver du för tidigt segerns lag;
För tidigt firar du din drottnings högtidsdag
Med offer, — Gud! af hvad? — vår konung och hans rike!
Men du ej häda skall de svenska åskors dån,
Förvägne *Salmoné*, som Jofurs makt förnärmar;
De viggar, dem du brottsligt härmar
Förkrossa dig med rättvist hån *).

Men, GUSTAF! Du hör upp att krigarns lagrar skära;
Du äger segrarns rätt, du äger, obestridd,
Att skänka åt ditt land, ej nya öknars vidd,
Men lugn och sjelfbestånd, lycksalighet och ära.
I ro för grannars hot, som för partiers väld,
Är i din hjeltehand en aktad spira lemnad,
Nationen fri, och lagen hämnad,
Och friden värdigt återställd.

Allena med ditt folk du stridens tyngder burit;
Allena med ditt folk du tillslöt Jani port,
Och, färdig till förbund, se'n du dig fruktad gjort,

*) Se: Virg. Eneid. Bok. VI. v. 584.

Bröt ädelt din oliv, der du din lager skurit.
Kom åter i vår famn! Vi skola glade gå
Att skatta böljans djup och klippans väggar bryta,
Och idoghetens kärfvar knyta,
Och glädjens glömda lyror slå.

Nej! sorgens lutor blott. — Bland fjellarna i norden
Hon lefver, Hydran då, som föddes, för att bli
Nationernas förderf, och från hvars raseri
Ej Herkules, ej du, förmått befria jorden?
Förkrossad någon gång, men aldrig än förödd,
Hon sina hufvu'n sänkt: de voro flyktigt söfda:
Hon vaknade, den hundrahöfda,
Af sjelfva slagen återfödd.

Hon väcks — och, för din hand, som vådligt vill förena
De sinnen, dem hon skiljt, hon sjunker ned ännu.
Men — agget kan ej dö — ve oss! det kunde du:
Det ägde brottets kraft; du, dygdernas allena.
Se bort, Kalliop! och rys. — Från thronen, der han satt,
Lagstiftarn, segrarn, han, som kom och gaf oss friden,
Förgäfves återställd ur striden,
Försvann, han sjelf — i griftens natt.

Nej! grafven fick ej rätt att allt sitt välde öfva:
I minnets fulla glans vi dig tillbaka fått.
Volkanens, hafvens våld och jordens skakning blott,
O Gustaf! nu förmå din åsyn oss beröfva.
Men då, ej dödlig mer, du helsar oss i dag,
Är det, så fråga vi med rörelse hvarannan,
Är det med hämdens moln på pannan,
Med vredens blick och anletsdrag?

O nej! det är med drag af känslor mera höga,
Med dessa milda drag af storhet, hvarmed du.
I ädelmod en gud, men dödelig ännu,
Slöt till för villans brott ditt faderliga öga.
Se der hans bild, han sjelf, den store man vi sett
Så hög, så oförsagd, så stark mot alla öden,
Inför hvars blickar lifvet, döden,
Och thron och koja voro ett.

Se der den kung, som lärt att agget öfvervinna,
Men som ej hade lärt att hämna sig derpå;
Som segrade, förlät — föll, och förlät ändå,
Viss, att en rättvis dom hos efterverlden finna, —
Viss, då hans ära led af tadlets mörka drag,
Att lemna, till försvar mot vilseförda sinnen,
I sina gerningar de minnen,
Som skulle hämna den, en dag.

Så stod han, Svear! han, den hjelte I beundren,
En mäktig genius lik, och hvälfde i sin själ
De stora tankarna på Sveriges glans och väl,
Med hjessan trotsigt höjd mot stormarna och dundren,
Så stod han, — minnens det! — och, trygg vid molnens hot,
Såg ner med vänlig blick, emellan dunderslagen,
På sångmön, konsterna, behagen,
Som funno fristad vid hans fot.

Der står du, och din blick med ädel stolthet sänder,
O konung! kring en stad, hvars blomstring du beredt,
Och ser förökade de prydnader, du gett,
Med dem du ämnade åt dessa torg och stränder.

Främst helsar du, bland dem, den götiska granit,
Den konungsliga gärd åt ädla undersåter,
Som nu, på nytt förtjenad åter,
Med bifall drar ditt öga dit.

Men, evigt saknade, tillbedda, dyra skugga,
Som, från din vård ännu, bevakar detta land!
Hvars är den korade, den dristigt höjda hand,
Som vill, i vårdens fot, din minnesruna hugga?
Allena sanningens. Då, utan öfverdrift,
Den enkla sanningen dig vittnesbörd får gifva,
Skall ärans gudom sjelf det skrifva
I tidens bok med gyllne skrift.

*) Verldshvälfningen bröt in. Du såg de första lågor
Af störtningens volkan, beredd i seklers lopp;
Såg falla *Bourbons* thron, och plötsligt sväljas opp
Af lavans glödande och bloduppsvällda vågor.
Hur många fallit se'n! — O, hvar är målet satt,
Nationer! för ett svall, som undergång bebådar?
Hvem tyder ödets dom? Hvem skådar
I dess omäteliga natt?

Men snart, när edra barn, i glest förspridda hopar,
Sig släpa på er mull, i slafveri och blygd,
Till dess en manlig stam, kanske från fjellens bygd,
Nationerna på nytt ur deras dvala ropar:
Hvem skall betraktarn då af detta tidehvarf

*) Första läsarten återställd i denna och begge följande verser.

Beskylla för ett våld, som födde dem till slafvar?
Hvem klaga an för dessa grafvar,
För dessa bojor — deras arf?

Er skall han klaga an, I väktare af folken,
Försagde förstar, er, som, utan kraft och mod,
Förspillen deras rätt och säljen deras blod,
Och verldstyrannens bud på egna throner tolken!
Som, svage utan blygd, förslagne utan gagn,
Om ögonblickets lif dagtingen med hans dunder,
Tills, krossade om några stunder,
I släpens med hans segervagn!

Då, Gustaf! dyrkas du i dessa dina bygder,
Som oket aldrig tålt och slafvar aldrig födt.
När våldets throner stjelpt och flärdens minnen dött,
Står vården qvar ännu af dina värf och dygder.
Ditt namn, bland stora namn på minnets himmel ställdt,
Skall glänsa öfver oss, i tider efter tider,
Likt stjernan, som för evigt sprider
Sin klarhet öfver våra fält.

Du brann ej af begär att verldens kronor bära,
Tillfreds att lyfta din, ur vanhelgd och förakt,
Till hela storheten af en Augustisk makt,
Och hela klarheten af en Augustisk ära;
Tillfreds att lyfta upp en tynande nation,
Som sitt förstöringsfrö i skakadt sköte närde,
Till samma sjelfbestånd och värde,
Hvartill du redan lyft din thron.

Om, för ditt lands försvar, du gick att lagrar fläta
Omkring den diadem, du mellan tordön bar.
Du gick ej, vådligt stor och dårligt underbar,
Att, för ditt namns triumf, ditt rikes väl förgäta.
Två äro grunderna för staters flor och makt:
Det tankens odling är och odlingen af jorden,
Och begge i vårt kalla norden
Till lif och bördighet du bragt.

Då jorden slöt sin famn, du lärde klippans åder
Att vekna för den flit, som trånar utan bröd;
Du gaf åt slöjdarn hägn, åt odlarn understöd,
Och tryggade hans hopp med sparade förråder.
Den flit, som irrade förskjuten, strand från strand,
Fick skydd af Sveriges lag och fristad i dess bygder:
Här köpte den, med nya dygder,
Ett nytt och tacksamt fosterland.

Du omgaf landets gräns med trygga murars famnar;
Du svängde kring dess rymd en växande falang.
Att vaka kring dess kust du skogens resar tvang,
Med böljorna till fält och klyftorna till hamnar.
Beredd till hvarje strid, du stod, i fridens lugn,
Lik dundrets höga gud, som, förr'n hans thron bestormas,
Befaller viggarna att formas
I Liparas fördolda ugn.

Den våg, som knotade i stängda katarakter,
Bland genomskurna fjell sin väg förundrad fann;
Här möttes floderna, förmältes med hvarann,
Och delte välmågan kring systerliga trakter.

Med hvilande försvar i trygga vimplars prakt,
Gå fridens flottor ut, att skatta jordens länder.
Från Grönlands isbeklädda stränder
Till Inders kryddbevuxna trakt.

En länge jäfvad rätt du tankens forskning skänkte:
Dess frihet njöt sin helgd, dess sjelfsvåld fann sin gräns;
Du bytte maktens bud i öfvertygelsens,
Och den fick orda fritt, som stort och ädelt tänkte.
Ett brott mot himmelens, mot folkets majestät,
Mot dygdens, sanningens, blef uppenbart och hämnadt;
Ett brott mot dig, af yran ämnadt,
Ditt hjerta glömde och förlät.

Af dig, du folkets vän! den skiljemur blef grusad,
Som stängde, hög och hård, regenten från sitt folk;
För dig gick nöden fram, och talte utan tolk,
Och vände till sitt tjäll, hugsvalad och förtjusad.
En kung — du visste det! bör likna dagens kung,
Som sina blickars nåd åt ingen telning nekar,
Och glömmer ej, för höjdens ekar,
Att skåda ner till dalens ljung.

Du gjorde styrkans barn förlikta och bekanta
Med känslans ljufva spel och smakens tidsfördrif.
Du sådde snillets frö, och fostrade till lif,
I nordens stela mark, dess söderländska planta,
Som blef ett skuggrikt träd, och snart en lagerlund,
Ur hvilkens helga frid ett tempel stod i dagen,
Der sångmön, konsterna, behagen,
För evigt knöto sitt förbund.

Skön är mig deras krans, stolt bär jag upp min cittra:
Här gick den största kung på täflingsbanan fram,
Eröfrade dess palm, förblandad i dess dam,
Och mottog, vid dess mål, sin hyllning af de vittra.
Och I, hans domare! odödlig är den glans,
Som från hans äras höjd bestrålar er tillbaka,
Hvi måste skaldmön här försaka
Att fästa edra namn vid hans?

Så, Gustaf! blott ett mål, ditt hjerta alltid nära,
Stod alltid lika ljust inför din stora själ;
Det var, i vådans stund, vår ära och vårt väl;
I hvilans mellanstund det var vårt väl, vår ära.
Så svallar Nilen upp — och sjunker i sitt svall —
Och af ett lyckligt land, der ingen teg står öde,
Välsignas i sin böljas flöde,
Välsignas i sin böljas fall.

Men, gyllne dagars kung, oss fordom återgifven,
Bland lagrar och trofér, med fridens sälla skänk!
Din blick med bifall än på hjeltars söner sänk,
Men göm, hvad vi ha mist — den älskade oliven.
Verldskräktarn från sin thron förordnar vårt förderf,
Och kungar i förbund med den, som dem förfärar,
O blygd! ha skickat sina härar
Att blöda i förtryckarns värf.

Se öfver hafvet bort, till bröders landamären:
Der stiger röken upp från deras hyddors brand.
Med jemna ljungeldsslag, som dåna mot vår strand,
Kodanska vikarna besvara Gardaskären.

Se, lavafloden lik, ifrån de höga fjell,
En flod af fiender, som klipporna ej hämma,
Beredd hvar stund att öfversvämma
Vår gräns, vår skörd och våra tjäll.

Nej! — du, hvars hjeltebild stått upp för våra blickar,
Skall ej stå vittne der till svenska namnets blygd!
Med mod, med rättvisa, med Gud och med vår dygd,
Vi trotsa, vid din syn, de härar våldet skickar.
Blygd, Göters ättlingar! Vi skulle frukta, vi?
Och köpa trälars lif, och fräjd och frihet sälja,
Och stå kring GUSTAFS vård — och välja
Emellan *död* och *slafveri?*

O! höjom våra svärd, och visom, hvad hon mäktar,
Ännu den jord, som gaf, med samma näringssaft,
Åt STURAR hjeltemod, åt TORSTENSÖNER kraft,
Åt OXENSTJERNOR råd, och blixt åt ENGELBRECHTAR!
Upp! svärjom deras stoft det stora hederns ord,
Att än, i åldrars längd, skall våldet ej förskräcka,
Ej nesan slå, ej bojan räcka
De fria Göters fosterjord!

Så, Svea! på din strand skall än Europen skåda,
Hur mannamod ger hand åt medborgsmannadygd,
Och danar, kring en thron på folkets kärlek byggd,
Din lycka af din nöd, din ära af din våda.
Ännu, i segrars glans, du tystnad bjuda skall
Åt agg och svek och våld, som lama viggar hvässa,
Och lyfta trygg din gamla hjessa
Bland throners hvälfningar och fall.

Likså de Göta-fjell, som, tidehvarfvens under,
Ej mer af skyfall dränkts, än för volkaner skälft,
Så högt i polens dag de sina ryggar hvälft,
Så djupt i jordens famn de bäddat sina grunder.
De stå — som de ha stått för tusen åldrars syn —
Och, när kring deras topp den sista åska mumlat,
Den sista våg mot foten tumlat,
De stå ännu, och stödja skyn.

Dödens Engel.

En gång dö, och sedan domen.
PAULUS.

I Adams barn, som af jorden födens,
Och vänden åter till jorden om!
I ären mine, I ären dödens,
Allt sedan synden i verlden kom.
Jag står i öster
Och når till vester;
Och tusen röster,
I tidens gäster!
Jag bär till eder med Herrans ord
Från luft och lågor och haf och jord.

I bon och byggen, som sparfvar bygga
Sitt bo i sommarens gröna lund.
De sjöngo glada, de sutto trygga
I trädens löfviga skygd, en stund:
Men fågla-nästen
Ej profvet höllo,
När deras fästen
För stormen föllo — —
Och tyst blef sången, och sjöngs ej om,
Och glädjen, gången, ej återkom.

I gån och sucken, som dufvor sucka,
För morgondagen, som I ej sett;
Då oförtänkt, som en fallets lucka,
Sig jorden öppnar för er med ett —
Och I försvinnen
I plötsligt nedan —
Och edra minnen
Försvinna sedan —
Och nytänd måne ur silfversky
Ser andra komma — och andra fly.

I sväfven lätta i dansens ringar,
I stojen yra i nöjets lag,
Och myrten blommar, och lyran klingar . . .
Men öfver tröskelen stiger jag:
Då stannar dansen,
Då sänkas ljuden,
Då vissnar kransen,
Då bleknar bruden,
Och *sorg är änden,* som skriften sagt,
Uppå all glädje och glans och makt.

Jag är den starke, som hafver makten,
Till dess en starkare komma skall.
På höga fjellen, i djupa schakten,
Det är min anda, som susar kall.
De smittans ilar,
Som rensa länder;
De nattens pilar,
Som ut jag sänder,
De slå sitt offer, och slaget tål
Ej mur af koppar, ej sköld af stål.

Jag sveper vingen om nordanstormen,
Och rullar dynande våg mot strand.
Af stats-systemer jag krossar formen,
Och vrider viggen ur dundrarns hand.
Som nattens väkter,
Jag sekler jagar;
Och menskoslägter
Och verk och dagar,
Som böljor, hvälfva sig för min fot,
Tills sista böljan der lagt sitt knot.

Mot mig förlora sig vett och vapen,
Mot mig ej lärdom och konst består.
Jag frihet ger åt lifegenskapen,
Och herrskarviljan i jern jag slår.
Jag striden leder —
Och härar falla;
De ligga neder,
De ligga alla,
Och vakna ej vid larmtrummans bud,
Men först vid domens basuna-ljud.

Min hand blott vinkar — och jorden sopas:
Allt lefvande till det rummet far,
Der intet öra hör namnet ropas,
Och ingen tunga sig rör till svar.
Min fot lustvandrar —
Och stjelper throner;
Och Alexandrar,
Napoleoner,
De herrar fordne i höga loft,
Der äro vordne en handfull stoft.

I låga jorden, på den de vandra,
På den de strida om rang och arf,
Jag blandar slägterna om hvarandra,
Jag lägger tiderna hvarf på hvarf.
I djupa natten
Ej följer prakten,
Och icke skatten,
Och icke makten.
En gång de ägas — en annan gång
De andras äro, som laga fång.

Ej ofvan jord är en borg belägen,
Som eder tryggar, I vandringsmän!
En egen egendom I ej ägen,
Fast öppet fastebref lydt på den.
Se, diademen
Och sorgedoket,
Och purpurbrämen
Och arbetsoket
Sig nya hufvuden sluta kring,
Om nya halsar de slå sin ring!

I åren komne, I skolen gånga;
I hafven här icke hem och hus:
I skolen bo i den staden trånga,
Der sol och måne ej tända ljus;
Der sköldemärket
I porten krossas,
Och ur dagsverket
Den trötte lossas,
Och fångens länkar och hjertats band
Så spröde brista för samma hand.

Hvar är din moder? Hvar är din maka?
Då ha de vandrat den vägen bort,
På den de komma ej mer tillbaka.
På den du följer dem inom kort . . .
Ty skatten akta,
Som Gud dig sänder!
Den halkar sakta
Ur dina händer,
Och ses ej åter af dig, förrän
Du svara skall, hur du vårdat den.

Hvar är din broder? Hvar är din like?
Så frågar Herren dig då ej mer.
Då har du bröder, du spotske rike!
Uti de matkar, du näring ger —
Och när de mätta,
Som du, aflida,
Skall efter detta
En matk dig bida,
Som närs och lefvèr, i evig tid,
Uppå ett samvete utan frid.

Han bidar eder, som liknöjdt skåden
En annans fall, blott I sjelfve stån!
Som tro och fädernesland förråden,
Och med det heliga drifven hån!
Som lagar vriden,
Och hjertan villen,
Och oskuldsfriden
På lek förspillen!
Och *ve* blir slutet på hån och lek,
Då hämdens vålnad sig reser blek.

Han bidar eder, I lögnens andar!
Då tungan låder vid eder gom.
Åt redligheten sitt gift hon blandar,
Och äran faller för hennes dom —
Men mot min glafven
I intet kunnen:
Jag spärrar grafven
Och smädemunnen,
Som nästa gång, se'n han målet mist,
För *den* skall svara, som dömmer sist!

Ransaken, dödlige! edra syften,
Med bäfvan forsken er själs begär;
Och rena händer och hjertan lyften
Till *den*, som vet hvad i menskan är.
I till den orten
Dock skolen lända,
Der öfver porten,
Till tidens ända,
Det skrefs oryggeligt, det beslut:
Här hvar går in, och går ingen ut!

Er jorden slukar, med värf och planer,
Och lycker åter sin mun igen,
Om likt favoner, om likt orkaner,
I vederqvickt eller härjat den —
Men ej af jorden
Ert mått begären:
Ty det I vorden
Och det I ären,
Det verket, eder blef anbefaldt,
Den Ende känner, som känner allt.

Hvad Herren äskar, till dig han sade;
Han mätte ut, för ditt vandringslopp,
Hvad du, o menska! att bära hade,
Och hvad du hade att fylla opp.
Han kraft beskärde
Till hvad du borde,
Och vishet lärde,
Att rätt du gjorde,
Om blott du hörde i lydigt bröst
Den store, helige Andens röst.

Hör anderösten, den klara, djupa,
Och i hans ärende upprätt gack;
Du se'n ej spörje, om du skall stupa,
Ej heller sörje för verldens tack!
Du fylle kallet —
Och frukte icke!
Ur sjelfva fallet
Du uppåt blicke!
Så skall dig fatta en englahand
Och stilla föra dig till ditt land.

Gack trygg, i styrkan af ädel vilja,
Igenom profvets och mödans tid!
Så kan dig verlden från lyckan skilja,
Men ej från dygdens och sinnets frid:
Så kan i jorden
Väl kroppen myllas,
Dock gudaorden
På anden fyllas:
Du trofast var intill dödens dag;
Nu, gode tjenare, lönen tag!

Gör rätt åt alla, och lindra nöden,
Och trösta sorgen, hvarhelst du kan!
Försvara sanningen uti döden,
Och vinn som christen, och fall som man!
Ej jordisk vinning
Till lön du tager,
Ej kring din tinning
En snarblekt lager,
Men, ljus och evig och skön och hel,
De sälla heligas arfvedel.

Hvad vore tron, om den icke låge
En klarögd perla på hjertats grund,
Och upp till himmelen stilla såge,
Då skalet brister i mogna'ns stund?
Den sköna hvilan
Gör slut på plågan ...
Och — blixtrar bilan,
Och flammar lågan,
Martyr! se himmelen öppnar sig,
Och kronan räcker Försonarn dig!

Hvad vore dygden, om lifvet vore
Med stoftets flämtande gnista släckt?
Du förste Gustaf! Du andre Store!
Du frie, modige Engelbrecht!
Och alla visa,
Och alla ömma,
Som menskor prisa —
Och menskor glömma!
Hvad vore ömhet, förstånd och kraft,
Om endast grafven till mål I haft?

Hvad vore äran, som till er ropar
Att vörda pligten — att dö för den —
Om hon berodde af fala hopar
Och deras falare hufvudmän?
Nu strålar friden
Från hennes anlet,
Om också tiden
En suck föranlät;
Ty tiden stänker ej upp sitt dam
Till stjernegatan, der hon går fram.

Hvad vore lyckan? Hvad vore glädjen,
I kärleksringen, så ljuf och ren,
Om, när den bryts, I ej återkedjen
Dess brutna länkar vid hoppets sken?
Så ödeblifvet,
O hjertan såta!
Hvad vore lifvet?
En olöst gåta!
Ett obarmhertigt Uriebref,
Som Gud i vrede för menskan skref!

En åldrig Jakob sin Josef mister,
Och Jonathan ifrån David går,
Och pressadt bröst i en suckan brister,
Som ingen tröst i all verlden får!
Och Rachel gråter
De kära späda,
Och sig ej låter
Af något gläda;
Ty ute är med hvad dyrast var
För hennes hjerta och hennes dar:

Men Gud är kärleken. — Lugnen eder,
Betryckta hjertan! och fatten hopp.
Det korn, I laden i jorden neder,
I gyllne skördar skall spira opp!
O! hvad I laden
Med sorg i grafven,
Hvad kärt I haden,
Hvad kärt I hafven,
Det är ej borta — men dock ej der,
Det är hos *honom*, som evigt *är!*

I honom lefver allt lif, och röres
All kraft, och tänder sig klart allt ljus.
Hans kärlek famnar ock det, som föres
Till andra boningar af hans hus.
Se genom dimman,
Du barnasinne!
När äfven timman
För dig är inne,
Så kallar Fadren. Emellertid
Med trohet verka och tåligt lid!

Dröj, lik Maria, med känslor rena,
Vid Jesu fötter, och hör och bed!
Se upp till korset, som Magdalena,
Der nåden blickar till ångern ned!
Johannes! slut dig
Till Vännens hjerta:
Han tager ut dig
Ur tvång och smärta,
Till helig frihet och salig fröjd
Uti sitt himmelska rikes höjd.

Väl dem, som redligt det ädla velat,
Det rätta sökt och det milda tänkt!
Som älskat mycket, fastän de felat!
Dem varder mycket ock efterskänkt.
De här ej blefvo
Allt hvad de skulle;
Men englar skrefvo,
Så kärleksfulle,
Hvad genom dem, uti minsta mån,
Den verlden glädt, som de kommo från.

De hafva hållit sig vid det ena,
Att frukta Herran, och intet mer:
De hafva tvagit sin kläder rena
Uti det blodet, som oskuld ger.
All strid är lyktad,
All synd förlåten,
Och oron flyktad,
Och stillad gråten —
Den store Fadren vet deras namn,
Och trötte sjunka de i hans famn.

Så fridfullt de uti Herran somna,
Så fröjdfullt helsa de Herrans dag:
De ur bedröfvelse äro komna
Och undan ödenas alla slag.
Ej mera fångna
I jordebanden,
De äro gångna,
Så talar anden,
Ur mödans träldom till fridens hem,
Och deras gerningar följa dem!

De äro gångna! De gingo tida
Till rätta hemmet i Fadrens hus.
De skola bo i den staden vida,
Der sol och måne ej skifta ljus:
Ty klara solen
Är *han*, som råder
Från höga stolen,
Och ser i nåder
Till allt, som rum i den staden fick,
Och lif och salighet är hans blick!

Och rum för alla, som tro och hoppas,
För alla rum uti himlen är!
Och som, när fikonaträdet knoppas,
I veten sommaren vara när;
Alltså I kännen,
Då dagen svalkas,
Hur Himlavännen
Till eder nalkas,
Och för till rummet, som han beredt,
Der I med honom förblifven ett.

Då dagen svalkas och skuggan breder
Kring edra dalar och berg sitt flor,
Så kommer han och förlossar eder,
Hvars makt är såsom hans kärlek stor.
De ögon trötta,
En stund de somna . . .
De verktyg nötta,
En stund de domna . . .
En annan stund till ett annat lopp
I edra hufvuden lyften opp!

Och ny är himlen, och ny är jorden,
Och ny är himlens och jordens son,
Och saknar icke, odödlig vorden,
Det trånga hemmet, han kom ifrån.
Det är försvunnit,
Det är förvandladt —
Men tro, som vunnit!
Men dygd, som handlat!
I hafven lotten åt er beredd,
Af låga sinnen ej hörd och sedd.

Då äro torkade alla tårar,
Då äro helade alla sår . . .
Ej mer, på trafvar af lik och bårar,
Med fackla nedvänd och släckt, jag står.
Jag facklan vänder —
Och i detsamma
Den återtänder
Vid lifvets flamma,
Och blandar, evig seraf, min ton
I eder lofsång vid ljusets thron!

Guds Lof.

KONUNG DAVIDS 104:DE PSALM.

Sjung, min själ,
Den Eviges lof!

* *
*

Oändlige!
Allsmäktige!
All verldens Gud!
I evigt majestät och ljus
Med stjernor du beströr din skrud,
Och himlars himlar är ditt hus,
Och verldar hvälfva på ditt bud:
Oändlige!
Allsmäktige!
All verldens Gud!
Ditt ord går ut af skyarne,
Och thordön är dess återljud,
Och lågor dina tjenare,
Och stormar dina sändebud:
Oändlige!
Allsmäktige!
O du, vår Gud!

* *
*

Jorden ej sjöng ditt eviga välde
Än i de himmelska härars förbund:
  Men ett allmaktsord du fällde,
  Och hon framgick, hon sig ställde
  Trygg, orygglig på sin grund.

Mörkret omhöljde, svallet beklädde
Hennes obanade, ödsliga rund:
  Men du bjöd — och skön hon trädde
  Ut ur djupet, och sig glädde
  Af sin första morgonstund.

Då sköto de opp,
 De trotsiga fjellar,
Sin skyhöga topp:
Der stormarne ryta,
Och forsarne bryta
 Bland dånande hällar
Sitt fradgande lopp.

Då sänkte sig den stilla dal,
  I gräs och blommor klädd,
Der lunden kransar, lugn och sval,
  Den friska källans brädd;
Der bäcken leker, klar och blå,
  Omkring den gröna mark,
Och luftens härar nederslå
  Uti en löfrik park;
Och under hjordars fröjdesprång
  Och näktergalars ljud
All nejden stämmer upp sin sång,
  Och lofvar dig, o Gud!

* *
*

Dig, som dock åt menskan unnar
  Största nåd och högsta tröst,
Lofve alla menskomunnar,
  Tacke alla menskobröst!
Du, som med allt godt oss kröner,
  Fredar, frälsar, lyckliggör,
Du, som hörer våra böner,
  Gud! vår lofsång äfven hör.

* *
*

Sjung, min själ,
Den Eviges lof!

* *
*

Du sträcker ut din starka hand
Till berg och dal och sjö och strand,
    Och must och saft,
    Och lust och kraft
Kring berg och dal och sjö och strand
  Strömmar från himmelen neder.
Skyhög du reser Libanons ceder,
    Och örnarne trygga
    Dess grenar bebo.
Vällukt från Hermons cypresser du breder,
    Der hägrarne bygga
    Sitt näste i ro.
Karmel du bjuder bland åskor sig lyfta,
    Och djupt i dess klyfta
    Gazellerna fly:
Medan kring Saron, till grönska och gröda,
    Välsignelser flöda
    På sommarens sky.

———————

Solen går ner:
En dag är förliden,
Den kommer ej mer.

De vaksamma djur
I skogarnes iden,
Nu draga derur.

Med girigt behof
Si! parden framljungar
Och aktar på rof.

Med rytande mod
Gå lejonets ungar
Att dricka dess blod.

Solen går opp —
De fly, de fly, till skogens mörka vrår:
Och menskan med förnyadt hopp
Utur sin hydda går;
Med munter flit, i jordens mull
Sitt korn hon lägger ner,
Och blickar upp förtröstansfull
Till dig, som växten ger.

O du, som var! O du, som är och varar!
O Evige! hur högt, hur skönt, hur tusenfaldt
Din vishet, nåd och kraft i allt,
All jorden, häpnadsfull, förklarar!

Och hafvet svarar —
Det grundlösa djupa,

Det gränslösa vida,
Der böljor på böljor stupa,
Der vindar mot vindar strida;
Der härar af lif, utan tal, utan namn,
Krälande, hvimlande om hvarandra,
Fylla omätliga afgrunders famn;
Der de tunga hvalar vandra
Ur den stumma nattens gömmen,
Och menniskan, ej mätt af jordens bröd,
Jagar kring dödens herradömen
Efter lifvets öfverflöd.

* *
*

Till dig, till dig, du allas Far!
Vår tröst vi alla ställe:
Åt allt, hvad lif och anda har,
Du gifver uppehälle.
Din milda hand du låter opp,
Och lif, lycksalighet och hopp,
Till alla väsen strömmar.

* *
*

Ack! när du icke mer, ifrån det höga,
Oss mättar med din hand, oss lifvar med ditt öga
Vi tråne bort.
Vi dö . . .
Ack! inom kort
Vi tråne bort —
Och vinden skall vårt stoft förströ.

Men si! öfver jorden din anda går ut —
Och jorden sig kläder i skönare drägter;
På våra grafvar nyfödda slägter
Sjunga din ära till dagarnes slut:

Till alla folk och tider.
Din kärlekshand, o Gud! är sträckt;
Kring verldens rymd sig sprider
Din sannings ljus, från slägt till slägt.
Si! jordens grundval skälfver
För dina ögonkast;
Din blotta vink omhvälfver
Dess yta i en hast:
Men, under alla öden,
Är du den frommes tröst;
I lifvet och i döden
Till dig han höjer glad sin röst.

Så länge hjertat andas,
Och tungan stamma kan ett ljud,
Skall ock min stämma blandas
I verldars lof till härars Gud.
Förstummen, snöda sinnen,
Som hafven synden kär!
Från jordens krets försvinnen,
Ty jorden Herrans är.
Må glädjens rena toner
Ifrån dess hela rund,
Dess hyddor och dess throner,
Hans lof förkunna hvarje stund!

* * *

Sjung, min själ,
Den Eviges lof:
Hallelujah!

Den Allgode.

Förborgade och höga Väsen,
Som skrifvit samma allmaktslag
För solars tidehvarf och gräsen,
Som vissna på en sommardag!
Jag ville mina tankar svinga
Till din omäteliga höjd,
Men suckar blott, i stoftet böjd:
Gud! du är stor — och jag är ringa!

Dock ej i himlars höjd allena,
Men i hvart dygdigt bröst, du bor.
Säll den, hvars känslor äro rena!
Säll den, som icke ser, men tror!
När, bäfvande och stum, jag dignar
I glansen af ditt majestät,
Jag i välgerningarnas fjät
Dig finner, känner och välsignar.

För ögat gömd, men hjertat nära,
Gud! du är god och kärleksrik:
Det vet jag, och det skall mig lära
Att dig i kärlek varda lik.

Min suck jag då med tillit sänder
Till dig, du Far, som allt förmår,
Som räknat mina hufvudhår
Och bär mig uppå dina händer!

Jag tror att du mig än förlänar
Den kraft, som höfves för mitt mål,
Den lön mitt arbete förtjenar,
Det ljus mitt svaga öga tål,
Tills en gång alla sorger stillas
Och alla löften fyllas opp,
Af dig, som danat hjertats hopp
Och låter ej ditt verk förspillas!

Längtan och Hopp.

Konung Davids 42:dra och 43:dje Psalm.

Som en hind på heta sanden
Trängtar efter källans dryck,
Evige! så trängtar anden
Efter dig, i sitt betryck.

Lefvande Gud! o kom att båda
Den saliga friden i mitt bröst!
Må jag ditt ljusa anlete skåda,
Må jag förnimma din ljufliga röst!
O! hvar får jag eljest tröst?

Om dagen fuktar jag mitt bröd med tårar,
Och tårar är min spis den långa natt.
Hvar är han nu, så fråga verldens dårar,
Den Gud, till hvilken du förtröstan satt?

Lefvande Gud! i dina gårdar,
Bland heliga skaror, vill jag bo,
Vill jag förkunna, att du mig vårdar,
Vill jag förvara min saliga tro!
O! hvar får jag eljest ro?

Hvadan denna bittra smärta,
Dessa hemska klagoljud?
Blödiga, betryckta hjerta!
Hoppas åter på din Gud.
Än skall han mig nåd bevisa,
Än skall jag med hugnad prisa
Min förlossare och Gud.

Men ack! med oro, som ej återvänder,
Jag söker dig ännu kring Jordans stränder,
Jag ropar dig ännu, o Gud, mitt hopp!
Från Hermons branter eller Mizars topp . . .

Och får blott svar af böljornas svall,
Som suckande öfver hvarandra stupa,
Eller, med rysliga dån, i det djupa
Hvälfva sitt tunga fall . . .

Ack! bekymren högre svalla
I en själ förutan tröst,
Tyngre qvalens böljor falla
Öfver ett förkrossadt bröst.

Om dagen lyfter jag förgråtna blickar
Till dig, som ser den tår som hemligt föll;
Om natten jag förtrogna böner skickar
Till dig, som hör den suck jag återhöll.
Då qvider jag: hvi har du mig förskjutit,
Du, mina dagars danare och vakt?

Hvi skall jag sorgsen gå? Hvad har jag brutit,
Att jag skall krossas af de ondas makt?

Likt mördarns spjut, som ben och ådror bårar,
Så hädelsen mig sargar dag och natt:
Hvar är han nu, så fråga verldens dårar.
Den Gud, till hvilken du förtröstan satt?

Hvadan denna bittra smärta,
Dessa hemska klagoljud?
Blödiga, betryckta hjerta!
Hoppas åter på din Gud.
Än skall han mig nåd bevisa,
Än skall jag med hugnad prisa
Min förlossare och Gud!

Döm mig, Gud! och ställ i ljuset
Mitt begär och tänkesätt;
Fräls mig, Gud! när jag i gruset
Våndas, af bekymmer frätt;
När med svek och oförrätter
Fienden min väg besätter,
Herre! vårda du min rätt.

Du, som fordom styrka gjutit
I ett bröst, betryckt och ömt!
Icke har du mig förskjutit,
Icke har du mig förglömt,
Icke har du blott till nöden,
Blott till lidandet och döden,
Herre, detta hjerta dömt!

Åter skall din sanning leda
Genom natten mina fjät,
Och din tröst mitt sinne freda,
Och din anda styrka det;
Åter, bland de frommas skara,
Skall jag, rörd och glad, förklara,
Gud! din nåd, ditt majestät.

Stilla dig, du bittra smärta!
Tystnen, hemska klagoljud!
Blödiga, betryckta hjerta!
Hoppas åter på din Gud.
Än skall han mig nåd bevisa,
Än skall jag med hugnad prisa
Min förlossare och Gud!

Den enda visheten.

De visas råd jag sökte,
För kunskap hågen brann:
Mitt tvifvel sig förökte,
Men sanning jag ej fann.
Ack, usla ljus,
Som ej till målet leder,
Och går i stormen neder,
Och släcks i dödens hus!

Jag samvetslagen hörde,
Som pligten föreskref;
Mitt sinnes ro den störde,
Men viljan kraftlös blef.
Ack, usla dygd,
Som fåfängt lustan dämpar,
Och utan hugnad kämpar,
Och faller utan skygd!

Begär i hjertat svällde,
Jag allt det ljufva njöt
Af nöjen, guld och välde,
Men sällhet dock mig tröt.

Ack, usla fröjd,
Som följes, alla gånger,
Af tomhet eller ånger,
Och aldrig gör mig nöjd!

I Gud all sanning lågar,
Blott i hans klarhets sken
Min tanke spana vågar
En kunskap, viss och ren.
Kom, helga ljus!
Dig endast tron bereder,
Som jordens främling leder
Hem till sin Faders hus.

Af Gud det goda stammar,
Jag älskar det i Gud,
Och viljan glad hörsammar
Den evigt mildes bud.
Kom, helga dygd!
Dig kärlek blott bevarar,
Fullkomnar och förklarar
I själens fosterbygd.

Från Gud all glädje väller,
I Gud är salighet,
Han hjertat tillfredsställer
I tid och evighet.
Kom, helga fröjd!
Dig endast hoppet skattar,
Förbidar och omfattar
I sälla himlars höjd.

Söndagsmorgonen.

Hör, i fria rymder skalla
Helga klockors högtidsljud;
Se de fromma, dem de kalla,
Glade följa deras bud.
Följ, mitt hjerta! följ att fira
Andaktsstunden af ditt hopp!
Pekar icke templets spira
Mot den ljusa himlen opp?

Ack, hur grymt har icke tiden
Plundrat allt hvad här jag njöt!
Blott en dödens krans är vriden
Af de blommor, dem jag bröt . . .
Se! der våren framgår åter,
Nya blommor jorden bär;
Men, hvad jag så ömt begråter,
Borta för mitt hjerta är!

Borta? — Nej! i dag förklarar
Himlens gensvar i min själ,
Att det goda evigt varar,
Evigt gör mitt sanna väl.

Öfver jord och himmel sträckes
Samma kärleks hulda famn,
Och den hand i stormen räckes,
Som oss för till fridens hamn.

Hjertan, dem en from bekantskap
Här i lif och död förband!
Själar, som i ljuf förvandtskap
Söken samma fadersland!
Glömmen jordens små bekymmer,
Glömmen hennes falska fröjd.
Intet moln den himmel skymmer,
Dit de trognas blick är höjd.

Låt oss gå att rösten blanda
I de frommas sång och bön,
Lifvas upp af samma anda,
Och få samma nådelön:
Kraft att verlden öfvervinna,
Ödmjukhet och tålamod,
Och, när ångerns tårar rinna,
Hjertlig tro, att Gud är god.

Hören I, hur skönt de skalla,
Andaktens förenta ljud?
Hur de trogne anbefalla
Sina vägar åt sin Gud?
Der, hvar bönens armar gerna
Fläta sig kring korsets stam,
Der, hvar hoppet tror sin stjerna,
Följer den och hinner fram!

O mitt hjerta! Gud är nära,
Öppna dig och ljufligt känn
Andan, som till dig skall bära
Kraften och hugsvalelsen!
Strålen faller från det höga,
Dimman skingrar sig och flyr,
Och, för trons upplåtna öga,
Evighetens morgon gryr!

Lofsång.

(EFTER DAVID.)

Högtlofvad vare du, som jord och himmel gjort!
Ditt namn allena är tillbedjansvärdt och stort.
För dina blickar äro tusen år
Den dagen som gick fram i går,
Och menskans lif
En skugga som ej blifver.

Din godhet gjuter sig så vidt som himlarne,
Och ifrån slägt till slägt går din åminnelse.
Ifrån din thron du skådar som en far
Till allt hvad lif och anda har.
En blick af dig
Med fröjd all verlden fyller.

Gud! hvad är menskan dock, att du till henne ser?
En menskoson, att du din vård åt honom ger?
Som gräset blomstrar han, och inom kort
Som gräset skall han vissna bort.
Si, menskan är
Allena stoft och aska!

Men lofvad vare du! Ifrån ditt gudomssköt
En stråle af ditt lif med stoftet sammanflöt;
Och menskan sjöng: Högt lofvad vare du!
Och menskan lofvar dig ännu
Då jord och haf
Och verld och tid försvunnit.

Högtlofvad vare Gud af himlar och af jord!
Ty vishet är hans råd och sanning är hans ord,
Rättfärdighet hans allmakts domar bär.
Hans rikes spira evig är,
Hans blick är nåd,
Och helighet hans klädnad.

Arbetarens morgonpsalm.

Melodi: Den signade dag m. m.

Till honom, hvars nåd hvar morgon är ny,
Jag morgonens offer vill bära.
De dagar som komma, de dagar som fly,
Förkunna hur han är oss nära,
Som, efter sitt råd,
Oss leder i nåd,
Och sist oss upptager med ära.

Ja, när vi vårt lefverne efter hans bud
Med tro och lydaktighet ställa,
Då är han vår fader, den nådige Gud,
Som vill sina barn göra sälla;
Då flödar allt godt
I rikeligt mått
Till oss från all salighets källa.

Hjelp lofvar han dem, som arbeta och be,
Och löftet han icke skall rygga.
Om han ej välsignar, förgäfves ock de
Här pusta och plöja och bygga,
På jorden vår flit!
Till himlen vår lit!
Se, det gör oss glada och trygga!

Men må vi, då Herren vår nödtorft oss ger,
Vårt bröst för de arma ej sluta,
Och, hvad han af nåd förlänar oss mer,
Med måtta och tacksamhet njuta!
Då skall han ock, blid,
I nödenes tid,
Oss ej från sitt hjerta förskjuta.

Ty glädje och sorg, som dag och som natt.
Här måste aflösa hvarandra;
Men den, som till Gud sin tröst hafver satt,
Skall icke hans skickelse klandra.
Men, from och förnöjd
I lefvernets fröjd
Och tålig på korsbanan, vandra.

Och aldrig är natten så mörk och så lång,
Att icke en morgon sig nalkar,
Och aldrig är dagen så het. att en gång
Den sig ej i aftonen svalkar.
Till himmelen då
Skall tackoffret gå,
Likt ångan från blommornas kalkar.

Jag vet hvem som föder hvar fågel i skyn
Och kläder på marken hvar lilja,
Och lemnar mig trygg åt hans milda försyn,
Och säger: *ske, Fader, din vilja!*
Ej lust eller nöd,
Ej lif eller död
Mig då från hans kärlek skall skilja.

———

Nyårspsalmer.

I.

Vårt hjerta lyfte vi, o Gud!
Och lyfte våra händer
Med bön till dig, på hvilkens bud
Sig årets timglas vänder.
Af ålder du en fader var:
Låt samma namn i nya dar
Vårt hjertas tillflykt vara!

Den stora händelsernas ked.
Hon hänger på ditt finger
Så fast, så länkad, led vid led,
Att ingen fogning springer;
Och väl och ve, och lust och nöd,
Och ljus och skuggor, lif och död.
Bero af dig allena.

Men *våra* tankar ondt och godt
I vida spelrum hvälfva,
Och våra dygder, våra brott
Bero utaf oss sjelfva:

Af *oss* alltså vår sinnesfrid.
Och hoppet i vår sista strid.
Och palmen efter striden.

O Gud! en stor, en vådlig skänk
Du i vår frihet gifvit . . .
Om ur din ordning ingen länk
Ock dermed bruten blifvit,
Hur ofta dock, i dårligt spel,
Vi bryte ut vår arfvedel
Ifrån ditt nåderike!

Lägg korset på! Det nytta har,
Om än det kostar smärta.
Det vapnet fordras till försvar
Emot vårt eget hjerta.
Lägg hellre för oss hårda prof,
Än att vår själ skall bli ett rof
För synden och förderfvet!

Men, om det med ditt råd består
Och med vårt sanna bästa,
Visst bedje vi, att ock i år
Du vill af nåd befästa
Frid, lycka uti Svea land
Och hägna ömma hjertans band
Och stilla hyddors trefnad.

Om *dina* tankar, store Gud!
Ej äro *våra* tankar;
Bland vågors svall och stormars ljud
Är hoppet dock vårt ankar,

Som lyftes, då i Jesu namn
Din engel förer oss i hamn
Vid salighetens stränder.

Hjelp, Herre, var oss nådelig!
Se ner till stoftets söner!
Hör oss! *Vi ligge inför dig,*
O Gud! med våra böner,
Ack! ej på vår rättfärdighet,
Men blott på din barmhertighet,
O Fader, Son och Ande!

II.

Åren utan hvila
Med tidens böljor rinna,
Och menskans dar försvinna
Som bubblor deribland.
Lifvets stunder ila;
Vi måste alla följa
Med tidens strida bölja
Till evighetens strand.

Du, som härlig ställde
Din thron högt öfver tiden,
Der sällheten och friden
Ej mer förbyta sig!

Evige! ditt välde
Ej ljus och mörker skiftat;
Den lag, för oss du stiftat,
Förvandlar icke dig.

Konung i det höga!
Du slägter bortgå låter
Och andra komma åter,
Och tidehvarfven fly.
Men ditt fadersöga
Mildt vakar öfver alla;
Din nåd, som vi åkalla,
Är hvarje morgon ny.

År och vänner flykta:
Men du densamme blifver;
Du än åt barnen gifver
Den vård du fädren gaf:
Mod åt de betryckta
Och styrka åt de svaga,
Och tröst åt dem som klaga
Vid sina vänners graf.

Gud! vi vandra trygga,
När redligen vi vandra,
I kärlek för hvarandra
Och lydnad för ditt bud.
Gud! på dig vi bygga
Vårt hopp i alla öden;
I lifvet och i döden
Du vårdar oss, o Gud!

Lofvad vare Herren!
Sannfärdig, vis och nådig
Och helig och rättrådig,
Han öfver allt förmår.
Lofvad vare Herren!
Hans lag, hans nådelära,
Hans härlighet och ära
I evighet består.

EFTER KRIG OCH ALLMÄN BEDRÖFVELSE.

Ett sorgens år, o Gud! har flytt,
Och ej tillbaka vänder;
Men hvad oss möter i ett nytt,
Det står i dina händer.
Allena dina händer
Förmå att skänka frid och tröst
Åt mörka hyddor, qvalda bröst
Och tryckta folk och länder.

Bevara, Gud! vår gode kung;
Gif honom lugn och lycka!
Låt kronans börda ej för tung
Hans ädla hjessa trycka!
Låt sorgerna ej trycka
För djupt en älskad furstes själ,
Och ej, från vården af vårt väl,
För snart vår fader rycka!

Vårt gamla, kära fosterland,
O fädrens Gud, beskydda!
Slut kärlekens och fridens band
Omkring palats och hydda!
Uti palats och hydda
Må trefnad blifva dygdens lott,
Och billighetens lagar blott
Förkunnade och lydda!

Välsigna dem, som fäders bygd
Med fäders mandom stöda,
Och dem, som sig för likars dygd
Och ljus och tröst bemöda!
Välsigna borgarns möda
Och redlighet och trefna ro!
Välsigna åkermannens bo
Och arbete och gröda!

Låt Sveriges ungdom växa opp
I christendom och seder
Och bli föräldrars tröst och hopp
Och landets hägn och heder!
Låt åldern njuta heder,
Som stapplar tung på grafvens brädd,
Och friden reda till den bädd,
Der trött han sjunker neder!

Men om på detta åratal
Du skulle oss ledsaga
Ännu bland jemmer, brist och qval;
O Gud! vi äre svaga —

Ja, Gud! vi äre svaga:
Men dit du för, vi trygge gå;
Ty du, som lägger korset på,
Du hjelper, det att draga.

Om vänner skola skiljas åt,
Dem blod och pligt förena;
Om glädjen bytas skall i gråt,
Det känner du allena.
Det styrer du allena:
Men, kommer budet i vår krets,
Gif, att vi äre då tillreds,
Med hjertan alltid rena!

Gif, att din lära natt och dag
Är våra fötters lykta:
Vi äre då, vid inga slag,
Försagda och betryckta.
Af sorgen ej förtryckta,
Vi vandre då vår jemna stig,
Tilldess vi, tagne upp till dig,
Se alla sorger flykta.

Nattvardsberedelse.

Psalm.

Ett villadt barn jag vandrar här
Långt bort från fadershuset,
Och vägen, som till Fadren bär,
Jag tappar lätt i gruset,
Om jag ibland ej stannar still
Och ur mitt mörker blickar till
Hans boningar i ljuset.

Men, till mitt fall, med lock och hot
En syndig verld sig rustar.
Hur kan jag usle stå emot
Dess makt och list och lustar?
Helst det är sorgeligen sant,
Att fienden till bundsförvandt
Mitt eget hjerta äger.

Jag arma menska! ho skall mig
Från syndakroppen skilja?
Uppå förderfvets breda stig
Jag går med vett och vilja.
Hvart vill jag fly i denna nöd?

Min kraft är svag, min håg är död
Och ondt mitt hjertas uppsåt.

Du, gode Ande! är det blott,
Som kan på nytt mig föda,
Och göra af det onda godt
Och väcka upp det döda.
O nådens Ande! till mig kom,
Och skapa du mitt hjerta om,
Förnya du min anda!

Låt Jesu ord och sakrament
Mitt väckta hjerta röra,
Att tro på Gud och den han sändt
Och trones frukter göra.
Det ordet glädjens budskap bär,
Att Jesus Christus kommen är,
De fallna till att frälsa.

Han bryter ner den medelbalk,
Som mig från himlen stänger.
I lifsens bröd och nådens kalk
Sitt kött och blod han mänger:
På det att jag mitt kött och blod
Korsfästa må, och heligt god
I honom endast lefva.

Så från ett lif i qval och vank
Mig, Jesu! värdes frälsa,
Att själen, mer ej svag och krank,
I dig har kraft och helsa!
Du i mitt hjerta bo och blif,
Så lefver jag med dig ett lif,
Som evigt är och saligt!

Botpsalm.

Din lag, o Herre! dag från dag
Till detta hjerta ljuder,
Men, mera hörd, en annan lag
I mina sinnen bjuder.
Jag känner mig i lustans garn
Inunder synden fången,
Jag är, som ett förloradt barn,
Ifrån min fader gången:
Ack, usla lott!
Uti mitt kött bor intet godt.

Ho skall från denna syndakropp
Min arma själ förlossa,
Och pligtens känsla lifva opp
Och vanans välde krossa?
Ho gifver åt min själ en frid,
Som verlden icke gifver?
Ho lofvar, att i evig tid
Jag ej förtappad blifver?
Ty evig är
Den eld, som syndaren förtär.

Förgäfves är, att frid och tröst
Af Jesu blod jag vinner,
Så länge i mitt eget bröst
Jag ej försoning finner;
Förgäfves är, att i din dom
Min syndaskuld förglömmes,
När själen dock, på värde tom,
Utaf sig sjelf fördömmes . . .
Gud! all din nåd
Förvandlar ej ett öfverdåd.

Men du, som till vår frälsning kom
Och sade till de arma:
„När syndaren sig vänder om,
„Vill Herren sig förbarma“;
Du lärde, att en villad son,
Som flyr till Fadrens sköte,
Ej skall förskjutas derifrån,
Ej bäfva för hans möte:
Det är din röst,
Som ger mig hopp och lugn och tröst.

O gode Gud! så var mig huld!
Jag tror, att du förlåter,
Af nåd, för Jesu Christi skuld,
Den synd, som jag begråter;
Jag tror, att du, af samma nåd,
Din ande täcks förläna,
Som styrker mig med kraft och råd
Att dig till döden tjena,
Och blifva värd
Den salighet, mig är beskärd.

Jag vill, o Gud! från denna dag
Ditt helga budord hålla
Och icke mer, förförd och svag,
Min egen ofärd vålla.
Ej gagnar hvad i verlden här
Jag njuter och förvärfvar,
Om jag med syndiga begär
Min dyra själ förderfvar:
Jag vill, o Gud!
Af hjertat lyda dina bud.

Hvar stund jag lefver, skall jag mig
Om helgelse beflita,
Och, med ett barnsligt hopp till dig,
På Jesu ord förlita:
Ej den, som ropar Herre blott,
Men den, som gör din vilja,
Skall du från syndastraffets lott
En salig timma skilja —
O Gud! jag vill
I lif och död dig höra till.

Hoppet.

Välsignade dag, som skön träder opp
Ur grafvarnas sorgliga dimma!
Hur ljufligt du tänder för vandrarens lopp
Din milda ledsagande strimma!
Du framgår — och brister och sorger och död
Försvinna som nattliga skuggor.

En vanskelig verld förgås med sin prakt,
Sin ära, sin lust och sin lycka;
Men undan förgängelsens krossande makt
Skall Herren de utvalda rycka.
Mot dem hafver döden förlorat sin udd
Och grafven förlorat sin seger.

Hvi suckar jag bort mina flyktiga dar
I tomma begär och bekymmer?
Af allt hvad om dagen jag söker och spar
Hvad har jag, när aftonen skymmer?
Mig följer allenast det ädla jag tänkt,
Allenast det goda jag öfvat.

Hvad är att jag här, vid vänskapens bår,
Förtviflande klagar och gråter?
Hvad Herren mig gifvit, han äfven förmår
Och lofvat att gifva mig åter.
Deruppe, i fridens och sällhetens land,
Der möta de goda hvarandra.

Välsignade dag, som skön träder opp
Ur grafvarnas sorgliga dimma!
Från aftonens läger jag blickar med hopp
Till morgonens saliga timma.
Jag vet, min förlossare lefver, och han
Skall väcka mig åter af jorden.

Menniskohjertat.

Store Gud! hvad menskans hjerta
Är ett svagt och uselt ting!
Hur det endast jagas kring
Utaf njutningar och smärta!
Hur det sträfvar och begär,
Blott af sinnets njutning drifvet,
Och, med sorgerna för lifvet,
Stundligen sitt lif förtär!

Är ej menskan mer än djuret,
Blott af driftens lust och qval
Från en äflan utan val
Till en hopplös hvila buret?
Är hon, i de villors natt,
Der sitt lopp hon äfventyrar,
Endast verksam, när hon yrar,
Endast lugn, när hon är matt?

Nej! en röst, som ej förvillas
Af begärens höjda röst,
Och en åtrå i mitt bröst,
Som af jordens fröjd ej stillas,

Vittna om ett mål, ett väl,
Öfver lustarnas och tidens:
Det är hoppets, det är fridens
I en ren och dygdig själ.

Gif, o Gud, att jag betänker
Hvad min sanna frid tillhör;
Att jag kufvar, som jag bör,
Syndens makt och verldens ränker!
Herre, att jag måtte fly
Från en ond och osäll bana:
Ett rent hjerta i mig dana
Och en anda, som är ny!

Låt mitt hjerta lifligt känna,
Att min lefnad är en färd
Till en lyckligare verld,
Som förtjenas bör i denna!
Låt min ande lyfta sig,
Med hvar dag, allt mer ur gruset,
Till fullkomningen och ljuset,
Friden, sällheten — och dig!

Förnöjsamheten.

—

Säll är den man,
Som trösta kan
På Gud i alla skiften!
Hans dag är skön,
Och dagens lön
Är härlig bortom griften.

Hans samvetsfrid
I hvarje strid
Ett såradt hjerta läker,
Gör vägen rätt
Och mödan lätt
Och mödans vinning säker.

I oskuld säll,
Han stängt sitt tjäll
Och stängt sitt bröst för flärden;
I enfald vis,
Han söker pris
Af Gud och ej af verlden.

Af Guds behag
Hans företag
Och önskningar ledsagas;
Hans lefnadsrymd,
I mörker skymd,
Af Jesu lära dagas.

Den lärans röst
Är nåd och tröst
Åt hvarje själ, som blöder;
Dess enkla bud
Är: frukta Gud
Och älska dina bröder.

Säll är den man,
Som deri fann
Sitt ljus i alla öden:
Han lefver nöjd,
Han äger fröjd
Af lifvet och af döden.

Bröllops-psalmer.

I.

Välsigna, o Gud, all kärleks Gud!
De själar, som, fromma och rena,
I lydnad för ditt och hjertats bud
   Sig nu högtidligt förena!
Det hjerta, som följer en trogen hand,
Skall öde och tid ej förbyta;
Det heliga, ljufva och fasta band,
   Som dygdiga vänner knyta,
   Skall döden allena bryta.

De två äro ett från denna stund:
Så, Evige! bjuder din vilja;
Dem du har förenat i äkta förbund,
   Dem kunna ej menniskor skilja.
Hvad helst öfver dem du sedan beskär,
De skola sitt öde ej klandra:
I glädje och sorg, i ro och besvär,
   De äga sitt allt i hvarandra,
   När de i din fruktan vandra.

Så vandren tillsammans i lust och i nöd,
Och glömmen ej skriftens lära,
Att mannen är qvinnans hufvud och stöd,
Och qvinnan dess glädje och ära.
Förnöjelsen aldrig från hjertat är skild,
Om kärleken hjertat ej felar;
Ty kärleken, tålig, förtrolig och mild,
All börda han drager och delar,
All smärta hugsvalar och helar.

Nu sluten hvarandra i trogen famn,
Och frukten ej okända öden;
Nu bären lycksaliga makars namn
Med ära och trohet i döden!
Beständigt hos er, uti hjerta och tjäll,
Må dygden och trefnaden råda,
Förljufva er dag och försköna er qväll,
Och Herren till slut eder båda
Med sällhetens krona benåda!

II.

O Gud! Du rena hjertans far!
Välsigna detta sälla par!
Från Zion räck din milda hand,
Att helga dessa vänners band!

Låt kärlek, trefnad, äkta tro
Med dem i deras hydda bo;
Gör säll, gör fridsam deras tid,
Och gif dem sist en salig frid!

Kröningspsalm.

Han är kommen, som skall skydda,
Som skall styra folk och land;
Skalle fröjd från slott och hydda,
Jubelsång från strand till strand,
Och de helga böners röst
Gjute sig från hvarje bröst!

Du, som öfver ödens välde,
Tiders flykt och throners fall,
Himlen till ditt säte ställde,
Jorden till din fotapall:
Kungars Kung och skarors Gud!
Lyssna till vårt böneljud!

Må af dig välsignad blifva
Han, som kommer i ditt namn!
Han, som oss beskydd skall gifva,
Må han skyddas i din famn!
Styr, o Gud! och styrk den hand,
Som skall styra folk och land!

Folkens endrägt, mod och lydnad,
Vare förstens gränsors vakt,

Rättvisan hans kronas prydnad,
Kärleken hans spiras makt!
Blomstre under hans befäl
Enskild ro och allmänt väl!

Med gudaktighet och seder,
Lagars helgd, förtjensters lön,
Ungdoms oskuld, ålderns heder,
Blifve hans regering skön,
Fridsam, lycklig, trygg och lång,
Kär och fruktad på en gång!

Dygd och sanning vägen finne
Till hans hjerta och hans thron;
Agget från hans folk försvinne,
Farorna från hans person;
Ovän bäfve, då han drar
Svärdet till sitt lands försvar!

Herre! hör oss och fullborda
Öfver oss ditt visa råd!
Ja, du aktar på din smorda,
Aktar på ditt folk i nåd:
Öfver *Svea land* ännu,
Gode Ande! vakar du.

Fröjdoms, Svear! Stige fröjden
Öfver skyn med sångens ljud:
Ära vare Gud i höjden,
Lofvad våra fäders Gud,
Prisad Herren Gud, vår tröst,
Än af barns och barnbarns röst!

Riksdagspsalm.

O Gud, o våra fäders Gud!
Tag mot de varma böner,
Som stiga opp, med sångens ljud,
I dag från Sveriges söner!
Allena du ger kraft och nåd
Till ädla mödors ifver;
Men, glömma vi de bud och råd,
Som du oss föreskrifver,
All möda fåfäng blifver.

Välsigna hvarje kall och stånd,
Allt redligt uppsåt främja;
Värm våra bröst, lys vårt förstånd,
Gif trefnad, nit och sämja!
Ännu ett hjerta och en själ
Må svenska folket nämnas,
Och allmänt väl bli allas väl;
Allt agg åt glömskan lemnas
Och alla bördor jemnas!

Ho tager ordet bland ditt folk,
Hans sinne vare fredligt,
Hans tunga vare hjertats tolk,
Och hjertat rent och redligt!
Af bröders dom han vänte sig
Det bifall verket kröner;
Han vänte lön, o Gud! af dig,
Som dygd och sanning löner,
Och tack af söners söner!

Men, stiger opp en trolös man,
Att villa och förleda,
Och slita bröder från hvarann
Och andras fall bereda:
Din hämd och tidernas förakt
Hans öga föresväfve!
För dig, om ej för menskomakt,
Hans fala hjerta bäfve! —
Allt folket honom jäfve!

Gud! i ditt helga namn vi gå
Att våra rådslag blanda:
Oss råda, oss ledsaga må
Din visdoms helga Anda:
Att våra mödor för vårt land
I landets väl förbytas;
Att ordningens och lagens band
Allt fastare må knytas,
Och aldrig, aldrig brytas!

Bevara kung och fosterbygd
Från dold och öppen fara!

Må Sveriges barn med christlig dygd
Din omsorg värde vara!
Mod, ädelhet, samhällighet
Och nit för religionen
Och trofasthet och ärlighet
Må lifva all nationen,
Från hyddan upp till thronen!

Timlig lyckas vanskliget.

(LUC. 12.)

Det var en man,
Hvars giriga håg
Ej aktade svett och möda,
Allenast han
Hvart ögonblick såg
Sitt gods förökas och flöda.
Hans borg blef full
Af silfver och gull,
Hans lador ej rymde hans gröda.

Han sade då
Med innerlig fröjd:
„Min lefnads ro jag tillagar;
Jag äta må
Och dricka förnöjd
Och lefva som mig behagar:
I många år
Mitt goda förslår
Till glädje och goda dagar.“

Men Herren bjöd:
„Du dåre, i natt
Du samlas till dina fäder:
Ditt öfverflöd,
Din hopade skatt
Ej mer dig båtar och gläder:“
Och dåren föll;
Ej mer han behöll,
Än fyra multnande bräder.

Så har det gått,
Så skall det ock gå:
Besinnen det, unga och gamla!
En timlig lott
Kan icke bestå,
En jordisk hydda skall ramla;
Ack, lären här
Hur vanskeligt är
Att bättre skatter ej samla!

För hunger, törst
Och jordenes ans,
Hvad är, att I sörjen och bäfven?
Nej, christne! först
Guds rike och hans
Rättfärdighet efterssträfven!
I himlen, der
Vår rikedom är,
Der vare vårt hjerta äfven!

Och han, som der
Oss ämnar ett arf

Det ingen från oss kan skilja,
Ja, han, som när
Den ringaste sparf
Och kläder den minsta lilja:
Han oss ock här
Vår nödtorft beskär
Utaf sin nådiga vilja.

Under krig och stora landsplågor.

På Gud jag tror, till Herren Gud
Mitt fasta hopp jag sätter,
Och fruktar se'n ej stormars ljud,
Ej menskors oförrätter.
Omkring en verld, försänkt i nöd,
Si, straffets engel sväfvar,
Och bådar undergång och död;
Likväl jag icke bäfvar,
Ty Herren, Herren är mitt stöd.

Förgäfves våldets höga svall
Sig öfver jorden breder;
När Herren vill, han säga skall:
Lägg här din bölja neder!
Förgäfves resas härar opp
Mot Herran och hans smorda;
Ty Gud skall hämma ondskans lopp
Och sina barn omgjorda
Med kraft och mod och christligt hopp.

Han folken lär, med vredens röst,
Att sig till honom vända,

Men gifver åt de sorgsna tröst,
Och hjelp åt de elända.
Må detta stoft, i jorden lagdt,
Sig snart med fädrens blanda;
Mitt bröst är lugnt och oförsagdt,
Min fria, trygga anda
Besegrar vansklighetens makt.

Oss led, o Gud! oss krafter gif,
Att tidens flärd försaka!
Låt känslan af ett högre lif
I våra hjertan vaka!
Den död, som fälla skall vår kropp,
Kan själen icke skada:
Då lyfte vi vårt hufvud opp,
Förtröstande och glada,
Och börje så vårt rätta lopp.

Den gyllene lefnadsreglan.

Jag vet ej hur mitt lif kan blifva
Emellan sol och moln fördeldt;
Men jag vill tjena Gud och gifva
Åt honom detta hjerta helt.
Ehvad mig sedan skickas till,
Jag säger: ske som Herren vill!

Hans råd och nåd är aldrig borta
För den, som i hans fruktan går.
Hans arm ej tiderna förkorta,
Hans ögon se i nattens vrår,
Och, hvar jag är och hvad jag gör,
Han allting känner, ser och hör.

Ty skall jag lika redlig finnas
Och rättvis, from och samvetsgrann,
Fast jag af menskoblick ej hinnas,
Af menskodom ej fällas kan.
Det gäller blott, att väl bestå,
När han med mig till doms vill gå.

Och glömmer jag ej nå'nsin detta,
Så tror jag fast, så vet jag visst,
Att han skall mina bördor lätta,
Och hjelpa mig i all min brist.
Väl nödens makt är stark ibland;
Men starkare är Herrans hand.

Allt mörker flyr, allt ondt går öfver
För den, som Herrans vägar går;
Han får af Gud hvad han behöfver,
Blott rätta medlet han förstår:
Och medlet, efter gammalt rön,
Det heter arbete och bön.

En morgonsuck skall mig bemanna
Till dagens mödor och besvär;
När svetten lackar från min panna,
Jag då i hjertat friden bär;
Och aftonsucken i mitt tjäll
Gör hvilan se'n så trygg och säll.

Men ljufvast skall mig hvilan smaka,
När vedermödans tid har slut:
Hur nöjd jag då skall se tillbaka
På dagar, som gått in och ut,
Och få den trogne tjenarns lön
Af nåd för arbete och bön!

Landtmannens sommarsång.

Med bön och sång mitt arbet sker,
Ty när jag sjunger eller ber,
Så lätt mitt hjerta blifver,
Så glad jag plantar då och sår,
Och vet, att jag min nödtorft får
Af Gud, som växten gifver.

Uti mitt hjerta Herrans ord
Och kornet i min goda jord
Jag trogen lägger neder,
Och knäpper händren andaktsfull,
Och ej om rikedom och gull,
Men dagligt bröd jag beder.

Och har jag icke rikedom?
En maka, sedesam och from,
Och barn för mig så kära,
God helsa och godt samvete,
Friskt mod och muntert arbete;
Ja, Gudi vare ära!

Väl kan ock sorgen bli min lott,
Ty den, i hydda, som i slott,
Plär tidt och ofta gästa;

Men jag ej klandrar Herrans bud,
Jag vet, att dem, som älska Gud,
Allt tjenar till det bästa.

Allt står i Guds, vår faders hand;
Han gömmer bort sin sol ibland
Och låter stormen hvina;
Men stormen han ock näpsa kan,
Och efter oväder skall han
Än låta solen skina.

När jag stämt upp min morgonsång,
Ej mödan gör mig dagen lång,
Ty Gud är då ej fjerran;
Och siska, lärka, näktergal,
Och fält och floder, berg och dal,
Med mig lofsjunga Herran.

Jag då ej, lik en Mammons träl,
Bekymras blott för eget väl,
Men ej om Josefs skada;
Nej: Gud han gifve nådelig
Min granne lika godt som mig
Och göre alla glada!

Jag då, lik Boas fordomdags,
Väl unnar uslingen de ax,
Som på min åker falla;
Och gerna bär jag fram min skatt
Till öfverheten, som är satt
Att vaka för oss alla.

Ja, Gud välsigne landsens far,
Näst Gud vårt hopp och vårt försvar,
Med många sälla dagar!

Behöfver han en gång min arm,
Så lyder jag med trofast barm
Och går, dit Gud behagar.

Men Gud afvände fejd och strid,
Och låte oss i ro och frid,
Som gode christne, trifvas!
När döden kastar oss omkull,
Vi få dock sämjas i den mull,
Det stoft, hvarom vi kifvas.

Då jag till kyrkan mig beger,
Från grafvens hög jag ofta ser
På fältens rika gröda:
Då synes mig, som Herren vill,
Att jorden väl skall hinna till
Åt lefvande och döda.

Dock blifver jag vid Guds behag:
Jag lärt att lyda kung och lag
Och gifva sitt åt alla;
Jag derför lefver trygg, och vet,
Att jag skall ärfva salighet,
När Gud mig helst vill kalla.

Då skall jag nöjd till fädren gå,
Och af en son mitt stoft skall få
Sitt kors på kyrkogården;
Dock, lika godt hvad vård der står:
Ett ärligt namn och vänners tår
Är bästa minnesvården.

Arbetarens sång i olyckstiden.

Jag fruktar ej brist eller hunger
Och skiftar för sorger ej hyn;
Jag vet hvad den fågelen sjunger,
Som fröjdas deruppe i skyn.
Fast han ej kan så eller skära,
Han vittnar, att *Herren* är nära
Och sträcker till allt sin försyn.

Jag vet ock hvad liljan predikar,
Fast hon ej fick tunga och ljud.
Ej hafver hon många gelikar
I fägring och kostelig skrud.
Fast hon ej arbetar och spinner
Hon år ifrån år sig befinner
Dock härligen utstyrd af Gud.

Och jag skulle tvifla och klaga,
Som vore all glädje förbi,
Om också en faderlig aga
Min lott någon tid skulle bli!
Ack! älskar ej Gud den han tuktar?
Och den, hvilken honom blott fruktar,
För annan slags fruktan är fri!

Ske Herrans den Heliges vilja!
Mig tryggar hvad Frälsaren lär:
Att mer än båd' fågel och lilja
Jag är, såsom barn, honom kär,
Och vet, att, hvad prof han mig ämnar,
Han styrka derunder mig lemnar,
Och slutligen frälsning beskär.

Friskt mod, att med raskare ifver
Blott gripa till verket! och tro
Att, hvad jag behöfver, det blifver
Min del, så af möda som ro!
Välsignelsen gifves från ofvan,
Men arbetet nedkallar gåfvan
Till ärlig mans åker och bo.

Höstbetraktelse.

Hvad jag utsår, skall jag skära.
Denna sanning vill jag lära
Af en åldrande natur;
Att jag verka må med ifver,
Under bön till den, som gifver
Solens blick och regnets skur.

Växer ock ej här min gröda,
Må jag egna kraft och möda
Åt det hopp, som ej bedrar,
På mitt hjertas fält arbeta:
Salighet dess skörd skall heta,
När dess säde fromhet var.

Lifvets vår blott en gång blommar,
Och det har en enda sommar;
Höstens anda inom kort
Susar fram — och våra väsen,
Se! de blekna såsom gräsen,
Falla såsom löfven bort . . .

Allt fåfängligt är på jorden,
Repen upp för mig de orden,
Glesa lunder, öde fält,
Menskoverk och mensko-öden,
Och I murar, hvarest döden
Sina segervårdar ställt!

Repen upp för mig de orden,
Att jag icke må i jorden
Gräfva ner mitt hjertas hopp,
Men till högre rymder syfta
Och min håg, mitt öga lyfta
Öfver årens skiften opp!

Kanske, Herre! när du låter
Jordens yta grönskas åter,
Växer gräset på min graf.
Gör mig tålig, gör mig trogen,
Och, när frukten helst är mogen,
På din vink den falle af!

Daglig bönepsalm.

Styrk, uppehåll mig, gode Gud!
I frestelsernas fara,
Och gif att dina helga bud
För mig stå alltid klara!
Hjelp att ej blott jag ser och hör,
Men ock af hjertat vill och gör,
Hvad du mig föreskrifvit!

En usel matk i jordens mull
Förutan kraft och värde
Jag vore, om, för Christi skull,
Du mig ej nåd beskärde.
Jag famlar blind, jag vilsen går,
Om ej af dig min syn jag får,
Mitt ljus af dino ljuse.

Ty öppna mina ögon du,
Att jag må se de under,
Din anda gjort och gör ännu
I lifvets pröfvostunder:

Då frågan är, om hjertat sig
Skall ge åt verlden eller dig,
Dig eller synden tjena.

Qväf så i mig det ondas frö
Och fallets öfverlefva,
Att jag må kunna verlden dö
Och dig allena lefva,
I kärlek, renhet, dygd och frid,
Till dess min vedermödas tid
I salighet förbytes.

Lär mig i både väl och ve
Ditt ord med tron annamma,
Och taga, i hvar skickelse,
Din kalk, den helsosamma!
Åt dig min lott, mitt verk, mitt allt,
I lifvet vare anbefaldt,
Åt dig min själ i döden!

Enda trösten.

Lid hvad du kan — och tro på Gud,
Vill än ditt hjerta brista!
Att vandra tåligt i hans bud,
Består dock i det sista.
Det syns väl svårt,
Det käns väl hårdt,
Men dermed, att du knotar,
Du ej din ofärd botar.

Du lider icke oförskyldt,
Om du vill se tillbaka.
Den bittra kalk du sjelf har fyllt,
Som nu du måste smaka.
Om den till slut
Skall drickas ut,
Du utan nytta klagar;
Det går som Gud behagar.

Han kan förvandla tidens skick.
Han har i sina händer
Det år, den dag, det ögonblick,
Då sig ditt öde vänder.

Sörj du ej för
Hvad Herren gör!
Ett öga, dränkt i tårar,
Sin utsigt blott försvårar.

Se upp med tröst och gläds att få
De frommas hop tillhöra,
Som genom jemmerdalen gå
Och der sig källor göra,
Ur hvilka de,
Försmäktande,
Sitt hjerta vederqvecka,
Till dess de målet räcka.

En sådan källa är den tro,
Att Gud bestämt din pröfning;
En annan är den sinnesro,
Som vinns med pligtens öfning.
Ty tro på Gud
Och håll hans bud;
Var se'n i hoppet stilla!
Det kan ju ej gå illa?

En fattig ynglings bönepsalm *).

Till arf af mina fäder
Ej gods och guld jag fått,
Men glad min väg beträder
Och tror min Gud om godt:
Ty fadren öfver alla
Är fader ock för mig,
Och honom anbefalla
Jag vill min lefnadsstig.

Hvad menskor härligt tycka,
Är blott fåfänglighet.
Jag döptes ej till lycka,
Men dygd och salighet.
Ack! skörden blifver mycken,
Blott nu jag utså vill,
Och vara i de stycken,
Som höra Gudi till.

---

*) Denna psalm, som förekommer under N:o 350 i Svenska Psalmboken, är här upptagen, såsom af författaren omarbetad och tillökt med trenne strofer.

Jag verlden icke känner,
Men i Guds ord jag sett
Hur Herren sina vänner
Ej nå'nsin öfvergett,
Hur trofast och benägen
Han deras suckan hört
Och på den goda vägen
Dem till sin glädje fört.

En pröfvad Josef finner
Rättsinnighetens lön;
En David segren vinner
Med tillförsigt och bön;
Gud styrker Eleazar,
Som, from från ungdoms-år,
För våldets slag ej fasar,
Men blott för samvets-sår.

O Gud, min Gud, du blifver
Densamme, som du var,
Och mig du äfven gifver
Ett lika huldt försvar,
Och mig mitt bo bereder
Och bryter mig mitt bröd,
När from till dig jag beder
Och vandrar som du böd.

I frestelse och fara,
I nöd och död, o Gud!
Det skall mitt arf ock vara,
Att hålla dina bud,

Och intill åldern bära,
Med kraft af Jesu blod,
En christens namn med ära,
Hans kors med tålamod.

Dig, mer än menskor, lyda,
Dig, mer än menskor, tro;
Det skall min ungdom pryda
Och bli min ålders ro.
Mig dertill nåd förunna!
Ty, Herre, utom dig,
Hur skall en yngling kunna
Ostrafflig gå sin stig?

När verlden ej kan hjelpa,
Du hjelpen mig beskär;
När bördan mig vill stjelpa,
Mitt starka värn du är.
Mig kunna menskor glömma,
Dock känner du mig visst;
De kunna omildt dömma,
Men du skall dömma sist.

Ty vill jag trofast vara
Och gå i Jesu spår,
Och frukta ingen fara,
Ehvad mig förestår.
Att Herrans vilja veta,
Min vishet vara skall;
Att bedja och arbeta,
Skall bli mitt ljufsta kall.

Så är jag ej förlägen,
Hvad väg jag vandra bör:
Gudsfruktan blott är vägen,
Som fram till målet för.
När, lydig Herrans vilja,
Jag hvilar vid hans råd,
Ej lif, ej död skall skilja
Mitt hopp från Jesu nåd.

En blick på lifvet.

(Syr. 40: 2.)

Här är sorg. I sorgehydda
Räknar hjertat sina sår.
Af de dar, som äro flydda,
Endast sakna'n återstår.
Hjelp oss, Jesu, korset draga
I ditt fotspår, och ej klaga!
I ditt fotspår vägen bär
Dit, der ingen sorg mer är.

Här är fruktan. Tanken famlar
Mot en tid, för ögat skymd,
Vet ej hvilket moln sig samlar
Kring dess obekanta rymd.
Led oss, Jesu, dit vi erna,
Lys oss, klara morgonstjerna,
På vår dunkla vandringsstig
Fram till målet, hem till dig!

Här är väntan. Hjertat brinner
Af en åtrå, städse ökt,
Söker, hvad det icke finner,
Finner, hvad det icke sökt.

Lär oss, Jesu, att oss nöja
Åt din nåd, och hoppet höja
Mot den evighet, der först
Stillad blir vår sällhetstörst!

Döden kommer på det sista.
Hjertat, i så olik strid
Snart besegradt, måste brista
Innan det får njuta frid.
Styrk oss, Jesu, i den striden!
Och, när dagen är förliden,
Låt oss somna i ditt namn,
Hvila, vakna — i din famn!

Bön när det ringer heligsmål.

Det ringer till hvila och veckan går ut,
Sabbaten sig nalkar och mödan har slut.
Tack, evige fader, för helsa och frid
Och nådenes gåfvor i nödenes tid!

Du varit mitt stöd i min anletes-svett,
Min börda du lättat, mitt bord du beredt,
Och, om i min blindhet jag knotat ibland,
Du tog dock ej från mig din skyddande hand.

Förlåt mina brister och gif att allt mer
Din nåd jag förnimmer, din sanning jag ser!
Och skönjas de icke från himmel och jord,
Så öppna mig ögonen, Gud, med ditt ord!

Det ordet skall vara min tröst och mitt ljus!
I morgon det ljuder ännu i ditt hus;
Jag dit med de fromma så gerna då vill,
Och själen hon längtar och trängtar dertill.

Lär mig då besinna mitt eviga väl,
Upplys du mitt sinne, upplyft du min själ

Från lefvernets oro och sorg och besvär
Till dig och till det som evinnerligt är!

Det dröjer ej länge, så är det förbi
Med färden i verlden, och tingen deri:
Hvad blefve då af mig, om, Herre! ej du
Mig vore barmhertig och nådig ännu?

Ty vill jag till målet så vandra min stig,
Att synden ej skiljer mitt hjerta från dig.
Mitt salighetsverk så förena jag skall
Med trohet och flit i mitt jordiska kall.

Till detta beslut, att ej glömma ditt bud,
Välsigna min gudstjenst i morgon, o Gud!
När åter jag börjar min veckas besvär,
Ett steg jag då närmare himmelen är.

Fadersrådet.

Min son, besinna de tingen tre,
På dem de dödlige snafva
Och öfver sig samla osägeligt ve
Och neder i jorden sig grafva!
Hvad härligt blir ej den yngling af,
Som ej var någonsin *lustans* slaf,
Ej heller *verldens* och *ödets!*

Vet, *lustan* är en försåtlig ting;
För den må du grant dig akta!
Bland nöjets blommor, en orm i ring,
Hon ligger och rör sig så sakta,
Tills hon ditt dårade hjerta når;
Då hugger hon till och ger dig sår,
Dem jordens örter ej läka.

Och *verlden* är en fåfänglig ting,
Som ömsom gråter och skrattar.
För hennes bifall med bråk och spring
Du hufvud och fötter mattar.

Tills, tärd och trött, du ej mer förmår,
Då vänder hon ryggen till dig och går
Att andra locka och gäcka.

Men *ödet* är en inbillad ting,
På hvilken du orätt skyller,
När feg och redlös du drifver kring
För vinden, som seglet fyller,
Till dess du kantrar på dolda skär;
För sen din ånger och suck då är,
Att du ej höll uti styret.

Så styr ditt hjerta och qväf i tid
Derinne hvar oren låga!
Sök framför allt ditt samvetes frid,
Och känn din ädla förmåga!
Stå sedan trygg, en man för dig sjelf,
På egen botten, och blicken hvälf
Med tröstfullt hopp åt himlen!

Den redliges tröst.

Mitt vittne är i himmelen,
Och den mig känner bor i höjden.
Hvad kunnen I mig göra än
Belackare och afundsmän,
Som åt min ofärd eder fröjden?
I kunnen trycka in uti ett känsligt bröst
Mång törnetagg ännu, och jubla att den svider;
Men icke rycka ut den frommes hopp och tröst,
Som ödmjukt hör sin Herras röst,
Och i hans fruktan tåligt lider.

I kunnen välja tid och ort
Att bland en fåvisk hop mig skända,
Förtyda hvad jag sagt och gjort,
Och mot mitt goda namn alltfort
Ur mörkret edra pilar sända;
Men ej förvilla dem, som trogne följt mig här,
Ej blott då lofvet klang, men ock då agget hväste,
Som synat i min själ hvar tanke, hvart begär,
Och skola evigt läsa der,
Hvad de från första stunden läste:

Ett sinne, som det rätta vill
Med alla krafter, som förläntes,
Och sträfvar i sin krets dertill,
Att sanning blott är vittnesgill,
Och lönen blott är den förtjentes;
En obestucken håg, ett oförvandladt mod,
Att verka Herrans verk, hvad motstånd än det röner,
Och när jag gjort så väl jag kunde och förstod,
En tröstfull tro att *han* är god,
Som viljan ser och verket kröner.

Se der mitt svar och mitt försvar,
Då lögn och skadelust mig klandra!
Jag icke vet och icke har
Ett bättre råd för lifvets dar,
En bana säkrare att vandra.
Hvar dag är dyr och kort. Den är för kort, för dyr,
Att offra för en snöd, en oviss lön af tiden,
Hvars lycka är en vind, hvars gunst ett äfventyr;
Men hvad är qvar, då allting flyr? —
Blott hjertats hopp och samvetsfriden.

Behåll mig, Gud, vid detta hopp
I alla brytningar af tiden!
Med denna frid håll du mig opp,
Då än af händelsernas lopp
Jag förs bland dem, som hata friden!
Jag vet, det varder då ej såsom ondskan vill
(Den kan af egen makt ett hår ej på mig röra),
Men som du, vis och god, allena skickar till;
Jag för din vilja tiger still
Och bidar hvad din makt vill göra.

Hvad ljuft och ledt, hvad tungt och lätt,
Ännu jag kommer att förfara,
Så måste rätt dock blifva rätt
Och ärlig dygd det bästa sätt,
Att om ditt hägn försäkrad vara.
Ho ej, på pligtens ban, går af för våld och list,
Men orättvisans kalk med tåligt sinne tömmer,
Upprättelse skall få. Det känner han så visst,
Som att du lefver, du, som sist
Rättfärdigast och mildast dömmer.

Du lefver — och ditt rike är
Så stort som himmelen och jorden.
Ehvar jag går och kommer der
Är mig din makt och kärlek när,
Din rätt och dom förklarad vorden.
Ty vill jag fatta mod och lyfta upp igen
Det hufvud, fiender! som I till jorden böjden,
Och lefva i mitt kall och säga lugnad än:
Mitt vittne är i himmelen,
Och den mig känner bor i höjden.

Sista väckelseropet.

BOT- OCH BÖNEPSALM.

O syndare arme, som farit så vill
Allt genom den villande verlden!
Du farit, som vore en Gud icke till,
Men snart är det slut på den färden.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Du var ock bland dem, som i morgonens stund
Till Jesum föräldrarne förde;
Dig skedde ock ordet af Frälsarens mun,
Att himmelen dig ock tillhörde.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Du var ock bland dem, som vid altarets rund
Med ljufliga tårar nedföllo,
Och gåfvo, i kärlekens nya förbund,
Ack! löften, som alla ej höllo.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Nu är du det barnet, som glömde sin ed
Och följde osaliga strömmen.

Den porten var vid och den vägen var bred;
Men lifvet har farit som drömmen.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Nu är du det trädet, som, gagnlöst och torrt,
Den Högste beslutit nedhugga.
Din tid har du ståndat, och den var ej kort;
Men tiden är flydd som en skugga.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Du ville väl taga tillbaka de fjät,
De vrånga, de många, de alla;
Du gåfve ditt hjertblod, om blott genom det
Du finge ditt lif återkalla.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Men si, du äst kommen till grafvenes port,
Och timglaset ditt är utrunnit!
Ohjelpeligt är nu allt ondt, som du gjort,
Allt godt, som du göra ej hunnit.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Det ligger bakom dig en tigande rymd,
I den tala synderna bara;
Framom dig en annan, af töcknarna skymd,
Blott domedags blixtar der fara.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Fins nåd ej i himmel och råd ej på jord?
Hvart vill du dig, törs du dig vända,
Att du ock må höra och fatta ett ord,
Som kan till hugsvalelse lända?
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Det ordet allena till menniskan bär
All nåd och allt råd och all helsa:
Att Jesus är kommen i verldene här,
De syndare arme att frälsa.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Till verlden var Skaparens kärlek så stor,
Att Sonen, den enda, han sände,
På det att en hvar, som uppå honom tror,
Skall icke förgås i elände.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Så lyft uti trone, ur djupaste nöd,
Nu bedjande hjerta och händer
Till honom, som icke vill syndarens död,
Men endast att han sig omvänder.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Ty *den*, som för alla har bedit och blödt,
Han lade ock på sig din smärta,
Och *den*, som för alla har lidit och dött,
Han bar ock din skuld på sitt hjerta.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Till honom ditt hjerta sig slute i ro,
Ditt öga förtröstande blicke!
Han säger ännu: *du är frälst af din tro,*
Men synda blott härefter icke!
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Dig bättra, och, om du ej mera förmår,
Så varna de andra som fela;

O, säg dem att synden gör sådana sår,
Som ingen på jorden kan hela!
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Och hafver du sparad en öfverloppsskärf,
Du den i välsignelse vände!
Räck hjelp åt de unga i brist och förderf,
De gamla i nöd och elände!
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Gif skydd åt de arma, som mistat sitt hem,
Gif tröst åt de qvalda och kranka,
Och blifve, det Herren förklarat om dem,
Din yttersta tröstande tanka! *)
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Så luta dig ödmjuk till Frälsarens bröst,
Om ock ej så trygg som Johannes,
Likväl med botfärdige syndarens tröst,
På korset hans bäfvande grannes.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

Din tro han upptager, om än den är svag,
Din arfvedel skall han förvara,
Och säga, när dödstimman slår: *du i dag*
Med mig skall i Paradis vara.
Gud hjelpe dig, hjelpe oss alla!

---

*) Math. 25: 40.

Bön om förbarmelse*).

Till jorden böjd, o mödans slaf!
Du gräfver efter gods och gull:
Hvad gräfver du? Din egen graf.
Hvad får du? Trenne skoflar mull.
Gud öfver dig förbarme sig!

Du jagar, utan rast och sans,
Du stolte! efter ärans bild:
Hvad skall du känna i dess glans?
Ditt hjerta tomt, din ro förspilld.
Gud öfver dig förbarme sig!

Du ilar, sinnlighetens träl!
Att tömma nöjets bägare:
Hvad finner du på bottnen väl?
Blott ånger, blygd och vämjelse.
Gud öfver dig förbarme sig!

---

*) Ur predikan: *Otrons sjelfördömelse.*

Ack, menskobarn, hur leker du
Med lif och död och evighet!
Du bort från jorden måste ju;
Men vägen ej till himlen vet!
Gud öfver dig förbarme sig!

Och si, han kommer med en hast,
Den dag, som ibland alla dar
Är vigtigast, förskräckligast:
Då Herrans dom blir uppenbar.
Gud öfver dig förbarme sig!

Han kommer både viss och snar,
Den dag, då hvar och en skall få
Allt efter som han handlat har:
Hur vill du, syndare, bestå?
Gud öfver dig förbarme sig!

Ditt lif, till denna stund förlängdt,
Har slut, kanske med nästa stund.
„Hvad har du gjort? Hvad har du tänkt?“
Det ropar då ur hjertats grund.
Gud öfver dig förbarme sig!

Du har för dig båd' lif och död:
I dag, i dag ditt val bestäm!
Och tacka Gud, hvars nåd dig bjöd.
Att än få välja mellan dem!
Gud öfver dig förbarme sig!

Ja, Herre Gud! min tid är kort:
Hjelp, att till dig jag vänder om,

Förrän jag går den vägen bort,
Der ingen dödlig återkom!
Gud öfver mig förbarme sig!

Styrk du min svaga tro, och rör
Mitt kalla hjerta så, att jag
Besinnar hvad min frid tillhör,
Besinnar det i dag, i dag!
Gud, öfver mig förbarma dig!

Förtröstan *).

Hvad hafver jag här,
Som du ej beskär
　　Från början till slut
Af lyckan och lifvet?
　　Hvad sådde jag ut
　　Och bergade in,
Som du icke gifvit?
Blott synden är min!

Ett ömkeligt arf! —
Den ringaste sparf,
　　Som, lydig din lag,
Dig lofvar i ljuset,
　　Är bättre än jag.
　　Han fyller sitt kall,
Då jag uti gruset
　　　Begråter mitt fall.

Dock nådigt med mig,
Som suckar till dig,

*) Ur predikan: *Hvad säger du om dig sjelf?*

Du hafver fördrag,
O Fader! så länge
Det heter i dag.
Till dig ock min röst
Lofsjungande tränge,
O Herre, min tröst!

I dag står jag opp
Till bättring och hopp,
Då för mig jag ser
Båd' döden och lifvet —
Behöfver jag mer?
Hvad menniskan vill,
Det blir henne gifvet,
Det hör henne till.

Du eviga lif!
Min egendom blif,
Mitt val och mitt väl!
Jag då ej begrafver
I stoftet min själ;
Men tänker så glad,
Att här jag ej hafver
En varaktig stad.

I Frälsarens spår
Jag bedjande går
En liten en tid;
Och se'n får jag fara
Till hemmet i frid!
Här är jag en gäst;
Hos Herren att vara,
Är bättre — är bäst.

Hvem hörer jag till?
Åt Herren jag vill
Mig gifva i nöd,
Mig gifva i glädje,
I lif och i död.
Mig, hvart han ock går,
Af nåd han tillstädje
Att följa sitt spår!

Mig sökte hans blick,
Fast vilse jag gick;
Mig har han ej dömt
För alla de gånger
Jag honom förglömt.
Han känner min brist,
Men också min ånger,
Och hjelper mig visst.

Du saliga tro!
Du heliga ro!
Du himmelska tröst!
Du enda, som gäller
För sargade bröst!
För Medlarens skull
Den Evige fäller
Ej trädet omkull.

Han låtit det stå,
Men frukter derpå
Han år ifrån år
Förgäfves dock spanar.

Ack! lika det står
Ofruktbart och torrt —
Nu döden han manar
Att hugga det bort.

Då höres en röst
Af mildhet och tröst;
Till thronen den går
Och nåden förlänger
Kanske än ett år.
Den rösten är din,
O Jesu! den tränger
Så djupt hos mig in.

Dig höre jag till,
Dig, Herre, som vill
Ej syndarens död,
Men att han sig vänder
Till dig i sin nöd,
Dig gifver sig hel
Och af dina händer
Får sedan sin del!

Gif smärta, gif nöd,
Gif tårarnas bröd,
Om jag endast så
Blir renad, blir värdig,
Min krona att få!
Jag väljer den stig,
Som, när jag är färdig,
Blott förer till *dig!*

Vandrarens aftonbön.*)

Solen sakta sjunker neder,
I sin nedgång dubbelt skön,
Och med böjda knän jag beder
Rörd min sista aftonbön.
Hör mig, gode! hör mig, store!
Alla väsens Gud och far!
Vore du ej det, så vore
Ingen tillflykt för mig qvar.

Ingen i den vida verlden,
Der mitt hus på sand jag byggt,
Och der döden eller flärden
Alla stöd ifrån mig ryckt;
Ingen i mitt eget hjerta,
Af den dolda matken gnagdt,
Der jag känner, till min smärta,
Att så mycket än är svagt.

Ur mitt mörker och elände
O, hvart ville jag väl fly,

*) Slutord till predikan: *Vår vän sofver.*

Om ej till den nåd, som tände
Sig med hvarje morgon ny?
Det vardt morgon, det vardt afton
Under första dagens lopp;
Det blir morgon utan afton,
När min andra dag går opp.

Då skall äfven jag förnimma
(Gode Gud! det hoppas jag)
Af din nådesol en strimma,
Som åt lifvet ger behag.
Här blef lifvet tomt och kyligt,
Glädjelöst och ofruktbart...
Ej du ämna kan ett dylikt,
Men ett bättre åt mig snart.

Ack! jag är så mätt på färden,
Trött, förbråkad utaf den,
Ville ej, för allt i verlden,
Börja samma lopp igen...
Gudilof! nu är det slutadt!
Vandrarn får en sömn så söt,
Med sitt tunga hufvud lutadt
Mot en evig kärleks sköt.

Om en liten stund jag vaknar,
Vaknar glad, och ser mig om,
Och den arma jord ej saknar,
Som jag lyckligt undankom;
Men de goda, som i tiden
Älskat mig och mig förstått,
Skola möta mig med friden,
Dela med mig deras lott.

Vänner, som de första stegen
Af min vandring stödde här,
I min sällhet deras egen
Skola återspegla der,
Skola vid min sida vandra,
Leda mig på ljusa fält
Från en klarhet till den andra,
Kärleksrikt och segersällt.

Hjelp mig, evigt kärleksrike!
Hjelp mig dit, ur qval och strid,
Till de trakter af ditt rike,
Der du samlar oss i frid!
Der har vid ditt hjerta bönen
Tröstligt svar i evighet;
Der blir gerningen och lönen
Helgelse och *salighet.*

I det hoppet vill jag somna,
Somna säll i Jesu namn.
Nattens stunder äro komna,
Frid de bära i sin famn;
Frid, när himladagen randas,
Frid, som ingen suckan stör,
Skall ett nyfödt hjerta andas,
Som ej jorden mer tillhör.

Salig den!

Salig den, som ödmjukt lefver,
Den, som andligt fattig är,
Och sitt hjerta ej förhäfver
Af de gåfvor Gud beskär,
Utan Gudi äran ger
Och sin egen ringhet ser:
Han Guds rike öppet finner
Och en evig ära vinner.

Salig den, hvars trohet pröfvas
I bekymrens tunga lott,
Men hvars hjerta mest bedröfvas
Öfver sina fel och brott.
Till den Gud, som allt förmår,
Ej hans suck förgäfves går:
Ty han skall hugsvalad blifva,
Fröjd skall Herren honom gifva.

Salig den, som i sitt hjerta
Är saktmodig, from och god;
Som i glädje och i smärta
Bär sitt jemna, lugna mod,

Utan flärd och ränker är,
Aldrig harm och afund när:
Han, i frid med sig och andra,
Glad sin verld skall genomvandra.

Salig den sin lust ej finner
I vår verlds fåfänglighet,
Men af helig längtan brinner
Till en sann rättfärdighet;
Trängtar ifrån jordens grus,
Törstar efter dygd och ljus:
Hans begär skall ej förvillas,
Och hans ädla törst skall stillas.

Salig den, som för de arma
Ett medlidsamt hjerta bär,
Tröttnar ej att sig förbarma
Öfver den, som nödställd är;
Men, på himlafadrens sätt,
Gör den trycktes börda lätt:
Han skall sjelf, i nödens timma,
Guds barmhertighet förnimma.

Salig den, som ren och tuktig
Uti ord och gerning är;
Den, som, vaksam och gudfruktig,
Segrar på sitt kötts begär.
Med ett samvet' utan fläck
Skall han, Gud och menskor täck,
Dagligt helgas till den fröjden,
Att få skåda Gud i höjden.

Salig den, som vill befrämja
Samdrägt, enighet och frid,
Lifvar kärlek, stiftar sämja,
Qväfver hat och dämpar strid;
Åt en ovän ger sin hand,
Knyter skilda vänners band,
Icke vredgas, icke hämnas:
Han Guds eget barn skall nämnas.

Salig den, som tåligt lider
För det rätta oförrätt,
Och, fastän hans hjerta svider,
Aldrig byter handlingssätt,
Alltid håller sanning kär
Och dess nöjda offer är:
Gud skall sjelf hans sak utföra,
Himlen honom skall tillhöra.

Jesu, gif att denna lära,
Skrifven i ett helgadt bröst,
Blir min lefnads ljus och ära,
Blir mitt hjertas fröjd och tröst! —
Och med denna salighet,
Som för tid och evighet
Du de trogna velat lofva,
Jesu, värdes mig begåfva!

Kärlek till likar.

I Christi skola kom, och lär
Att andras bördor draga,
Och hur det saligare är
Att gifva, än att taga,
Att göra godt
Och se ej blott
På sitt, men andras bästa.

När Gud välsignar dina värf
Och gifver fröjd och lycka,
Lägg af en öfverflödig skärf
För den, bekymren trycka,
Som, utan bröd
Och utan stöd,
I brist och vanmakt dignar.

Du länar Gud, när du gör godt,
Det skall du glad erfara;
Det är den bästa arfvelott,
Du kan åt barnen spara,
Som följa dig
På fridens stig,
För Gud och menskor kära.

Men hvad den högra handen gör,
Må ej den venstra veta,
Och, fast du ej har tack derför,
Med lika flit arbeta
För bröders väl;
Så har din själ
Sin lön i Fadrens rike.

Som en välsignad örtagård,
Den himlens dagg fått nära,
Ditt lif, i goda englars vård,
Må rika frukter bära:
Barmhertighet,
Försonlighet
Och trohet, tukt och ära.

Qväf hämd, och plåna oförrätt
För evigt ur ditt minne;
Så andas du så lugnt, så lätt,
Och vet, i ödmjukt sinne,
Att Fadren vill
Dig gifva till,
Som bröder du tillgifver.

Dig nalka så med samma frid
Till altaret och grafven!
Och, när du i behaglig tid
Har nedlagt vandringsstafven,
Din hågkomst *här*
Skall vara kär, —
Men skönast *der* din krona.

Frid och ett gladt hjerta.

I alla skiften af vårt lif
Gladt hjerta, gode Gud, oss gif,
Och oss din frid förläna!
    Tungt eljest är
    Ehvad vi här
Förvärfva och förtjena.

Gladt hjerta gif; men glädjens lott
Är goda, rena hjertans blott,
Som af din anda lifvas,
    Och, dag från dag,
    Åt ditt behag
Till heligt offer gifvas.

Förläna frid; men friden bor
Allena i den själ, som tror
På dig i alla öden
    Och ser ett råd
    Af samma nåd
I lyckan och i nöden.

Ty lär oss hålla dina bud
Och så vårt fasta hopp, o Gud,
På dina löften bygga!
    Då skola vi
    Förnöjda bli
Och alltid vandra trygga.

Om ock vi lide timlig brist,
Om hårda år, om våld och list
Vår ofärd skola vålla,
    En skatt blir qvar,
    Som tiden spar:
Gladt hjerta vi behålla.

Om split och oro, storm och strid
Vår verld skall härja än en tid
Och friden der förjaga,
    Vi hafve tröst,
    Ty i vårt bröst
Din frid skall boning taga.

Din Andas fröjd och Christi frid,
Gif, Gud, att i all sorg och strid
Vårt hjerta dem ej mister!
    Gif, att det har
    Ännu dem qvar,
När det i döden brister!

Barnasinnet.

O du, som, osedd af mitt öga,
Men för mitt hjerta uppenbar,
Förklarar, mildrik, från det höga,
Att du är menniskornas far!
Jag ej förmår att djupet fatta,
O Gud, af din barmhertighet;
Men lär mig, som ditt barn, att skatta
Min pligt och min lycksalighet!

I trones enfald vill jag göra
Hvadhelst du af ditt barn begär,
Och följa trygg dit du vill föra,
Och icke fråga hvart det bär.
Jag vet, att du i alla öden
Mig gifver näring och försvar,
Och all den tröst jag har af nöden,
Och allt det ljus, som jag fördrar.

Med bön skall jag mitt arbet' börja,
Och sköta det med flit och hopp,
Och se'n ej frukta eller sörja
För dagar, som ej än gått opp,

Men dig med röst och hjerta prisa
För hvarje stund, för hvarje dag,
Och emot likar kärlek visa:
De äro dina barn, som jag.

Då vet jag, att du dig förbarmar
Och hörer hvad ock jag begär.
Jag känner, hur på fadersarmar
Du mig igenom tiden bär.
Och skulle jag i döden sakna
Den huldhet, jag i lifvet njöt?
Nej, jag skall somna in och vakna
I samma faderliga sköt'!

Blick till grafven.

Det mörknar kring rymden. Snart stiger jag ner,
Der vestan ej andas, der vårsol ej ler,
Och vänskapens blickar ej följa;
Der allt, som i lifvet var lycka och lust,
Så tyst, som en dynande bölja,
Dör bort mot en främmande kust.

Men störtskuren ock, som min gröda förödt,
Och korset, hvarunder min skuldra har blödt,
De skola ej mera mig hinna.
Och afund och otack och plåga och strid,
De måste med allo försvinna
Och lemna min aska i frid.

Och utså de tistlar ännu på min graf,
Jag sköter ej om dem, jag vet dem ej af.
Det blodlösa, sorglösa hjertat
Har lyckligen kommit ur eldprofvet ut,
Der, mer ej bedraget och smärtadt,
Det funnit en fristad till slut.

O jord, o min moder! så upplåt ditt sköt',
Det kalla, men hulda, som aldrig du slöt
För barnen, då till dig de ila . . .
Se, släckt är mitt öga och bleknad min kind . . .
O, vagga mig sakta till hvila,
Vid sång utaf aftonens vind!

Din natt är ej långsam, om än den är lång;
Och när jag uppvaknar, hugsvalad en gång,
Så lyft mig uppå dina armar
Till Fadren, den evige, milde, som än,
Oändlig i nåd, sig förbarmar,
Och känner väl barnet igen.

Suck vid målet.

Trötta hufvud, sjunk till hvila,
Somna, sof i ro!
Låt din sista tanke ila
Hem till fadershuset,
Der han skall i ljuset
Evigt vaken bo...
Sjunk till hvila,
Sof i ro!

Trötta händer, fallen neder
På ett lugnadt bröst!
Till den sista bön jag beder
Nu er sammanknäppen!
Bedjen I, då läppen
Blånar utan röst!
Fallen neder
På mitt bröst!

Trötta hjerta, du har kämpat;
Ändtlig får du frid!
Känslans uppror så är dämpadt —

Sista gången flämta,
Att dig återhämta
Efter slutad strid . . .
Du har kämpat,
Haf nu frid!

Djupt, djupt nere i mullen
Roligt hvilar mitt stoft,
Fast ej blommor från kullen
Sprida sin ljufva doft.

Vet ej vandraren stället,
Der jag sofver i ro,
Lika trefligt är tjället
Att till domen bebo.

Och jag vet hvem som dömmer,
Ingen dömmer som han,
Jag den trösten ej glömmer,
Stilla somna jag kan.

Omskrifning

af gamla psalmen: *O Gud, o Gud, så from.*

Du, alla väsens far, hvars nåd och allmakt lofva
Åt dina barn all god och all fullkomlig gåfva,
Låt alltid i mitt bröst en helig kärlek bo,
Ett oförvilladt hopp, en oförvandlad tro!

Gif, att med redligt nit min kallelse jag sköter,
Och ej i flärdens tjenst en dyrbar tid förnöter!
Min skatt är sinnets lugn, mitt ändamål min pligt,
Mitt vittne ofvan skyn — allt annat har ej vigt.

Mitt tal må hjertats bli, med sanning och med lämpa —
Förvilla ingen själ och ingen förolämpa;
Men när jag tala bör, jag bäre oförskräckt
Odödlighetens ord till dödlighetens slägt!

Om agg och öfvervåld min stilla väg besätter,
Af dig jag hämte kraft att bära oförrätter!
Om afund och försåt strö giller på min stig,
Af dig jag hämte råd! — det skall ej svika mig.

Lär mig min gömda stig i christligt saktmod vandra,
Strängt vaksam på mig sjelf, fördragsam emot andra;
Hjelp, att jag vinna må mitt bröd på ärligt sätt,
Och göra usla godt, när jag gjort alla rätt!

Skall under årens tyngd, som med bekymrens ökas,
Min hjessa tryckas ned, min trötta skuldra krökas,
Din hand den stapplande, ditt ljus den blinda gif,
Och värman af din nåd åt vintern af mitt lif!

Och när jag lägger mig min långa sömn att sofva,
Lös lindrigt jordens band och anden hemförlofva,
Låt mina ben få ro, beredd af någon vän,
Som minnes mig, till dess vi se hvarann igen!

Och när din stämma sist i alla grafvar skallar,
Och alla grafvars rof ur dödens dvala kallar,
Då låt ock till min vrå en fadersröst bli hörd,
Och vanskighetens säd bli härlighetens skörd!

Öfversättning

af Prudentii: *Jam mœsta quiesce etc.* *)

Uppklarnen, I ögon, som hafven
Sett lifvet försvinna i grafven!
Hugsvalens, I hjertan, som blöden!
Det rätta begynner i döden.

Hvad skref du på kistan? Hvad röjde
Den vård öfver mullen du höjde,
Om icke, att vännen derunder
Blott hvilar sig än några stunder?

Om icke, att sängen är bäddad,
Der han, undan sorgerna räddad,
Får sofva så sött . . . tills han åter
Sitt leende öga upplåter?

De nattliga väkter förflyga —
En morgon skall känslan sig smyga

*) En mera ordagrann öfversättning är intagen under N:o 492 i nya Psalmboken.

I domnade ben, och sig närma
Till hjertat med ungdomlig värma;

Och kroppen ur grafvens belägring,
Förklarad till krafter och fägring,
Omarma den hänryckta anden,
Som möter sin broder vid randen.

Det korn, du åt jorden förtrodde,
Det multnade, dödde och grodde;
Då drifvorna smälta, det bryter
Ur vallen och guldaxet knyter.

Den skatt, du i svepduken lindar,
Skall vördas af vågor och vindar,
Skall skönare gifvas tillbaka
Af englar, som honom bevaka.

Lyckönsken den saliga färden!
Hur fjerran från villan och flärden
Och sorgen var himlen belägen! —
Men gent öfver grafven går vägen.

Du jord! denna helgedom akta,
Omslut den så vänligt, så sakta!
Det ädla, du trycker i famnen,
Det är af en menniska hamnen.

Der bodde en evig förmåga,
En gnista af gudomens låga,
En vishet, i himlarna buren,
Till länk mellan Gud och naturen.

Nu göm dessa lemmar, o moder!
Förvara de dyra klenoder!
Ej evigt i grafven de tvina;
Ty Herren han känner de sina:

Ty Herren skall afvälta stenen,
Och lifva de multnade benen,
Och fylla det saliga hoppet,
Och kröna det segrande loppet.

Vid skriftermålet för H. K. H. Prins Oscars första nattvardsgång.

EFTER ABSOLUTIONEN.

Nu, gode Gud, nu är jag din,
Din vilja är min vilja,
Och verlden, der jag träder in,
Skall mig ej från dig skilja!
O du, som kungjort mig din nåd,
Din härlighet och dina råd,
Dig vare pris och ära!

Inför ditt ansigte, o Gud,
Jag mig i stoftet böjer,
Men upp till dig, med bönens ljud,
Mitt hjerta rördt sig höjer:
O, lär mig hur en yngling skall
Ostraffligt sina dagars kall
Begynna och fullborda!

När han sig håller till din lag
Och vid ditt ord sig stöder,
Förtröstansfull till ditt behag
Och kärleksfull mot bröder.

O Gud! o fader! låt mig så
Min verld, min bana genomgå,
Då skall du med mig vara.

Ej villad af begärets drift,
Ej rusad af det smicker,
Hvars honingsljufva, lömska gift
Det svaga hjertat dricker,
Jag akte blott, hvad du befallt,
Och dig jag frukte öfver allt,
O du, som hjertan dömmer!

Jag icke vill med likars blod
Ett fruktadt namn förvärfva:
Ett älskadt namn af vis och god
Låt mig, o Gud, få ärfva!
Ej beder jag om ostörd fröjd,
Men visdom, kraft och sinneshöjd,
Att mig och andra styra.

Rättfärdighet uti min tid
Sin jemna blomstring skåde,
Och från det ena hafvet frid
Intill det andra råde!
Må Christi andas ljus och tröst
I alla hyddor, alla bröst,
All dygd och sällhet föda!

Men hvad är jag, o Gud, för dig?
En gäst, lik mina fäder.
Blott vid din hand på lifvets stig
Jag oförfärad träder.

I dina hand står kraft och makt;
Och murars skygd och hărars vakt
Förutan dig ej båta.

Ty var i lif och död mig när!
Jag dig med David beder,
Att du min sköld, min starkhet är,
Att mig din anda leder.
Gif ock, att jag må, såsom han,
En redlig vän, en Jonathan,
I råd och dåd ej sakna!

Så vill jag mig, i all min tid,
Om *ditt behag* beflita,
Och med ett helgadt hjertas frid
På ditt beskydd förlita.
När jag till döden trofast är,
Du lifsens krona mig beskär:
Det är mitt hopp, o Jesu!

Till H. K. H. Prins Oscar.

DEDIKATION AF PSALMBOKS-FÖRSLAGET.

Allt sant, allt skönt, i hyddan som på thronen,
Ett genljud är från evighetens strand;
De höga chorer gå på andakts-tonen,
Som sjunga frihet, dygd och fosterland;
Och hjelten famnar, lyst af religionen,
Sin känslas urbild, — ja, med fallnad hand
I sjelfva dödens mark ett lifsträd sätter,
Likt Wasas soneson på Lützens slätter.

Din sak är Guds: gack i ditt kall! han sade,
Och gick med fröjd sitt höga mål emot,
Och Nordens kämpar, modige och glade,
Sin konung följde genom dödars hot.
Sig våldets berg i vägen fåfängt lade:
De tröstade på Herran Zebaoth.
Så fram de bröto, utan all förfäran,
Till kamp för friheten och gudaläran.

På fädrens hjelmar himlen mer ej skiner,
Och jorden gömmer deras brutna svärd.

På fordna minnens götiska ruiner
En kall beräkning, egoism och flärd,
Sig hafva vältat såsom snölaviner,
Der dvergar kappkört öfver jättars verld.
Men Gud såg ner; och längre de ej välta.
Eld föll af himmelen: och de försmälta.

Och värmande från klara fästet glimmar
Ett högt behag, ett huldrikt majestät.
En dag går fram, som ordnar sina timmar
Med tjusning i den unga solens fjät,
Och sångens svan uti dess ljushaf simmar;
Och ljungeldsörnen vakar öfver det:
Och till ditt möte, prins, en tid sig reder
Af kraft och hjerta, religion och seder.

Din är den skörd, som nit och oväld samla
I gryningsstunden af din egen tid.
Det friska unga och det mogna gamla
Begär din medling till en evig frid.
När meningar, likt Babels murar, ramla,
Och sekter tröttna från en fåvisk strid,
Då strålar än, från religionens panna,
Det evigt goda, saliga och sanna.

Till Stockholms Storkyrkoförsamling.*)

Frid vill jag dig, o Zions dotter, önska,
Der vördig du bland dina systrar står,
Den främsta lik af cedrarne, som grönska
I Herrans gårdar, år från år.

Frid inom dina helga murar vare,
Der Gud af fädrens mun förhärligats!
Och lycka du åt söners söner spare
I dina hyddor och palats!

Den frid, som jorden icke har att gifva,
Men dygden på sitt himla-arf bekom,
Den lycka, som skall oförvandlad blifva,
När tidens anlet' skiftar om,

Jag önskar dig; och dig i handen trycker
Till minnestecken blott en ringa ting,
Men som, när stunden ur din famn mig rycker,
Dig vare som en trohetsring.

*) Dedikation af en predikan, som på begäran hölls och trycktes, innan författaren, nyss utnämnd till pastor primarius, afflyttade till sin förra station, för att efter två år återkomma.

Ty — lik en främling, som, förundrad, kändes
Och valdes af en rikt begåfvad brud,
Men ropas, innan bröllopsfacklan tändes,
Från henne bort af pligtens bud;

Det ömma hjertat och den trogna handen
Dock höra henne till, hvarhelst han går,
Tills han en fjerran dag de sköna banden
Vid altarfoten knyta får —

Så går jag bort . . . Och, kan jag dig förgäta,
Förgäten vare då min högra hand!
Jag vill din krans af Sarons blomster fläta,
Med dalens liljor deribland;

Till dess jag än, bland Salems höga palmer,
Dig helsar, min trolofvade, min brud!
Och, under chorerna af Zions psalmer,
Får viga dig och mig åt Gud,

Och föra dig in på de gröna ängar,
Och till de evigt friska källors språng,
Och följa dig, vid klang af harposträngar,
Till himmelen med bön och sång!

Aftontanke.

Sig nattens skuggor breda
Omkring den stilla bygd.
Oss Jesu namn skall freda
Och fristad oss bereda,
O Fader, i ditt skygd.

Sig dagakarlen gläder,
Att hvilan kommer god:
Och när din sol framträder,
Ditt lof han munter qväder
För helsa, kraft och mod.

Sig sorgen öfverlåter
Åt vännen sömnens råd:
Och när det dagas åter,
Hon icke mera gråter,
Ty ny är då din nåd.

Den ömma modren sluter
I hyddan sina små:

För dem en suck hon gjuter,
Och du dem ej förskjuter,
När hon inslumra må.

Jag ock i dina händer
Förtror min kropp och själ;
När morgonen sig tänder,
Du mig din hjelp ock sänder,
Ty allting gör du väl.

Nattvardssuck.

--

Det hjertat, som i nöden
Den armas tillflykt var, —
Som bad för oss i döden
Och våra synder bar, —
Det hjertat än med frid och tröst,
Med salighet från höjden,
Här nalkas trogna bröst.

Du kommer, kärleksrike!
Ännu i Herrans namn,
Och för oss i ditt rike
Emot en faders famn. —
En faders, som förlåta vill
De barn, du återlöste,
Och som dig höra till.

Dig vilje vi tillhöra,
O Jesu! till vår död,
Och Herrans vilja göra
I medgång som i nöd,
Då blir du när oss alla dar
Intill vår lefnads ända,
Som sjelf du lofvat har!

Suck i frestelsen.

Bort det, att jag skall höra
De ondas hala ljud,
Att jag skall illa göra
Och synda mot min Gud!
Bort det, att jag skall sälja
Till syndens tjenst min själ,
Och verldens lusta välja
För evighetens väl!

Pris vare dig, som sluter
Den svaga i din famn!
Jag ljufva tårar gjuter
Och lofvar rörd ditt namn.
Du i min själavåda
Så huld mig håller opp;
Till dig jag än kan skåda
Med tro och stilla hopp.

Ej skall en köttslig vilja,
Ej glädje eller nöd

Från dig, o Jesu, skilja
    Din vän, i lif och död.
Ej lasten skall besmitta
    En själ, som korad var
Det rike att besitta,
    Som du förvärfvat har.

Bön.

Mitt hem, mitt blifvande hem ej här,
Ej här uppå jorden jag finner,
Ty verlden, med allt hvad deruti är,
Likt höstliga blomman försvinner;
Mitt lif är en flyende skugga, en dröm,
Af gårdagens regn en uppsvällande ström,
Som genast i jorden förrinner.

Men, Gud, gif mig nåd, att, som du har befallt,
Besegra de lustar mig fresta,
Och älska och frukta dig, Gud, öfver allt
Och älska och hjelpa min nästa!
Se'n sjunke i frid min försvinnande dag!
Hvad helst dig behagar, må bli mitt behag,
Ty, Herre, du känner mitt bästa. *

---

* Den sista versen lästes alltid af Förf. hvarje gång han predikade, näst före nedgåendet från predikstolen.

Morgonpsalm.

Du, af hvars nåd, förnöjd och sund,
Jag morgonsolen återskådar!
Dig helgar jag den första stund,
Som mig en lycklig dag bebådar.

Men lyckan, Gud, af dig beror;
Mitt förvett ej din vishet spörjer.
Jag fyller blott mitt kall och tror
Att för det öfriga du sörjer.

Hvad helst du ämnar, du är god,
Dig skall min hela vandel dyrka;
Med dig har jag mot faran mod,
Med dig har jag mot faran styrka.

Om denna dag min sista är,
Om du mig spar åt flera öden;
Jag är beredd, du är mig när,
O Gud, i lifvet och i döden!

Aftonpsalm.

Kom, stilla natt, jag dig välsignar,
Du sorgernas och mödans vän!
Hugsvalad och förnöjd jag dignar
Uti din hulda famn igen.

Väl mig, om utan svek jag äger
Den känsla af en nyttjad tid,
Som åt mitt hjerta och mitt läger
Bereder samma sälla frid!

Gud, jag har felat många gånger;
Till dig jag suckar ångerfull.
Ack, hör min suck och se min ånger,
Och gif mig nåd för Jesu skull!

Och gif mig kraft att mig fullkomna
Ännu hvar dag, som du mig gaf,
Att jag hvar qväll kan roligt somna,
Och lika roligt i min graf!

Julepsalm.

All den helga christenhet
Prise Guds barmhertighet
Nu och i all evighet!
I dag är född en frälsare för verlden:
Fridens förste, ljusets hjelte, nådens Gud.
Helig! helig! helig!
Ära vare Gud!
Mörker, fly! och krig, med storm och blodig skrud!
Ty oss är födt ett barn, oss gifven är en son,
En gudason,
Hvilkens herravälde, på hans skuldror lagdt,
Skall vara stort i nåd och makt,
Och hvilkens frid
Blifva skall i evig tid.
Hallelujah!

Bönesuck för fäderneslandet.

DAVIDS 85:TE PSALM.

Ledsage oss din hand, o Gud!
Med vördnad för ditt helga bud
Må våra pligter skötas!
Uti vårt land må allmän ro
Med enskild trefnad sammanbo
Och rätt och sanning mötas!
På jorden växe fröjd och fred,
Och nåd af himlen stråle ned!
Gläd öfverhet och fosterbygd
Med landets frukt och folkets dygd,
Och vare din barmhertighet
Med oss i tid och evighet!
Hallelujah! Hallelujah!

Förtröstan till Gud.

DAVIDS 23:DJE PSALM.

Min gode herde Herren är,
Ej skall mig något fela.
För mig den fader omsorg bär,
Som sörjer för det hela.
Är dagen het och bördan svår,
Skall Herren dock, som allt förmår,
Mig kraft och svalka dela.

Om än jag måste sorgens dal
Med såra fötter tråda,
Skall dock ej fruktan eller qval
Uti mitt sinne råda:
Ty Herren mig är staf och stöd,
Han mig hugsvalar i all nöd
Och skyddar i all våda.

O Fader, för din godhets skull
Du hörer hvad jag beder,
Och skänker tröstekalken full
Och mig mitt bord bereder.
Med vishet och barmhertighet
Ditt barn i tid och evighet
Du hägnar och du leder.

Lofsång.

DAVIDS 36:TE PSALM.

Högtlofvadt vare, Gud, ditt namn!
Din nåd är vid som himlens famn,
Din milda vakande försyn
Omhvälfver oss som blåa skyn.

Inunder dina vingars skygd
Vi trygge lefva i vår bygd;
Utaf ditt ljus vi äga ljus
Och mättas i ditt rika hus.

Till dina barn, från himlens höjd,
Du gjuter strömmar ned af fröjd:
O lifvets källa, nådens brunn,
Oss alltid samma nåd förunn'!

Förläna oss din kraft, o Gud,
Att framgent hålla dina bud,
Och låt i tid och evighet
Oss röna din barmhertighet!

Suck före måltiden.

O Gud, som ej ditt barn förskjuter,
Men räcker mig hvar dag mitt bröd,
Förläna nåd, att jag det njuter
Till nödtorft, ej till öfverflöd!
Men när jag kroppens näring vinner
Af detta bröd, o Fader, gif,
Att i ditt dyra ord jag finner
En näring för min andes lif!

Efter måltiden.

Ett tarfligt bröd jag åter brutit,
Och tackar Gud för denna lott;
Det goda, af hans hand jag njutit,
Skall lära mig att göra godt.
Gif, Himlafar, att jag förtjenar
Med daglig flit ett dagligt bröd,
Och delar ömt, hvad du förlänar,
Med likar, stadda uti nöd!

Blick till himmelen.

Våra stunder ila
Till den tysta hamn:
Låt oss få vår hvila,
Jesu, i din famn,
Och, till målet komna,
Somna
I ditt dyra namn!

Dina englar skicka
Till den bädd, der vi
Heta kalken dricka,
Att de stå oss bi,
Och ur tunga banden
Anden
Lösa, evigt fri!

Snart får han sig svalka
Efter stridens qvalm,
Till Guds thron sig nalka,
Krönt af segerns palm,
Och med englatunga
Sjunga
Lifvets morgonpsalm.

Sång af Stockholms presterskap

PÅ REFORMATIONSFESTEN

den 31:sta Okt. 1817.

Af Gud är sanningen. Förgäfves menskor mota,
Förgäfves tända bål och höjda bilor hota
En man, en andans man, som, trygg i Christi spår
Och stark i Herrans kraft, till strids mot mörkret går.

Af Gud är kärleken. Till hugnad, ej till häpnad,
Går himla-ordets tolk med andans svärd beväpnad;
Allvarlig i sitt nit, men i sitt allvar mild,
Och så från brödrahat som menskofruktan skild.

I Gud är salighet. Hvad kan oss verlden göra,
Hvad kan oss verlden ge, när honom vi tillhöra?
Han lönen har beredd åt trogna sändebud,
Som säga: *icke oss, men dig ske pris, o Gud!*

I min hustrus psalmbok.

Du, som den yrande glädjen förskjuter,
Nöjd att förljufva, med stilla behag,
Mödornas timmar och hvilans minuter
Af min i hyddan försvinnande dag:
Låt mig få tro, att ditt hjerta jag fägnar,
När åt min vän dessa bladen jag egnar!

Älskade maka! vi äga hvarandra;
Evigt, som själen, är kärlekens band.
Trogna och trygga vår bana vi vandra
Under den Allgodes skyddande hand;
Och, när min dödspsalm öfver oss ljuder,
Trohetens engel till lönen oss bjuder!

Slutord vid afskedspredikan i Adolf Fredriks kyrka.

(1818.)

Ett slägte går, ett annat kommer åter;
På läppen dör ett sorgligt afskedsord.
Från vänner sliter vännen sig, och gråter,
Och herden skiljes från en älskad hjord.
Men — inga tider, vexlingar och öden,
Förmå att bryta hjertats helga band,
Ty kärleken är starkare än döden,
Och trohet följer till ett bättre land.
Högt öfver tiden hoppets stjerna flammar,
Dock faller strålen i den sorgsnes själ
Och tröstar vännens hjerta, då han stammar
Sitt sista, ömma, redliga — *farväl!*

Inskrifter å tornklockorna i Göteborgs domkyrka.

Å storklockan.

O menska, gif akt, när mitt manande ljud
Högtidligt och mäktigt kring nejderna höres,
Och skynda till templet, att lofva din Gud,
I hvilken allena du lefver och röres!
Dock, var icke sjelf blott en ljudande malm:
Det är icke nog för ditt lugn och ditt bästa
Att läsa din bön och att sjunga din psalm,
Men göra Guds vilja och älska din nästa.

Å den andra klockan.

Kommer till det rum, der Herren dyrkas:
Det är heligt, det är himlens port!
Kommer hit, att helgas, lugnas, styrkas,
På den dag, som Herren hafver gjort!
Jesu vänner, hållen andans enhet
Genom kärlekens och fridens band,
Och med samvetsro, med hjertans renhet,
Vandrer Jesu väg till glädjens land!

Å den tredje klockan.

Fadren öppnar än sin famn:
Syndare, din frid besinna!
Skynda att i Sonens namn
Ångerfull hans tillgift vinna,
Låt hans Anda dig regera,
Att du aldrig syndar mera!

Å den fjerde klockan.

Låt bittida och sent ditt böneoffer brinna,
Att du med Gud förent dig natt och dag må finna;
Ditt hopp till Herran sätt, din tröst på honom bygg,
Då blifver mödan lätt, då blifver hvilan trygg.

Inskrifter på tornklockor.

Å en klocka i Westerås' domkyrka.

Kommer hit, I alle, som arbeten!
Här är frid för edra trötta fjät.
I, som eder väg bland töcknar leten!
Här är ljus af Herrans majestät.

Kom ock, lyckans gunstling, och förgät
Flärden, egennyttan, yppigheten.
Verldsträl, tänk på Gud och evigheten,
Och haf mod att slita syndens nät!

Varen christne, I som christne heten!
Sälle ären I, om I det veten,
Evigt sälle, om I gören det!

Å en klocka i Adolf Fredriks kyrka.

Vid klangen af min röst
Må säkra hjertan röras,
Betryckta finna tröst,
Förförda återföras!
Sig samle, vid mitt ljud,
Till sensta eftertid
Ett folk, som tackar Gud
För frihet, bröd och frid!

Bästa rådet.

Orättvisan tungt dig trycker,
Bittra räckas qvalens drycker,
Gåtlikt, mörkt du lifvet tycker;
Jag vill ge dig råd, min vän!
Menskors orättvisa — glöm den,
Och den bittra kalken — töm den,
Och den mörka gåtan — göm den,
Göm den till förklaringen!

Grafskrift. *

Jordens Oro Wiker
För den frid, som varar:
Grafven allt förliker,
Himlen allt förklarar.

* Denna inskrift, hvaraf begynnelsebokstäfverna af de trenne orden uti första raden utgöra initialbokstäfverna till Wallins eget namn, fanns bland hans efterlemnade papper och har blifvit anbragt såsom inskrift på hans grafvård.

Till Nationen,

UNDER FÄLTTÅGET 1808.

Skall, Svea, äfven du, i träldom och förakt,
Inunder våldets ok din skuldra lydigt böja?
Nej, kämpars fosterland, än skall du, oförsagdt,
Med dygdens sjelfbestånd och hederns öfvermakt,
Till skyarna din glans och dina fjellar höja!

O, Gustaf Wasas folk, i alla tidehvarf
Skall än ditt stora namn med samma vördnad nämnas,
Och fädrens ärfda jord, och detta högre arf
Af mandom utan skryt och trohet utan larf,
Till oqvald egendom åt dina barnbarn lemnas!

Ej du, o svenske man, den fega konst förstod,
Att dig en neslig vinst af svikna löften dana.
Din gamla segerkonst var redlighet och mod;
Den fick du af din far, den skrifver du med blod.
Till minne för din son, på ärans öppna bana.

Upp, yfverborna folk, och dina krafter känn!
Än skola häfderna om dig med undran tala.
Du hör din oväns hot, möt, uppsök honom än!
Han känna skall din arm, som förr han kände den,
Vid Narva, Helsingborg, Svensksund och Valkiala!

En niding, må han fritt, ur fosterlandets kall,
På brutna eder gå att skändligen förkofras!
Låt slaggen öfverge den ädlare metall,
Det äkta svenska guld, som högre gälla skall
Och fastare bestå, ju renare det sofras!

Bort, bort med fruktans rop och veklighetens sorg!
Känn, Manhem, dina barn! Re'n ljunga de i härar
Från alla bygders fält och alla städers torg,
Hvart öga är en blixt, hvart bröst det Sveaborg,
Som intet svek förför och intet hot förfärar.

Upp, segervana folk! Slå ner det öfvermod,
Som djerfs ditt mannamod förneka eller trotsa!
Ryck an med dina spjut! bränn af med dina lod!
Det svenska lejonet vill bada sig i blod,
Det ryter utaf hämd och rusar att förkrossa.

Snart skall det vända hem, att, från en ädel strid,
Vid Gylfes klippethron på segerpalmer hvila!
Än Svea blomstra skall i frihet och i frid,
Och svenska hjeltars namn, till sensta eftertid,
I oförmörkad glans på ryktets vingar ila!

———

Medborgaresång,

APRIL 1809.

Du broder, tag ditt glas i hand
Och klinga med din broder
En skål för Göters fosterland,
De fria Göters moder!
Ej skall förtryckets fasa mer
Dess blod och tårar pressa,
Ej våldets jernarm böja ner
Dess vördnadsvärda hjessa!

En jemnad lott af rätt och pligt
Skall gifva helgd åt lagen,
Begreppen ljus, besluten vigt,
Och kraft åt företagen;
Och oväld, enighet och sans
Och nit för allmänt bästa,
Medborglighetens eklöfskrans
På hjeltars lagrar fästa.

Med lydnad utan slafveri
Och frihet utan yra,
Skall dygden vår förening bli
Och visheten oss styra,

Och fridens tempel i vår Nord
På ärans grundval höjas;
Och våra fäders odaljord
Af fria söner plöjas!

Skål för de männer, hvilkas nit
Den sanna äran leder!
Som, utan småhets väld och split,
Blott söka Sveriges heder!
Som statens stora ändamål
Med hvarjes väl förena,
Och höja stämma eller stål
För rättvisan allena!

Cantat

vid en Concert till förmån för Vesterbottens genom kriget lidande invånare. Efter fredsslutet 1809.

Ljufliga budskap, som friden förkunnar
Suckande länder och svidande bröst,
Gyllene friden, som himlen förunnar
Än till de plågade dödligas tröst,
Ljufliga budskap, som friden förkunnar!
Tusende hjertan och tusende munnar
Helsa ditt möte, välsigna din röst.

Men hvilka jemmerns rop! ... mitt hjerta blöder ...
Hvad suckar, hvad klagande ljud,
Som tystas ej af fridens bud! —
Ack, bröder!
När, fjerran krigets larm, *vår* dag i ro förflöt,
Vi skötte våra värf, *vi* bergade vår gröda,
Vi trycktes emot vänners sköt,
Och njöto, efter dagens möda,
I våra stilla hem en hvila, trygg och söt:
Då svämmade, lik de förstörande vågor,
Som svalla utan dam och strand,

En gruflig fiende kring våra bröders land;
Der märktes dagen blott af plundring och af plågor,
Der lystes natten blott af fasansfulla lågor
Från deras hyddors brand.
Hvad borgarns flit förvärft, hvad bondens svett besparat,
Den armes skärf, den rikares förråd,
Allt sköfladt är förutan nåd,
Och blott ett uselt lif bevaradt
Åt nakna menskohamnars hop,
Som, släpande sig tungt bland grafvar och ruiner,
Knappt mäkta höja nödens rop,
När hungern dem förtär och nordan kring dem hviner.

— —

O du, som glad i fridens skygd
Har bröd och bädd och fosterbygd!
Tacka för friden:
Lägg på dess altare
Ömhetens offer åt olyckans son!
Du är i tiden
Blott en förvaltare
Utaf den eviga godhetens lån.

Nu skall det moln försvinna,
Som, norrskenslikt, i blodigt skick
Förfärligt öfver nejden gick,
Och trösten småningom till alla hjertan hinna,
Och glädjen klarna upp i hvar förgråten blick!

I skuggan af oliven,
Vid glada hymners återskall,
Sköt, fria folk, ditt lugna kall!

Njut fridens sälla skänk, af samma händer gifven,
Som sträcktes till ditt värn på branten af ditt fall!

Inbyggare af Svea!
Omfamnens broderligt en hvar,
Och sjungen: *Hell!* åt folkets far,
Som kommer, ny Saturn, med Ceres och Astréa,
Och bådar gryningen af lyckligare dar.

Lycka ske konungen, lycka nationen!
Frihet och endrägt och ära och dygder
Lefve i Göternas urgamla bygder,
Lefve i Göternas manliga bröst!
Lycka ske konungen, lycka nationen!
Ljude från hyddan och svare på thronen
Kärlekens röst!

Vid Kronprinsen Carl Augusts intåg i hufvudstaden.

Den 22:dra Januari 1810.

Var helsad, konungsliga stad!
Din älskling nalkas dig;
Bryt palmer, strö med lagrars blad,
Lys upp med klara facklors rad
Din unga hjeltes stig!

Vid lyrors klang och barders röst
Och glada åskors dån,
Förblödda Svea, fatta tröst,
Tryck till ditt moderliga bröst
Din ädla fosterson!

Och du, som stiger från höga fjell,
Du andra stjerna i Norden!
Som blickar ner så bevågen och säll
På Svears tjäll,
På suckande svenska jorden,
O hell!

Hell! gensvara fält och lunder,
Och blå oceanen, som sveper sin arm

Kring Thuliska ön, och i rytande barm
Bär fjellarnas eviga grunder;
Ur evigt grönskande granars skygd
Hell! susar elfven, som lögar
De tusenåriga ättehögar
I Manhems bygd.

Ädle främling! Ur en jord, som famnar
Hvilande Svioners kämpastam,
Hvilka ljusa, vördnadsvärda hamnar
Träda för din lugna åsyn fram!
Hvilka drottar, höfvidsmän och jarlar,
Gamla dars Gustafver, Sturar, Carlar
Ropa: „Blidka våra skuggor, gif
Än åt Svithiod frihet, lugn och lif!"

Och du hör dem, hjelte, van att höra,
Van att tala hjeltars tungomål!
Trygg i deras fotspår skall du föra
Fridens spira eller segerns stål.
Mången skön oliv och härlig lager,
Mången jernek, tidens bror, som drager
Ifrån deras gömda ben sin must,
Håller kransen åt din ärelust.

Ske dig lycka! — Se, hur folket löner
Folkets far, vår Carl, vår gode kung!
Gläd dig, du, den förste bland hans söner!
Kronan är ej alltid kall och tung.
Se, hur kärleken belägrar thronen;
Hör förtjusad ropet af nationen:

Lefve CARL, *vårt stöd, vår far, vår vän!*
Och en försmak af din sällhet känn.

CARL må sitt fosterland hägna och lugna
I långliga år!
Du, vid hans sida, hans hjerta må hugna
Och följa hans spår!
Stillare åldrar till flydda han lägge,
Du, när han stiger på Carlvagnen opp,
Spegle hans dygd i din styrelses lopp:
Dyrkade begge;
Han i vår tacksamhet, du i vårt hopp!

Åt hjertan som lida,
Åt sinnen som strida,
Kom, prins, att bebåda
Den längtade friden
På stormarnas larm; —
Den gyllene tiden,
Då feghetens våda
Och fräckhetens yra
Och afundens harm,
I sansningens dagar,
Skall låta sig styra
Af vishetens lagar
Och hämnarens arm!

Vik, tvedrägt, från en jord, som skall bebos af bröder!
Och, fördom, villans barn, som brottens hydra föder,
För samfundsandans gudom vik! —

För lågan af dess blick, som list och våld föröder,
För styrkan af dess arm, som sig på lagen stöder
Och håller frihetens relik,
Flyn, svaghet, öfvermod, ensidighet och ränker!
För dagen fly, du afgrunds-slägt,
Som fåfängt denna luft med Stygens ånga kränker,
Och fåfängt släcker ut, med svarta vingars flägt,
Den helga eld, som, återväckt,
På fosterlandets altar blänker:
Der hvarje redlig Svensk, i offrets höga kall,
Går ed, att Sverige frälsas skall.

Kom åter, gamla dygd! — Vid enkla seder
Och manligt mod behåll en återställd nation!
Astréa, kom, och sätt dig neder
Vid furtens sida, delande hans thron! —

Och Tibuller och Maroner,
Sångens länge tysta svanor,
Vaknen till AUGUSTI dar!
Stämmen edra silfvertoner,
Styren edra azurbanor
Kring den höga Clarierns char!

När han, purpurklädd i öster,
Tågar fram, att börja dagen,
I olympiskt majestät:
Både honom edra röster,
Skingre snillet och behagen
Alla töcknar för hans fjät!

När, på fästet, Delos-kungen
Ljungar mellan dagens stunder

I sin högsta middagsprakt;
Täljen hans triumfer, sjungen,
Hur de fly, de ilskna under,
För hans gyllne strålars makt!

När han, mild i aftonglansen,
Sänker ljusa spannet neder
Mot en strand, som han gjort säll:
Blyga sångmör, leken, dansen
Kring den gud, som trifs bland eder,
Liksom förr i Greklands tjäll!

Vid Kronprinsen Carl Augusts död.

(6:TE BOKEN AF ENEIDEN, V. 853—885.)

— — — — — — — — — — — — — — —

Den gamle fortfor: Se, i ljusa segrars fjät
Går Carl-Augustus fram i stilla majestät,
Och höjer, lagerhöljd, sin hjessa öfver alla:
Han, som, i stormens tid, på stormen skall befalla,
Och, fader för sitt folk, beskruda full af mod,
Med trefaldig trofé *Qvirini-Wasas* stod!
Eneas såg — och såg ännu, vid hjeltens sida,
En yngling, manligt skön, i kämparustning skrida,
Men pannan strödd af moln, men blicken sänkt och tung:
„Hvem är den följes-vän, så trogen och så ung,
Som stöder gubben, tyngd af lagrarna och åren?
En son? En ättelägg, af ädla söner boren?
Hvad trängsel på hans väg! Hvad uttryck, hvad behag
I hvarje rörelse, i hvarje anletsdrag!
Men natten, skräckfull, svart, omkring hans hufvud sväfvar.“
Den gamle ger till svar (en tår i ögat bäfvar):
Hvad spörjer du, min son? — Omätlig är den sorg,
Som stundar öfver land och folk och kungaborg.
Den yngling, som du ser, ett ögonblick allenast

För jorden visad är, — och återtages genast.
Ack, Svea syntes er för säll, för afundsvärd,
Om, gudar, denna skänk var längre den beskärd!
O jemmer, o betryck! O klagen, barn och fäder!
O sörjen, kämpafält och borgerliga städer!
Din bölja, Mälare, sig släpe, hemsk och trög,
Med evigt suckande, förbi hans ättehög!...
Så hugnad aldrig än var någon fader vorden
Af någon son, och ej den yfverborna jorden
Af någon fosterson ... O själ, för dygden varm!
O mod! o gamla tro! o ridderliga arm!
Ej honom någonsin en ovän strafflöst möter,
När, sporrande sin häst, han främst bland sina Göter
På fältet ljungar fram ... Begråtansvärde prins!
Om af din stora själ ditt öde öfvervinns,
Skall du Carl August bli!!!
Med liljor händren fyllen,
Med friska liljors doft den blida skuggan hyllen!
Den unga hjeltens stoft jag går att, qväfd af gråt,
Med purpurblommor strö ... en fåfäng gärd deråt!

— — — — — — — — — — — — — — —

Skandinavisk sång.

NOVEMBER 1814.

Isque dum procedit, Io triumphe!
Non semel dicemus, Io triumphe!
Civitas omnis, dabimusque Divis
Tura benignis.

HORATIUS.

Om någon ton af lyran du tvang,
Sångmö, en gång:
Lär mig i dag att stämma en klang,
Sjunga en sång,
Om fäders land,
Om bröders band!
Tryggadt är *nu* det urgamla, älskade, härliga landet,
Knutet är *nu* det heliga, fasta, lycksaliga bandet,
Af hjeltens hand!

Lefve hjelten, som åt Norden
Återför en gyllne tid,
Försten, som åt fosterjorden
Bjuder frihet, fröjd och frid!
Kyssen, sälle Skandinaver,

Handen, som er bergat hafver
Ur förödelsernas flod,
Och i glömskans djup begrafver
Forntids tvister, gråt och blod!

Res upp dig, Tolfte Carl, och se
Fullbordadt och odödliggjordt
Det storverk, som du började,
Och se ditt namn allt mera stort,
Och se ditt folk allt mera sällt
Af endrägt, mannamod och dygd,
Och se det höga Manhem ställdt
I Carls och i Carl Johans skygd,
Och gack, af denna synen glädd,
Till ostörd ro på ärans bädd!

Lefve segraren, som stöder
Carl den Mildes gamla thron
Och, af länge skilda bröder,
Gör en enda säll nation!
Se, han hög på fjellet stiger,
Äskar ljud — och stormen tiger,
Himlen ljusnar kring den Nord,
Som till sjelfbestånd han viger,
Gudalik, med dessa ord:

„Helgd vare kämpars bygd!
Frid vare Gylfes barn och Nores ätteläggar,
Och frihetstemplet rest af nordisk kraft och dygd,
I *Carolinska* lejons skygd,
Med stjernhvalfvet till dôme och fjellarna till väggar!
Och nu, förbrödrade nation,
Slut kärlekens förbund omkring en faders thron!

Nu fri och stark och säll du blifve
Af fädrens redlighet och dygd och religion,
Och nordanvinden, från din zon,
All söderlandets pest fördrifve!

Du har inom dig värn
Mot armod och förtryck, när du har jord och jern
Och flit och redlighet och mod och enkla seder,
Och styrka i din arm, och i ditt hjerta heder.
Och dessa skatter gif åt dina barn till arf,
Från tidehvarf till tidehvarf!
Då — hvälfve jorden fritt, bland lågorna och svärden,
Och börje åter omlopps-färden:
Din makt skall, på sin punkt, stå fast som Nordens pol,
Din ära, mild och klar, som polens sommar-sol,
Än stråla öfver dig, när midnatt höljer verlden!„

Så talade hjelten — och stormen teg,
Och ljus blef himmelens sky,
Och öfver klipporna fröjdfullt steg
De skakade sköldars gny;
Och götiska kämpen tryckte säll
Den nordiska kämpens hand,
Och högljudt skallade östanfjell,
Och högljudt skallade vestanfjell:
En kung, ett folk, ett land!

En kung, ett folk, ett land: skall nu vår lösen vara,
Vårt fröjderop, från strand till strand,
Och fälten repa upp och bergen återsvara:
En kung, ett folk, ett land!

O Carl, se dina barn! De gläda sig, o fader!
I dina kronors milda skygd,
Som, likt de strålande ovanskliga Plejader,
Bevaka Nordens bygd.

O Manhems patriark! med fröjdfull blick på hjelten,
Och handen åt en sonson sträckt,
Välsignar du i dag från Ishafvet till Belten,
En enda brödraslägt.

Der krigets tordön röt, *nu* herdeflöjter skalle,
Då dagen gryr och då han flytt!
Der kämpar stupade, *nu* gyllne skördar falle
För svärd i lia bytt!

Och blifve våra dar, i hägnad af din spira,
En fridens oafbrutna fest,
Som redlighet och flit och stilla dygder fira,
Och der hvar vän är gäst!

Men, kommer fienden, han bäfva skall tillbaka
För norrskenet af våra svärd,
Och för den höge Tor, hvars dubbla viggar skaka
En trotsig underverld.

Så länge Boreas kring våra kullar andas
Sin friska, fria andedrägt,
Skall Göters mannamod och Norrmäns styrka blandas
Hos Skandinavers slägt!

Så länge böljor, som volkaner, kring oss sjuda,
Som lejon, ryta från vår strand,
Skall dälden repa upp och klippan återljuda:
En kung, ett folk, ett land!

Cantat till Kronprinsen Carl Johan.

Uppförd af Kongl. Musikaliska Akademien, den 21:sta December 1816.

Skynda, Euterpe! kom, Terpsichore!
Samla dig, konsters och gratiers tropp!
Hjelten er nalkas, den milde och store,
Tidhvarfvets undran och Skandiens hopp.

En blixtrande blick
Från den väldige gick:
Då tystnade agget och kriget och Bore.
En leende blick af den skyddande kämpe,
Som hvilar på skölden, tillbeden och säll,
Förbyter i Tempe
De nordiska fjell.

Gläd dig, Euterpe! sjung, Terpsichore!
Kransen håll färdig, du gratiers tropp!
Han, som förbrödrade Gylfe och Nore,
Och stod som folkslagens hämnare opp,
Han kröner sitt lopp,
Den milde och store,
Som snillets, talangens och konsternas hopp.

Så fordom skalden sjöng, hur snillets fabelgud
Från Pythons nederlag, från vapenbragders under,
Gick, älskansvärd och ljuf, att glömma några stunder,
Olympens prakt och glorians skrud,
Vid näktergalars spel och herdepipors ljud,
I fridens och Arkadiens lunder.

— —

Segraren helsar fredliga dalen,
Till våra toner sitt öra han böjt.
Skalle basunen! . . . Klinge cymbalen!
Spele den lekande flöjt! . . .

Och utan flärd och utan tvång,
Likt brödrafolkens sammanhang,
Förene sig vår jubelsång
Med lyrans sträng och harpans klang! —

Furste, omkring hvars lagrade hår
Eken sig flätar med väna oliven!
Uppå din segervana klinga skrifven
Hvad vigtig del af verldens öden står!
Men i ditt hjerta panten är gifven
För blomstring och frid och lycksaliga år
Åt oss, som bygga och bo
I det fria, urgamla Manhem.

O! när din friska, tredubbla krans
Kröner den grånade, vördade hjelten,
Som skådar, säll, från polens haf till Belten,
En kämpaslägt förtjust att vara hans:

Skalla i glädje bergen och fälten,
Och solen går fram i en skönare glans
För oss, som bygga och bo
I det trygga, eniga Manhem.

Gladare ljud, än vapnenas dån,
Du i vårt tacksamma fröjderop röner.
För samma gärd af våra söners söner
Hvart nordiskt bröst är borgen åt din son.
Länge, men länge må våra böner
Behålla dig qvar, o du himmelens lån!
Bland oss, som bygga och bo
I det höga, härliga Manhem.

Du, som hvälfver jordens öden!
Du, som lifvet eller döden
Åt dess folk beskär!
Kungars Kung! vi dig åkalle;
I din hand vi anbefalle
Hvad oss kärast är.

Gud! bevara kungahuset!
Friden, friheten och ljuset
Fröjde slott och tjäll!
Äran, dygden, religionen
Göre Skandiska nationen
Mäktig, trygg och säll!

Verser,

afsjungne den 6:te Mars 1817, hos svenska krigsbefälet.

För Hans Majestät Konungen.

Högt klappa svenska bröst;
Ett hjerta och *en* röst
Nu allas är.
Det hjertat, stolt och fritt,
Sluts, gode kung! till ditt,
Den rösten höres vidt:
Du är oss kär!

Säll är den furstes lott,
Som folkets välgång blott
Till regel har!
Hvem tillhör ärans glans,
Hvem tacksamhetens krans?
Den bäste kung, som fanns:
Vår Carl, vår far.

Du hjeltars ålderman!
Mottag den lön, du vann:
Kärlekens lön.
Frid följe dina spår,

Och kring ditt silfverhår
Stråle i många år
Nordkronan skön!

Så står en afton-sol
Mild öfver Nordens pol
Än länge qvar,
Och kring en tacksam ängd,
Af inga töcknar stängd,
Gör sommarns dag förlängd
Och lugn och klar.

Bevara, Gud! vår kung!
Lefve vår far och kung
Lycklig som god!
Må Skandinavers bygd
Stå tryggad, i hans skygd,
Uppå de tappras dygd,
De frias mod!

För Hans Kongl. Höghet Kronprinsen.

Hvem räcker sin pröfvade sonliga arm
Åt Svearnes åldrige fader,
Och gifver sitt handslag, så broderligt varm,
Åt kämparnes blänkande rader?
Carl Johan! så svarar den gamle förnöjd,
Carl Johan! så hurra med stolthet och fröjd
De kämpar, som väpnas för Manhem.

Din ära sig lyftade, örnlik och hög,
På vingar af strålande minnen,

Och, lik den elektriska gnistan, hon flög,
Att tända de nordiska sinnen.
Der lågade åter, odödlig och ren,
Den götiska eld, för hvars ljungande sken
Förtrycket och träldomen flydde.

Och kraftfull du gaf åt den Skandiska ön
Bestånd, som på klippan sig stöder.
Du omgaf dess gränsor med svallande sjön,
Och gjorde dess folkslag till bröder.
Af dig blef han nedbruten, fjellarnas mur,
Af dig är förenadt, hvad Gud och natur
Bestämde till evig förening.

Carl Johan, du lefve! Carl Johan, din skål!
Ej nordiske krigare svika.
Vid klingande glas eller brakande stål
Vår trohet vi svärje dig lika;
Och friden och fejden skall höra vår ed,
Lik salfvan, som fortlöper, led ifrån led,
Än glädjens, än dödarnas dunder.

För Hans Kongl. Höghet Hertigen af Södermanland.

Gagnade offringar, mödor och strider,
Faror och segrar för fädernas land,
Om icke samtid och kommande tider
Knötos ihop med ett hjerteligt band?
Du det bandet är, Oscar!
Du skall bära
Fäders ära
På din arm till andra dar.

Snart med den späda och sydliga planta,
Som sattes om i den nordiska mark,
Solen och skurarna blefvo bekanta,
Blomman blef älskvärd och stängelen stark.
Planta! du ej mer är späd:
Hasteligen
Är du stigen
Till ett högt och härligt träd.

Liksom en ek de beskärmande grenar
Öfver den lyckliga dal breder ut,
Och i sin vänliga skugga förenar
Odlares billar och krigares spjut:
Så din sköld de tappres arf
Öfverskygge,
Och betrygge
Fria söners tidehvarf!

Äran den bana dig upplåtit hafver,
Der af en fader ledsagad du är,
Väldige Carlar och store Gustafver
Mana dig, vinka dig, vänta dig der.
Hvar gång med sin friska flägt
Nordanvinden
Kysser kinden,
Känn då deras andedrägt!

För Minnet af den 21:sta Augusti 1810.

Du kämpa-tro, som andas hög och fri,
Der mannaminnen stå som ättehögar,
Dem glömskans vinter fåfängt öfversnögar,

Dem tidens bölja vördsam far förbi!
Du är de ädle furstars arflott vorden,
Som, bördige från *Henriks* fosterland,
Med allt hvad stort, hvad härligt var i Norden
Beslägtas genom hjelteblodets band.

Så förr till Tibern förd ur Trojas brand,
När Latiens thron var skakad såsom Sveas,
En hjelte kom, en gudalik *Eneas*,
Med högsint mod, och *Julus* vid sin hand.
Så föddes *Rom*. Det steg i glans, och tömde
Sitt koger ej, fast hotadt af en verld.
Det föll ej förr, än det sitt ursprung glömde
Och fascen löstes upp af agg och flärd.

O kämpatro! de tappres höga dygd!
Du skall ej dig, ej din Carl Johan svika;
Vi kunna dö, men kunna icke vika:
Känn dina barn, och gläds, o fosterbygd!
Evärdligt skall hans ätt din krona bära
Och borgen bli för våra söners väl,
Och Sverges lycka stor, som hjeltens ära,
Och Sverges jord så fri, som hjeltens själ!

Till Sveriges och Norges Arf-furste.

Den 4:de Juli 1817.

Magnus ab integro seclorum nascitur ordo.
VIRGILIUS.

O morgonrodnad, skön, som Skandiens hopp,
Du öppnar österns port och, hvart du skickar
De lifliga, de vänligt klara blickar,
Fly töcknen bort och dagen rinner opp.
Han ljungar fram, och Svea festligt kröner
Hans tinning med sin evigt gröna krans,
Och ser förtjust på sina söners söner,
Som skola fröjdas i dess middags-glans.

Högtidliga och glada åskors dån,
Kring berg och dal, till hvarje nordiskt sinne
Det budskap bär, att morgonen är inne
Utaf ditt tidehvarf, o hjelte-son!
Ett tidehvarf, som gömmer i sitt sköte
Mång dunkla ödens obefarna stig;
Men tröstefullt vi blicka till dess möte,
Ty inga öden skilja oss från dig.

Du har vår kärlek, och du är den värd.
Dig våra ögon hafva följt så trogna,
Vi sett dig växa, vecklas ut och mogna,
Af visheten och efterdömet lärd.
Och nu en man till tänkesätt och seder
Vi finne dig i första ungdoms-år,
En gammal Svensk till hjerta och till heder;
Och tacke himmelen, att du är vår.

O prins! du ser ett folk, som, när det glömt
Förfädrens rena dygd och enkla lära,
Har ofta varit sin upplösning nära,
Men källan till sin styrka dock ej tömt,
Men, frisknande, ur dvalan vaknar åter
Vid tjusnings-orden: kung och fosterland,
Och till all storhet sig ledsagas låter
Utaf en älskad hjeltes säkra hand.

Det vaknat upp. En konung, folkets far,
Som statens skepp i bistra stormar bergat,
Besår ett land, af yppigheten härjadt,
Med ädla frön till lyckligare dar.
En furste, som af sköna segerfanor,
Förenta folk och alla dygders höjd,
Härleder sina konungsliga anor,
Är thronens stöd och brödrafolkens fröjd.

Fullbordaren af deras storverk blif!
Nog länge voro vi af åtrån svikna
Att andra folk i falsk förfining likna:
Vår nordiska natur oss återgif!
Vi hade allt, hvad nötta sinnen kittlar,
Essencers doft och läckra drufvors saft,

Vi hade stjernor och vi hade titlar:
Prins, gif oss du sjelfständighet och kraft!

Sjelfständighet allena dygden har,
Som, utan att med våldets nåd betinga,
Af egen torfva och af egen klinga
Tar sin förnödenhet och sitt försvar.
Och kraften är den höga religionens,
Som sträcker ut mot skyn sin ena hand
Och, med sin andra, hyddans rätt och thronens
Befäster genom samma helga band.

Du vet det, furste! — och detsamma vet
Den unga Nord, som växer vid din sida.
Af dygd och religion vi än förbida
En tid af ära och lycksalighet.
Det fordna Manhems anda, länge bunden
I paralysen af en veklig tid,
Står upp med fröjd, och går att lägga grunden
Till tempelbyggnaden för ljus och frid.

Måhända tappade hans första fjät
Den smala tråden, mellan mer och mindre;
Men intet maktens språk den ädle hindre
Sitt mål att söka, och att hinna det!
Ej brott och villor menskan slå i fjettrar,
Der hon förut ej tankens fjettrar känt;
Hvad henne lyfter, henne ock förbättrar,
Och friheten är ljusets element.

Så skall ännu bland våra klippor bo
Den gamle, mäktige och fromme anden.
Han kommer, och han trifs i brödra-landen,

Med endrägt, mandom, tarflighet och tro.
I sommarhettan, som i vinterkölden,
Sin pligt han fyller utan svek och knot,
Och hvilar trygg, — men hvilar uppå skölden,
Med sina trogna lejon vid sin fot.

Vid första larm beredd, men ej förskräckt,
På kämpavis han väpnar sig och tiger,
Och spejande på Odins kulle stiger,
Att se hvad honom ur sin hvila väckt.
Der står han hög och tunga lansen skakar
Och ser omkring sig stolt och allvarsam, —
Men, fiende! du märker att han vakar;
Du dristar ej ur dina gömslen fram.

Så blicka, prins! med glädje mot den höjd,
Der du en dag skall Nordens scepter bära!
Blif der, som Wasa, fosterlandets ära!
Blif der, som *Titus*, mensklighetens fröjd!
O, våra sångers och vår kärleks ämne!
Sig våra själar sluta till din själ.
Hur tryggt, hur gerna, i din vård vi lemna,
En forntids minnen och en framtids väl!

O! må de blomstra på en tacksam jord
Och bära frukt i lyckliggjorda länder,
De ädla skördar, dem Carl Johans händer
Så ymnigt sådde i den vida Nord!
Och du, den ädlaste utaf de skänker,
Han gaf sin nya fosterjord till arf,
Från dig, så länge Carlavagnen blänker,
Må Skandien räkna sälla tidehvarf!

Gudomliga Försyn! du hör i nåd
De böner, som af rörda hjertan gjutas:
Låt i ditt skydd vår älskling inneslutas,
Ledsaga honom i ditt visa råd!
Kring Nordens barn i öster och i vester
De skönsta frukter af hans dygder sprid,
Och låt hans dag bland fosterlandets fester,
Stå fram i glans till sensta eftertid!

Den 19:de Juni 1823.

O du, hvilkens hand, i en tid, som är flydd,
Sig sträckte så ofta ur skyn
Till Svea och Göta med underbart skydd!
Allsvåldiga, milda Försyn!
Vid dig tänder hoppet den fackla, det bär
I mörkret af kommande dar,
Och skådar förtjust, att med barnen du är,
Som förr du med fäderna var.

En störtflod har svallat kring riken och land,
Den störtfloden svallar ännu,
Och, hvar han skall möta en hämmande strand,
Det känner, Allherrskare! du.
Men öfver dess böljor, som svanen i glans,
Som örnen i starkhet flög opp
Det ädlaste, tappraste, högsta, som fanns:
Att bergas på fjellarnas topp.

Det skönaste feltes. — Det felas ej mer:
Så himmelskt i åtbörd och min,
Så mildt, så förtroligt, det kommer och ler,
Och heter för oss Josephine.

En hjelteson, värdig sitt ursprung och sig,
Och mäktig och härlig deraf,
Vid valet af maka blott frågade dig,
Och hjertat ditt gudasvar gaf.

Och honom till mötes förtjuserskan stod,
Och kände sin vän i en blink,
Och följde med kärlekens tillit och mod,
Sin heliga kallelses vink.
Från blomrika dalar, från söderländsk sol,
Från sörjande fader och mor,
Hon tårögd, men längtansfull, såg mot den pol,
Der Oscar, den älskade, bor;

Der frihetens friska och tryggade zon,
Oskiftad som granarnas färg,
Omgjordar Carl Johans, den väldiges, thron
Med trofasta hjertan och berg;
Der stamfadren lärer sin konunga-ätt
Försvara, om ock mot en verld,
De titlar, på hvilka han grundat dess rätt;
Sitt snille, sin dygd och sitt svärd;

Der nordvindar spela i asparnas topp,
Och nordelfver dansa dervid,
Och norrskenen tända nattfacklorna opp,
Likt sagor från urminnes tid;
Der nordmänner plöja med glädje sin jord
Och bryta med styrka sin malm,
Och tala ej många, men redliga ord,
Och sjunga sin hjertliga psalm.

O! hör dem, du höge Regerare! hör
All Nordens förenade bön:
Med allt, hvad som lifvets lycksalighet gör,
De furstliga makar bekrön!
Mer älskadt och älskvärdt ett par icke fins,
Ej finnas mer tjusande namn.
O, hör oss! O, hägna vår dyrkade prins,
Och henne, som bor i hans famn!

Ej flyktiga, döende blommor vi strö,
En Juni-dag, för deras spår,
Men trogna välsignelser, som icke dö,
Som blomstra i vinter och vår,
Som gjuta på sommarens hetaste dag
Sin vällukt, sin svalka, sin tröst,
Och frukter och skugga och stilla behag
Förvara åt senaste höst.

Välsignad han vare, välsignad och säll,
Den brudgum, som, ädel och mild
Och nämnd med förhoppning af dalar och fjell,
Har tryckt i hvart hjerta sin bild!
När furstliga lyckan gör oro och tvång,
Den husligas frihet och ro
Må göra hans dag så förnöjlig som lång,
Hans slott som en hydda bebo!

Välsignad hon vare, välsignad och säll,
Den brud, som, oskyldig och skön,
Förtjusat hans morgon, och lofvar hans qväll
Den ljufvaste dygdernas lön!
Den ädlaste perla, som nordkronan bar,
Begynne af perlor en rad,

Som evigt : Skandiens panna står klar,
    Blott skuggad af lagrarnas blad!

Nu ja-ordet hörs från de älskliga två,
    Som räcka hvarandra sin hand . . .
Och brusande böljorna lyssna, och slå
    Melodiskt mot Mälarens strand,
Och susande vindarna tystna, och gå
    Med budet kring städer och land . . .
Allt röres och beder: välsigna de två,
    Välsigna, o Gud, deras band!

O! hör i din himmel de eder af tro,
    Som dygden och oskulden gått!
Upplåt den, på det att de sälla, der bo,
    Må känna vår lyckliga lott,
På det att de stora Gustafverna tre,
    De Carlar af framfarna år,
Må blicka hit neder, och glädjas att se
    Hur väl det i Svithiod går;

Hur icke den härliga kraft hörde opp,
    Der deras triumfbana slöt,
Men ny och förädlad, med tryggare hopp,
    I andra gestalter sig göt:
Att än, hos en ridderlig konungastam,
    En manlig, allvarlig nation,
Orubblig mot tidernas böljor stå fram,
    För frihet och lagar och thron;

Hur friborne Svensken behåller sitt mod,
    Att våldsbojan slita i tu,
Och kan uti häfderna skrifva med blod

Ett *Leipzig* och *Narva* ännu,
Men finner af ära och sällhet sitt mål,
När lika så litet behof
Han känner, att lysa med främmande prål,
Som riktas af främmande rof;

Och, nöjd med sin torfva, sitt tarfliga hem,
Af tidlynnets nyck ej beror,
Men varm och förtrolig sig sluter till dem,
Åt hvilka sin trohet han svor,
Och bjuder dem, efter de stora, som gått,
Ett dana-arf, odeldt och rikt,
Af konstlösa dygder, som allting förmått,
Och kärlek, som allting förlikt.

De gamle, som detta ej känslolöst se
Ifrån sin odödlighets höjd,
De gamle Gustafver och Carlar då le
Med götisk och hjertelig fröjd,
Och sänka till jorden en blick af behag,
En solblick på aftonens sky,
Som, efter den klara, men nedgångna dag,
Bebådar en klarare ny.

Och har ej den festliga dagen gått opp,
Gått fram uti mildt majestät?
Och molnfria rymder förklara dess lopp,
Och skördar förgylla dess fjät!
Är timman ej slagen, som tryggar dess glans
För hela den kommande tid,
Och flätar kring alla dess timmar en krans
Af kärlek och ära och frid?

O du, hvilkens hand, i en tid, som är flydd,
    Sig sträckte så ofta ur skyn
Till Svea och Göta med underbart skydd,
    Allsvåldiga, milda Försyn!
Välsigna den morgon, då hjertats förbund,
    Det sällaste, skönsta, sig knöt!
Välsigna den helga, högtidliga stund!
    Vår framtid hon bär i sitt sköt.

Den 28:de Januari 1824.

Till Hans Maj:t Konungen.

Fram ur söder natten bryter,
Vreda vågor stiga;
Stormen genom tiden ryter
I sin krigsbasun . . .
  Du! med strålar kring din panna,
  Här böd stormen tiga,
  Här böd vågorna att stanna,
  Lik en trygg Neptun.

Frid och glädje kring din snäcka
Leka som najader;
Trohet, flit och trefnad räcka
Der hvarann sin hand,
  Dina barn dig äro kära,
  Du dem kär, o fader!
  Lef för din och deras ära,
  Ditt och deras land!

Till Hennes Maj:t Drottningen.

Kom du glad, som Amphitrite,
Hem till dina floder,

Steg du huld, som Aphrodite,
Öfver hafvets bryn:
  Dröj bland oss, du sälla maka!
  Afundsvärda moder!
  Aldrig böljan dig tillbaka
  Före ur vår syn!

Till H. K. H. Kronprinsen.

Du som, lik den unga våren,
Re'n till sommar mogen,
Framgår, och i hjeltespåren
Hoppets blommor bär!
  När dig Svea ser och sluter
  I sin famn så trogen,
  Tacksamhetens tår hon gjuter,
  Att du hennes är.

Till H. K. H. Kronprinsessan.

Och du vårens skönsta blomma,
Från hvars liljestängel
Blomstra skall, för dar, som komma,
Mången sällhetsknopp!
  Tjust dig bär den svenska jorden,
  Hell dig, fridens engel!
  Ty med dig har öfver Norden
  Fridens dag gått opp.

Till H. K. H. Prinsessan Sophia Albertina.

Sista ättling af de stora,
Evigt klara minnen,
Som ej kunna sig förlora
Uti nattens famn!
Inga år ditt värde hölja
För de svenska sinnen;
Albertinas namn skall följa
Carls och Gustafs namn.

Himmel! de dyrbara föremål skydda,
Hvilka du gaf oss till ära och skygd!
Blomstre i konungaborg som i hydda
Borgerlig trefnad och gammaldags dygd!
Mandom och vishet, som lejon vid thronen
Hvilande, vake för sanning och rätt!
Fröjdropet skalle från hela nationen:
Lefve vår konung och lefve hans ätt!!

Svensk ynglinga-sång.

Bälten
Vi spänna
Och brynjor vi draga,
Och hurtigt till strids, som till lekar, det går.
Hjelten
Vi känna,
Som skall oss ledsaga,
Med röst och med klinga, i fädernas spår.

Gifva
Vi handen,
Att oss vi församla,
Likt ljungande viggar, vid Asa-Tors röst?
Lifva
Då anden,
Du höga, du gamla
Manhaftighetskänsla i Nordmanna-bröst!

Flamma,
Som farit,
På blänkande svärden,
Med fäderna fordom i ledungafärd!

Samma
Du varit,
Och samma kring verlden
Du blixtre ännu från de götiska svärd!

Kunna
Vi falla,
Vi kunna ej svika
Din väntan, din fordran, o Svea, vår mor!
Unna
Oss alla
Den trösten tillika,
Att du åt vår kärlek din ära förtror!

Låt oss
Försvara
Din blågula fana,
Din frihet och lag, under Oscars befäl!
Åt oss
Förvara
Den lotten, att dana
Din stolthet — och lefva och dö för ditt väl!

Röst ur grafven, då Bergsmannen Dan. Ant. Ström i dess 20:de år begrofs i Upsala.*

Menniskans lifsdagar likna gräset:
Hon blomstrar lik blomman på marken;
Ett väder går henne förbi —
Hon fins ej mer.

Ps. 103: 15, 16.

Sakta tynar jordekusten
Bort i töcknar — han är brusten
Lifvets spindeltråd:
En ny sol i morgonljusning
Vinkar der med himmelsk tjusning
Salighet och nåd.

Icke villan, icke flärden,
Icke sorgerna af verlden
Härja detta bröst:
Blott mot er en blick tillbaka,
Mina vänner och min maka!
Med min sista röst.

Röst ur midnatten af grafven,
Ynglingens, af dödens glafven
Skördad i sin vår;

---

* Detta poëm, infördt i Upsala tidningar år 1803, är det första, som fästade en allmännare uppmärksamhet på författaren, då studerande vid Upsala universitet.

O! till lärdom för ert sinne
Hören den — och åt mitt minne
Offren se'n en tår!

Hören, ynglingar! som söken,
Irrande i lifvets öken,
Mål för ert begär:
Spänn din styrka, höj ditt snille,
Svettas, njut! men det du ville,
Var ej här — ej här.

Var ej i den hala gunsten
Af din lycka, ej i dunsten
Af ett firadt namn,
Ej i nektarn af pokalen,
Ej i susningen af balen,
Ej i Cynthias famn.

Skön, förföriskt skön på stranden
Vinkar nöjets ros, men handen
Såras af dess tagg;
Ledd af gratier, bjuder våren
Upp till dans, men ack! i spåren
Följa qval och agg;

Följer döden, hemsk och dyster,
Och förgängelsen, hans syster,
I Gorgonens skick;
Bäfva, yngling! kämpars fästen
Grusades med fåglars nästen,
För dess envåldsblick.

Känn då värdet af minuten!
Visligt använd, orklöst njuten,
Är den Gudars lån.
Snart ha dagarne en ända,
Och du kallas, att fullända
Tidens lärospån.

Då — om du lydt himlabuden
Och ditt hjertas, eller ljuden
Af en falsk sirén,
Skall dess furie dig förfölja,
Eller ljusens engel följa
In i Elysén.

Då — hvad för du med dig broder?
Hvad för dyrkade klenoder?
Hvilken rikedom?
Blott den *dygd*, ditt hjerta öfvat,
Sanningen, din tanke pröfvat,
Är din egendom.

Rik om denna skatten bergas,
Säger du, när andra härjas:
Herren gaf och tog;
Säger du, när vandringsstafven
Fälls, med lugnad blick på grafven:
Jag har lefvat nog.

Hören detta rop ur grafven,
Ynglingens, af dödens glafven
Skördad i sin vår —

O! till lärdom för ert sinne
Hören det, och åt mitt minne
Offren ömt en tår!

Äfven jag, att snart få mogen
Offra nyttan, verksamt trogen,
Rörd mot himlen bad,
Bad, att sjelf mig få fullkomna
Och mitt slägte — sedan somna
Grånad, vis och glad.

O! den qvaldas bröst att lugna,
Att den glömda dygden hugna,
Ge åt ljuset skatt,
Svor jag med högtidlig edgång;
Men min stjerna till sin nedgång
Sänktes — det blef natt.

Ej i middagsglans kan skina
Blommans fägring, som bjöds tvina
I sin morgonstund:
Då, en ynglings fjät ej klandren,
Skåden tålsamt, I som vandren,
Blott hans hjertas grund!

Så, när ljudet af basunen
Kallar fram för doms-tribunen
Folk från haf och land:
Lönas viljans rena låga,
Icke kraftens oförmåga
Af Allfadrens hand.

Af hans hand, som skapt och frälsar,
Räckes kronan; re'n mig helsar

Gudars helga råd.
En ny sol i morgonljusning
Vinkar mig med himmelsk tjusning,
Salighet och nåd.

O, du Gud för myriader!
O, min Frälsare och Fader!
Säll är jag i dig.
Gudars fröjd, ett stoft, jag känner,
O, min maka! mina vänner!
Följen, följen mig!

På Lehnbergs dödsdag.

O du, som lyser oss, när du dig sjelf förtär,
Odödlighetens blixt, du snillets gudaflamma!
Skall du, till jordens tröst, men utan näring der,
Förgylla blott dess moln — och slockna i desamma?
Nej! denna lågas rena glans
Skall meteoriskt ej försvinna!
Dess strålar i en helgonkrans
Omkring den ädles namn församla sig och brinna.

De brinna kring ditt namn, du himlens pelegrim,
Som i en dödligs hamn så kort besökte jorden,
Och, ljuf som Gyllenhjelm, som Birger Jarl sublim,
Vår glädjes ämne var, och är vår saknads vorden!
Evärdligt vare denna dag
En sorgens högtid kring din urna,
Och dina runors gyllne drag
Allt djupare i den med hvarje årshvarf skurna!

Stäm, Leopold, stäm upp en sång, som fjerran-från
Till svenska talarns vård skall verldens undran närma!
Ställ, Rosenstein, hans bild i snillens Pantheon
Och teckna af hans själ med dina känslors värma!
Rör lutan, Blom, vid grafvens rand,

Till vännens lof, med blödigt sinne!
Höj, Lindblom, höj din röst, din hand,
Välsignande hans lif, hans hvila och hans minne!

Vid edra rösters ljud sitt offer glömskan spar,
Och tiden fäller ned, ur vördsam hand, sin glafven:
Min röst är vindens suck, som öfver grafven far,
Och kysser blommorna — och genast dör på grafven.
Min stämma skall ej, vådligt djerf,
I edra högre chorer blandas;
Då snillen prisa snillets värf,
Har jag en känsla blott, som tacksamheten andas.

Du himmelens profet! mitt hjertas offer tag
För hvarje gång du väckt min ande till besinning,
Der pligten, tydd af dig, blef lefvernets behag,
Försakelsen triumf, och vanskligheten vinning;
Der, uppenbarad utaf dig,
Odödligheten mötte hoppet:
Ej snillets — den var ej för mig —
Men dygdens, vinkande med kronan efter loppet.

Än själen af din röst, lik källans friska språng,
I qvalet vederficks; än hon sig följa tyckte
En majestätlig flods ohinderliga gång,
Som qval och fröjd och allt med sig i farten ryckte;
Än bäckens fall, som i sitt lopp
Med mången blomma stranden kläder,
Dock hellre åkermannens hopp
Med frukters ymnighet och skördars mognad gläder.

Du talar — och hur skön står helgedomens borg!
Från hydda, från palats, nu ila de, nu glömma

De yrande sitt sorl, de klagande sin sorg,
Och höra nådens ord från dina läppar strömma.
Du ljungar — och de äro mull;
För Herrans blick, som allt förtärer,
De höga murar störta kull,
I jorden gömma sig de stolta resenärer.

Men åter, hvilken tröst! från Zion hvilket ljus
Försprider himlens moln och jordens glädje föder!
Är jord och himmel ej den samme Fadrens hus,
Der oupplösligen de gode äro bröder?
Med kärlek, tålamod och dygd,
Fullbordom, vänner! lifvets öden,
Och hvilom vid hans milda skygd,
Med samma tillförsigt i lifvet och i döden!

Du talte — och försvann; men är ej från oss skild:
Du lefver, ljusets tolk! Du andas i den lära,
Som från ditt hjerta flöt, så ursprungsren och mild
Hon kom från ljusets Far till menskans tröst och ära.
Hon före oss till ljusets hem,
Den väg du framgick och beredde!
Likt stjernan, som till Bethlehem,
Så vänlig och så klar, de vises vandring ledde.

Vid min vän Carl Ulric Broocmans graf.

Una virtus clara æternaque habetur.

Stråle af det rena ljuset,
Som en stund, förmäld med gruset,
Bodde i en jordens hydda,
Dvaldes i en dödligs hamn!
Frälsta anda, himlaburna,
Och till himlen återflydda!
Måste jag, på denna urna,
Teckna, gråtande, ditt namn?

Du har gått! . . .
Men icke såsom stormen går,
Med skräck i sina ödespår,
Till straff för jordens brott,
Och ej som floden, bullersam
Och strid och större än sin strand,
Igenombryter åbons dam
Och öfversvallar plöjarns land.

Men lik den blida vestan,
Som vinter-drifvan smält;
Han bjuder barnen leka
På vårens gröna fält;
Han torkar svetten sakta

Från dagakarlens kind,
Och näktergalen spelar
Ifrån den höga lind.

Och lik den tysta bäcken,
Hvars namn blott käns af byn:
I silfvervåg han speglar
Den klara azur-skyn,
Och närer mången blomma,
Hvars vällukt och behag
Skall göra ängdens glädje
På Floras högtidsdag.

Men du göt,
Du Herrans flägt!
I hans sköt
Din andedrägt,
Och åter orkanen
Kring nejden röt . . .

Bäck! du flöt
I oceanen,
Den eviga, alltomfamnande, stora,
I hvilkens omätliga djup sig förlora
(Så himlen befallt)
Likt höstliga löf, likt nattliga väkter,
Tider, slägter,
Allt.

Blott dygden ej. Hög och evärdelig,
Hon trampar ej förgänglighetens stig,
Der, böjd i stoftet och bekymmerfull,
Den snikna lyckan letar efter gull,

Och dufna veklingar, med djurlig drift,
Ur blomstren suga ett narkotiskt gift.
Dess väg är brant, ty den till himlen bär:
Saktmodig, from och trygg, hon vandrar der,
En ädel pilgrim, — och siréners sång
Och åskors fall ej störa hennes gång.
Då hjelten rubbar, i sitt segerlopp,
Naturens frid och menskligetens hopp,
Och fåfängt släcker, med förtvifladt mod,
Odödlighetens törst i menskoblod;
Då snillet, sväfvande utom sin gräns,
Ej vet sitt mål, ej vid sin bana käns,
Och furialiskt svänger i sin hand
En fackla, som ej bådar ljus, men brand:
Si! hur i deras ljungeldslika spår
Den stilla dygden obeundrad går,
Försonar, tröstar, bygger upp, och gör
Att menskligheten ej hos menskan dör.
Och när, uti en feg, förderfvad tid,
Ej trifves ljus, ej andas rätt och frid,
Och våldet gifver egoismen hand,
Att allt i mörker sänka och i band:
Hvad gör den himmelska? Hon spiller ej
Sin kraft i ofruktbara suckar; nej!
I tro på en Försyn och stilla hopp
Om bättre tider, än hon lefver opp,
Och utsår, trägen, utan lof och lön,
I qvalens jord lycksalighetens frön.
Och månget frö förqväfves och förgås,
Som ibland törnen och på klippan sås;
Men månget frö ock lönar hennes ans
Med mogna skördars rikedom och glans,
Tyst växande, och ämnade till arf

Åt ouppgångna sälla tidehvarf.
O I, som då en fridsam jord bebon,
Der rättvisan en återvunnen thron
Emellan flitens herdehyddor ställt,
Och grödan mantlar fordna slagtningsfält!
Välsignen dem, de ädle såningsmän,
Af hvilka marken bröts! Välsignen den,
Som slumrar här i jordens tysta famn!
Måhända deras anspråkslösa namn
Ej, genom tidens brak, ert öra nå:
Men evigt deras gerningar bestå,
Och deras andar, dubbelt salige,
Med himlaglädje jordens glädje se.

Yngling! fullbordadt är ditt lopp. —
Der sanningens eviga dag går opp,
Och lifvets källa evärdelig qväller,
Der lönas din dygd,
Och aktar ej minnets eterneller
I nattens och dödens bygd.

Du har gått. Du var befunnen
Pröfvad och oöfvervunnen,
Verksam, tålig, trygg och trogen:
Derför gick du hem igen;
Jag, ej värd att med dig följa,
Jag, för målet än ej mogen,
Måste plöja tidens bölja,
Kastas bland dess klippor än.

---

vid Grefvinnan H. M. Cronstedts,

född Alströmer,

död den 19:de Februari 1816.

TILL EN SÖRJANDE MAKE.

— — —

Rätt till lyckans högsta håfvor,
Ingen blindhet af dess nåd,
Ringa anspråk, stora gåfvor,
Stränga seder, lena råd,
Samma själ i alla skiften,
Alltid klok och alltid god,
Och vid brädden utaf griften
Stilla hopp och värdigt mod.

CHORÆUS *till Grefvinnan Cronstedt.*

Hårdt var slaget. Djupt var såret.
Hon har varit. Hon har gått
Ur vår åsyn, och i spåret
Vandra sorg och saknad blott.
Qvalde make! kan jag hela,
Kan jag lindra detta sår?
Nej! jag kan, vid hennes bår,
Endast din bestörtning dela,
Endast offra sorgens tår.

Ack! du bad mig, egna sången
Åt den hulda, sista gången,
Som så ofta vänligt log,

När jag lyrans strängar slog . . .
Men, hvad klang kan lyran äga?
Jag med dig kan endast säga:
Herren gaf — och Herren tog!

Herren gaf. Hvad lycka, ära,
Gull och prakt ej kan beskära,
Skänkte dig en högre makt.
O, hvad vida öfvervägde
Lycka, ära, gull och prakt,
Fordom lycklige, du ägde!
Det var hon, som, glad och god,
Gaf åt mödans dag belöning,
Gaf åt nöjets dag försköning,
Och åt sorgens, tålamod.
Det var hon, som, huld och vis,
Gjorde glädjen till din vana
Och ditt lif till lugnets bana
Och ditt hus till paradis.
Det var hon, som, öm och trofast,
Gjorde dygdens lycka bofast,
I ditt hjerta och ditt tjäll.
Säll, då hon dig gjorde säll,
Hon med kraften af sin tjusning
Spridde lifvets morgonljusning
Kring din middag och din qväll.
Fast dess hjerta hemligt blödde,
Lika lugn i blick och tal
Hon dig muntrade och stödde,
Ack! då döden re'n förödde
Hennes lif med tysta qval.
Det var hon, som genom tiden
Gick, en engel, i ditt spår,

Hugnerik som samvetsfriden
Vid förtjenstens sida går.
Det var hon — men döden slog;
Herren gaf, och Herren tog!

Hårdt var slaget. Djupt är såret.
Hon har varit. Hon har gått
Ur vår åsyn, och i spåret
Vandra sorg och saknad blott.

Sorgsne make! med din maka
Flyr ditt lifs lycksalighet.
Kärlek, vördnad, tacksamhet,
Vid dess läger fåfängt vaka,
Ropa fåfängt hennes namn . . .
Nej, hon vänder ej tillbaka
Ur den kalla dödens famn.

Och en ädel son, som dröjer
Fjerran på en okänd kust,
Eller vida hafvet plöjer,
Obekant med sin förlust:
Ser han icke vårens möte,
Hör han icke vindens ljud,
Och, vid sälla förebud
Ilar till en moders sköte,
Och till famnen af en brud? . . .
Vinden, susande kring hafven,
Ack! den suckar öfver grafven,
Der den huldas aska bor.
Våren kommer: skön, som våren,
Möter bruden, ack! men tåren

Och det svarta sorgens flor
Säger: *borta är vår mor!*

Ja, vår mor, vår vän är borta.
Så vi klage, en och hvar,
Flydda äro dessa dar,
Ack, så glada, men så korta,
Då, af hennes blick och röst,
Hennes vishet, hennes hjerta,
Lifvets njutning eller smärta
Ägde värde eller tröst.
Fanns, i qvinnohjerta buren
Någon dygd så skön och hög,
Som ej blyg kring henne smög?
Fanns, för konsten och naturen
Någon känsla, ljuf och sann,
Som ej hennes själ slog an?
I dess sällskap glömde rangen
Fordra ut sin vördnadsgärd:
Vettet, godheten, talangen
Gjorde henne dyrkansvärd.
I det samfund, som hon prydde,
Rådde dygdens jemlikhet;
Anspråk, misstro och förtret
Glömde bort sig, eller flydde:
Hennes helgonblick betydde
Glädje, frid, förtrolighet.
Och den ljufva huldgudinnan,
Så förfinad och så ljus,
Var den borgerliga qvinnan
Vid sitt bord och i sitt hus.
Hennes öga såg ej neder
Med förakt på nyttans värf:

Ordning, flit och enkla seder
Sparde, från vår tids förderf,
Åt dess hus bestånd och heder,
Och åt uslingen en skärf.

Sådan gick i våra bygder
Denna maka, vid din hand.
Agget mönstrade dess dygder,
Men — det hade ingen tand.

Döden hade den. Hon kände
Härjarns hugg, men teg och vände
Ögat, med en christens hopp,
Till det godas ursprung opp:
Och den sista bön hon sände
Från ett qvaldt, men tåligt bröst,
Var en bön om frid och tröst
För den vän, hvars gråt skall rinna
I en enslig lefnadshöst;
För de ömma, som ej finna
Mer sin ungdoms vårdarinna;
Var en bön, som hinna skall,
Fjerran öfver böljans svall,
Dit ej ögat kunde hinna.

Make, fosterbarn och son!
Himlen återtog sitt lån.
Nu med himmelsk frid hon skickar
Sina kärleksfulla blickar
Till er alla derifrån.

Sägom ej, att döden härjar
Allt hvad lifvet kärast har,

Allt hvad ljuft och dyrbart var;
Han det undan stormen bergar
Och åt bättre tider spar.
Och, när vi till himlen redan
Våra skatter sändt förut,
Och stå ensamme till slut,
O! hur lätt vi följe sedan!
Kärlek, med sin balsamtår,
Friskar minnet, läker svedan,
Kärlek öfver döden rår.

Friherre Ludvig Mörner. *

Lugn såg du dagen nedergå;
Det kors, som gaf dig tröst,
Du bar det ej blott utanpå,
Men inuti ditt bröst.

På ytan manlig höghet stod,
På djupet fromhet låg:
Ej uti ditt, men Jesu blod,
Ditt adelskap du såg.

En väktare på Zions borg,
För helgden af *hans* bud
Du sörjde, men all öfrig sorg
Du kastade på Gud.

Med trohet du till bröder bar
Det ord från Fadrens hus,
Som *dina* fötters lykta var
Och *dina* vägars ljus.

Det ordet hette dygd och rätt,
Sannfärdighet och frid:

---

* Biskop i Wexiö, död 1823.

Du visste intet annat sätt,
Att tala till din tid.

Emellan split och larm du gick,
En hög och huld gestalt,
Som med en tålig fridens blick
Såg ned på detta allt.

För nåd och lycka aldrig än
Du sänkt och höjt din röst:
Du ägde nåd i himmelen,
Och lycka i ditt bröst.

Men, näst din Gud, af all din själ
Du älskade din kung;
För samfundsrätt och menskoväl
Var mödan dig ej tung.

Nu har du slutat mödans kall
Och nedlagt herdens staf.
Af tårar följd, du sänkas skall
I sjelfvald, oprydd graf.

I vänners bröst du vården har —
Kom, trogna minne! skrif
Derpå: *hans vinning döden var;*
Ty Christus var hans lif.

Casper Ehrenborg. *

Ett trofast minne teckna skall
Uppå hans stilla graf:
Med fröjd han uppfyllt lifvets kall,
Med frid han somnat af.
Långt före älderns silfverhår
Han ärans krona nått,
Ty lifvet mäts ej efter år,
Men efter dygder blott.

Men, maka, som med honom vann,
Med honom miste allt!
Du kom, och detta hjerta fann
För första gången kallt . . .
Hans blick var släckt . . . Den släckte sig
I tanken på din bild.
Men helgonblicken följer dig
Välsignande och mild.

Och dina barn, de kära fem,
De faderlösa små,

* Rikets Ständers Justitie Ombudsman, död 1823.

Hans ljusa minne skall för dem
Igenom tiden gå,
Och, likt en stjerna blid och klar,
Dem visa på hvad stig
De skola hinna upp sin far,
Se'n de hugsvalat dig.

De bära en rättfärdigs namn:
Förgråtna, fatta mod,
Och slut dem hoppfullt i din famn,
Och tro, att Gud är god! —
Och vännen, som var din så kort,
Blir evigt din till slut . . .
Haf tröst! Han gick ej från dig bort,
Han gick blott hem förut.

Till Nils von Rosenstein.

Den 15:de Augusti 1824. *

Hvila nu i ro, du trötte!
Slumra sött i grafvens mull,
Du, som utan afbrott nötte
Lifvets kraft för andras skull!
Du har varit det du ville:
Du har gagnat, mer än glänst;
I ditt hjerta låg ditt snille,
Och ditt lof i din förtjenst.

O, du man med klara sinnet
För allt ädelt, sant och rätt!
På din grafhög framstår minnet,
Enkelt som ditt tänkesätt,
Och uppskrifver, bland de storas,
Bland de visas fordna namn,
Äfven ditt, att ej förloras
Någonsin i glömskans famn.

På en sjunken verld sig lade
Fåfängt långa seklers natt:

* Begrafningsdagen.

Fältet ingen blomma hade,
Djupet gömde ingen skatt,
Som ej, vettets prydnad vorden
Eller hjertats rikedom,
Fördes hem af dig till Norden,
Än från Gallien, än från Rom.

Men allt skönt och härligt följdes
Af din kärlek, hvar det gick;
Intet redbart värde döljdes
För din milda, säkra blick.
O, hur omsorgsfullt och troget
Du hvart frö af bättre hopp
Odlade, till dess det moget
Steg i gyllne gröda opp!

Ryktets lof du ej begärde,
Men de ädlas bifall blott.
Lyckan i ditt bröst du närde,
Nöjd i öfrigt med din lott.
När sig nöden till dig vände,
Gaf ditt hjerta tröstens svar,
Och ej någon glädje kände,
Som ej andras glädje var.

Derför gick du genom tiden,
Älskad, vördad, vördnadsvärd;
Ljuset, vänskapen och friden
Följde trogna på din färd;
Och när åldern kom och strödde
Sina drifvor i ditt hår,
Tacksamhet och kärlek stödde
Dina sista, tunga spår.

Derför mötte du ock döden.
Lugn, förtröstande och glad,
Du, som under lifvets öden
Kände, rörd, till hvem du bad!
Lika varm till *honom* fördes
Bönen från din sista qväll;
Trogne bedjare, du hördes:
Du har kämpat, du är säll!

Slutord vid minnestalet öfver Maria Arwedson,

född af Sandeberg. *

O död, hur bitter är du!
Den kalk, du rågar än.
Till ung och gammal bär du,
Och allt skall smaka den.
Ditt offer har du teknat.
Hvar gång du drycken räckt,
På läppen, som förbleknat,
I blicken, som är släckt.

O död, hur bitter är du!
Du matk, som sjelf ej dör,
På stam och telning tär du,
Och blad och frukt förstör.
Du rycker lifvets vårar
Ner i din vinternatt,
Och, kall för menskotårar,
Du hvilar på din skatt.

O död, hur bitter är du!
När har din fordran slut?

---

* Död år 1825.

Vårt hjerteblod begär du,
Och hjertat ryckes ut.
Ack! af din glafven deladt,
Det söndras från sig sjelft, —
Hur kan det blifva heladt,
När grafven har dess hälft?

O död, hur väl dock gör du!
Hur mildt, på Guds befäl,
Den falska ro förstör du,
Som söfde in vår själ!
Allvarlig, men så vänlig,
Du oss försaka lär
En verld, som ej blef tjenlig
För det, som himmelskt är.

O död, hur väl dock gör du!
I qvalens heta stund
Med englavingar rör du
Vårt hjertas djupa grund,
Och från ett lif bortfläktar
All brist och dödlighet,
Som ej i qval försmäktar,
Men blott i salighet.

O död, hur väl dock gör du!
En lemnad, sorgsen vän
Hur snart, hur såligt för du
I vännens famn igen!

Der trohet ger och finner
En hand, odödligt varm,
Och moderskärlek brinner
I oförgänglig barm!

O du, som våra öden
Bestämmer, gode Gud!
Din tjenare är döden,
Som kommer med ditt bud.
Välkommet vare budet,
Som bådar frid och ljus:
Det är ju helsningsljudet
Ifrån vår Faders hus!

Sång vid sorgefesten efter

Amiralen Carl Johan af Wirsén,

Den 21:sta Januari 1826.

ADAGIO.

När på lifvets falska bölja,
Under storm och natt, vi följa
Våra ödens dunkla lopp,
Kommen, att oss vägen lära,
Tvillingstjernor, dygd och ära!
Var vårt ankar, ljusa hopp!

RECITATIF.

Af dessa stjernor lyst, han lade ut från stranden
Och började och slöt sin bragderika färd,
Den ädle örlogsman, som, all vår saknad värd,
Med samma styrka höll i handen
Sitt säkra styre och sitt goda svärd.
Vid detta ankar trygg i tusen dödars fara,
Han stod, med lugnet i sitt bröst,
Och muntrade sin kämpaskara
Med broderlig och manlig röst.

ARIA.

Skön hans bana låg,
Lik ett segertåg,
Som från början intill slutet,
Oupphållet, oafbrutet,
Endast gick framåt,
Uppå ärans stråt.

Skönare likväl
Var den ädles själ.
Trofast utan all förvandling
Lefde den i all hans handling,
Och, så mild som ren,
Ur hans öga sken.

RECITATIF.

Släckt är ögat, slutad banan . . .
O, planteren segerfanan
Till cypress på hjeltens grift!
Svepen honom i de segel,
Som kring böljans dunkla spegel
Spridde glans af hans bedrift!

QVARTETT.

Af er älskling afsked tagen,
Trogne följesmän, och klagen,
Att hans bana var så kort . . .
Ack, så kort — men afundsvärdig!
Minnets krans, så tidigt färdig,
Från hans namn ej vissnar bort.

SOLO MED CHORUS.

Hjelten har kämpat och vunnit,
Seglaren lyckligt har hunnit
Till sin förbidade hamn.
Må vi, på svallande bölja,
Troget hans eftersyn följa,
Tacksamt förvara hans namn,
Tills den förklarade anden
På den lycksaliga stranden,
Räcker oss åter sin famn!

Johanna Carolina Catharina Rooth. *

Stoftet skall till jorden komma:
Menniskan, af qvinna född,
Växer upp, som fältets blomma,
Och är lika snart förödd.
Fort utvecklar sig dess lefnad
Ur förgänglighetens frö,
Att förvissna utan trefnad,
I en verld, der allt skall dö.

Men som odlaren bereder
Mogna skördars gyllne dar,
När sitt korn han lägger neder
I en tacksam jords förvar:
Så ock vi, när kära döda
Anförtros den mörka graf,
Veta, att en bättre gröda
Uppgå skall en gång deraf.

Så, vårt sorge-ämne vorden,
Nu vårt glädje-ämne blif,
Du, som lefde kort på jorden,
Men i Gud har evigt lif!

* Död 1826.

Blomma, som, så tidigt bruten,
Här ej hann din sommardag,
I Guds paradis re'n sluten,
Blomstrar du med nytt behag.

Men, när vi i grafven sänka
Hvad vårt hjerta kärast har,
Lär oss, gode Gud, betänka,
Att vi måste dö, en hvar!
Lär oss ock så genomvandra
Tidens dunkla pröfvostig,
Att en gång vi må hvarandra
Glade återse hos dig!

Jakob Arrhenius. *

Är vårt lif så opålitligt,
Och så dunkelt, och så kort,
Hvilken må ej, oförvitligt,
Längta från dess armod bort,
Och ur jordens tunga dimma
Ofta se mot himlen opp,
Der de klara stjernor glimma,
Som i sorgens midnattstimma
Vinka åt oss frid och hopp?

Men så tåligt och så stilla
Må vi taga mot vår lott,
Och vårt hjerta ej förvilla,
Men tro Gud i allt om godt;
Ty i allt hans vinkar syfta
Åt en högre, bättre verld,
Dit vi böra tanken lyfta
Öfver grafvens mörka klyfta,
Öfver tidens hela flärd.

* Sidenkramhandlare död 1826.

Der skall ock din vän du finna,
Unga, klagansvärda brud!
Och de tårar, som nu rinna,
Återgäldas dig af Gud.
Sköna perlor i din krona
Blifva de, när hjertats band,
Hvilka döden se'n skall skona,
Knytas åter och försona
Alla qval på glädjens strand.

Mellertid skall mången stjerna
Blicka till din väg med tröst.
Himlen speglar sig så gerna
I ett rent och ödmjukt bröst.
Dig han hägna skall och leda,
Och ännu åt dina dar
Mången menlös fröjd bereda,
Läka sakna'ns bittra sveda,
Lemna minnets ljufhet qvar.

Än har oskulden och våren
Mången blomma åt din stig.
Pligten, vänskapen och åren
Lugna, hugna äfven dig.
Om ock du i tiden föga
Ser ditt hopp förverkligadt,
Hoppfullt, kärleksfullt ditt öga
Vände sig emot det höga,
Der ditt hjerta har sin skatt!

Sophia Magdalena Müller. *

Hon är ej död: hon sofver blott.
Sitt hufvud har hon lutat
Så stilla mot sitt örnegott,
Och dagens möda slutat.
Sin aftonbön ännu hon bad,
Och somnade så trygg och glad.

Åt Gud hon hade anbefallt
De goda och de kära,
Som voro henne framför allt
Så dyra och så nära.
Hon var så lugn, hon visste hvem
Hon anförtrodde sig och dem.

Kan hon åt dem ej längre än
Förljufva dagens timmar,
Så möter hon dem snart igen,
Då morgonsolen glimmar,
Den solen, som ej molnas mer,
Och ej om aftonen går ner.

* Död 1827.

Alltså till er ett kort farväl,
Dem sorgen ömmast sårar!
Väl hafven I det största skäl
Att gjuta bittra tårar,
Dock högre skäl att blicka opp
Till Gud med tacksamhet och hopp.

O, tacken honom för det band
Af kärlek, frid och trefnad,
Som knöts af denna engels hand
Omkring er flydda lefnad,
Och för all glädje, för all tröst,
Som göts från detta rena bröst!

O, tacken ock för hennes lön,
Som länge var förtjenad
Och kom så tidig, men så skön,
Af Herrans hand förlänad!
Hon delar den med er en gång:
O, hoppens! Tiden är ej lång.

Det går så fort, det lider af,
Tills Herren allt förklarar.
Han tar ej åter det han gaf,
Han endast det förvarar,
Och vännen, som från eder gått,
Hon är ej död: hon sofver blott!

Adelaïde Elisabeth Charlotta Östberg. *

Låter barnen komma! sade
Han, som alla frälsa vill,
Låter barnen komma glade;
Himmelriket hör dem till.

Och de menlösa, de rena,
Till sin vän med glädje gå.
Låt oss icke dem förmena,
Att sin sköna arfdel få.

Låt oss dem en lycka unna,
Som på jorden ingen fann.
Vi med all vår kärlek kunna
Dock ej älska dem som han;

Ej som han dem lyckliggöra,
I ett ostördt glädjens hem;
Men vi kunna, men vi böra
Likna dem och följa dem.

---

* Död 1828.

Likna dem i dygdens vana
Och i hjertats menlöshet,
Följa dem på fridens bana
Till en säll odödlighet.

När vi då till himlen skicka
Våra älsklingar förut,
O, hur lugnt vi kunna blicka
På vår vandrings väg och slut!

En gång skall den Gode kalla
Dem, som vandra i hans ljus,
Barn, föräldrar, syskon, alla,
Hem till samma fadershus.

Sälle de, som vandrat hafva,
Om ock vandringen var kort!
De ej sucka, de ej snafva,
De ej mera tappas bort.

Ty, bland de utvaldas skara,
Frälsta, fria äro de
Från all frestelse och fara,
Oro och bedröfvelse.

Ske alltså, o Gud, din vilja,
När ditt lån du återtar!
Du skall ej för evigt skilja
Hvad du sjelf förenat har.

Och vi säge i det hoppet
Nu ett kort farväl åt den,
Som så skönt fullbordat loppet,
Hann så snart till himmelen.

Här, i några korta vårar,
Hon de sinas glädje var,
Nu åt dig med stilla tårar
Hon förtros, du allas Far!

Ödmjukt vörde vi din vilja,
Tåligt kysse vi din hand,
Du, som denna späda lilja
Omsatt i ett bättre land!

Evigt är hon ej försvunnen,
Fast bland oss hon lefvat nog;
Hon skall varda återfunnen:
Pris ske dig, som gaf och tog!

Carl Fredrik Arrhenius. *

Blott för trenne somrar sedan
Nybröts detta åkerland,
Och så odladt är det redan!
Grödan gror i torra sand;
Och hon skadas ej af frosten,
Ej af regnet eller blåsten,
Lider ej af solens brand.

Se, i hvarje årstid lika
Mognar och afbergas den!
Unga, gamla, arma, rika,
Barn, föräldrar, qvinnor, män,
Stora, små — hvad äro alla?
Strån, som fallit eller falla
För den gamle skördaren.

Och när han sin lia lyftar,
Ingen är för slaget fri,
Ingen vet hvartåt han syftar,
Innan vådan är förbi.
Men det icke länge dröjer,
Förr'n han åter lian höjer . . .
Och då falla — kanske vi!

* Vid dess begrafning å nya kyrkogården, 1830.

Ty vi föddes, såsom gräsen,
Af förgänglighetens frö,
Och om våra arma väsen
Heter det: *allt kött är hö.*
Lifvets sköra trådar brista,
Och det vissa och det sista
Blifver detta: *du skall dö!*

Bör det ordet oss förskräcka?
Nej, det är en faders röst,
Som oss bjuder handen räcka
Till hvarandras hjelp och tröst,
Medan vi på jorden vandre,
Tills den ene med den andre
Hvilar här med fredadt bröst.

Bröder! Dödens arm från eder
Nu en broder bortryckt har,
Som förbleknad fallit neder
Uti sina halfva dar;
Men ett minne, som ej bleknar,
Djupt i edra hjertan teknar
Huru kär han eder var.

Stilla, anspråkslös och trogen
Sina pligters väg han gått,
Under korset vardt han mogen
För en lyckligare lott.
Här blef ej hans lycka färdig,
Men han var en bättre värdig,
Och den bästa har han fått.

Derför viljen I ej vädja
Från den Eviges beslut,
När, nu bruten syskonkedja,
Denna kära länk föll ut.
Blott för några stunder bruten,
Kedjan *der* blir åter knuten,
Dit den sälle gått förut.

Grafven är ej fadershuset,
Der Guds vänner skola bo;
Till sin arfvedel i ljuset
Blickar helst de frommas tro:
Men det är dock ljuft att tänka
Hur sig alla sorger sänka
Ner med oss i grafvens ro.

Se, hur kulle står vid kulle,
Kors vid kors och vård vid vård!
O! hvem är, som icke skulle
Komma glad till Herrans gård, —
Himlens förgård, der de döda,
Efter tidens vedermöda,
Sofva roligt i hans vård?

Sof ock roligt *du*, som skildes
Hän, i medlet af ditt lopp,
Tills du, vid den evigt Mildes
Morgonhelsning vaknar opp,
Och ser dagen, som förgyller
Alla himlars rymd och fyller
Alla rena hjertans hopp!

Robert Petré. *

På lif och kraft vi bygge
Vår lycka och vårt hopp,
Och stige fram så trygge
Mot nya åldrars lopp;
Men döden öfverraskar,
Då minst vi frukte den.
Vi arme jordens maskar,
Bli då till jord igen.

Hvad är då allt, som fägnat
Vår blick en liten tid,
Och allt, hvaråt vi egnat
Vår möda och vår strid?
Hvad äro våra fröjder,
Vår kärlek och vår skatt,
När lifvets ljusa höjder
Gått ner i dödens natt?

Så hörs ett sinne fråga,
Som tillhör jorden blott;
Men tron ger oss förmåga
Att se en bättre lott:

* Grosshandlare i Stockholm, död 1830.

En fröjd, som icke flyktar
Med lifvets korta vår,
En kärlek, som ej lyktar,
En skatt, som ej förgår.

Det goda, som vi öfvat,
Fast verlden det ej röjt;
De bördor, som oss pröfvat,
Men icke nederböjt;
Det lugn, hvarmed vi burit
Vår lycka och vår nöd;
Den trohet, som vi svurit,
Och hållit till vår död:

Se der de rikedomar.
Som icke taga af,
Den minnets ros, som blommar
Ovansklig på vår graf!
Se der den tröst, som lugnar
Vårt qvalda bröst till slut,
Och med förhoppning hugnar
Vår yttersta minut!

Så skildes här från verlden
En make, vän och far;
Han for den sista färden
I sina halfva dar.
Sitt kall och hus han skötte
Med redlighet och drift,
Och tålig sedan mötte
Sin plåga och sin grift.

Nu känner han ej svedan
Af bräcklighetens lott,

Ur lifvets källa redan
Sin helsodryck han fått.
Han hunnit fadershuset,
Dit döden icke når,
Och fröjdas i det ljuset,
Som icke nedergår.

Så må vi redo vara
Och nöjdare hvar dag,
Att till vårt hemland fara,
När det är Guds behag.
Så om vårt hus beställa,
Och somna af i ro,
Och sedan vakna sälla,
Hos Gud att evigt bo!

Der finner vännen åter
Sin hädangångne vän,
Och makan, som här gråter,
Sin make får igen.
Der skola barnen slutas
Ännu till fadersfamn,
Och alla känslor gjutas
I lof af Herrans namn.

O, klarhet, som fördrifver
All tidens dunkelhet!
O, härlighet, som blifver
Vår lott i evighet,
Der alla tungor höja
Allfadrens lof och pris,
Och alla hjertan röja
Att Gud är god och vis!

Axel Goutelle. *

Hören, vandringsmän, hvartut det leder,
Vandringens besvär som dess behag!
Skåden, huru plötsligt lifvets dag
I den långa natten stupar neder,
Hören, skåden! ty det gäller eder,
Gäller alla, utan undantag.

Bäst vi tro oss hafva funnit stöden
För vår lefnads lycka eller tröst,
Väpnat emot sorgerna vårt bröst,
Och vår trefna hydda stängt för nöden,
Se, vi falle för en flägt från döden,
Såsom löfven för en tidig höst!

Hvad betyder då, om här vi hunno,
Eller icke, målet för vårt hopp,
Om i långsamt eller stupadt lopp
Våra förelagda år förrunno?
Det vi tappade och det vi vunno,
Blir på slutet lika till belopp.

* Sidenfabrikör, död 1830.

Har förfarenheten ej besannat
Denna lärdom nogsamt för oss än,
Stannom, att på hjertat lägga den,
Innan hjertats pulsar hafva stannat!
Blott det goda lefver qvar. Allt annat
Är hemfallet åt förgängelsen.

Och det goda är hvad rätt vi velat,
Är hvad ädelt och hvad fritt vi tänkt,
Är den tår vi åt de sorgsna skänkt,
Är den hjelp, vi åt den arma delat,
Är den ånger, hvilken, då vi felat,
I vårt bröst ett heligt allvar sänkt.

Ack! ej långt, ej långt vi äre komna:
På det godas väg är gången sen.
Våra dygder äro tomma sken,
Våra krafter under profven domna.
Ho kan vandra utan vank, och somna
Trygg att för den Helige stå ren?

Vi behöfve frälsningsordet höra
Af den ende, som oss frälsa kan.
O, förlåt dem, Fader, sade han,
Ty de veta icke hvad de göra! —
Höga Himlakärlek, må du röra,
Men också förädla menniskan!

Må från dig i våra hjertan strömma
Kraft och håg att likna dig alltmer,
Glädjas åt det goda, hvar det sker,
Mildt om våra svaga likar dömma,
Minnas deras dygder blott, och gömma
Djupt i mullen deras brister ner!

Så, när stoftet här åt grafven lemnas
Af en broder, som ifrån oss gått,
Till det rummet, der all jordisk lott
Sjunker neder, att med jorden jemnas,
På hans mull af oss må endast nämnas:
Han är saknad, ty han gjorde godt.

Och det goda, som han gjort, skall gläda
Än de lefvande, fast han är död;
Det skall räcka idogheten bröd,
Bjuda hägn åt värnlösa och späda,
Och i bräcklighetens boning träda
Huldrikt in med frid och understöd.

Ej blott daggen skall hans graf bestänka,
När den grönskar opp ur vinterns snö:
Vänner der ock skola blommor strö,
Skola tårar åt hans minne skänka,
Suckande till Gud: *lär oss betänka,*
Att vi alla — alla — måste dö!

Öfverstinnan M. U. Gedda. *

I skuggan af en stilla graf
Du stiger ner till ostörd hvila;
Der vet du icke mera af
De stormar, som kring jorden ila.
De också nått ditt gömda tjäll
Och mången ljuf förhoppning härjat;
Men, undan dem, i lifvets qväll
Den bästa skatten har du bergat.

Och bästa skatten var din tro
På den, som våra öden leder,
Och som af mödorna vår ro,
Af sorgerna vår fröjd bereder.
Du lemnade med tillförsigt
Åt honom att ditt väl bevaka,
Och tänkte endast på din pligt
Som dotter, syster, mor och maka.

Så gingo lifvets dagar fram,
De mulna lika med de klara,
Och på dem alla du förnam
Guds nåd ditt hjertas bön besvara.

* Död 1834.

Du bad om sinnets jemna frid,
Om hoppets tröst och om förmågan
Att öfva flit i helsans tid
Och vara tålig under plågan.

Men hjertligast för dem du bad,
Som voro mest ditt hjerta nära:
De barn, du fostrat, from och glad,
Med efterdöme och med lära.
Det frö till vishet och till dygd,
Du tidigt lade hos dem neder,
Blef nyttans skörd för fädrens bygd
Och modershjertats fröjd och heder.

Så, af en himmelsk kärlek stärkt
Att fylla upp ditt kall i tiden,
Du såg din dag så obemärkt
Som skönt till aftontimman liden,
Och var så nöjd. Välsignelsen
Blef sista ordet till de dina,
Och, när den slöt, den syntes än
Utur ditt brustna öga skina.

Då for din ande frälsad opp
Ur tidens natt till ljusets länder,
Der kronan, efter lyktadt lopp,
Dig räcktes af Försonarns händer.
Dit må vår känsla, ljus och fri,
På hoppets englavingar stiga,
Ifrån det kalla stoft, som vi
Till grafvens hvila här inviga.

Grefvinnan U. W. Sprengtporten,

född Brahe. *

Af himlens godhet vorden
Ett budskap och en bild,
Hon kom en stund till jorden
Så älskligt from och mild.
Dess andedrägt var våren,
Ett solsken var dess blick,
Och blommor uti spåren
Upprunno hvar hon gick.

Der än i furstesalar
Och än i nödens tjäll,
Och än i bygdens dalar
Hon älskad gick och säll,
Och än i syskonringen
Och än i vänners krets —
Der glömde tiden vingen,
Hvart hjerta var tillfreds.

Och han, som vid den blida
Sin lefnads lycka band,

* Död 1836.

Den ädle, vid hvars sida
Hon gick på lifvets strand,
Han kände tyngden föga
Af mödans långa dar,
När detta engla-öga
Till honom lönen bar.

Hur glad stod ej hans hydda,
Der åren gingo opp,
Att lägga till de flydda
Blott nya fröjders hopp!
Der desse oskuldsfulle,
Som slötos mot hans bröst,
Till dygden ledas skulle
Af hennes hand och röst!

Bland bördens sköna lotter
Den skönsta: *huldheten*,
Hon hade ärft som dotter
Och delade som vän.
På pannans klara spegel
Den log ur hjertats grund,
Och tryckte sitt insegel
På orden af dess mund.

Den gjorde henne mogen
Till alltid bästa val,
Deltagande, förtrogen
Med likars fröjd och qval;
Den vägen henne lärde,
Att komma tyst och from,
Der hungern bröd' begärde
Och plågan läkedom.

Och friden henne följde,
Och gick med henne hem,
Och fast hon spåren döljde,
En engel räknat dem,
Och i den boken teknat,
Hvars skrift ej är förnött,
Då ryktets färger bleknat
Och tidens minnen dött.

Och blommor uti spåren
Upprunno hvar hon gick.
Nu har hon gått — och tåren
Förskymmer mången blick . . .
Flydd, evigt flydd är stunden,
Hon uppfor till sitt land,
Fastän vid jorden bunden
Med alla kärleksband.

Så gråt, du sköna moder!
Gråt, klagansvärde man!
Ack, edra tårefloder
Min röst ej hämma kan:
En grafvens röst, som ljuder
Att blommans lif har slut,
Och eder endast bjuder
Dit hon har gått förut.

Men när som känslosvallet
Har lagt sitt strida lopp,
Och hjertat, nederfallet,
Af bönen lyftes opp,

Då höras gudasvaren,
Som anden till er bär:
Sen upp, dit hon är faren,
Och söken henne der!

Af bröder och af systrar,
Af barn och makar än,
Den blick, som sig fördystrar,
Skall klarna upp igen,
Och se Allfaders vilja
Och fatta hvad han ment,
Att jorden ej skall skilja
Hvad himmelen förent.

Hon kommer ej till eder
På pröfningarnas stig,
Men ömt hon blickar neder
Och väntar er till sig,
Der, efter prof och strider,
Och sorger och besvär,
Ej hjertat mera lider,
Och lifvet evigt är.

Emellertid de orden,
De ljufva, tröstande,
De sista uppå jorden
Hon talar leende:
Ack, ljuft är hvilans läger
Och natten fort förbi.
Farväl! — mitt hjerta säger:
I himlen råkas vi! *

* Dessa rader, utgörande sednare hälften af v. 8, N:o 477 Sv. Ps. B., stodo på fotplåten af likkistan.

Emma Maria Augusta Cederström,

född Arfwedson. *

Hvad vore våra öden
Och våra lefnadsdar,
Hvad vore vi, när döden
Det bästa från oss tar . . .
Om vi ej hade hoppets grund,
Om vi ej trodde denna stund,
Att Emma
Är hemma
Hos Gud?

En gåta vore lifvet
Af ingen visdom löst,
Förutan kärlek gifvet
Och utan mål förslöst . . .
Men Gud är kärleken, och vi
Hans barn, fast detta far förbi·
Och Emma
Är hemma
Hos Gud.

---

* Död 1837.

En make tårar fäller;
Den krans, han band så glad,
Var ej af eterneller,
Men sköra myrtenblad . . .
Det blef så tomt, och dock så tungt!
Men upp han ser och suckar lugnt:
Min Emma
Är hemma
Hos Gud!

En fader! hvad han känner,
Vet den, som hjerta har,
Och syskon, slägt och vänner,
För dem så kär hon var . . .
Det blef så tungt, och dock så tomt!
Men upp de se, och säga fromt:
Vår Emma
Är hemma
Hos Gud.

En blick, der tvenne vårar
Sig speglat af i frid,
Allena har ej tårar
I denna sorgens tid . . .
Den ser en mor ännu och ler,
Ty klarast den i himlen ser,
Der Emma
Är hemma
Hos Gud.

Den hulda, som på jorden
Så mångas glädje var,

Är nu en engel vorden,
Att hägna deras dar . . .
Ty när vår vandel himmelsk är,
Är himmelriket oss ock när,
Der Emma
Är hemma
Hos Gud.

Er tröste dessa orden,
I sorgsne, som här stån!
Ej högre tröst på jorden,
Ej skönare I fån . . .
Så höjen blick och bön dit opp
Med tålamod och stilla hopp,
Der Emma
Är hemma
Hos Gud!

Adelaïde Elisabeth Peyron,

född Schön. *

Ack, hur ömt, när af en himmelsk blick,
Blick af hjertat, vettet och behagen,
Jorden paradisets färger fick,
Och den blicken sluter sig för dagen,
Och den dagen som en dröm förgick!
Ack, hur verlden är en öken vorden,
Stjernlös himmelen och hjertlös jorden!

Kom då, — lik en englaharpas ton,
Ned i sorgens dal af himlen fallen, —
Milda, heliga religion!
Böj du våra knän vid fotapallen
Af den Outgrundeliges thron,
Och, i kärlekens och sorgens kedja,
Lär oss du, att *tacka* och att *bedja.*

Och vi tacke, — äfven på en graf,
Der de falla, sakna'ns bittra tårar, —
För den blomma, som oss glädje gaf
Uti sälla tjugoåtta vårar,

* Död 1837.

Och som, när hon bröts i stormen af,
Lemnat, oss till ledning under loppet,
Efter sig *åminnelsen* och *hoppet.*

Ljufva *minne!* ... Ungdom och behag
Och naturens älskligaste lotter
Blekna bort för dessa purpurdrag
Utaf *maka*, *syster*, *mor* och *dotter*,
Hvilka trotsa vanskligbetens lag,
Och, som fyragrenig ljusastaka,
Vid madonnabilden stå och vaka.

Ljufvare *förhoppning!* ... Anden bröt
Utaf stoftet, utaf tiden bandet,
Och ett skönare, ett evigt knöt
Med de saliga i helgonlandet,
Sluten till en älskad moders sköt',
Och en älskling lyftande på armen
Mot den egna kärleksfulla barmen.

Men om hjertats djupa röst är sann,
Men om kärleken är stark som döden,
Hon de sina ej förgäta kan,
Hvilka famla än bland tidens öden,
Suckande, beklagande hvarann' ...
Tills ej mera något öga gråter,
Der de älskande förenas åter.

Mild och ljus till dem hon skådar ner.
I en solblick genom sorgeskyar
Till de kära lemnade hon ser ...
Och hvar blick välsignelsen förnyar
Öfver dem hon här ej följer mer.

Men vår bön ser upp, och möter hennes,
Öfver dômen som kring rymden spännes.

Och vi bedje, — fast i skilda rum
Af det samma stora fadershuset, —
Och han hör, om än vår röst är stum,
Hjertats suckan — och han tänder ljuset
För vår tro, om än vår blick är skum . . .
Och de *sorgsna*, lika med de *sälla*,
Finna dig, o Gud! all godhets källa.

Tränge ock till dig vår qväfda röst!
Styrk de slagna hjertan! Gjut en droppe
Ner i dem utaf din rika tröst,
Att vi härde ut . . . tills du, deroppe,
Fyller med din salighet vårt bröst!
Lär oss älska, men ock lär oss lida,
Sakna och försaka . . . och förbida!

Charlotta Dorothea Dævel,

född Hochschild. *

Hvila i din kammar,
Älskade och trogna!
I din sömn ej störd —
Tills den morgon flammar,
I hvars sken skall mogna
Hoppets gyllne skörd.

Dag i sommarlunden
Var ditt lif. Det skänkte
Värma och behag.
Men i middagsstunden
Aftonen sig sänkte,
Slöt den sköna dag.

Och du sjönk på bädden,
Vaknar här ej åter,
Korta himlalån!
Kärlek, som på brädden
Utaf grafven gråter,
Make är och son.

* Död 1837.

Neder i det stilla
Fåfängt till dig sträckes
Nu den starkes arm,
Fåfängt nu den lilla,
Späda armen räckes
Mot en moders barm.

Ty ditt lopp har lyktat,
Ömma mor och maka!
Innan det vardt qväll,
Och den dag, som flyktat,
Kommer ej tillbaka
Uti sorgetjäll.

Men så skönt var loppet!
I det rena sinnet
Himlen såg sin bild.
Blicken, klar som hoppet,
Själen, glad som minnet,
Var som friden mild.

Så du vänligt stödde
Vännens arm, som lärdes
Vara säll af dig;
Så du blommor strödde
På den afundsvärdes
Mer ej tunga stig.

Derför blef din egen
Hvad den skulle vara,
Blef en himmelsfärd.

Lätta gingo stegen,
Gingo, ack! för snara
Till en bättre verld.

Men till fadershuset
Barnet kommer icke
Någonsin för snart.
Fridfullt då ur gruset
Efter dig vi blicke,
Till dess allt blir klart.

Ner till oss ock blicka,
Ljufva, ljusa anda!
Dem du öfvergaf.
Herrans frid oss skicka,
Der vi tårar blanda
Kring din stilla graf.

Kom, och var oss nära!
Kom på morgonstrålen,
Kom på aftonskyn!
Hviska till de kära,
Ömma föremålen
Om en mild Försyn!

Säg den vän som lider:
„Bär ditt kors och hoppas
„Och din krona vinn!
„Se, för bättre tider
„*Fikonträdet knoppas,*
„*Sommaren går in.*“

„Fyll ditt kall i tiden,
„Vaka, när de hvila,
„Tidens vandringsmän!
„Dig ock väntar friden,
„Nattens timmar ila . . .
„*Morgon blir det än.*“

Hedvig M. Berghman. *

De unga vissna hän likt blomstren — och de gamla
Som mogna kärfvar sig till sina fäder samla;
Ty döden rymmer allt uti sin vida famn . . .
Säll den, som somnar in i Jesu dyra namn!

Den gamla, som af oss ledsagas nu till griften,
I detta namn begynt och pröfvat tidens skiften;
Hon ock i detta namn dem lyckligt slutat har,
Och nått det goda land, dit hennes längtan var.

I stillhet gagnande, hon lefde blott för andra,
Men aldrig hördes hon Försynens delning klandra.
Fast hyddan åldrades, var själen lika ung,
Och fann ej mödan svår, försakelsen ej tung.

Hvad sjelf af himlens ord så väl hon lärt sig veta,
Den ädla vetenskap, att *bedja* och *arbeta*,
Hon lärde, vis och huld, åt dem hon fostrat har,
Och hennes föresyn den bästa lärdom var.

---

* Död 1837, 84 år gammal.

När verksamhetens dar, med helsans, voro flydda,
Hon trefnad fann och frid uti en gästfri hydda.
Hvad hon tillbaka gaf, det var välsignelsen,
Som, när den gamla gått, blir qvar i huset än.

Och nu hon kommit har, den glada, goda, fromma,
Dit vi ock, gifve Gud! hvar efter ann' må komma;
Hon kommit hem till sitt, och undfått dagens lön —
Och nu, kring hennes stoft, vi samle oss till bön:

„Gud! om af ålderns tyngd, som med dess brister ökas,
Vår syn förmörkad blir och våra skuldror krökas,
Din hand de stapplande, ditt ljus de blinda gif,
Och värman af din nåd åt vintern af vårt lif.

Och när vi lägga oss vår långa sömn att sofva,
Lös lindrigt jordens band och anden hemförlofva.
Låt våra ben få ro, beredd af någon vän,
Som minnes oss, till dess vi se hvarann' igen.

När sist din allmaktsröst i alla grafvar skallar
Och alla grafvars rof ur dödsens dvala kallar,
Ack, låt ock till vår vrå en fadersröst bli hörd,
Och vanskligheten säd bli härlighetens skörd!"

Jakob W. Hagströmer. *

För aftonen det annorlunda
Kan varda än om morgon var:
Det är ett ord att väl begrunda
I mulna och i ljusa dar.

Om ock en stund, och några stunder,
Med moln min himmel Herren strör,
Han uppehåller mig derunder,
Till dess han solen återför.

All verlden hvälfver i hans händer;
Mitt lilla öde äfvenså
Han som ett blad i boken vänder,
Och skrifver hvad han vill derpå.

Och hvad som skrifves, det är skrifvet,
Och ej förgås deraf en prick;
Och hvad som lofvas, det är gifvet
I sjelfva löftets ögonblick.

* Grosshandlare i Stockholm, död 1837.

Han ger af sorg, han ger af lycka,
Allt efter som han finner bäst,
Ej det, som önskligast vi tycka,
Men det, som sist oss båtar mest.

Han göre då som han behagar,
Och som han ser min själs behof,
Med mina öden, mina dagar,
Och mina förelagda prof!

Om glädjen, som i hjertat strömmar,
Mig gör för bättringsropet kall,
Han skickar visst det slag, som ömmar,
Till min förädling, ej mitt fall.

Hans vishet skall jag ödmjuk vörda
Och hoppas på hans godhet än;
Och lyfter han ej af min börda,
Han ger mig kraft att bära den.

Han lätta skall för mig det svåra
Och i det mörka gifva råd.
Hans vägar äro icke våra,
Men sanning äro de och nåd.

En blick ännu af glädjens anda
Skall tända ljuset i min själ,
Och medlen äro mångahanda,
Men målet är mitt sanna väl.

En stilla afton vet jag stunda
På denna dag af sorg och strid:
Då skall det varda annorlunda,
Då skall det blifva evig frid.

Margaretha C. Hagströmer,

född Hellgren. *

Och aftonen, förrän vi tänkte,
I ljusa stjernemanteln klädd,
Från himmelen sig stilla sänkte
Ner till den öfvergifnas bädd.

Då kom en engel tyst, och lade
Sin hand uppå den qvaldas bröst
Så helande och len, och sade:
„Haf evig helsa, frid och tröst!“

Och svunnen var ur läkta såren
Den långa plågans törnetagg,
Och fallen var den sista tåren,
En salighetens morgondagg.

Och hjertat sade: *ske Guds vilja!*
Och led ej mer, och slog ej mer,
Och kronan af en bleknad lilja,
Det sköna hufvudet, sjönk ner.

---

* Död 1837, 12 dagar senare än föregående, dess make.

Så var det nog, för denna verlden,
Af fruktan, väntan, hopp och gråt!
De två, så trogna under färden,
Till slut ock fingo följas åt.

Väl bodde med dem der i tjället
En glädje, ren som dagens ljus.
Ej trefnad, hemmastadd på stället,
Behöfde sökas utomhus.

Och nöden der sin tillflykt hade,
Och vänskapen från tidens ve
Kom dit, att glädjas med de glade,
Förädlas af de dygdige.

Förtal och agg blott sutto tyste
Der allt var ord af kärleken,
Der frid rättfärdigheten kysste
Och trohet mötte godheten.

Då var på jorden godt att vara;
Men när den goda ro tog slut,
Då blef det bättre att få fara
Dit bästa vännen for förut.

När brustet var, uppå det sista,
Ett band så dyrt, ett stöd så fast,
Då blef det ljuft och lätt att brista
För sjelfva hjertat. Och det brast.

Och vännen hanns. Och åt den milda
Sin hand den trogne åter ger . . .
De voro några dagar skilda;
Nu skola de ej skiljas mer.

I ro de fingo sammanvandra,
Så länge det var Guds behag;
I ro, vid sidan af hvarandra,
De hvila nu till Herrans dag.

Må tvenne balsampopplar dofta
På deras lugna hvilostad,
Dit mången vän vill komma ofta
Och bryta af ett minnesblad!

Men, yngling du, som nu på jorden
Är faderlös, är utan mor!
Kom dit och lär dig rätt de orden:
„Jag på en evig kärlek tror.“

Kom dit en gång, när hjertats fara,
När tidens oro dig ock når!
Der känn, att Gud skall med dig vara,
Så länge du hans vägar går!

Der bed, och dig skall varda gifvet
Ett *bättre* tidens hopp af *den*,
Som är *uppståndelsen* och *lifvet*,
Och känna skall de sina än!

Christopher Borg. *

Räkner och ser efter,
Hvilken är bortgången
Af de gamla vänner,
Från vår ungdoms dar,
Räknekonst ej räcker,
Ty det är så mången,
Mången, som är borta,
Få som äro qvar.

Och de blifva färre,
Kretsen blir allt trängre,
Länk från länk sig skiljer,
Kedjan löses opp.
Somliga till våren
Hunno, men ej längre;
Andra midt i sommarn
Stäcktes i sitt lopp.

Far och moder hulda
Mer för oss ej finnas,
Syskonkransen kära
Fällde bladen af;

* Myntmästare i Stockholm, död 1837.

Följesvenner trogna,
Som så väl vi minnas!
Årens mossa länge
Växt på eder graf.

Ack, hur vi er kände!
Ack, hur vi er trodde!
På hvar hjertats fråga
Edert hade svar;
I de hvita själar
Ingen falskhet bodde,
Och vår sorg och glädje
Eder egen var.

Men I ären gångne,
Det är andra tider!
Om de äro sämre,
Eller sämre vi,
Må de vise skilja;
Men det bröst, som svider,
Får dermed ej åter
Hvad som är förbi.

Väl dock er, I gångne!
Salige I döde!
Ej vår arma kärlek
I behöfven mer;
Men för oss blef lifvet
Efter eder öde,
Och dess bästa tanke
Den att hinna er.

Och den böjda skuldran,
Och de glesa håren
Säga tröstlig sanning,
Ej för ofta sagd,
Säga, att från vaggan
Är för oss till båren
Vägen i det närmsta
Nu tillryggalagd.

Skuggan varder större,
Stegen blifva tyngre.
Rummet, som vi fyllde,
Kunne vi med fog
Lemna åt ett slägte,
Karskare och yngre,
Som ock tänka torde,
Att vi lefvat nog.

Rummet snart är ledigt.
Må de blott oss unna,
Att vårt dagsverk sluta
Och i frid gå bort!
Må de se'n åt verlden
Skaffa, om de kunna,
Bättre dar än våra,
Bättre verk än vårt!

Ärligt var det menadt,
Om ock ofullkomligt;
Mycket, mycket såddes,
Som ej gröda bar;

Dock till sädens Herre
Hoppas vi att somligt
Skall, till jordens nytta,
Frukten lemna qvar.

Då, hur dagen rundlig
Eller snäf är vorden,
Skall oss qvällen samla,
Blid och stjerneljus;
Rummet rymmer alla
Hos vår moder, jorden,
Rummet rymmer alla
I vår Faders hus.

Theresia Brynhilda Bergström. *

Himmel, du som i ditt sköte
Samlar oss från sorg och strid,
Der de goda stämt sitt möte
Och de qvalda finna frid!
Åter har du ifrån verlden
Tagit hem ett plågans rof,
Som förnöjdt har lyktat färden,
Lyckligt genomgått sitt prof.

På den korta törnestigen
Hon ock sin fulländning nått;
Hennes ande är uppstigen
Till sin rätta arfvelott.
Här hon lärde tro och bedja,
Här hon höjde klagoljud;
Nu i de utvaldas kedja
Hon ock lärt att lofva Gud.

Men till oss ock mildt hon säger:
„Lofver Gud i himmels höjd;
Bytt är tidens smärteläger
Uti evighetens fröjd.

---

* Död 1838, efter 18 års lidande.

Far och mor och syskon kära!
Glädjens! jag har lidit ut,
Och vi råkas, Gudi ära!
När ock edert prof har slut."

Derför må vi henne unna,
Att hon fadershuset nått.
Ack! det bästa som vi kunna,
Är att städs tro Gud om godt;
Tro att, när vår tid är inne
Mötas vi hos allas Far!
Mellertid med tåligt sinne
Så vi sucke en och hvar:

„Mina lefnadstimmar stupa", m. m. *

---

* Sv. Ps. B. 451, 1 och 11 verserna.

Adolf Fredrik Brogren. *

Ack, Jesu Christ! din nåd bete:
Jag måste hädanfara;
Men när och huru det skall ske,
Till dig må hemställdt vara,
Min stund är icke mig bekant,
Men du har henne tecknat grant,
Och mina dagar räknat.

Jag vill, med ditt behag förnöjd,
Mig i din hand befalla.
Gif, att din röst jag hör med fröjd,
Enär du mig vill kalla. **
Far jag till vatten eller land,
Så hoppas jag, att mig din hand
Till målet huldt ledsagar.

Från hvar af oss må denna röst
I dag till höjden stiga,
När detta stoft med rörda bröst
Vi här åt jorden viga.

---

* Drunknad i sitt 26:te år.
** Ps. N:o 470.

Det var en ynglings, hvilken stod
Ibland oss nyss med kraft och mod
Och fröjdades åt lifvet.

Han tycktes hafva många dar
Att lefva än i verlden;
Men ack! hans timma slagen var,
Han for den sista färden.
I svarta böljan plötsligt ner
Han sjönk, och kommer icke mer
Till barn och maka åter.

Ty, fast ur djupet hämtad opp,
Han är dock borta vorden.
Vi funno blott hans kalla kropp,
Som nu förtros åt jorden.
En fader, tyngd af sorg och år,
En broder stum vid grafven står;
Ty son och bror är borta.

Men våra hjertan lyftas må
Förhoppningsfullt ur gruset.
Guds barn på skilda vägar gå
Till rätta fadershuset.
Den ena går en stund förut,
Den andra efter, men till slut
I himmelen de mötas.

Vid en makas graf.

Ack, hur ömt, när trogna vänner
En gång måste skiljas åt,
Och det matta ögats gråt
På den bleka kinden bränner,
Tröstlös, ty en trofast vän
Icke mer aftorkar den!

De ha flytt, de sälla åren.
Borta är all jordisk fröjd
För den enslige, som, böjd
Under smärtans tyngd mot båren,
Dock ej der får hvila än,
Ack! ej följa får sin vän.

Men han lugnar sig och tänker:
Hon i tiden pröfvats nog;
Herren gaf och Herren tog,
Herren snart ock återskänker
Åt min famn en saknad vän,
När jag utstått pröfningen.

Mer ej mål för tidens ilar,
Mer ej rof för jordens qval,
I en skugga, ljuf och sval
Hennes trötta stoft sig hvilar.
Der skall jag ock hos min vän
Hvila efter vandringen.

Men i Herrans hand förvarad
Hennes frälsta rena själ
Hunnit har sitt högsta väl.
Hennes stämma, mild, förklarad,
Ljuda tycks från himmelen
Till en sorgsen, ensam vän:

„Mildrad, smärtans tår må rinna,
Att från dig så snart jag gått!
Dem jag sökt, jag återfått,
Dem jag lemnat skall jag finna,
Famna barn och make än,
När de lyktat vandringen.

„Lofva Gud! jag hamnen hunnit.
Tänk på mig. En liten tid
Har jag möda haft och strid,
Men stor hugnad har jag funnit.
Sörj ej, öfverblifne vän!
Gud förenar oss igen!“ *

---

* Sv. Ps. B.

Föräldratanke vid en liten älsklings graf.

Säg oss, lille oskuldsfulle,
Som så hastigt slöt din färd!
Hvad du ville, hvad du skulle,
Med besöket i vår verld?

Följd af löften att oss gläda,
Bars du högt på faders-arm,
Höll dig fast med händer späda,
Så förnöjd, vid moders-barm.

Men ifrån den starka armen
I den starkares du föll,
Slets ifrån den hulda barmen,
Hvilken såret blott behöll.

Månn' du var till ljuset vaknad,
Månn' du lifvets gåfva fick,
Endast för att, kär och saknad,
Visa dig ett ögonblick —

Nästa ögonblick försvunnen,
Som ett fröjdrop, ljuft och kort,
Som en ros i går upprunnen
Och i morgon vissnad bort?

Säg, du oskuldsfulle lille!
Korta fröjdrop! brutna ros!
Hvad du skulle, hvad du ville,
Att så snart du for din kos?...

Till ditt hem du skulle fara
Obesmittad, ångerfri;
Men att kunna engel vara,
Först du måste menska bli.

Till ditt land du ville skynda —
O, att lika visst ock vi,
Vi, som sörja, vi, som synda,
Hade medborgsrätt deri!

Men i Jesu namn vi få den,
Få den lott oss Gud beskärt,
Om han oss förlänar nåden
Att förstå hvad du oss lärt.

Hvad den gode herden sade,
Men kanske vi ofta glömt,
Späde lärare! du lade
Åter på vårt hjerta ömt:

Om I såsom barn ej blifven,
Ej i himlen kommen I...
Höga lärdom, än oss gifven,
Kom att lifvets visdom bli!

SAMLADE

VITTERHETS-ARBETEN

AF

JOHAN OLOF WALLIN.

FEMTE UPPLAGAN.

ANDRA DELEN.

STOCKHOLM.
ADOLF BONNIER.
Kongl. Hof- och Universitets-Bokhandlare.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS ISAAC MARCUS,
1863.

Till mina Föräldrar.

Tillegnan af min gradual-disputation.

1803.

Dyra namn! fast ej i verldens öga
Afundsvärda, frejdade och höga,
Men i himlen tecknade ändå —
Men för mig nog lysande och kära!
Först åt er skall hjertat offer bära,
Sist för er — med dröjd förstumning — slå.

Hell dig, du, min gamle far! och hell dig
Ömma mor! Med ingen rik och väldig
Bytte jag min födsel och mitt namn.
Himmelsk frid till hyddan vare buren,
Der jag först mot dygden och naturen
Log ifrån en huld och olejd famn!

Ärlighet i hjerta och i seder,
Måttligt kraf på lycka och på heder,
Skuldfritt hopp till varelsernas Far,

Rik och nöjd, om jag fått detta ärfva,
Ville jag en lager blott förvärfva
För att fägna edra gamla dar.

Och se'n, i en omärkt vrå på bygden,
Få åt er och himmelen och dygden
Helga lifvets snart förflutna stund,
Undra fjerran från, hur' de i verlden
Åt passionen, lyckans nåd och flärden,
Resa slott på dödlighetens grund.

Till mina ungdomsvänner i Tuna.

Svar på deras bref.

1803.

Goda tärnor, som ej glömmen
Eder gamla bror ändå,
Fast han ryckts från er af strömmen
Af sitt ödes hvirfvel-å;

Men ur fordna lekars minnen
Kallen er Jan Olof än;
Glädjens, tärnor, att I finnen
Honom lika barn igen!

Länge irrande kring verlden,
Var hans hjerta hos er mest.
Hvad han lärt af hela färden
Är, att „hemma är dock bäst“.

Stundom firad, har han vunnit
Lagrar, guldpris och beröm,
Hjertat lika tomt sig funnit,
Tomt som af en fåfäng dröm.

Ej står lyckans thron på fjellen,
Åskors näste, stormars bo.
Ack, hon reste den bland tjällen,
Ibland er, i menlös ro!

O, jag vet det, och ser åter
Efter en försvunnen hamn,
Likt ett röfvadt barn, som gråter,
Till den moderliga famn.

„En gång dock“ — jag ofta talar,
Svärmande, inför mig sjelf —
„Står ditt mål i dina Dalar
Och din hydda vid dess elf.“

„En gång trygg, då blixten gnistrar
Kring de mäktigas palats,
Du bland Dala komministrar
Äfven får din sälla plats.“

O, så talar jag, och rifver
Seglen under ångstfull bön;
Men den döfva stormen drifver
Jullen utåt vilda sjön.

Och jag irrar, och jag svärmar,
Och jag sväfvar af och an,
Mig allt mer från kusten fjermar,
Der min kosas fyrbåk brann.

Fåfängt mot sitt öde spjerna,
Fåfängt strida mot dess lag!
Hvart hon leder mig, min stjerna,
Det vet himlen, icke jag!

Men hvartut hon mig ock leder
Skall jag minnas er så väl,
Skall hvar tanke, sänd till eder,
Tända glädjen i min själ.

Ack, förrän min afton skymmer,
Mången gång jag ännu vill
Slita mig från allt bekymmer,
För att höra eder till,

Och bland eder englaskara
Finna än en vår som flytt,
Leka än bland er, och vara
Barn, och fri och säll på nytt!

Klagan.

(1803.)

Du blånar allt mera, du lyckliga land,
Der nyss på en spegelklar yta
Min julle så sällt, kring en blomsterrik strand,
Sågs, vaggad af vestvindar, flyta.
Försvunnen du är för min tårfulla syn;
Bland klippor kring verldshafvets svallande bryn
För stormen jag vräks, och ur remnande skyn
Förfärande ljungeldar bryta.

Jag rodde så stilla, jag rodde så lik
I vassen den simmande svanen.
Hvi var jag ej nöjd i min ensliga vik?
Hvad lofvade mig oceanen?
Af sällhetens ö ett förbländande namn
Mig slet ur den lyckliga stillhetens famn —
Ha, sällhet! . . . hvem lotsar mig väl i dess hamn?
Mig för blott den vilda orkanen.

Likväl jag i villan mig tyckte en gång
Vid féiska stränderna landa.
Mig helsade tärnor med trollande sång,
Mig tjusade blommornas anda.

Och svallet var saktadt och himmelen ren,
Jag kom så förtroligt, — o ve dig, sirén!
Du flydde min famn och jag lemnas allen,
Min gråt att med böljorna blanda.

Dock — stirrande ögat det gråter ej mer
Och hjertat ej ber om förskoning,
Och svigtande vanmakten hoppas ej mer
På kämpande vindars försoning.
Vildt vräkes min julle — blott himmel och haf! . . .
Snart kommer en störtvåg och slår den i qvaf,
Hon kommer, hon kommer och bäddar min graf
I någon dess afgrunders boning.

TILL

Doktor Jakob Axelson Lindblom,

UTNÄMND ERKEBISKOP ÅR 1804.

Du vishetens och religionens
Upplyste, känslofulle vän!
I mensklighetens och nationens
Välsignelser ditt värde känn.
Mitt hjertas bud jag endast fyller;
Det fala smickret ej förgyller
En gärd åt sanningen och dig;
Med känsla blott af dina dygder,
I enfald ifrån gömda bygder
En okänd stämma höjer sig.
Så dalens åbo solen prisar:
Han njöt dess värma och dess dag,
Fast, gömd af berget, hon ej visar
Sitt milda anletes behag.

Ty dag och värma vidt sig breder
Ifrån den ädles fria själ.
Skön är hans väg, som alltid leder
Till mensklighetens ljus och väl.
Följd af dess kärlek, ej dess häpnad,
Han kom, med stilla vishet väpnad,

Och villor bröt och hjertan vann.
Ju mindre han en lofsång sökte,
Ju trognare det altar rökte,
Der tacksamhetens offer brann.
Slöts än i blygsamhetens slöja
Den lagerkrönta tinningen,
Dock glorian står, att evigt dröja,
Att evigt skina, omkring den.

En stjerna sina strålar skickar
Från fästets silfverklara rymd;
För hopens omkringslutna blickar
Dess rörelse, dess glans är skymd —
För hopens, som sin undran skänker
Åt flågelden, som endast blänker,
Och ljungelden, som blott förstör;
Men hon, den himmelska, hon tågar
Sin höga, jemna gång, hon lågar
I glans, då meteoren dör.
Hon är en sol, och ur dess sköte
Framväller ljusets ocean,
Och hymner helsa hennes möte,
Och sällhet tecknar hennes ban.

Så strålar i ovansklig dager
Förtjensten lika hög och ren,
Fast agget ej dess sken fördrager,
Fast fördomen ej ser dess sken.
Trygg är dess blick, men ej förmäten,
Tyst är dess gång, men uti fjäten
Välsignelsen går fram så skön;
Men, öfver flärdens spotska anor

Och plundrarns guld och krigarns fanor,
Den har sin ära och sin lön.
I menskovärdet, menskorätten,
Känn kraften af en ädel man!
Ljus, tålsamhet i tänkesätten —
Se der de segrar, dem han vann!

Se der de segrar, dem du vunnit,
Den enda lön ditt hjerta sökt!
Din ära, i den höjd du hunnit,
Är dyr och stor, men ej förökt.
Hell dig! från himlars Gud till jorden
Förstnämnde härold uti Norden!
Säll var din dag, för bröder säll;
Förgäfves skred den emot vester,
Ditt hjerta nyttans timmar fäster
Och nekar hvilan åt din qväll.
Förgäfves Hesperus sig sänker,
Att berga himlens sköna bloss:
Det står, som Gibeons förr, och blänker
I all sin middagsglans för oss.

Beträd din höjd, du Herrans smorda!
Från den skall strömma ljus och väl.
Gack att det stora värf fullborda,
Som re'n står färdigt i din själ!
Träd upp i strålande tiaren
Och tyd de höga gudasvaren,
Som, ämnade till menskans tröst,
Bevisa, öfver all förvandling,
Dess tro med helgden af dess handling,
Dess hopp med friden i dess bröst.
Den läran är ej kall och dyster,

Ej vacklande som vågens flarn;
Ty visheten är hennes syster
Och brödrakärleken dess barn.

Ja! visheten och himlaläran,
De äro syskon af en far;
De följas åt, de dela äran
Att lysa, trösta våra dar.
Den enas var den andras vilja:
Ho djerfdes att de såta skilja,
Der de framgingo hand i hand?
Hvem var den ande, som förmätet,
Med brott mot mensko-majestätet,
Slet deras kyska slägtskapsband?
Despotens, fanatismens yra
Bjöd menskan tro, förrän hon tänkt —
Att sjelf beplundra eller styra
En verld, i midnattsmörker sänkt.

Med sveda från hvarann de rycktes;
Hvar gick sin bana, enslig, tung.
Tungt öfver menskors fortgång trycktes
Inseglet utaf nattens kung.
Kring staters grus den ena snafvar,
Än stängs hon inom klostergrafvar,
I dok af stela dogmer skymd;
Från himlen stött, den andra slinter
I tingens skumma labyrinter,
Än yrar i en tanktom rymd.
Förtryck och mörker och förvirring
Omsluta en olycklig jord,
Åt otrons blindhet, vantrons irring
Och våldets jern, till lekboll gjord.

Och slägter uppstå, slägter stupa,
Och tiden flyr och återflyr;
Men ingen dagning ur den djupa,
Ogenomträngda natten gryr.
Den blixt, som Vatikanen slungar
Utöfver jordens folk och kungar,
Upplyser blott en vidsträckt graf.
Skygg lyfter menskligheten vingen,
Att evigt fly från jorderingen,
Och lemna qvar tyrann och slaf. —
Hvad mer! om till ett blindadt slägte
En fridsam stråle stundom bröt;
Om det sin boja såg och bräckte,
Men henne i en annan böt? . . .

Hvems är den hand, som öppna mäktar
Det bistra fängslets plågorum,
Der himlens Förstfödda försmäktar,
Förställd och trånande och stum?
Filosofins det är, som lärde
Sin gräns och sina krafters värde;
Som — hur hon föll och återföll
Ur sinnets dröm i tankesvindeln —
Ifrån sitt öga löste bindeln,
Men hjertats helga rätt behöll.
"Jag vill min syster återfinna,
"Min möda var för hennes skull":
Så talte sanningens gudinna,
Och såg sig om så kärleksfull.

Och synade omkring naturen;
Dess eldblick delte tidens natt,
Der, lik en nunna inom muren,

Den himmelska i mörkret satt.
Vidskepelsen för hennes fackla
Försprids och flyr; de grunder vackla,
På dem papismen rest sin thron;
Ur villans, fördomens förskansning,
Står fram, med återhämtad sansning,
Allfaders dotter, *religion:*
Så mild hon sjönk från himlars boning
Och för Messiæ anda stod,
Ledd utaf kärlek och försoning,
Och följd af hopp och tålamod:

Så ren hon fordom från det höga
Steg leende till jordens rund,
Med ljuset i sitt sköna öga
Och fridens helsning i sin mund.
Odödligheten omgaf henne
I stjernors skrud, och kring dess änne
Knöt sig olivens ädla krans;
Nåd lyssnade till trognas sånger,
Förlåtelse till fallnas ånger,
Till blindas irring tolerans.
Så stod den heliga förklarad,
Och, kallande sin systers namn,
Gaf henne fridens kyss, besvarad
I vördna'ns oskuldsfulla famn.

„Låt oss, min vän! i samdrägt vandra,
„Att möta hvarje skickelse,
„Och aldrig öfverge hvarandra,
„Och aldrig menskan öfverge.
„Din sköld mot agget oss skall freda,
„Din forskning menskotanken leda,

„Och trygga templets helga grund;
„Der jag vill läror uppenbara,
„Så trösterika, fattningsklara,
„De strömmade från Stiftarns mund —
„Ge menskan kraft, med dygd att börja,
„Med hopp att nå sitt höga mål,
„Och ej med fåfäng grubbling spörja,
„Hvad hennes öga än ej tål."

„Jag följer dig, jag följer gerna",
Så log och talte visheten.
„Väl mig! jag var en ringa tärna;
„Gudomliga! jag blef din vän.
„Jag vill bespottarns vapen bräcka
„Och hjertat ur sin dvala väcka,
„Men du skall fylla dess behof.
„Jag vill upplåta menskans öga,
„Med dig att blicka i det höga
„Ur dimmorna af tidens prof:
„Tills du, likt eldstoden i öcknen,
„Likt stjernan öfver Bethlehem,
„Ledsagat henne genom töcknen
„Till hennes rätta fadershem."

Och nu, med vänskapens förtjusning,
Knöts deras eviga förbund.
En gryende, en stilla ljusning
Omkringsken jordens vida rund.
Hvad dårar er, I barn af gruset?
I haten dygderna och ljuset:
Olycklige! hvad dårar er?
Nej! om på jorden mer ej funnen,
Skall dem en fristad blifva vunnen,

Der Nordens stjerna blickar ner;
Skall hjertat deras högtid fira
Till fröjd för menniskor och Gud,
I hägn af våra Wasars spira
Och våra ädla visas bud.

Men vill den fräcka otron lägga
Sitt fallstreck för det godas vän,
Och vill det blinda nitet ägga
Till fejd försonta bröder än: —
Hell dig! från himlars Gud till jorden
Förstnämnde härold uti Norden!
Så länge du, så vis och varm,
Bevakar Zions helga murar,
Förgäfves sveket dem belurar,
Förgäfves agget ropar larm.
Så Israël på berget röjde
Jehovas vördnadsvärda tolk:
Så länge bönens arm han höjde,
Så länge segrade Guds folk.

Till Leopold.

Tillegnan af en samling idyller, 1804.

I dalen der, vid vestans smek,
Sig fröjdade
Ett bygdens barn, i menlös lek
Med blommorne;

Och sjöng och band en liten krans:
Ej dyr var den —
Af vårens sippa, som der fans,
Och väplingen.

En vacker dag att pryda kort
En majstångs-topp
I byn — och sedan vissna bort,
Var allt dess hopp.

Kom så från Floras rika fest,
Till dal'n *Linné:*
Gudinnans tolk och förste prest
Fick barnet se;

Och såg dess oförtrutna lopp,
Att i sin dal

De bästa blommor leta opp
Med brydsamt val —

Och sade, leende: „Gif hit
„Din krans, min vän!
„Jag för ditt urval och din flit
„Värderar den."

„O, gerna!" lydde gossens svar,
„Du syns så mild,
„Men ringa är den krans jag har,
„Och späd och vild.

„Väl funnes blommor af behag
„I däldens hem;
„Men deras art ej känner jag,
„Knappt namn på dem.

„Och skänkte lyckan åt min flit
„Ett fynd ibland,
„Med tveksam håg jag räckte dit
„Min rädda hand —

„Och tänkte: ofta fagert prål
„Bedrar vårt hopp,
„Och ofta räckes giftets skål
„I purpurknopp."

„Men du, o främling, hvem du är,
„En vis försann!
„O, stanna litet och mig lär,
„Ty du det kan!

„Lär mig de skilda blommors slag,
„Som strö min dal,
„Och att dem foga med behag
„Och säkert val!

„Ej för att få, vid stoj af folk,
„En farlig fräjd;
„Jag ville bli naturens tolk
„I stilla nejd.

„En blomma ge åt dygdens vän,
„Dess vän i tjäll;
„Och säga: god är Skaparen,
„Och menskan säll.

„Då kan ock detta vilda land
„Stå upp i glans,
„Och jag dig ge, med blygsam hand,
„En bättre krans!“

Enkans vaggvisa.

Slumra, barn, i menlös frid!
Snart skall du den friden sakna,
Ack! för snart till qvalens tid
Ifrån morgondrömmen vakna.

Njut ditt lugn så länge än;
Då du fattat vandringsstafven
Får du det ej mer igen,
Icke mer, — förrän i grafven.

Ja, i grafvens stilla sköt
Härja icke stormens ilar,
Der är hvilan trygg och söt,
Der din pappa redan hvilar.

Pappa, pappa har gått bort
Och han kommer icke åter.
Än du ler, men ack, hur kort!
Snart du med din mamma gråter.

Likväl le! — det är min tröst —
Le, du faderlösa lilla!
Jollra med din späda röst
Och var lycklig i din villa.

Så, just så din pappa log,
Så jag honom blicka tyckte,
När min hand så ömt han tog
Och först till sitt hjerta tryckte;

När vi genom lifvets land
Svuro att tillsamman vandra;
Så förtroligt hand i hand
Och förnöjsamt med hvarandra;

När så mången lycklig stund
Om en framtids hopp vi drömde,
Och allting på jordens rund,
Allt, utom hvarandra, glömde.

Slumra, barn, i menlös frid!
Snart skall du den friden sakna,
Ack! för snart till qvalens strid
Ifrån morgondrömmen vakna.

Slumra, lycklig i din dröm,
Snart skall du ur drömmen vakna,
Snart en pappa huld och öm,
Stackars liten! med mig sakna.

Till en välgörare.

Tillegnan af en diktsamling.

Bäfvande min sångmö lyran länte
Från Horatii lagerkrönta graf.
Ack, hon fick ej till hans toner klav;
Men det bifall, sången ej förtjente,
Domarns mildhet hennes flit dock gaf.
Gerna flyr hon Tiberns strand och gerna
Ger hon åter ett onyttigt lån,
Att på Sion eller Libanon,
Ledd utaf den Bethlehemska stjerna,
Leta Davids helga harpa opp,
Der hon klingar i en cedertopp.
O, om vid den röst, som blygsamt höjdes
För att sjunga i en högre chor,
Någon god och ädel själ förnöjdes,
Något ungt och menlöst hjerta böjdes
Och åt dygden evig trohet svor;
Det är edert verk. Åt den, som hägnar
Hennes första, än ej säkra gång,
Sångmön ock sin lycka och sin sång
Tacksam och välsignande tillegnar.

Till grefvinnan H. M. Cronstedt,

född Alströmer.

SKALDEBREF.

Likt det barn, som, lönt i skolen,
Bär sin skrifbok till sin mor,
Och är sällast under solen,
När hon säger (om ej tror):
Du blir snäll när du blir stor;
Just, grefvinna! på det viset
Kommer jag ock hem till er
Med min skrift, som vunnit priset;
Ser till jorden än, och ser
Än till eder opp, och ber:
Värdes tro, att om — så nära
Er — jag alla dagar går
Att behagens vishet lära,
Blir en dag som tusen år,
Och snart nog, i bättre dikter,
Torde jag, med bättre röst,
Sjunga mödrars ro och pligter,
Sjunga makars ro och tröst.
När de skilda föremålen:
Idealet och symbolen
Möttes i er sköna själ,

Må ej diktarn dikta mera,
Må han bara kopiera!
Han skall lyckas mer än väl.
Eller skänk mig denna blanning
Af behag och ädelhet,
Tankelif och känslosanning,
Smakens ljus — och hemlighet!
Detta, af naturen, ljufva
Aftryck uti takt och tal,
Älskvärdt utan brydsamt val
Och, likt kabinettets drufva, *
Öfver sitt original.
Län mig, län mig några stunder,
Detta konstsinne, som, bygdt
På ett bildadt hjertas grunder,
Känner, lika sant som tryggt,
Tassos rikdom, Miltons under,
Voltaires finhet, Schillers flygt!
Gif min själ den gudalågan,
Er förtrodd af himmelen,
Som, förtrolig sjelf med plågan,
Men dock mera glädjens vän,
Kännes lika skön igen
I den lidande förmågan
Och den lugna njutningen!
Denna hjertats rena värma,
Som ej flärden lärt att härma,
Men sympatiskt från ert bröst
Gick att allas till er närma,
Inger lugn och bådar tröst,
Innan än ni höjt er röst:

---

* En tafla i hennes kabinett, ritad af henne sjelf.

Så kring ert *piano forte*,
Liksom sylfer sväfva än
Harmonin och tjusningen,
Om ock tjuserskan är borte.
Skänk mig! — Skänkte ni mig den,
Skulle jag, med ädel yra,
Stämma tonen af min lyra
Som Horats och Leopold;
Skulle seklerna försvinna,
Men ert namn, min sånggudinna,
Öfverlefva deras våld.

Men om ödet hyllning nekar
Åt en bön, olyckligt djerf;
Om det glada snillets lekar
Måste fly för högre värf;
Om ur händer, hvilka digna,
Lyran faller, knappast stämd,
Skall, då skalden ej är nämd,
Presten ännu er välsigna!

Maries hjertkamrar.

Mitt hjerta är en landtlig hydda,
Som har tre, fyra kamrar blott,
Ej prålande, men likväl prydda,
Och der är alltid varmt och godt.
Parisiskt yppiga gardiner
Få ej fördunkla hyddan min,
Der solen hela dagen skiner,
Och hvem som helst kan titta in.

En kammare har mamma ensam,
En annan bor min tant uti,
Den tredje är för fler gemensam,
Och, mina vänner, der bor ni.
Men, kära flickor, nog förstår ni
Jag äfven har ett kabinett,
Och hvem bor der? Jo, gissa får ni!
Ni gissar ändå inte rätt.

Jo, vet ni der, der sitter fången
En liten alltför rolig gäst;

Men, flickor, tyst — ty annars mången
Vill kanske komma i arrest.
Han heter eljest Astrild, skalken!
Och är väl inte känd af er?
Men, kära barn, er häpnad svalken,
Så ska' ni snart få veta mer.

Ja, Astrild heter han, den lufven!
Och hans historia lyder så —
Jag kan väl tro hur ni er grufven
För hvad ni här ska' höra på;
Jag kan väl tro hur ni bevaken
För spejaren hvarenda stig —
Ack, det gör inte stort till saken;
Han narrar er såväl som mig!

Men hör nu på, i hvilka grader
Den skälmska gossen mig besvek!
I början höll han serenader
Och var så gråtögd och så blek.
Jemt återför hans ömma luta
De suckar vindarna förströ;
Jemt hotar han att aldrig sluta,
Och slutar jemt med hot — att dö.

Nog, må ni tro, jag stängde vägen
Och syntes ömsom döf och stött;
Men ack! han var så öm, så trägen,
Och tänk om stackarn hade dött!
En gång — jag vet ej af hvad sprittning —
Mitt hjerta kom liksom på glänt;

Men flux! tog han det i besittning,
Förrän jag visste hvad som händt.

Men nu — ej gret han mer, ej vek han
För något hot och något krus:
„I gummor, maken åt er!“ skrek han,
„I flickor, jag rår om mitt hus!“
Långt värre än kung Carl i Bender,
Han larmade och tog ej fred;
Och jag skref opp i min kalender
Det enda jordskalf hyddan led.

Jag tror att flickorna fått rymma,
Och gummorna bo temlig trångt,
Om jag ej väpnat af den grymma,
Förrän han komma fick för långt.
Jag narra'n in i kabinettet
Och pang! sköt regeln utanför.
Nu, kära flickor, vet ni sättet,
Hur man despoten ödmjuk gör.

Men när hans yrsla var förgången,
Och frid med grannarna som förr,
Jag tyckte synd om stackars fången
Och öppnade hans fängseldörr:
„Var fri igen!“ — „Nej!“ hörs han svara,
Med ömt begär och fint behag:
„Marie! här är mig godt att vara,
Jag sitter der jag sitter, jag.“

Der sitter han, der går han ledig,
Der jollrar han i menlös frid;

Han får väl lof att vara sedig,
Då tant och mamma bo bredvid.
Han är ej mera yr och yster,
Men glad och ljuf, den lilla gud;
Kanske för mycket för en syster,
Kanske för litet för en brud!

———

Lilla Hedda

och hennes kanariefågel.

Jag spelar och jag dansar,
Jag sjunger och jag ler,
Och min *Petit* jag ansar
Och önskar intet mer.
Han är min vän, han skall så bli.
Och ingen flärd och jalusi
Förvilla
Min lilla
Min lillaste *Petit*.

Du lilla unge! mins du,
Du rymde från din vän?
Jag gret och ropte: „*fins du,*
Petit, så kom igen!“
Och bäst du for kring rymden nyss,
Du vände om, du kom och lyss.
Ja, ungen
Var tvungen,
Han ville ha en kyss.

Jag reder till så gerna
Min lilla kammare,

Dit endast qvällens stjerna
Får genom fönstret se.
Der jag, *Petit* och fru *Petite*
Ej hålla fejd om mitt och ditt;
Men spela
Och dela
Vårt nöje afundsfritt.

Jag undrar nog hur länge
Jag lefva får så säll!
Man säger: fast vi stänge
Vår dörr så väl hvar qväll,
Så fins en vingad pilt med makt
Att ta *Petit* — och ta dess *Vakt* . . .
Horribelt!
Terribelt!
Men mamma har så sagt.

Till den okända.

Svar på ett bref.

Goda själ! den helsning du mig sänder,
Huru skulle den af mig försmås?
Sångmön till ditt hjerta återvänder,
Lycklig, om hon blott af dig förstås.

Hvad för pris som skalden helst förvärfvat,
Högsta priset har den skald, som tror,
Att ett hjerta, ungt och oförderfvadt,
Vid hans lyra dygden trohet svor.

Blicka ur den slöja, som dig höljer,
Eller slut dig evigt inom den!
Känslan når dit ögat icke följer —
Känd som okänd, vare du min vän!

Ho du är, till hvilka öden buren,
Frågar ej det hjerta, som förstod,
Att du var en dotter af naturen,
Och din anda oskuldsfull och god.

Varm för dygden, varm för skaldens luta,
Kanske född att, i en fåfäng verld,

Af din känsla lida mer än njuta —
Skulle du ej vara älskansvärd?

Oskuldsvän, förblif din känsla trogen!
Måla dig en verld, der englar bo!
Tro, att der skall hoppets skörd bli mogen,
Och var länge lycklig af din tro!

I din unga känslas sköna dikter
Skapa dig ett lif från fördom fritt,
Rikt på njutning, dyrt af fyllda pligter;
Hoppas att det någon dag blir ditt!

Bilda dig ett aldrig härjadt Eden
I den stilla huslighetens krets,
Der du, alltid älskad och tillbeden,
Alltid finner glädjen stå tillreds!

Der du, mor och maka, sluts i ringen
Af en kär familj, hvars salighet
Du beredt — och menskorna och tingen
Samfällt hylla din gudomlighet!

Tro och svärma, och var lycklig, flicka!
Svärmeriet är ändå så sällt!
Må du sent ur morgondrömmen blicka
Ut på verklighetens ödefält!

Ack! en gång likväl, om du ock vaknar
Ur din glada slummer — om du då
Dina ljufva, drömda bilder saknar:
Goda själ! är du beredd derpå?

Om den sköna sällhets-fén förrymmer
Från den gräns, der till ditt möte stå
Endast mödor, offringar, bekymmer:
Goda själ! är du beredd derpå?

Om en flyktig verld ditt värde glömmer,
Och med hån, ur granna tidsfördrif,
Blickar till din ringhet, och fördömmer
Ditt försmådda, anspråksfria lif:

Har du mod ändå att tro en lycka,
Förbehållen dig inom dig sjelf?
Eller skall den yra flärden rycka
Bort dig äfven, med sin strida elf?

När du, fram åt målet, ser förtrytsamt
Dessa blommor vissna på din stig,
Dem en eldad fantasi så skrytsamt
Än på afstånd lofvade åt dig:

Skall ej äfven du af verldens vana
Och af din besvikna längtan ledd,
Finna tung försakelsernas bana,
Då hon ställs med nöjenas i bredd?

Och, se'n bildningsgåfvans glas förstorat
Dygdens sällhet öfver hvad den var,
Endast sörja hvad ditt hopp förlorat,
Glömma hvad ditt hjerta än har qvar? . . .

Men hvi stör jag friden, unga tärna,
I din själ? Hvi plånar jag derur

Dessa skuggor, dem en troll-laterna
Målar skönt på lifvets fängselmur?

Svike ej din glada känslas aning!
Må du blifva säll, som du är god!
Göm likväl en okänd väns förmaning,
Om dig qvalens pröfning förestod!

Icke alltid skördens stund hugsvalar
Dygdens hopp med glädjens fulla mått;
Icke alltid ödets gunst betalar
Hjertats fordran på en lycklig lott.

Sällheten är, liksom Sabas drottning,
Någon gång den vises korta gäst:
Ingen dygd (beklaga ödets lottning!)
Vid sin sida henne evigt fäst.

Som den friska, outtömda källan,
Sådan dygden. Vidtomkring från den
Välla glädjens floder: floden sällan
Vänder till sitt ursprung hem igen.

Evigt lefver dock dess rena åder,
Fast dess bäckar grumlas om i dyn;
Evigt, som den himmel hon förråder
I sin böljas spegelklara bryn.

Ack! ett hjerta, vant att pligter yrka.
Bidar ingen lön på jordens strand,
Äger af försakelsen sin styrka,
Och sin näring från ett bättre land.

För den själ är ingen offring bitter,
Som den sköra pligtens bana går;
Ack! mer ljuf än hela flärdens glitter
Är dess tysta, känslofulla tår;

Öppna för behagens intryck, stärkta
Mot bekymrens, fly dess stilla dar,
Fly så lyckliga som obemärkta,
Under vården af en allgod Far.

Pråle fåfängan med falsk förgyllning!
Hon, den ädla, har sitt pris, sin tröst
Af sig sjelf — och sina dygders hyllning
Af ett älskande och älskadt bröst.

Gläd dig då mot lifvet! Kläd dess öcknar
Uti blommor! Se ditt mål, förtjust,
Som ett vårdtorn, ur en framtids töcknar,
Vinkande, ledsagande och ljust!

Men en gång och än en gång, förinnan
Du det sälla, ljusa målet nått,
Läs dess inskrift: *Värdet utaf qvinnan*
Är en makas och en moders blott.

Må de se'n ur sigtet dig förlora,
Dessa gyckelverk af qvinlig ätt,
Dessa små, som, för att heta stora,
Sälja hjertats och naturens rätt!

Må en ädel ömkansblick du hvälfva
Från din höjd till dessa ned ibland,

Der de, utan värde för sig sjelfva,
Sväfva utan nytta för sitt land;

Se dem uti evigt nya sferer
Jägtas mellan anspråk och behof,
Modets lekdon, nöjets efemerer,
Nyckens automater, ledsna'ns rof;

Och — likt bubblorna, förrän de brista,
Spelande i rymden grant och kort —
Skimra, pösa upp, och på det sista
Fly med deras hast och saknad bort.

Då — om tidens kulna flägt ock skingrar
Många ljufva diktmoln, dem han än
Magiskt kring en ung förhoppning slingrar,
Då — ditt värde och din lycka känn:

Och med hjertat rördt och rikt begåfvadt
Af den lott, som var för hjertat nog,
Känn, att dygden håller hvad den lofvat,
Och att skaldens röst dig ej bedrog!

Till Choræus, under dess sista sjukdom.

(Med en samling dikter.)

Broder! nej, du skall ej falla
I en tidigt öppnad graf!
Maka, barn och vänner — alla
Dig till lifvet återkalla,
Broder, tag igen din staf!

Nej, din själ på kärleksvingar
Återflygande igen,
Glädjens bud en maka bringar,
Glädjens bud i vänskapsringar:
Vår Choræus lefver än!

Kom, att än för oss bereda
Vägen, som från sorgers dal
Till ett bättre land skall leda,
Kom att våra hjertan freda
Under resans brist och qval!

Ack, hur frisk är sommarvinden,
Ack, hur mild är solens glans!
Kom med helsans färg på kinden,

Att med vännerna på Pinden
Ännu knyta mången krans!

Se, jag några sippor ställer
För dig, plockade i vår.
Det är inga eterneller,
Mogna äro de ej heller:
Våren är så sen i år.

Likväl du tillgodo håller,
Med en väns fördragsamhet,
Mina blommor och mitt joller,
Viss, att vänskapen ej våller
Deras ofullkomlighet.

Prolog

TILL

GREFVE N. A. CRONSTEDTS OCH DESS GREFVINNAS

SILFVERBRÖLLOP.

Hviften, kärleksgudar,
Än i högtidsskrudar
Facklans silfverglans!
Sjungen, och med glädjen,
Med behagen kedjen
Än en bröllopsdans!

I, som harpan rören,
På dess strängar fören
Hjertats toner fram!
I, som kransen binden,
Eterneller linden
Kring dess mirtenstam!

Och om, med hjertats språk, din stämma någon gång
Till något hjerta gick — höj, skaldmö, än en sång!
Sjelf tidens dömda rof, besjung hvad tiden vördar,
Sjung ömma makars tro och trogna makars lön,
Som, skön i hoppets stund, i mogna'ns dubbelt skön,
Har vårens blommor qvar ännu åt höstens skördar.

O känslans allmaktsbud! Naturens gudaröst!
Hur talar du ej högt i hvarje ädelt bröst!
Förgäfves ynglingen på nyttans bana sträfvar
För vinsten af ett guld, för äran af ett namn;
Bland faror och besvär han fram åt målet bäfvar;
Han hinner det kanske — men hjertat honom jäfvar,
Ty hjertat är dock tomt i sjelfva lyckans famn,
Om ej en annan famn, vid målet till hans möte,
Af hoppets halfblick sedd och helsande och huld,
Kring mödans törnekrans sin lena mirten slöte,
Uti bekymrens sår sin stilla balsam göte,
Vid verldens tacklöshet betalte verldens skuld.
Nu först blef banan ljus och ledigare loppet,
Och hjertat lugnare, ju varmare det slog
För engeln, som så skön på afstånd redan log
Och höll en lofvad krans åt det förtrogna hoppet.
Nu höjer sig hans själ — nu, mäktig som en gud,
Och döf för villans röst och veklighetens bud,
Bland mödor segrande, bland faror trygg, han ljungar.
Begär han titlars prång och ryktens smickerljud?
Begär han verldens guld och nåden af dess kungar?
En lön han blott begär: den lönen ger en *brud*,
Med öm och huldrik hand den krona hon bereder,
Af dygden dyrt förtjent, af känslan ömt begärd,
Som åt den trogne räcks med oförvissnad heder,
Då han för hennes fot troféen lägger neder,
Och säger, ädelt stolt: *jag är ditt hjerta värd;*
Och hon, förtjuserskan, den blödiga, den blyga,
Hon ej fördröja skall hans lön med konstlad flärd:
Tyst ur en tårad blick skall hjertats helsning smyga,
En älsklings trogna bröst elektriskt genomflyga,
Och hviska, och förstås: *du är mitt hjerta värd.*

Tänd, Hymens milde gud, tänd upp din klara fackla!
Re'n flammar altaret, af vårens blommor krönt,
Re'n sjunker hand i hand. Förtroligen och skönt,
Bland hymners jubelsång, bland eder, som ej vackla,
Re'n klappar bröst mot bröst, belönande och lönt.

Ljus öfver jordens natt! ljus öfver detta töcken
Af känslans lidelser och tankens irringar,
Som göt sig, kallt och tungt, kring lifvets korta dar!
Säll menskan! — Icke mer, en pilgrim i dess öcken,
Med sorgbetungad blick och tistelsårad fot,
Hon snafvar, suckande, ett okändt mål emot.
Ej mer på mödans stig af mödans lön förlåten,
Ej mer på farans stig ledd utaf ingen vän,
Hon trampar tunga fjät — och ingen jemnar stråten,
Hon bergar tårars skörd — och ingen hämmar gråten,
Hon bergar lyckans skörd — och ingen delar den.
Hon blir den vandrare, hvars fotspår stilla skrida
På banan, som, fördelt emellan ondt och godt,
Ej alltid blommor bar; men ock ej törnen blott:
Hon mäter ej sin väg af *njuta* eller *lida;*
Den väg blir alltid lätt, som vid den trognas sida
Får vandras hand i hand, att möta hvarje lott.

Lycksaliga förbund, i hvilket hjertan bindas!
Med hvarje glädjevinst, med hvarje olycksslag
Du knytes fastare och ljufvare hvar dag.
När kringom ekens stam den hulda rankan lindas,
Behagen styrka få och styrkan får behag,
De lycklige! der de, med armen om hvarandra,
Med säkra, glada fjät bland alla skiften vandra,
Ej rör dem åskans vigg, ej stör dem stormens röst,
Ej når dem tidens glaf — de säga tryggt till tiden:

Du kan förstöra allt — men icke samvetsfriden;
Du kan förvandla allt — men ej två trogna bröst.
Och hvem är sällast: den, som stödjes, eller stödjer?
Säll han, hvars trogna hand de tistlar undanrödjer,
Som hota hennes fot på vägen, der de gå!
Säll hon, hvars lena hand de blommor glädtigt plockar,
Som stå vid vägens rand, dem flätar i hans lockar.
Dem passar på hans bröst! — Ack, sälle båda två!
För dem ej hjertat mer ett tyst bekymmer äger,
En önskning, ett begär, som icke tungan säger,
Ett halfröjdt förbehåll, som misstron undanstjäl;
Ty bergas glädjens skörd, förrän den vissna hunnit.
Och smärtan lekes bort, förrän dess tårar runnit,
Och hoppets himlarymd. der molnena försvunnit,
Blir klar, som deras blick, och blid, som deras själ.

Är icke deras tjäll ett sökt, ett heligt tempel,
Som, obestormadt än, på flärdens strand står qvar.
Der de förtrogna två, dem himlen tecknat har
Med glädjens insegel och med behagens stämpel,
Bevaka offrets kall med dygdernas exempel,
Bereda hjertans lugn med hjertats gudasvar?
Dit går den lycklige, och lär sig att värdera
Det glada lifvets lott och värdigt njuta den;
Dit den olycklige, och suckar icke mera,
Och hoppet flämtar upp inom hans bröst igen.
Den gamle längtar dit, och stegen bli ej tunga:
Han hvilar der så trygg, nej! der sin ålderdom
Han glömmer gerna bort, och leker med de unga.
Som skämta der och le, och dansa om och sjunga
I samma sälla hägn, i samma helgedom.
Der stämmer harpan upp den silfverklara klangen:
Der ljuder skaldens sång från flickans rosenmun —

Förvist till flärdens hem är högheten och rangen:
Men dygden, vänskapen och glädjen och talangen
Bli qvar och famnas om i broderligt förbund.

Frid åt ett jordiskt tjäll, der himlen redan börjas!
Frid åt de sälla två, som i dess hägnad bo,
Och styra *der* sin verld och söka *der* sin ro!
Af dem en flyktad tid med ånger ej skall sörjas,
Af dem en osedd tid med oro ej skall spörjas:
De på en mild Försyn — och på hvarandra tro.
Kring dem, kring deras fjät, de godas englar vaka,
För dem, till höjden gå de godas böner opp;
Med lugn, med tröstligt lugn, en hvar af dem tillbaka
Skall skåda, tacksamt rörd, på ett fullbordadt lopp,
Och trycka vännens hand, och se till Gud med hopp,
Och säga: *hvart går jag — går jag utan min maka?*

Lycksaliga förbund af dygder och behag!
De afundsvärda två! — Hvem är, som icke känner,
Och icke vördar dem, i dessa enkla drag?
Min lyras ton dör bort i obemärkta slag:
Med varma önskningar dem hyllen, ädle vänner!
Dem helsen med er sång, I tärnor och I svenner,
Och reden till för dem en jubelfest i dag!
Med hymner, lek och dans de ömma makar fägnen,
Som seklets fjerndel täljt uti hvarandras famn!
Förkunnen deras tro, välsignen deras namn,
Och friska blomster strön, och rena offer egnen!

Hviften, kärleksgudar,
Än i högtidsskrudar
Facklans silfverglans!

Sjungen, och med glädjen,
Med behagen kedjen
Än en bröllopsdans!

I, som harpan rören,
På dess strängar fören
Hjertats toner fram!
I, som kransen binden,
Eterneller linden
Kring dess mirtenstam!

Till friherrinnan Hamilton,

född Adelheim.

Jemte ett belönt poëm.

Obekant med hof och stad,
Sångens blyga Oread
Deras bifall ej förtjente,
Om hon ej af er — förlåt!
Lärt behagens konst, och länte
Edert vackra namn deråt.

Vackra namn af mor och maka!
Sköna titlar! — Verlden går
Att en lycka blindt försaka,
Hvars behag den ej förstår.
Landsförvista utaf flärden,
Huslig sällhet, huslig dygd
Flykta från den granna verlden
Till en gammalmodig bygd.
För den känslotomma anda,
Som till anspråk, dem hon ärft,
Ingen inre fond förvärft,
Borgarlifvet blir för kärft,

Blir för *fade*, för enahanda:
Nöjena, i evig ring,
Måste koloriten blanda,
Att en lefnads-tafla randa,
Annars röjd af ingenting.
Nöjena ... men *nöjet* sparsamt,
Målar blommor deribland:
Blodets, hjertats blomsterband,
Knutna ömt och närda varsamt,
Vissna under yrans brand.
Likväl är det de, som ensamt
Trygga värdet af vårt lif,
Trygga sällheten, gemensamt
Mellan pligt och tidsfördrif.

Men den qvinna, som naturen
Och sitt hjerta ej förrådt,
För fåfänglighetens lott;
Som, ej firad blott på couren,
Älskvärd ej i cerclen blott,
Verld och *huslighet* förmått
I ett fridsamt bröst förena,
Aldrig hänfördt af den ena,
Aldrig för den andra kallt —
En Cyprid i hofvets salar,
En Baucid i landets dalar,
Och en Gratie öfverallt;
Denna ljufva, visa qvinna,
Hon var värd att älskad bli,
Hon var värd att sällhet hinna,
Värd att dyrkas, värd att vinna
Dygdens segrar, liksom ni.

Dagens sköna, må de svärma
Bort en vår förutan sans,
Må de se'n, med lånad glans,
Flyktade epoker härma!
Ingen ambra, intet gips
Dessa himlaljus beskärma
Från en stundande eklips.
Lyckliga! då kan ni gerna
Le åt tidens vexelgång,
Minnas mången cyprisk stjerna
I sin glans och nedergång.
Fåfängan är slaf af tiden,
Ej en god och redbar själ:
Väntad, nalkad och förliden,
Han, af glädjen ledd och friden,
Lyder alltid dess befäl.
Féiskt lätt och guldbevingad,
Skall han sväfva jemt kring er,
Helst när verlden minst det ser.
O! af edra barn omringad,
Sluten i en makes famn,
Nämnd med alla ljufva namn,
Lyckliga! det öfverväger
Hvarje namn af skön och stor . . .
Penseln då ej uttryck äger,
Men det rörda hjertat säger:
Se en maka! se en mor!

Till Lina.

Med en blomsterqvast.

Tag, Lina, dessa små, som våga
Att likna dig till hy och drägt!
Ej deras hemort efterfråga,
Nog af: de äro med dig slägt.

Ja, hvarje blomma är din frände:
Ty tryck dem alla till din barm!
Helt visst, om blommor afund kände,
De skulle vissna der af harm.

Ja snart, ej hvita mer och röda,
De luta sina hufvuden,
Och dufna bort och blifva döda,
Då du är hvit och blommig än.

Dock sälla de! Säll den, som ginge
På samma sätt från verlden bort!
Ack, blommor, att jag dela finge
Ett lif så sällt — om än så kort!

Till Lina.

Med ett stycke bomullsflor.

Du lyckliga bomull, som oskuld betror
Att vårda de unga behagen!
Dig kärleken spinner till finaste flor,
Att narra dem omärkt i dagen.

Men du, som med dem blir så nära bekant,
Du säger ej hvad du får skåda;
Du skyndar, som krage, att gömma så grant
Hvad du, som ett flor, bör förråda.

Du liknar den mur, som i heliga hvalf
Bevarar vestaliska tärnor;
Dit hinner den spejande dagblicken half,
Ej hinna de nattliga stjernor.

Men länge kring muren skall riddaren gå
Och ohörd och suckande prisa
De okända nunnor derinne, som få
Ej ens genom gallret sig visa.

Och länge skall älskaren smäkta så varm,
Förrän han törs tro, att han röjer

Ett hjerta, som småningom skönhetens barm
Till kärlekens altare höjer.

Men när, af förtjuserskan vinkad till lifs,
Till målet och segern han länder,
Och kysser den lönande handen, som trifs
Emellan hans bedjande händer;

Du lyckliga bomull, som oskuld betror
Att vårda de unga behagen!
Ack, göm dem ännu, göm i tredubbelt flor
De heliga, blyga behagen!

Till Dora.

I anledning af en sminkburk.

Ros och lilja, vackra äro båda
Af de färger, som naturen böd;
Vackra Dora! Hvarför vill du skåda
Rosen hellre hvit och liljan röd?

Hvarför vill du, i naturens dalar,
Bli den blomma utan lukt och lif,
Som, till flärdens köpta tidsfördrif,
Låtsar växa i de rikas salar?

Icke dig — jag ser din tafla blott:
Skickligt målad, hon i ögat sticker;
Men din lott är granna taflors lott,
Att det vackraste får heta smicker.

Nej, min Dora, låt dig ej bedras!
Konstens ljufva lögner snart försvinna;
Sanningen är menlöshetens grace,
Följeslagerska och vårdarinna.

Mindre retande, men mera skön,
Hon behagens eterneller danar;

Hon den mirten ger, till dygdens lön,
Som det oskuldsfulla hjertat anar.

På din kind, ditt änne, der ännu
Frid och oskuld leende sig spegla,
Läser jag din själ. — Säg, ville du
Detta öppna himmelsbref försegla?

Räds, att, när det bryts om några år,
Af den obestuckna spejarn tiden,
Ångern blott i skrynkans fållar står —
Borta äro oskulden och friden!

Nej, var täck, var skön, men utan svek!
Fråga källan, fråga spegeln gerna;
Var, i stadens sus och bygdens lek,
Ömsom Fröjas, ömsom Floras tärna!

Härma näktergalens lena drill,
Stjäl dig blommor från din broder våren,
Dansa som ett vestan om du vill,
Följd af hundra fjärilar i spåren!

O, men skym ej dessa klara drag,
Oskuldens och känslans vedermälen,
Som, i hvarje oförståldt behag,
Visa oss en transparent af själen!

Jag vill se ditt hjerta. — Jag det ser,
När naturen sjelf dess skiftning teknar,
På ett fält, som töcknas eller ler,
På en kind, som rodnar eller bleknar.

Jag vill tro ditt hjerta. — Jag det tror,
När jag vet, förvissad och betagen,
Att hvar känsla, som derinne bor,
Hvarken söker eller fruktar dagen.

Gif ditt smink till gumman! — Hennes ro
Må det bli, att, ur en månskensvilla,
Mysa åt de höfliga, som tro,
Att Guds gamla sol står ännu stilla!

Du kan synas hvad du är — och då
Är du skön och älskvärd nog, min Dora!
Tro, att intet se'n bör återstå
Till att vinna eller att förlora.

Du kan äga af dig sjelf den rätt,
Att på hjertat blomsterbojan trycka;
Af dig sjelf — och ej af en toilett —
Ditt behag, din seger och din lycka!

Charader till Julie.

Jag sade fordom, lugn och fri:
„Mitt *hela* är mitt *andra* bara“,
Men lugn och frihet var förbi,
När af din sköna blick, Julie,
Jag dömdes att mitt *första* vara.

* *
*

Hur ofta, på mitt *första* höjd,
Jag såg i framtids-perspektivet,
Och spådde glad och trodde nöjd,
Att du mig följde genom lifvet!
Hur ofta jag mitt *andra* lagt
Till allt hvad nå'nsin vackrast heter
Bland vackra franska epitheter —
Och dock om dig för litet sagt!
Men ack! mitt *tredje* snart skall fela,
Om med behagens envåldsmakt
Du längre pröfva näns mitt *hela*.

* *
*

Du renaste, skönaste *andra* i verlden,
Du skulle dock blifva det *första* med mig!
Och nu — hvad är högheten, lyckan och flärden?
Jag säger förtjusad mitt *hela* till dig.

* *
*

Ditt *första* med blyga behag
För mig i ditt *hela* du döljer,
Till dess i min hydda du höljer
Vårt bord med det *andra* en dag.

* *
*

Åt året det bättre skall bli;
Men nu, då mitt *första* är inne,
Mitt hjertliga *andra* du finne
Så godt som mitt *hela*, Julie!

Hoppet.

TILL LAURA.

Skall jag för så mycket skönt
Blick och känsla äga,
Men dock sucka obelönt,
Men dock dö förrän jag rönt
Hvad du mig vill säga?

O, visst bor inom ditt bröst
Echo't, som besvarar
Någongång min anderöst,
Och ett ord af himmelsk tröst
Åt min längtan sparar!

Underbara tjusningsbild,
Som min själ betager!
Om än evigt från mig skild,
Lika mäktig, lika mild
Du mig till dig drager.

Hinna, hinna skall jag dig,
Mig skall du tillhöra
Hel och ofrånskiljelig!

Lifvets eller dödens stig
Skall till målet föra.

På min ande ock en gång
Växa englavingar.
Jag dig följer, vägen lång,
Der du vid serafers sång
Mot Guds thron dig svingar.

Visa.

Lycksalig den, som, stödd på eget stop,
Till gäster inga gynnare behöfver;
Men dricker brorskål med dem allihop,
Och har ändå till slut buteljer öfver.

Lycksalig den, som, hungrig klockan två,
Ej väntar främmande, då han ser faten,
Och, när han gäspar, utan krus kan gå
Att taga sig en middagslur på maten.

Lycksalig den, som, fri ur tvångets band,
Kan, bäst han gitter, prata eller sjunga,
Och, när han bara fått en tår på tand,
Ej är så noga om en tand för tunga.

Lycksalig den, som får, med hjertlig fröjd,
En glad och god och egen gumma klappa,
Som är så nöjd när hon ser gubben nöjd,
Och säger: Drick och håll dig rolig, pappa!

Lycksalig den, som alltid lefver viss,
Att ej hans privilegium inskränkt blifver;
Ty glädjen blott är hans fideikommiss,
Och flit och dygder hans prerogativer.

Visa.

Ingen lager må kransa min hjessa,
Gruflig är hjelten, och skalden blek:
    Bardalek och vitterlek,
    Hvad äro dessa
Mot det nöjet att drufvorna pressa,
Mot den rodnande flickans smek?
    Mot de betungande
    Qvalens kraft
    Nyttjar jag, sjungande,
    Drufvans saft,
    Och, för den kommande,
        Hoppfulla dagen,
    Ser jag de blommande,
        Milda behagen.

Chor.

    Bardalek och vitterlek,
    Hvad äro dessa
Mot det nöjet att drufvorna pressa,
Mot den rodnande flickans smek?

Ingen hofgunst må böja min hjessa,
Dåra med färgade löftens svek:
　　Högas nåd och lyckans lek,
　　Hvad äro dessa
Mot det nöjet att drufvorna pressa,
Mot den rodnande flickans smek?
　　Mot de betungande
　　Qvalens kraft
　　Nyttjar jag, sjungande,
　　Drufvans saft,
　　Och, för den kommande,
　　　　Hoppfulla dagen,
　　Ser jag de blommande,
　　　　Milda behagen.

Chor.

Högas nåd och lyckans lek,
Hvad äro dessa m. m.

Inga statsvärf må tynga min hjessa,
Trycka min skullra, åt dem för vek:
　　Kungars gnabb, ministrars svek,
　　Hvad äro dessa
Mot det nöjet att drufvorna pressa,
Mot den rodnande flickans smek?
　　Mot de betungande
　　Qvalens kraft
　　Nyttjar jag, sjungande,
　　Drufvans saft;

Och, för den kommande,
    Hoppfulla dagen,
Ser jag de blommande,
    Milda behagen.

Chor.

Kungars gnabb, ministrars svek,
Hvad äro dessa m. m.

Sällskaps-sång.

Jag vill rusa, ryter hjelten,
Faran, fasorna emot:
Jag vill ljunga öfver fälten
Mellan tusen dödars hot,
Rusa, ljunga, storma, hugga,
Och, vid målet af mitt lopp,
Slumra i de lagrars skugga,
Som ur bloden vuxit opp!

Gyllne lyran vill jag föra,
Skalden ber till skalders gud,
Jag vill tjusa, lifva, röra,
Med orfeiska toners ljud;
Kring min hjessa vill jag vrida
En apollinarisk krans,
Och till sena åldrar sprida
Strålar af mitt snilles glans.

Jag vill mina skatter öka,
Gnäller Rufus, snål och tvär,
Väg till nya skatter söka,
Genom vånda och besvär.

Glädjen i min kista ligger,
Och han lefver blott af gull,
Derför jag af himlen tigger
Blott att få min kista full.

Jag vill visdomskällan dricka,
Knarrar filosofen Gräl,
Och vid midnattslampan nicka
Med en trött och törstig själ.
För att hinna genomleta
Vetenskapers vida fält,
Vill jag sträfva, strida, streta
Genom vakor, törst och svält.

Jag vill sjunga, jag vill dricka,
Älska, glamma, sjunger jag;
Sång och vänner, bål och flicka
Fästa glädjen vid min dag;
Och när aftontimman spänner
Skuggans flor omkring mitt tjäll,
Bål och flicka, sång och vänner
Trygga lugnet åt min qväll.

Jag vill äga, njuta, prisa
Vänskap, kärlek, vin och glam:
Hjeltar, skalder, rika, visa!
Jag ej hör till eder stam.
Eder lust och ära kosta
Blod och bläck, och svett och pust;
Älska, sjunga, glamma, tosta
Är min ära och min lust.

Vid en landtlig bröllopsfest.

Så vandren, unga två, att under alla öden
Hvarann förlyckliga och följa hand i hand!
Så svären inför Gud, att döden, endast döden
Skall slita ett så ljufligt band!

Frid vare öfver er! Man ej behöfver mycket
Af det som lyckan ger, för att bli lycklig här.
Blott man är nöjd med sitt, och vet ej af betrycket,
Och får en vän, som man har kär.

Ett hjerta, gladt och godt, förutan flärd och ränker,
Och nöjdt och anspråkslöst, och rent och oförstäldt,
Se det är mycket mer än alla lyckans skänker!
Se det gör vännens hjerta sällt!

I hafven detta fått. I kunnen trygge våga,
Att på Försynen tro, och bida, i dess skygd,
Er utkomst af er flit, er sällhet af er låga,
Er ära af er egen dygd.

Det är blott kärleken, som hjertan bör förena:
Allena kärleken, med öm och helig rätt,
Gör glädjen dubbelt ljuf — och kärleken allena
Gör sorgens börda dubbelt lätt.

O, akten den så grant, att åldern aldrig kyler
Den rena känslas eld, som gladde eder vår!
Se, kärleken är mild, han tål, han öfverskyler,
Och hvad han ger, han återfår.

Man ej på denna jord en englarenhet funnit:
Du är en menska sjelf, och menska blir din vän.
Var huld mot den du vann! Var nöjd, om den du vunnit
Är lika huld mot dig igen!

Bland all den hvardagsbrist, som vid naturen lådar,
Hvad ymnigt skäl till tröst och frid och tålamod,
När i en makas själ, likt Gud, en maka skådar,
Och finner, glad, att den är god!

Det skall ej svika er, I lyckliga, som knyten
De bästa hjertans band i dag med helig tro;
Mot ingen lånad glans er hyddas ro I byten,
Och edra hjertans egna ro.

Så vandren, unga två, att, under alla öden,
Hvarann' förlyckliga och följa hand i hand!
Så svären inför Gud, att döden, endast döden
Skall slita ett så ljufligt band!

Till en vän.

Efter en sjukdom.

Du, som — af vänskapens förtrogna stjerna
Ledsagad öfver kullen, som sköt fram
Emellan oss, förgäfves afundsam —
Ur glada vänners aftonlag, så gerna
Och ofta, smyger till en plågad vän,
Som ej betalar ditt besök igen!
Snart, o det vet jag! skall du åter komma,
Då vill jag ge dig denna enkla blomma.

Jag äger några vänner. Deribland,
Jag vet, jag äger dig i alla skiften,
Jag vet, att denna varma, räckta hand
Mig räckes än i skymningen af griften.
På skilda håll, i samma tänkesätt,
Vi ammades — tills vägen skulle vandras
Hvart steg i bredd, så snart, af medfödd rätt,
Den enas själ tillegnat sig den andras.
Vi råkades — och visste båda strax,
Att våra hjertan voro anförvandter,
Förbundet ej behöfde underpanter:
Det var som redan knutet fordomdags,

Det var som, när, i oförväntadt möte,
En broder, från sin vallfart återvänd,
Sin broder öfverraskar, och blir känd,
Och sjunker gråtande emot hans sköte.

Väl mig! jag aldrig jägtades till språng
Af stora anspråk i de storas trappa;
Med lyckan dref jag aldrig rättegång:
För svag att vinna — och för stolt att tappa.
Barn af en stackars far, som, led från led
Af bara bönder sina anor leder,
Jag trädde, som min egen lyckas smed,
I verlden med ett ärligt prestbesked,
En varm välsignelse och rena seder,
Och eljest ingenting att pocka med.
Ty är jag lugn, när andra kappvis löpa
På lefna'ns stora marknadstorg omkring,
Jag vet förut, jag äger ingenting
Att köpa för — och ingenting att köpa.
Med invisning i hand, med fjesk och spring,
De kräfva ödet, som förnämt betalar
En påstådd skuld, och immerfort förhalar
En fordran, innestående se'n sist:
Då är jag sorglös, ty jag är *gratist*,
Och, gömd och nöjd, som sparfven i sitt näste,
Jag harmas ej, ifrån mitt lilla hörn,
Att örnen sväfvar upp mot molnens fäste;
Ty sparfven vet väl, att han ej är örn.

För mig blef lyckan derföre en gåfva,
Förlänt som gunst, ej utbetald som rätt.
Jag granskar ödena på detta sätt,
Och ser dem hålla mera än de lofva.

Hvi blef den späda, fjerran tidens flärd,
Bevakad af den ammande naturen,
Och tryggt, ur dalen, i en vådlig verld
På hennes moderliga armar buren?
Hvi, framför mången mig den lott beskärd,
Att kunna, sjelf i nödens skola lärd,
Förstå af nödens tårar tungomålet,
Och känna ock i *andras* hjertan stålet?
Hvi fördes jag till kunskapstemplet opp,
På banad stig — hvi löstes ögats bindel
På lagom höjd, att jag, förutan svindel,
Fick se min pligt och ana till mitt hopp?
Hur blef jag, undan vindkasten om våren,
Så varligen ledsagad uti spåren
Af sångens väna mö — till Tiberns strand,
Till Hæmi dalar eller Tempes trakter,
Der, leende, hon nedlät sig ibland,
Att sätta lyran i en ovan hand
Och lära mig dess första enkla takter!
Hur, genom många helsosamma prof,
Till känsla af mig sjelf, af mitt behof
Och mina likars — lik den lätta svanen,
Jag flyttades från kust till kust — och fann,
Inunder vallmarströjan som kraschanen,
Densamma — alltid samma *menniskan!*
Och sedan, undan sorlet utaf tiden,
I dess bestyr för litet slug och djerf,
Fick mig en ostörd vrå, ett älskadt värf,
Gjordt för betraktelsen och sinnesfriden!
Ack! på en ändå ofta ojemn stråt,
Som slingrar sig bland sorger och försåt,
Hur mötte ej den hulda vänskaps-anden,
Hur kom han ej och ledde mig vid handen,

Och gaf mig mod, och stillade min gråt!
Hur vann jag ej, i sällskap med de goda,
Allt mer med verlden och mig sjelf tillfreds,
Allt mer den rätt att anspråkslöst förmoda
Mig vara värdig deras syskonkrets! . . .
Så frågar jag mig mången gång, och tänker
Hur rik jag är! Jag blickar då mot skyn
Med rörelse, och tackar den Försyn,
Som, fogande min lefnadskedjas länker,
Mig lyckan i förnöjsamheten skänker.

O du, min vän, som, under glädjens dar,
Så troget följde mig, och dröjer qvar
Med samma trohet vid en sjuklings läger!
Du, som af ingen letad undflykt rycks
Ifrån min sida . . . förrän ögat lycks,
Och handen, domnad, intet uttryck äger,
När, af din varma hand, för sent, hon trycks:
Som gör kring Pindens ängd så mången resa,
Att söka blommor utaf lukt och glans,
Som titta upp bland snön, men späda, glesa,
Och tyckas längta efter sol och ans;
Och, när du hunnit knyta hop din krans,
Då är du nöjd — då, mera säll än hjelten
Af rika segerbyten, hastar du
Att fägna enslingen, som blott ännu
I år hört *talas* om de glada fälten . . .
Och torkar, lätthändt, febersvetten af,
Och ger dig sjelf åt stapplaren till staf.
Lik engeln åt en vacklande *Tobias*,
Och lofvar återse mig snart härnäst,
Och lofvar reda till en glädjefest,
När jag ur fängelset af Maj befrias:

O du! Du väntar intet mer af mig;
Jag tackar Gud för skänken utaf dig.

Kom, broder! — Redan, förd på milda flägtar,
Den unga våren lägger doket af
Och vinkar — med en englahand, som mäktar
Att välta stenen från naturens graf —
Han vinkar oss . . . O, var ännu min staf!
Dit vill jag, på den ålderstigna klippan,
Att helsa solen i sin morgonprakt,
Dit vill jag, i den stilla dalens trakt,
Att välkomna min vän, den blyga sippan . . .
Led mig! det stora templet öppet står,
Och jag vill offra — offra glädjens tår!
Än, lik det späda barnet, jag försöker
De första fjäten, vågande och svag;
Men våren, vänskapen och friden öker
Min styrka och mitt mod för hvarje dag.
Snart räcker jag en liflig hand och talar:
„Än dröjer lifvets Maj! I lugna dalar
„Vi svärme kring och utså hoppets frön.
„Om sommarn hjertats löftesbref betalar,
„Om hösten mödans heta svett hugsvalar,
„Vi vete ej. Men låt oss tro en lön,
„Som bergas kan, hvart ödena ock hvälfva,
„Af ädla sinnen, varaktig och skön;
„Ej lyckans skänk, men skänken af oss sjelfva!

„Den skatt, du fann, ditt hjerta kallar den
„Sin egendom. — Bedrag dig ej, min vän!
„Den tillhör slumpen, flärden — eller griften:
„Fort eller sent de kräfva sitt igen,
„Fort eller sent, ur sälla drömmars skiften

„Du spritter häpen, saknande din skatt . . .
„Att sucka se'n den hela långa natt!

„Nej, du — ej slaf af öden eller tider —
„O, tankens sanning! Bloss, som klarhet sprider
„Kring lefna'ns töcknar, och ej släckes ut
„I grafvens natt! — Och du, fast hjertat lider,
„Förtrogna lugn med dygdiga beslut!
„Och du, allhägnande och himlaburna,
„Som räcker lifvets pilegrim din hand
„Från lifvets morgon till dess aftonrand,
„Och sist med blommor lindar om hans urna:
„O vänskap! kom, med sångmön i förbund,
„Lär oss att varsamt njuta glädjens stund,
„Att tåligt nöjas, äfven den förutan,
„Och tacksamt minnas, att vi äge qvar,
„När lyckan sina skänker återtar,
„Etuden, friden, vänskapen och lutan!“

Enslingen.

Yra nöjen! faren väl,
Tysta skuggor! sägen,
Om I för en jagad själ
Än en fristad ägen?

När mig lyckan går förbi
Och ej mera känner,
Trogna skuggor! ären I
Ännu mina vänner?

Gömmen mig i eder famn,
Gömmen grant derinne
Mina dagar och mitt namn
Och min ungdoms minne!

I en verld, så kall och tom,
Intet är att vinna:
Lären mig en rikedom
Hos mig sjelf att finna!

Lären mig att blifva god,
Ej att lycklig blifva,
Och mitt bröst till tålamod,
Mer än glädje, lifva!

Nöjd med ödenas beslut
Om min lefnads gåta,
Hvad jag ej kan reda ut,
Må jag ej begråta!

Främmande med flärdens dån,
Med sig sjelf förtroligt,
Må mitt hjerta, här i vrån,
Klappa nöjdt och roligt!

Må jag sjunga här i ro
Den förlänta stunden,
Liksom fågeln i sitt bo,
Inskränkt, men ej bunden!

Ingen mäktig sångens gud
Till min lyra lyssne!
Sänke hon då strax sitt ljud,
Sänke hon och tystne!

Men om någon oskuldsvän,
Någon bygdens tärna
Hör min röst, och känner den,
Höre hon mig gerna!

Läre hon min enkla sång,
Och, bland systrars skara,
Låte echo någon gång
På dess toner svara!

En moder

till sin fjortonåriga dotter.

Vattnade af glädjens tårar,
Under lofvande behag,
Liljorna af fjorton vårar
Vecklas ur sin knopp i dag.
Ingen storm den brodden brutit,
Hvars frön jag sådde så rörd,
Hvart frö har sin blomma re'n skjutit,
Hvar blomma bebådar en skörd.

Flicka, sväng dig än i dansen!
Men af stilla dygder bind
Kring ditt klara änne kransen!
Låt dem glöda på din kind,
Att, med kransen oförvissnad,
En årstid, mulen och kall,
Du må, utan saknad och hissnad,
Hemvända då balen är all!

Höje oskulden och friden
Sången från din purpurläpp!
Rodnande, som Kastaliden,
Stäm klaveret, harpan knäpp!

Lek på duken med din pensel,
Men blyg, men vettig och fri,
Att englarne än draga känsel
På systern, då Maj är förbi!

O! med blickar aldrig skygga
För din hulda mammas blick,
Och med steg så oskuldstrygga
Som de steg du hittills gick —
Vandra menlöst fram din bana!
Var god, att du må bli skön,
Och, älskvärd af dygdernas vana,
Sök icke, men tro, deras lön!

Under lifvets sorl och hvimmel
Äg dig sjelf — och hoppet äg,
Att deruppe är en himmel,
Och härnere blott dess väg!
Och, om hjertat visar vägen,
Skall himlen bli, till din tröst,
Ej endast deruppe belägen,
Men äfven i oskuldens bröst.

När den tysta tåren bäfvar
I ditt öga, vid min graf,
Och min ande stilla sväfvar
Kring de barn jag öfvergaf,
Må i ömt förvar du taga
Mitt namn och minnet af mig,
Och må mina råd dig ledsaga
Tills åter jag omfamnar dig!

Sång

till min vän Moberg. *

Tag lyran och sjung,
För pris, ej af granskande snillen,
Sjung, sångmö, för vänskapens ljufvare pris,
Den man, som, af åldrarna pröfvad och vis,
Är glädtig och ung
I ungdomens glädtiga gillen!

Du ädle! ditt bröst,
Ditt bröst var ock öppet för smärtan,
För lidandes smärta, din egen du glömt:
Det vittnar mitt hjerta, uppriktigt och ömt,
Och sanningens röst
Får echo från hundrade hjertan.

Hvad? blef ock din lott
Att otack af menniskor smaka?
Det ömmar ditt hjerta, men stör ej din ro:
Du vandrar din bana i ära och tro,
Och önskar dem godt,
Och helsar dem vänligt tillbaka.

---

* Lektor vid Carlberg.

Mot öden och år,
Af pligten beredde du trösten;
Med glädje och mod ibland mödorna förd,
Du sjungande bergar din höstliga skörd;
För ungdomens vår,
Du ville ej bortbyta hösten!

Ur stillhetens famn
Du drog ej, i fåfäng förtröstning,
Till templet för äran, med titlar och band:
Förtjensterna förde dig sakta vid hand,
Och skrefvo ditt namn
På lotten med enhällig röstning,

Din ålderdoms krans
Är flätad af dygdernas minnen.
Med mödor och offringar, värdige man!
Du sökte ej skatter, du sökte och vann,
Ej höghetens glans,
Men friden — och tacksamma sinnen.

Din minnesvård res
I hjertan af bröder och vänner,
Hvars väl du bereder, hvars glädje du gör,
Och frågar ej hvem som dig lönar derför!
Men lönaren ges,
Och lönen ditt samvete känner.

Lycksalig af den,
Den lön dig ej tiden beröfvar,
Lef länge, och lär oss att nyttja vår dag,
Att gråna med ära och frid och behag!

O, lär åt din vän
En konst, som du äger och öfvar!

Sent må ur vårt lag
Du vinkas af aftonens stjerna!
Men, broder, när afskedets bägare räcks,
Då skola dig vännerna följa till vägs,
De skola en dag
Dig söka der hemma så gerna!

Fantasi.

Jag tränges ej bland dem, som der i branten stoja
För ära och för gull!
Jag har en vän — jag får en maka och en koja,
Och tårar på min mull!

Att, gömd för verldens blick, men kär för mina kära,
Åt nyttan ge en skärf:
Det vare allt mitt gull, det vare all min ära,
Och lifvets alla värf!

I någon stilla nejd kanhända tjället röjes,
Der jag får andas fritt;
I något stilla bröst kanhända hjertat höjes,
Som klappar emot mitt!

Hvar klappar det? O hvar? ... Hvar går den huldgudinna,
Vid hvilkens trogna hand
Min hand skall kedja sig, och mina dar förrinna
På dödlighetens strand?

Hvar andas tjuserskan? Hvar dväljs den englablida,
I hoppets fjerrglas sedd,

Som, utmed tidens elf skall vandra vid min sida,
Ledsagande och ledd?

Månn' ej ett stilla moln på hennes panna simmar,
Ett morgonrodna'ns moln?
Månn' ej i hennes blick en perldagg ofta glimmar,
Likt den i blomsterskål'n?

Månn' icke hennes kind, af helsan endast sminkad,
Med rosens purpur stänks?
Månn' icke hennes själ, af månen ofta vinkad,
I ljufva känslor dränks?

Öm utan veklighet, och glädtig utan yra,
Och utan anspråk vis,
Månn' icke någon gång hon lyssnat till min lyra?
Ack, blefve hon dess pris!

Ack, blefve hon dess pris! För henne vill jag sjunga,
För henne blomster strö,
För henne utan knot fördraga dagens tunga,
För henne gerna dö!

Försakelsen.

Viens, je me livre à toi, douce melancholie!
DELILLE.

Vinka, glädje, vanskligt trofast!
Flyktiga nomad! i verlden
Slår du upp ditt tält ibland;
Men der blef du aldrig bofast,
Alltid färdas du, och färden
Bär till obekanta land.

Äfven jag böds in i tältet,
Tömde glädtigt nektaskålen,
Utan fruktan att bedras;
Likväl står jag nu på fältet,
Utan skugga emot strålen,
Utan värn mot stormens ras!

Sällheternas minnen smärta,
Sällheternas hopp bedraga,
Deras njutning är en dröm.
Säg mig, du som har ett hjerta!
Måste icke menskan' klaga,
Att dess själ blef god och öm?

Undan flärden eller döden,
Hvarför mäktar hon ej berga
Något dyrbart föremål?
Hvarför, mot de grymma öden,
Som dess skörd i brodden härja,
Har hon ej ett bröst af stål?

Hvarför, lik den lätta slupen,
Än på svällda vågors bränning,
Än i afgrundernas famn,
Skall hon vräka öfver djupen,
Utan ledning, utan känning
Af en efterlängtad hamn? . . .

Jo, min hamn, mitt mål jag känner —
Hamnen i den stilla grafven,
Målet på dess andra strand.
Stilla sorger, mina vänner!
I mig lotsen öfver hafven
Till ett lyckligare land.

Vandren gerna vid min sida,
Kommen att min själ fullkomna
Under pröfningarnas år!
Härligare skall jag strida,
Roligare skall jag somna,
När min aftontimma slår.

Menskan klagar, då hon lider,
Men hon höjes, hon förkofras,
Hon blir god och känslofull.

Heta äro qvalens strider,
Men den ädla malmen sofras
Genom elden, och blir gull.

Mellan ömma sorger sliten,
Lyckans råd hon ej behöfver
För att tänka sant och stort,
Mer och mer blir jorden liten,
Himlen klarnar upp deröfver,
Lidandet är himlens port.

Som, vid höstens början, dagen,
Skönare än alla vårar,
Ljusnar fram bland milda regn,
Så, af himmelsk kraft betagen,
Småler själen genom tårar,
I den stilla sorgens hägn.

Fast ej middagssolen blänker,
Helsar likväl aftonstrålen,
Vänligt leende och klar,
Medan hjertat tacksamt tänker
På de dyra föremålen,
Som det ännu äger qvar.

Mera talrika, men smärre,
Mera spridda, mindre njutna,
Medan dagen strålar än,
Bli de större, bli de färre,
Tätare till hjertat slutna
Mot den skumma aftonen.

Vänskap, vishet, väna luta,
Som bland sorger vägen banen!
Tåld och nöjd i ert förbund,
Skall jag rätt min lefnad njuta,
Skall jag, sjungande som svanen,
Möta min förvandlings-stund!

Gummans råd.

Du flicka, som dansar på blommor, och tror
Att vägen skall alltid bli sådan!
Tag mot några råd af din erfarna mor,
Förrän du blir vis utaf vådan!
Nog ser jag du kan båd' katches och gavott,
Och myser så slug i din näpna kapott;
Dock ville jag se, hur du läxan förstod,
Som lärde: *Var glädtig och blygsam och god;*
Ty vara det rätt,
Min flicka, det har sina sidor.

Min flicka! *var glad;* men i nöjenas dans
Låt ärbarhet anföra ringen;
Det glädtiga suset är älskligt, med sans,
Men urväder älskas af ingen.
Att aldrig ha roligt, der allvare rår,
Och hålla konselj uti vinklar och vrår,
Och koxa kring laget och tassla i mjugg,
Och blott öppna munnen till skratt eller hugg,
Det vittnar helt visst
Om lyten i hjerna och hjerta.

Min flicka! *var blygsam;* men icke så blyg,
Som vore hvart öga dig vådligt!
Låt rodnaden skrifva ditt oskulds-betyg
Beskedligt, men icke gunådligt!
Ty göra åt roliga gossar grimas,
Och skutta på dörr'n för en halfqväden fras,
Är tillgjordt, min vän! eller ock ser det ut,
Som skulle du ej töras höra till slut —
Nog tro de ändå,
Att du är en dotter af Eva.

Min flicka! *var god;* men dig stålsätt ibland
Mot älskarens suckar och eder!
Besvara ej genast hans tryckande hand,
Och bönhör ej straxt, då han beder!
Hvad du ger till skänks, det värderar han minst,
Och bortkastar ofta en lättfången vinst.
Nej, låt honom komma och låt honom gå;
Han kommer nog åter på slutet ändå,
Och kommer han ej,
Så låtsa ej om, att han saknas!

Svärmeri.

Hvem är du, o tärna,
Mot hvilken så gerna
Jag räcker min famn?
Som lofvar — och sviker,
Och vinkar — och viker!
Hvad har du för namn?
Du ofta besjungna,
Som kommer att lugna
  Mitt stormiga hjerta
I sällhetens hamn!

Kom, sångmö, att röra
Min harpa och höra
Min landtliga sång!
Kom, engel, att skydda
Min bortgömda hydda
Från oro och tvång!
Kom, blyga och blida,
Och gå vid min sida,
  När natten förvillar
Min ensliga gång!

När sorgen mig sårar,
Med blandade tårar
Förljufvar du den;
När lyckan mig söker,
Du delar och öker
Dess fröjd för din vän;
När qvalen och åren
Mig böja mot båren,
  Du kysser mig sakta
Till lifvet igen!

O, fly ej! O bida!
Se, timmarna lida,
Och solen begrafs!
O, skänk mig ett möte,
Så huld åt mitt sköte
I drömmen du gafs!
Du nalkas — jag lyssnar;
Du talar — jag tystnar;
  Din gång är sefirens,
Din röst en serafs.

Men, flyktiga flamma!
Du var ej densamma,
Som log i min famn.
Än frågar jag häckar
Och klippor och bäckar:
Hvad har du för namn?
Du ofta besjungna,
Som kommer att lugna
  Mitt stormiga hjerta
I sällhetens hamn!

Hymené.

Vid C. P. Hagbergs och Erica Hisings bröllop.

Jag är lycklig, jag är ung,
Kärlek vill jag sjunga;
Sjungen kärlek, hjertats kung,
Lyckliga och unga!
Innan åldern, tung och vis,
Kommer med besvären,
Sjungen i förenadt pris
Våren och Cytheren!

Helsen, vid min lyras slag,
Dem, som med hvarandra
Hand i hand från denna dag
Genom lifvet vandra:
Ynglingen, hvars tro är värd
Flickans tro i döden,
Önsken dem en lycklig färd
Genom lifvets öden!

Han, i nyttans tunga spår
Sträfvande och trägen,

Skall gå fram, der mödan sår
Tistlar öfver vägen,
Bära lugn, vid andras väl,
Sina pligters börda,
Och med samma lugna själ
Verldens otack skörda.

Hon, i gratiens lätta gång,
Skall vid sidan sväfva,
Och med lek och dans och sång
Alla sorger häfva,
Göra vägen lätt och kort,
Och så ofta stanna
För att torka svetten bort
Från den tröttes panna.

Han skall, på en vådlig höjd,
Ställd i ryktets dager,
Ofta böta hjertats fröjd
Åt sitt snilles lager,
Vaka för ett namn, att se'n
Afundas och äras,
Och, lik midnattslampans sken,
Lysa och förtäras.

Hon, i huslighetens krets,
Skall sig ärad tycka,
Med sin makes lof tillfreds,
Lycklig af hans lycka.
Nöjd och treflig på sin plats,
Skall hon ej förtryta,
Om hans tjäll i ett palats
Aldrig sig skall byta.

Han skall vara, hvart det bär,
Billig, men ej blödig,
Anse, då han rätt begär,
Nåden öfverflödig.
Han skall äga kraft och mod
Att för sanning strida,
Hellre våga gods och blod,
Än förtrycket lida.

Hon skall, vara from och huld,
Och, med blödigt sinne,
Plåna orättvisans skuld
Evigt ur sitt minne.
När ej agget henne spar,
När betrycket sårar,
Skall hon äga till försvar
Tålamod — och tårar.

Han skall skyddande och stark,
Leda jemt sin kära,
Henne på en ojemn mark
Uti famnen bära,
Aldrig bli för vis och lärd,
Och, af litet joller,
Litet prål och litet flärd,
Göra protokoller.

Hon, på gamla verldens sätt,
Skall hans drägt bereda,
Laga till hans bästa rätt
Och hans hvila freda.

Liksom rankan kring sitt stöd
Trygg och trogen lindas,
Skall hon uti lust och nöd
Vid hans hjerta bindas.

Så skall makars trohet bli
Fast och ljuf till döden,
Deras färd ett lustparti
Genom lifvets öden!
Så skall glädjen hvar minut
Vandringen försköna,
Så skall friden, vid dess slut,
Mödorna belöna!

Huslig sällhet.

Imitation från The Seasons af Thomson.

---

ndaste lycka, sällaste lott af alla på jorden,
yckliga makars lott, dem blida stjernor förena,
na till hjertan och öden och väsen, innerligt, evigt!
[enniskobuds för själen främmande, nyckfulla stadgar
änna de ej, behöfva de ej. Vår moder naturen
jelf med huldrik försorg, till sköna, eviga samljud
onerna gaf åt älskande bröst, och med harmoniens
osende band slöt om de sväfvande yra begären,
om förlikte sig der, och blefvo kärlekar alla.
[en, af behagen ammad, och ledd af inbördes aktning,
ympatiens dotter, den mildare vänskapen, virar
'ishetens oupplösliga ked kring rosende bandet.
[är, med förtroliga blickar, med stilla tryckande händer,
'alar ömheten, och förstår, den lifliga känslans
)utsägliga språk. Ännu ej yppad af orden,
)nskningen möts af huldhetens förekommande omsorg,
'iljorna smälta ihop, och kärleken lefver af kärlek.

Låt en barbar, då han den sköna, gråtande flickan,
såld af en sniken far, till offeraltaret släpat,
'älja i fruktan långsamma dar och rolösa nätter;

Han har sitt öde förskyllt. Låt österns fräcka tyranner
Stänga från dagens ljus, till rof åt brånadens vilda,
Obesvarade lust, vår lefnads englar, och sköfla
Skrämda slafvinnors kränkta behag, till vämjelig mätthet!
Friheten blott, i älskande bröst, ger kärleken värde,
Böjelsen helgd och pligten behag. Med växande tillit
Sluta de sig till hvarann, beslägtade lediga hjertan,
Blifva de allt för hvarann, i jemn och lika förtjusning,
Utan fruktan och ledsnadens qval. O säg, hvad är verlden,
Verlden för dem, och allt dess tvång, dess glitter och all dess
Larmande, toma lust? Ty allt hvad bildningen diktar
Ädelt och högt, allt skönt, allt godt, som hjertat sig önskar,
Famna de om i hvarann. Men öfver skönhet i värde
Är denna själ, denna blick, som själen skiner igenom,
Klaraste spegeln af allt hvad sällskapsresan förljufvar,
Godhet och sanning, och vettets behag och oskuldens glädje:
Rikaste skänker af Allfadrens hand åt dygdiga makar.

Se, mellertid från kärligt sammanväxande stammar
Skjuter så mången telning fram. På blommande stänglar
Dageligdags en knopp springer ut, som skiftande röjer
Fadrens adliga dyrd och modrens lockande fägring.
Hastigt ur sinnenas dröm den späda menniskoanden,
Undersam, girig på vett, spritter upp, och famlar förlägen
Efter ett ledande ljus i tankens skymlande gryning.
Ljufliga kall! att nu, med undervisande joller,
Lekande allvar, veckla den vaknade själen ur lindan,
Utstaka sanningens väg för känslans gång och begreppets
Osäkra blick, och häget och ömt i menlösa hjertat
Nedlägga frön till ädla beslut och framtida dygder!

O hvilken fröjd förunnad åt er, I sälla på jorden!
O huru skön, huru hög, huru namnlös! O huru ofta

Till Malla Silfverstolpe,

född Montgommery. *

Goda Malla! Åren flögo,
Vindar blåste och sig vände,
Vårar sina löften lögo,
Heta sommarsolar brände;
Hjertats blod, som iglar, sögo
Jordens tunga vedermödor,
Och af alla höstars grödor
Var ej mera oförhärjadt,
Mera ej åt vintern bergadt,
Än en vissnad minnets blomma,
Och den torra, nakna, tomma
Verklighetens bröd af bark;
Men vid slutet utaf loppet

---

* Hon hade, såsom okänd, tillskrifvit författaren med begäran att erhålla en afskrift af skaldestycket *Första Uppfostringen.* Detta bref besvarades af skalden med det i närvarande samling upptagna poëm: *Till den Okända*, hvilket först infördes i Stockholms-Posten (1805). Flera år derefter gjorde författaren den vördnadsvärda brefskrifvarinnans personliga bekantskap, hvilken grundade ett vänskapsförhållande, som först af döden upplöstes. Af Öfverstinnan Silfverstolpe, som bebodde erkebiskopshuset i Upsala, erhöll Wallin, under sin sista sjukdom, den ömmaste systerliga omvårdnad, och hans ögon tillslötos af hennes vänskapliga hand.

Qvicknar än den hulda blomma,
Och, likt balsampoppeln, hoppet
För den pröfvade och fromma
Spirar upp från samma mark.

Som en röst ur andeverlden
Mig din morgonhelsning mötte,
När jag (nu den gamle, trötte)
Ung och glad begynte färden.
Okänd hette du, men hörde
På de toner, som den rörde
Utur skuggan till dig sände,
Att han väl ditt hjerta kände.
Tretti år försvunnit sedan,
Tretti gånger drifvan smälte;
Tiden mången grafsten sedan
Öfver våra kära välte.
Nu han stundar, lifvets qväll.
Ljusets vagn mot vestern rullar,
Men af spillror från det flydda
Vill jag, mellan griftekullar,
Bygga mig en aftonhydda,
Reda till ett bön-kapell.
Möt mig der, och räck mig handen
Till *god afton*, skänk den fröjden
Åt en seglare, som farit
Länge nog på stormigt svall;
Låt oss på den lugna stranden
Glade minnas det som varit,
Och, med tanken vänd mot höjden,
Vänta det som komma skall.

———

Afskedsblick

TILL

Gestrikland, Helsingland och Dalarne.

(Efter en vandring derigenom, sommaren, år 1837.)

Gröna och stilla dalar!
Blå och skyhöga berg!
  Aldrig går ur mitt sinne
  Edert vänliga minne,
  Eder lifliga färg.

Kyrkor, som liljor hvita,
Kronan lyfta mot skyn;
  Gårdar, som smultron röda,
  Titta ur åkrars gröda,
  Blänka från skogars bryn.

Nu det ringer, och skaror
Hvimla i högtidsskrud;
  Ilande båtar hölja
  Woxnans och *Ljusnans* bölja,
  Följa det kära ljud.

Dala-elfver och ängar
Skimra i söndagsprakt,
  Siljans glänsande spegel
  Krusa vindar i segel,
  Klappa åror i takt.

Herrans sabbat är inne,
Ljuflig, fast den är kort,
  Bjuder gamla och unga,
  Lär dem ur hjertat sjunga
  Alla bekymmer bort.

I det frälsande namnet
Böjas hjessor och knän;
  Här sin rikedom samla
  Både unga och gamla,
  Och den följer dem hän.

Kärlek till Gud och nästan
Och en konung så god,
  Flit och förnöjligt sinne
  Och, när nöden är inne,
  Böner och tåligt mod.

Lifvet, klart eller mulet,
Sedan så vänligt ler,
  Tacksamt bär det sin lycka
  Och dess sorger ej trycka
  Själen i stoftet ner.

Sälla herdar, som vakten
Här eder Herras hjord,

Och med rörelse tolken
För de lyssnande folken
Mästarens sköna ord!

Här enfaldighets visdom
Ordets mening förstod;
Fåglar i högchor sjunga,
Liljor med ödmjuk tunga
Hviska: *Herren är god!*

Göt han i goda tider
Sin välsignelse ner,
Härligt stämden I fröjden
Honom, som bor i höjden
Och till det låga ser.

Böd han i hårda tider:
Tröster, tröster mitt folk!
Ljufligt talten I trösten,
Och han kändes, den rösten,
Såsom himmelens tolk.

Sjelfva nöden då lyfte
Hjertat från jorden opp,
Och hvar gång han besökte,
Han ock styrkte och ökte
Mod, förtröstan och hopp.

Så af ålder det varit,
Så skall härefter ske,
Målet dock hinnes, bröder!
Antingen oss här stöder
Stafven *lust* eller *ve*.

Hvilketdera han heter,
Stöde han oss och dem
Hvilka oss Herren gifvit,
Genom pelegrims-lifvet
Till vårt fädernehem!

Der vi stämme vårt möte...
Bröder, i verlden här
Aldrig råkas vi alla;
Men — vi Gud oss befalla,
Han förenar oss *der!!*

Vestmanno-Dala-sång.

Vivant Vestmannias
Samt Dalekarlias
Urfält och berg!
Tarflighet närde oss,
Moders-ord lärde oss,
Fars-arf beskärde oss
Muskler och merg.

Härligt i Westmanland
Frodas kring Mälarstrand
Blommor och bröd;
Härligt i Dalarne
Löfva sig salarne,
Och källarsvalarne
Frusta af mjöd.

Ner till de slätterna
Blickar i nätterna
Månen så huld.
Rikt på de lunderna,
Alla de underna,
Strör i dagstunderna
Solen sitt guld.

Der varar ärlighet,
Gästfrihet, kärlighet,
Utan all rost
Malm bor i grufvorna,
Smultron på tufvorna;
Dit bära dufvorna
Kärlekens post.

Fader och mor och mö
Bo vid den blanka sjö,
Bo i den skog,
Tala om älsklingen,
Dagligen, hjertligen,
Längta att se igen
Hoppet, som log.

I hvad af dig beror,
Svik ej den på dig tror,
Vörda de tre!
Så hafva fädren gjort
Urminnes i vår ort;
Låt det ock varda spordt
Kommanderne!

Flit bräcker mödans skal,
Kraft genom berg och dal
Bryter sin stråt.
Godt samvet ger godt mod,
Godt arbet lycka god,
Trampar på drakablod,
Lögn och försåt.

Känn hvad du bör och tål!
Fatta ditt lefnadsmål
Varm som en bön!
Glad som en morgonpsalm,
Ryck så mot dagens qvalm,
Kämpa för segrens palm,
Vinkande skön!

Ljuf som ett serlaregn,
Komme i englahägn,
Frid till ditt tjäll!
Om minnet åt dig ler
När du tillbaka ser,
Hoppet dig handen ger
När det blir qväll.

Dalkarls-skålen.

(Svearne fordomdags etc.)

Drickom den vänfasta
Dalkarlens skål!
Vänner han gerna
Ser kring sin bål.
Hjertlig och fri
Ståndar han bi
Så uti nöd
Som uti gamman
Intill sin död.

Drickom den handfasta
Dalkarlens skål!
Pröfvar du armen
Är den af stål.
Den ej vill rätt
Sköter han lätt,
Den ej vill gå
Ärliga vägar
Kramar han blå.

Drickom den bergfasta
Dalkarlens skål!
Faror han möter,
Mödor han tål.
Lamm uti frid,
Lejon i strid;
Så ser han ut,
Stödd vid sin spade,
Eller sitt spjut.

Sång

BLAND ERKE-STIFTETS I HUFVUDSTADEN TJENSTGÖRANDE PRESTER,

den 29:de November 1837.

(Dem tillegnad.)

Äradt vare deras kall,
Som i lärdomen arbeta
Och i tidens natt och svall
Visa att de vägen veta,
Lära verlden ljus och dygd,
Så med gerningen som orden,
Nit för konung, lag och bygd,
Och en himmel öfver jorden!
Äradt vare prestens kall!

Högsint vare deras hug,
Lyftad öfver flärd och yta!
Hvarken smicker eller trug
Deras ädla kraft må bryta!
Lyssnande till himlens röst,
Mensklig ordning undergifna,
Bäre de i samma bröst
Guds och likars rätter skrifna!
Högsint vare prestens hug!

Stilla vare deras gång!
Bland de larmande i tiden,
Deras tal och deras sång
Ljude kärleken och friden!
Fruktrikt, om ock obemärkt,
Deras verk sitt upphof prise,
Och till den, som kraften stärkt,
Tacksamhetens frågor vise!
Stilla vare prestens gång!

Fröjdfullt vare deras mod!
Ej för lyckan må de slafva!
Tänke, deras sak är god,
Derför må den framgång hafva!
Verldens gunst ej söke de,
Ej sin vinst af andras skada,
Vilje dem blott goda se,
Och se'n glädjas med de glada!
Fröjdfullt vare prestens mod!

Fridfull vare deras lott!
Motgång må dem ej bedröfva,
Ty af den, som ger allt godt,
Få de väl hvad de behöfva.
Friden styre deras lopp,
Så de ungas som de gamlas,
Tände hoppets fackla opp,
När till fädren de församlas!
Fridfull vare prestens lott!

Höbergningen.

Hör hur i marken det skrattas, det sjunges, det bölas!
Hvarje har fått sitt bestyr, och ingen vill svika.
Flickor med räfsor, gossar med liar, oxar med hölass
Hafva sin olika ton, men glädjen är lika.

Glädjen står högt upp i tak, och är årlig och allmän,
Vexlar med arbete om, och arbetet löner.
Sommarn med blomstren, hösten med axen, julen med halmen,
Hvar med sin yfviga krans sig gladeligt kröner.

Hösten dock alltid ej håller hvad sommaren lofvar,
Och då blir julhalmen torr och julgrisen mager.
Blomstrande sommar jorden med löften härligt begåfvar,
Och hvad han hjertligen gaf, han åter ej tager.

Derför, så länge han varar, så skola vi hoppas,
Skola vi hoppa också, och prisa vår sommar.
Blifver ej frukt, och blifver ej bär af allt det som knoppas,
Ger det oss glädje ändå, så länge det blommar.

Glädje och grönska, och välljud och vällukt och vällust,
Uti all ära och tukt, är sommarens väsen.

urmulen olust, modstulen sömnlust, argvulen grällust,
'ike de, vissne de hän, som bergade gräsen!

Ien uti kärlighet, gamman och glam så förnöjligt
kola vi muntra hvarann, och muntert arbeta.
m ock vår glädje dör med vår sommar (det är väl möjligt),
efver vår Herre ändå! Det är hvad vi veta.

Bröllops-gåfva.

(I en annans namn.)

När din krona klar skall blänka,
Flicka! på din hedersdag,
Perlehalsband, dig att skänka,
Gyllne armband, har ej jag;
Men en perla, skön att bära,
Men ett ovärderligt band,
Dig, till rikedom och ära,
Gömde jag, att dig förära;
Tag dem af en trofast hand!

Perlans värde förr så vägde,
Att en hvar, som henne fann,
Gerna sålde hvad han ägde,
Om han perlan dermed vann.
Perlan är ett *himmelskt sinne:*
Himmelriket i vårt bröst
Bygdt af oskulds hopp och minne,
Hvilka gömma grant derinne
Helig frid och salig tröst.

Bandet förr af rosor väfdes,
Plockade i Edens lund;

De af törnet ej förqväfdes,
Som rann upp i fallets stund.
Trogen kärlek heter bandet,
Som förenar själ med själ.
Törnena på rosenbandet
Visa blott till helgonlandet
Vägen genom ve och väl.

Dessa smycken, denna perla,
Detta rosenband, o brud,
Vårda arla, vårda serla,
Under ögonen af Gud!
Jordens pligter, prof och öden,
Himmelskt sinne bäre opp!
Och i lyckan och i nöden
Trogen kärlek intill döden
Styre, kröne lifvets lopp!

Hjertat.

(Till ungdomen vid Upsala akademi.)

Barn af himlen hjertat var,
Men det sattes af sin far
Uti skola på vår jord,
Följdt af trenne fadersord,
    Och hvart ord i hjertats
    Alla vinklar ljöd,
    Innan än det smärtats
    Ibland köld och nöd,
    Innan än det svärtats
    Af en verld så snöd.

Hjertat måste vara *varmt*,
Om det ej skall blifva armt,
Måste öfver allt ha kärt
Hvad som är dess kärlek värdt.
    Derför skall det strida
    Till det sista drag,
    Derför skall det svida
    Under hårda slag,
    Derför skall det bida
    En fulländningsdag.

Hjertat måste vara *helt*,
Mellan hvitt och svart ej deldt,
Höra blott det sanna till,
Göra hvad det rätta vill,
Och ej sedan tveka
Om det godas makt,
Ej sin Gud förneka
För Pilati vakt,
Intill döden bleka
Fromt och oförsagdt.

Hjertat måste vara *rent*,
Kunna yppa hvad de ment;
Sättas fläckar utanpå,
Ingen komme inifrå!
Klart det skall sig spegla
Uti ljusets flod,
Hafva till sin regla:
Oskuld, *frid* och *mod*,
Och sin tro besegla
Med martyrens blod.

Kulen andas tidens flägt,
Sliten blir min vandringsdrägt,
Trampa skall jag trötta fjät,
Spör dock ej: hvad lider det?
Lifvets kalk må bräddas
Bittert eller lent,
Dödens säng må bäddas
Tidigt eller sent,
Endast hjertat räddas
Varmt och *helt* och *rent*.

Sällskaps-sång.

Glad af de liljor han såg
Och af de kyssar han gaf
Dem på sitt skummiga tåg
Fram till det strandlösa haf,
Floden utgjuter sin våg.
Menlöst har det varit,
Att med honom hök och dufva leka;
Men, när han har farit,
Kan man icke neka
Att vattnet dem, så väl som oss, gör bleka.

Också, att vinna en stod
Eller ett lysande namn,
Kastande sig med sitt mod
Eldig i eldarnas famn,
Hjelten utgjuter sitt blod.
Men i djupa freden
Är ej värdt att som en berserk ljunga;
Bättre är den seden
Efter dagens tunga,
Att ibland vänner muntra sig och sjunga.

Sjungom hur jordlifvets bäck
Underligt klarar sitt lopp,
Der, lik den spelande Neck,
Plumpande neder och opp,
Skalden utgjuter sitt bläck.
Men så frisk som bläckig
Kring hans hår sig lagern klassiskt slingrar,
Och, ehuru fläckig
Sjelf om sina fingrar,
Han mången molnfläck på vår himmel skingrar.

Sjungom dock helst huru fin
Drufångan doftar i dag,
När, med sin fryntliga min,
Hela vårt lag till behag,
Värden utgjuter sitt vin.
Värdens vare skålen!
Bättre fluidum kan ingen gjuta
Uti lefnadsbålen.
Må han dermed sluta
Först då, när Charon kommer med sin skuta!

Årstiderna.

PROLOG.

Snö, Tö, Frö, Hö!

Om årets fyra tider
Qväd nu, min skaldemö!
Qväd, om du kan, så mjukt och grant,
Att du, om möjligt är, i år
Må knipa dig en Foibos-slant,
För den du nya byxor får!
Men hvarom ej, qväd hvad som sker
Och hvad som är, *en sans-culotte,*
På denna verldsens ö.
Det är ej mindre eller mer,
Än blott :,:
Att lefva dupe — och dö,
Slö!

Vintern.

Snö, Snö, Snö, Snö!

Hur vintern på oss frustar,
Sjung först, min skaldemö!
En bister, götiskt båld figur,
En raggig, ruggig, ruskig f—n.

Till lik han sveper Guds natur
Med gräs och gröda, bär och blan.
Med hvita björnens tass och nos,
Han grabbar tungt, han andas kallt,
Och värme, lif, adjö! . . .
I dygd och vänskap, vers och pros,
I allt :,:
Är mesta parten snö, —
Snö!

Våren.

Tö, Tö, Tö, Tö!

Hur våren oss förlustar,
Qväd se'n, min skaldemö!
En näsvis page, han spelar spass
Med lyckan vid sin gjorda pris,
Och smaken vid sin *à la glace*
Och äran i sitt slott af is.
Ty alltihop som „ryska berg",
Och tysk filosofi dernäst,
Han smälter *„pö om pö"* . . .
Och skälet? . . . säg, du skälmska dverg! . . .
Hoc est :,:
Att almnackan spår tö, —
Tö!

Sommaren.

Frö, Frö, Frö, Frö!

Hur sommarn för oss pustar,
Sjung ock, min skaldemö!

En lefverbrun och vasa-grön
Ekonomie-direktör,
Han guld sig lofvar af de rön,
Som landtbruks-akademien gör,
Men tunt vardt gräset, som han slog,
Och masken blädde af hans trän,
    Och rågen blef till strö.
Säg då hvart löftet vägen tog,
        Hvarthän? :,:
    Det stannade i frö, —
        Frö!

Hösten.

Hö, Hö, Hö, Hö!

Hur hösten med oss rustar,
Qväd sist, min skaldemö!
En handfast dräng, han stiger fram
Med lia, yxa, slagtarknif;
Så skär han öfver samma kam
Allt hvad som anda har och lif:
De höga träd, de låga strån,
Och stutar feta, grisar små,
    Grårockar, *cordons bleux!*
Det är nu ingen annan vån;
        Hur så? :,:
    Förty allt kött är hö, —
        Hö!

EPILOG.

Snö, Tö, Frö, Hö!

Hvart år med sina tider
Är mäkta likt ett *Ö*.

I pricken, som derpå är satt,
Det hafver en numrerad hatt,
I öfrigt samma uniform
Af grönt och hvitt, af qvalm och storm.
Men tiden gamla viskan tar
Och stryker prick och siffra ut,
    Kanske förrän vi tro.
Hvad återstår? Hvad blir då qvar?
        Till slut :,:
    Blott evighetens *O!*
        O!

Vid ett silfverbröllop.

Du tid, som ingen makt till något dröjsmål tvingar,
Ej till en återgång i dina fordna spår,
I hulda makars hem du glömmer dina vingar,
Och som en stadig vän vid deras sida går.

Ej dem i stormig fart till ovisst mål du jagar
Bland lyckans vindkast ut på lifvets ocean,
Men fridsamt, lyckosamt, de såta du ledsagar
Till tryggadt sällhetsmål på stilla dygders ban.

Der stanna de i dag, en festlig stund, och skåda
Med tacksam rörelse den väg, som är förbi.
All glädje och all sorg var delad af dem båda,
Ty blef ock sorgen lätt och glädjen ångerfri.

Der skall du än åt dem förvara många stunder
Af ren och hjertlig fröjd, af sann och ädel tröst,
Och mången fågelsång i gröna sommarlunder,
Och mången glädjeskörd ännu i lifvets höst;

Och rik välsignelse af erkänsamma sinnen
Som deras hjertan glädt, — och hugnad ren och stor
Af dessa egna barn, som heta *sköna minnen*
Och aldrig öfverge en sådan far och mor.

Du tid, som dröjer blid och sänker dina vingar
På tempelhyddans skönt försilfrade kupol,
Der Baucis alla dar åt sin Philemon bringar
Föryngringens behag i glädjens Hebe-skål;

När snart, likt örnen, du mot nya solhvarf svingar,
Fullborda öfver dem den Allgodes beslut
Och vänners önskningar, som, medan glaset klingar,
Ur känslofulla bröst för dem nu talas ut:

Låt deras dar och år utur din urna hvälfva
Så klara som den flod, der himlen speglar sig,
Och friden följa dem, så troget som de sjelfva
Hvarandra följa åt på samma jemna stig!

Och när du än en gång, men sista gången, firar
En sådan hjertats fest i deras lugna tjäll,
På silfverhjessor tryck de kransar, minnet virar
Af sitt förgät-mig-ej och hoppets eternell!

Fadersordet.

(I en flickas minnesbok.)

Vårens blida genius öppnar
Ock sin himmel öfver dig,
Utströr än ur fulla göpnar
Sina rosor på din stig.
Skall jag säga, hur de blekna,
Hur de fälla sina blad,
När du beder mig att teckna
I din bok den första rad?

Nej, jag vill dig ej förneka
Att ännu i menlöshet
Sjunga, dansa, le och leka
På den gröna Majs tapet.
I ett barnsligt sinne svara
Fröjd och oskuld mot hvarann;
Glada barn, så må du vara
Barn, så länge som du kan!

Var det äfven, då i spåret
Af en fjärilvingad vår,
Allvaret, likt efteråret,
Moget dig till möte går,

Och med samma rena blickar
Se det du i ögonen,
Då ett ömt farväl du nickar
Åt den kära flyktingen!

Hvilken lott dig än är sparad
I en ouppgången tid,
Bästa lotten är bevarad
I ett dygdigt hjertas frid:
Der vid pligten viges lönen,
Dagen efter mörkret gryr
Och på hoppets vingar bönen
Till en evig Kärlek flyr.

Tidens värde.

Pengar kan du mista,
Pengar återfå;
Lägga i din kista,
Och förvara så.
Ack! men tiden, tiden,
När den är förliden,
Kommer ej igen;
Intet slags insegel,
Icke lås och regel
Mäktar hålla den.

Odla oförtruten
Fältet, som du fått;
Ilande minuten
Ser du en gång blott.
När dig grafven höljer,
Intet med dig följer
Utom hvad du gjort.
När din väg du brutet
Trofast intill slutet,
Öppnas himlens port.

Till Biskop C. F. af Wingård.

Den 12:te Juli 1818.

Stig fram, att ljusets fackla bära,
Beträd en bana, lång och skön,
Der menskors sällhet blir din ära
Och himlens välbehag din lön!

Försvara sanningen i döden,
Med ömhet sträng, med vishet god,
Inför en tid, som har af nöden
Ditt nit, ditt snille och ditt mod!

Förakta verldens lösa tycken
Och följ ditt ädla hjertas bud!
Ditt fält är stort och skörden mycken;
Men kraften kommer ifrån Gud.

Så fyll det uppdrag, han dig lemnar
I styrkans och i känslans år!
Se, kärleken din bana jemnar,
Välsignelsen vid målet står!

Till C. B. Rutström.

Med öfversättningarna från Roms skalder.

Så kär i vänners krets, som sökt i vittras gille,
Med Hallers läkarkonst, Ovidii konst i vers,
Och Franklins borgardygd och Rousseaus ljusa snille,
Och lärdom mer än Scaligers,
Försmå ej denna gärd af den dig likna ville
I allt, men skall bli nöjd om han
Dig likna får som redbar man.
Ett ögonblick Pegasen skyggar
För Aristarcus-Rutström bort;
Men han sig hemtar inom kort,
Ty Vännen-Rutström honom tryggar.

Tåren i ögat står, och hjertat häfves i barmen,
Svällande, öfverfullt, och brister i tacksamma suckar!
Måttelig lycka, och smak utan prål, begär utan yra,
Trefnad och flit och lätta bestyrs förnöjliga vexling,
Helsa och hopp, och en bok och en vän — och glömska
för verlden,
Stigande dygd och samvetets frid, och himmelens bifall.
Sådan är lyckliga makars lott. Så fly deras dagar
Sakta sin kos. Hvar tid af årets hvälfvande tider,
Som i beständiga rastlösa kretsar omlöpa jorden,
Helsar dem fryntlig och blid. Men våren hvilar sin vinge
I deras tjäll, och glömmer sig qvar, och på deras hjessa
Fäster en rosenkrans af oförvissnelig skönhet. —
Ändtligen, när, på lifvets långa och leende vårdag,
Aftonen kommer vänlig och klar, o! *då*, efter mången
Återlefvande fröjd och mången hjertelig hågkomst,
Kärare, dyrare för hvarann, de slumra tillsammans
På sin fredliga bädd, och bådas älskande själar
Famnande fly till dygdens och kärlekens eviga upphof.

Vaggsång.

Sof i ro, du lilla!
Sof på mammas arm!
Slumra in så stilla
Mot din mammas barm!
Intet buller skall dig väcka,
Ingen oro dig förskräcka. —
Sof i ro, du lilla!
Undan verldens villa,
Bryderi och larm!

Slumra trygg, du snälla,
Som ditt öga slöt!
Mamma skall ej fälla
Lillan ur sitt sköt.
Mamma slumrar ej, ty mamma
Hon är sjelf båd' vakt och amma. —
Slumra trygg, du snälla,
Menlösa och sälla,
Slumra trygg och söt!

Dröm i ljuflig dvala,
(Säg mig drömmen se'n!)
Hur du skall betala
Mammas vård igen!

Dröm om många glada dagar,
Som du åt din mamma lagar; —
Dröm i ljuflig dvala,
Hur Guds englar tala
Med sin lilla vän!

Mammas enda nöje!
Blomma för dess hopp!
Lif och trefnad dröje
I din sköna knopp!
Mammas nöje är att sakta
I din slummer dig betrakta; —
Mammas enda nöje
Är ditt oskuldslöje,
När du vaknar opp.

Sof i ro, du lilla!
Sof på mammas arm!
Slumra in så stilla
Mot din mammas barm!
Lyckligt lång är ännu färden
Fram till sorgerna i verlden.
Sof i ro, du lilla!
Undan verldens villa,
Bryderi och larm!

Romance

PÅ EN AIR I HAYDNS ÅRSTIDER.

En bygdens tärna, sjutton år
Och blommande och skön,
Förnäma sprättars anbud får,
Men hör ej deras bön.
Med gods och guld och perleskrud
De locka henne ej;
När hundra sucka: „blif min brud!“
Hon svarar hundra *nej*.

Hon är så god, hon ömt och godt
Om alla menskor tror;
Men hennes hjerta klappar blott
Af kärlek för en mor.
Att flitig, lydig, glad och from,
Förljufva hennes lopp —
Se der dess ro, dess rikedom,
Dess ära och dess hopp!

Kom så, förutan guld och skrud,
En yngling känslofull,
Och sade: „vill du bli min brud
Förutan skrud och gull?

Jag vill bli sonen åt din mor,
Om du mig håller kär;
Min hydda är ej grann och stor,
Men vänner trifvas der."

Och flickans kind i purpurbrand
Sitt blyga *ja* har sagt,
Och flickans hand i gossens hand
Har modren redan lagt.
Nu sjunger han uti sitt tjäll
Med moder och med brud:
„Den dygdige är rik och säll
Förutan guld och skrud."

TILL

Fru von Helvig, född friherrinna von Imhoff.

Svar på bjudningen till en fête.

Blickar du ned i min dal, du syster af väna Kamener,
  Hulda Chariternas vän, *Lesbiska systrarnas* mor!
Bjuder du herden att, högt på molnomgjutna Olympen,
  Rusas af gudarnas dryck ur en ambrosisk pokal?
Eller att, hänförd i Helikons lund, bland sångens gudinnor,
  Glömma sin ensliga dal, glömma sin landtliga flöjt? —
Mig, under middagens brand, böd Pan, arkadiske guden,
  Längs utmed elfvernas brädd valla min irrande hjord;
Mig, genom aftonens flor, den blida Hesperus skådar
  I Oreadernas lek eller Dryadernas dans.
Trygg är min blick i bygdernas hem, och glad och förtrolig
  Men på en strålande höjd blicken är blyg och försagd.
Klar är min röst i däldernas djup, och älskad och ledig,
  Men, uti gudarnas sal, rösten är bruten och stum.
Derför i bygdernas hem jag bor och sjunger och leker,
  Derför i däldernas djup irrar jag sorglös och glömd,
Skär jag mig pipor af vass och hvilar i skuggan af videt,
  Eller af bäckarnas sorl söfves och väckes igen.

Ofta min hjord jag förde likväl, och förde så gerna,
  Nedanför bergets fot, der du förtrollande sjöng,

Der, ur en mirtenlund, så ljuft du hördes förena
   Med Kalliopes röst Sapphiska lyrans behag.
Hvarföre tiger din sång? O! hvarföre står jag och lyssnar
   Fåfängt, och fåfängt igen, efter de himmelska ljud?
Likt de Ménaliska ljud, likt dem från höga Dodona,
   Än uti tystnadens stund, fylla de öra och själ.
Hvarföre tiger din sång, du syster af väna Kamener,
   Hulda Chariternas vän, Lesbiska systrarnas mor? . . .
Locka de lekande tonerna fram ur hvilande lyran,
   Som i en sörjande gran hänger förgäten och stum.
Sjung för lunder och dalar och berg, som Phœbus dig lärde;
   Lunder och dalar och berg skola besvara din sång.
Sjung! och Olympens mäktiga gudar och blida gudinnor
   Skola, som fordom, ännu trifvas i dödligas hem,
Älska sitt Tempe i nordliga fält, och fjellens Sorakte,
   Och, under granarnas hvalf, Paphias heliga lund.

Till fröken E.

Jemte afskriften af ett poëm, som hon begärt af författaren.

Poëten ej nekar hvad Gracen begär —
Hvad vore han henne förutan?
Det är ju af henne allena han lär
Att stämma den klingande lutan?

När han i en jungfrubur, kärlig och glad,
Bland bågar och zittror sig smyger,
Han är Chrysaliden på blommornas blad,
Som sedan mot rymderna flyger.

Re'n sväfvar han högt öfver himlar och jord,
Och följes och hejdas af ingen . . .
Men hviska de sköna ett allmaktens ord,
Så hvilar han genast på vingen;

Och kommer tillbaka så lätt och gesvind,
Att kryssa bland zittror och bågar,
Och sveda sin vinge, ibland på en kind,
Ibland på ett öga, som lågar.

Då fatta de ömma behagen sin vän,
Med händer som smeka och hela,

Och fröjdas, när sommarens fågel igen
Begynner att qvickna och spela.

Han spelar och sjunger, än hjeltars beröm,
Än hjertats och ömhetens lagar,
Och hoppets förtjusning och sällhetens dröm,
Och ungdomens flyktiga dagar.

Om lyckan och äran ej söka hans lund,
Skall han deras saknad ej röna;
Ty ljufvare lön är en leende mund,
En lifvande blick, af de sköna.

Hemsjukan.

Hvart stiger din suck, o mitt klappande bröst?
Hvar höres, o bedjande hjerta, din röst?
En främling jag står på den ödsliga strand,
        Och känner en längtan,
        En traktan, en trängtan —
Jag vill öfver hafvet till okända land!

I öfverflöd har jag mitt lystmäte fått
Af kunskapens träd, så på ondt som på godt.
Jag sett huru dagarna komma och gå:
        Som bölja på bölja
        Hvarandra de följa,
Och doft och enformigt mot stränderna slå.

De jublandes gny och de jemrandes skri
Jag hört, hur de gå hvar på sin melodi,
Den gamla, bekanta, som hvar och en kan;
        Ej olika toner,
        Blott variationer
Till tidsfördrif stundom den dödlige fann.

Om sommaren kläder sig jorden till brud,
Om vintern så drager hon svepningens skrud:

Så gjorde hon förr, och så gör hon i år,
Om hösten hon gråter,
Om våren hon åter
Med barnslig förnöjelse torkar sin tår.

Hon bergas och härjas, den hvälfvande jord.
De vise der talte mång ståtliga ord
Om frihet och dygder och gyllene tid;
Sin fackla de buro
För kungar, som svuro,
I trötthetens timmar, den eviga frid.

De talte så fordom, de tala så än;
De svuro, och svära detsamma igen.
Men idligt sig vänder det rullande klot,
Och gyllene tiden
Och eviga friden
Få der intet fäste för halkande fot.

Jag sett, hur det tillgår på jordenes ring;
Men nytt under solen jag sett ingenting.
I hundrade former är allt likadant:
Sin yta det fejar,
Men troget sig drejar
Kring samma sin axel, som det varit vandt.

Inbyggarne alla på verldenes ö,
Jag vet hur de födas, jag vet hur de dö,
Och hur, dessemellan, de larma en stund,
En myggdans, som stimmar
I solskenets timmar,
Tills natten gör slut på båd' strid och förbund.

Ej många de äro, mitt eländes år;
Min tid, på långt när, ej till fädernas når:
Dock hafver jag skådat mig mätt häruppå.
Det blir som det varit:
Är hvad jag förfarit,
Och summan af allt hvad jag lärt mig förstå.

Nu lägger jag neder min pelegrimsstaf,
Och ser mot det stilla, det stjernströdda haf,
Förmår ej att vända mitt öga från er,
I strålande öar
I azurens sjöar,
Som dagens, när dagen hos oss har gått ner.

O, låten mig följa de facklor I tändt!
Jag har ingen lust med den verld, som jag känt;
Jag andas ej fritt på dess qvalmiga strand;
Mig drifver en längtan,
En aningsfull trängtan,
Jag vill öfver hafvet till okända land!

Den besuttne.

Stilla dig, öde! Mitt hjerta är stilla,
Det pressas och våndas ej mer i din hand.
Vekliga tårar jag icke skall spilla
På länkarna af dina tryckande band.
Fåfängt du sänder det ljungande hotet
Från molnbeklädd panna och jernbeklädd arm!
Du skall ej höra det hjelplösa knotet,
Som häfde min fordom försmäktande barm.

Segra du skulle; ty stort var ditt välde,
Och storm var din stämma, och thordön din gång.
Högt från det fäste, der thronen du ställde,
Du sträckte en spira, som solbanan lång.
Folken och förstarne voro de slafvar,
Som bugande lydde hvar vink af din hand,
Berg dina murar, och haf dina grafvar,
Och jorden, all jorden, ditt kräktade land.

Och jag mig klädde i krigarens pansar,
Och hoppet och ungdomen ledde min färd.
Hoppet mig viste olympiska kransar,
Och ungdomen hvässte ett opröfvadt svärd.

O! hvad förmådde min varmaste vilja
Emot din förstenande, hånliga köld?
Bröts ej mitt svärd, likt en omogen lilja,
Och brast ej som dvergsnät min bräckliga sköld?

Tyst gick jag bort och min åker besådde
Och byggde mitt tjäll i den skuggrika däld.
Trefnad der bodde och kärlek der rådde —
Du såg det med afund, och domen var fälld.
Floden fördränkte den lofvande grödan,
Mitt bo och mitt bohag gick upp uti rök,
Våldet tog lönen, der jag hade mödan,
Och döden och grafven det öfriga slök.

Ensam jag satt på min lyckas ruiner
Och synade lefvernets ödsliga fält.
Blekt är, som månen, det hopp dem beskiner
Och griftvårdar ensamt har minnet der ställt.
Blödande satt jag på branten, den skarpa,
Och såg än i djupet, än upp till det blå:
Då, lik en klang ifrån helgonens harpa,
En stämma jag hörde. Hon talade så:

„Sök ej utom dig, hvad blott i ditt sinne
Bör sökas, och ej är af lyckan en gärd.
Skapelsen, dödlige, börjas derinne,
Af ordningens, ljusets och frihetens verld.
Mod har försakelsen ensam, och friden
Är dygdens, som, trygg i sin fridlysta krets,
Står och ser uppåt. Så står pyramiden
Och himmelen rör med sin heliga spets."

Talade så. Och ett sken kring mig dröjde,
Som majstrålen lifligt, som Hesperus blidt.
Frisknande åter, min ande sig höjde,
Mitt hjerta sig vidgade, lugnadt och fritt.
Upp jag mig reste, och intog mitt välde,
Och si! när dess heliga gräns jag besteg,
Maktlöst, o öde, din spira du fällde,
Och stormen sig lade, och thordönet teg.

Fram står en skönare jord: hon skall bära
Krystallklara källor och skuggrika träd.
Upp går en mildare sol: hon skall nära
Och bringa till mognad en ädlare säd.
Dygd heter jorden: hon ensam kan gifva
En svalkande skugga, en friskande drick.
Vishet är solen: hon ensam kan lifva
Förhoppningens skörd med sin himmelska blick.

Vishet och dygd! jag mitt hjerta har egnat,
Mitt mod och min kraft, till er eviga tjenst.
Ej i de nejder, der guldet har regnat,
Och ej på de höjder, dem äran beglänst:
Men i den dalen, som skuggor beskydda
Åt sanningens forskning och pligternas kraf,
Der vill jag uppslå min trefliga hydda,
Och der vill jag finna min fredliga graf!

Stilla dig, öde! ditt hot jag föraktar,
Och på dina smickrande löften ej hör,
Der från min ostörda vrå jag betraktar,
Hur du genom tiden triumfvagnen kör.

Throner du krossar med rullande hjulen,
Och skaror, som krigsfångar, följa ditt tåg,
Att på din panna, än klar och än mulen,
Sin skickelse läsa med skälfvande håg.

Jag skall gå upprätt och vända mitt öga
Mot polen, der sanningens fixstjerna står.
Läsa jag vill i min själ och det höga
Hvad visheten skrifver och dygden förmår:
Tills jag, befriad ur jordiska banden,
Till dig har den lyckliga vallfarten gjort,
Ljusets och frihetens hem, som åt anden
I döden upplåter din helgedomsport!

———

Till fältprosten Norberg,

då han flyttade till Tuna.

O alla de Dalkarls-Tunesares prost!
O pastor i Tuna, det stora!
Du byter ej säte med prins och starost;
Då skulle ditt säte förlora.

Per varios casus, discrimina tot,
Du kämpat, behållit din fidem,
Och drar dig till hamnen, der lönen du fått,
Till stånkan och skinkan ibidem.

Snart Stor-Tuna sluter i moderligt sköt
Sin fältprost, den kära och tunga,
Och alla de munnar, som der äta gröt,
De slänga bort skedar och sjunga.

De hurra för prostfar, grossvördig och stor,
Hvars anlete skiner som solen;
Hvars röst fyller upp både läktar och chor,
Och magen predikarestolen.

Haf lycka! Bygg upp din församling, min vän!
Och glöm ej att uppbygga tornet.

Jag tycker du står der på tinnarne re'n
Och vinkar med ymnighetshornet.

Der står du, lik stjernan, förklarad och fix,
Och kring dig, drabanterna lika,
Gå herdar, som icke försmå hvad som dricks,
Från Gustaf och Thorsång och Vika.

Vi tömma din skål i ett vänskapsförbund,
Hvars ömhet för dig ej skall kolna.
Glöm ej dina vänner, och — för Hagalund
Försmå ej en pastor i Solna.

Skål

i Prestståndet. 1815.

Hvem är den prest i Sveriges land.
Som ej med lif och lära
Sig fäst, i oupplösligt band,
Vid thronens makt och ära?
För Svears sällhet åter ung,
Till Svears kärlek boren,
O, lefve CARL, vår gode kung!
Hans höst må likna våren!

Hvem är den prest i Skandiens bygd,
Som ej af tjusning lifvas,
Då han i hjeltens lagerskygd
Ser hoppets telning trifvas?
CARL JOHANS skål, — vår vördnadsgärd
Från strand till strand förklarad!
Och OSCARS, — af en efterverld
Från slägt till slägt besvarad!

Hvem är den prest på Manhems strand,
Som mannatro ej röner,
Och räcker ej en trofast hand
Åt landets andra söner?

För bonde, borgers-, riddersman
Sin skål han redligt tömmer,
Och brödrahjertans minne han
I brodershjerta gömmer.

Hvem är den prest från Nordens fjell,
Från Nordens sköna dalar,
Som ej, med längtan till sitt tjäll,
Om barn och maka talar?
O, hjertats dyra föremål!
För er vi mödan glömme,
För er vi denna fyllda skål
Med känslans fullhet tömme.

Vi glädje oss — men, ack, hur kort
Vi glädjas med hvarandra!
En liten tid — och vänner bort
Från vänner skola vandra.
Hvem är den prest, vid denna syn
Då vänskapshjertat blöder,
Ej säger, med en blick mot skyn:
Vi råkas dock, o bröder! ?

Canticum

Corybanticum Bacchanticum Clerico-Potatorium Comessatorium Valedictorium Comitiale-Comicum Claespåhörnicum,

d. 28 Juli 1815.

Qvid prius dicam solitis Parentis
Laudibus?

HORATIUS.

Absint rixæ, jurgia,
Nœniæ & threni.
Adsint plena pocula
Cum tormento leni;
Proximusque proximum
Rogitet fraterculum;
Nonne plenum optimum,
Ubi omnes pleni?

Frater! ego valeo;
Bene est, si vales.
Bacchi sub auspicio
Omnes sunt æquales.
Omnes ergo bibite,
Jubilate, psallite;
Omnes, omnes hodie
Erimus mensales.

Psallite identidem;
Vox solvatur muto:
Salutate præsulem
Scypho, non minuto;
Ejus quippe symbolum
Est et erit: Homo sum
Et a me alienum
Nil humani puto.

Te conservent Superi,
Jacob Patriarcha!
Salvum, tutum, veluti
Noachum in archa.
Longum vitæ pelagus
Iterabis placidus,
Tam Archiepiscopus,
Qvam Symposiarcha!

Lætus atque viridis
Huic tuæ genti
Diu, pater! intersis,
Te suspicienti,
Atque te, amabilem,
Habilem, affabilem,
Omnibus lætabilem,
Semper reverenti!

Absolutum canticum,
Fratres, tale qvale,
Qvamvis non latinicum,
Tamen cordiale.

Absoluta meta mox,
Vultus trux, demissa vox,
Rapta lux, propinqua nox,
Et dicendum vale.

Fluat ergo fluidum;
(Fluunt cuncta, patres!)
Ibi jam solatium
Hauriamus, fratres!
Hauriamus ibidem
Florem ac pinguedinem,
Succum atque sanguinem,
Qvo lætentur matres.

Hösten.

TILL SELLY.

Den gröna
Den sköna,
Den lekande våren
Förflyger.
Den gula,
Den fula
September i spåren
Sig smyger.
Ack! sommarens dagar, de väntades långa;
Och voro så korta.
De lofvades många;
Dock äro de borta.
Selly! Selly! ser du molnet der?
Vinterns drifva det i skötet bär.

Vi logo,
Vi togo
Oss blommor — och qvalen
De veko.
Jag spelte,
Du delte

Min glädje — och dalen
Gaf echo.
Ack! sångaren suckar, och fåfängt besvärjer
De bleknade ängar.
Ej rosen har färger,
Ej lyran har strängar.
Selly! Selly! fågeln, fri och snar,
Bort till södern med sin maka far.

När solen
Vid polen
Förklarad är gången
Ur skyar;
Tillbaka
Med maka
Han kommer och sången
Förnyar.
Ack! skaldens och skönhetens blomsterlif ödes,
Fast vattnadt med tårar.
Ej åter det födes
Med nyfödda vårar.
Selly! Selly! en gång, och ej mer,
Lifvets sköna Maj emot oss ler.

Sjömannen.

Ut på dina slätter,
  Haf, du djupa!
Vill jag hän, och sätter
  Ut från land —
Vill jag, der de branta
  Vågor stupa,
Söka obekanta
  Öars strand.

Det blef sig så likt och så qvalmigt, att vara
    Der längre på näset,
Och leka med lammen och sola sig bara,
    Och slumra i gräset,
Och väckas af sorlande bäckar och svalkas
    Af smekande vindar,
Och binda buketter af rosor och skalkas
    I skuggan af lindar!

Jag dig öfvergifver,
  Blomsterkulle!
Och med rastlös ifver
  Ut jag styr.

Öppen är min bana —
  Flyg, min julle,
Att kring rymden spana
  Äfventyr!

Der fladdrade Amor, den cypriska fjäril,
  På sommarens flägtar,
Och böd mig att dricka ur blommornas käril
  En söfvande nektar.
Så kommo herdinnor och sjöngo, och drogo
  Förtrollande ringar
Omkring mig af löften, som flögo och dogo
  På fjärilens vingar.

Lyftadt är mitt ankar,
  Frisk är hågen;
Öfver skär och bankar
  Seglen fly.
Lustigt är att gunga
  Fram på vågen,
Höra stormen sjunga,
  Svallet gny.

Till Fredrika.

Dagarna de blifva mulna,
Mörka hösten kommit har,
Vindarna de andas kulna,
Regnet strömmar, löfven gulna,
Snart är ej en blomma qvar.

Vintern synes fort sig närma,
Att en tärd och trött natur
I sin stilla famn beskärma,
Tills, vid vårens blick och värma,
Hon får träda ny derur.

Så är menskans lif, Fredrika!
Glädjens tid var ljuf, men kort;
Den för sorgens måste vika,
Och till slut de begge lika
Lemna oss och hasta bort.

Då är lifvets vinter inne,
Tyst i grafven sänkas vi;
Men den frommas rena sinne

Vakna skall med hopp och minne,
När som vintern är förbi.

Ack, hur i den nya våren
Vänners möte då blir kärt!
Samfäldt de med glädjetåren
Då välsigna pröfvoåren,
Som dem himlavägen lärt.

TILL

Franzén och Tegnér. *

Selmas och Frithiofs skald! Åt eder helgar jag sången,
Eder, af hvilkas tjusande sång mitt hjerta så ofta
Kände sig lyftadt och rördt, och kände, med vänskapens trygghet,
Att jag för eder var kär, fast eder jag likna ej kunde,
Endast älska igen. Ty, Selmas skald! när du sjunger,
Går den elysiska morgonen fram och gjuter sin anda,
Mild, som en himlarnas vår, och ren, som de saligas vällust,
Öfver en evigt grönskande dal, af silfverblå bäckar
Genomskuren, på hvilkas strand förtroliga herdar
Spela blott glädje och frid, och barn i englarnas oskuld
Leka med blommor och lam. — Och, Frithiofs skald! när du sjunger,
Flammar olympiska middagens guld på fjellarnas spetsar,
Lyftande sig ur ett moln, som än af blixtarna klyfves,
Under Thors, den väldiges, slag: än, tömdt i en bergflod,
Far öfver branter, och, brytande hindren och ryckande med sig
Allt, sjelf banar sin kongliga väg, ej ritad af menskor,

* Tillegnan af författarens år 1821 utgifna Vitterhets-Försök.

Men af odödliga gudar bestämd. —
Hur vill jag er följa!
Endast på afstånd sitta jag vill, en tyst Melibéus.
Som med förnöjelse lyss, när Thyrsis och Corydon sjunga.
Alle ock lyssna med mig, när I båda, Arkadier båda.
Vuxne hvarandra i sång och redo att svara till skiftes.
Lären åt nordiska dalar och berg att upprepa dygdens
Lof och den skära känslornas ton och de milda behagens.
Sanningens budord och hjeltarnas namn, i eviga genljud.

Mig ej himmelen gaf det höga, mäktiga snillets
Skapelsekraft, framtrollande nya och ljusare verldar;
Ej den färgrika bildningens hand, som i Eterens strålhaf
Doppar sin pensel och tecknar dem af för dödligas ögon.
Men af de mästares röst, vid hvilkas fötter jag suttit
Hänryckt och glömsk af mig sjelf, de silfverklingande ljuden,
KELLGRENS och LEOPOLDS och OXENSTJERNAS och LIDNERS,
Trängde sig djupt i min själ och spelade klart i mitt öra
Fordom i lifliga år: och, sedan de tystnat, jag länge
Tyckte dem spela och klinga ännu (som orgelen brusar
Än, fast tempelfesten har slut, i andaktens öra).
Att för mig sjelf, ovetande, snart jag gnolade efter,
Och på min landtliga flöjt försökte och åter försökte
Härma en ton eller ann' af de silfverklingande ljuden.
Svagt, men dock likt (om bäcken är lik de eviga floder);
Ty med mig ock stämde ibland en morgonens lärka.
Eller en aftonens näktergal, förtroliga samljud,
Mig ock hörde en stund de leende tärnor i bygden.
Ja! mig syntes, ett ögonblick, någon af mästarne sjelfva,
Vandra förbi och nicka behag åt välkända toner.

Så de föddes och fingo sitt korta lif, dessa droppar,
Som, när sångens genier, i Hippokrenen en morgon
Badande sig, kringstänkte på lek de melodiska vågor,
Föllo på gräset bredvid och glimrade, sedda som perlor
Af den okunniges blick; men af middagen sågos de icke.
Låten dem, såsom en dagg, vid edra odödliga lagrar
Fästa sig och försvinna deri. Så följer jag eder!

Skål

Vid en middag inom Preste-ståndet den 1:sta Maj 1823.

Maj, välkommen! Fast med snö i håren,
Var välkommen lik en ungdomsvän,
Som oss känner från de fordna åren,
Glad att vara känd af oss igen!
O! du säger än till oss detsamma,
Samma ljusa blick och fria håg
Tänder du med solens gyllne flamma,
Gjuter du med flodens silfvervåg.

Ty den sol, som öfver fjellet skrider,
Ej förtärande, men klar och mild,
Och kring Norden lif och dager sprider,
Är det sanna ljusets sinnebild.
Må dess helga facklor hållas tända,
Ej af svärmarns, men den vises hand,
Till att leda, icke att förblända,
Till att sprida värma, icke brand!

Och den flod, som, då han götiskt bryter
Vinterbojan, den han mer ej tål,

I sin fåra jemn och ledig flyter,
Är den sanna frihetens symbol.
Ej i yrans skum han sig förhäfver,
Mellan strändren djup och stark han går,
Dem förenar, men ej undergräfver,
Dem välsignar, men ej öfverslår.

Så är frihetens och ljusets lära,
Skrifven djupt i våra bröst af Gud,
Så med ord och verk vi skola bära
Inför folk och furstar hennes bud.
Uti detta sinne fattom skålen,
Tömmom den, i trofast brödraband,
För de stora, sköna föremålen:
Lag och kungahus och fosterland!

Vid ett guldbröllop.

Sig aftonen har sänkt. Det afsked solen skickar,
Förklaras af ett mildt, ett rörande behag;
Det är som läste man i hennes sista blickar
Ett stilla förebud utaf en bättre dag.

Allt saktare sig rör den sänkta tidens bölja;
Snart lägger hon sig tyst vid evighetens strand,
Der de, som föregått, och de, som skola följa,
När farten slutad är, församlas efterhand.

Men dröjen hos oss qvar, att barn och vänner fägna
Med eder blick och röst, ännu en gyllne tid!
Vår kärlek och vår sång åt er vi hjertligt egna,
O, lären oss igen ert hjertas fröjd och frid!

På denna väg, som oss är förelagd att vandra,
I goda! lären oss fullborda lifvets lopp
Med samma rena dygd, och följa se'n hvarandra
Till de odödliga med samma stilla hopp!

Sång vid samma tillfälle.

Sänk dig, sköna aftonstund!
Sänk dig ned på silfverskyar,
Du, som kärlekens förbund
Efter femti år förnyar!

Chor.

Solen, efter stormens byar,
Efter middagshettans stund,
Ler från qvällens purpurskyar
Sommarblid mot höstens lund.

I den lunden höjs ett par
Vördade, förenta ekar,
Från de gamla tider qvar
Mellan ungas dans och lekar.

Chor.

Likt två ädla, sparda ekar
Står bland oss det ädla par,
Med ett allvar, som ej nekar
Glädjen åt de ungas dar.

Skönsta glädje är dock den
För oss alla, att vi skåda,
Äga, famna eder än,
Äga, famna eder båda.

Chor.

Hulda gamle, att er skåda,
Äga, famna länge än,
Måtte himlen oss benåda!
Våra hjertans bön är den.

Skål för könet,

i ett brödra-sällskap.

Ifrån de glada brödra-lagen,
Der trohet ger åt vänskap hand,
Till er, I döttrar af behagen!
Hvem skickar ej en blick ibland?
Den dag åt nyttan vi beskära,
Det är af er vi låna den,
För nöjet att få återbära
Vår skuld med vinst till er igen.

Hvem har en mor, en älskarinna,
Hvem har en vän, sitt hjertas hälft,
Och känner ej hvar tyngd försvinna,
Som ödet öfver skullran hvälft,
Och går ej rörd att eder hylla,
O alla hjertans föremål!
För er, för er vi alla fylla
Till brädden hjertligt denna skål!

I lifven hvarje dygd, — I svalken
Hvar öfverdrift i våra bröst;

I blanden i den bittra kalken
Så många droppar utaf tröst:
Hur skulle vi er kunna glömma
Vid glädjens broderliga bål?
För er, för er vi alla tömma
I botten hjertligt denna skål!

Till H. K. H. Kronprinsessan.

Nyåret 1825.

Blicka, dyrkade Prinsessa,
På det flydda utan smärta,
På det kommande med hopp!
Blomsterkransar åt din hjessa,
Himlafröjder åt ditt hjerta,
Bära åren i sitt lopp.

Ty ditt bröst, det englarena,
För hvars sällhet Gud skall höra
Bönerna i slott och tjäll,
Har en känsla, en allena
Öfver alla: den, att göra
Din och Sveas älskling säll.

Och han är det. Ljuft betagen
Känner han det helga bandet,
Som hans hjerta knöt så fritt.
Ljusare med dig går dagen,
Dubbelt kärt är fosterlandet
När det äfven heter ditt.

Mycket skall den nya solen
Skåda från sin höga bana,
Men ej något mera skönt,
Än ett furstepar vid polen,
Som skall Sveas lycka dana,
Af dess kärlek åter lönt.

Kom då, sol, och kring de dalar,
Vi bebygga, sprid din ljusning,
Vänligt dessa berg beskin,
Der hvartenda hjerta talar,
Med förhoppning och förtjusning,
Om Oscar och Josephine!

Till fröken Jeanna v. Strokirch,

vid dess faders död.

Så stilla sjönk hans trötta hufvud ner,
Och detta hulda, men så qvalda hjerta,
Det slår ej mer . . . men lider ock ej mer:
O, låt oss tacka Gud — och glömma egen smärta!
Den hand, som skickat har vår lott
Och med sin skickelse oss mildrik skall försona,
Vi kyssa må och säga blott:
Den pröfvade sin hvila fått,
Och den rättfärdige sin krona.

Du, som hans långa plågodar
Till sista stund förljufvat har,
Hans tysta blick förstått, hans minsta suck besvarat!
Ditt sköna kall är fyldt. — Hvad minnen derifrån,
O, hvad välsignelser, du trogne Antigone,
Du åt ditt hjerta har förvarat!

Allt hvad som syns af högsta vigt
För dessa vanliga, som sig så visa tycka:
Eröfringar och prål, och tidsfördrif och lycka —
Allt har du gifvit för din *pligt.*

Hvad ger han dig igen? Det är hvad *du* ej spörjer;
Men se, han ger hvad *du* är värd:
Den rena dygdens frid, de godas kärleksgärd,
Och hjertats dyra tro, att den, som ömt du sörjer,
Dig väntar i en bättre verld.

Men tålig än bland oss du dröje!
Må den uti ditt stilla bröst
Så väl förstådda andans röst,
Som gjort försakelsen till nöje,
Nu göra saknaden till tröst!
Den hyllning, vi dig hjertligt bära,
Jag vet du ej behöfver den;
Men vi behöfva dig, af dig vi ha att lära
Så mycket, ack, så mycket än.

Så lef och lär oss, ädla qvinna!
O lef och lär oss målet hinna
Uppå den väg du gått, — der bördan ej är tung,
Och dagen aldrig lång, och inga drag försvinna
Af själens skönhet, evigt ung;
Der inom oss vi samla och bespara
De skatter, som i alla åldrar vara,
Den *hjertats*, *vettets*, *hoppets* rikedom,
Som är vår tillflykt än i mörka öden,
Och blifver qvar, då verlden kännes tom,
Och räcker till i lifvet och i döden!

Till J. v. S.

Epilog till Paschan af Suresne, som uppfördes på hennes födelsedag.

Hvar finnes fridens hem? Hvar är oss godt att vara?
Så fråga jordens barn, och sjelfva derpå svara
Hvar efter sitt begrepp; och se med välbehag,
I förgrunden till allt, sitt eget kära *jag*.
Den ena vill stå fram i hofvets gyllne salar,
En annan gömma sig i bygdens lugna dalar,
En vara qvick, *en* skön, förnäm, fêterad, rik;
Men slutligen blir en den andra deri lik,
Att ingen är förnöjd och ingen kan befalla
Det missbehag att fly, som står i väg för alla —
För alla utom den, som känner i sin själ
Ett högre föremål, än eget ve och väl,
Som, uppvärmd sjelf och lyst utaf en himmelsk flamma,
Till andra sprider ljus och tröst, och är densamma
I lifvets alla dar och tidens alla prof,
Så huld, så lugn, så vis, och har ej sjelf behof
Af annan skatt än den, som rost och mal ej tära,
Och annan glans än den, som utgör dygdens ära
Och söker blott den ro, som heter hjertats frid,
Och det behag, som ej beror af år och tid,
Men lika älskeligt och oförvissnadt blommar
I lifvets höst och vår, dess vinter och dess sommar.

Hvem känner icke dig i dessa enkla drag,
Du ädla, på hvars ban ett nyfödt år i dag
Går upp, och visar på och likna vill de flydda,
Som svunno hän, se'n de, af minnets rosor prydda,
Med oskulds leende, om ock i sorgedok,
Upptecknat din förtjenst i evighetens bok,
Upptecknat troheten, som har för vänners öden
Ett lika öppet bröst i glädjen och i nöden,
Deltagandet, som vet hvad menskohjertat bär,
Hvad kärleken förmår och lidandet begär,
Försakelsen, som ej för sig en önskan äger,
Men vakar vid en fars, en systers plågoläger
Otröttelig och huld, och, i sin hörda bön
För deras lindring, har sin ljufva, enda lön,
Och vettet, godheten, den lugna rådigheten,
Den glada fromheten, den visa glädtigheten,
Och allt, hvari din själ så skönt afspeglat sig,
Och allas bifall fått, — som jäfvas blott af *dig*.

Ett år, — en länk ännu i denna sköna kedja, —
Oss himmelen beskärt, och ämnat dig att glädja
Vår vänskapskrets ännu i mången molnfri dag,
Och lifva med din tröst vid sorgens pröfvoslag.
Far fort, som hitintills, uti det ädla kallet,
Som utgår af en själ, till hvilken aldrig svallet
Af tidens toma flärd och små bekymmer når,
Men kring hvars helgedom vi samlas år från år,
I ljuf förtrolighet, och känna och förklara:
Här finnes fridens hem, här är oss godt att vara!

Till densamma.

Jemte en af henne begärd nyårsbetraktelse.

Det lilla, du af mig begärde,
Jag ger dig här, du goda själ!
Fastän deraf ej mer du lärde,
Än hvad du redan vet så väl.

Du vet, att samma Gud oss leder
I nya som i gamla år,
Och hörer hvad vårt hjerta beder,
Och räknar hvarje hemlig tår.

Du vet, att han, hvars kärlek varar
Långt bortom årens korta gräns,
En gång den skickelse förklarar,
Som här af oss blott dunkelt käns.

Säll den, som ej i vägen svigtar
För någon börda eller pligt,
Och mot det ljusa målet riktar
Sin blick med ostörd tillförsigt!

Dit må du rörd, men tålig blicka,
Så pröfvad i de flydda år.
Du skall ej svigta, goda flicka,
Uti det prof, som återstår.

Så fyll ditt sköna kall — och sedan
En hoppfull suck mot höjden gjut!
Ditt hjerta är ju *der*, dit redan
Du dina skatter sändt förut.

På en namnsdag.

Ack! om lyran kunde spela
Hjertats toner på din dag,
Ej att öka, men att dela
Tjusningen af dess behag:
Skulle någon ton väl svara
Mot din känsla, djup och skön,
Och ditt milda bifall vara
Trubadurens ljufva lön.

Ack! om sommarns blommor alla
Denna dagen hörde mig,
Ville jag dem blott befalla,
Att sin dyrkan egna dig:
På ditt bröst, så rent som Vestas,
Skulle några lyfta sig,
Andra kring ditt hufvud fästas,
Resten sållas på din stig.

Men min lyra sina strängar
Längese'n förlorat har,
Och på fordom gröna ängar
Står blott sista blomman qvar:

Ack, en lutad Sarons lilja,
Som begär ett bättre land!
Hulda! skulle du ej vilja
Taga den utaf min hand?

Blek hon är, men i dess krona
Skall du tvenne hjertblad se,
Hvilka tiden nödgats skona:
Hopp och *kärlek* heta de.
Derför rycks hon utan smärta
Upp ur jorden, — men om du
Fäster henne på ditt hjerta
Doftar hon en stund ännu.

TILL

Öfverståthållaren frih. J. W. Sprengtporten.

Vid en middag, gifven af Stockholms borgerskap, d. 24:de Nov. 1830.

När, med sig sjelf i splittring,
Tids-anden blåser larm,
Och rasar med förbittring
Emot sin egen barm:
Af inga skiften ryggad,
Den svenska borgarns dygd
Står trogen och betryggad
I sin CARL JOHANS skygd.

Med flit och lust den sköter
Den stilla nyttans värf,
Och mödan gladlynt möter,
Och faran, ädelt djerf.
Den sluter brödraringen
I glädjens högtidsstund,
Och byter lott med ingen
På hela jordens rund.

Nu ringen vare sluten,
Och öppnad glädjens fest,

Och välgångsskålen gjuten
För dig, vår ädle gäst!
Vi dig i handen trycka,
Och trofast skaka den,
Och ropa: ske dig lycka,
Vår höfding och vår vän!

Beträd din ljusa bana
Och glad till målet se!
Mer skön än krigets fana
Är fridens kaducé.
Gå, att de segrar vinna,
Dem borgarn skatta vet!
Här skall du trohet finna
Och flärdfri tacksamhet.

För ordningen, för lagen,
För menskligheten ställ
Ditt bröst till värn — och dagen
Skall framgå klar och säll,
Och aftonstunden gifva
En svalka frisk och skön,
Och medborgskronan blifva
Din ära och din lön!

TILL

f. d. Öfverståthållaren frih. C. J. af Nordin.

Vid samma tillfälle.

Helig tacksamheten är.
När sitt fullhorn hösten tömmer,
Och sin gröda åkern bär,
Man ej sommardagen glömmer.
Fast från oss han flydde snar,
Gaf han lif åt all naturen,
Och hans solblick, mild och klar,
Var kring berg och dalar buren.
Helig :,:
Helig :,:
Tacksamheten är.

Äran räcker dig sin krans,
Ädle, som oss kort tillhörde,
Men bland oss med kraft och sans
Verket dref och ordet förde!
Af din vård om Birgers stad
Minnet i sin dagbok skrifver

Ett af sina skönsta blad,
Som derur ej tiden rifver.
Äran :,:
Äran :,:
Räcker dig sin krans.

Lycka följe dina spår!
Stå ännu vid kungathronen
Hörd och aktad många år,
Kär och vördad i nationen!
Dygders minne, vänners tro,
Fadershugnad, huslig trefnad,
Helsans fröjd och sinnets ro
Göre lång och säll din lefnad!
Lycka :,:
Lycka :,:
Följe dina spår!

Skål.

(Mel. Gubben Noach.)

Gubben ** Gubben **
Bjöd — och på hans ord,
Ifrån öst- och vester,
Kommo glada gäster,
Norr och söder samla bröder
Kring hans helgdagsbord.

När han stretat och arbetat
Redligen och väl,
Röjt och plöjt och pustat,
Tråkat, bråkat, rustat,
Lös han slår sig — det förstår sig —
Dertill har han skäl.

Han då stannar och bland grannar
Så till orda tar:
„Må i dag med gamman
Glasen klinga samman!“
Och de ropa allihopa:
„Riktigt, kära far!“

Och de ringa, och de klinga
För den bergadrott.
Af hans åskedunder
Sprängas klippans grunder,
Och frambära till hans ära
Vallar, torn och slott.

Grefveliga korthus stiga
Undan på hans bud.
Och i deras ställen
Lyfter han på hällen
Borgarhuset högt mot ljuset,
Ståtligt som en brud.

Storfisk mången den salongen
Drage i sin not!
Dit må statsministrar
Köra så det gnistrar,
Be så träget att benäget
Han dem tar emot.

Sjelf så präktigt och grosmächtigt
Vill ej gubben bo.
Hans begär har tygel,
Han bor i sin flygel
Med en maka, van att vaka
Der för gubbens ro.

Gumman ** Gumman **
Vet hvad gubben vill.

Det är hennes syssla
Att med honom pyssla,
Le så rosig, när han mosig
Dricker vänner till.

Första tuppväkt henne uppväckt,
Sist hon gått i säng.
Hela da'n hon stökat,
Husets trefnad ökat
Klokt och moget, flinkt och troget,
Utan bång och fläng.

Dessemellan borta sällan,
For hon en gång blott
Till de tyska länder,
Bar på hulda händer
Hem en snärta. Gubbens hjerta
Önskebarn så fått.

Han till ära för sin kära
Nybyggt detta tjäll,
Hennes lifgedinge,
Ifall hon ej finge,
Som hon ville, gubben lille
Följa till sin qväll.

Må de tvenne, han med henne,
Följas i sitt lopp
Intill silfverhåren, —
Att i mellanåren
Ej juristen och psalmisten
Måtte sägas opp!

Men hur lifvet än blir gifvet
Och hvad hända må,
Så är detta summan:
Lefve gubben, gumman!
Gubben ** Gumman **
Skål för begge två!

Till H. K. H. Kronprinsen.

På Neptuni-ordens högtidsdag, den 12:te Mars 1836.

I hamn ha re'n de lätta snäckor seglat,
Mot stranden slumrar hafvets trötta våg,
Och det är länge nu, se'n Mälarn speglat
Neptuni-bröders segerglada tåg.
Men medan vinterstormen yr derute,
Till fredlig fest vi oss tillsamman slute.

Vi sluta oss omkring vår förste samman
Som vikingar, vid ändad ledungsfärd,
Med fyllda bägare, med fröjd och gamman,
Sig samlade igen kring fridsäll härd.
I högbänk satt då försten. Der han finnes
Ännu, till namn så nordisk, som till sinnes.

Hell OSCAR! hell, så vidt som hafvets bölja
Blågula flaggan ikring jorden bär!
Der sundets vågor våra stränder skölja,
Der drifvan evig, som vår trohet, är,
Din bild hvar hyddas nakna vägg bekröner,
Och bor i krigarns sång, i barnets böner.

Hell dig! i festlig sal vår helsning klingar.
Men flamma högt vårdkasarne å strand,
Och svänger stridens hane sina vingar,
Och stäfva stolta drakskepp ut från land,
Hell dig! vi ropa än en gång, och följa
Der, röd af blod, går hafvets vreda bölja!

Smeden.

Vak upp till möda, min raska arm!
Vak upp med makt
Min trogna, dundrande slägga!
Den dagen skola vi hålla varm
I hurtig takt,
Tills sent i qväll vi oss lägga!

Mig blåser ej lyckans vind på sned,
Jag har ej lust
För den att springa och flåsa.
Här står jag, min egen lyckas smed,
Och med min pust
Jag sjelf långt bättre kan blåsa.

Väl har jag i elden jern så mång,
Dock deribland
Ej något enda jag bränner.
Jag vänder dem alla med stadig tång
Och säker hand,
Och hvad de tåla, jag känner.

De mennisko-nackar att böja rätt,
Ej vill förslå
Hvad medel de stora bruka;
Men mina klampar jag sköter lätt,
Jag dunkar på
Till dess att de blifva mjuka.

Se'n gör jag utaf dem hvad jag vill,
Hvad bonden bäst
Behöfver, — och det blir duga:
Åt honom hamrar jag lia och bill;
Och skor hans häst,
Och läser hans kista och stuga.

Ibland, när jag torkat i mitt kall,
Ett godt glas öl
Kan jag behöfva och tåla;
Men aldrig någon mig träffa skall
I gräl och söl
Bland dem, som på krogen skråla.

Med första gnistan, som far mot skyn
Utur min härd,
Uppsänder jag morgonbönen,
Och prisar om qvällen Guds försyn,
Som dyrkansvärd
Mig skänker hvilan och lönen.

Men lördagsqvällen en sotig kropp
Förnöjd jag tvår,
Ty då är sabbaten inne,

Och glad, när morgonen träder opp,
Till kyrkan går
Med rent både linne och sinne.

Så gå mina veckor in och ut.
Min ringa lott
Ej menniskors afund retat;
Men om mitt arbet' af Gud till slut
Bepröfvas godt,
Jag ej förgäfves arbetat.

George Washington.

Toast hos M:r Hughes, den 22:dra Februari 1837.

Svensk! fatta glaset i din hand,
Och klinga med Amerikanarn
För fadren af hans fosterland,
Den gamle, tappre samfundsdanarn!
Så högt i ärans Pantheon
Som du din store Wasa ställer,
Så han sin store Washington —
Och bådas bröst af stolthet sväller.

O frihet, ur Guds hjerta ledd
Att strömma i hvar menskoåder!
För dig har hafvet ingen bredd,
Och jorden inga antipoder.
Ehvar du lyfter kämpens arm
Mot dem som menskorätt förtrycka,
Går pulsen hög, blir själen varm,
Och ropet skallar: seger! lycka!

Du var det, af hvars riddarslag
Han dubbades, den ädle hjelten,
Som med tyranners nederlag
Förhärligat virginska fälten.

Du var det, på hvars bud han kom,
Slog fienden — och så till dalen
Med Fabii lager vände om,
Den borgerlige generalen.

Du var det, hvilkens höga tolk
Han blef, och kändes på accenten,
När han gaf lagar åt sitt folk,
Den konungslige presidenten.
I fridens råd med samma mod
Satt nu den vise i sin toga,
Som det, hvarmed den tappre stod
Vid Trenton, Yorktown, Saratoga.

O! när i glömskans djupa famn
Så mången storhetsbubbla brister,
Och månget firadt furstenamn
Sitt sken på minnets stjernhvalf mister;
Då skall han, krönt af seklers lof,
Bland de odödelige throna,
Den konungen förutan hof,
Förutan vakt och prakt och krona!

Vår känsla vallfar till hans stoft,
Till hjeltegrafven, der han hvilar . . .
Der sprids ej veka blommors doft,
Der växa inga tårepilar;
Men nit för frihet, lag och stat,
Men tro och vänskap åt all verlden,
Och arfvet af evärdligt hat
Till våldet, träldomen och flärden!

— —

TILL

Kommerserådinnan Charlotta Arfwedson,

född Langenberg.

Med liktalet öfver dess man, Kommerserådet Carl Arfwedson.

Ditt namn på samma blad som hans
Skall stå, om än på annan sida,
Tills dödens lena hand skall vrida
Kring begges blott en enda krans.

Så vördnadsvärd, som lyckosam
I dubbelt kall af mor och maka,
Med minnets frid du ser tillbaka,
Med hoppets fröjd du skådar fram.

Väl dig! din sköna pligt är fylld,
Välsignad står du, som oliven,
Med friska telningar omgifven,
Med topp af aftonsoln förgylld.

Sedespråk.

När ondskan och lögnen dig smäda, så tig,
Men låt dina gerningar tala för dig.

När klaffaren smädar din nästa,
Så tala och vänd till det bästa.

Nu har du gjort saken så godt du förstår,
Tro Gud ock om godt, och mins att han rår.

Tänk, när dig en olycksdag hunnit,
Att den dock i morgon försvunnit.

Under fröken J. v. Strokirchs bild.

Hon glömde nöjet, lyckan, glansen,
För dotterliga pligtens lag,
Och med den sköna jungfrukransen
Af milda dygder och behag,
Hon gick sin helgonväg till ljusets rike,
Här *makalös,* der *englars like.*

Hic, Hæc, Hoc. *

Jag i Fahlu skola gått,
Hic, hæc, hoc!
Det latinet jag förstått,
Mins det *noch.*

Hic det är vår hedersvärd,
Hæc hans fru,
Hoc det glas, som af en lärd
Höjes nu.

Hic är qvick och *Hæc* är täck,
Derför ock
Tömmer jag för *Hic* och *Hæc*
Hela *Hoc!*

---

* Musiken till denna skål, som improviserades i ett gladt sällskap, är äfven af Wallin.

I friherrinnan v. Beskow's minnesbok.

Vid hennes utrikes resa.

På hafvets bölja eller hemmets fjärd,
Vid vännens sida lika gladt går färden;
Han lika glad, du lika älskansvärd,
Far alltid *väl.* Det är en himmelsfärd,
Till himlen, borta eller hemma — bär den,
Dock man är hemma öfverallt i verlden,
När i sin famn man sluter all sin verld.

I fru Westfelts minnesbok.

Två englar kommo, och i harmoni
På lifvets luta slogo an den tonen,
Som skulle tröstligast och klarast bli';
De hette vänskapen och religionen.
Och tidens elegi sig löste opp
Vid deras samljud i odödligt hopp.

Till C. W. Böttiger,

då han åter for utrikes.

(1839.)

Far du från oss än,
Har du vänner qvar;
Vänner ock igen
Du till mötes har;
Men din *bäste vän*
Följer hvart du far.

Till Wilhelmina Böttiger.

Med ett ex. af fru Lenngrens arbeten.

När som *Betty* här beskrifves,
Enkel, blygsam, utan flärd,
Glad och vis, fast icke lärd,
I en huslig krets du trifves
Heldre än i modets verld,
Flicka, vet, att sällhet gifves,
När du så är henne värd!

Under en bild.

Mogen dygd och menlöst sinne,
Ljust begrepp och mildt behag,
Och i hvarje anletsdrag
Engeln röjd, som bor derinne,
Glad och god hon blickar opp,
Med en himmel i sitt minne
Och en annan för sitt hopp.

I en stambok.

Det ges en sällhet mera värd,
Än glädjens lek och ärans flärd
Och lyckans glittergull:
Med dygdens frid och hopp hon bor
Uti den rena själ,
Som lefver för sin pligt och tror
Att då går allting väl.

Slutet af ett minnesord vid en ung flickas graf. *

På den gode herdens sköte,
Oskulds-anda, är du förd
Till en älskad moders möte,
Som dig redan famnat rörd.
Han, som menlösheten vårdar,
Har dig undan stormen frälst
Till den rätte fadrens gårdar,
Dit du ville fara helst.

Och der väntar du de kära
Och de goda efter dig,
Hvilka här så ömt, så nära
Om din barndom vårdat sig.
Du på dem skall nederblicka
Glad och tacksam mellertid,
Och från himlen till dem skicka
Många bud med tröst och frid.

---

* Hon var moderlös, och fadren, som vistades utrikes, ville hämta henne till sig öfver hafvet. Döden mellankom.

Tills det bud, som är det sista,
Kommer, och med vänlig hand
Låter jordens bojor brista,
Men ej hjertats helga band.
Dessa skola återknytas
Öfver jordens låga grus,
Och dess brist och mörker bytas
I fullkomlighet och ljus.

ÖFVERSÄTTNINGAR

FRÅN

LATINSKA SKALDER.

Förord.

(1806.)

En liflig känsla af de skönheter tiden sparat från smakens vackraste åldrar, innebär ej derföre talangen att på ett samtida språk öfverföra dem. Hemfödda blommor på Greklands och Hesperiens lyckliga kust, tåla de sällan en omsättning i främmande klimat. Förd af en gynnsam ande på deras stamjord, skall främlingen, i ensam njutning, dröja vid deras enkla behag, deras färger och vällukt. — Vill han bryta en stjelk, vill han hemflytta ett blomstrande stånd: vet han väl, om det ej vissnar under vägen, eller vanslägtar på olikartad jord, eller dör i nordiska vintrar?

Ges ett behag, som tillhör tiderna? Ges ett annat, som blott är tidens, och med den förgås? Huru träffa den ofta grannlaga gräns, der tidslynnet stannar, manéren upphöra, och hvaröfver skalden, ej mera individ, ej mera fosterbarn af en försvinnande stat, framstår, behagens eviga tolk för seklerna och folken? — Träffades denna gräns: huru använda, huru förarbeta dessa skönhetens oförgängliga skatter efter sednare åldrars behof, efter fordringarne af vexlade tänkesätt, språk och sedvanor? Huru bibehålla deras originalitet, utan att för medlefvande läsare kallna eller missförstås? Huru, å andra sidan, låna dem ett modernt uttryck, utan att förnärma deras naiva urväsen? — Dessa frå-

gor har en öfversättare af de gamle att oupphörligt göra sig. Den store KELLGREN, som i samtidens lyriska drägt kunde kläda forntidens mästerstycken, utan att våldföra deras högtidliga ursprungslynne, — och den vördnadsvärde författare, som med lyckligt dristig hand, utan att afskrämma en nyare smak, skänkt vår litteratur *Eneiden* i all sin fornhöga enfald, hafva med framgång visat huru dessa frågor kunna besvaras. Det är hvad ingalunda författaren till dessa omogna försök tilltrott sig. Flere af dessa stycken (t. ex. *Drusi seger öfver Rheterna* och *Sekular-sången*) må uppriktigt erkännas hafva förlorat mycket af sin gamla romerska simplicitet. Det är dock lättare att erkänna sådana misstag, än att hjelpa dem. Sanna snillen af det uppväxande slägtet böra ej härigenom förledas; ty de skola hämta sin näring ur sjelfva källan: den klassiska ålderdomen, ej ur dess ofta grumlade afledningar — och den öfriga legionen förleder sig nog utan efterdömen. Medelmåttan bör känna sig tillfredsställd, om, under en mängd af brister, hon kan frambära någon skärf, ej alldeles försmådd af smaken eller onyttig för språket. — Och det ges ett fall, då hon äfven torde våga framträda för en allmänhet: det är då, när, af någon lycklig stundens ingifning öfverträffande sig sjelf, hon kunnat förtjena sjelfva de mästares uppmärksamhet, genom hvilkas råd och hvilkas skrifter hon förvärfvat sig den lilla likhet till talang, som ett ögonblick gjort dess lycka.

En stor del af dessa försök är belönt af Svenska Akademien; men om den öfriga delen ej kan framträda under detta smickrande hägn, bör dock ej författarens afsigt kunna misskännas eller misstydas af oväldiga domare. Blott för det stora skapande snillet är förträffligheten ett mål. Dit må det syfta; från denna höjd må det en gång sprida sina strålar, i hela dagen af en *Leopoldisk* fullkomning. Inskränk-

tare natursgåfvor ha en utstakad gräns långt derunder. Det är dessas fullkomlighet att hinna denna gräns. — Och hunnen till detta *non plus ultra*, må en med tidigare framgång uppmuntrad medelmåtta, som ännu tvekar i beslutet om sitt afslöjande, ha till motto: *nu eller aldrig. Nu:* medan ännu något gynnsamt intryck afväpnar kritikens strängaste rättvisa — *eller aldrig;* ty man förlåter ej en mognare ålder, hvad man någon gång skonsamt öfverser med den blygsamt vågande ynglingen.

Föresång.

(Efter Latinen.)

Hvad beder skalden, när han rörd besluter
Åt Delos' gud en stilla offerstund,
Och åter på altaret i dess lund
En droppa utur Hippokrenen gjuter?
Han beder ej, hvad hopen, fördomsfull,
Som högsta sällhet eftertrår och vördar:
Kalabriens hjordar och Siciliens skördar
Och Indiens skatt af elfenben och gull.
Hans tysta hopp ej ärans blodspår följer
I Parthers och Sikambrers härnadståg,
Och fångar ej i vinningslysten håg
De sköna gods, dem Liris kärligt sköljer
Med kyssar af sin sakteliga våg.

De lyckliga, dem ödets gunst förunnar
Ett högre mått af djerfhet eller makt,
Må deras namn af ryktets hundra munnar
Besjungas för en verld, i undran bragt!
Till deras vällust må falernska drufvor
Ge förstlingsoffret af sin nektarmust,
I gyllne kärl, som, dem till ögonlust,
Beredas djupt i Atlantiders grufvor!

I deras hof sig bryte strålens fall
Från väggar, der den tyriska kristall
Förmäls med Persiens guldbesprängda skrudar!
Dem lyse lyckans aldrig gömda sol;
Dem bjude äran en kurulisk stol
I bredd med jordens dem bevågna gudar!

Mig, i de undangömda skuggors famn,
Mig må oliven under lek bekröna,
Och dalens dimma gjutas kring mitt namn,
Blott dalens lugn min lefnad vill försköna!
Der vill jag sjunga glädjen, och den dygd,
Som skänker jorden odling eller skygd,
Det hopp, som ilar till de godas möte,
Naturen, och naturens milda far,
Och friden, friheten, dess syskonpar,
Och barnet kärleken, som vid dess sköte,
Än jollrar i sin ålders oskuldsdar.
Min ära vare det, min ljufva ära,
Att, sjelf af Leopold och Flaccus lärd,
De rena toner åt min lyra lära,
Som till min däld ett sakta genljud bära
Ur katakomben af en romersk verld.
Men nej! ack nej! — det hårda ödet tvingar
De tunga mödors nederböjda slaf;
I stormens gny hans lyra fåfängt klingar,
I stormens gny, som snart, på svarta vingar,
Far suckande förbi hans glömda graf.

HORATIUS.

Tjugondeandra odet i första boken. *

TILL ARISTIUS FUSCUS.

Integer vitæ etc.

Den, som redligt lefver och afskyr brottet,
Tarfvar ej de mauriska spjutens nödvärn,
Eller bågen, eller det digra kogrets
Giftstrukna pilar;

Leddes än bland brännande Syrter, — leddes
Bland Kaukasens gästfiendsamma klyftor
Kosan, — bland de trakter Hydaspes fårar,
Fornsägna-frejdad.

Mig en ulf, då jag i Sabiners vildskog
Enslig, sorglös, svärmande bortom målet,
Sjöng min vän, min Lalage, — mig han flydde,
Vek för en värnlös.

---

* Ordagrann öfversättning i originalets versslag.

Grym var bestien: grymmare aldrig födde
Härnadslystna Dauniens ollonlundar;
Aldrig Jubas ökenland, — lejoninnors
Tvinande amma.

Ställ mig, — der, på sofvande land, af ingen
Sommarflägt den stelnade plantan qvicknar —
Snöland, dem i eviga moln en bister
Jupiter tvingar!

Ställ mig, — der en stupande solvagn glöder
Kring en jord, åt byggande åbor vägrad:
Älska vill jag flickan, som ler så ljufligt, —
Talar så ljufligt!

Tjugondefjerde odet i första boken. *

Quis desiderio sit pudor aut modus etc.

TILL VIRGILIUS.

Ve den vid förlusten af en vän
Blygs för tåren, känslans våld kan hämma . . .
Melpomen, som fick af himmelen
Sångens makt och lutans qvalda stämma,
Sjung om grafven och förgängelsen!

Men han väcks ej, väcks ej af din sång;
Evigt sluten är infernska porten.
O, hans sömn den är så tung, så lång!
Ack! — Quintil är gången till den orten,
Som ej vet af någon återgång.

Milda oskuld! nej, din vän ej mer . . .
Och du trohet! du rättvisans syster!
Nej, hans like du ej återser.
Nakna sanning! hölj dig svart och dyster:
Ty Quintilius sänks i mullen ner.

Ack, hur mången vän han gått ifrån!
Mången redlig, som vid urnan gråter!

---

* Belönt af Svenska Akademien, år 1803.

Men Virgil! O sångens ljufve son!
Bittrast du, — och ber af gudar åter
Deras alltför kort betrodda lån.

Ny Orfé, med sångens trollbehag
Gaf du lif åt Mantuas berg och lunder:
Men i grafven tyds ej känslans lag,
Men den tunga sofvaren derunder
Lyssnar ej till gudalyrans slag.

Svängd är en gång med en väldig hand
Kaducén, och fällda ödets domar:
Tungt tillsammans vid Kocytens strand
Slötos evigt då de tröga bommar
Mellan lefvandes och skuggors land.

Rof för ödet och förgängelsen,
Fängslade i vanmakt af Trabalen
Vid dess segervagn, — hvar skänktes än,
O, hvar skänktes oss en tröst mot qvalen? —
Ack, af tålamodet blott, min vän!

Andra odet i andra boken. *

Nullus argento color est avaris etc.

TILL SALLUSTIUS CRISPUS.

I en girig jords förvar försvinner
Skattens hela fägring. O min vän!
Hata guld-lamellen, om ej den
Glans igenom måttlig nötning vinner.

Prokulejus så sin ära vann.
Emot bröder bar han faderssinne:
Han var ädel, han var öm — och han
Lefver än i tacksamhetens minne.

Kufvar du begäret i din själ,
Blir ditt rike vidare till gränsen,
Än om Gadiern med Kartaginensen
Samfält böjdes under ditt befäl.

Kufva det! — Du ser hur vattusoten
När sig och förvärras. Qväf i grund
Fröet! eller vänta, om en stund,
Törsten gränslös, och förgäfves boten.

---

* Belönt af Svenska Akademien, år 1805.

Upp i Cyri thron Fraates står.
Afundsfulla, häpna skaror prisa
Honom säll. -- Från hopen skild, den visa
Ger Fraates ömkans tysta tår.

Men ett tryggadt rike, men det höga
Diademet, lagerns friska krans,
Honom, som med oförvirradt öga
Skådar höghetens och guldets glans.

Tredje odet i andra boken.

Æquam memento rebus in arduis etc.

TILL DELLIUS.

Min Delli! med vishetens grunder
Dig väpna mot hotande qvalen,
Dig väpna i gladare öden
Med vishetens lyckliga hof!
Om långa bedröfliga stunder,
Om festliga dar vid pokalen,
Du täljer: du är dock för döden
En gång ett olöseligt rof.

Njut gästfria skuggan i häcken,
Der lummiga poppelens grenar
Omfamna den skyhöga tallen,
Omfamnas i kärligt förbund.
Der blomsterbekransade bäcken
Framskälfver bland glittrande stenar,
Och yfves i nyfödda svallen,
Och sorlar — och flyr om en stund.

Njut drufvornas doft och den korta
Försvinnande rosens! Det gilla

Din makt, dina år och de systrar,
Som spinna din lefvernetråd.
Njut, Delli! — ty snart är du borta
Från parker, palatser och villa,
Och redan en arfvinge lystrar
Att plundra ditt rika förråd.

Om, rik, du från Inakus leder
Din börd — eller, namnlös och ringa,
Knappt äger ett tjäll: skall du falla
Ett offer för Orkus ändå.
Vi alla, vi tvingas dit neder —
Ur hvälfvande urnan skall springa
Den lotten, som bjuder oss alla
I eviga landsflykten gå.

Elfte odet i andra boken.

Quid bellicosus Cantaber etc.

TILL HIRPINUS.

Lägg bort den mörka politiken,
Låt bli Kantaberns vapenbragd
Med Schytens anslag bortom viken!
Ack! möt ej, fiken och försagd,
Med sorgerna och vinningsnitet
En dag, som är dig förelagd —
Och som behöfver dock så litet!
Snart från din hjessa, snöbeklädd,
Den unga glädjen, yr och rädd,
Skall med behagen fly till rygga,
Och ingen ljuflig sömn betrygga,
Och inga kärlekar omskygga
Din ensamma, din kulna bädd.

Ej vårens täcka blomma hyser
Ett oförvissneligt behag;
Ej i en evig fullhet lyser
Den milda månens anletsdrag;
Och du, o svage! du ej ryser
Att klandra en gudomlig lag?

Nej, heldre dricka, heldre njuta
En flyktig stund! och än en gång
I lönnens skygd förutan tvång
På gräsets lena bädd oss luta!
Ännu, som förr i lifvets vår,
Med purpurrosens ambratår
Och Syriens nardusdoft begjuta
Vårt glesnande, vårt blekta hår! —
Hell guden Evius! han förmår
Att våra bröst för qvalen sluta.

Fort gosse! fort till bäckens strand,
Der böljan mellan blomster halkar —
Hvem springer fortast ner och svalkar
Falernska vinbuteljens brand?

Och *dit!* O hvem, hvem flyger dit,
Och för min ömma Lyde hit? ...
Så flyg! bed henne ej förgäta
Att taga elfenlyran med,
Och linda i en sorglös fläta
Sitt bara hår, på grekisk sed!

Tolfte odet i andra boken.

Nolis longa feræ bella Numantiæ etc.

TILL MECENAS.

Nej, denna lyra var för vek,
Att i en vådlig bardalek
Numantiens vapenskiften följa,
Och Hannibalers öfvermod,
Och strömmarne af puniskt blod
Som frusa med Siciliens bölja.
Nej, denna lyra var ej stämd
Att sjunga om Lapiters hämd,
Om rusiga Centaurers strider,
Om stormande Titaners harm,
Som, — mot Olympen i alarm —
Af obesegrade Alcider
Begrafdes djupt i Etnas barm.

Gack du, Augusti lof att tyda
Med sanning för en efterverld!
Tälj dessa fanor, dessa svärd,
Troféer af en kufvad verld,

Som gått att Kapitolium pryda!
Tälj triumfatorns majestät,
Och dessa konungsliga resar,
Som trotsa än, i segrarns fjät!
Ja dig, Mecenas, egnar det
Att orda om Augustus Cesar.

Min lott det blef, min sälla lott,
Att sjunga om Licymnia blott,
Mitt tjusta hjertas herrskarinna:
Licymnias blick, Licymnias röst
Är ämnet för min sånggudinna,
Och all min ära, all min tröst,
Vid min Licymnias trogna bröst,
Att sjunga, sucka — och försvinna.

Du skulle höra af dess mund
Det fina skämtets ström, som väller
Ifrån det sköna hjertats grund!
Du skulle se, en dyrbar stund,
Dess grace, dess gång i chören, — eller
Då, i Dianas helga lund,
Hon räcker, under högtidsglansen,
Sin mjella arm till sällt förbund
Åt systrarna i offerdansen! ...

Nej, om du Persiens skatter ägde
Och Frygiens rika gods: ändock —
Tro ej att dessa öfvervägde
Af hennes hår en enda lock!

Hvad har Arabiens guld för värde
Mot någon af de kyssars tal,
De kyssars tal jag än begärde,
Och fick, — och dem än fler jag stal,
Och dem ibland af eget val
Förtjuserskan mig sjelf förärde?

Fjortonde odet i andra boken. *

Eheu fugaces, Posthume etc.

TILL POSTHUMUS.

Ack! med ilens snabbhet förda,
Fly de, fly de lifvets dar.
Fritt, min vän! ostrafflig var:
Härjarns grymhet skall ej vörda
Detta maktlösa försvar.
All din dygd kan ej fördröja
Tidens flykt och ödets lag:
Åldern dock din rygg skall böja,
Skrynkorna din panna plöja
Och den bleka döden höja
Sina oafvärjda slag.

Ej från rykande altaren
Hekatombers offerblod
Blidkar försten af Tenaren:
Nej, den svarta Stygens flod,
Som för Tityi djerfva mod
Satt en gräns, och i Tartaren

* Belönt af Svenska Akademien, år 1803.

Hvälft giganten Geryon, —
Blir af alla öfverfaren:
Arfvingen till thron-tiaren,
Hyddans obemärkte son.
Fåfängt från den död, som härjar
Vildt i härarnes batalj,
Du dig, feg och flyktig värjar;
Dig förgäfves plankan bergar
Öfver Adriens vreda svalg.
Från den skräck, vid höstens tider,
Austerns tunga anda sprider,
Fruktlöst du dig räddade:
Du skall dock Kocyten se,
Der han död och grumlig skrider
Och den tröga vågen vrider
Mot avernska stränderne;
Se de fasansfulla ställen,
Der de dömda systrars tropp
Öser böljan utan hopp;
Der Sisyf mot branta fjellen
Evigt välter tunga hällen —
Aldrig välter henne opp.

Ja, din jord skall plötsligt lemnas,
För att ge en annan plats;
I ditt leende palats
Du ej mer skall herre nämnas.
Hon, ditt hjertas ömma vän,
Denna hulda, sköna maka,
Ack! du måste äfven den
Snart på dödens vink försaka . . .
Af den tjusande allén,
Af den rika blomstergården,

Ack! en sorg-cypress allen
Öfverblir till skygd åt vården . . .
Men, om hundra lås du böd
Dina ädla vinfat gömma,
Skall, i glädjen vid din död,
Dock med saliskt öfverflöd
Arfvingen dem lysten tömma,
Låta, vid din afgång rik,
Cekubs-vin i floder strömma
Öfver golfvens mosaik.

Sextonde odet i andra boken.

Otium Divos rogat in patenti etc.

TILL GROSFUS.

Sälla lugn, med löften och med bön
Kallas du af seglaren, som stretar
Svagt mot stormen på Egeiska sjön
Och sin väg i midnattsmörkret letar;
Dyrkas du bland vapengny och dam,
Utaf Traciens härnadslystna söner,
Utaf Meders kogerprydda stam . . .
Är du döft för allas, allas böner?

Köps du ej för purpurns Sidons-prakt,
Guld-talenters, perl-klenoders värde?
Månn' ej fascers och sekurers makt
Dig åt Latiens herrskare beskärde?
Nej, — Liktoren tvingar ej ändock
Sinnets uppror, sorgernas Gorgoner,
Jagar ej bekymrens tunga flock
Från konsulers alabaster-throner.

Heldre kanske, i förgätna spår,
Flyr du till den ringas låga hydda! —

O ja, vid hans bord du ofta står
Att dess enkla, sunda rätter krydda;
Klarnar hoppets himmel kring hans dar,
Och, då qvällens skymning slöjar dalen,
Sluter, hägnande, hans ögonpar,
Utaf mödan tyngda, ej af qvalen.

Hvartill nära ett förväget hopp
Under lifvets flyende sekunder?
Hvarför resa loft till etern opp,
På förgänglighetens lösa grunder? . . .
Fåfängt plankan till en fjerran strand
Öfver oceanens rygg dig vaggar;
Arme! du kan fly ett fosterland:
Ej dig sjelf, — ej qvalet som dig aggar.

Snabbare än någon östanvind
Sprider molnens sönderslitna bälten,
Snabbare än någon sårad hind
Störtar blixtrande utöfver fälten,
Följer oron kopparkölens gång,
Står ombord på flygande galerer,
Och, så ilande som Turmens språng,
Tumlar om i prunkande falerer.

Derför söker jag i menlös frid
Af den dag, som skänkes, glädjen njuta;
Derför vill jag för en osedd tid
Inga hopplöshetens tårar gjuta;
Leende, och genom dygden stark,
Möta äfven qvalen då de komma! —
O, jag vet, att ingen jordisk mark
Mognade lycksalighetens blomma.

Var ej Titon gud i Eos' famn?
Följde lyckan ej Pelid i spåren?
Titon trånar dock mot grafvens hamn,
Då Pelid föll suckande i våren.
Kanske ock — vi vete det ej än —
Skall den obevekta nornans nycker
Skänka mig de år, dem hon, min vän,
Från din gäckade förhoppning rycker.

Hundra hjordar likväl hylla dig,
Vallade kring Etnas fält; dig lyder
Cirkus-trafvarn, segerstolt och vig;
Tyri purpur konungsligt dig pryder:
Då jag går att åt en enslig trakt
Lära genljuden af Sapphos lyra,
Eller från mitt tjäll med vist förakt
Ler åt hopens sorl och blinda yra.

Adertonde odet i andra boken.

Non ebur neque aureum etc.

I hyddan, som för lyckans sol
Sig gömmer, som för stormens ilar,
Jag på Kurulers elfenstol
Ej, tillbedd af klienter, hvilar;
Jag från Hymetti marmorbrott
Ej prunkande kolonner fått
Åt cedertak från Libyens stränder,
Ej ärft Attal med rättens jäf,
Och prålar ej i purpurväf,
Som virkas af grekinnors händer.

Och likväl har jag skatter fått:
En redlig själ, en glädtig lyra,
Och mod, att ej min lugna lott
I lyckans halka äfventyra.
Ljuf är till min sabinska bygd
Blandusias sorl och lönnens skygd,
Den smala gräsbelupna stråten —
Väl mig! så gerna går jag den!
I gode gudar! o min vän!
Jag bad ej mer, jag är belåten.

Se dagen far med ilens hast,
Och månar fly för nya månar!
Du, samme verldsträl! utan rast
Du sträfvar, qväljes, trår — och grånar.
Ännu en dag — så dödens rof!
O säg, o säg! hvad görs behof
Den nya marmorn? hvad, till grafven? —
Ha! hvälf du nya dômers höjd,
Och, ej med fasta landet nöjd,
Gack, kräkta in af sjelfva hafven.

Än mer — qväf menskans röst, var hård,
Djerfs dina nabors rågång närma,
Drif, grymme, från sin arfvegård
Klienter, dem du bort beskärma! . . .
Gud! jag har sett med vefullt mod,
En far och mor — de greto blod,
Och greto utan all förskoning,
Och tryckte svultna barn i famn,
Förbannande, barbar, ditt namn,
Som stängde dem från fäders boning.

Men snart din hjessa, tung af brott,
Böjs för den väldigares glafven,
Ditt vissa hof, ditt enda slott,
Det blir bland skuggorna i grafven,
Den svarta jord, som slukar dig,
Hon reglar porten efter sig
För herdars barn, för kungasöner,
Och Orkus-vaktarn, hotande,
Af ingen listig Prometé
Besticks med guld och vinns med böner.

För inga slösta offer fal,
Han skall af inga löften gäckas;
Den hand, som fängslade Tantal,
Skall lika tung till dig ock sträckas;
Skall i Tartarens öken ned
Dig hvälfva drabbande och vred:
När dygdens tryckta vän med tjusning
Det budskap helsar i sitt tjäll,
Som vinkar ifrån sorgers qväll
Till Elyséens morgonljusning.

Första odet i tredje boken. *

Odi profanum vulgus et arceo etc.

Hedna hop, fly sångmörs helgedom!
Nalkens vördsamt, nalkens hit, I unga
Oförförda ättlingar af Rom!
Lyssnen! Fängslen eder tunga
Andaktsfullt vid lyrans ljud!
Jag är presten, jag vill sjunga
Dygdernas förgätna bud.

Må för jordens stolta kungar
Folken böja sig i dyn:
Jofurs vigg ur sprängda skyn
Till Tartarn giganter slungar;
För hans fällda ögonbryn
Hafvet häfves, jorden gungar,
Jordens folk och jordens kungar
Böjas samfält ner i dyn.

Må den anspråksdryge rike
Med förakt för hvarje like

* Belönt af Svenska Akademien, år 1805.

Räkna sina åkrars tal;
Må en ann' på Martisslätten
Prunkande med gamla ätten
Pocka på Quiriters val;
Stolt af egna daters värde,
Eller af klienters tropp,
Må den tredje och den fjerde
Hinna målet för sitt hopp:
Likväl skall i tysta grafven
Urnan hvälfva hvarje namn,
Likväl purpur-latiklaven
Skall med trasorna af slafven
Sammanmultna i dess famn.

Der en blottad glafven svänger
Hotande kring lastens träl,
Icke drufvans nektar mänger
Styrkan i hans fega själ;
Ej Siciliens läckra rätter,
Fågelns qvitter, cittrans slag,
Skänka glädjen åt hans dag,
Locka sömnen till hans nätter.

Denna frid, som biltog gått
Från de storas areställen,
Fromma åboer af tjällen!
Sällan har den er försmått.
Glad är dagen, skön är qvällen.
Munter flit och enkel dygd
Då ert ljufva läger bäddar,
Än vid friska källors bräddar,
Än i svala lunders skygd.

Lycklig den, som eftersträfvar
Blott ett *lagom!* han ej bäfvar
För de vreda vågors gud;
Ej för stupande *Arkturens*
Eller *Vädurns* olycksbud;
Ej i vingården för skurens
Hageldigra nederbörd,
Eller åkerns tunna skörd,
Nu af vårens vattuflöden,
Nu af stränga sommarglöden,
Nu af vinterns frost förstörd.

Men, hur blindad är du vorden,
Menska, för ditt sanna väl!
Icke nog, att vida jorden
Slafvar under ditt befäl,
Vill du berg i hafven sänka,
För att se på ytan blänka
Kolossaliska palats;
Skall Neptun, ur sina riken,
Undan dina massor viken,
Lemna dig en röfvad plats?
Men till marmorhvälfda salen
Flyr du fåfängt, att bli nöjd:
Fruktan och de tysta qvalen
Uppför pariska spiralen
Följa dig till dômens höjd.
Segla, störta öfver djupen!
Agget hakar sig vid slupen.
Kasta dig på gångarn opp!
Hur han sporras, hur han trafvar
Öfver fält och berg och grafvar,
Hinner furien dess galopp.

Ack! om ej talârn, som blänker,
Med Auroras purpursken;
Om ej Frygiens marmorsten
Lugn åt qvalda hjertat skänker;
Ej falernska drufvans saft
Eller Persiens balsam dränker
Sorgens oaflåtna kraft:
Må jag, må jag ej förtryta,
Lyckans son, ditt gjorda val —
Prunka i din gyllne sal!
Aldrig från min torfvas yta
Skall ett slott stå upp och skryta;
Och, för min sabinska dal,
Aldrig, aldrig vill jag byta
Dina skatter och ditt qval.

Tredje odet i tredje boken.

Justum et tenacem propositi virum etc.

En man, — en stor och rättvis man,
Med fast beslutsamhet i själen,
Faktioners sorl förakta kan,
Och trotsa, ädelt djerf, befälen
Utaf en hotande tyrann.
Till skyn må Adriens böljor svalla
Vid döfvande orkaners brus!
Må blixtar hväsa, viggar knalla!
Lugn står han, — lugn, om verldar falla,
Han störtar under deras grus.

Så Pollux, så Alcid, som resar
Besjöngos, — så, bland gudars tal,
De nådde Empyréens sal;
Så, mellan dem, Augustus Cesar
Beskänks ur Hebes guldpokal.
Så, Bacchus! ägde du förmåga
Att tämja tigrars vilda par,
Och öfver vintergatan tåga;
Och så, o Rom! så gick din far
På Martis ljusa segerchar

Från Acherontens dystra boning,
Se'n himlens drottning, full af nåd,
Bjöd Priams ättlingar förskoning
Med dessa ord, i gudars råd:

„Grus Ilion, Ilion är — och hämnadt
„Den flyktiga Grekinnans svek,
„Och domslutet, som, fal och vek,
„Den frygiske förförarn lemnat.
„Allt se'n Laomedon en gång
„Bröt tro, till gudarnes förfång,
„Var flärdens hem till undergång
„Af mig och af Minerva ämnadt.

„Ej Paris, prålande och yr,
„Förbudna, ljufva äfventyr
„Åt sin lacenska sköna gifver.
„Ej mera Priams falska slägt
„Med Hektors hand tillbakadrifver
„Försvurna, rytande Achiver.
„Den långa krigets storm, jag väckt,
„Har lagt sig, med min vredes ifver.

„Jag hatar ej Quirinus mer.
„Åt Mars en son jag återger,
„En halfgud åt Olympens salar.
„Om, född af en förhatlig mor,
„Han länge nog min harm förfor,
„Hans dygd, hans ära re'n betalar
„Den hämd jag åt hans dagar svor.
„Och — hvart hans söner lyckan kallar,
„Skall deras makt bli stor, bli lång

„I sälla tiders dröjda gång:
„Blott . . . öfver ocean, som svallar
„Från Rom till Ilions brända vallar
„De våge ej ett nekadt språng!

„Så länge hjordar trampa trygga
„Priams och Paris' graf i dans,
„Och, ej för menskobuller skygga,
„Blott skogens djur der bo och bygga
„Och lemna sina foster ans:
„Skall Kapitolium stå i glans,
„Skall bortom Medelhafvets stränder
„Och bortom Nilens rika länder,
„Rom sträcka ut en fruktad lans,
„Och, hugstor, i triumfers ära
„Vidt kring en verld, som öfvervans,
„Sitt namn och sina budord bära.

„Stor kan du bli, Quiriters bygd!
„Du äger mod, du äger dygd:
„Du må ej guld och konst behöfva,
„Ej, med en hand, som sönderbröt
„Naturens moderliga sköt,
„Dess oupplåtna skatter röfva,
„Och i förvetna ässjor pröfva
„Den malm, som klippan bättre slöt!
„Må jordens skaror, jordens throner
„I gruset böjas för din makt,
„Och segersälla legioner
„Än famna söderns brända zoner,
„Än polens stormbebodda trakt! . . .

„Quirini tappra folk! så lyder
„Från ödets slutna helgedom
„De sälla gudasvar, jag tyder;
„Men bäfva, bäfva för dess dom,
„Om du, mot fädren fåviskt from,
„Förledes af ditt mod till brottet,
„Och resa djerfs pergamska slottet,
„Och kan för Ilium glömma Rom! . . .
„Vid venstra fåglars olyckslåten
„Skall Troja höja upp förmäten
„Sin hjessa än i dagens ljus:
„En vink af mig, af Jofurs maka —
„Och tusen åskor skola braka,
„Och hvälfva, ljungande tillbaka,
„Dess dômer i sitt fordna grus.
„Tre gånger rese Febus muren!
„Tre gånger Greken sammansvuren
„Skall jemna både mur och land,
„Tre gånger Frygens maka gråta
„Sin man och son — och öfverlåta
„Åt bojorna sin egen hand . . .„

Men, sångmö, till hvad regioner
Du sträckt din flygt! — För högt du stämt
En lyra, gjord för lek och skämt.
Hör opp, hör opp, med svaga toner
Att tolka gudars helga råd,
Och härma ej i öfverdåd
Ett genljud från Olympens throner!

Sextonde odet i tredje boken. *

Inclusam Danaën turris ahenea etc.

TILL MECENAS.

Djupt inom dubbla vallars gård,
Och bommars jern och hundars vård,
Slöts Danaë, och såg ej verlden.
Der satt hon enslig, dagars längd,
Från älskarhopen undanstängd
Och från förförelsen och flärden.

Men Jofur kom — och Fröja log;
Ty Jofur kände medlet nog,
Som klokheten och makten lurar.
Förvandlad i ett gyllne regn,
Han gäckade Acrisii hägn,
Och smög igenom kopparns murar.

Förtrollande är guldets art:
Med viggens ofördröjda fart,
Som bryter berg och fästen krossar,
Det genom slott och vallar går,
I bojan deras vakter slår,
Ur bojan deras fångar lossar.

* Belönt af Svenska Akademien, år 1803.

För guld åt dödens grymma våld
Den argiske Augur blef såld —
O ve den snikna makans ränker!
Och Grekland, du hvars hjeltemod
Mot ljungande falanger stod,
Du föll ändå för Filips skänker!

Nej, falska härjande metall!
Ej mig din boja fängsla skall
I jemt begär och jemt bekymmer.
Jag billigt fruktar lyckans ståt:
Hon skall ej nå med sitt försåt
Den vrå min lugna oskuld skymmer.

Ju mindre lystnad och behof,
Dess större skatt i lugn och hof
Mitt bröst af goda gudar äger.
Från rikdom, qval och äfventyr
Jag så förnöjd som tomhändt flyr
Till de belåtnas stilla läger.

Och herre af ett ringa tjäll,
Jag prisar mig långt mera säll,
Än om Apuliens digra gröda
Jag hösta fick i egna hvalf,
Men i en ständig fruktan skalf
Och äflades i ständig möda.

O, denna bäck, och denna park,
Och denna teg — min hela mark!
Som skall ett tarfligt bröd mig bära:
Hvad sällhet ha de mig ej räckt?
Dit hann ej Afrikas prefekt
Med all sin härlighet och ära.

Mig reda ej Kalabriens bin
Sin nektar; mig ej Formias vin
I sparda ankrar långsamt lenas;
Min drägt ej spins af Galliens får;
Men — nödens udd mig icke når,
Men du! du är min vän, Mécenas!

Med fog i njutning och begär,
Jag, också jag, till staten bär
En gärd af det min flit förtjente;
Men säkert mera lätt och sällt,
Än om med de mygdonska fält
Jag Kresers fosterjord förente.

Ju längre, högre åtrån sträcks,
Ju mer behofvets furie väcks,
Och qvalen hopas och besvären —
Väl den i måttans hulda sköt
Ett lyckligt *nog*, en fristad njöt
Mot de tyranniska begären!

Tjugondefjerde odet i tredje boken.

Intactis opulentior etc.

Skatter på hvarandra hopa,
Plundra Indiens håfvor, sopa
Allt Arabiens gyllne stoft!
Vidga oceanens bräddar
Och på djupets tunga bäddar
Res mot skyn ditt marmorloft!
Dock — när ödets jernarm hamrar
På sin dragspik af demant
Öfver dina skatters kamrar,
Öfver dina dômers brant:
Fåfängt du den oro skingrar,
Som förföljer dina fjät,
Fåfängt sliter du de nät,
Döden kring din hjessa slingrar.

Mera tryggt och mera sällt
Norrlandens nomader lefva,
Der de, öfver fjellens skrefva
Flyttande sitt fria tält,
Berga grödan af de fält
Inga mätningsstänger refva.

Skild från nöd och träldomsband
Hämtar Schyten uppehälle
Hvarje år af nya land;
Och, när åldern tyngt dess hand,
Träder sonen i hans ställe,
Att med ömhet och med tro
Sörja för den gamles ro.
Der en moder, af naturen
Helst om egna panter mån,
Vårdar lika ömt en son,
Ej i hennes sköte buren.
Der ej — våra seder likt —
Hustrun, spotsk och utstyrd rikt
Med kontanter och med nycker,
Husbondkastet till sig rycker,
Eller ännu spotskare
Mot sitt fala hjerta trycker
En föraktlig Cicisbé.
Bästa skatt från fäders bygder
Bruden der i boet bragt,
När hon medfört deras dygder,
Och, emot all flärd på vakt,
Med behagens stilla makt
Lyckliggör en makes öden.
Brottets stämpel är förakt,
Brottets vissa lön är döden.

Men på Numas fosterjord
Ack! ännu till verldens fasa
Brott och gudlöshet och mord
Med ohämmadt sjelfsvåld rasa . . .
Skall af äkta romersk stam
Ingen hjelte träda fram —

Och den fallna staten frälsas?
Ingen man med ädelt mod
Offra lycka, lugn och blod,
Att som landets fader helsas
På en framtids ärestod?
Ty — o blygd för menskosinnen!
Hat blef lifvets vissa lott
Åt förtjensten hvar den gått:
Dyrkad — blott i forntidsminnen,
Rättvisad — i grafven blott.

Men hvad båtar att man klagar
Om ej straffets hårda hand
Tvingar lasterna i band?
O! hvad båta tomma lagar
Utan seder i ett land?
Se! kring jorden öfver hafven
Genom vilda stormars hot
Hur den snikna penningslafven
Ilar dödarne emot!
Nordpoln, töcknig, isbelupen,
Söderns brända hemisfer,
Hejdar ej den djerfva slupen,
Som i skötet öfver djupen
Girighetens laddning bär.
Skymfligt är att fattig vara
Eller ringa i vår bygd:
För att undgå denna blygd,
Öfverstiges hvarje fara,
Öfvergifves hvarje dygd.

Nej, Qviriter! förr I måtten,
Under folkens bifallsljud,

Ge åt Kapitoliens gud —
Eller djupt i hafvets botten
Sänka upphofven till brotten:
Guld — klenoder — perleskrud!
O! med fasa ögat kasten
På ett svämmande förderf,
Qväfven lustan, tyglen lasten!
Edra själar utan nerf
Genom dygders öfning styrken
Och i mödans manna-yrken
Fostren dem till hjeltars värf! . . .

Kan en tidens yngling kasta
Sig med djerft och säkert hopp
På den ystra fålen opp,
Och utöfver fälten hasta
I försvinnande galopp?
Kan han törst och hunger lida,
Kan han trotsa vinterns makt,
Att på en besvärlig jagt
Emot grymma vilddjur strida,
Veckors längd i öknars trakt?
Han kan blott i greska lekar
Slunga trissan med behag,
Och på spel, som lagen nekar,
Slösa bort en dyrbar dag:
Under der att vän och ovän
Plundras af en trolös far,
Som, då han de digra rofven
Åt en duglös ättling spar,
Sjelf förtvinar i behofven.

———

Tjugondenionde odet i tredje boken.

Tyrhena regum progenies etc.

TILL MECENAS.

Kungars ättling! Värdes unna
Åt din vän en dyrbar stund!
Vinet jäser i min tunna:
Jag vill rycka på dess sprund;
Lena dadlar vill jag pressa,
Fagra rosor vill jag strö,
För att dofta kring din hjessa,
Eller i ditt fotspår dö.
Skynda! Vänskapen och freden
Öppna ett förtroligt tjäll —
Bortgöm för din blick i qväll
Tiburs-kärret, *Esuls*-heden
Och *Telegons* hemska fjell!

Fly dem, dessa stela rader
Utaf pockande fasader
I det bullersamma Rom!
Vällusten, hvarvid du trånar,
Trainen, prakten, som förvånar
Och som lemnar själen tom!

Ack! hur ofta hjertat kännes
Först i hyddan lugnt och sällt!
Ofta der — fast purpurns tält
Kring en landtmans bord ej spännes —
Klarnar pannan, slutas hennes
Fårar i ett jemnadt fält.

Förebud af hettans tider,
Öfver horisontens rand
Andromedas fader skrider,
Procyon rasar, *Leo* sprider
Pest och qvalm kring haf och land,
Och en verld i sommarbrand
Lamt mot öfvermakten strider.
Herden, utmed källan sträckt,
Långsamt efter andan hämtar;
Hjorden vid hans sida flämtar;
Ruggiga Silvaners slägt
Djupt i skogens natt sig räddar;
Vågen, hvälfd af ingen flägt,
Sjunker mellan svedda bräddar.
Allting hvilar — ensam du,
Lika vakande ännu,
Statens tunga roder vänder,
Och din blick med oro sänder
Än till *Serers* vapenborg,
Än till *Bactras* samlingstorg,
Än till *Tanais* bistra stränder.

Men den gud, som verlden styr,
Han i evigt mörker skymmer
Framtidernas äfventyr;
Ler åt fåfänga bestyr,
Ler åt maktlösa bekymmer.

Hvarje dag, som träder in,
Sköt och njut, ty den är din!
Den som hvälfver se'n till möte,
Hvälfver fram med *Tiberns* art,
Än i jemn och fredsam fart,
Stupande i *Adrias* sköte;
Än, uppsvallande och vrång,
Släpande med forsens tvång
Bräckta hällar, brustna dammar,
Hjordar, skördar, kojor, stammar,
Utan hinder. Af dess dån
Mullra bergen långtifrån.

Endast den sig sjelf skall äga
Och sin lycka i sin makt,
Som för hvarje dag kan säga:
Jag har lefvat. Molnens trakt
Må i morgon solen dölja,
Eller klarna i dess prakt —
Lika lugn på tidens bölja
Nalkas han en okänd ort.
Allt omvexlar, hastar fort:
Hvad han njutit, hvad han handlat,
Blir af ingen tid förvandladt,
Ingen makt tillintetgjordt.

Nycken, slumpen blott beveker
Lyckan då hon ger sin hand;
Gruflig är den lek hon leker —
Hvem hon hatar, hvem hon smeker,
Slafvar lika i dess band.
Jag dess dyrkarhop ej öker —
Om hon mig likväl besöker

Vill jag öppna hyddans dörr;
Men när hon mig ock förlåter,
Hvad hon gaf, det ger jag åter
Och är lika lugn som förr.
Hellre än att gäckad fäkta
Efter gunsten af en fal,
Skall jag, stark af dygden, mäkta
Sjelfva fattigdomen äkta,
Utan hemgift och rival.

Icke jag, på plankan gungad,
Öfver ett förrädiskt haf,
Utaf blixtar omkringljungad,
Utaf stormar förd i qvaf,
Skulle gudarne besvärja
Att en tyrisk laddning berga;
Gerna jag åt böljans famn
Den förtrodde — nog belåten,
Om jag sjelf, förtrodd åt båten,
Fördes blott och bar i hamn.

Fjerde odet i fjerde boken. *

Qualem ministrum fulminis alitem etc.

DRUSI SEGER ÖFVER RHETERNA.

Jag såg den väldige, vid blixtars ljus,
Som förde Ganymed med gyllne locken
Till gudarnes Olymp från jordens grus,
Och blef beherrskare af fjäderflocken,
På Jofurs vink. En medfödd ädel art,
Ett ungt begär från moderliga nästet
Nyss slet den späda vågaren, som snart
Försöker, bäfvande, en ovan fart
På vårens vindar mot det fria fästet;
Nu på en hjord, som irrar skygg och svag,
Slår ned ur skyn, — till dess med mod en dag
Och spända klor han drakars här förföljer,
Och segergälla vingars åskeslag
I sträckta basiliskers etter sköljer. **
Som denne, — eller som, på Libyens strand,
En skälfvande gazell det lejon skådar,

* Belönt af Svenska Akademien, år 1805.

** Ett ovanligt talesätt, och som författaren till dessa omogna försök minst skulle kunna försvara. Om Horatius i detta ode sökt imitera Pindarus, torde dock hans svaga öfversättare få vänta något öfverseende med ett uttryck, som åtminstone hos grekiska skalder ej saknar exempel.

Som, — nyss från modren stött, — med blodig tand
Och långsamt rytande, kring skog och land
Förfäran breder ut och döden bådar:
Sådan de Rheter äfven Drusus sett,
Så bäfvat för den unge segerhjelten,
Som, under Alperna, med blodig svett
Rest sin trofé på de illyr'ska fälten.

Nog länge, rykande af mord och rån,
De spridde, dessa ströfvande barbarer,
Förödelse och fasa långt ifrån,
Och skälfde knappt för Romarens standarer.
Då hjelten kom, och segern i hans spår —
Han viste hvad den ädles kraft förmår,
Som ammades åt hyllande nationer,
Och hvad Cesarers efterdöme rår
Till daningen af segrande Neroner.

Visst går hon dock med fäders namn i arf
En gammal dygd, åt nya tidehvarf.
Till segrar boren och Olympiader
Af neslig stam ej ädla trafvarn var,
Och örnen, sväfvande kring solens char,
Var ej den fega turturdufvans fader.
Dock uppdrar fostrarns hand till mogen skörd
De frön, som grodde i en lycklig börd,
Och hjertat adlas under dygders vanor.
Der äran ej med egen idrott vans,
Hon köpes ej med titlars lånta glans,
Och återbördas ej ur multna anor.

Rom! känn din pligt mot denna hjeltestam:
Ve! om du glömt dess dygd i nya skiften.

Vitsordande, för dig skall träda fram
Ur seklers grus den talande bedriften,
Och visa dig, ifrån Metaurens strand,
Den store Claudius, af hvars segerhand
En länge fasad Hasdrubal blef slagen:
När, på en natt af skräck och nederlag,
Stod ändtlig fram en klar och längtad dag,
Olivbekrönt: den första lugna dagen,
Se'n Libyens röfvarhord, med brand och mord,
I långsam plundring våra fäders jord
Förödt, — likt flamman, som i ödemarker
Förvandlade Dianas helga parker,
Och likt den vilda, rytande orkan,
Som hvälfver om Trinacrias ocean.

Nu kom igen den flydda mannastyrkan,
Nu följde lyckan kämparne af Rom.
Upp stodo åter i sin helgedom
De fallna gudar, främjande vår dyrkan.

Nu brast han ut, Kartagos dolske drott:
„Ve oss!“ så utbrast Hannibal omsider,
„Hvi hafve vi, som arma hindar, gått
„Mot ulfvars här i vådeliga strider?
„Vår sällaste triumf är flykten blott.

„Det folk, som, drifvande för våg och väder
„Kring Adriens rymd, från Ilions brända trakt,
„Kom fordom flyktigt till Ausoniens städer
„Med gudar, barn och ålderstegna fäder,
„Hur likt den ek, som står i lummig prakt,
„På Algidon! Ju mer den slås, den hotas
„Af lömska jern, ju mer den höjs och rotas,

„Och trotsar stormars ras och seklers makt. —
„Så bister ej, med nya hufvu'n väpnad
„För hvarje anfall, hydran Herkol mött.
„Ej af de ormatänder, Jason strött,
„Ett större under växt till Kolchers häpnad.
„Så gräsligt monster Thebe aldrig födt.

„Förgäfves sänkes Romarn i det djupa;
„Han stiger från förderfvets ättestupa
„Upp i triumf. Ve, ho som djerfs en gång
„Besegra den! Han reser sig i fallet:
„Der ligger segrarn — hemskt slår återskallet
„Af mödrars skrän, af makars klagosång.

„Ej stolta budskap mer till Libyen bära
„Berättelser om fiendernas fall.
„Mitt hopp sönk ner — och glansen af min ära
„Sönk ner i grafvens natt med Hasdrubal."

Ej fins en sak, för Claudier ogörlig,
Ej en bedrift, för Drusers armar svår:
Så Jofur segern fäst i deras spår,
Så visheten, i blodigaste örlig,
Med gudalugn vid deras sida står.

Femte odet i fjerde boken. *

Divis orte bonis, optime Romulæ etc.

Sänd af goda gudar, gode Prins!
Till vårt hägn! Förlåt oss ej åt smärtan! . . .
Dröjer du så länge? Ack! du mins
Hvad ditt hjerta lofvat våra hjertan! . . .
O! så kom! och återgif
Åt ditt Svea ljus och lif!

Mörk är en vinterdag vid polen.
Du blickar hit — och det blir vår;
Och dagen skönare, och solen
Mer strålande på fästet går.

Som en mor sin klagan höjer,
När en öm, en älskad son
Bortom oceanen dröjer
Öfver året hemifrån.
Många böner hon då sänder,
Många löften upp till skyn;
Stormen gnyr kring hafvets stränder:
Men sitt öga hon ej vänder
Från dess töckenhöljda bryn.

---

* Fri öfversättning, ställd till d. v. konungen.

Dagen gryr och dagen skymmer:
Samma vakande bekymmer,
Samma blick, af tårar tung.
Så, i långa vintermånar,
Svea klagar, trängtar, trånar,
Sträcker famnen mot sin kung.

Ty, lycklig i ditt hägn, på fältet, som han ärfvar,
Än odlarn för sin hjord, än, sjungande, af kärfvar
Han reser stoder upp åt dig kring gyllne land,
Och seglarn, djerf och trygg, på vågens rygg framvagga
Ditt lof hans vimpel flaggar
Vid nya verldars strand.

Förtjensten ingen vrå för dina blickar döljer;
Men ock, der brottet går, i spåren straffet följer.
Förgäfves flärdens ström från södern hvälfde fram;
Ty dina lagars värn, ty dina efterdömmen,
De sträckte emot strömmen
En okullstötlig dam.

Hvem fruktar inländskt agg? Hvem utländskt öfverväld
Vårt lugn, vårt sjelfbestånd, på säker grund du ställde.
Men hotas detta lugn, men vacklar denna grund:
Då blixtrar hjeltens svärd för friheten och friden,
Med Götens mod i striden,
Dess trohet i förbund.

Ack! då stormen ryter, åskan rullar,
Långt ifrån, till folks och lands förderf:
Skiftas sällt vår dag, på trygga kullar,
Än åt mödans, än åt glädjens värf.

Nöjets sånger med ditt lof vi blande
Kring en vänskapsbål, en ledig qväll.
Slumre sedan fridsamt; ty din ande
Sväfvar, hemgud, öfver våra tjäll.

Sväfvar öfver lyckliggjorda länder,
Och ett altar i hvart hjerta har:
Dyrkad, som *Alcid* på Greklands stränder
Eller *Ledas* son i fordna dar.

Lef för oss! Skänk långa glädjefester
Åt ditt folk! Dess kärlek är din lön . . .
Framgår solen, sjunker hon i vester:
Samma kärlek brinner, samma bön.

Sjunde odet i fjerde boken. *

Diffugere nives, redeunt etc.

TILL TORQUATUS.

Den kulna vintern flytt. Re'n marken höljs af gräset,
Af löfven trädets stam.
Förnyad jorden ler. Med saktadt svall kring näset
Re'n dansar floden fram.

Med nymferna i ring, de ohöljda behagen
Sig svänga om igen.
Du blir ej evigt här: njut då den glada dagen!
Snart flyr han dig, min vän!

Ljuf är sefirens flägt; men snart den milda våren
För sommarn flyktar bort,
Som hösten jaga skall, — och rytande i spåren
Står vintern inom kort.

Naturen, ny och skön, ur hvilan en gång träder:
Vi blifve, då vi gått
I grafvens vinternatt till våra gångna fäder,
Ett stoft, en skugga blott.

*) Belönt af Svenska Akademien, år 1803.

Vet du, om än en dag till summan skall föräras
Af dina flydda dar?
Hvad du ej nöjet ger, skall tacklöst snart förtäras
Af glupska arfvingar.

Ja, snart skall du ock stå i underjordens öken
För Minos' tribunal.
Ej glänser der din börd, ej blidkar offerröken,
Ej gratien i ditt tal.

Ty ej Dianas makt från dödens landamären
Har fört Hippolitus;
Ej öfver bränningen af de leteiska skären
Thesé Piritous.

Nionde odet i fjerde boken.

Ne forte credas interitura etc.

TILL LOLLIUS.

Lollius! nej, han skall ej dö den sång,
Som med lyrans nya klang en gång
Samljöd från den dånande Aufiden.
Sjöng han hjeltars, sjöng han dygders värf,
Skall han äfven, lagerkrönt och djerf,
Gå med dem att segra öfver tiden.

Står Homerus än i gudaglans,
Dock Alcéus och Pindar en krans
Knöto äfven sig vid Hippokrenen.
Hvad Anakreon sjöng, vid skämt och lek,
Höres än — och, smältande och vek,
Andas än den eolska Kamenen.

Icke ensam af förförarns ståt
Bländad, snärd i tjusarens försåt,
Bröt sin tro den sköna Tyndariden.
Icke Tevcer först i handen höll
Cydons-bågen, icke Troja föll
Endast efter tioåra striden.

Icke ensam värd en epopé,
Har, med Stenelus, Idomené
Stormat murar, starka kämpar slagit,
Och, för barns och kyska makars frid,
Icke Hektor först i blodig strid
Ut bland fiender och dödar dragit.

Långt för Agamemnon jorden såg
Mången tapper hjeltes härnadståg,
Mången prisvärd dygd i fridens skiften;
Ack, de kröntes ej af skaldens sång!
Höljd är grafven. Natten tung och lång,
Hvilar öfver hjelten och bedriften.

Dygden, ej i skaldens sång berömd,
Myllas ner, förtrampad och förglömd,
Uti samma graf med duglösheten.
Din förtjenst, i mina skrifter lärd,
Den skall sjungas af en efterverld,
Lollius! den skall trotsa sjelfva Leten.

Han skall sjungas, denna ljusa blick,
Denna själ, i alla ödets skick
Upprätt, skild från öfvermod som häpnad;
Redlig hämnare af väld och svek,
Och för guldets allmakt aldrig vek,
Alltid vis, med egen styrka väpnad;

Som beständigt, ej ett flyktigt år,
Konsulariskt hög och ädel står
Mellan aggets och begärens faror,

Och, med dygdens lugna majestät,
Tränger segrande i ärans fjät
Genom fega, sammansvurna skaror. —

Säll och stor! ej den som skatter fått:
Endast den, som njuta vet med mått
Gudars lån, med lugn fördrager nöden,
Fruktar endast brottet; men för dygd
Och för vänner och för fosterbygd
Utan fruktan möter sjelfva döden.

Sekular-sången,

TILL APOLLO OCH DIANA AF ROMERSK UNGDOM. *

Phœbe silvarumque potens Diana etc.

Symfoni.

Dagrymdens gud! och du hulda, som leder
Nattliga vandrarn i skogarnas famn!
Febus och Cynthia! Himlarnas heder!
Tillbedjansvärda och tillbedda namn!
Vare er blick våra offer förunnad,
Främje er makt våra önskningars hopp!
Då, uti heliga häfder förkunnad,
Seklets högtidliga dag träder opp,
Lyssnen i nåd till de samstämda böner,
Latiens korade jungfrur och söner
Sända de gudar, af hvilkas försyn
Städernas drottning i stigande ära
Gått sina bragder till jordgränsen bära,
Och sina tornade kullar till skyn!

Chorus af ynglingar.

Du, på hvars gyllne vagn de milda dagar födas,
Och ljunga fram, och fly!

* Belönt af Svenska Akademien, år 1805.

Som evigt vexla skall, och evigt ej förödas, —
Jemt samma och jemt ny!
Må, sköna sol! hvarhelst på himlens vida bana
Du öfver jorden står,
Ej dina strålar nå, ej dina blickar spana
En stad som Rom, — som vår!

Chorus af flickor.

Lucina! som din blick, din sälla vårdnad lånar
Åt kärlekens förbund!
Som tröstar mödrarna i långa väntningsmånar,
Och lindrar farans stund!
Gudomliga! allt mer låt landets skaror ökas,
Dess makar sammanbo,
Och, efter fädrens bud, Roms främsta tillväxt sökas
I äktenskapets tro!

En yngling och en flicka.

Hvar gång, af årens ringar
Då tio gånger elfva
På tidens trötta vingar
Sig sänkt i aftonglans:
Må helga dar och nätter
Trefaldigt återhvälfva
För sensta åldrars ätter
Med samma sång och dans!

I Parker! I som tolken
Det eviga beslutna
Om åldrarna, om folken,
Med sann, med mäktig sång!

O, hvälfven, hvälfven åren!
  O, hvälfven på förflutna
Allt sällare i spåren —
Och hasten deras gång!

Bekrönt med hjordars flockar,
  Må jorden af sin gröda
Åt Ceres blonda lockar
Ge axens mogna krans!
Och helsosamma floder
  Och milda flägtar föda
Dess barn, som kring sin moder
Gå, hvimlande, i dans!

En yngling.

Göm, o Apollo, de brännande spjuten!
Lyssna till bedjande ynglingars hop!

En flicka.

O du, i halfmånens gloria sluten,
Stjernornas drottning, upptag våra rop!

Offersång i fullstämmig chorus.

Rom är ert verk. I edert skygd
  Besteg den glesa hären,
Som öfverlefde Trojas bygd,
  Etruskers landamären.
I edert skygd, af hjeltens hand
  Ur lågorna och döden
Den frälstes på en okänd strand
  Till lyckligare öden.

Ty lyssnen till de böners röst,
  O gudar, vi er egna:
Må rena seder, rena bröst
  En lydig ungdom hägna!
Må till en vördad ålderdom
  Den milda friden sänkas,
Och ära, makt och rikedom
  Åt Rom för evigt skänkas!

Han, som af Cyperns guda-ätt
  Och Ilions hjeltar stammar,
Han böjer knä vid altaret,
  Der hekatomben flammar.
Må segern vaka kring hans thron
  Med svärdet och oliven!
Ve hvarje trotsande nation!
  Hell hvarje undergifven!

Re'n darrar Meden för hans hand,
  I jemna segrar buren,
Och flyr kring haf och flyr kring land
  Albaniska Sekuren.
Re'n Schytens bådskap vid hans fot
  Om nåd och lagar tigger,
Der Inden med förbitet hot
  I bojor redan ligger.

Och ändtlig till en lugnad bygd
  Den gamla redligheten
Törs leda en föraktad dygd,
  Sjelf ledd af blygsamheten;
Och ymnighetens gudahand
  Ur hornet, som hon vänder,

Kring blomsterfält, kring skördeland
Välsignelserna sänder.

Chorus af ynglingar.

Hörd är bönen. Stämmen glädjens ljud!
Helsans, sångens, dagens milde gud,
Skön med gyllne bågen och sin lyra,
Tolkar ödenas fördolda bud,
Och går sjelf att våra öden styra.

Evigt som hans strålomgjutna char
Öfver åldrarnas ruiner rullar,
Han ett nådigt öga upplyft har
Öfver sälla palatinska kullar.

Chorus af flickor.

Och hon hör, hon hör den rörda bön,
Som af Latiens skilda år och kön
Sig vid seklets morgonstund förnyar;
Hon, som der så blid, så gudaskön,
Sväfvar fram på nattens silfverskyar.

Jofur hör oss. Alla gudars tropp
Vill för Roms bestånd och sällhet vaka.
Ljuft vi följas utaf detta hopp
Hem från seklets stora fest tillbaka.

Första brefvet i första boken.

Prima dicte mihi, summa dicende Camœna etc.

TILL MECENAS.

O du, som, först af sångmön sjungen,
Dess sista fria offer hör!
Mecenas! nej, — af åren tvungen,
Med fot, som slinter, arm, som dör,
Och ungdomslynnets släckta låga,
En gammaldags atlet ej bör
Sin vanmakt fram på fältet våga.
Nog länge på en vådlig ban
Bland manna-årens kämpar skådad,
Gick den föråldrade Vejan,
Med frihetsstafven sist benådad,
Att, bortgömd i en landtlig bygd,
Ej tigga snart, i Cirkens lekar,
Af skådarns gunst, med ovan blygd,
Det lof, som skådarns bifall nekar . . .
Begär du mer af mig, min vän? —
En maktlös håg förgäfves kallar
Försvunna vårars lif igen.
En mäktigare stämma än
Uti ett sansadt öra skallar:

„Släpp en pegas, i kappsprång trött,
„Förrän han — stupande och bruten, —
„Af kännarns milda dom förskjuten,
„Blir endast af dess hånskratt mött!“

Från snillets lekar, skaldens joller
Och känslans unga svärmeri,
Jag flyr, jag söker fördomsfri
En skatt, som åldern än behåller
Och finner sällheten deri.
Hvarhelst en sanning föds, af värde
För enskilt lugn, för allmänt väl,
En älskvärd dygd, som hjertat närde:
Se der den skatt min själ begärde,
Den skatt, som lyckliggör min själ!
Jag hyllar inga dogmers fjättrar,
På ingen myndig vis jag svär:
Den vishet, som ger lugn och bättrar,
Min sekt, min enda skola är.
Ehvart mig händelserna mana,
Jag når ett kändt och gästfritt hem:
Så nitfull på en stormig bana
Den borgerliga statens lem,
Som lugn vid Aristippi fana;
Beherrska tingen är min vana,
Ej att beherrskas utaf dem.
Är nattens längd af älskarn bannad
I vakna, gäckade begär;
Syns dagen trög och solen stannad
För den, som dagens tunga bär;
Om året tungt och långsamt hvälfver
För flickan, trängtande och ung,
Som än vid modrens sida skälfver:

Mer trög är mig, mer lång och tung,
Hvar dag, hvar stund, som mig förnekar
Att berga åt min ålders qväll
En skörd, som mognar lika säll
I gamlas samqväm, ungas lekar,
I rikas slott och uslas tjäll.

Må hända än passionen äger
Sitt anspråk i ett dödligt bröst,
En röst, som pligtens öfverväger;
Välan! med blygsamt mod jag säger,
Och säger ofta, till min tröst:
„Fast du ej Lyncei örnblick vinner,
„Sköt dock din syn, då den är sjuk;
„Fast du ej Glykons styrka hinner,
„Försmå ej dina lemmars bruk!
„*Känn hvad du mäktar och behöfver!*
„Der ser du gränsen för ditt nit:
„Sök den! sök ej att stiga öfver!
„Din ära blir att hinna dit."

Du täres af en oren låga,
Af hämd, af vrede utan grund,
Af namnlust, vinningslust, hvar stund:
Hvar fins den magiska förmåga,
Som gör den sjuka själen sund?
Det ges ett ord af verksam mening;
Men visheten det endast lär.
Det ges ett offer till din rening;
Men offret gäller ditt begär.
Så stel var ingen af naturen,
Som ej, — med öra för kulturen, —

Från dårskapens, från lastens blygd,
Skall fly, med vaknande besinning;
Men lasten fly, är re'n en dygd,
Och på en dårskaps öfvervinning
Är första vishetsgrunden bygd.

Att mot förakt och brist dig värna
(Det värsta onda du vet af!)
Hur bryr du ej din håg och hjerna,
Du rangens eller guldets slaf?
Du rustar vimplande galerer,
Du synar nya hemisferer,
Du trotsar öknar, eld och haf.
Men om en vänlig röst dig lärde,
Att äga i dig sjelf ditt värde
Och söka hos dig sjelf din skatt:
Hvad du är trög! hvad du är matt! ...
Ack! skulle fäktarn, van att strida
Kring torg och hörn för ringa lön,
Ej *förr* en lager mera skön
Med mod i högre segrar bida?
Ej förr — om än i stoft och qvalm —
Omkring sin stolta tinning vrida
Olympias ärefulla palm?

Månn' guld ej mer än silfver väger
Och dygd långt mer än guld i halt? —
„Nej, bröder, bröder! guldet äger
„En rang, ett värde framför allt“:
Så utaf stämmor tusenfaldt
Från Jani höjd ett samljud ropar
Till Jani nedersta arkad,

Och repas upp kring land och stad
Af ynglingars, af gubbars hopar:
„Sök först ett namn, ett kapital,
„Och se'n — om du har stunder öfver —
„Af dygd, så mycket du behöfver
„Att undgå lagnäpst och förtal!“

Ja, yngling! uti dessa bygder
Förslå ej seder och talang.
Vid ljudet af patricisk rang,
Vid mäktiga sestertiers klang,
Hur litet ljud ha dina dygder!
De rikta ej, de adla ej,
Dig slumpen sina håfvor nekar:
Dröj ej i stoft! du är plebej ...
Men uti fordna barndomslekar
Sjöng gossen, oskuldsfull och ung:
Gör rätt, gör rätt — och du är kung!
Så hette det i glädjens sånger.
Och — är ett samvet utan last,
En kind, förblekt af ingen ånger,
Ett värn i alla ödens kast,
Långt mer än kopparmuren fast?
Jag spör dig, du, som ädelt tänker!
Hvad syns dig bättre: Roscii lag,
Som hyllar, utan undantag,
Blott hvad af börd och rikdom blänker?
Hvad? eller denna barnasång,
Som spiran åt förtjensten skänker,
Den sång, som sjungen var en gång
Af ädle Kurier och Kamiller ...
Bekänn! Hvem råder bättre? Han,
Som lär dig riktas, — om du kan:

Med rätt, — om ej: med svek och giller,
Att få en bättre plats till del
Vid Puppii tårefulla spel?
Han? eller denna vän, som jemnar
Begärens svall och hjertats knot;
Ej lyckan lär, men deremot
Den vises glada lugn, som hämnar
Den orättvisa lyckans hot?

Om Latiens folk mig spör och klandrar,
Hvi jag, som med detsamma vandrar
I samma svalkande portik,
Ej vandra vill detsamma lik
I tänkesätt och seder äfven,
Jag svara må som kloka räfven
Till lejonet i fabelns år:
„Mig skräma dessa täta spår,
„Bland hvilka, alla till dig vända,
„Jag ej kan leta upp ett enda,
„Som från din svarta kula går.“
Du falska, hundrahöfda hyder!
Hvad eller hvem vill du jag lyder
Bland dina hundra tyckens tal?
Kanske (som mången gjort sitt val)
Jag borde uppbörden förpakta,
Att blifva stind af statens gods?
Kanske (hvad flera ej förakta)
Jag skulle, mera stor till mods,
De högas skyldskap eftertrakta?
Kanske det vore ock bevändt
(Det knepet plär ju ofta duga?)
Att för en gammal gäck mig buga,
Som dess ödmjukaste klient,

Till dess han ger mig sitt patent
På löst och fast, på gods och stuga?
Ponera, att jag mig förbandt
Med någon enka, någon tant,
I stöd af äpplen eller socker?
Ponera — om ej det går an —
Jag skulle drifva hemligt ocker,
Som mången annan hedersman? . . .
O Rom! o seder!

Men låt vara,
Att särskild smak och tycke kan
Hos skilda själar sig förklara;
Jag frågar: kan dock ett beslut
I samma själ nog mäktigt vara
Att härda blott en timma ut?
„Ej hela vida jorden äger
„En vik så ljuf som *Bajas* vik.
„I *Baja* vill jag bo:“ så säger,
Af stundens infall ledd, en rik —
Och haf och strand ett genljud gifver
Af brådskande magnaters ifver . . .
„Nej!“ hejdar sig igen hans nåd,
Med tanksätt, eller nycker, bytta:
„*Tean* är bäst“ — och störtar bråd
Att till *Tean* i morgon flytta
Familj och stat och husgeråd.
Som ogift suckar han: „Hvad lycka
„För den, som till sitt bröst får trycka
„En maka, ljuf och älskande!“
Som gift han suckar, svärjande:
„Att vara ogift är det bästa!“
I hvilka band vill jag väl fästa

Den skapnad ändrande Proté?
Men ämne ej till löje tryter
Bland sämre klassen i vår stad.
Han ömsar vind-rum, åkdon, bad,
Han sina hyrda möbler byter,
Och, trogen samma slags system,
Uppå en fraktad julle skryter,
Som trots en rik på sin trirem.

Min vän! det går ej ur mitt minne,
Hur ofta åt din vän du ler:
När du hans sneda lockar ser,
När togan kring hans nötta linne
I ojemn veckning hänger ner.
Du ler ej, när ett ojemnt sinne,
I ständigt krig och vankelmod,
Förskjuter hvad det nyss beslutit,
Besluter hvad det nyss förskjutit,
Och, svallande som hafvets flod,
Än bygger upp, än nederbryter,
Och cirklar i qvadrater byter,
Och ömsar väsen liksom *mod.*
Då tror du ej att något felar;
Ej läkare, som själen helar,
Ej målsman till den svages skygd;
Den dårskap, man med alla delar,
Får laga stånd och blir en dygd . . .
Och likväl — o mitt hägn, min heder!
En nagel, vårdslöst klippt, du tror
Bevisa brist på bättre seder
Hos denna vän, som dig tillbeder

Och som af endast dig beror!
Men nog! — Du tror mig väl på orden:
(Dem likväl *Zeno* sade först)
Om Jofur är i himlen störst,
Är filosofen störst på jorden.
I allt, för öfrigt, Jofur lik:
Nöjd med sig sjelf, skön, ärad, rik,
Sjelfständig, härlig, kung bland kungar,
Sund framför allt — så framt ej än
En snufva majestätet slungar
Tillbaka i sitt stoft igen.

VIRGILIUS.

Första sången af Eneiden. *

(Fragment.)

Ej mer i lundens hägn vill jag, i ljuflig villa,
Om drömda herdars ro på veka flöjten drilla;
Ej mer i bygdens famn, af trefna odlarn hörd,
Beprisa, lärande, hans mödor och hans skörd:

Jag sjunger vapenbrak, jag sjunger om den hjelten,
Som först, af ödet förd från de trojanska fälten,
Besteg Lavinii strand. Af Junos långa hämd
Till olyckor fördömd, till undergång bestämd,
Han banade sin väg bland stormar och bland fejder,
Den ädle flyktingen, som först åt Latiens nejder
Gaf stad och gudavård, och varelse och namn,
Och bjöd, på Albas kust, ur trygga murars famn,
Det fruktansvärda Rom att resa sig i dagen.

* Belönt af Svenska Akademien, år 1807.

Sjung, sångmö! af hvad skäl, hvad hemlig harm betagen,
Olympens drottning svor, att störta i förderf,
Bland tusen äfventyr och tusen såra värf,
En man, af dygdens rätt så dyr i våra minnen!
O! dväljes sådan hämd i höga gudasinnen?

Så rik af fridens värf, som stolt af krigets bragd,
Kartogo ännu stod, på grund af Tyrer lagd,
Och såg med trotsig harm till Tiberns trygga stränder.
Det var åt detta land, som, framför alla länder,
Och framför Samos sjelf, sin hägnad Juno gaf:
Här gömdes hennes vagn, här blänkte hennes glaf,
Här skulle alla folk, i samma ok förente,
Sin spira lägga ner, om ödet ej förmente.
Men lotten är bestämd: från Troja skall en stam
Till Tyri murars fall förfärlig ljunga fram;
Ett folk med krigets blixt, till folkens öfvervälde
Och Libyens undergång. — Så ödet domen fällde.
Saturnia visste det; men samma hämdbegär,
Hvarmed, i spetsen ställd för sina Argers här,
Hon stjelpte Trojas borg, — hon gömde än i sinnet.
Hon hade ej ännu försonat sig med minnet
Af en förklenlig dom och en förhatlig ätt,
Och Ganymedes, höjd till gudars rang och rätt,
Och derför utan rast hon jägtade kring hafven
De ättlingar af Tros, dem ej Pelidens glafven
Och Greklands härsmakt fällt. — Och derför, hamn från hamn,
De drefvo långa år i böljans vida famn,
För alla öden rof och ingen frid förunda: —
Det var af sådan tyngd, ett evigt Rom att grunda!

Knappt från Siciliens redd, som glädtigt öfvergafs,
Med spända segels bugt de styrde ut åt hafs,

Då Juno, närande den gamla hämdetörsten,
Så talar: „Skall jag dock af den trojanske försten
Mig öfvervunnen se, och, slaf i ödets band,
Ej tvinga denna flock ifrån Italiens strand?
Hvad? har Minerva ej, att lön åt brottet skänka,
Förmått Argivers skepp förbränna och fördränka?
För Ajax's skuld allen, med viggen ryckt ur skyn,
Hon spillrar flottorna, omhvälfver hafvets bryn,
Och gläds, då brottslingen, stormvräkt och blixtomljungad,
Är sist med borradt bröst mot klippans uddar slungad;
Och jag, som gudars mor och gudars drottning går,
Zevs syster och gemål, jag krigar långa år
Med detta enda folk! . . . Snart ingen mera vårdar
Att tända rökverk opp i Junos tempelgårdar!„

Så hvälfvande sin hämd, med hjerta uti brand,
Gudinnan styr sin fart till stormars fosterland,
Eoliens ödekust, der Eols bojor dämpa
Orkanerna, som gny, och vindarna, som kämpa
I grottans ökendjup. Med fåfängt upprorslarm
För fängelsernas hvalf de mumla fram sin harm;
Högt ifrån fjellthronen sin spira Eol häfver,
Besegrar vildheten och raseriet qväfver.
Och, gjorde han ej det, så skulle inom kort
Jord, himlar, ocean som agnar sopas bort;
Men, under fjellars tyngd, i mörka hålors häkten
Slöt dunderguden in de vilda ilars slägten,
Och gaf dem en monark, med lika mäktig hand
Att binda deras våld och lossa deras band.

Till honom Juno så med bön sin talan ställde:
„Du, som af gudars far begåfvades med välde
Att jemna vågens svall, och lyfta den till skyn!

Ett folk med mig i fejd, tyrrhenska hafvets bryn
Beseglar, bärande till de italska stater
Ett grusadt Ilions besegrade penater.
Bryt upp! gif stormen fart! låt böljan, bottenlös,
Uppsluka kölarna, och kropparna förströs
Kring hafvets vida rymd! — Jag vill ditt nit belöna.
Af mör, två gånger sju, som Junos hof försköna,
Den skönaste, som vans af någon älsklings bön,
Deïopea sjelf skall bli din mödas lön!
Den skönaste, som vans, skall dig sin make kalla
Och kallas din igen, och ge dig barn, som alla
Brås på så vacker mor!"
„Befall! det hör dig till",
Var Eols svar, „*min* lag är, drottning! det *du* vill.
Du är det, som mig gjort till gudars gäst och like,
Beredt mig Jofurs gunst och gett mig detta rike,
Der öfver vädrens folk jag envåldsspira för."

Så sagdt, med omvänd glaf mot klippans vägg han kör,
Och straxt ur klippans barm de hvirflande orkaner
Med härsgny rasa fram kring jord och oceaner.
Stört-regnarn Afrikus, Öst-ilen i förbund
Med Sunnan-stormaren, uppvräka hafvets grund
Och resa mot dess kust den himmelshöga vågen.
Nu skalla sjömäns rop, nu gnisslar det i tågen;
I bäddar utaf moln är dag och himmel skymd
För bleka Troers blick; natt står kring böljans rymd,
Och ljungelden ur skyn, som sig med dundret parar,
En afgrund i hvar våg förfärligt uppenbarar.

En köld, lik dödens köld, Eneas genomfar;
Med händerna mot skyn han djupa suckar drar:

„Ack sälla!“ ropar han, „och mer än trefallt sälla,
Dem svärdet vårdade i fädrens åsyn fälla
Vid Trojas borg!... Hvi sönk jag icke för din hand,
O Tydei tappre son! i gruset af mitt land?
Det land, der Hektor föll för Eacidens glafven,
Der, under fästens ras, Sarpedon är begrafven,
Och Simoëntens fors fortsläpar i sitt lopp
Så mången kämpes sköld och hjelm och hjeltekropp!“

Men knappt med bruten röst, han lyktat dessa orden,
Förrän en våldsam by kom hvinande från norden,
Och seglen sönderslet och skyhögt hafvet hof;
Nu bräcktes årorna; nu, sjögången till rof,
Vreds bogen; sidan sönk; brant välter in en massa
Af böljor, som, likt berg, sig öfver böljor lassa.
Den ena seglaren på bränningarnas svall
Upphissas emot skyn, då andra, fall för fall,
Bland hvirfvelmoln af sand i afgrunderna slängas;
På dolda bankars ref tre skepp af Notus krängas,
Och, lek för Eurus, tre (en ömkansvärdig syn!)
Bland skären kantra om och muras in i dyn.
Förvånad hjelten stod; men ömmast han förvåntes,
När Lyciernas skepp, fördt af hans vän Orontes,
Sönk för en upphvälfd våg, som öfver stäfven slog,
Och styrmannen i sjön med stupadt hufvud drog,
Tre hvarf vreds kölen kring, i hvirfvelsträckan dragen,
Och gömdes, — på en gång fördränkt och sönderslagen.
Glest öfver svallningen af en ofantlig göl
Än sam en ensam sköld, än dref en spillrad köl,
Än vrok en troisk skatt, — att aldrig mer församlas.
Bräckt var Ilionei skepp; redlöst Alets, den gamlas;
Det fartyg, Abas fört, har redan tagit läck;
Marvatten öfverslår Achats, den tappres, däck;

Med sänkta relingar och brustna skråf, af alla
De böljor drickas in, som dem ej öfversvalla.

Nu sporde hafvens gud, med undran och med harm,
De vilda stormars krig, de vräkta vågors larm.
Med fredadt majestät från sjögrunden, som skälfver,
Hans hjessa lyfter sig, hans blick kring rymden hvälfver.
När han den härjade trojanska flottan såg
Förspridd kring ocean, och lek för vind och våg,
Som hvardera sitt våld åt systerns vrede lånar,
Till Eurus och Sefir hans gudastämma dånar:
"Förvägna flock! hvarthän — i luftigt öfverdåd?
Kring jord och himlarymd förutan mitt beråd
I ströfven, och till skyn de svällda vågor välten?
Er skulle jag, — dock nej! åt de förstörda fälten
Må friden återges! Men bäfven för en hämd,
Som för ert djerfva ras härefter är bestämd!
Nu hasten eder flygt och för er kung förmälen,
Att jag, men icke han, kring hafven fick befälen,
Fick treudden till lott. O stormar! der I bon,
Bland bistra nordanfjell har Eolus sin thron;
Djupt i de kulors natt, som er för dagen stänga,
Der må han hålla hof, der må han spiran svänga!"

Så talar hafvens drott — och svallet sjunker ner,
Och i en molnfri rymd går solen fram och ler.
Cymothoe sin kraft med Tritons kraft förenar,
Att hala löst hvart skepp, som stött på skärens stenar.
Sjelf guden bistår dem, sjelf med tregaffelns tvång
Han öppnar bankarna för frälsta kölars gång,
Och lugnar luftens gny och jemnar böljans kullar,
Och kring dess glatta bryn på lätta hjul framrullar.

Som bland en laglös mängd, när upprorsandans larm
Förbistrar hvarje blick, förbittrar hvarje barm,
Re'n flyga stenar kring, re'n slungas glödda bränder, —
Allt lånar mordgevär åt raseriets händer:
Om då, med upplyst nit för dygd och samhällsbud,
En gammal vördad man står fram och äskar ljud,
Hvart öra lyssnar till, hvart hjerta glömmer vreden;
Han stillar jäsningen och återställer freden:
Så lades på en gång allt oceanens dön,
Då fadern fört sin blick omkring den vida sjön,
Och med en allmaktshand, som våg och vind förlikar,
Svängt om sitt ljungeldsspann kring spegelklara vikar.

Förhärjad och förspridd och längtande i land,
Eneæ trötta hop styr in åt Libyens strand.
I strandbugten står upp en ö, hvars sida formar,
Längs kusten sträckt, en hamn, dit, oförföljd af stormar,
Den brutna vågen bär igenom tvenne sund.
Bergsryggar, trotsande på bottenfasta grund,
Med spetsarna i skyn, hvar på sin sida stiga
Och famna om en redd, der alla vågor tiga.
Skogslundar, vickande för vädren, högst på ön,
I långa skuggors natt framstupa öfver sjön.
En grotta gent emot sig hvälfver under fjellen,
Med friska vattusprång, och bänkar uti hällen,
Der väna nymfer bo, och, fjerran vindens kast,
Ej ankar mer behöfs, att hålla skeppet fast.
Eneas ändtligen församlar hit i grottan
Sju öfverblefna skepp af den förstörda flottan.
Hans sjömän kasta sig med glädjerop i land,
Att sig bemäktiga en länge önskad strand,
Och rysta böljans salt af dufna ledamöter.
Ur flintan först Achat en liflig gnista stöter,

Uppfångar den bland löf och af en murken stam
Ger näring åt dess lif, tills lågan blossar fram:
Då man, att vederfå de hungrande och trötta,
Bär Ceres' håfvor fram, af böljan genomblötta,
Och torkar dem vid eld och mellan stenar mal.

Eneas mellertid en klippa, hög och kal,
Bestiger, hvarifrån, vidt öfver hafvens sträcka,
Han hvälfver ögat kring och hoppas att upptäcka
Om Antheus på dess rymd med Kapys drifver än,
Och tvåroddsbåtarne, som buro Frygiens män,
Och Kaici stolta stäf med vapnen på sin spegel;
Men på det vida haf fans ej ett enda segel.
Tre hjortar såg han blott, som irrade sitt lopp
Kring kusten, dem likväl en talrikare tropp
I dalens bete sågs på afstånd eftertåga.
Han fattar straxt sitt stånd, och, gripande sin båga,
Som af Achates bars, han slungar pilen först
Emot härförarne, som yfvigast och störst
Uppburo sina horn. De andra, hufvudstupa,
Vid höfdingarnes fall sig bäfvande fördjupa
Längst in i skogens natt. Eneas, i begrepp
Att jemna offrens tal med sina frälsta skepp,
Förföljer dem, tills sju nedstörtat för hans pilar.
Derpå med sitt förråd han ned till hamnen ilar:
Och, se'n han skiftat det bland sina följesmän,
Tillika med det vin, som af Acest, hans vän,
Till afsked var förärdt, när de från Kreta foro,
Han talar sålunda, att stilla deras oro:
„Kamrater, drabbade af tyngre slag förut!
En gud förlänar väl på detta ock ett slut.
Mot er, ur afgrundsgap, en vredgad Schylla tjutit,
Kring er sin hemska natt Cyklopers kula slutit:

Förjagen farhågan, fördragen ödets tvång!
Det blifva skall en fröjd, att minnas allt en gång.
Fast under hårda prof, och faror och förluster,
Vi nå dock småningom de fredligare kuster,
Der ödet än åt oss ett Troja lofvat har:
Bemannen er — och tron på lyckligare dar!"
Så, sjelf förutan tröst, han tröstar sina bröder,
Och ögat ljuger lugn, då hjertat hemligt blöder.
— — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — —

Kamilla.

EPISOD UR ENEIDEN.

Verbal öfversättning. *

Dernäst på fältets rymd *Kamilla* svänger fram
Sin stålklädda sqvadron. Af Volskers gamla stam
Är krigerskan. Ej van Minervas slöjder yrka
Med vek och qvinlig hand, hon mäta lärt sin styrka
Med kämpar i batalj, hon lärt med vingadt språng
Omhinna vindens flägt. O! sträckte hon en gång
Sitt lopp i ledig fart utöfver åkertegen,
Knappt böjdes topparna af axen under stegen;
På böljan ilande, som flägten hon försvann
Till böljans andra strand, förr'n foten vätas hann.
Af mödrar och af barn, kring tak och fält tillika,
Sprids en otalig mängd, som kring hvarandra fika
Att se den ädla mön. Allt dem med undran slår:
Än purpurmantelns glans, än i hjeltinnans hår
Det granna spännets guld, än pilkogret, som hänger
Från skuldran, lyciskt, blankt — och än det spjut hon svänger
Af mirten, stålbesmidt.
Nu, på sin drottnings bud,
Tungt välter hären fram, med hofvars dofva ljud,

---

* Belönt af Svenska Akademien, år 1805.

Till *Turnus.* Vid hans syn, i blinken amazonen
Från skymmeln stod i mark, — och stålklädda sqvadronen
I blinken stod i mark. *Kamilla* talet för:
„Om dygden på sig sjelf allena trösta bör,
„Jag lofvar och jag djerfs Eneiska turmen möta,
„Och ensam med mitt mod tyrrhenska hopar sköta.
„Städ mig, på farors fält, att skörda förstlingen!
„Dröj du vid muren qvar, min prins, och skydda den!"
Men *Turnus* svara hörs, med blickar orördt ställda
På fruktansvärda mön: „O! hvarmed kan jag gälda,
„Italiens krona! dig? . . . Dock, du ej äskar lön:
„Kom, dela farans tyngd! För dig är faran skön,
„Är mödan ljuf. Så hör hvad spejare berätta!
„Du ser, på fältet der, den svärmande och lätta
„Sqvadronen! Den är sänd till vårt försåt: då trygg
„Eneas mellertid längs efter bergens rygg
„Mot staden tågar sjelf. Nu, list med list att fälla,
„Jag vill i skogens pass beväpnadt manskap ställa
„I bakhåll. Bryt du här emot Tyrrhenen opp!
„Se Latiens rytteri, *Messap* och *Tiburs* tropp,
„Allt följer, på din vink, ditt spår på ärans bana."
Så talte han, och så *Messap* han hördes mana,
Och så en hvar, — och re'n han fjerran stod från dem.

Sänkt mellan höga fjell, försåtens slutna hem,
Der låg en ödslig däld. En dyster vildskog bredde
Sin skugga rundtomkring, dit blott en gångstig ledde,
Igenom täta snår i vådlig slingring böjd.
Omärkbar, ofvanför, en plan på bergets höjd
Bjöd trygghet. I dess värn man kan åt alla kanter
Sin ovän bjuda trots, man kan ifrån dess branter
Med hvälfda klippors tyngd förkrossa härars makt.

Här *Turnus* ställning tog, för denna fasans trakt
Bestämde han sitt svek.

Men i det blåa höga
Latonia mellertid, med tårar i sitt öga,
Inför en korad mö af helga nymfers tal,
Den snabba *Opis*, göt i dessa ord sitt qval:
„*Kamilla* gjordar sig, ack! till en gruflig härnad . . .
„Den arma! . . . fåfängt mer af mina vapen värnad!
„Hon var mig dock så kär! — Vet, denna känsla var
„Ej ny, och blott en eld som blossar, och som far!
„Från thron, från fädershem, af våld och afund drifven,
„*Metab* i landsflykt drog. Af alla öfvergifven,
„Han ägde detta barn — och flög, med det i famn,
„Igenom härars hot. (*Kamilla* blef dess namn,
„Till modrens hågkomst.) Nu, med arm om dottern sluten,
„Han sökte öknars skygd. Vildt svängdes vreda spjuten
„Rundt om; tätt på hans fjät den bistra Volsken stod.
„Re'n är han halfvägs — ack! då Amasenens flod
„Med våldsamt brusande den vuxna vågen hvälfver
„I vägen för hans fart. Han simma vill, men skälfver
„Tillbaka för sitt barn, den kära skatt han bar.
„Bland hundrade förslag den klagansvärde far
„Med nöd en utväg fann. Af gammal jernek brutet,
„Hårdt genom lågor gjordt, i digra knölar knutet,
„Ofanteligt, ett spjut han drog i väldig hand.
„Kring det, i korkar svept, och snörd med bastens band,
„Han lindar flickans kropp — och måttar se'n och väger
„Med senig arm dess stam, och ser mot skyn, och säger:
„*Latonia! skogens makt! min dotter, från i dag*
„*Jag viger till din tjenst! Hon famnar, späd och svag,*
„*Ditt spjut, att döden fly . . . Bland dina helga skaror*
„*Tälj evigt den, som nu förtros åt luftens faror!*

„Så sagdt: med kraftfull svigt han slungar — böljan gnyr —
„Högt öfver svallets rymd med flickan spjutet flyr
„I luften hvinande, och djupt i stranden rotas.
„Men fadern, som allt mer af fienderna hotas,
„Sig störtar straxt derpå i flodens vreda svall,
„Och rycker, segrande, sitt spjut ur strandens vall,
„Med dottern, Trivias skänk. — Ej inom trånga muren
„Slöt honom någon stad. Fri, lydig blott naturen,
„Han lefde herdars lif i bergens ödebygd.
„Här, ibland törnesnår, i vilda kulors skygd,
„Han fostrar upp sitt barn. Ett vildsto sina spenar
„Med ammande försorg åt späda läppen lånar.
„Knappt unga foten stödt sitt första säkra fjät,
„Förr'n fadern hennes hand af spjutet tyngas lät,
„Och kogret i gehäng kring veka skuldran sträckte.
„Ej bindlars guld dess hår, talârn dess kropp ej täckte:
„Tigrinnans stela hud till fot från hjessan stod.
„Re'n *då*, hon visshändt sköt sin pil med barnsligt mod:
„Re'n *då*, med slungans sten, hon gaf sin sista bana
„Än åt en mjällhvit svan, än åt en tracisk trana.
„Förgäfves mången mor en son utaf förtjenst
„Bestämt till hennes man. Nöjd i Dianas tjenst,
„Dess bröst af kärlek blott för jagtens yrken lågat
„Och en ofläckad dygd . . . Ack! hade hon ej vågat
„Mot grymma Tevkrer gå i detta vilda krig,
„Bland glada tärnors flock hon älskad följde mig! —
„Men *nu*, då hennes fjät ett bistert öde leder:
„Så hasta, *Opis!* flyg till Latien dit neder,
„Der, i en olycksstund, du kriget tändas sett!
„Tag vapnen här! — Ve den! — Trojan, Rutul: allt ett! —
„Som djerfs med brottslig hand den helga kroppen såra!
„*Då* slunga hämdens pil och mördarn genombåra.

„Sjelf jag den armas lik, betäckt af sänkta skyn,
„Med vapen föra vill från röfvarhopens syn
„I fädrens graf“ . . .

En suck beseglar dessa orden,
Och nymfen sänkte sig, i stormmoln höljd, till jorden.

Vildt rasar mellertid kring slagtningsfältets rymd
Förödelse och skräck. I moln är himlen skymd
Af pilars täta skur, och suckande gnyr jorden
Inunder hofvars dån och vapnens brak och morden . . .
Förföljelse och flykt, likt hafvets ebb och flod,
Och dödsskrän öfverallt, och strömmar utaf blod,
Som frusa fram bland grus, och, i en grufsam bölja,
Halfsläckta, arma lif med döda kroppar skölja
Och tomma rustningar. Vildt och förbittringsfullt,
Allt dödar eller dör, i rytande tumult.
Hämd! blod! är krigarns rop: han känner ej förfäran,
Och ljungar till en död, som krönes utaf äran.

Bland högar utaf lik, på amazonisk art
Bekograd, segerstolt, med ena bröstet bart,
Kamilla svänger sig. Nu skurar utaf pilar
Hon kringströr; skakar nu, med hand, som aldrig hvilar,
Stridsyxans tve-eggsjern. Från skuldran långtifrån
Sprids Cynthias vapenbrak och gyllne bågens dån.
Nu, mängden flyende, hon sig i flykten vänder,
Och skoftals pil på pil från afvig båge sänder.
Med henne ock en grupp af valda tärnor rycks:

Larina, *Tulla* och, med ristad kopparyx,
Tarpeja — tappra mör, ifrån Italien burna,
Och, uti frid som fejd, sin drottning evigt svurna.
Så amazoners flock i brokig vapenskrud,
Vid Termodontens strand med gräseliga ljud
Pentesileas vagn och *Hippolits* omsvärmar,
Och skakar, blodig, hemsk, månlika vapenskärmar.

Hvem slog du först? hvem sist? — Förskräckliga bland mör!
Ho tälja kan de lik, med dem du fälten strör?

Evneus, *Clytii* son, hon först med spjutet mötte,
Och i hans öppna bröst den långa furan stötte.
Blodfrusande han föll, hans mun i marken tog,
Och våndfullt på sitt sår han vred sig om, och dog.

Lyris och *Pagasus* hon straxt derpå besegrar.
Den ena, störtande af fålen, som sig stegrar
För sporrens gadd, togs knappt emot af broderns hand,
Förr'n båda sträcktes ut i bredd på blodig sand.
I samma blink låg der *Amastrus*, *Hippotaden;*
En blink ännu, och se! der stupar hela raden:
Teré, *Harpalykus*, *Kromis*, *Demofoon*.
För hvarje slungad pil sjönk ner en Trojas son.

På afstånd *Ornitus* i ovan skrud sig svänger
På en japygisk kamp. Vidunderligt behänger
En oxes stela hud hans breda skulderblad,
Och vargens dubbla käft, med hvita tänders rad,
Behjelmar hufvudet. Gigantisk sjelf och bister,
Högst i en kämpahop sin jägarlans han rister.

Kamilla honom når: re'n flyktad är hans hop,
Re'n borradt är hans bröst vid detta hätska rop:
„Ha! trodde du, Tyrrhen, att skygga skogsdjur drifva?
„En qvinno-arm ditt skryt ett värdigt svar må gifva.
„Dock yfs! ett frejdadt namn du bär till skuggors land:
„Säg fädren, att du föll för en *Kamillas* hand.“

Butes och *Orsilok*, två reselika drottar,
Hon störtar se'n till mark. Åt *Butes* först hon måttar,
Och träffar, mellan hjelm och pantsar, nackens led,
Der skölden sänker sig vid venstra skuldran ned.

Men kringom *Orsilok* hon flyende beskrifver
En vid, snart minskad ring, fördrifves och fördrifver,
Tills, genom hjelm och ben, för inga böner svag,
Med stark och svigtfull arm, den svängda yxans slag
Hon dubblar, och hans syn med varma hjernan stänker.

Ej bland Ligurer sämst, då lyckan tillät ränker,
På Appenninen född, kom nu af ödets skick
För henne *Auni* son. Från sköldmöns bistra blick
Han studsade försagd; men, utan tid att rymma
Ur striden, utan kraft att afvärja den grymma
Furstinnans nära hot, till svek han tar sin flykt:
„Fast du en qvinna är; hvad heder, då du tryggt
„Förtros en modig häst? — Nej, sänk dig till det låga,
„Och låtom oss till fots försöka vår förmåga!
„Få se, ho äran fäst med lyckan vid sin arm!“
Han talte. Sköldmön straxt, upplågande af harm,
Åt tärnan ger sin häst, och står der utan häpnad
Till fots, med draget svärd och oprydd sköld beväpnad.
Men mannen vann sitt mål: som piln, han stod i flykt,
Och skäcken, höljd med slag, och gadd i sidan tryckt,

I dundrande galopp med ryttaren försvinner.
„Bedräglige Ligur! Du fåfängt undanhinner,
„Du fåfängt yfver dig: din konst ej båtar mer,
„Den åt en svekfull far dig aldrig återger."
Kamilla talte: straxt, som blixten, utför fältet
Hon stod, hann hästen om, grep tygeln, spände bältet
Med ryttarn, — som sitt svek med döden gälda fick.
Likså, från klippans spets, en gam med lysten blick
Och krökta klor i skyn en uppskrämd dufva drifver,
Omfattar, spänner an, och ömkligt sönderrifver;
Blod strömmar, fjädrar strös kring luftens region.

Men ej med liknöjd blick ifrån Olympens thron
Allfader detta ser. Bland sina ätteläggar,
Tyrrhenerna, han snart den tappre *Tarkon* äggar,
Och hämnarn blixtrar fram: harm gäser i hans blod.
Bland högar utaf lik, bland skaror utan mod,
Han tumlar om sin häst, han rättar brustna leder,
Och nämner hvar vid namn och yrkar pligt och heder:
„I bäfven och I flyn? — O själar utan dygd! —
„Tyrrhenske män! I flyn ... Och hvilken flykt! O blygd!
„En qvinna jagar er ... En qvinna denna hären! —
„Ve! — Kasten förr de svärd, dem I med nesa bären! ...
„Ha! ej på Fröjas fält, i nattlig strid, ni dröjt,
„Att visa mannamod; ej än, då Bacchi flöjt
„Till dans och digra bord och fulla bägrar bådat!
„Då, då ni ägden mod, när siarn lyckligt skådat,
„Och offrens feta os i lundens skygd er böd." ...
Så sagdt: med äggadt språng till fiender och död
Han rusar rytande. Mot *Venulus* han ljungar
Förfärlig, fattar om, ur sadeln honom slungar,
Och bär på väldig arm i sträckande galopp.
Ett störtrop slår mot skyn: med häpnad Latiens tropp

Ser dit. — Kring fältets rymd for *Tarkon*, snabb som viggen,
Med rustning och med karl. Nu bröt han högsta piggen
Af fångens kastspjut, hemskt kring kroppen letande
Hvar banen skulle ges ... Den andra, stretande,
Förtviflad, värjer sig: af dödsångst kraften höjes.
Så, slingrande och hal, en fångad drake röjes
I örnens spända klor. I luften våldsamt förd
Den qvalda ormens kropp, i hundra bugter rörd,
Uppreser ilskna fjäll, och hväser vild, och kämpar
Med hög, giftsvullen hals. Den starke honom dämpar
Med näbbens krok: mot skyn slår vingen gällt och tätt.
Från de Tiburters här sitt rof på samma sätt
Bar *Tarkon* i triumf; och modigt följde alla
Tyrrhenerna hans spår.

Af ödet vigd att falla,
I skjutkonst som i svek *Kamillas* öfverman,
Försåt mot sköldmöns lif nu *Aruns* ställer an.
Der, yrande och djerf, bland härarna hon flyger,
Med lurande försåt han tyst i spåren smyger;
Der, segrande och trygg, ur striderna hon går,
Han, tygeln länkande, i lönlig förväg står.
Hvar tillgång, hvarje fjät han synar, han bevakar,
Och kringfar hemskt sitt rof, och spjutet mordiskt skakar.

Kloreus, Cybeles prest, på afstånd oförskräckt
Omsvängde, prålande i frygisk vapendrägt,
Sin fraggbestänkta häst uti en oxhud sluten,
I fjäderlika fjäll af guld och koppar bruten.
Sjelf i en skrud, som bjert af utländsk purpur skröt,
Han från ett lyciskt horn gortynska pilar sköt.
Den gyllne bågen klang från skuldran. Gyllne äfven
Var hjelmen. Manteln gul. Den fina, sida väfven

Med yppigt fras i knut af gyllne tränsar bars.
Broderad västen var. Benklädseln en barbars.
Om flickan ville nu trojanska vapnen skänka
Åt templen, eller sjelf i jagtbataljer blänka
Med plundradt guld — nog af: mot *Kloreus* ensamt vänd,
Till bytets rikedom af fåfäng lystnad tänd,
Af qvinlig åtrå blind, i dennes spår hon hastar:
Då *Aruns* mellertid tar tillfället, och kastar
Sitt spjut, och ser mot skyn, med detta böneljud:
„Apollo! Himladrott! du Sorakts milde gud,
„Som främst, med festlig fröjd och helga furors låga,
„Vårt hjertas dyrkan har! — Du, i hvars hägn vi våga
„Igenom bålens glöd med from förtröstan gå!
„Ack! nu — att denna skymf af våra vapen två,
„Allsvåldige, förlän! — Jag vill ej byte vinna,
„Ej segra för trofé. Min lager må jag finna
„I högre värf: städ mig, att detta odjur slå,
„Och sedan oberömd till fosterjorden gå!“
Apollo bönen hör. En del hans bifall vinner,
En del förutan kraft i luftens rymd försvinner.
Han stadde, att till mark den stolta sköldmön slå:
Men sucken, att få hem till fosterjorden gå,
Bortfördes obönhörd på sunnanstormens vingar.

Re'n spjutet, hväsande, igenom luften tvingar
Sin ljungeldsfart. Med skräck de Volskers blick och håg
Till drottningen blef vänd, som sjelf ej faran såg,
Ej hörde stålets gny, förr'n blixtrande det blänkte
Ur etern fram, och djupt i öppna barmen sänkte
Sin lömska vigg, och drack dess jungfruliga blod . . .
Fram rusa häpna mör, och ta', med sorgligt mod,
Den fallande i famn. — Men bort sågs *Aruns* hasta,
Med fröjd och blandad skräck, och djerfdes ej att kasta

Sitt spjut, och djerfdes ej att bida jungfruns hämd.
Så en försåtlig ulf, af jägarspjuten skrämd,
Se'n han en oxe sträckt, med herden sjelf i hjorden,
I stum medvetenhet utaf de fräcka morden,
Flyr bort med slokad svans, och hässjande och brydd,
I ödemarkers djup och tjocka skogars skydd.
Ej *Aruns* mindre brydd och mindre snabb, ur faran
Flög flämtande tillbaks och mängde sig i skaran.

Hon frestar, döende, att rycka ur sitt sår
Mordpilen ... Ack, dess udd för djupt i sidan står!
Hon dignar sanslös ner ... Den kalla döden lyktar
Dess blick, dess sköna blick ... Från kinden purpurn flyktar.
Knappt hämtar hon sin kraft, att än, med bruten röst,
Åt *Acka* ge ett ord, den vän, hvars råd och tröst
Förljufvat mången stund ett flyktadt lifs bekymmer:
„Jag mäktat ... Nu ej mer! — Den långa natten skymmer
„Allt närmare ... Allt mer det grymma såret tär.
„Till *Turnus*, ömma vän, min sista helsning bär!
„Han skynde i min plats att Trojas hopar jaga
„Från staden! — Nu farväl!" ...

Så stammande, den svaga
Med fällda tyglar ner mot jorden sakta flöt.
Snart döden till hvar lem sin bittra kyla göt,
Och hufvudet sjönk ner, och spjutet föll ur handen,
Och harmsen, med en suck till skuggorna for anden.

Men nu ett gräsligt skrän mot firmamentet slår.
Än mer, vid sköldmöns fall, blir striden hätsk och svår.
Fram rycka ljungande trojanska bataljoner,
Tyrrhenske höfvidsmän, arkadiska sqvadroner,
Men redan vaktande på fjellens höjda rygg
Satt *Trivias* nymf, och såg till striden, gudatrygg —

Och såg, i blodig krets af vilda kämpar slutet,
Kamillas arma lik, ett rof för nidingsspjutet . . .
En suck ur hjertats djup, med dessa ord hon bär:
„För hårdt, du oskuldsvån! för hårdt du straffad är,
„För mod att bryta lans med män på krigets bana . . .
„Hvad båtar, att din vår åt dygden och Diana
„Du gaf i öknens famn — att du dess koger bar? . . .
„Dock icke oberömd i grafvens mörker qvar
„Din drottning lemnar dig: du skall ditt namn, din ära,
„Igenom seklers längd till folkens undran bära!
„Men bof! ifrån hvars hand den lömska pilen flög,
„Ve dig! din dom är sagd.“

En åldrig ättehög
Omslöt, i ekars skygd vid bergets fot uppkastad,
Laurentska konungens, *Dercenni* stoft. Hit hastad,
Gudinnan, hvilande på kullens högsta topp,
Uppspejar mördaren. Snart ser hon, hvar han lopp,
Af vapnen glänsande, af fåfängt mod förmäten:
„Hvart flyr du?“ ropar hon: „hit må du styra fjäten!
„Hit, usling! kom och för *Kamillas* bane njut
„Din lön! — Nog värdig lön, att dö för Cynthias spjut!“ —
Den yfverborna mön röck nu, med hämd i hågen,
Ur gyllne kogret fram en pil, och spände bågen
Tills fjederns krökta stål med begge ändar föll
Tillsammans. Jernets spets med venstra hand hon höll;
Den högra mot sitt bröst med senans sträng hon förde.
I blinken luftens gny med häpnad *Aruns* hörde,
Och — djupt, i samma blink, stod pilen i hans bröst . . .
Han göt sin sista suck, och, skild från vänners tröst,
Sönk i ett okändt stoft, förlåten och förgäten;
Men nymfen i triumf flög upp till gudars säten.

Landtlifvet. *

Förnim din sälla lott, du folk, som långtifrån
Lycksökarenas larm och väpnarenas dån,
I obespejad ro af torfvan, som du vänder,
Din näring hämtar upp med idogsamma händer!
Hos dig af bugande klienters morgontåg,
Ur dubbla portars gap, framböljar ingen våg;
Din dörrpost skryter ej med *indiska* koraller,
Din dryck ej skummar sig i *Ephyras* metaller;
Ej styfnar, bländande, din drägt af isprängdt gull;
Assyriens purpurgift besminkar ej din ull,
Och *Kasians* krydda ej din rena olja kränker:
Men du har sinnets lugn — ett lif förutan ränker,
Förutan skatter rikt, förutan anspråk sällt.
I svala grottors famn, på gyllne skördars fält,
Vid klara elfvers brädd — ljuft, som i Tempes bygder.
Du reder lönen sjelf åt obesjungna dygder.

Än under löfvens hvalf, som dallrar för en flägt,
Du slumrar, lika sällt af lärkan söfd och väckt;
Af muntra hjordars dans du än din syn förlustar,
Än dig mot skogens djur i fredlig härnad rustar.

* Se II boken, v. 457 af Georgikerna.

Dig omger, blomstrande, en härdig ungdoms tropp,
Vid tarfligheten van, bland mödor ammad opp;
Hos dig ha löften helgd, och sammanlefna'n seder,
Och gudar altaren, och ålderdomen heder.
Rättvisan, innan hon till himlen for igen,
Besökte dig till slut — och spåret dröjer än.

I, sångens väna mör! i edert hulda sköte
Jag ville att min tid i nöjsam fart förflöte;
Jag ville, prest åt er, bespörja rundt omkring,
Naturens vexelgång och verldens underting:
Hvi månen byter form, hvi jordens grundval skälfver,
Hvad hemlig makt till skyn den svällda vågen hvälfver,
Än sakta vaggar den emot en fredad brädd:
Brådstörtar vinterns sol i oceanens bädd,
Och åter, segervan, de tröga nätter jägtar
Från gränsen af en rymd, den sommaren inkräktar.
Men var min blod för kall, min blick för slö och matt,
Att genomsigtiga naturens helga natt,
Mig bygdens fria luft, mig dalens skuggor fägne
Och bäckens lena sorl! Åt dem, åt dem jag egne
Min kärlek och min sång, förnöjd och oberömd!
O Greklands sköna vår, i tjusta minnen drömd!
O *Sperchius!* dina fält, *Taygetha!* dina branter,
Omhvimlade i dans af glädtiga Bacchanter —
Hvar äro de, o hvar? - Hvem? Hvilken gudamakt
Ledsagar mina fjät till *Hæmi* svala trakt,
Mig i dess dunkla däld åt ljufva villor gifver,
Och bäddar der min graf, i skuggan af oliver?

Lycksalig är den man, som, vis och lugn i allt,
Ransakar tingens skäl och verkningar och halt.

Som träder med sin fot på oafböjda öden,
Och ler mot farorna, och blinkar ej för döden!
Men lycklig äfven du, som i enfaldighet
Blott myllans halt och blott af bygdens gudar vet,
Blott känner *Pan*, *Silvan* och nymferna i lunden!
Ur tystna'n af ditt tjäll, så tryggt på ärfda grunden,
Ej folkets *fascer* dig, ej kungars purpur drog.
Det agg, som brödratro ur brödrahjertan tog,
Den här, som rycker an från *Istri* svurna stränder,
Roms styrelse och stoj och underlagda länder
Bekymra ej din själ. I en behaglig trakt,
Så långt från nödens rop, som yppighetens prakt,
Du skakar ner din frukt af sjelfmant tyngda grenar,
Du plockar dina bär kring tufvor och kring renar;
Med ingen mans förfång, du ombestyr ditt bo;
Och sedan för din rätt, din frihet och din ro,
Behöfver intet hägn af kapitolska borgen,
Ej röst i rådslagen, ej rättvisa från torgen.

En sjöman gungar fram på ett förrädiskt svalg;
Vild tumlar krigaren i härarnas batalj.
I kungasläpens fjät än äfventyrarn vrider
En bugtad kropp, och än en lönlig boja smider
Åt stad och bygd — att sjelf få njuta, maktbeklädd,
Sin dryck ur perlpokal, sin blund på purpurbädd.
Der, på en hopad skatt en sömnlös usling trånar,
Fördubblar den hvar stund — och dock i armod grånar.
Gunstfångaren, som hof sitt ljud från *Rostrers* höjd,
Vid folkets bifallssorl berusas utaf fröjd.
Hur mången äresjuk, för handklappen och ropen,
Som larma till hans lof, ger skådespel åt hopen!
De ges — vanbördingar af fädrens jord och dygd,
Förlupna olycksbarn till en fiendtlig bygd,

Som bära afvig sköld mot egna fosterländer . . .
Jordbrukaren sin teg med plogen sakta vänder:
Se der, med hvarje år, hans återtagna värf!
Dermed betalar han åt samfundet sin skärf,
Förvärfvar han för sig och sina barnbarn föda
Och för de dragare, som delade hans möda.
Han ger sig ej till ro, förr'n hösten, återförd
Med alsters ökta mängd och hjordars täta börd,
Räckt lönen åt hans flit, och rest i gyllne stackar
De kärfvar, han ej mer i fulla lador packar.

Snart kommer vintern. Snart, af sicyonska bär,
Framväller från hans press en olja len och skär;
Nu vallar han till bys de ollongödda klöfven,
Och skattar trädgården och stryker mjölonlöfven,
Och stöder rankorna och ser med hjertlig lust,
Hur solen dag från dag i drufvan kokar must.
En skara friska barn kring honom menlöst larmar,
Än hänger kring hans hals, än vyssjas på hans armar.
En maka, honom kär, tillreder, fryntligt mån,
Hans bädd, hans sunda spis i kojan, hvarifrån
Han synar boskapen, som, tung och trind, i parken
Omvankar, vaggande, med spenarna i marken,
Och yra kalfvars lek och unga kiders språng,
För hvilkas fejdelust hans täppa är för trång.

När högtiden går in, han sig på gräset lägrar,
Med vänner, kring sin eld. Då, utur krönta bägrar,
Dig, Bacchus! offrar han; då, än han sätter ut
En alm till täflingsmål för raska herdars spjut,
Än åter bjuder dem, med huggstyf arm som blottas,
På landtlig fäktarban' att nappa hop och brottas.

Så lefde fordomdags *Sabiners* tappra stam,
Och Remus och hans bror. Så stod *Etruria* fram
I glans — och så är *Rom*, hon, drottningen af jorden,
Sjuhöjdad, muromhvärfd och obesegrad vorden.
Förr'n *Diktes* fosterson en silfverspira sträckt
Utöfver *Kretas* fält, och förr'n en gudlös slägt
Till grymma måltider de trogna öken fällde,
Af detta lif beröms Saturni gyllne välde.
Ej än trumpeten ljöd från en besköldad här,
Ej släggans tunga slag på gnistrande gevär.

Eftersång.

Så sjöng jag. Dömmen ej en yngling strängt
Om, till sin tröst, han sjungande förlängt
En vacker vårdag, som så snart förrymmer!
Fördömmen ej den korta aftonron,
Som, efter dagens mödor och bekymmer,
Han återfann i lyrans glada ton!
Så herdegossen, som åt hjorden delar
Den vård, han mäktar, hela dygnet om,
När till sitt tjäll i skymningen han kom,
I sägen ej, I goda, att han felar,
Om då, med ledigt sinne, på sin flöjt,
Till barnens ro i byn, en stund han spelar,
Ej mycket grannt, men desto mer förnöjdt.
Se'n slumrar han så glad, — och, när det dagas,
Skall aldrig än af någon skäligt klagas,
Att han för länge på sitt läger dröjt.

— — —

AKADEMISKA TAL

M. M.

Inträdestal,

hållet i Svenska Akademien den 29:de Maj 1811.

Mine Herrar!

Svenska Akademien, denna vackra lemning af Gustaf III:s tidehvarf, om den ock endast betraktades som en lefvande minnesvård af sin oförgätlige stiftare, skulle, redan under denna titel, för hvarje åverkan af tiden, fordra en oafbruten och fullgod ersättning. Men denna konung, hvars upphöjda afsigter aldrig voro skilda från fäderneslandets väl, om än medlen någon gång röjde menskliga misstag, ägde en vidsträcktare åsyftning med denna nya skapelse af sitt snille. Han betraktade, såsom orsak och verkan, ett folks sinnesodling och dess sällhet. Känslorna för det sköna och upplyftande i vitterheten, och deras olika yttringar; oskiljaktiga från menniskonaturens utveckling, men lika litet uppfyllande sitt ändamål, när de sväfva utan gräns, som när de slumra utan väckelse; blefvo de värdigaste föremål för hans omsorger, ty de voro de ädlaste medel att gifva nationen upphöjning och värde. I hans ljusa själ uppgick tanken att lifva och leda dessa känslor. Han såg ett folk, af natur och omständigheter utrustadt med stor nationlig anda, men som, på glest bebodda skogsmarker, genom läge, klimat och

sträfva arbetsmödor, sent eller aldrig skulle komma till ett nationligt omdöme. Han anade, att, hos ett sådant folk, de få, dem naturen kallat till snillets värf, skulle göra dess skapelser till flyktiga lekar af en sorgfri ungdom, ej till mogna alster af manna-årens kraft, och snart, bland embetsmannens betänksamma omsorger, vända sin förmåga åt föremål, säkrare följda af aktningen och lyckan, — eller ock, om tilläfventyrs med svärmande ihärdighet de lydde sin gudomliga kallelse, löpa fara att stämplas såsom onyttiga för staten, uppbäras af intet borgerligt anseende, och äfventyra att bemötas med otack, i ett land, der få kunde göra dem rättvisa, och der myckenheten, som skockar sig kring det vidunderliga, ofta, vid flogskenet af sprakande irrbloss, misskänner den dröjande milda värman af snillets heliga eld. Hvad framställde sig, vid dessa betraktelser, naturligen för det konungsliga snillets omfattande blick? Hvad, om ej stiftelsen och vården af en inrättning, som, med nationens eget namn, skulle vända nationens uppmärksamhet på smakens och sinnesodlingens med allt ädelt och stort beslägtade yrken; en inrättning, som, ägande sin glans, icke af de företräden mängden beundrar, men af upplysningens, snillets och talangernas samlade strålar, skulle från sitt inre värde, sitt erkända samhällsgagn och sina medlemmars förtjenster hämta den högaktade varaktighet, som konungar icke ensamt gifva? I denna fristad skulle det sanna snillet bergas undan tidens orättvisa eller likgiltighet, finna sin verkningsbana både hedrad och betryggad, och insättas i sin medfödda rättighet att vara lagskipare i bildningsgåfvans verld, hvilken, lika visst som den moraliska verlden, måste, med all sin frihet, vörda lagar, eviga som menniskonaturen. Der skulle omdömesgåfvan, erfarenhetens vishet och det mogna vettet, utan att förhöjas af purpurns glans, utan att bortgömmas af det enskilta lifvets skugga, förena sitt nit, sina efterdömen och

sin egen vördnadsbjudande värdighet, att framkalla ur mörkret eller dvalan de för verlden eller för sig sjelfva okända natursgåfvor. Muntrad af detta bifall, borde ynglingen ej misskänna sin kallelse, kunde han trygg fortsätta banan mot en högre fullkomlighet, eller ock, af den varnande godheten afstyrd från en vådlig bana, bortgå, utan knot och utan vanära, till lifvets obemärktare yrken. Språket, denna känslans och tankens skönaste uppenbarelse, skulle der, renadt från onyttiga tillsatser, enligt sitt egna skaplynne böjas, riktas och vårdas, att, med enkelhet, klarhet och okonstladt välljud blifva ömsom behagens, ömsom styrkans och öfvertygelsens organ. Med detta i sin makt kunde talaren, kunde skalden träffa ämnen för den sköna konstens behandling bland alla de föremål, som lyfte själen eller skakade känslan, eller lifvade inbillningen, eller närde den lugna betraktelsen; men då skulle visheten, dygdens lika väl som smakens moder, höja, lik en Apollos prestinna, sin röst från den återställda helgedomen: „Du, som känner dig lifvad af en högre kraft, att för de dödliga tolka känslans gudomliga bud! Sväfva ej, yrande, i rymder, der molnen dig bortgömma; men sänk dig ej heller, förslappad, till jorden, att smickra dårskap, låga passioner och vekliga nöjen. Se! naturen gaf dig förmåga, att, med snillets rätt, taga i besittning både verklighetens och möjligheternas verldar; men hjertat och förnuftet utstaka din väg och ditt mål. Sanningen, religionen, hjeltarnas lof, samfundspligternas helgd, naturens milda behag — se der ditt fält att så och skörda! Följ din höga kallelse; men mins, att den sanna äran vill åtföljas af själens tillfredsställelse och att den lager är oförgänglig, som dygden alstrar och menskligheten välsignar.“

Om jag ej bedrager mig, voro afsigterna sådana, M. H., med en inrättning, som ärofullt gick att förena edra

namn med den odödlige stiftarens. I hafven uppfyllt dessa afsigter; ty I voren vuxne edert värf, och den allmänna erkänslan helgar edra minnen. Uti det språk I riktat, förädlat och stadgat; de fullkomnade arbeten I efterlemnat; minnet af de stora män, som, på eder vink, framträdt ur förgätenheten; tonen af de unga snillen, som vaknat vid edra uppmaningar; och detta mera allmänt utbredda intresse för känslans och bildningens yrken: uti detta misskänner ej nationen edert lyckliga bemödande. De förbindelser, hon till eder äger, hon är van och hon älskar att se dem fortsatta och förnyade vid hvarje förändring inom edert samfund; men om äfven utgången af edert val någon gång ej förebådats af hennes väntan, torde hon hellre nedstämma sina anspråk, än tvifla på eder rättvisa. Hon skall då glädjas äfven åt den ringare eröfring, hvilken, måhända, blott såsom eder tillhörighet kunnat skatta till smakens rike; hon skall då med skonande välvilja sluta till egenskaper, som, utan eder närmare vård, ej hunnit sin mognadsgrad, och hon skall i dag utan förundran skåda en ung man, oåtföljd af dessa lyckans, talangernas och den mångpröfvade förtjenstens företräden, framkallas ur medelmåttans kretsar, att intaga rummet efter en Herre, hvilken med bördens, rangens och ålderdomens högsta anseende förenade en utmärkt kännedom af de vackra vetenskaperna, en stadgad erfarenhet i sättet att dem bedöma, och en hägnande tillgifvenhet för deras idkare: En af Rikets Herrar, Guvernören hos f. d. Konungen, Öfver-Kammarherren, Landshöfdingen och Kommendören Herr Grefve Nils Philip Gyldenstolpe.

Den lyckan har ej tillfallit mig, att, under en personlig bekantskap med min företrädare, lära känna och värdera alla de egenskaper, som här utgöra föremålet af eder saknad, och hvilkas minne bort af denna svaga stämma uppkallas. I

vänten ej då, M. H., att i dag återfinna eder bortgångna medbroder i alla de förhållanden, hvari vänskapen och det närmare umgänget honom följt; ej, att upptäcka i hans afskildring äfven de finare drag, dem hvarje afstånd gör omärkliga. Men, om jag lemnar åt edra egna hågkomster, att både ifylla färgen och lägga skuggorna på den teckning jag utkastar, torde jag dock oveldigt kunna framställa hans bild ur några de vigtigare synpunkterna af hans lefnad, förvarade från de banor han genomlupit som hofman, vitterhetsälskare och menniska.

Om ett säkert omdöme, grundlagdt i odlade själsförmögenheter och skärpt af mycken verldskännedom, utmärkt Grefve Gyldenstolpe i alla de ställningar, der hans egenskaper varit påkallade; om stadgade grundsatser, äfven i sådana lefnadens lägen, der de lättare kunna frestas, höjt hans själ och styrt handlingssättet, fastän de på hans banegna omständigheter kunnat någon gång betaga dem sin catoniska stränghet; om hans känsla och kärlek för allt som lyfter och förädlar menniskan, gjort honom till vetenskapernas och vitterhetens uppriktiga vän, och uti dem beredt åt honom tillbaka de trognaste och rådigaste vänner under alla hans lefnadsskiften: så tvekar jag ej, att dertill uppsöka de aflägsna orsakerna i de djupa och varaktiga intryck, dem hans själ redan i yngre åren mottog, ej blott af grundliga insigter, men af sjelfva sättet att dem bibringa. Man kände ej ännu den vekliga fostringslära, som lofvar att under lek och joller meddela den nya verldsborgaren de grundbegrepp, hvarmed han skall inträda i en verld, der ödet, händelserna och göromålen icke blifva lekar. En fader tömde ej sin uppfinningsgåfva, att för sin unga son med idel blomster strö det fält, der höstskörden blott beredes genom arbete om våren; och att i skepnaden

af vexlande tidsfördrif obetänksamt omklâda, hvad som, under ett sant namn af mödor och uppoffringar, skall följa menniskan genom lifvet. Detta sätt att motarbeta karakterens manliga utbildning, att väcka vedervilja för tankens nyttiga besvär, och otålighet vid allt som ej smickrar böjelsen, var okändt hos fäderna. Man trodde sig aldrig nog tidigt kunna vänja menniskan att böja lynnet efter skyldigheten, anse arbetstimman helig och blott genom förtjenad rätt till nöjets ögonblick veta värdera dem; ty endast en sådan vana skall i mognadens dagar underlätta sorgerna och besvären, stadga vördnaden för pligtens nödvändighet, och verka den upphöjda fördraglighet både med menniskor och omständigheter, utom hvilken medborgaren, i hvad läge som helst, hvarken blifver rätt gagnande eller rätt lycklig.

Grefve Gyldenstolpe hade mottagit en sådan själsriktning i sina föräldrars allvarsamma och exemplariska hus, och derjemte lagt en säker grund till de förnämsta kunskaper, som för den bildade mannen alltid äro nyttiga, ofta nödvändiga. Sjelfva det språk, som tidens granna uppfostran allt mer synes kunna umbära, men hvarförutan ingen grundelig bildning lärer äga rum, det välljudande, rika, ja, lärorika språk, som talades af gamla Romare, och ännu inpå våra tider af Oxenstjernor, Brahar, Lindsköldar, De la Gardier, han hade äfven med detta gjort en tidig bekantskap, och ägde derigenom nyckeln till de klassiska mästerstycken, som, mera än alla reglor, nära tanken, skärpa omdömet och förädla smaken. Han kunde derföre vara mogen, att, redan på sitt sjuttonde år träda i statens tjenst, då han ingick i stora kansliet och der han, i sex års tid, ägde tillfälle att uppöfva och ådagalägga sin skicklighet.

Men den unga Grefve Gyldenstolpe, som ej mindre genom snillegåfvor och insigter, än genom bördens rätt,

syntes ämnad för en högre dager, kunde ej länge bortglömmas i en tid, då Adolf Fredrik förde regeringen bland Sveriges inbyggare, och Lovisa Ulrika bland dess snillen.

Lovisa Ulrika — vid detta namn tycker jag mig se en blidare vårsol, efter långa vintrars dvala sparsamt afvexlad af töckniga sommardar, framträda öfver en jord, som undrar öfver sin okända alstringskraft och de nya blommor, som upprinna ur dess sköte. Jag ser i den lugna kretsen af hennes hof, vitterheten, konsterna och behagen ostörda hålla sin högtid, medan tvedrägten rasar att sönderslita fosterlandet; och jag tycker mig känna herdelifvets lugn, någon gång firad på höjden af Alperna, medan stormar nedanföre kämpa. — Sverige var bortglömdt för vitterhetens ära: dess anda var nordanvindens, kall och krigisk; dess språk stelt, halfvildt som marken, fattigt som skörden, och, såsom den, illa ökadt med främmande tillförsel. Den milda harmoniska känslostämning, som smakens yrken påfordra, förstummar mellan vapnens gny; den lugna oegennyttiga sinneshöjning de förutsätta, födes ej i partiernas små strider om förmåner och välde. — Tiden var dock ej inne för nationens stora omskapelse, ty dess vilkor voro ännu aflägsna: men Lovisa kunde inrätta en stat i staten, sammansatt af det ypperligaste, som inom Sveriges gränser utmärktes för vitter och vetenskaplig odling. I denna stat förde Fredrik den endes syster, icke maktens, men snillets spira; ingen ovärdig blef der medborgare, och ingen stor förtjenst undangömd för hennes skarpsynta blick. Jag uppkallar ej för eder, M. H. de lysande namn, som denna tid omgåfvo thronen: de äro redan, och till det mesta genom eder åtgärd, öfverlemnade åt minnets odödlighet; men jag tror mig kunna anmärka, att *den*, som i

ett hof, — der fordringarna på sann förtjenst voro så afgjorda, omdömet så grannlaga och jemförelsen så oundviklig, vunnit och bibehållit sitt anseende, njutit förnyade och ständigt växande vedermälen af en kunglig nåd, och ägt sig uppdragna de mest smickrande förtroendes-värf: *han* måste hafva ägt stora och redbara förtjenster, och jag tror mig med detta drag hafva hemburit ett det ojäfaktigaste loford åt Grefve GYLDENSTOLPES minne. Han var *hofman:* vare det sagdt i ordets ädla, om än icke allmännaste bemärkelse; och då fäster jag ett ärofullt begrepp vid denna titel. Att utmärkas, ej af öfverspända, men upphöjda tänkesätt, ej af lösa, men fina seder, ej af förställningsgåfvans konst att borthyckla känslornas sanning, men umgängesgåfvans skicklighet att dölja lynnets obehag; att, med den uppmärksamhet som smickrar egenkärleken, utan att bedraga medvetandet, förekomma önskningar, utan att slösa löften, och ännu, genom sjelfva sättet att afslå, vara förbindlig; att vid thronens trappa stå upphöjd utan andras förnedring, och trygg utan att förneka sitt menniskovärde; att, äfven undfallande, verka på jordens herrars öfvertygelse, och för ett allmänt väl kunna sätta någon ny driffjeder i stora själars rörelsekraft, utan att draga enskilt nytta af någon möjligen svagare sida; att, med få drag, vara ny utan flyktighet, liflig utan yra, varsam utan list, ljuf utan faddhet, och vis utan föreläsningar: är ej allt detta en hofmans svåra, kanske mindre afundsvärda kall? Utan att iakttaga hvarje af dessa fordringar, skall han, ställd mellan tvenne omdömen, ej länge bibehålla det enas bifall, utan på bekostnad af det andras: han skall blifva en förolyckad gunstling eller en feg medborgare. — Grefve GYLDENSTOLPE hade ej att befara någondera. Hans älskvärda egenskaper förvärfvade honom kärlek äfven utom hofkretsarne; hans namn följdes af allmän högaktning, ju min-

dre han sökte namnkunnighet, och ju trognare han undvek att äfventyra rykte och lugn i politikens vådliga spel. Och, att hans värde erkändes från thronen, vitsordar bäst hans mångåriga oafbrutna uppvaktning hos då regerande konungahuset och hos den stora värderaren af alla förtjenster, hvilken snart, under namnet af GUSTAF III, skulle börja en ny tidräkning för Sveriges ära. Grefve GYLDENSTOLPE uppsteg, under denna tid, till hofvets högsta platser, pryddes med de utmärktaste hederstecken och njöt äran af de mest dyrbara förtroenden.

Vid vissa år torde likväl hoflefnaden, i en verksam själ, medföra känslan af ett för länge uthållet tidsfördrif, och dess behag likna blomstermånadens, hvilken ej i alla klimat är samtidig med skördarne. Grefve GYLDENSTOLPE såg derföre med glädje en ny bana öppnad för sin håg att gagna, då styrelsen honom anförtroddes öfver ett af rikets landskap. Och, hade framgången svarat mot hans nit, hade menniskor och omständigheter varit lika bidragande till de ädlaste afsigters fullbordan, som hans eget oegennyttiga bemödande, då skulle mången minnesvård talat för efterverlden om hans värf, och hans eget hjerta, som lågade för allmänt och enskiltas väl, njutit en ännu högre tillfredsställelse. Men, om händelser inträffat på hans väg, som kunnat afbryta hans sinneslugn, utan att minska den kärlek och aktning, som oafbrutet följt hans välviljande, goda och öppna karakter, så torde här vara tillfälle att göra en anmärkning, som derjemte må kasta ett ljus öfver vissa uppträden i Grefve GYLDENSTOLPES sednare lefnadshistoria.

Vanligast gifves det två slags handlande personer i verlden. Under det ena slaget innefattar jag dem, som kunna tillåta sig hvad som helst för det ändamål de åsyfta, och känna intet annat betänkligt hinder vid sina företag, än det yttre tvånget eller, på sin höjd, den yttre vanäran.

Medmenniskor, vänner, gynnare, embetspligter, samhällsförbindelser, allt betraktas som medel åt deras egennyttiga eller äregiriga afsigter, allt är för dem ett kapital, hvars värde bestämmes af fruktbarheten, och som derföre utsättes på högsta möjliga ränta. De äro ej okunniga om, huru en redlig man tänker och handlar; men just härigenom lägga de planen så mycket säkrare. De kunna ofta inpå hårsmån beräkna effekten af de väl sagda orden: ömhet, tacksamhet, vänskap, hederskänsla, fosterlandskärlek, — och under det de i hemlighet både ömka och glädja sig åt det snarvunna rofvet, äga de tusende små utvägar att ingifva förtroende, till dess i ett enda fall, men just det påräknade, masken faller. Det beror nu på de yttre omständigheter, under hvilka deras anlag utveckla sig, om de efteråt skola få namn af låga vinglare eller blott af lättsinniga äfventyrsmakare: sättet och föremålen kunna vara olika, verkningen mer eller mindre utsträckt, men grunden är alltid enahanda, lika ensidig och lika föraktlig. — Under det andra slaget föreställer jag mig dem, som, med större eller mindre lott af menskliga svagheter (och sådana vidkännas vi alla) förena en alltid varm känsla för det rätta, och en redlig håg att sätta det i verket. Utan att skryta med en jemn stoisk oböjlighet, som motsäges af menniskonaturen, och utan den cyniska stelhet, som ej vårdar att rätta en förutfattad mening, skola de likväl aldrig med öfverläggning kunna tillåta sig hvad som icke yrkas eller gillas af samvete och sann hederskänsla; en med afsigt oädel gerning är för dem en omöjlighet. Men sjelfve, af ett lugnt, välviljande och oförställdt sinnelag, är för dem äfven andras lugn heligt, andras välvilja icke likgiltig, och andras ärlighet ej, utom på klara skäl, betviflad. De misstro ej sina likars grundsatser, ty de kunna ej misstro sina egna. Lägg härtill: än någon maklighet, som försummar detaljen, än någon

liten egenkärlek, som lätt öfverflyttar det egna uppsåtets rätthet på det egna omdömets, än denna förlåtliga ovarsamhet hos en redlig man, som hvarken vet skrymta eller frukta — och man skall beklaga, men ej förundra sig, att mången, hvars hjerta och karakter förtjent aktning och bifall, oskyldigt uppbär en ovilja i allmänna omdömet, hvilken bort tillhöra helt andra föremål. Den bästa menniska går alltid längst i erfarenhetens kostsamma skola. Dyrköpt och sen är den lärdom, han, kanske på bekostnad af sinneslugn och lycka, slutligen skall vinna: att vara på sin vakt mot den kalla slugheten; att, döf för både smicker och knot, gå sin jemna gång, och ej fråga andra om vägen, att ej misskänna det ädla, hvar det finnes, men blott lita på sig sjelf; att ej endast *hysa* goda grundsatser, men vara sträng i tillämpningen; fast i föresatsen, trygg af medvetandet — och sedan stå oförfärad om än jord och himmel skulle svigta.

Om äfven Grefve Gyldenstolpe mer än en gång, under smärtsamma uppoffringar, rönt sanningen af denna anmärkning och härutinnan delat goda menniskors vanliga öde; så har han likväl derjemte fått röna en för dem mindre vanlig lott: att ej länge vara misskänd, och att af alla deras hjertan, som kände hans värde, hafva njutit den oafbrutna tillgifvenhetens gärd, alltid påkallad af öfvertygelsen om hans rättsinnighet, tacksamheten för hans välgerningar, eller minnet af hans älskvärda väsende. Denna okonstlade mildhet, som verkar förtroende för afsigten; denna otvungna nedlåtenhet, som ger muntran äfven åt de ringare; detta själens varma deltagande, som af alla kännes för något annat än blott belefvenhet; detta nit som, äfven otackadt, ej tröttnar för andras väl, — allt fortfor, att vid Grefve Gyldenstolpes hjerta, vid hans dagar och öden, fästa, med vänskapens, högaktningens och erkänslans

vackraste band, allt hvad honom omgifvit, — band, som ej sletos, då han, följd af ortens allmänna saknad och kärlek, begärde och fick tillstånd att skiljas från tunga embetsmödor, för att ostörd egna sin annalkande ålderdom åt stillheten, åt själens ädlare njutningar, åt vishetens, vänskapens och de vittras umgänge.

Nej, trötte seglare! hamnen är ej länge din: ännu skall vinden sticka upp, som förer dig ut på det falska hafvet.

Oroliga tider inbröto. Jag skildrar dem ej; jag dömmer ej mellan konungar och medborgare, och uppdrager ej maktens och frihetens tvistiga gräns. Men, tid, som framgår pröfvande öfver brutna fornlemningar! Under det du firar patriotens minne, som för fosterlandet höjde en dristig röst vid en blick på aflägsna vådor, skall du ännu med vördnad betrakta den konungs minnesvård, som i ett välde, det han ej ville missbruka, såg fosterlandets enda räddning, och njöt dess kärlek ännu oinskränktare än sitt välde. Då skall du ej heller misskänna dem, som, blott i skygden af hans älskade spira, funnit sällheten, samdrägten och lugnet trifvas, och, i glädjen af denna lyckliga erfarenhet, gerna trodde på hoppet, att samma egenskaper skulle gå i arf med samma thron.

Grefve Gyldenstolpe var sin konungs vän, och både värdig och skyldig att vara det. Han blef ock utsedd, att hos den uppväxande thronföljaren intaga en plats, lika med den som, hundrade år förut, varit anförtrodd åt hans farfader. Och hade trohet, hade ett upplyst nit och en samvetsgrann uppmärksamhet något förmått, då hade hoppets fullbordan ej uteblifvit; men — hvem anklagar såningsmannen, att Försynen ej alltid välsignar hans möda? Fostringen skänker ej egenskaper, hvilkas anlag himlen förnekat: och snillets och de höga känslornas frö, ej nedlagdt

i själen af en moderlig natur, ditympas af ingen Seneca. Medelmåttans ensamma dygder, de enda, som då kunna odlas, skola visserligen under en krona skönjas i sin lofvärdaste dager: men, i pröfvande skiften, sammanhållas de ej af kraft och vishet, och äro, hvar för sig, otillräckliga . . . Dock, uppkallom ej sorgliga minnen från genomgångna öden! Må de, såsom nattens oroliga drömmar för morgonrodnan, alltmer försvinna i sjunkande tiders aflägsenhet, under det vi rörde prisa himmelen för vår närvarande lycka och de dyra underpanterna af dess varaktighet!

Jag vänder om till Grefve GYLDENSTOLPE. Jag finner honom ej mer i de lysande kretsar, der mitt öga honom följde på afstånd; jag möter honom på närmare håll, vid nedgången från en slipprig höjd, styrande sina trötta fjät mot dälden, ej med ångerns nedslagenhet, men betraktelsernas lugn. Ja, ädle gråhårsman! hvad verlden dig förebrått, var åtminstone ej ditt hjertas misstag: du kan utan blygd se tillbaka på de skiften du genomvandrat; du kan utan oro helga dina återstående dagar åt umgänget med förtroliga vänner, åt hugnaden af älskade afkomlingar, och åt dessa själens ädlare sysslosättningar, som, enligt den romerska talarens och erfarenhetens intyg, gifva näring åt de unga åren, vederqvickelse åt den gamle, åt lyckan ett ökadt behag, och en alltid tillgänglig tröst åt lefnadens mulna stunder.

Det var i synnerhet bland eder, M. H., som Grefve GYLDENSTOLPE, efter pröfvade stormar, återfann lugnet, under förnyad hågkomst af lifvets gladare dagar och de ofrigas glömska. Här njöt han den sinneshvila, som ej omhvälfves af ärelystnaden och passionerna, utan att sakna det lifliga känslospel, som sätter själens ädlaste krafter i rörelse. Han ökade ej litteraturens förråd med tomer af arbeten: men hans enskilta brefvexling, om den såge dagen, skulle

framte mönster af den lättaste och behagligaste skrifart, och hans inträdestal, uppfyldt af träffande anmärkningar och mogna tankar, på ett värdigt och enkelt språk, kan ensamt intyga, att han varit vuxen författares yrke, om detta blifvit hans lott. Så mycket mer använde han sitt nit, sitt anseende och hela sin öfvertalande förmåga, att hos andra uppmuntra snillet och talangen. Hvarje ny vinst åt vitterheten var en vinst för honom sjelf. Vetenskaper och vackra konster ägde i honom en domare af läcker urskillning och oveldig ompröfning; de funno i honom alltid en befordrare af mötande godhet, säker kännedom och verksam bevågenhet.

Sådan var Grefve Gyldenstolpe för verlden. Hans enskilta lif förmörkar ej taflan. Ädelmodig, vänskapsfull, förekommande, tillvann han sig lika visst allas kärlek, hvilka nalkades honom, som han af hjertat ville alla väl. Hans grundsatser voro den sanna hederns: de kunde ej ryggas, om än de någon gång skakades: erfarenheten befäste dem. Hans jemna förhållande var en blandning af det intagande och värdiga, som på samma gång ingaf förtroende åt den anspråkslösa, och höll den oförsynta på afstånd. Som man af verld, kunde han säga smickrande saker, men aldrig på sanningens bekostnad. Utan denna lynnets småaktighet, som, vid minsta anade förolämpning, uppreser sina retliga uddar, var han ock vida öfver den sluga smidighet, som ofta döljer en allvarsam tanke, derföre att den misshagar. Trodde han sig äga skäl till missnöje med någon, aldrig var han hämdgirig, men också aldrig falsk; han hycklade ej vänskap, men just derigenom vans eller återställdes den. Lättrörd, liflig och af häftiga sinnesrörelser, var han nöjets vän, älskade umgänget, och trifdes gerna i otvungna sällskapskretsar, dit han medförde munterhet, frihet och förtrolighet. Dock fann han sin mesta, sin dyr-

baraste trefnad i kretsen af de värdiga ättlingar, som täflade att förljufva hans ålderdom: ty en älskvärd maka hade, tretio år förut, blifvit hemkallad. Med en christens förhoppningsfulla lugn, fick han ock sjelf, vid förlidne års början, sänka sin sjutiosexåriga hjessa i den ostörda hvilan.

Mine Herrar! ur den låga hyddan är jag framkallad, att, i edert lysande samfund, intaga rummet efter en GYLDENSTOLPE och en HÖPKEN. I det kall jag bekläder, bör man lättast ihågkomma, att afståndet ej är stort mellan menniskor och att döden jemnar allt: men om ock allena de egenskaper, hvilka, utom rangen, anorna och purpurn, äga värde, hos eder efterfrågas: huru litet medför jag, som kan tillfredsställa eder och mig sjelf! Och äfven af detta, huru sällan skall något återstå från de trägna obemärkta mödor, som redan tillegna sig mina krafter och min tid! — Men eder afsigt har varit, att det ljus I spriden, skulle dela sig äfven till de kretsar, der jag bör verka: Försynen har velat, att jag skulle tacka eder M. H. både för det goda jag njuter, och för det goda jag kan uträtta.

Och ni, min Herre!* hvilken så länge skänkt den vises råd, gynnarens hägn och en faders huldhet åt den, som i dag får af eder emottaga första helsningen i detta smakens tempel; ni, som behagat anse för eder tillfredsställelse, hvad som utgör min högsta ära: förlåt de känslor, som ej låta tvinga sig; de söka ej uttryck, ty de finna dem ej; de utgjuta sig blott i välsignelse. Måtte allenast, måtte den stund, som, ej blott i Akademiens, men i dygdernas, i fäderlandets häfder, skall tecknas med saknadens tårar, länge dröja, då äfven *edert* rum fåfängt väntar på sin ersättning, och eder stämma, som tystnat i denna krets, blandar sig åter med KELLGRENS och LEHNBERGS!

* Akademiens d. v. Direktör och ständige Sekreterare, Landshöfdingen m. m. Nils v. Rosenstein.

Tal

vid öppnandet af Svenska Akademiens offentliga sammankomst, högtidsdagen den 20:de December 1813.

I helgedomen har religionens stämma åter förnyat åminnelsen af den fordna, Sveriges ära och Europas befrielse. Och hvilken stämma är mäktigare, att framställa hjeltarnas kall, händelsernas samband och de kämpande krafters banor och ändamål? — Historien må afberga erfarenhetens fält, må afteckna forntidens strödda minnesmärken, till uppgående tiders varning eller undran, men, ensam, skall hon ej sammanfoga de kaotiska ämnen till en skön och ordningsfull verld, ej fullända tempelbyggnaden, der menskligheten skådar ljus och andas förhoppning. Politiken må afväga nationernas förhållanden, och sammanknyta beherrskarnes intressen med de konstigaste band: men, när Brenni tunga svärd nedtrycker vigtskålen, eller Macedonierns afhugger den gordiska knuten, då brytes ofta slutföljden från statsmannens uträkningar, och ledtråden brister plösligen för den kloke, i händelsernas irrgång. Det är religionen, som gjuter en klarare dager öfver de mångskiftande uppträden på verldens vida skådeplats. Den upplyftande tron på det godas framgång och den eviga rättvisans nödvändighet, är ej den kortsyntes tröst och svaghetens nödfallstillflykt: den är vishetens grundfäste och hjeltemodets lifskraft. Den inrymmes

ej i den feges, den egennyttiges trånga bröst: i stora själar lefver den, och föder upphöjdt lugn och sjelfständig verksamhet. Menskligheten framgår oemotståndlig till ett högre mål; det rätta, det sanna, det ädla skall genombryta hindren; friheten och ljuset skola behålla fältet, i striden mot förtryck och mörker. Väl stormar våldet, att förhärja dygdernas och sinnesodlingens härligaste skördar; tyranniet och passionerna kasta tidtals öfver verlden sina volkaniska lågor: men, månne de hädanefter skola, mer än tillförene, hämma vårt slägtes framskridning, upphäfva ordningen och ödelägga jorden? Nej, svarar himmelen; och då framgår, till de förtrycktas värn och förtryckares bäfvan, den andre Gustaf, och återställer naturens rubbade jemnvigt; då framgår, i andra tidehvarf, till samma ära, samma mål. . . . O! behöfver jag säga ditt namn, du! från hvilken de täta, älskade budskapen äro lika så många segertidningar; för hvilken våra lågande känslor äro lika så många välsignelser; o du, vår faderliga konungs fröjd och stöd, vårt fäderneslands förhoppning, vår verldsdels upprättelse! . . .

Du ljungar, hämnare! till målet, hvarifrån
Du, gudatrygg och stark, den djerfva örnen tvingar,
Som strafflöst mättat sig af mensklighetens rån.
Du ljungar, Carls och segrens son!
Då fäller han sitt rof och sänker sina vingar.

Du är skydds-engelen, som, i en fasans tid,
Till jorden någon gång en blidkad himmel skickar.
I dina ljusa spår gå frihet, rätt och frid;
Och trygge under din egid
Stå folk och konungar, och vörda dina blickar.

Grossbeeren, *Dennewitz* och *Leipzig!* stigen opp
Från de germanska fält, som hjeltens ärestoder;
Och *Elbe*, *Saale*, *Rhen!* gån, fria i ert lopp,
Och vittnen, till de trycktas hopp,
Att Göta lejonet än vaktar Tysklands floder.

Och du, som, gråtande på dina söners graf,
Millioner slagnas mor, såg onaturligt måttas
Emot ditt eget bröst en modermordisk glaf,
Europa! torka tåren af
Och andas! Din *Alcid* med hydran går att brottas.

O! Han är vår likväl, den undransvärde man,
Som lif i domnande nationers ådror spridde:
Den höge segraren, den milda menniskan,
Som kom och skådade och vann,
Vann hjertan hvar han gick, triumfer hvar han stridde.

Ja, Sverige! din är han, den ädle, på hvars bud
Förskräckelserna fly och lågorna och morden.
Trygg lyssnar odlaren till svenska åskors ljud:
Han bådar, nordens dundergud,
Ej ödeläggelse, men fruktbarhet åt jorden.

Som viggen klyfver skyn, så öfver rymden far
Hans blixtbeklädda arm; och våldets fästen ramla:
Men värnlöshetens tjäll stå upp i hans försvar,
Och kring hans älskade standar
Med glada härnadsrop de frie sig församla.

Och, följd af mången grå forngötisk kämpes hamn,
Ifrån sin lagerbädd, se GUSTAF ADOLF stiger

Och lägger folkens hopp uti Carl Johans famn,
Och till odödlighet hans namn,
Hans fruktansvärda svärd till jemna segrar viger.

Fullborda, prins, ditt verk, till mensklighetens tröst!
Och sedan återkom, att nordens sällhet dana,
Der *Hoglands* segrare dig trycker till sitt bröst,
Och der din eftersyn, din röst
Skall teckna för en son den sanna ärans bana.

I våra armar kom! och, med den starka hand,
Som till Europens skydd och sjelfbestånd du lånat,
Res fridens tempel opp, på Skandinaviens strand,
Välsignad af ditt fosterland,
Besjungen af den verld, du räddat och förvånat!

Tal

vid öppnandet af Svenska Akademiens offentliga sammankomst, högtidsdagen den 20:de December 1827.

Mine Herrar!

Svenska Akademien fortsätter sina högtider, i en älskad konungaspiras och det allmänna vettets hägn, och bör, inför dessa aldrig bortvända skyddsmakter, äfven på den nu återkommande årsfesten, söka att efter förmåga göra reda för sin verksamhet och skäl för sitt namn. Hon gör det i den mån hon ur en inhemsk forntid tacksam uppkallar de stora minnena af tankens idrotter, hjeltekraftens bragder och medborgerlighetens värden, — i den mån hon uppmärksam och opartisk följer odlingens tillväxt äfven på främmande mark, och pröfvande tillegnar sig hvad som i fosterländsk jord naturligen kan slå rot, eller med framgång inympas på den gamla stammen, — i den mån hon omsorgsfull och frisinnig väcker, fostrar, utmärker den i olika form sig uppenbarande, men sanna, om än för verlden och kanske sig sjelf okända talangen, — i den mån hon, utan annat afseende än förtjenstens, utan annan inverkan än öfvertygelsens, söker sina ersättningar mot tidens härjningsmakt, — i den mån hon, trogen sitt anborna åliggande, trogen det på samma

gång friska och mogna skaplynnet af en nordisk natur, går med ovacklande steg mellan ytterligheterna och, hvarken förstelnad i stående vanor eller hänförd af en lättsinnig nyhetslust, ser endast och allenast på det *rätta* och vill det, och tror på dess egna segerkraft. Ty om *ett* är det rätta i allt, i vitterheten som i statsläran och alla menskliga förhållanden, — det må för öfrigt heta skönt eller sant eller sedligen godt eller i hög egentlig mening rättvist, — så är det ej annat som bör afses, ej heller annat som går fram. Denna sanning är lika enkel som okullstötlig. Starka och visa röster hafva inskärpt den, alltifrån vårt slägtes början; och tiden, den gamle predikaren, står på spetsen af Europas häfder och upprepar den. Är den hörd och trodd och bekänd, ej blott med ord, utan med gerning, af en verld, som skryter med odlingens frukter och ordar om det heligas verkliggörande? — Är svaret härpå, i många dess trakter, en qväfd suck eller en hemsk tystnad, — hvems, hvilkas, är skulden, om en gång suckarne bytas till verop och tystnaden blifver storm?

Ej hvilar en sådan skuld öfver svensk jord. I dessa nejder skola de ropen ej höras; och ett oroligt, sig sjelft ej rätt förstående tidslynne skulle förgäfves bjuda till att lossa den vid klippthronen fängslade stormen. Detta lynne blir åtminstone aldrig nationens, hvilken i lugn besinnar sina fördelar, och vårdar dem, — med frihetens ädla sjelfkänsla förenar den lika ädla vördnadspligten mot regent och lag, och vet att i de sednares oskiljaktiga, aldrig oskärade majestät ligger borgen för den förras både renhet och bestånd, — förlorar ej, men samlar sitt mod, i betrycket, och botar tidens refvor med de tillgångar den finner i egen omtanka, egna bröst, egen jord, — stiger i ljus, förädling, andekraft, men utan språng och våda, och ser planteringen hellre full-

växa i det bepröfvade solskenet, än brådmogna i oförsökt, om än underbar konstvärma, — försmår ingen väckelse till uppmärksamhet på tidens tecken och kraf, men älskar ej det vrånglystna tadlet, misstror det snart, och tröttnar dervid, för att, med oförvilladt begrepp och hjerta, tro på det goda, göra rätt åt all förtjenst, all dygd, all storhet, och glädjas deråt, såsom åt samhällets högsta vinning och ära. Sådan är karakteren af ett folk, hvilket lika litet missledes som föreställes af de enskilta passionernas målsmän, — hvilket, vid jemförelsen af sin lott med främmande folkslags, vet värdera den, vill vara den värdigt, för att göra den varaktig och derföre med endrägt och tillförsigt sluter sig till en manlig konung, som i Försynens hand blef medlet till dess lycka, — förenar sig med trohetens och tillgifvenhetens ohycklade värma omkring en hjeltestam, som, stödd på sin kraftiga rot, sträcker sina skugg-gifvande och friska grenar, med välgerningarnas mogna frukt eller förhoppningarnas skönaste blommor.

En stiftelse, hvilken både af sitt ursprung och sitt namn påminnes om sina förbindelser, bör allraminst kunna svika dem. På fosterlandets altare, som, i bredd med thronen och i skygd af den, flammar af kärlekens offerlåga, skall ock Svenska Akademien frambära den heliga gärden åt sin kärleks och sin vördnads dubbla oåtskiljeliga föremål: Konungahuset och Nationen. Af *dem* har hon sitt hägn eller sin uppmuntran under fortsatta redliga bemödanden för svenska språket, odlingen och häfden. Inför *dem* går hon äfven, att utan både anspråk och fruktan redovisa sin verksamhet, öfvertygad att hennes åtgärder icke anses fruktlösa, om än det fält, hon besår och vårdar, skulle, såsom nordens öfriga fält, ej alla år vara lika gifvande.

Men, innan Akademien går att uppfylla sitt återkommande offentliga värf, bör hon, kan hon i denna stund för-

qväfva, förtiga en känsla, som väl på detta rum är hennes enskilta, men hvilken delas lika ömt som allmänt, — delas af konung och fäderneslan? Är någon, som behöfver höra att Grefve WIRSÉN är icke mer — icke mer för *oss* — icke mer för konung och fäderneslan? Är någon, som kan återhöra det, utan en suck öfver det godas ovaraktighet på jorden? . . . Hvilket skönt lif! Ack, så kort — och derigenom ännu skönare! — Oförgätlige! hvad du var, det var du *af* dig sjelf, men icke *för* dig sjelf. Kanske, om du varit *detta* mera, och allt annat mindre, stode ej ditt rum tomt ibland oss, vore du ännu dina vänners vän, lycklig i din glada hydda, vid sidan af din goda maka, i kretsen af dina hoppfulla barn. . . . De hafva dig ej mer. Och de höga pligter, i hvilka du lefde, de många, de stora värf, du så trogen fyllde, det land, åt hvilket du offrade krafterna och hvilan, — de hafva dig ej mer. Hvarföre är du så snart bortgången? fråga vi med rörelse, men icke med knot; ty *du* visste hvart du gick — och *vi* vete hvad du här velat, förmått, uträttat; och verlden skall se det, erfara det, uppskatta det, mer och mer. Sommarregnet går öfver nejden och försvinner; men i dess glädjerika spår grönskar det, blomstrar det, knoppas det, blir det frukter och skördar. Stor skall din ära blifva; härligt skall ditt namn omslutas af minnenas eklöfskrans; högt, välförtjent, odeladt skall ditt lof ljuda äfven från detta rum, — fast ej denna gång. Af mig har du ej annat, än hvad du af mig ville hafva, hvad du af mig, i den eviga kärlekens namn, mottog i din sista, för oss bittra, för dig ljufva stund: *Välsignelsen.* Den blick, som då, mild, klar, återstrålande af sinnesfriden och odödligheten, uppslogs — och släcktes, aldrig skall jag glömma hvad den sade om lifvet och om döden. Den skall följa mig, tröstelig, vänligt manande, på *min* obemärktare väg till

målet! — till dess, du förklarade, och för de dina oersättlige! till dess: Välsignelse och farväl!

En annan förlust, som äfven i dessa dagar träffat Akademien, medför ej blott saknadskänslan af en bortgången utmärkt förtjenst, men åtföljes tillika af den behagligare föreställningen om en upptröttad vandringsman, som, då han, vid slutet af en lång, åt nyttan offrad dag, ej vill, ej orkar gå längre, ser med förnöjelse aftonen inne och sin efterlängtade hvilobädd, på hvilken han ljuft och sakta nedsjunker. Så är Biskop Tingstadius gången till hvila, i skuggan af det åldriga, af honom förskönade templet, vid hvars fräjdrika murar Gyllenhjelms bojor fästa Lehnbergs namn. Blida och ljusa minnen omstråla den lärde och vittre kyrkofadren, den milde och vise patriarken, den gode och trogne gudstjenaren, som ingått i sin Herres glädje. Men af liljor från heliga dalar, Sarons blomster, Österlandens blommor, dem hans hand så lyckligen omsatt, så härligen uppdragit i Nordlandets mark, flätade sig den vackraste kransen omkring hans åttiåriga hufvud. Den hänger nu oförvissnelig öfver hans fridsamma graf, der sanningens vittnesbörd, ur de gudomliga skrifter han för oss tolkat, tacksamt upprepar orden: *Hans hvila skall vara ära!*

Svar

på Herr von Beskows Inträdestal i Svenska Akademien, den 1:sta November 1828.

Min Herre!

I det tal, hvarmed ni träder in i vårt samfund, har ni rest åt eder företrädare ett minne, som är varaktigt, emedan det är sant. Med trohet har ni tecknat dragen af en man, som, ehuru för tidigt bortryckt från lifvet och verksamheten, dock lefvat och verkat nog, för att ej glömmas i vårt land, så länge stora och redbara förtjenster der bedömmas med rättvisa. Grefve Wirséns namn tål denna dom, och behöfver lika litet efterlefvandes smicker, som det behöfde förfäders anor, för att stråla i ofördunklad glans, såsom en ädel sten lyser utan infattning hel och klar åt alla sidor. Om hans dagar fått framflyta i det enskilda lifvets lugn, hade hans personliga värde blifvit lika verkligt, fast ej lika bemärkt; men han var en af dessa rikt begåfvade och sällan födda, hvilka en stat, när de finnas på dess område, ej kan förbise utan orättvisa mot sig sjelf, ej kan undvara utan att missförstå sitt ändamål, och hvilka den således med ovilkorlig majestätsrätt tillegnar sig, för att, under det hon belastar dem med dessa utvertes företräden, som hopen afundar, draga möjligaste nytta af det öfverlägsna i deras insigter, drift och

kraft, deras ädla mod, rådiga vishet eller omfattande snille. En lycklig förening af dessa egenskaper, dessa gåfvor af en rik natur, hvilka den egna ansträngningen alltmer odlat och fullkomnat, förde och följde honom bland de mångfaldiga värf, som lågo i hans väg, af hvilka hvardera fordrade sin egen man, och dock var han vuxen dem alla. Men under det, att de mest olikartade ämnen, med skiljaktiga, men lika mäktiga anspråk, pröfvande påkallade hans förmåga, och funno den ej blott motsvara, utan öfverträffa deras fordran, — under det, att han likasom hade ett bestämdt och uteslutande sinne, en egen olika själ. för uppfattningen och verkställigheten af hvarje särskildt åliggande, var han sjelf sig alltid lik, alltid densamme i karakter och grundsatser och frisinnig anda. Sådan han befanns i de första och lägsta embetsmannastegen, sådan stod han i thronens grannskap, lugn och mild, med den ädla sjelfkänsla, som åtföljer en ren, redlig vilja och är oberoende af lyckans tillfälligheter. Hennes falska skimmer kunde hvarken blända eller fängsla en blick, som, genom vana att i allt se till saken och tränga till djupet, förvärfvat ett säkert ögonmått på de jordiska storheterna, — som oförvirrad kunde se mot hvilken glans som helst, men lidande bortvände sig endast ifrån det ytliga, halfva och skefva, om det än ville gälla med stora ord, anspråk eller titlar. Deremot kunde hvarken glans eller skugga för honom bortgömma något sant värde, vare sig inom vetandets, känslans eller handlingarnas rymd. Den mångsidighet i åsigter, i erfarenhets-visdom och fin takt, hvarmed han förmådde uppfatta eller verkliggöra eller ända till klarhet ana det rätta, det egentliga, det yppersta i nästan alla ämnen för mensklig forskning, behandling eller bildningsgåfva, gjorde honom till en lika opartisk som skarpsinnig bedömmare af allt slags förtjenst. En hvar, som egnade sig med förkärlek, flit och framgång åt sitt kall, vare

sig statsborgerligt eller vetenskapligt eller vittert, högaktades af honom för det han var, om han ock var detta enda, och kunde vara säker att i honom finna en vän och själsförvandt. Han sökte upplysning, och gaf den; gaf skäl, och tog dem. Trogen sin fattade öfvertygelse, och alltid färdig att både ådagalägga och redovisa den, kunde han dock hvarken af någon fördom eller fåfänga, än mindre egennytta, afhållas från antagandet af ett bättre, när det med grunder gjorde sig gällande. Han älskade sanningen och rättvisan mera än sig sjelf, mera än de sina. För honom var det omöjligt, att vara likgiltig för mensklighetens stora intressen, eller overksam der han kunde gagna, eller stum der hans röst borde höjas, eller otillgänglig der hans råd begärdes, hans hjelp påkallades. Man visste ej antingen man hos honom skulle mer beundra förståndets eller hjertats egenskaper; men denna beundran öfvergick till kärlek och förtroende, i den mån grunden upptäcktes till en sådan det inre lifvets harmoni, i hvilken skarpsinnighet och samvetsgrannhet, tanke och känsla sammanstämde lika skönt som oskiljaktigt under alla yttre förhållanden. Denna grund — må det bekännas för verlden, — var ingen annan, än en varm och djup och frisk religiositet. Det var *den*, som gaf åt hans tänkesätt denna fasthet och renhet, åt hans verksamhet detta lika allvarliga som rörliga lif, och åt hans själ detta jemna lugn, hvarmed han i hvarje pligt och i hvarje börda såg ett heligt uppdrag eller ett förädlande prof, slöt sig under tidens både lof och otack in i sitt stilla medvetande, och, så undergifven som förhoppningsfull, icke mätt på lifvet, men nöjd, men viss på dess härligare utveckling, mötte den vänliga döden.

Om hans tidigt afbrutna bana fått utsträcka sig till ålderns vanliga gräns, hade han måhända uträttat mera, men ej kunnat ömmare saknas. Han sörjes nu både för det, han

var, och för det, han länge än kunnat vara; och det är ej en enskild sorg; det är fäderneslandets, som, erkännande hans oersättlighet, vid hans graf blandar sina tårar med hans trogna makas och hans lofvande barns. De skatter, han åt dem lemnat, äro vida ädlare och gedignare, än dem ett afundsamt småsinne ville finna, men ej fann, i hans qvarlåtenskap: de äro den kraftfulles värf, den vises tankar, den rättfärdiges välsignelse, och den ädles, i alla skiften bepröfvades obefläckade ära. Dessa skatter må dock ej anses blott för enskildas, men för statens tillhörighet. Må de, ingångna i national-rikedomen, förkofras i goda tider, — och, i tider af brist, åtminstone förvaras! Vi behöfve dem.

M. H. Ni har nyss med trogen hand öfverlemnat detta gemensamma goda i fäderneslandets och tacksamma medborgares förvar, och på samma gång likasom styrkt, med ett nytt dokument, eder anborna rätt till den plats, ni här intager. Det är ej med tunga och långa arbetsmödor ni förvärfvat den; som en äkta född Apollo-son, tillträder ni endast vid myndiga år edert fädernearf, men ej för att i hvila åtnjuta det, utan för att med flit förkofra det. Den utmärkelse, som i dag vederfares eder och som af allmänna rösten fullkomligen rättvisas, är ej blott en belöning för hvad ni gjort, utan likaså mycket en uppmaning att göra mera, en vitterhetens likasom domfästa anfordran på hela eder kärlek och förmåga. Der mången kunnat ej oberömligen lykta sin vittra bana, anse vi den af eder endast började, och hvad, ifrån andras fält, inbergats som fullgod höstskörd, tage vi af edert blott som vackra vårlöften. Vi tro eder om, att uppfylla dem, ehvad eder egen blygsamhet må deremot invända. Om det bästa, hvarmed natur och lycka hugnat någon af sina gunstlingar, tilldelades eder i rikt mått af begges gifmilda hand; om, jemte förmånerna af en oberoende ställning i samfundslifvet, ni ej i bildlig, men egentligaste

mening utrustades med sångens och lyrans gudaskänk; om ni, ej blott genom vanlig bokkännedom af hvad tiderna alstrat minnesvärdast på den menskliga odlingens område, men genom lefvande personlig bekantskap med samtidens yppersta i konst och litteratur, haft dyrbara tillfällen, att i de år, då sinnet ännu är öppet och kraften frisk, utdana edra medfödda egenskaper, öka edert bildningsförråd, skärpa edert omdöme och vidga eder synkrets; om ni ändtligen med lika varm, lika ren känsla för det goda, som för det sköna, aldrig skall kunna misskänna eller svika eder ädla kallelse: så är det med ljusa och säkra förebud ni går fram på den kända, älskade bana, som i dag endast vidgas och bestämmer sig till eder lefnadsbana. Blifver den ej alltid utan sina törnen, så har den för eder ock sin vinkande lager, som äran håller vid målet, — så har den sina än skönare blommor, redan diteströdda af kärlekens hand, som, huldare än ärans, säkrare än sjelfva snillets, gör eder vandring till en lustfärd, och eder boning till ett tempel åt friden, glädjen och sånggudinnorna. Der skall ock vänskapen aldrig sakna sin tillflykt; och lika hjertligt, som den i dag njuter sin lycka, att här få välkomna eder, skall den alltid glädjas åt edra framgångar och, om den äfven ej får inskrifva sitt namn med edert bland *Sveriges anor*, vara nöjd att veta det förvaradt i edert hjertas minnesbok.

Svar

på Herr von Brinkmans Inträdestal i Svenska Akademien, den 3:dje November 1828.

Min Herre!

„Kyrkofaderlig,
som hans lärdom,
var hans lefnad!“ — *

Af denna enkla, men rikhaltiga text har ingen sannare och vackrare utläggning kunnat göras, än den, som innefattas i det tal, hvarmed ni öfverlemnat eder företrädares åminnelse åt efterverlden, och omgifvit hans vördade namn med den strålkrans, i hvilken det länge skall glänsa, lika mildt som rent, från kyrkans, lärdomens och smakens himmel. Sant och träffande har ni återgifvit bilden af denne vise från Österlandet, som, vägledd af sin ljusa stjerna, gick ut från löftets morgondalar, besökte Mamres lunder, patriarkernas herdatjäll, följde ljuden af Davids harposlag, af profeternas aningsfulla sånger, till dess han stannade der stjernan stod stilla och tillbedjande nedlade sina håfvor af Sabas guld och rökelse inför den Store, af begynnelsen utlofvade, i hvilken

* Med dessa ord, hvilka utgöra en del af inskriften å Biskop Tingstadii grafvård, hade Herr von Brinkman slutat sitt tal.

alla slägter på jorden skulle välsignade varda. Der var målet för hans vandring. Med djup siareblick upptäckte han derföre i de heliga urkunderna någonting vida tröstligare än blotta berättelserna om vårt slägtes första barnsliga odlingsförsök på egen hand, klädda i sagans eller diktens drägt, som i den mogna åldern skulle bortfalla, och sedermera, upphängd i minnets gamla rustkammare, endast tjena till ämne för fornforskarens gissning eller skaldens inbillning. Han såg der en himmelsk vishet, uppenbarad i de former, som göra den fattlig för jordens barn. Det var i allt en anordning, ett sammanhang, ett syfte, som hänvisade till ett högre både ursprung och slut, och som, på den långa vägen emellan dem, erinrade om högre krafters närvarelse. Det var ett Herrans råd, som, oberoende af dödligas åldrar och öden, men efter dem afpassadt, utvecklade sig i verldsloppet med allt bestämdare riktning, och i menniskonaturen till allt klarare medvetande. Liksom solen ej på en gång utbreder sin fulla glans; ögat måste småningom vänja sig vid dess strålar: derföre skickar hon dem ej till jorden med lika klarhet och rikedom i första dagbräckningen, som under sitt framskridande på fästet och från sin middagshöjd; dock är det samma sol som lifvar och värmer allt, efter hvarjes art och behof och mottaglighet. — Så är det ock samma gudomliga sanning, som gradvis upplyst vårt slägte och, i förhållande till dess barndom, dess ungdom, eller dess mognande ålder, meddelat sig i det mått, som nödigt eller möjligt var, till dess den kunde i sin helhet och renhet, så mycket ändligheten medgifver, framträda i christendomen, hvilken, oförklarlig ur all annan grund än en omedelbar gudomlig inverkan, begynte, såsom en ny andelig skapelse, en annan kedjeföljd af orsaker och verkningar både i verldshistoriens gång och menskligHetens inre, eviga lif.

Sådan var denne skrifttolkares åsigt af sitt ämne, då han gick, att med invigd, men vördsam hand lyfta täckelset från det heliga. Då förenade sig det andaktsfulla hjertat med det skarpsinniga snillet, den säkra smaken med den margkunniga lärdomen, för att gifva det kraftfullaste och mest välljudande, men tillika enklaste, klaraste, skönaste uttryck åt andan af det ord, som icke är menniskors, utan Guds. Det lyckades i en hög grad; men skulle utan tvifvel hafva lyckats ännu fullkomligare, om han mera begagnat vårt gamla, häfdvunna, högtidliga bibelspråk. Att han ej nog högt uppskattade en så rik och så nära liggande tillgång, må ej räknas honom till last; det var ett oskyldigt, kanske omedvetet offer åt den tid, med hvilken han från början af sin bana stod i närmare beröring. En annan tid, som drager nytta af hans fruktbärande mödor, skall ock draga nytta af hans förlåtliga misstag; men ingen tid skall kunna förgäta eller missakta hvad Tingstadius under sin långa, ärofulla bana åstadkommit, ej blott särskildt för språkforskningen och skriftkännedomen, utan ock i allmänhet för ljusets och bildningens framsteg inom fäderneslandet. Så länge vett och allvar, kunskapsbegär och religionskänsla ej äro bannlyste från våra landamären, skola hans förträffliga skrifter läsas och omläsas, af lärdomsidkaren med ökad tankevinst, af religionsvännen med ny uppbyggelse, och af den vittre med återlifvadt behag.

Och denne man, som ej lefde för dagen, utan för evigheten, var likväl, och kanske just derföre, i sitt dagliga lif den mest anspråkslöse, och kände lika litet sjelf sitt värde, som han var obemärkt af hopen, och liknöjd att bemärkas af dem, som gifva ton i verlden. I de ämnen, hvilka likasom utgjorde hans lifselement, kunde han väl någon gång med värma och äfven ihärdighet förfäkta sin tanke, men aldrig emedan den var hans egen, utan endast emedan den

låg i hans föreställning såsom den enda grundriktiga. Intet agg, ingen ensidighet, eller småhetsanda kunde ingå i detta rena, för all sanning och sedlig skönhet öppna sinne, hvilket afpreglade sig i hela hans värdiga, hulda, oförställda väsende. Med den ädla visshet på sin sak, hvilken är sjelftänkandets och det mogna omdömets frukt, — det jemna lugn, som hvilar på medvetandet af rena afsigter, — och den ärliga välvillighet, som både ingifver förtroende och behåller det, var han lika uppriktigt älskad och högaktad, lika uppmärksamt och gerna hörd, antingen han upplät sitt rika kunskapsförråd åt en lärgirig ungdom, eller sitt varma, glada hjerta i vänskapens krets, eller sin mogna visdom bland kyrkans och landets fäder. I dessas församling höjde han ej oftare sin röst, än saken ovilkorligt kräfde, och då med stilla värdighet. Hans redliga välbetänkta *ja* eller *nej* var ock vida mer värdt, än dessa floder af ord, på hvilkas väderlyfta vågor den sjelfkära personligheten så ofta ämnar sig åt skyn, men i hvilkas grumliga djup den vanligtvis fördränker både sak och tid och sig sjelf.

Tingstadius njöt, med oqvald besittningsrätt, det anseende han utan storm eröfrat. Med frid och trygghet gick han fram till målet, och hade ingen biafsigt att genomdrifva, ingen sidoblick att kasta, hvarken åt menniskogunsten, som han ej behöfde, ty hans vittne var i höjden, eller åt lyckan, som han ej saknade, när hon uteblef, och knappt märkte, när hon kom. Hon var äfven då mera för andra än för honom; hon lemnade blott i hans gifmilda händer makten till en vidsträcktare välgörenhet, men ändrade för öfrigt intet, hvarken i hans enkla lefnadssätt eller hans kära lefnadsarbete eller hans fromma lefnadsåsigt. Förnöjd vandrade han på jorden och spridde omkring sig förnöjelse, men lik en ädel främling, hvilken ej der väntade att uppnå sin

tankes och sitt hjertas urbilder; förtröstningsfull blickade han efter dem i sitt och deras rätta hemland, i sanningens och skönhetens eviga arfrike. — Och nu är han hemma!

Att vittra bemödanden af så stort, men dock eget slag, skulle, uppfattade till sitt rätta värde, framställas i sin rena dager, var en hedersskuld åt den bortgångna ledamotens minne, hvilken Akademien mera lifligt önskade, än säkert väntade, att se afbördad. Det var eder förbehållet, M. H., att uppfylla denna väntan på ett sätt, som lemnar ingen önskan öfrig. Härtill fordrades icke blott eder snilleblick i det sanna, utan ock eder allvarliga känsla för det heliga, — ej blott eder kännedom af den europeiska både äldre och nyare litteraturen, utan äfven eder förtroliga bekantskap med denna tidiga, friska, ur ett paradisiskt morgonland framsprungna, i hvilkens evigt ungdomliga former den himmelska visheten nedlagt fröet till en åldrande verlds oupphörliga förnyelse och, under tidehvarfvens framhvälfning, ända till deras slut, bär sanning och frid till jorden. Huru skarpsinnigt och fromt på en gång har ni ej i eder afhandling uppfattat dess djupa, rika betydelse, och dermed hemburit värdigaste hyllningen åt den stora Orientalist, som åt detta i mensklighetens både tankeodling och hjerta så ingripande ämne, offrat hela sin långa lefnads flesta mödor och dagar! Ni skulle med detta enda prof af både sakkännedom och framställningsförmåga hafva tillräckligen styrkt eder fulla rättighet till det rum ni här intager. Ni har dock dertill förvärfvat långt äldre och mångfaldigare rättigheter, och det har endast berott på eder sjelf, att göra dem tidigare gällande. Om eder första kärlek tillhört *den germaniska sångmön*, och om ni, vid eder återkomst till fäderneslandet, re-

dan innehade ett frejdadt namn bland Tysklands tänkare och skalder, så var det kanske med förlåtlig missunnsamhet, som den *svenska* såg de rika offer, hvilka tillfallit hennes gynnade syster, och trodde sig äga anspråk på eder tillgifvenhet, hvilkas grunder voro arfrättens, och hvilkas för eder så lätta uppfyllande skulle vittna, att hennes beskärda gunst ej försmåddes. Hon är nu blidkad; väl sent, men på ett sätt som gjort henne till eder skuldenär. Hon erkänner det, men hoppas att edert fosterländska hjerta i dag qvittar räkningen. Må ni härefter med odelad trohet tillhöra henne; må ni, länge onedböjd af den tunga ålderns hand, med denna själens ungdom, som bevaras af den vises grundsatser, dygdens medvetande och sånggudinnornas vänsälla umgänge, — ännu i „*snillets verld*“ göra mången upptäcktsresa, mången fredlig eröfring, och, så lycklig odlare som beskrifvare af dess mångskiftande blomsterland, lägga nya skördar till de redan inbergade af ära och tillfredsställelse!

Tal

vid öppnandet af Svenska Akademiens offentliga sammankomst Högtidsdagen den 20:de December 1835.

Mine Herrar!

Denna Akademi, hvars offentliga sammanträden hvarje år återkomma på en dag, då en stor, kanske den största af Sveriges framfarna konungar föddes, har redan derigenom en everldelig erinran om helgden af sitt namn och vigten af sin bestämmelse. Den odödlige stiftaren ville, att hon blott skulle heta *svensk;* hon blef derigenom i sannaste bemärkelse både *konglig* och *nationlig*, sådan den äkta svenskheten af ålder varit, och skall vara, så länge den ej upphört att förstå och igenkänna sig sjelf. Den känner sig då som ett lefvande helt, hvilket ej låter tveklyfva sig i stridiga elementer. Det gifves en klassicitet i statsläran, likasom i vitterhet och konst. Den är ingifvelsens, icke teoriernas sak, och kan bestå äfven under ändrade yttre former; den är sjelfva andan, som lefver, lifvar, tillhopahåller, och på samma gång ger åt formerna deras harmoni, hållning och behag. I hvarje af dem rörer sig då allt härligt, och blifver der till tanke och handling, på fädernas sätt. I hvarje af dem herrskar, stark och lugn, den på djupet boende anden, som ej är kufvad eller död, om han ock, ouppmärksam på dagens griller eller föraktande dess ofog, några

stunder tiger eller tycks inslumra. Men teg han, slumrade han, då, under den trekrönta lejonfanan, kampen stod på lif och död, till fäderneslandets, till frihetens och det rättas försvar? Teg han, slumrade han, då, i tider af allmän nöd och våda, mensklighetens sak kräfde stora, gemensamma uppoffringar? Teg han, slumrade han, då Sveriges CARL JOHAN, landsfadren i Norden, buren på sitt folks armar, omhägnad af dess trohet, genomfor sitt land, och uppsökte, äfven i aflägsna hyddor, sina kringspridda barn? Var det ej ett triumftåg af fridsäll, obestridd ära? — ett den otillärda glädjens jubel, ej afbrutet af obelåtenhetens missljud eller likgiltighetens tystnad, men återskallande från berg och dalar i ett samstämmigt echo af tacksamhet och kärlek?

Så, igenkänlig på stämma och handlingssätt, stiger han fram, vid hvarje mäktig, honom värdig väckelse, den gamle, men oföråldrade anden, som lefver och röres i nationens hjerta, och som, med en i sann mening religiös värma och kraft, älskar och omfattar allt ädelt, stort och skönt, och först af allt, sina dyrbaraste föremål: fäderneslandet och thronen. *Deras konung skall gå för dem, och Herren främst:* till denna faderstro födda och fostrade, gingo Svenskarna fram på både kämpadaters och fredliga idrotters bana, af inga hinder stängda, för inga jemförelser fruktande. De skola ock, af *den* lifvade och ledda, alltfort utveckla sina krafter i deras anborna riktning till stigande ljus och allsidig förädling. De skola, lika frisinniga och konungakära som fordom, sluta sig till den hjeltestam, som för dem öppnar en ny tideräkning i Sveriges häfder, och i löftesrika telningar bådar och mognar en framtid, värdig sina anor. Pröfvande skiften kunna förestå, tider ännu af orolighet och nöd; men hvilka slag ock, efter en högre vishets beslut, må drabba oss eller våra efterkommande, skola härliga minnen och föredömen stå qvar, och i forthvälfvande tider säga Sveriges

barn, hvad de hafva att förvara, och hvarest de i alla öden äga sin tillflykt, sin styrka och sin ära. Så rördes af himmelens eld, det ståtliga tornet,* och föll i grus; men på djupa grundvalar stod helgedomen trygg öfver hjeltestoftens fristad, och trofeerna räddades.

Svenska Akademien, som känner kretsen för sin verksamhet, har aldrig trott sig gå utom den, då hon delat och yttrat de tänkesätt, som tillhöra hvarje fosterländskt sinne. Hon skulle fast mer förgäta sin pligt och missförstå sin kallelse, om hon ej begagnade hvarje tillfälle, som erbjuder sig, att hänvisa just till detta fosterländska sinne, såsom till något ovanskligen bestående, — ett oflyttbart och osprängdt hälleberg, på hvilket, likasom förr, så ock i tider som komma, svensk trefnad bygger sina hyddor, svensk bildning sina tempel, svenskt mannamod sina fästen. I mångfaldiga och olika skepnader må odlingen röra sig, fortgå och stiga; men grunden är fast och orörlig, — och allt, som derpå ej hvilar, det byggdes på sanden; allt osvenskt i tanke, språk och handling, i skrift och tal och seder, det är af ovaraktig art, om det ock för en liten tid bländar och gör larm. Öppen för ädlare väckelser, begärlig på en bättre näring, återkommer han snart till sig sjelf, den svenska andan, som är sansningens, rättvisans, det sunda vettets, — och har då alltid en säker blick och en väldig stämma. Så har historien vittnat; så skall den vittna hädanefter. Ett af sina blad skall den ock egna åt denna konungsliga och medborgerliga stiftelse, och der med oväld teckna hvad Svenska Akademien ej blott kunnat vara (ty brister tillhöra hvarje mensklig inrättning), men hvad hon varit, hvad hon uträttat för sinnesodlingens framsteg inom fäderneslandet, för språkets rykt

* Riddarholmskyrkans torn, hvilket, antändt af åskeld, nedbrunnit föregående sommar.

och renhet, för återkallandet af stora eller vackra minnen ur det förflutna, för väckandet af eljest både för sig sjelfva och verlden undangömda snillegåfvor, för framställandet till efterföljd af höga och milda samfundsdygder, för upplifvandet af en varm, uppoffrande kärlek till konung och fosterbygd. Sådant var åtminstone hennes syftemål; hon har sökt med klarhet uppfatta och med trohet fasthålla det. Huru och till hvad grad hon deri lyckats, tillhör ej henne att afgöra. Men hon låter ej betaga sig hugnaden att i det fortsatta uppmuntrande hägn hon åtnjuter från thronen och den smickrande uppmärksamhet, hvarmed hon följes af en bildad allmänhet, äga en borgen, att hon ej arbetar förgäfves.

Innan Akademien öfvergår till den vanliga redovisning, som tillhör dagen, kan och bör hon icke förtiga den konungsliga frikostighet, som nyligen lemnat i hennes händer nya medel till befrämjande af ändamålen för hennes stiftelse. Akademiens höge Beskyddare har nemligen icke allenast i nåder behagat anslå ett pris, till värde uppgående mot Akademiens fördubblade, att af henne årligen tillerkännas någon utmärkt förtjenst eller någon lofvande förhoppning inom svenska vitterheten, — utan derjemte för det nu ingående täflings-året ett särskildt, nära fyrdubbelt mot Akademiens vanliga, för att framkalla ett värdigt fosterländskt offer åt tvenne i tiden framfarna, men i minnet odödligen qvarlefvande storheter på thronen, för hvilka den höge stiftaren, deras efterträdare och själsfrände, sjelf med förkärlek bestämt sitt val.

Må den hand, som så huld utsträcktes att i fosterländsk jordmån uppdraga, omhägna och utveckla, till blomma och

frukt all talang, all konstflit och samhällsdygd, länge och oförtröttad hålla den spira, i hvars älskade skygd fridens fält utbreder sig odlingsbart och bördigt, för alla skördar. I timlig måtto skola de tvifvelsutan, som förr, omvexla med hårda och goda år; men årligen gifvande vare den skörd, som är snillets, mannakraftens, ärans och — vi tillägga — tacksamhetens mot den krönta välgöraren, patriarken i norden, kring hvars hvitnande lockar olivebladen och eklöfven så väl sämjas med de yppiga lagrar, af hvilka han ej behöfver flera. Trygg från den urgamla klippthronen, vänlig, men våpnad, fridhelsar han all verlden, och välsignar sitt folk. Men då han hedrar och belönar förtjensterna i det *närvarande*, som är hans och vårt, — då han med rika händer utsår för den *framtid* han begynner och skall i liksinnade ättlingar fortsätta, — manar han oss att ej glömma *de stora från fordom*, de krönta hjeltar, som *då* kämpade, segrade, offrade sig för Gud och äran och friheten och folket. Glad ser han dem framträda, de härliga minnets gestalter. — Det är höga själars glädje. Välan, I häfdatecknare, skildren dem, — skalder, besjungen dem, de store från fordom, hans vederlikar! Sent, — senare än vi alla, — må någon annan från detta rum ropa till andra minnenas härolder: „Skildren, besjungen *honom*, ättefadren för den *nya*, älskade konungalängden, — *honom*, som, ärande med ord och gerning den *gamlas* härligheter, med Gustaf II Adolfs ridderliga själ och Carl X:s eldiga kämpamod förenade begges fosterländska hjerta."

Tal

vid öppnandet af Svenska Akademiens femtionde årsfest, den 5:te April 1836.

Femtio år äro i dag förflutna, sedan, på detta rum, denna Akademi första gången öppnades. Femtio år — en ringa tiderymd i verldshistorien, och dock hvilket fält för händelser, handlingar, skiften! . . . Då oöfverskådligt, nu öfverskådadt, ligger det bakom oss, ett skördefält, som afbergats, eller ett slagfält, der striden är slutad. Skördemännen och kämparne nedgingo i det tysta, och tiden, förvandlingens engel, som tillslöt porten efter dem, visar på nya fält till odling och till kamp. — Rörliga mennisko-ande, som, med hvarje mansålder föryngrad och ungmodig, vill med luftsprång kasta dig i obefarna, obegränsade och derför så tjusande rymder, för att der, skild från det nötta fotfästet, oberoende och fri, nyskapa verlden eller nyodla jorden! du vill och ser framåt: det är din anborna, ädlaste drift och gudavinken om ditt mål; men glöm ej, att i naturen är intet språng. Der stiges på jemna trappsteg mot ljusets och fullkomlighetens stjernhvalf. Der fogar sig länk till länk, stilla, oafbrutet, i den stora kedjan, och ett föregående räcker handen vänligt åt det efterföljande, som aldrig strafflöst förskjuter den. Tilltro dig ej att, utan föredömena af de visa och stora som

varit, utan arfvet af den erfarenhet de samlat, utan rättvist uppskattande och tacksam känsla af det härliga de tänkt, sagt, gjort, efterlemnat, kunna i någon ädel kraftyttring öfverträffa dem, eller ens hinna dem. Det vore i många fall din ära, att stå vid deras sida och våga med dem mäta dig, — din stolthet att, vid återblicken på de höga gestalterna, ej behöfva rodnande sänka ditt hufvud, om frågan till dig ställdes ännu efter sekler: „hvar är den arm, som förer TORSTENSONS svärd?“ eller blott efter ett halfsekel: „hvar är den hand, som stämmer KELLGRENS lyra?“

Om den vigtiga del af nationalbildningen, som åt Svenska Akademiens vård anförtroddes, varit under denna period, i hvad på hennes åtgärd ankommit, stillastående, tillbakaskridande eller framgående, må, efter skiljaktiga synpunkter, bedömmas olika. Sjelf tror hon, att *allt detta*, efter hvarje tids egna anfordran och behof, både kunnat och bort äga rum, om hon eljest rätt förstått sitt åliggande. Den i sitt slag obestridliga fulländning, hvartill svenska vitterheten, — danad, måhända, efter en främmande, men likväl *då* europeisk skolas förebild, — under GUSTAF III:s spira, likasom med ett trollslag lyftades, var en dittills och kanske länge oupphunnen, ljus och blomsterrik höjd: skulle bemödandet att der bibehålla och omhägna den sköna planteringen, så länge tiden ej hade något bättre att erbjuda, heta ett oberömligt stillastående? Eller om tidslynnet hatade allt regelbundet, och en sjelfkär yra, föraktande vettets ledning, hotade med ännu en jernålder, var väl hänvisandet, återförandet till förrtidens godkända och säkra mönster någon klandervärd tillbakagång? Det är ej snillet, som gör uppror emot lagen, eller känner de yttre formerna som tryckande bojor. Det rörer sig i dem alla med ledigt och sjelfständigt behag, likasom den sanne hjelten utvecklar, i romersk eller grekisk rustning, samma vighet och styrka. Men ock,

när det sanna snillet af sin inneboende fria, men ordnade gudadrift, fördes i egna, nya banor, — när det lyfte sig mot en obesökt ljusrymd på unga örnvingar, eller slog i lunden förut ej hörda näktergalsslag, — så dröjde ej bifallet länge från ett samfund, som ej lät blända sig af en skimrande yta eller hänföra sig af hopens stundom obesinnade undransrop, men, efter egen oförhastad pröfning, gladdes åt förtjenstens upptäckande och satte sin ära i dess uppmuntran.

Med denna rena förkärlek till det gamla goda och bepröfvade, — denna lugna återhållande kraft mot öfverdrift, oreda och råhet, — men ock med denna oväldiga hyllning af allt i hvarje väg lofvande eller utmärkt inom vår litteraturs område, har Svenska Akademien sökt fatta och fullgöra det uppdrag, hon mottog af sin odödlige stiftare. Hon har lika litet kunnat utfästa sig att skapa snillen, som att sjelf alltid och endast utgöras af sådana. Den ende skaparen skiftar gåfvorna, som honom täckes. Men om, i mer eller mindre mån, hon kunnat väcka och framkalla dem, der de slumrade, — kunnat anvisa vägen och bestämmelsen åt de uppvaknade, — kunnat varna eller stödja de möjligen förirrade eller någongång vankelmodiga, — kunnat, i ett allt rikare, böjligare, skärare, ljudvigtigare språk, åt dem bereda och tillhandahålla framställningsmedlet för höga eller milda känslor, stora tankar, odödliga minnen och eviga sanningar, till nationens, icke förlustelse, men lärdom, lyftning, förädling: så, — äfven om hon ej alltid förmått hvad hon åsyftat, eller hunnit utföra hvad hon bort och velat, — väntar hon af fördomsfria domare att rättvisas för sina bemödanden, och går, utan farhåga och förmätenhet, att afgifva en redogörelse, som, hon vågar hoppas det, skall visa henne icke alldeles ovärdig en högsinnad konungs beskydd och ett ädelt folks aktning.

Tal

uti Kongl. Vetenskaps-Akademien vid öppnandet af dess allmänna sammanträde, Högtidsdagen den 31:sta Mars 1837.

Högborne Furste!

Sveriges och Norges Kronprins!

Denna Akademi, för snart ett sekel tillbaka stiftad, i en tid då statens skyddsmakt knappt förmådde skydda sin egen värdighet, af härlige män, och genom deras fortplantande andekraft allt framgent blomstrande, har genom tidskiftena framgått oförryckt på sin utstakade bana. Hon har, i hvälfningarnas som i lugnets tider, med lika odarrande hand burit ljusets fackla, hvars Vestaliska låga, klart och rätt uppstigande, ej oskärats af beblandelsen med verldslifvets lägre intressen, ej slocknat eller böjt sig ens för de stormar, som släckt konunga-ätter eller bortblåst throner. När partierna sletos om väldet, när herrsklystnaden, — fåväldets eller envåldets, ingendera bättre, — skiftevis rådde, och gjorde sitt larm vid utanverken och hotade intränga på det fridlysta området, kunde hon säga som fordom det stormade Syrakusas geometer till en rå fiende, som emot honom skakade lansen: *Stör icke mina cirklar!* . . . Vetenskapens Juno, den plastiskt lugna, med de stora klara ögon, drog ostörd sina cirklar och ordnade sina stjernor, utan att, i kalkylens gång på djupet eller i höjden, rubbas hvarken af politikens väderhvirflar eller fåfängans vädersolar.

En till ursprung, anda och syfte så värdigt oberoende, och i sin raka riktning till målet så stadigt fortgående inrättning skulle dock både missförstå och vanvårda sin ädla

kallelse, friska fortvarelse och sanna ära, om den ställde sig i någon skugga hellre, än den af en älskad thron, som bäst skyddar forskningsandans ensamma vandringar ofvan eller under jord, och säkrast lyser frid öfver tänkarens vakor. Gladligen och lyckosamt i känslan både af sitt anseende på jordens höjder och sitt inflytande på ett folks bildning och värde, vecklar den ut sina krafters och sina snillens fria vingar i skenet af en Augustisk spira, buren af en hand som, stark och rik, lyfter opp den stilla sanningsökaren till heder inför folket, eller sparar hans uppsträfvande själ ifrån jordlifvets hvardagsbekymmer. Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademien, som känner med stolthet denna sin lycka, erkänner ock med tacksamhet denna sin förbindelse till en regent, som gjort beskyddarens namn till en praktisk sanning. Sin till honom dagligen ökade skuld skall hon nöjaktigast återgälda, icke med fraser, som ligga utom hennes yrke, men med troget arbete deri, med fortsatta, oförtröttade steg på sanningskärlekens, naturkännedomens och snillebragdernas europeiska täflingsbana, — förevandrad af *honom*, som här icke är *försten*, men lika, om ej mera vördnadsvärd, är den *förste ledamoten*, den upplyste sakkännaren, varme deltagaren, kraftfulle befordraren af hennes gagn och flor, den alltid rådige, tillgänglige vännen af allt ädelt och fosterländskt, fridens eller vapnens värf och ära, — *förste sonen*, och den närmaste till det stora, hugnadsrika och hugnadsvärda fadershjertat, till hvilket vi alla som söner sluta oss, med honom högt och hjertligt instämmande: *Gud bevare konungen!*

Nådige Herre!

Mine Herrar!

Under det förflutna året hafva de förändringar, dem allt menskligt är underkastadt, äfven gjort sig kännbara inom denna vår krets. Arbetet, arbetstiden, och de mångahanda

gåfvorna, utdelas och bestämmas till tal, mått och vigt af den store allt vetandes Mästare, *altis secum habitans in penetralibus.* Men der andan är en, och känner sig sjelf, och röres i sin sfer, och fattar sitt mål, der fortvarar oafbrutet, der nyföder sig stundeligen och omärkligen det organiska lifvet. Både i mån och i trots af partiella förlamningar eller förluster, bereder han åt sig, drager han till sig, förenar han med sig det icke alltid samma, men alltid med honom samslägtade, valförvandta, närande, tjenliga till en både ögonblicklig och oaflåtlig det afgåendes ersättning eller det döendes uppväckelse, — och vet sjelf bäst hvad han behöfver; och har funnit det, när blodet åter med ohämmad fart spelar friskt i ådrorna, och muskelkraften lika spänstig rörer de olika, men hvar för sig nyttiga, andan tjenande och den symmetriska kroppen bildande lemmarna.

Så har denna stiftelse betraktat saken alltifrån sin första upprinnelse; och derpå har hvarken hon eller, som vi töras tro, fosterbygden tappat. Ett samfund af idel lärde, abstraktionens, den stränga vetenskapens män hvar för sig, skulle, äfven om det kunde bestå, snart varda för lifvet ofruktbart, tala ett af verlden obegripet språk, eller måhända, som den forn-egytiska prestkasten isolera sig till en sluten Isistjenst inom den af en gåtolik Sphinx bevakade helgedomen. Men utan tänkandets och handlandets vexelverkan, utan den värmande beröringen med all humanitet, skulle den sannerligen ej bestå, skulle den förstelna af lutter vishet, och i sin förstelnade form vid första antryckning springa sönder. *Var icke för mycket vis, att du icke förderfvar dig:* sade redan Salomo, och den regeln är pröfvad af tiderna. — Så inkallar ock denna Akademi, hvars kärna och hjerta alltid är en djup och sann vetenskaplighet, — så samlar den till sig på ledigblefna stolar, ej blott ifrån lärdomssätets ljus och den stilla forskningens skugga, de fasta grund-elemen-

terna för sitt bestånd, — utan ock ifrån hela den bildade verlden: embetsverken, fältlägret, hofvet, rådsalen, kyrkan, — hvad den pröfvar gagnerikt för sitt ändamål, förtjent af sin uppmärksamhet, berättigadt till sin erkänsla eller värdigt sin aktning: vettet, kunskapskärleken, omdömesgåfvan, skriftställaretalangen, ej förgätandes mecenatsinnet och ridderligheten, de ädla och ej för allmänna fornvetenskaperna. Hedrande hvarandra, sluta de alla en brödraring omkring sanningens altar, der, om det funnes, lärdomens högmod, lika med bördens och rangens, förlorar sig i, eller förädlar sig till, en saktmodig känsla af den ära, som man hvarken läser sig till, ej heller köper och ärfver: de kunniges fria hyllning åt ett, med det yttre lifvets både höghet och ringhet lika obortblandadt, personligt värde.

Kongl. Vetenskaps-Akademien har i år velat uppkalla minnet af sin bortgångne förtjente ledamot, Teol. Professoren L. N. O. Doktor Samuel Ödmann, genom en medalj, hvars ena sida föreställer hans bröstbild med namn och titel, den andra ett upprest kors med den strålande stjernan öfver sig, och vid sin fot lyran, lagerkransen, pennan och boken, med omskrift: *Quæsivit lucem sparsitque repertam. Han sökte ljuset och spridde hvad han funnit.* Ja, både i böckernas bok och naturens, sökte han det sanna ljuset, som upplyser alla menniskor och hvilket på samma gång skärpte hans egen förståndsblick, som det var hans hjertas fröjd och tröst. Ännu vid 40 års ålder en bortgömd skolmästare för allmogens barn i en kapell-församling, blef han af denna Akademi framdragen i det ljus, der han, under andra 40 år, skulle frejda en lärostol vid rikets första universitet. Denna lärostol blef den genast intagna och mer ej lemnade sjuksängen, och hans hela yttre verld slöt sig inom de fyra väggar, som med honom hunno åldras. Men för lärgiriga

ungdomsskaror, gående och kommande, förelästes, utan afbrott af åren, från denna kateder sanningens eviga läror. Der låg den glade vise och, med aftärd hand, på sitt bräde öfver bröstet, skref böcker åt verlden, bibliotheker till uppväxande slägters undervisning, manna-åldrars *vade mecum* och de gamlas aftonro. Dit kommo, utifrån verldslifvet och ljusa dagen som allt ser och hör, de kloke och lärde, lystne att få veta mera; och den instängde enslingen hade mycket att säga dem, i tungomåls uttydning, folks och länders kunskap, Guds kunskap. Den skumögde siaren, som ej rest utom sin kammare, hade underrättelser att meddela från norra och södra hemisferen, förtäljde för de undrande hvad märkligast skett, hvad vigtigast uppfunnits eller upptäckts, förr eller nyss, mellan jordens båda poler. Mellanåt, ur djupsens nöd, reste han upp, ej den lama, stoftbundna kroppshyddan, men sin ofängslade själ i helig fröjd, och sjöng vid sin harpas ljud, på toner ur eget hjerta, en sång i högre choren, om *Försonaren på Golgatha* och *Försonaren på Oljoberget*, låg sedan lugn och mild, lutad som Johannes till Mästarens bröst, icke utkräfvande, men förbidande sin arfvedel i ljuset. Och sin arfvedel fick den åttatioårige, lik lärjungen på Pathmos.

Vackra lif! Fridsamma död!

Tidens vedermöda, lika med dess larm, går öfver. Dess lösa kransar af törne eller lager räckas, frånryckas, omsättas med hårda eller lena, snart lika maktlösa händer. Af plågan räknade eller af hvilan försufna, framlida nattväkterna. Tadel och bifall, surrande dagsländor, tystna, försvinna — *Una virtus clara æternaque habetur.* Dygden, snillekraften, försakelse och möda i pligternas tjenst, helga löftens tro mot Gud och kung och sanning och rättfärdighet — odödliggöra lifvet, och öfverlefva döden.

Ära åt den äravärdes minne!

Tal

hållet i Frimurare-orden den 28:de Febr. 1830.

(Fragment.)

— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —

Hvad är frimurarens lif? På en gång hemligt och uppenbart. Dess rätta väsende, huru låter det sig uttala? Och huru låter det sig ändock förtiga? Ville man söka en benämning, som uttrycker dess betydelse för verlden, skulle den kanske ej olämpligen heta en vältalig tystlåtenhet.

Under nattens stillhet nedstiger daggen tyst, och försvinner — men blommans upprättade stängel och den friska grönskan säga hvar han varit. Se der din bild, frimurare och ditt kall! Tyst vare din gång, vältalig din gerning!

De tala *högt*, de bragder, som bullra öfver jorden, de segerrop, som höja sig från slagfälten, de våldskrafter, som stöta kämpande tillsammans och krossa hvarandra i egennyttans eller fåfängans strider, de egenmäktiga, men sig sjelfva ej mäktiga passioner, som störa verldens och hyddornas frid: de tala *högt;* men — tala de *väl?* Trampade, betryckta, blödande mensklighet! du suckar, och visar de oförbundna såren.

De tala *lågt*, de slingrande nidingar, som vilja uppstiga på andras fall, de fega lycksökare, som förråda sanningen för vinningen, de lönliga afundsmän, som fräta och baktala förtjensten, de beställsamma örontasslare som, smygande kring de stora, på samma gång oroa och bedraga deras hjertan, de skadelystna försåtställare, som hemligen uppspana hvar bandet är svagast mellan vänner, medborgare, bröder, makar, för att så småningom slita det: de tala *lågt;* men — tala de *väl?* Gäckade hjertan! Oförrättade menniskovänner! Misskända dygd! I tigen och blicken mot himmelen.

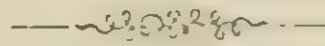
Men se! när störtfloden, dånande och våldsam, bryter dammarna, och herden med sin hjord bortjagas från öfversvämmade stränder — Men se! när det stillastående kärret breder kring nejden sin förpestande ånga, och inga himmelens fåglar qvittra i den tunga, dofva luften: då uppväller, ohörd och ren, en källa i sanden; klar som himmelen söker hon sin gömda väg genom åkerfältet och genom öknen; obenämnd och obehindrad leder hon sin friska, men stilla bölja till de lefvande, som försmäkta, till grödan, som förtvinar. Och vill du stänga hennes väg, förtryck! så gömmer hon sig i jorden, och kommer åter upp, der vederqvickelsen behöfves. Och vill du afleda hennes fåra till oceanen, du falska vishet! så rinner hon oblandad genom salthafvet, och kommer åter upp, der vederqvickelsen behöfves. Och vill du veta hennes namn, du verld, som oftast mer nyfiken än tacksam efterfrågar det godas okända ursprung, välan! så igenkänn i henne och vörda den stilla fortgående, oförgängligt verksamma, vältaligt tystlåtna, äkta frimuraredygden.

Bröder! vidge sig våra hjertan vid den tankan, att vi ingått heliga förbindelser, och att vi genom endrägt, nit och trohet kunne uppfylla dem! *Der*, — på det yttre lifvets skådeplats, — huru många brister möta ej, huru många li-

danden och oordningar, dem den bästa statsförfattning ej kan förekomma, emedan den blott är tvångsmakt, och dem jordens ädlaste söner ej förmå afböja, emedan de gå spridda, ensamma, för hvarandra okända, från hvarandra skilda, genom ett svalg af tidsvilkor, lägen, stånds-skilnader eller fördomar. De kunna blott sucka öfver sin vanmakt, medan begären korsa hvarandra, medan orättvisan, ensidigheten, egennyttan, agget, lasterna tära samfundsträdets rot och maskstinga dess frukter. Då mötas här de rättsinniga och goda, menniskovännerna och de visa; här stängas de ej från hvarandra genom de förhållanden, som i allmänna verlden måste tillhöra den menskliga ordningen; här räcka de hvarandra handen, den tyst vältaliga brodershanden, icke att ingripa i styrelsemaktens heliga rätt, icke att såsom blinda verktyg tjena statsklokhetens afsigter, men att, såsom laglydige medborgare och fria, trofasta, endrägtiga bröder, sprida ljus, göra godt, och bereda sällhet åt verlden, menskligheten, fäderneslandet. I jordens gömda sköte mogna de ädla metaller, hvilka, förvandlade till redbart mynt, skola gå ur hand i hand och, såsom tysta men vältaliga tolkar, närma menniskorna till hvarandra. Så mogna ock i våra stilla boningar de dygder, hvilka jorden bäst behöfver; här förenas, här pröfvas och fulländas de ädla, som, tysta i sin gång, vältaliga i sina gerningar, utgå att bota mensklighetens refvor. Med vältalig tystlåtenhet förakta de fåfänglig ära, orättfärdigt gods, och smickret som smädelsen. Guds och samvetets bifall är dem nog, och äran för ett vinkelrätt arbete skänkes dem här i broderskretsen. Med vältalig tystlåtenhet vandra de ut på fridens och sanningens vägar; okända, obesjungna, anspråkslösa vandra de: men, ehvar de vandra, der får den svage stöd, den vilseförde ljus, och nöden hjelp; der läkes det blödande hjertat, der återknytes det slitna brödrabandet, der tillrättavisas det obilliga omdömet, der stillas

det otåliga knotet, der trifves frid och lycka, glad möda och måttlig glädje, godhet utan skrymtan och trohet utan svek, broderlig kärlek och allmännelig kärlek. — —

Må vi så uppfatta och utföra vårt kall, och sedan hoppas att den Helige, i hvars namn vi besvurit våra förbindelser, skall främja våra arbetens framgång. Han omhägne, uppehålle och ledsage alla, som redligen verka för sanning och frid, och förene dem en gång alla i sanningens och fridens eviga rike!

INNEHÅLL.

Öfversättningar från latinska skalder.

Horatius.

Virgilius.

Akademiska Tal m. m.

SAMLADE

VITTERHETS-ARBETEN

AF

JOHAN OLOF WALLIN.

FEMTE UPPLAGAN.

TREDJE DELEN.

STOCKHOLM.
ADOLF BONNIER.
Kongl. Hof- och Universitets-Bokhandlare.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS ISAAC MARCUS,
1864.

FÖRORD.

Fyratiofem år äro förflutne sedan svenska folket fick emottaga den af Konung och Ständer gillade och stadfästade s. k. *Nya Psalmboken*, och ännu sväfvar allmänheten i ovisshet om hvilka författare hon har att särskildt tacka för de herrliga sånger, denna andaktsbok innehåller. Väl är det för mången bekant, att verket utfördes af Wallin och att han dertill lemnat de flesta bidragen; men ganska få, äfven bland dem, som mera uteslutande egnat sig åt litteraturen, hafva sig bekant hvilka psalmer, såväl originale som öfversatte och bearbetade, klingat från *hans* fulltoniga harpa. Visserligen hafva, tid efter annan, uppgifter i detta hänseende varit synliga; men dels hafva de varit ofullständiga, dels hvarandra motsägande, så att sanningen ingalunda varit lätt att utleta. Emellertid, och då nu en ny upplaga af Wallins *Samlade Vitterhets-arbeten* lemnas i allmänhetens händer, och hans psalmer ostridigt utgöra hans förnämsta litterära alster, har man ansett sig icke böra försumma tillfället att skingra denna ovisshet och att i oförminskad skala tillerkänna författaren den ära, honom tillkommer för ett verk, bestående kanske för sekler, men alltid intagande ett utmärkt rum i litteraturens annaler, och det är af sådan anledning hans Vitterhets-arbeten blifvit tillökade med denna tredje del.

De psalmer, som meddelas i denna samling, uppgående till ett antal af 158, äro af författaren sjelf uppgifne såsom af honom antingen författade eller öfversatte; och torde, om äfven en eller annan förut i det allmänna synlig uppgift befinnes härifrån afvika, författarens *egen* böra anses äga afgörande vitsord. — De omarbetade psalmerna, uppgående till omkring 200, äro här icke upptagne.

Stockholm den 30:de Juni 1864.

PSALMER

I

SVENSKA PSALMBOKEN.

Ingångspsalm.

N:o 1.

Upp, psaltare och harpa!
Upp, kraftens ord, du andans svärd,
Tveeggade och skarpa,
Ur dvalan väck en syndig verld!
Och, nådens milda lära,
De väckta hjertan bjud
Att känna, älska, ära
Barmhertighetens Gud,
Som, huld, i Zions gårdar,
Med andan och sitt ord,
Alltsom en herde vårdar
Sin dyra återlösta hjord!

Han, för de qvistar torra,
Ej hugga vill sitt vinträd ner;
Han skonar ett Gomorrha,
Der tio fromma blott han ser:
Der två och tre allena
Uti hans dyra namn
Sin bön och sång förena,
Han öppnar nådens famn,
Och hjertan vederqvecker
Och gifver själar ro
Och med sin sköld betäcker
Sin frälsta kyrkas hopp och tro.

Så kom i helig prydnad,
O Sulamith, du Christi brud!
I oskuld och i lydnad
Möt här din Herra och din Gud!
Han är din brudgum blifven,
Att frälsa dig från fall;
Och är för dig utgifven,
Att han dig helga skall.
I trohet och i renhet
Gif hjertat med din hand,
Och vårda andans enhet
Med kärlekens och fridens band!

Ej evigt är du vorden
I dessa Kedars hyddor fäst:
En liten tid på jorden
Du går en främling och en gäst.
Var trogen — o, var trägen
I lof och bönesång,
Så blifver himlavägen
Ej slipprig eller lång!
De frommas samljud tvingar
Till tystnad qvalens röst:
När Davids harpa klingar,
Det stormar ej i Sauls bröst.

Men, glad som Moses skådar
Från öknens sand, från mödans ban,
Det land, som Herren bådar
På andra sidan af Jordan;
Så själen sig förnöjer
Af salighetens hopp
Och, tjust, från jorden höjer
Sin blick till himlen opp;

I tron hon ser och smakar,
Hur ljuflig Herren är,
När hèlig andakt vakar
På alla känslor och begär.

Kom, Israel, att dyrka
Din Gud på hvarje tid och ort —
Men blifve dig hans kyrka
Ett heligt rum och himlens port!
Ej störe menskofunder
Och jordiskt känslopål
De helga sabbatsstunder,
De höga föremål,
Att Herren i ditt öra
Ej ropar innan kort:
„Jag vill ditt spel ej höra,
„Haf dina visors buller bort!"

Dig skall ditt Zion sjunga
Och bära fram för dig, o Gud,
Med hjerta och med tunga
Sin lofpsalm och sitt böneljud!
Ditt ord i våra bygder
Må rikeliga bo
Och bära frukt i dygder,
Gudaktighet och ro!
Som hafvets sand otaligt
Ditt folk föröke sig
Och, heligt och lycksaligt,
I evighet lofsjunge dig!

Sanningen och trösten af Guds varelse.

N:o 5.

(Öfvers.)

Ve den, som säger: Gud ej är!
Hans mörka väg till döden bär
Igenom jemmerdalen.
Med kropp och själ till jorden böjd,
Han har i lyckan ingen fröjd
Och ingen tröst i qvalen.
Han känner ej den ljufva lott,
För Herrans skull att göra godt;
Och af odödlighetens hopp
Hans slagna mod ej friskas opp.
O Gud, vår Gud! hur jemmerlig,
Föraktelig
Är matken menskan utom dig!

Om du, Allsvåldige, ej är,
Hvem skapte och på händren bär
Den sköna, vida verlden?
För solar, stjernor, utan slut,
Hvem skrifver lag och stakar ut
Den jemna, ljusa färden?

O, hvilken stakar ut för mig
Min dunkla, oförsedda stig?
Hvem skrifver i mitt bröst den lag,
Som bjuder utan undantag,
Att alltid rätt jag göra skall,
Om verlden all
Sig reste väpnad till mitt fall?

Jag ser din hand, jag hör ditt bud.
Du lefver — och i dig, o Gud,
Vi lefve och vi röras.
O, väsens upphof, hjertans hopp,
Till dig gå jordens böner opp,
Af dig de alla höras.
Min suckan är dig ej fördold;
Och du har allt uti ditt våld:
Min frid och strid, min fröjd och nöd,
Mitt lif, o Fader, och min död.
Och skickelsen, som dunkel var,
Skall blifva klar,
Då tidens förlåt remnat har.

Guds evighet och oföränderlighet.

N:o 7.

(DAV. 90.)

Oändlige, o du, hvars hand
Från slägt till slägt, från land till land,
All verlden hägnad gifver!
Förr'n jorden folk och skördar bar,
Förr'n bergen voro till, du var
Och evigt du förblifver.
Men jordens barn, men stoftets son
Knappt fröjdas får af lifvets lån,
När honom genast åter
Till stoft du varda låter.

För dig, o Herre, tusen år,
Likt dagen, som gick fram i går,
Likt nattens väkt, försvinna;
Och våra dagar, som en dröm,
Som vindens flägt, som böljans ström,
Bortila och förrinna.
Om morgonen slår blomman ut,
Men vissnar före dagens slut —
Och hennes like vorden
Är menniskan på jorden.

Vi hafve det förskyllt, o Gud!
Vi hafve mot ditt ord och bud
Med våra fäder brutit.
Si, derför är vår tid så kort,
Och hastigt, som ett ljud dör bort,
Är menskans lif förflutit.
Ja, hennes högsta vandring går
Till sjutti eller åtti år,
Bland arbete och möda,
Och stadnar hos de döda.

Så snart är det med oss förbi!
Så snart, så fort, som flöge vi,
Till dödsens land vi fara.
O, må vi märka tidens flykt
Och tänka på vår ändalykt,
Att vi må vise vara!
Men du, som ej af skiften vet,
Den samme är i evighet.
Du hörde fädrens böner:
Du bönhör deras söner.

Behåll oss, Herre, vid det hopp,
Att du vår lefnads dunkla lopp
Till ljusens hem ledsagar!
Vårt hjerta gläd, vår anda stärk,
Och främja våra händers verk
I alla våra dagar!
Gif oss och våra barn din nåd
Och var med oss i råd och dåd!
Lär oss beredde vara
Hvar stund att hädanfara!

Guds helighet och rättfärdighet.

N:o 10.

(DAV. 94.)

O Gud, som hämden hörer till!
Hur länge vill
Du skona dem dig gäcka?
Bete dig, verldars domare,
Din makt bete,
Som trotsas af de fräcka!
Din arm uträck
Till deras skräck!
Låt deras brott,
Ditt namn till spott,
Ej väldet längre sträcka!

Med våld och svek de gå omkring,
Och arga ting
De städse eftertrakta;
För oskuld lägga de försåt
Och enkors gråt
Och spädas rop förakta;
Och rof och kif
Är deras lif.
„Gud“, säga de,
„Ej kan det se,
„Ej Jakobs Gud det akta.“

Men märker dock, ogerningsmän,
Att Hämnaren
Har både syn och öra!
Skall han, som ögat gjort, ej se?
Den Helige,
Som örat gjort, ej höra?
Allt hvad här sker,
Han hör, han ser,
Och kommer snart
Med stormens fart,
Att mörksens verk förstöra.

Dock, Herre, hämden dig tillhör:
Hvad helst du gör,
Så tröstar oss din lära;
Och kraft af dig den fromme får,
Då illa går,
Att korset tåligt bära.
Hvad helst du vill
Oss dela till,
Så måste rätt
Dock varda rätt
Och dygd bestå med ära.

Mot ondskans makt allena du,
Som förr, ännu
Till värn för mig uppträder.
Om, Herre, du mig icke hjelpt,
Jag vore stjelpt
Och lagd till mina fäder.
Det är din nåd,
Som gifver råd;

Det är din tröst,
Som detta bröst
I allt bekymmer gläder.

Ifrån den tro jag aldrig går,
Att Herren står
Uppå de frommas sida.
När jag till sanningens försvar
Min kraft ej spar,
Skall han ock för mig strida.
I lif och död
Är han mitt stöd,
Min frälsare,
Min hjelpare —
Väl dem hans hjelp förbida!

Guds allvetenhet och allestädes närvarelse.

N:o 11.

(DAV. 139. Öfvers.)

Du, Herre, ser och känner mig,
Mitt hjerta du ransakar;
Min hvilobädd, min vandringsstig
Du alltomkring bevakar.
Hvad steg jag går, hvad råd jag hör,
Hvad föresats jag väljer,
Det ord, som på min tunga dör,
Den suck, jag hemligt sväljer,
Du vet och ser och täljer.

O blick, för klar, för underbar,
Att af min tanke följas!
Hvar, Herre, vill jag gå, o hvar,
Att kunna för dig döljas?
Ty, steg jag öfver molnens bädd,
Din glans mig der omflöte,
Och sjönk jag neder, stum och rädd
I jordens djupa sköte,
Är du mig der till möte.

Och förd till hafvets andra strand
På morgonrodnans vingar,
Mig äfven der din starka hand
Upphinner och betvingar;
Och ginge jag att skyla mig
I midnattsmörkrets dimma,
Skall, vid en enda blick af dig,
De svarta skuggors timma
I middagsklarhet glimma.

Förr'n i min moders famn jag låg,
Förr'n jag min fader visste,
Du alla mina dagar såg,
Den förste med den siste:
Hvart ljuft, hvart sorgligt ögonblick,
Som här min lott har blifvit,
Och mitt fördolda ödes skick,
Allt i din bok var skrifvet,
Långt innan jag såg lifvet.

O, djup af nåd och majestät!
Jag skönjer alla stunder,
Långt fler än sanden dina fjät,
Än stjernor dina under.
Jag dignar ner, för svag att dig
Ett värdigt offer bära;
Jag väcks — och lika hög är mig
Din vishet och din ära,
Och mig likväl så nära!

N:o 12.

I det djupa, i det höga
Råder en osynlig hand,
Och ett aldrig slutet öga
Vakar öfver minsta grand.
Intet hvalf dig innestänger,
Dit den handen icke når;
Ingen natt omkring dig står,
Dit det ögat icke tränger.
Hvart du flyr och hvar du är,
Före dig är Herren der.

Dig han möter allestädes:
Blir du ej af häpnad stum?
Rummet, som af dig beträdes,
Är det ej ett heligt rum?
Ingen är dig mera nära,
Än den Gud, som skref sin lag,
Skref sitt heliga behag
I ditt hjerta och sin lära,
Och som sjelf dig dömma skall —
Syndare, i stoftet fall!

Slå dig för ditt bröst och bäfva:
Du är röjd af Hämnarns blick!
Du det vittnet ej skall jäfva,
Som dig följde, hvar du gick.
Kan ock här din gerning döljas,
Brottsling, för en gäckad verld;
Kan ock, skrymtare, din flärd
Här i dygdens mantel höljas:
Inför Gud är mörkret klart
Och det dolda uppenbart!

Men, du nödens barn, som klagar,
Eller tyst din plåga bär,
Haf den tröst i mulna dagar,
Att din hjelp ej fjerran är!
Sanningsvän, som omildt dömmes,
Otack får och smälek tål,
Menskovän, som utan prål
Gör det goda och förglömmes,
Tänk på den, som allting ser,
Makten har och lönen ger!

Höga tanke — ljuf att tänka:
Öfverallt bor Herren Gud!
Icke blott der stjernor blänka
Och der åskan bär hans bud.
Han i mörkret mig betäcker,
Gläder mig i dagens ljus,
Svalkar mig i vindens sus,
Och i källan vederqvecker:
Jag i allt, som är och sker,
Honom hör och honom ser.

Gud! jag lefver och jag röres
Blott i dig och genom dig.
Af din fadershand jag föres
Öfver tidens dunkla stig;
Under ditt beskärm jag hvilar
Uti sjelfva grafvens famn,
Tills du ropar mig vid namn,
Och jag vaknar glad och ilar,
Fader, att evinnerlig
Skåda och lofsjunga dig.

Guds enhet och treenighet.

N:o 18.

Jag tror uppå den Gud, som med sitt ord befallt
Naturens prakt och tingens skara
Och varelser och verldar vara,
Och styr och uppehåller allt —
O, kraft och vishet utan like!
Oändlige! du göms för tankens skumma syn,
Men hjertat vördar din försyn,
Så vidsträckt som ditt allmaktsrike.

Jag tror på Medlaren, som rördes af vår nöd,
Att himlens frid till jorden bära,
Och gaf oss ljuset med sin lära,
Och gaf oss lifvet med sin död —
O, nåd och kärlek utan like!
Förbarmare! du ser till en förvillad hop,
Och låter upp, för ångrens rop,
Ditt hjerta och ditt nåderike.

Jag på den Anda tror, som går af Herran ut,
Och bär till himlen jordens böner,
Och bättringen med framgång kröner
Och pröfningen med saligt slut —
O, ljus och sällhet utan like!
Hugsvalare! du ger vårt svaga hjerta stöd,
Och öfver brist och qval och död
Du öppnar härlighetens rike.

Skapelsen och försynen.

N:o 31.

(Öfvers.)

Du, Herre, i din hägnad tar
Allt hvad som lif och anda har;
Och allas ögon vända sig
Med bön och stilla hopp till dig,
Till dig, som allas fader är
Och åt en hvar sin del beskär.

Du på din hand dem tecknat grant,
Och ingen är dig obekant.
Och när du låter upp din hand,
Då flöda öfver haf och land
Välsignelser af alla slag,
Och allting mättas med behag.

På mig i nåd du äfven tänkt
Och min beskärda del mig skänkt.
I dag och alla mina dar
Du gaf mig föda och försvar.
Ej är en far så faderlig
Mot något barn, som du mot mig.

Jag är ock viss, o Gud, att du
Skall sörja för mitt väl ännu
Och höra hvad min själ begär —
Ack, gif mig då hvad nyttigt är,
Ej fattigdom, ej öfverflöd,
Men sinnesfrid och dagligt bröd!

Ej fågeln plöjer jordens land,
Likväl han mättas af din hand.
Du kläder liljan i dess skrud,
Dock känner hon dig ej, o Gud!
O, skulle du till mig ej se,
Som af din nåd är mer än de?

Ja, mig du större nåd betett,
Min kropp mer underbart beredt,
Mig gifvit en odödlig själ,
Mig danat för ett evigt väl —
Ty lär mig bruka verlden så,
Att himlen jag ej mista må!

Dig vill jag älska öfverallt
Och lefva, som du mig befallt,
Arbetsam, måttlig, from och nöjd,
Och fylla upp mitt kall med fröjd.
Då vet jag att i lif och död
Du är min hjelp, mitt hopp och stöd.

N:o 32.

(Öfvers.)

Dig, Herre Gud, är ingen lik
I himlen och på jorden.
Så härlig, hög och nåderik
Är ingen konung vorden.
Stor är du, och ditt namn är stort,
Och stora ting med oss du gjort,
O alla Herrars Herre!

Du ensam, helig, god och vis,
Allt till det bästa skickar.
Fast ofta glömd af menskors pris
Och dold för deras blickar,
Likväl du gifver dem allt godt;
Och alla sin beskärda lott
Af dig, o Gud, bekomma.

Om nöd och sorg du stundom böd
Att våra hjertan trycka,
Så låg i denna sorg och nöd
Ett frö till högre lycka;
Ty lika huld och faderlig
Du i din tuktan visar dig,
Som i din nådes gåfvor.

När jordens folk, i yrans tid,
Blott våldets budord lydde
Och, under tusen viljors strid,
All rätt och sanning flydde,

Du våldet bröt och yran tvang –
Och sällhet, ordning, sammanhang
Ånyo prydde jorden.

Väl oss, o allmakts Gud, att du
Din spira evigt förer!
Du ser till dina barn ännu
Och deras suckan hörer.
Du, som i himlars himlar bor,
Dock lika nådig, vis och stor,
Ännu besöker jorden.

Jag för min lott ej sörjer då
Och vill ditt råd ej klandra.
Derom jag sörje, att jag må
Uti din fruktan vandra!
Ej jag, men du, mitt bästa vet:
Och du har tid och evighet
Uti din hand, o Fader!

Englarne.

N:o 34.

(Öfvers.)

Förr än menskostämmor hördes
Och förr än menskohjertan rördes
Af Herrans salighet och nåd,
Tusen sinom tusen stodo
Kring gudathronen och tillbådo
Den Outgrundeliges råd.
På helga harpors ljud
De buro fram till Gud
Sin förtjusning
Och, skylande
Sitt anlete,
Knäböjde för sin Skapare.

„Helig! helig! helig!“ ljuder
Omkring den thron, der Herren bjuder,
Hans englachor i evighet.
Honom de sitt offer bära,
Ty honom endast tillhör ära
Och rike, makt och härlighet.
De tjena Herran Gud
Och akta på hans bud.

Deras prydning
Är helighet
Och hörsamhet
Och oskuld och fullkomlighet.

Öfver haf och land de fara,
Som vinden och som blixten snara,
I ljufligt och lycksaligt kall.
Till den frommes hägn de ila,
De lägra sig omkring hans hvila,
Hans fötter akta de från fall.
Och när från syndens stig
En själ omvänder sig
Och benådas,
Då sjunga de:
„Förbarmare!
„Dig pris och tack och ära ske!“

Gud! med dina englahärar
Skall den, som dig af hjertat ärar,
Få evigt glädja sig en gång.
Buren uppå deras händer,
Skall han med dem i fridens länder
Uppstämma segrens jubelsång.
Den här ostraffligt går
I deras tysta spår
Genom verlden,
Skall, ren och skär
Och salig der,
Med dem dig skåda som du är.

Menska! vill du se Guds rike,
Sök här att blifva englars like:

Oskyldig, tuktig, glad och from!
Menska! du för Gud skall svara,
När, åtföljd af sin englaskara,
Han skall med verlden hålla dom.
Så kämpa, vaka, bed
Och dig hvar stund bered,
Att din tunga,
I paradis,
På englavis
Må evigt sjunga Herrans pris!

Menniskan.

N:o 37.

(Öfvers.)

Kropps- och själsegenskaper.

Af dig, o Gud, jag kallad är
Till dagens ljus och lifvet,
Och allt, som mig förnöjer här,
Är af din nåd mig gifvet.
Jag är ett ringa stoft för dig,
Dock hafver du bevist på mig
Din höga allmakts under.

Åt mig du en förnuftig själ,
Din egen bild, beskärde,
Som sträfvar till ett högre väl
Och får sitt rätta värde
Af vishet, dygd och samvetsfrid,
Och efter lifvets pröfvotid
Sitt rätta lif begynner.

Och du har byggt af jordens mull
Ditt mästerverk på jorden:
Den kropp, som skön och ordningsfull
Är själens boning vorden.

Mitt öga ser, mitt öra hör
De stora ting, du gjort och gör;
Min tunga dem förkunnar.

Ty prisar jag din makt och nåd,
Min Gud, mitt väsens källa!
Och går att efter dina råd
Min korta vandring ställa,
Till dess jag, höjd från jordens grus,
Dig får i härlighetens ljus
Evinnerligen prisa!

N:o 40.

Samvete.

Menska! i ditt hjerta står
Herrans budord skrifvet.
Håll det heligt — deraf går
Visheten och lifvet!
Känslans röst
I ditt bröst
Högt din pligt predikar
Emot Gud och likar.

Du må, trygg för menskodom,
Mörksens anslag nära
Och, med själ på dygder tom,
Dygdens mantel bära;
Denna röst
I ditt bröst
Tiger dock ej stilla,
Då du handlat illa.

Hvadan kommer detta ljud,
Som jag ville qväfva?
Hvadan utgår detta bud,
Som ej står att jäfva?
Denna röst
I mitt bröst,
Som jag ej kan hämma,
Är Guds egen stämma.

O du, Helige! för dig
Hvar vill jag mig dölja?
Inga högar skyla mig,
Inga djup mig hölja,
Denna röst
I mitt bröst
Ingen ro mig lemnar:
Allt du ser och hämnar.

O, jag finner ingen ro,
Om det blod, som talar
Nåd och frid åt bot och tro,
Icke mig hugsvalar.
Denna röst
Gifver tröst
Åt den fallne åter,
Som sig helgas låter.

Samvete, som skänktes mig,
Att Guds rätt bevaka,
Och till Gud från villans stig
Manar mig tillbaka!
Må mitt bröst
Vid din röst

Vakna upp och röras
Och till bättring föras!

Väktare af himlens bud
I ett jordiskt sinne!
Lär mig alltid hafva Gud
Och min pligt i minne!
Låt din röst
I mitt bröst
Håg och gerning leda
Och min frid bereda!

Då kan jag förnöjd och fri
Af mitt hjerta dömmas,
Göra rätt — och misskänd bli,
Göra godt — och glömmas.
Ty en röst
I mitt bröst
Detta utslag fäller:
Herren vedergäller.

N:o 41.

Värde och ändamål.

För tidens korta qval och fröjd
Jag är ej ämnad vorden,
Ej blott en matk, till jorden böjd
Och genast gömd i jorden:
Till dig, o Gud, jag skådar opp,
Till dig på tankens vingar
Jag mig uppsvingar

Och, full af saligt hopp,
Dig känslans offer bringar.

För mig din vishet, nåd och makt
Har uppenbarad blifvit:
I blommans skrud, i stjernans prakt
För mig ditt namn du skrifvit.
En verld, af dig beredd och prydd,
För mig med tusen munnar,
Gud, dig förkunnar,
Som lif och fröjd och skydd
Åt alla väsen unnar.

Dock ställde du ej målet här,
Hvartill mitt hjerta sträfvar:
Mitt aldrig hvilande begär
Mot andra rymder sväfvar.
En liten tid vid jorden fäst,
Min själ för himlen öfvas,
Uppfostras, pröfvas —
Du känner medlen bäst,
Som för mitt väl behöfvas.

Jag hafver till min ledning fått
Ett samvete, som säger
Hvad inför dig är rätt och godt,
Hvad evigt värde äger.
I helig lydnad för dess bud
Jag söka vill mitt bästa,
Och from befästa
Mitt hopp till dig, o Gud,
Med kärlek till min nästa.

Så går jag stilla och förnöjd
Mot obekanta dagar,
Och tror att du i sorg och fröjd
Till målet mig ledsagar.
När jag min vallfart lyktat har,
Min själ i dina händer
Jag glad uppsänder —
Din andas flägt hon var:
Till dig hon återvänder.

Den fallna menniskans upprättelse genom Jesum.

N:o 45.

Huru länge skall mitt hjerta
Sucka, söka efter friden,
Och med outsäglig smärta
Aldrig finna den i tiden?
Huru länge skall mitt öga
Efter ljus förgäfves spana
I det molnbetäckta höga
Och på lifvets dunkla bana?

Tanken sig ej reda mäktar
Ur det mörker, som mig höljer;
Viljan vacklande försmäktar
I den vanmakt, som mig följer;
Och hvad hjertat eftersträfvar,
Af mitt samvet förevites —
Mellan lif och död jag sväfvar,
Mellan jord och himmel slites.

Svåra fallen, skild från Herran,
Den vid stoftet bundna anden
Ser sin Faders boning fjerran,
Och förmår ej lösa banden.

Men han anar Fadrens mening;
Och den hemligt närda sorgen,
Med hans trängtan i förening,
Är hans återlösningsborgen.

Stilla, heligt dunkla minne
Af ett Eden, som försvunnit!
Tysta aning i mitt sinne
Om ett mål, som ej är hunnit!
Viser mig den väg till lifvet,
Som oss uppenbar är vorden!
Tolker Ordet, som är skrifvet
Uti himlen och på jorden!

Himlens, jordens och mitt hjertas
Profetia sig fullbordar —
Ej af tvifvel skall jag smärtas;
Herrans, Herrans Ande ordar:
„Flydda äro nattens väkter,
„Öfver Zion uppgår ljuset,
„Och för jordens fallna slägter
„Öppnas åter fadershuset."

Ner i dödligheten stiga
Nåd och sanning och försoning
Och det fromma hjertat viga
Till Guds helga Andas boning.
Sig med menniskonaturen
Herrans härlighet förenar,
Och Guds Son, af qvinna buren,
Blir det offer, som oss renar.

I det heligsta ingången,
Han ock min förlossning funnit

Och åt mig, i synder fången,
Frid och frihet återvunnit,
Att jag kärleksfull och trogen
Skulle i hans fotspår sträfva
Och till ändan redebogen
Verlden dö och Gudi lefva.

Salig, salig den, som kände,
Den, som trodde dig allena,
Sannan Gud, och den du sände,
Att med dig oss än förena!
Jesu Christe! du är vorden
Vägen, sanningen och lifvet:
Och i himlen och på jorden
Är ej annat namn oss gifvet.

Jesu anträde till sitt medlarekall.

N:o 54.

Jerusalem, häf upp din röst!
Och, dotter Zion, fatta tröst!
Din Konung kommer — och hans hand
Skall råda öfver alla land.

En sanningens och nådens tolk
Till verldens konungar och folk,
Han kommer — frid hans helsning är,
Och kärleken hans spira bär.

Ett salighetens sändebud
Till jordens barn från jordens Gud,
Han kommer — hoppet föregår,
Och glädjen följer i hans spår.

All verlden stämme upp med fröjd:
Pris vare Gud i himmels höjd!
Välsignad blifve jordens krets,
Och menskan bättrad och tillfreds!

Jesu födelse.

N:o 55.

Var helsad, sköna morgonstund,
Som af profeters helga mund
Är oss bebådad vorden!
Du stora dag, du sälla dag,
På hvilken himlens välbehag
Ännu besöker jorden!
Unga
Sjunga
Med de gamla:
Sig församla
Jordens böner
Kring den störste af dess söner.

Guds väsens afbild — och likväl
En menskoson, på det hvar själ
Må glad till honom lända —
Han kommer, följd af frid och hopp,
De villade att söka opp
Och hjelpa de elända,
Värma,
Närma

Till hvarandra
Dem, som vandra
Kärlekslösa
Och ur usla brunnar ösa.

Han tårar fälla skall, som vi,
Förstå vår nöd och stå oss bi
Med kraften af sin Anda,
Förkunna oss sin Faders råd
Och sötman af en evig nåd
I sorgekalken blanda,
Strida,
Lida
Dödsens smärta,
Att vårt hjerta
Frid må vinna
Och en öppnad himmel finna.

Han kommer, till vår frälsning sänd —
Och nådens sol, af honom tänd,
Skall sig ej mera dölja.
Han sjelf vår herde vara vill,
Att vi må honom höra till
Och honom efterfölja,
Nöjda,
Höjda
Öfver tiden,
Och, i friden
Af hans rike,
En gång varda honom like.

N:o 56.

Si, natten flyr för dagens fröjd,
Och englars röst från himlens höjd
Det bud till fromma herdar bär,
Att född den gode herden är.

I stilla glans han träder fram:
Af spridda får och späda lam
Han sig en hjord församla vill,
Den himmelriket hörer till.

Saktmodig, mild och oskuldsfull,
Han ej med silfver eller gull,
Men med sin lydnad och sin död
Skall lösa oss från evig nöd.

Hans kyrka, i sitt frö så späd,
Skall varda lik ett skuggrikt träd,
Som hulda grenar sträcker ut
Kring jordens rund till tidens slut.

Likt sommarregnets ljufva fall,
Hans ord all verlden glädja skall
Och skaffa frukt till evig tid
I sanning, helgelse och frid.

Och himmel skall förgås och jord,
Men ej hans helga, dyra ord.
Hans namn af alla tungors ljud
Skall kallas Frälsare och Gud.

Statt upp, var ljus, o menskliget!
Ditt namn skall vara christenhet,
Din ära och din själaro,
Att uppå Herran Christum tro.

Högtlofvad vare Herrans nåd,
Hans makt, hans underfulla råd!
Högtlofvad i all evighet
Den Eviges barmhertighet!

N:o 57.

Lofsjunger Herrans nåd och makt!
Nu spiran, som profeten sagt,
Är tagen ifrån Juda.
Nu har all verlden ro och fred,
Ty fredens förste stiger ned,
Att öfver jorden bjuda.
I Bethlehem, i Davids hus,
Går upp ett stort, ett härligt ljus
För alla folk och tider,
Och sanning, nåd och salighet
Det öfver tid och evighet
På milda strålar sprider.

Han växer, dold för verldens larm,
Den starke segerhjeltens arm,
Som Israel förlossar;
Han nalkas, trygg för våldets hot,
Den ljuflige budbärarns fot,
Som ormsens hufvud krossar;

Och, i den låga krubban gömdt,
Så gudarent, så menskoömt,
Det hjerta börjat klappa,
Som vittna skall att Gud är god
Och offra vill sitt eget blod,
Att ingen själ borttappa.

Dig kläd i helighetens skrud,
O Zion! Låt ditt harpoljud
Nu klinga när och fjerran!
Brist ut och sjung, du Christi brud:
Min ande fröjdar sig i Gud,
Mitt hjerta prisar Herran!
Han kungjort har sitt helga råd:
Hans sanning, evig som hans nåd,
Skall aldrig återvända!
Han öppnat har sin hulda famn:
Hans lof skall vara, som hans namn,
Allt intill verldens ända!

Jesu namn.

N:o 65.

Jesu namn begynna skall
Allt mitt företag,
Styrka mig i lifvets kall,
Hugna mödans dag.
Ty han är den,
Som ger krafter till allt godt
Och åt troheten sin lott
I himmelen.

Jesu namn bevara skall
I en farlig verld
Mina fötter ifrån fall,
Hjertat ifrån flärd.
Ty han är den,
Som på helighetens stig
Vill och kan ledsaga mig
Till himmelen.

Jesu namn bemanna skall
Mitt beklämda bröst,
När det under sorgens svall
Suckar efter tröst.

Ty han är den,
Som mig lugnar och mig lär
Att den smala vägen bär
Till himmelen.

Jesu namn betrygga skall
Mina böners ljud,
Att vid nådens fotapall
Våga nalkas Gud.
Ty han är den,
Som mig Fadrens nåd beredt,
Barnaskapet återgett
I himmelen.

Jesu namn besluta skall
Lifvets qval och strid,
När min pröfvodag är all
Och jag far i frid.
Ty han är den,
Som afplanat all min skuld
Och mig möter, evigt huld,
I himmelen.

Ledstjernan till Bethlehem.

N:o 68.

Statt upp, o Zion, och lofsjung
Din Frälsare, Profet och Kung!
Du hans stjerna skådar:
Stäm upp i helig fröjd din röst!
Glädjerik hon bådar
Att kommen är, till verldens tröst,
Herren, som benådar
Alla trogna bröst.

Hur skön och klar för oss hon går!
Vi följe hennes ljusa spår,
Följe med de visa,
Att dig med fromma läppars ljud,
Herre Jesu, prisa
Och ödmjukt hylla dina bud.
Värdes nåd bevisa,
Du, all kärleks Gud!

I nåd, o Herre, tag emot
Hvad vi ock lägge för din fot!
Våra gåfvor blifve
Ej myrrha, guld och rökelse:

Vi vårt hjerta gifve
Åt dig, o Gud, vår Frälsare!
Sjelf deri du lifve
Tro och helgelse!

Ditt ord, o Jesu, blifva må
Den stjerna, i hvars sken vi gå!
Låt din helga lära
Ledsaga oss i all vår tid,
Ljus och kraft beskära
Åt oss i lifvets sorg och strid,
Och i döden bära
Till vårt hjerta frid!

Lys, helga stjerna, mild och ren,
Kring jorden sprid Guds klarhets sken!
Alla knän må böjas
Vid Jesu nådefulla röst,
Alla böner höjas
I Jesu namn med hopp och tröst,
Och hans kärlek röjas
Uti alla bröst!

Jesu person, lära och gerningar.

N:o 73.

Vänligt öfver jorden glänser
Strålen af ett himmelskt hopp;
Stilla inom tidens gränser
Evighetens sol går opp,
Ack, så stilla, att mitt öga
Hennes sken fördraga må
Och Guds dolda råd förstå.

Ej af verldens vise kändes
Den oändligt Vises råd.
Christus kom — och dagen tändes,
Full af sanning och af nåd,
Sanning för de trognas blickar,
Nåd för ångerfulla bröst:
Så fick jorden ljus och tröst.

I en verld, der lustar strida,
Föddes brott och spriddes ve.
Christus kom — och vid hans sida
Kärlek gick och helgelse;
Helgelse blef hjertats yrke,
Kärlek slöt begärens strid:
Så fick jorden dygd och frid.

Sälle äro de, som höra
Hvad den evigt Gode lärt;
De som älska, de som göra
Hvad den Helige begärt;
De som, ledda af hans Anda,
Lysta af hans milda ljus,
Nalka sig till Fadrens hus!

Deras tro skall öfvervinna
Tidens otro, jordens flärd;
Deras kärlek skön skall brinna
I den kärlekslösa verld;
Deras hopp, i lifvets skiften
Och i lifvets aftonstund,
Hvilar på sin klippas grund.

Milda sken af Fadrens ära!
Dina rena strålar sprid
Kring vår jord, att hon må bära
Ljus och tröst och dygd och frid,
Att hon må en förgård blifva
Till den himmel, dit du vill
Samla dem, dig höra till!

Jesus lider i Gethsemane och fängslas.

N:o 83.

Offret stundar. Blöd, mitt sinne!
Lambet till försoning går.
Örtagården, fallets minne,
Hemsk i nattens svepning står.
Ack, de fallnas vän derinne
Svettas blod och tröst ej får.

Dödsens dom är redan skrifven,
Och förgäfves bönens ljud.
Si, Guds Helige är blifven
Klädd i helig offerskrud.
Herrans Christ är öfvergifven
Utaf menniskor och Gud.

O, I fallne! så allena
Jorden bär välsignelsen.
Så, från syndens ogräs rena,
Himlens skördar blomstra än.
Så, försonta, sig förena
Gud och menniskor igen.

När, förlåten af de sina,
Jesus bär all verldens skuld,
Löser oss med död och pina,
Ej med silfver eller guld;
Nådens strålar åter skina:
Gud är oss i Christo huld.

Vaka, christen! Kom att smaka
Kalken af hans blodsförbund!
Verldens lusta glad försaka!
Jesus är din sällhetsgrund:
O! förmåtte du ej vaka,
Ropar han, med mig en stund?

Stunden ilar. Bed, var trogen,
Följ din Frälsare förnöjd,
Intill döden redebogen,
Under korset tåligt böjd!
Bed och vaka och blif mogen,
Jordens son, för himlens fröjd!

N:o 86.

(Öfvers.)

Du går, Guds Lamb, du milda,
Oskyldiga och rena!
Att oss, från Gudi skilda,
Med Gud igen förena.
Ditt hjerta bär vår sveda,
Att våra hjertan freda.
Pris vare dig, o Jesu!

Du såg de hårda banden.
De fasansfulla öden;
Bedröfvad var dig anden.
Bedröfvad intill döden.
Dock, rörd af vårt elände,
Du qvalen snart ej kände.
Pris vare dig, o Jesu!

Att kunna oss välsigna,
Du låter dig förbanna.
De tyngda skuldror digna,
Blod droppar från din panna.
Den kalk, som vreden rågar,
Du ensam tömma vågar.
Pris vare dig, o Jesu!

Fast englars legioner
Din bön kan nederkalla,
Fast öfver himlathroner
Din vink förmår befalla,
Du villig bojan tager
Och tålig bördan drager.
Pris vare dig, o Jesu!

Men Gud, som dig ej skonat,
Min synd mig nu förlåter:
Hugsvaladt och försonadt,
Mitt hjerta lefver åter.
Mitt hjerta jag dig gifver
Och din för evigt blifver.
Pris vare dig, o Jesu!

Se menniskan! Joh. 19: 5.

N:o 87.

Se menniskan! Ack, hvilken lott
Den kärleksfulle Medlarens är vorden!
Ack, hvilken lön den gode fått,
Som steg med himlens salighet till jorden!

En menskoson ej lidit har
Så oförskyld, så grym, så gränslös smärta.
En tyngd så svår ej någon bar:
Han bär all verldens synder på sitt hjerta.

Se menniskan! För menskors skuld
De hvassa törnen i hans panna tryckas;
Dock är hans blick så lugn, så huld,
Som skulle han af ros och lager smyckas.

Bespottad, qvald och höljd med blod,
Han under hån och slag vill digna neder,
Men lider allt med tålamod
Och tyst till Gud för sina bödlar beder.

Se menniskan! Så hög och skön
Är synen af den Helige, som lider!
I Gud allen han har sin lön:
Bland menniskor välsignelse han sprider.

Upp till den höjd, den ljusa höjd,
Dit han med sig vill lyfta menskligheten,
Han tröstad ser, och vandrar nöjd
Det tunga korsets väg till härligheten.

Se menniskan! O lär, min själ,
Att för ett högre mål än jorden sträfva!
I Jesu namn gör rätt och väl,
Och ej för nöden, ej för döden bäfva!

På Jesum tro och följ hans spår,
Mot himlen höj en tålig blick, och hoppas!
Igenom natt till dag du går,
Och glädjens ros på qvalets törne knoppas.

Hans blod komme öfver oss! Matth. 27: 25.

N:o 88.

(Öfvers.)

Jerusalem! i öfverdåd
Föraktar du Guds kärleksråd
Och ler åt Christi pina —
Guds Israel! med gudlöst mod
Du manar öfver dig hans blod
Och öfver barnen dina:
Och öfver dig det komma skall!
Se dina stolta murars fall,
Och gack att, flyktig och förspridd,
Från tid till tid, kring jordens vidd
Bevittna ho den Herren var,
Som korset bar,
Och se i hvem du stungit har!

O du, som för vår frälsnings skull,
Oskyldig, helig, nådefull,
Dig sjelf ej ville skona!
Ditt blod, o Jesu, öfver mig
Välsignande må gjuta sig,
Att mig med Gud försona!

Mig lifve detta dyra blod
Till kärlek, tro och tålamod!
Det tröste mig i all min nöd,
Det styrke mig i lif och död,
Att efter ett i frid och hopp
Fullbordadt lopp
Jag i din famn må tagas opp!

Tacksamma suckar vid Jesu kors.

N:o 97.

Med rördt och tröstadt hjerta
Jag prisar, Jesu, dig;
Ty all din ångst och smärta
Du utstår ock för mig:
För mig och mina synders skull
Du kämpar och du lider,
Till döden kärleksfull.

Till döden vill jag minnas
Det kors, för mig du bär,
Och mer ej öfvervinnas
Af syndiga begär.
Ej verlden mer skall dåra mig:
Jag vill med glädje vandra
På lifsens smala stig.

Hjelp mig ock tåligt bära
Mitt kors och all min nöd,
Och dig af hjertat ära,
Dig följa till min död!
När ångren tär mitt arma bröst,
Säg att min synd förlåtes,
Så har jag frid och tröst!

Du, som till menskors bästa
Har sjelf uppoffrat dig,
Hjelp ock att jag min nästa
Må älska, såsom mig!
Om hat och otack blir min lott,
Må jag dock ej förtröttas
Att göra likar godt!

Och, när min tid är ute
Och slutad är min strid,
Jag till ditt bröst mig lute
Och finne evig frid!
Den dig bekände här med fröjd,
Den vill du ju bekänna
Hos Gud i himlens höjd?

Jesu begrafning.

N:o 100.

Ditt lidande har nått sitt slut:
O Jesu! du har kämpat ut
För oss den svåra striden.
Ej förr, än frid åt oss du vann,
Du ville njuta friden.

Så hvila, gode Herde, nu!
Du förr ej fristad haft, der du
Ditt hufvud luta kunnat.
Det tjäll, du ej bland menskor fann,
Dig hårda klippan unnat.

Du stilla graf, du sälla bo!
Min Jesus helgat har din ro:
När dödsens afton skymmer,
Som han jag somna skall förnöjd
Från möda och bekymmer.

Du tunga sömn, du långa natt!
Min Jesus målet för dig satt:
När lifsens morgon flammar,
Som han jag träda skall med fröjd
Utur min hvilokammar.

N:o 101.

Den mun är tyst, som bad så ömt
För menskors arma slägte,
Och kärleken den kalk har tömt,
Som heligheten räckte.
Till ro den gode Herden går,
Som gaf sitt lif för sina får:
Från qval och strid och möda
Han hvilar hos de döda.

Men evigt ej, o menskors vän,
Din hjord du öfvergifver:
En liten tid, och så af den
Du återfunnen blifver.
Det korn, som dödt i jorden var,
Skall efter korta väntansdar
Stå upp och frukter bära,
Att hela verlden nära.

O, lifsens Förste, som steg ned
I grafvens mörka sköte,
Mig i din nåd och sanning led
Till dödsens vissa möte!
När från en verld, af oro full,
Jag sänkes i den tysta mull,
Må du min själ förvara
Bland dina frälstas skara!

Jesu uppståndelse.

N:o 103.

Sitt öga Jesus öppnat har,
Och mörkret är fördrifvet.
Det helga lif han återtar,
Som var för oss utgifvet.
Hjelten fram ur grafven går,
Och på hans segerfana står;
Uppståndelsen och lifvet.
Halleluja!

Till ljusets rymder nu mitt lopp,
Mitt hjertas hopp, skall sträckas.
Jag skall stå opp, som han stod opp,
Jag skall med honom väckas
Till ett lif, som ej förgås,
Som af förgängelsen ej nås,
Af synden ej befläckas.
Halleluja!

Du död, hvar är din udd? Hvar är
Din seger, afgrunds-skara?
Det lif, som Jesus mig beskär,
Kan ingen död befara.

Evigt hör jag honom till,
Som sade: Der jag är, jag vill
Att mina skola vara.
Halleluja!

N:o 108.

Han lefver — o, min ande, känn
Din Herre och din Gud igen!
Han lemnat har sitt hvilorum,
Och rösten höres, som var stum,
Och handen räckes, som var kall:
Han lefver — och du lefva skall!

Så hör hans röst och tag hans hand,
Du främling från ett bättre land,
Som pröfvas här en liten tid!
Lyft upp ditt hufvud, känn med frid
Att pröfvotiden snart är all:
Han lefver — och du lefva skall!

Och du, som är i synden död,
Vak upp, statt upp, som Herren böd!
Botfärdig kom och trogen blif,
Så hafver du i honom lif
Förutan död och syndafall:
Han lefver — och du lefva skall!

Hans ledning följ, och jemn och ljus
Blir vägen till din Faders hus!

Med kärlek, tro och saligt hopp
Fullborda här ditt vandringslopp,
Och sedan i hans armar fall:
Han lefver — och du lefva skall!

Han framstår i sin härlighet,
Och öfver tid och evighet
Går upp rättfärdighetens sol.
Han lefver! Himlen är hans stol
Och jorden är hans fotapall:
Han lefver — och du lefva skall!

Och verldar skola hafva slut,
Och stjernor skola slockna ut
Och himlar störta med vår jord;
Men dig, som tröstat på hans ord,
Ej når förgänglighetens svall:
Han lefver — och du lefva skall!

Jesu himmelsfärd.

N:o 113.

Till härlighetens land igen
Jag ser dig, Jesu, fara —
Men jag på jorden måste än
En gäst och främling vara.
Långt från mitt hem jag vandrar här:
Mitt sällskap sorg och möda är.

Långt från min Faders hus jag går,
Ack, Herre, huru länge?
Men dit mitt öga icke når,
Min ömma bön sig tränge!
Min suck, osäglig, innerlig,
Skall dela skyn och hinna dig.

En skymt jag då i trone ser
Utaf det goda landet,
Der du från mig ej skiljes mer,
När, löst ur syndabandet,
Bland helgonen jag fri och glad
Får bo i lefvande Guds stad.

Der uppe är det ingen natt
Och ingen gråt och smärta,
Der uppe är min högsta skatt;
Der vare ock mitt hjerta!
I himlen, hos min Frälsare,
Der vare min umgängelse!

Och, som du for, du komma skall,
O Jesu, hit tillbaka.
Jag akta vill uppå mitt kall:
Jag bedja vill och vaka.
Jag vet ej stund, jag vet ej dag;
Men dagligt dig förbidar jag.

Och salig är den tjenaren,
Som du så finner göra,
När sist du komma skall igen:
Du honom lofvat föra
Till ära och odödlighet
Uti din Faders härlighet.

N:o 114.

Du, som oss frälst ur syndens band,
Ur dödsens natt och afgrunds brand!
Du höjs från vanskligheternas land
Till ära på Guds högra hand.

Du Fadrens värf fullbordat har
Och till din Faders boning far,

Men är osynlig hos oss qvar,
När skyn dig från vår åsyn tar.

En herde för din dyra hjord,
Du än bland oss skall varda spord
Igenom Andan och ditt ord
Och dopets bad och nådens bord.

Till tidens slut din lära än
Skall leda jordens vandringsmän,
Till dess du komma skall igen
Med härlig makt från himmelen.

Säll den, som fast i trone står
Och bär sitt kors i dina spår!
Dit du har gått, med fröjd han går
Och af din hand sin krona får.

Jesu andeliga verldsregering och vård om sin stridande församling.

N:o 117.

Upp, att Christi seger fira,
Frälsta, sälla menskoslägt!
Oförgänglig är den spira,
Som han öfver verlden sträckt.
Lik en klippa, mot hvars grunder
Vågen fåfängt vredgad slår,
Christi kyrka tryggad står,
Sanningens och nådens under
Bland begärs och villors svall,
Meningars och throners fall.

Ej skall mörksens hela skara,
Ej den fräcka otrons makt
Henne öfvermäktig vara:
Gud om henne sjelf har vakt.
Fåfängt förstar sig omgjorda,
Fåfängt resas folken opp,
Under tidehvarfvens lopp,
Emot Herran och hans Smorda:
Sina fiender han skall
Lägga till sin fotapall.

Si, de föllo och de falla
För det svärd, som är Guds ord.
Segrens rop mot himlen skalla
Från en frälst, lycksalig jord.
Mild och klar går Jesu lära,
Att, ej mer af villor skymd,
Kring den vida verldens rymd
Himlens bud och löften bära;
Och i hennes ljusa spår
Tro och hopp och kärlek går.

Ordets ringa frö så blifver,
Under vård af odlarns hand,
Till ett härligt träd, som gifver
Frukt och hägn åt alla land.
Menskoslägt, stäm glädjens toner,
I dess skugga lyckosam!
Stödjen mot dess trygga stam,
Jordens förstar, edra throner!
Ty ej någon makt består,
Som af Gud sin kraft ej får.

Dygden, ljuset, glädjen, friden
I de helgas samfund bo,
Der det eviga ur tiden
Uppgår för en salig tro.
Jord och himmel skall försvinna,
Men ej Herrans Jesu ord:
Vid dess sken vi en ny jord,
En ny himmel skole finna,
Der rättfärdighet och frid
Blifva skall i evig tid.

Jesu heliga hugkomst och efterföljelse.

N:o 125.

Haf i ditt minne Jesum Christ,
Som oss från mörksens makt och list
Förlossat och förvarat
Och, oss till ljus och salighet,
Guds vilja uppenbarat!

Haf i ditt minne Jesum Christ,
Som, sjelf förutan synd och brist,
Guds lag för oss fullgjorde
Och lärde oss med ord och verk
Hur vi här vandra borde!

Haf i ditt minne Jesum Christ,
Som återgaf oss hvad vi mist,
Då han på korset blödde:
Till Herrans nåd och beläte
Hans död oss återfödde!

Haf i ditt minne Jesum Christ,
Som stod ur grafven upp förvisst
Och dödsens hot förstörde
Och lif och oförgänglighet
I ljuset återförde!

Haf i ditt minne Jesum Christ,
Som upp till himlen for, och sist
Skall än till jorden komma
Att dömma med rättfärdighet
De onda och de fromma!

Du, som så högt har älskat mig,
Min Jesu, jag ej glömmer dig
I glädjen eller nöden!
Min vän är min och jag är hans
I lifvet och i döden.

N:o 128.

O, min Jesu! dit du gått,
Der vill jag ock blifva.
Verlden har ej mycket godt
Att åt hjertat gifva.
Mig hon äfven insöft har;
Men, ur dvalan vaknad,
Ack, hvad har jag, som blir qvar?
Ånger blott och saknad.

Derför ser till dig min själ
I förtrogna böner,
Ser och längtar, och likväl
Hemlig bäfvan röner.
Ack, en helig blick från dig
Hjertat genombårar:
Trolöst jag förhållit mig,
Måste fälla tårar.

Jag är svag och syndafull,
Kan ej till dig lända,
Om ej, för din kärleks skull,
Du mig hjelp vill sända.
Jesu, mig din Anda gif,
Som min svaghet stöder
Och till trones rätta lif
Mig ånyo föder!

Jag mitt kött korsfästa vill
Med dess onda lusta;
Jesu, värdes mig dertill
Med din kraft utrusta!
Dig jag vill i fröjd och nöd
Älska, kärleksfulle,
Du, som lidit bitter död,
Att jag lefva skulle!

Att jag lefva skulle dig,
Synden dö allena,
Med ditt eget blod du mig
Velat twå och rena.
Att i himlen jag min lott
Skulle se förvarad,
Har du ock ur grafven gått,
Härlig och förklarad.

Lif och oförgänglighet
Har du fört i ljuset,
Att jag till din salighet
Blicka må ur gruset.

O, så vill jag städse dit
Upp från jorden blicka
Och med allvar och med flit
Mig för himlen skicka.

Hjelp, att verlden mig ej mer
I sin villa förer,
Att jag synden öfverger
Och blott dig tillhörer,
Troget håller ditt förbund,
Minnes hvad du lärde,
Tills jag, i en salig stund,
Får gå mina färde!

Dig jag efterfölja må,
Korset gerna taga,
Viss, att, hvad du lägger på,
Hjelper du ock draga!
Och ju större kors jag bär,
Desto förr jag renas,
Desto förr ock färdig är
Att med dig förenas.

Den Heliga Andas nåd.

N:o 131.

Heliga Anda,
Sanningens Anda!
Kom, att oss ledsaga!
Låt oss ej falla eller oss förvilla,
Men till målet draga
I trones ljus, förtröstande och stilla!
Vishet, o Herre,
Gif oss af höjden!

Heliga Anda,
Kraftenes Anda!
Kom, att oss upplifva!
Må kärlek bo i våra hjertan inne,
Och dess frukter blifva
En christlig dygd, ett himmelskt mod och sinne!
Helighet, Herre,
Gif oss af höjden!

Heliga Anda,
Glädjenes Anda!

Kom, att oss hugsvala!
Låt hoppets röst bland lefvernets bekymmer
Till vår ande tala,
Och gif oss frid, när lifvets afton skymmer!
Salighet, Herre,
Gif oss i höjden!

Ordet.

I allmänhet.

N:o 139.

Vi lofve dig, o store Gud!
Med makt och ära går ditt bud,
Ditt helga ord,
Kring himlar och kring jord.
Helig, helig, helig är Herren Gud!

Din kyrka glädes i ditt skygd,
Hon på ett hälleberg är byggd:
Till domens stund
Hon hvilar på sin grund.
Helig, helig, helig är Herren Gud!

Allt folk skall samlas i dess famn,
Och böja knä i Jesu namn,
Och lofva Gud
Med christna tungors ljud:
Helig, helig, helig är Herren Gud!

Allt folk omkring din thron en gång
Skall sjunga segrens höga sång,
Der Cherubim
Besvara Serafim:
Helig, helig, helig är Herren Gud!

N:o 140.

(DAV. 19.)

Af himlens här den Högstes makt
Förtäljs med tusen munnar;
Det vida fästets ljusa prakt
Hans händers verk förkunnar,
Och dagen, som ifrån oss flyr,
Bebådar för den dag, som gryr,
Hans ära och hans under.

Den rösten hörs af en och hvar,
Den gyllne skriften glänser
Från österns portar lika klar
Till vesterhafvets gränser,
Så vidt som solen sträcker ut
Från dagens uppgång till dess slut
Sin höga hjeltebana.

Dock strålar i en högre dag
Det fröjdefulla Ordet,
Der, gode Fader, ditt behag
Är uppenbaradt vordet,
Der själen, af din kärlek rörd
Och vis utaf ditt vittnesbörd,
Sin pligt och sällhet skådar.

Ett klarligt ljus af dina bud
På all min väg mig leder,
Och dina löftens nåd, o Gud,
Mitt hjertas fröjd bereder.

Din sanning och din fruktan är
Mig mera kostelig och kär,
Än alla jordens håfvor.

Säll den, som alltid låter sig
Utaf ditt ord förmana!
Hans lön skall blifva stor hos dig
Vid slutet af hans bana.
Men ho är den, som märka kan,
Du Helige, hur ofta han
Emot din vilja bryter?

Bevara mig för öfverdåd,
Förlåt de gömda brister,
Och gif, o Gud, att jag din nåd
I evighet ej mister!
Dig, min Förlossare, min tröst,
Må täckas mina läppars röst
Och dig mitt hjertas tankar!

N:o 141.

Dig, ljusens Fader, vare pris:
Jag fick till rikedom
Det ord, som gör den fromme vis
Och gör den vise from!

Hur ljuft, hur hjertligt talar du
I detta dyra ord
Till mig, som går ett barn ännu,
O Fader, på din jord!

Väl har naturens rika prakt
Med tusen stämmors ljud
Till min försagda tanke sagt
Att du är stor, o Gud!

Din väldighet, ditt majestät,
Ditt underfulla råd
Jag såg i solens höga fjät
Och gräsets minsta tråd.

Dock låg för mig din mening skymd,
Ditt hjerta jag ej fann;
Och i en mörk, oändlig rymd
Jag som ett stoft försvann.

Men gryning blef kring Sinai,
På Tabor uppgick dag —
Och själen såg, från töcknar fri,
Din lag, ditt välbehag.

Förklaradt för mitt samvete
Stod helighetens bud;
Till hjertat flöt hugsvalelse
Med nådens milda ljud.

Och tidens qval fick sammanhang
Med evighetens tröst,
Och himlarösters återklang
Blef hörd i jordiskt bröst.

O, menniska! det är dig sagdt
Hvad Gud af dig begär:
Hvad han uppå ditt hjerta lagt,
Din egen sällhet är.

I enfald och i ödmjukhet
Håll dig till Herrans ord,
Och låt, när du hans vilja vet,
Hans vilja blifva gjord!

Du genom Christum allt förmår,
Som sjelf dig mäktig gör,
När dig hans anda leda får
Och dig hans kärlek rör.

Sann tro på Gud och på hans ord
Och kraft att göra godt,
Och frid i himmel och på jord,
Är christnas kall och lott.

Till denna lott, till detta kall
Mig nåd, o Jesu, gif!
Då vet jag hvad jag göra skall,
Att få ett evigt lif.

I dig är Fadrens välbehag,
I dig vår salighet,
O Jesu Christ, i går, i dag
Och i all evighet! *

Evangelium.

N:o 145.

Om, Jesu, på min vandringsstig
Ditt dyra ord ej leder mig,

* De trenne sista stroferna utgjorde Förf:s s. k. predikstols-psalm.

Min själ af natt omgifves,
Och mitt begär
Likt böljan är,
Som utaf vädret drifves.

Men af ditt Evangelium
Går ljuset upp i mörkrets rum.
Vid denna morgonstjerna
Ditt råd jag ser,
Din nåd tillber
Och gör din vilja gerna.

Det löfte jag ej glömma vill,
Att himmelriket dem hör till,
Som hafva barnasinne.
I enkel tro
Och menlös ro
Jag lifvets vishet finne!

Då skall, i känslan af min brist,
Det ord jag vörda, som är visst
Och kan all sanning lära.
Din kärleksröst
Skall bli min tröst,
Ditt kors min fröjd och ära.

Då skall jag, from och älskande
Uti min Gud en fader se,
En broder i min like,
Och heta din
Och komma in
Uti ditt himmelrike.

Och salig, när jag detta vet,
I lydnad och enfaldighet
Jag vill till målet skrida
Och högre ljus
I Fadrens hus
Med barnsligt hopp förbida.

Döpelsen.

N:o 148.

Helge Ande, du, som samlar,
Lyser, tröstar med ditt ord
En förvillad slägt, som famlar
Kring en olycksalig jord!
Sanningens och nådens tolk,
Som af jordens alla folk
Gör en kyrka, der de alla
Gud i Christo Fader kalla!

Vittna städse med min anda,
Att ock jag af samma Gud
Är ett barn, som vågar blanda
Rösten med de frälstas ljud,
Att till mig han äfven såg,
När jag i det tysta låg,
Att till mig hans famn ock sträcktes,
När jag ur det tysta väcktes!

När du fordom, lik en dufva,
Sänktes till Jordanens brädd,
Hördes orden, sälla, ljufva,
Ned ur molnens delta bädd:

Se min Son, till hvilken jag
Evigt har ett godt behag!
Ack, ännu med dessa orden
Öppnas himlen öfver jorden.

Ack, ännu, o gudaflamma,
Du dig sänker, ljus och mild,
Öfver menskors barn i samma
Oskuldens och fridens bild.
Äfven jag ur nådens bad
Gick, pånyttfödd, ren och glad,
Min Försonare till möte
I hans helga kyrkas sköte.

Då blef hjertat rikt begåfvadt
Af en himmelsk far och vän.
Kan jag glömma att jag lofvat
Bli hans trogna barn igen,
Lofvat under tro och hopp
Egna mina dagars lopp
Åt hans dyrkan, och allena
Honom älska, honom tjena?

Rörande och dyra minne
Af det sällaste förbund!
Sväfva heligt för mitt sinne
Under hvarje lifvets stund!
Tala på min skumma stig
Om en far, som leder mig!
Bland besvären, plågan, bristen
Säg mig att jag är en christen!

Lär mig Jesu kors att vörda
Och, ehvad mig förestår,
Finna ljuf och lätt den börda,
Som jag bär i Jesu spår!
Vid begärens villoljud
Påminn hvad jag lofvat Gud,
Hvad han lofvat mig tillbaka,
Så kan jag min skatt bevaka!

N:o 149.

„Låt barnen komma hit till mig!"
Så du, o Jesu, bjuder,
Så, menlöshetens vän, från dig
Den milda stämman ljuder.
Din Anda utgår hvarje stund
Att fromma hjertan gläda;
Men först uti din nåds förbund
Upptager han de späda,
Dem himmelen tillhörer.

Af Andans kraft i dopets flod
Vår själ från synden renas
Och, genom ordet vis och god,
I tron med Gud förenas.
Ty den der blifver döpt och tror,
På nytt af Andan födes;
I honom Sonens kärlek bor,
Och hans förhoppning stödes
På Fadrens nådelöften.

Bär Jesu minne i ditt bröst,
Bär det i alla skiften!
Det blifva skall din lefnads tröst,
Din tröst en gång vid griften.
Hans kors uppå din skuldra tag,
Bekänn din tro för verlden,
Så hafver Gud till dig behag,
Och när du slutat färden,
Du än af Herran kännes!

O, menskor, vänder om till Gud
Och varder barnen like!
Blott med oskyldighetens skrud
I prydens till Guds rike.
Med christlig dygd och samvetsro
Ert barnaskap förklarer,
Behåller kärlek, hopp och tro,
Och himlens nåd bevarer
Uti ett helgadt hjerta!

Nattvarden.

N:o 153.

Hvad röst, hvad ljuflig röst jag hör!
Upp, själ, och fira, som sig bör,
Den dag, som Herren gör!
I dag till dig sker Herrans ord:
„Kom i min famn, kom till mitt bord!"

Jag kommer, Jesu, på ditt bud;
Men kläd mig sjelf i helig skrud,
Min Herre och min Gud!
Ikläd mig din rättfärdighet,
Att jag må se din salighet!

I verlden, utan hjelp och hopp,
Som ett förloradt får, jag lopp;
Men du mig sökte opp:
Du, som de dina tecknat har,
Mig hem på dina armar bar.

Lik Petrus, jag på villans stig
Förnekade och glömde dig;
Men du ej glömde mig:
Din blick mig fann, din kärleksblick
Till djupet af mitt hjerta gick.

Nu detta hjerta aldrig mer
Dig, Herre Jesu, öfverger:
Du mina tårar ser.
Jag går så gerna dit du går,
Och bär mitt kors i dina spår.

Och när jag önskar vederfå
De krafter, som ej mer förmå,
Jag lik Maria då
Vid dina fötter sitta vill
Och hvad du talar lyssna till.

Ett enda mig nödvändigt är:
Att hafva dig af hjertat kär
Och tro hvad du mig lär.
Af denna kärlek, denna tro
I lif och död har själen ro.

En själ, som du åt himlen vann,
På jorden ej sin näring fann,
Af stoft ej mättas kan;
Den dryck och spis, som henne när,
Ditt blod och din lekamen är.

Dig sjelf du åt de trogna bjöd:
Du är det sanna lifsens bröd,
Som frälsar oss från död;
Du är den källa, af hvars flod
En christen hämtar kraft och mod.

Hvad skadar mig allt jordiskt qval,
Som mig betungar utan tal
I denna jemrens dal?

Det böjer ned en dödlig kropp,
Men lyfter själen till dig opp.

Hvad gagnar mig allt jordiskt väl,
Om jag, en usel syndaträl,
Får skada till min själ?
I döden det som drömmen far,
Men Andans frukt skall blifva qvar.

Och Andans frukt är ödmjukhet,
Och sanning och rättfärdighet,
Och fröjd och fridsamhet,
Och oskuld i en helgad själ,
Samt mod och kraft för likars väl.

Ej skall mitt hjerta blifva kallt,
Men älska dem, som du befallt,
Och dig utöfver allt!
Derpå jag kännas skall igen,
Och veta att jag är din vän.

Så kom, att i mitt hjerta bo!
Till dig jag sätter all min tro,
Hos dig jag finner ro.
Med dig jag lugn till målet går,
Och trygg på Herrans dag består.

Din Anda mig det vittne bär
Att intet mer fördömligt är
Hos den, du blifver när.
Ty blif mig när i lif och död,
O, nådens källa, lifsens bröd!

Nattvards-psalm för en sjuk.

N:o 162.

(Öfvers.)

Här ensam på mitt plågoläger
Din nattvard, Herre, jag begår;
Men äfven här jag hoppet äger
Att du mig arme ej försmår:
Hvar helst du hör den frommes röst,
Der kommer du med frid och tröst.

Kanske ej mera här i tiden
Din dyra måltid bjudes mig.
Är då min lefnadsdag förliden,
O Herre Gud, gör nåd med mig!
Min hjelp, mitt ljus, o Jesu, var,
Så blir min afton lugn och klar!

Låt känslan af min skuld försvinna
Vid minnet af din kärleks höjd!
Låt mig i nådekalken finna
En försmak af din himlafröjd!
O Jesu, din försoningsdöd
Hugsvale mig i dödsens nöd!

O du, som all min synd förlåter
Och sjelf mitt bästa vill och vet!
För mig du himlens port upplåter
Och visar mig din salighet.
O Jesu! dig i tron jag ser,
Och känner ingen plåga mer.

Ej döden skall mig nu förskräcka:
Min själ, o Jesu, tillhör dig.
I grafven vill du sjelf mig väcka,
I domen sjelf försvara mig;
Ty är jag nöjd med hvad du gör:
I dig jag lefver och jag dör.

En länge förhärdad syndares uppvaknande.

N:o 169.

(Öfvers.)

Mitt samvet ur sin långa dvala
Med bäfvan ändtlig vaknat opp.
Ack, utan kraft att mig hugsvala,
Jag ryser för mitt lefnadslopp.
Det ligger för mig, som en kedja
Af villor, dårskaper och brott;
Jag bär mitt straff, och kan ej vädja
Ifrån den dom, jag redan fått.

Min lycka spilld, mitt lugn försvunnit,
Mitt goda namn förstördt jag ser,
Likt offren, som till aska brunnit
På Molochs altar en gång ner.
Och nu, då ångren, qvalet, nöden
Med långsam brand mig sjelf förtär,
Hvad blir min lott? Jag fruktar döden,
Och lifvet mig förhatligt är.

O, kan väl denna branden släckas?
Jag har förtrampat dina bud;

Jag må väl darra och förskräckas
Att du rättfärdig är, o Gud!
Du helig är: du måste straffa
De dödsens barn, som ej i tid
Med fruktan och med bäfvan skaffa
Sin salighet och själafrid.

Hvart skall jag fly, när du vill kalla?
Jag göms ej, Helige, för dig,
Fast jordens berg uppå mig falla,
Fast grafvens högar skyla mig.
Hvarthän, om du dig ej förbarmar,
Vill jag väl gå? . . . Ack, haf fördrag!
Jag kastar mig i dina armar:
Gör med mig efter ditt behag!

O du, som kom att vreden dämpa,
Fullkomnande Guds kärleksråd!
Min bön, lik Israel, skall kämpa
Med dig, till dess jag vinner nåd;
Min tro, lik Mosis staf, skall klappa
På salighetens klippa jemt.
O du, som ingen vill borttappa
Af dem du med ditt namn har nämnt!

Mig i den kärleksfulla vården
Du, gode Herde, äfven slöt;
För mig din svett i örtagården,
Ditt blod på Golgatha du göt.
Du ock från mig ej velat skilja
Ditt sista gällande förlåt!
Blott jag härefter gör din vilja,
Blott vi ej mera skiljas åt.

Så hör mig, jord! må himlar höra
Och vittna mellan Gud och mig:
Jag svär att redlig bättring göra,
Och du, o Gud, förbarma dig!
Så sant jag lefver, du förklarar,
Jag syndarens förderf ej vill!
„Så sant jag lefver“, rörd jag svarar,
„Hör jag i lif och död dig till!“

Bättringens nödvändighet och vådan af dess uppskof.

N:o 172.

Tiden flyr — när vill du börja,
O min själ,
För ditt väl
Att med allvar sörja?
Gud dig ropat, och han ropar
Dig ännu.
Hvad gör du?
Skuld på skuld du hopar.

Stanna och din frid besinna!
Gud är sann:
Än du kan
Nåd och tillgift vinna.
Här är döden, här är lifvet:
Märk härtill!
Det du vill,
Skall dig varda gifvet.

Men förspill ej nådetiden,
Ack, så dyr!
Se, han flyr
Och är snart förliden.

Dröj ej, tills de onda dagar
Hinnas opp!
Årens lopp
Kraft och mod försvagar.

Medan du ännu kan synda,
Öfvergif
Syndens lif:
Ur förderfvet skynda!
Bryt din vilja, slit din fjettra,
Medan du
Har ännu
Tid att dig förbättra!

Lär att på din brist ej skylla!
Haf blott nit,
Gör blott flit!
Gud skall bristen fylla.
Lär att bedja, vaka, kämpa!
Gud skall då
Med dig stå,
Syndens välde dämpa.

Sök i tron, med ångrens smärta,
Jesu nåd,
Följ hans råd
Med ett ödmjukt hjerta!
Då skall dig hans Anda stärka
I ditt kall:
Si, han skall
Håg och gerning verka.

O min Jesu! jag vill hasta
Att med bot
För din fot
Mig i stoftet kasta.
Viss att du min synd förlåter,
Dig jag vill
Höra till:
Jesu, tag mig åter!

Jesu, värdes sjelf mig föra
På den stig,
Der du mig
Lofvat saliggöra!
Aldrig från min själ sig skilje
Stadig tro,
Stilla ro,
From och lydig vilje!

N:o 173.

I dag, om Herrans röst du hör,
Upp, syndaträl, och bättring gör,
Vak upp ur syndens dvala!
Besinna, o, besinna här,
Hvad du din Herra skyldig är!
Du kan det ej betala.
Men fall med bot
Till Herrans fot,
Och längre ej förhala!

Du länge nog har synden tjent
Och med de pund, dig Gud förlänt,

Blott ökt ditt skuldregister.
Du verlden följt på villans stig;
Hvad blir den tack, hon bjuder dig,
När dess behag du mister?
Hvad har dess röst
Åt dig till tröst,
När snart ditt hjerta brister?

Ack, fruktan, sorg och samvetsqval
Och blygd och plågor utan tal,
Se der den lön, hon gifver!
De grunder, i din välmaktstid
Hon byggde för ditt hjertas frid,
I nöden hon upprifver;
Och hennes mun
I domens stund
Sjelf vittne mot dig blifver.

Fly verlden, innan hon dig flyr,
Och nådens tid, så kort och dyr,
För dig ej mera dagas!
Dig bättra, medan du förmår!
Ty dag från dag och år från år
Din kraft, din håg försvagas.
Ack, syndaträl!
Din arma själ
Skall snart ifrån dig tagas.

Räds då, att ej den sena bot,
Som väcktes blott af dödsens hot,
Skall lända dig till nytta!

Ack, lit ej på att de begär,
Som fängslat dig vid gruset här,
Bli då i hast förbytta!
Ack, lit ej på
Att ångren då
Skall dig i himlen flytta!

I dag din våda öfverväg
Och slå dig för ditt bröst och säg:
O Fader, dig miskunda!
Lik en förlorad son jag är,
Mig flärden lika insöft här;
Jag vill ock sammalunda
I tid stå opp
Och ej mitt hopp
På oviss framtid grunda.

Jag syndat har mot dina bud:
Förlåt mig det och lär mig, Gud,
Deröfver hjertligt sörja!
På min missgerning mer ej tänk,
För Jesu skull mig krafter skänk
Ett bättre lif att börja,
Och så din nåd
I råd och dåd,
I lif och död förspörja!

Behofvet af Guds nåd, vid känslan af bättringens ofullkomlighet och syndens bedröfliga följder.

N:o 174.

(Öfvers.)

Jag arma menska, ho skall skilja
Min själ från denna dödsens kropp?
Jag löfte gaf, jag hade vilja,
Att bryta af mitt syndalopp;
Men, ack, min trohet var ej lång:
Jag föll, jag föll ock denna gång.

Ack, det begär, som jag fördömmer,
Likväl jag hemligt hos mig när;
Min goda föresats jag glömmer
I samma stund jag frestad är.
Ack, ve mig usle syndaträl,
Hur jag förstör båd' kropp och själ!

Jag vet, o Herre, hvad mig felar:
Jag tvenne herrar tjena vill;
Åt verlden jag det hjerta delar,
Som dig bör odelt höra till.
Ack, jag är lika varm och kall
För Christus och för Belial.

O Jesu! kunde jag allenast
Dig öfver allting hafva kär,
Med himmelsk kraft jag skulle genast
Bemannas mot allt ondt begär;
O, kunde jag dig älska rätt,
Då blefve segren viss och lätt.

Så gjut din kärlek i mitt sinne
Och sänk till mig din Anda ner!
När han är i mitt hjerta inne,
Kan lustan der ej rasa mer.
Hon mig ännu försöka må,
Dock med din kraft skall jag bestå.

Med misstro till min egen styrka,
Med vaksamhet och bön till dig,
I dig jag hjelparen skall dyrka
Och ledaren på lifsens stig;
Och när jag möts af syndens nät,
Jag trotsar ej, men undflyr det.

Så skall min själ allt mera lugnas,
Allt mera stärkas i all strid;
Så skall mitt hjerta framgent hugnas
Med din välsignelse och frid,
Och christlig tro, i nådens skygd,
Bekröna mig med christlig dygd.

N:o 175.

Bönhör mig, Gud, bönhör den svage anden,
Som, svigtande i striden, till dig beder!
Min Frälsare, om du ej räcker handen,
Lik Petrus jag i djupet sjunker neder.

Betungad, jag det kors ifrån mig kastat,
Det du mig gaf att bära och att vörda;
Dock sjunker jag: ack, hjertat är belastadt
Af egen tyngd, af syndens svåra börda.

Jag skröt af dygd, då frestelsen var fjerran;
Jag usle, ack, hur plötsligt, vid dess möte,
Jag glömde mig, lik Simson: glömde Herran,
Och slumrande jag sjönk i syndens sköte.

Jag ropet hört: „Vak upp! du blir förgången!"
Jag vaknar upp, vill slita syndabanden,
Förmår det ej: ack, jag är blind och fången.
Varkunna dig, o Jesu, räck mig handen!

Gif mig min syn, att jag må se mitt bästa!
Slit syndens band! Du det förmår allena.
Och visa mig det helande Bethesda,
Det Siloa, som kan mitt hjerta rena!

Det är ditt blod, som mina brister helar,
När jag dess kraft med otro ej förskjuter;
Det är din nåd, som ljus och tröst mig delar,
När jag mitt bröst ej för din Anda sluter.

Jag tror: o Gud, min otro värdes hjelpa!
Jag bättras vill: ack, styrk min matta vilja!
Låt köttsens makt ej mer i synd mig stjelpa,
Ej verldens lust mig från din kärlek skilja!

Ransaka mig, förnim hur jag det menar!
Mig uppehåll, att jag ej modet fäller,
Men vandrar from förbi de stötestenar
Och de försåt, dem frestarn för mig ställer!

Då vet jag visst, att, när med blygd och smärta
Jag ser min synd, och ångren hjertat gnager,
Är du, o Gud, dock större än mitt hjerta
Och än till nåd, för Jesu skull, mig tager.

Ånger och Tro.

N:o 184.

Hjelp mig, min Gud, ack, fräls min själ!
Till dig jag usle syndaträl
Min tillflykt ändtlig tager.
Du ser hur matt och krank jag är:
O Gud! mig ångrens låga tär,
Mig samvetsmatken gnager.
Ack, att jag icke sökt dig förr!
Nu, Herre, vid ditt huses dörr
Jag i mitt armod ligger
Och nådesmulor tigger.

Mig nådig och barmhertig var,
Du, som din nattvard tillredt har
Och mig och många bjudit!
Till mig du ock med kallelse
Utskickat dina tjenare,
Till mig ditt rop ock ljudit.
O Herre, nu jag komma vill!
Ack — har du slutit dörren till?
Är utelyckt jag vorden
Från de fullsatta borden?

O ve, jag kommer då för sent!
Jag, dåre, som likväl förment
Mig äga tid och stunder!
På verlden lekte all min håg
Den långa dag, och jag ej såg
Hur solen sjönk derunder.
O ve, hur jag mitt väl försatt!
Det mörknar . . . ack, det blifver natt
Och verlden mig förskjuter
Och himmelen sig sluter.

O Herre! slipper jag ej in?
O Fader! är jag mer ej din?
Har jag ej bröllopskläder?
Skall jag nu gå den mörka stig,
Der ingen stjerna lyser mig
Och ingen vän mig gläder?
Ack, fins i himmel och på jord
För mig ej mer ett tröstens ord,
Som hjertat vederqvecker
Och hoppet åter väcker?

Det fins ett ord, för mig så kärt,
Så fast och så anammansvärdt
Till själens lif och helsa:
Att Jesus verldens synder bar,
Att han i verlden kommit har,
De fallna till att frälsa.
O, nådens Evangelium:
Att han, som röfvaren ett rum
I paradis förunnar,
Sig öfver mig varkunnar!

O Jesu, Davids Son! till dig
Min blick, mitt hjerta vänder sig
Och mina händer sträckas.
Gör ångren sann, fast den är sen,
Och två mig från de synder ren,
Af dem min själ befläckas!
Ett villadt får, som funnet är,
Ack, till den frälsta hjorden bär
På hulda herde-armar,
O du, som dig förbarmar!

Trons seger, förtröstan och visshet om syndaförlåtelse.

N:o 193.

Jag vet på hvem jag tror, när mina synders minne
Med ångrens bittra qval betungar själ och sinne:
Botfärdig nalkas jag min Gud, i Jesu namn,
Och öppnad ser för mig en faders hulda famn.

Jag vet på hvem jag tror, när, modfälld och förlägen,
Jag saknar egen kraft att gå den goda vägen:
Med redlig bättringshåg min bön till Jesum går,
Och helighetens kraft jag af hans Anda får.

Jag vet på hvem jag tror, när verldens lust och lycka
Mig vilja söfva in och i förderfvet rycka:
Jag Jesu varning hör och vandrar i hans spår,
Och så med heligt mod i frestelsen består.

Jag vet på hvem jag tror, när lifvets glädje rymmer
Och hjertat brista vill bland oro och bekymmer:
Jag mins hvad Jesus led; min själ ock måste så
Igenom svåra prof in i Guds rike gå.

Jag vet på hvem jag tror, när dödsens timma nalkas
Och dagens heta qval i aftonskuggan svalkas:
Min Jesus i sin död har döden bragt på fall,
Han lefver, och min själ med honom lefva skall.

Jag vet på hvem jag tror. Men honom rätt jag prisar,
När jag mitt hjertas tro med verk och gerning visar,
Ej ropar Herre blott, men Herrans vilja gör:
Blott så i Christi tro jag lefver och jag dör.

Nya födelsen.

N:o 199.

O Gud! ditt rike ingen ser
Och ingen blir derinne,
Åt hvilken ej din Anda ger
Ett menlöst barnasinne.
Hvad köttsligt vett
Ej hört och sett,
Du har åt den förvarat,
Som, from och ren,
I nådens sken
Ser himlens råd förklaradt.

Ett jordiskt sinne tryckes ner
Af egen tyngd till jorden;
Och den, i Gud ej lefver mer,
Är död i synden vorden.
Begärens brand
Tar öfverhand,
Der Andans lif ej väckes;
Den bryter ut
Och blir till slut
En eld, som aldrig släckes.

Jag vill — men, Gud. hvad mäktar jag,
Så oren och så bräcklig?
Ack, utom dig är kraften svag
Och viljan otillräcklig.
Det, som är födt
Af kött, är kött;
Men det (så sjelf du säger)
Är anda, som
Af Andanom
Sitt lif allena äger.

Mig då, o Gud, din Anda gif,
Som syndens lust kan döda
Och till evinnerligit lif
På nytt min anda föda!
För tro och hopp
Han låter opp
De himlaportar klara;
För öfvermod,
För kött och blod,
De skola slutne vara.

Men alle äro barn af dig,
Som af din Anda drifvas;
Och är jag barn, så skall ock mig
Det goda arfvet gifvas.
Bland sorg och brist
Jag då förvisst
Min tröstekälla finner,
Min själaro,
Uti den tro,
Som verlden öfvervinner.

Som dagg, af morgonrodnan född,
Skall trones frukt ock flöda;
Naturen skall, af nåden stödd,
Sig för allt godt bemöda.
Med hågen bytt,
Med hjertat nytt,
Ny hörsamhet och lydnad
Förblifva skall
Mitt barnakall,
Och helighet min prydnad.

Snart får jag skåda hvad jag tror;
Bör jag för döden bäfva?
Nej, Christus i mitt hjerta bor:
Han lefver, jag skall lefva.
Nytt kreatur,
Af Guds natur
Jag är delaktig vorden
Och har min fröjd
I himlens höjd,
Fast ännu stadd på jorden.

Välsignad vare Gud, som har
Oss födt på nytt till lifvet
Och oss en evigt mildrik far
I Jesu Christo blifvet!
Med honom vi
Ock skole bli
Medarfvingar i hoppet
Till himlens ro,
När i sann tro
Vi här fullborde loppet!

Den dagliga förnyelsen, under bön, vaksamhet och strid mot andeliga fiender.

N:o 201.

Skapa i mig, Gud, ett hjerta,
Som är heligt, godt och rent
Och med dig i fröjd och smärta
Oupplösligen förent!
Lär mig onda lustar qväfva
Och mot kött och verld så sträfva,
Att i tankar, verk och ord
Blott din vilja blifver spord!

Gif mig en förnyad anda,
Som i dig har ljus och ro
Och, ehvad mig står tillhanda,
Aldrig vacklar i sin tro,
Men, beständig i din fruktan,
Nöjd och tålig vid din tuktan,
Glad och tacksam vid din nåd,
Hvilar trygg vid dina råd.

Många skulder mig belasta,
Många brott mot dina bud;

Värdes dock mig ej förkasta
Från ditt ansigte, min Gud!
Du, som, rörd af vårt elände,
Enda Sonen till oss sände
Att borttaga syndens skuld,
Gode Fader, var mig huld!

Gif att jag ej mer må skilja
Mitt begär från ditt behag!
Helige, som ser min vilja,
Ej din Anda från mig tag!
Mig han tro och hopp skall gifva,
Mig till helig kärlek lifva,
Då mitt hjerta öppnar sig
För den nåd, han bjuder mig.

Skall bland sorger, nöd och våda
Detta hjerta pröfvas än,
Herre, mig med kraft benåda,
Trösta med din hjelp igen!
Om jag stapplar, räck mig handen,
Och den gode, milde Anden
Uppehålle mig hvar stund
I din dyra nåds förbund!

N:o 203.

Hjelp mig, Jesu, troget vandra
På den väg du anbefallt:
Att, som mig, jag älskar andra,
Älskar dig utöfver allt!

Gif att jag din röst må höra
Och din vilja gerna göra!

Hjelp mig, Jesu, tåligt lida
Pröfningens och sorgens slag
Och med stilla hopp förbida
Frälsningens och glädjens dag!
Låt mig under all min smärta
Äga dig uti mitt hjerta!

Hjelp mig, Jesu, from förtrösta
På din sanning och din nåd
Och, bland dina återlösta,
Fröjdas af ditt kärleksråd!
Låt min tro allt mera stärkas
Och på goda frukter märkas!

Hjelp mig, Jesu, hjelp mig fara
Sist från denna verld i frid
Och, bland dina helgon, vara
Der du är, till evig tid!
Der, i salighet och ära,
Skall jag evigt lof dig bära.

N:o 209.

(Öfvers.)

Nu skall ej synden mera
I träldom hålla mig:
Gud! du skall mig regera,
Ty jag tillhörer dig.

Min synd jag ångerfull
Har inför dig begråtit,
Och du har allt förlåtit
För Jesu Christi skull.

Jag vill i fröjd och smärta
Nu vara din, o Gud,
Och med ett helgadt hjerta
Åtlyda dina bud.
Ja, viljan, Gud, du ser,
Men kraften är så ringa.
Hur kan jag lustan tvinga,
Om du ej bistånd ger?

Ty skall jag alla dagar
Om hjelp anropa dig.
När köttet mig försvagar,
O Herre, styrk du mig!
Din nådes hand mig räck,
Att jag mot synden kämpar,
Att jag dess välde dämpar
Och blir allt mer dig täck!

När jag i bönen trägen,
I striden trofast är,
Jag vandrar trygg den vägen,
Som till ditt rike bär.
Mitt kors är ofta tungt,
Och mången sorg mig kränker;
Men jag på målet tänker,
Och hjertat varder lugnt.

N:o 210.

Vaka, själ, och bed
Och till strids dig red!
Räds att frestarn lägger snaran
Der du minst förmodar faran!
Sådan är hans sed.
Vaka, själ, och bed!

Uti lustans spår
Smygande han går;
Vännens röst han efterapar,
Sig till ljusens engel skapar,
Tills dig snärd han får
Uti lustans spår.

Under verldens larm
Vägen till din barm,
Som en listig orm, han hittar
Och med flärd och otro smittar
Hjertat i din barm
Under verldens larm.

Vaka, bed, min själ!
Blif ej köttsens träl
Och låt verlden dig ej köpa!
Hvad dess barn så efterlöpa,
Är ett flyktigt väl.
Vaka, bed, min själ!

Glädjen flyr sin kos:
Nöjet är en ros,

Som med fagert sken dig dårar,
Men dig, när hon brytes, sårar,
Vissnande derhos . . .
Glädjen flyr sin kos.

Lyckans falskhet känn!
Bäst hon smilar än,
Ditt Urie-bref hon skrifver;
Joabs kyssar dig hon gifver,
Dräpande sin vän.
Lyckans falskhet känn!

Hvad är ärans prål?
Gift i gyllne skål,
Dryck, som törsten icke släcker,
Resekost, som icke räcker
Fram till resans mål.
Hvad är ärans prål?

Ack, i tidens haf
Får det allt sin graf,
Likt Egyptens resenärer.
Men det hopp, som hjertat närer,
Skall ej gå i qvaf
Uti tidens haf.

Se det goda land
På den andra strand,
Dit Guds folk igenom strider,
Genom haf och öknar skrider
Vid sin Josue hand;
Sök det goda land!

Arfvet ej förspill,
Som dig hörer till,
Endast du vill bedja, vaka,
Verlden och dig sjelf försaka,
Jesum följa vill.
Arfvet ej förspill!

Vaka, bed och strid
Än en liten tid!
Snart ditt Canaan skall hinnas,
Kronan räckas, palmen vinnas
I en evig frid.
Vaka, bed och strid!

Benådade christnas frid, sällhet och åliggande.

N:o 212.

Har jag nåd hos Gud i höjden,
Har jag i mitt samvet frid,
O, hur lätt jag umbär fröjden
Af en yr och fåfäng tid!
Ingen önskan står mig åter,
Ingen sorg mitt lugn förstör,
Ty af Jesu mun jag hör:
„Dina synder jag förlåter;
„Mig, min vän, ditt hjerta gif,
„Och du har ett evigt lif!“

Dig, min Gud, jag hjertat gifver,
Nu från syndens börda fritt:
Ditt i lif och död det blifver,
Och i evigheten ditt.
Nöjen, lycka — usla brunnar —
I hugsvalen ej min själ!
Jesus mig ett högre väl,
Mig en bättre tröst förunnar:
Han min själ rättfärdiggör
Och till lifsens källa för.

Nu det mig bekymrar föga,
Hur mig verlden dömma vill:
Vittnet har jag i det höga,
Vittnet, som jag vädjar till.
Menskor mina brister minnas,
Gud min tro och bättring ser;
Med hans hjelp skall jag alltmer
Vakande och trogen finnas,
Hugnas i all nöd och strid
Af hans Andas fröjd och frid.

Jesu, jag af din förening
Har, i allt mitt lefnadslopp,
Själens ljus och hjertats rening,
Samvetsro och saligt hopp.
Dolda skiften mot mig ila,
Men den frid, i dig jag fann,
Ingen vexling lida kan;
Denna själens sabbatshvila
Helga skall min vandringsstig
Och till himlen följa mig.

Lydnad för Guds vilja, och frimodighet under hans beskydd.

N:o 224.

Befall i Herrans händer
Din möda och din väg,
Och, hur sig verlden vänder,
Hans ord i hjertat äg!
Ty intet ord är gifvet
Så fast som Herrans ord,
Och ingen gerning blifvit,
Som ej i Gud är gjord.

För lycka, bröd och ära
I denna verld ej strid,
Låt sorgen dig ej tära
För denna korta tid!
Det är till andra strider
Dig Herren kallat har,
Det är för andra tider
Han lönen åt dig spar.

Här gäller det att verka
Hans verk, som dig har sändt,
Och med hans Anda stärka
Det lif, hos dig han tändt.

Här gäller det att söka
Först hans rättfärdighet
Och med all id föröka
Hans rikes härlighet.

Så strid med helig ifver
Mot mörker, synd och flärd,
Och vet att segren blifver
I Christi namn beskärd!
I glädjen och i nöden
Stå fast vid Herrans bud,
Gör väl, gör rätt i döden:
Det öfriga gör Gud!

Tro ej han löftet bryter,
Tro ej han från dig flyr,
Då stormen mot dig ryter
Och dundret kring dig gnyr!
Han går på stormens vingar,
Han far på dundrets vagn
Och sjelfva skadan tvingar
Att tjena dig till gagn.

Var trofast! Natten dagas:
Re'n purpras österns rand —
Allt mörker skall förjagas
Utaf den Starkes hand,
Som ur sitt tjäll Orion
Och morgonstjernan för
Och nåden öfver Zion
I arladaggen strör.

Alltså Guds hjelp förbida,
Och räds ej menskors hot!
Är Herren på din sida,
Ho kan dig stå emot?
Sin kraft han dem förlänar,
Som vandra i hans bud:
Allt till det bästa tjenar
För dem, som älska Gud.

N:o 225.

Säll du, som dig åt Gud betror
Och tröst till Herran äger!
Uti hans vård du fredad bor,
Du trygg och tålig säger:
„Gud är min tillflykt och min borg,
„På Gud mitt hopp jag bygger;
„Uti all fara, nöd och sorg
„Hans sköld mig öfverskygger."
Säll du, som har
I Gud din fröjd och ditt försvar!

I sina vingars skygd han skall
Ditt stilla läger bädda,
Och från försåt och olycksfall
Hans trohet dig skall rädda.
När, honom lydig, honom täck,
I hans beskärm du hvilar,
Så bäfva ej för nattens skräck
Och ej för dagens pilar!
Tro hvad han sagt,
Och frukta ej all mörksens makt!

Om tusen vid din sida än,
Om tiotusen falla,
Du, frälsad från förödelsen,
Skall glad din Gud åkalla.
Trygg kan du gå bland vilddjurs hot,
Ty Herren dig bevakar,
Och träda med en stadig fot
På lejon och på drakar:
På all din stig
Guds englar skola följa dig.

„Han älskar mig", så talar Gud,
„Hans strid jag sjelf skall föra;
„Han håller mina helga bud,
„Hans böner skall jag höra.
„Jag honom skall i nödens dag
„Ifrån all fara rycka,
„Jag kröna vill hans företag
„Med ära och med lycka:
„Min salighet
„Han röna skall i evighet!"

Tålamod och tröst af Guds godhet under korset och bedröfvelsen.

N:o 237.

I verlden är så mörkt och tungt,
Hvarthelst jag än må lända —
Hur skall mitt hjerta blifva lugnt?
Till hvem skall jag mig vända,
Till hvem i himmel och på jord,
Om ej till dig allena?
Du, Jesu, hafver lifsens ord,
Det eviga och rena.

Det sälla ord och trösteljud
Jag vill i hjertat fästa,
Att dem, som älska dig, o Gud,
Allt tjenar till det bästa.
Den här sin börda tåligt bär,
Du styrker och du stöder,
Och smärtan, som dock timlig är,
En evig sällhet föder.

Jag vill ej om den sällhet be,
Som söks af syndaträlen;

Att sörja bättre är än le,
Ty sorg förbättrar själen.
Du stunden vet att från all nöd
Ditt barn för evigt skilja;
Ty är min bön, i lif och död:
Ske, Herre, blott din vilja!

Och nu jag öfverlemnar mig
I dina milda händer;
Jag vet att jag på korsets stig
Till fridens hyddor länder:
Om än till sista droppan ut
Jag sorgens kalk skall tömma,
Du åt din vän dock vill till slut
Det goda vinet gömma.

N:o 240.

(DAV. 77.)

Gud! låt min bön dig täckas,
Fast den är svag och matt!
Se, mina händer räckas
Till dig den långa natt!
I tårar ögat vakar,
Af ångest hjertat slår:
Jag lifvets fröjd ej smakar
Och grafvens ro ej får.

Jag suckar och jag qvider
Och mera ej förmår.
Jag mins de gamla tider,
Jag mins de förra år.

Då Herrans hand mig ledde
I sanning och i nåd,
Då jag i allt, som skedde,
Blott såg en Faders råd.

Har han mig nu förskjutit?
Är han ej god som förr?
Har han i vrede slutit
Barmhertighetens dörr?
Har nu den godhet ända,
Som var mitt hela hopp?
Skall nåden återvända?
Skall löftet höra opp?

Nej — flyn, I mörka tankar!
Förtvifla ej, mitt bröst,
Men håll dig vid det ankar,
Som är vår enda tröst!
Från längst förflutna stunder
Guds nådevägar märk,
Betänk hans allmaktsunder
Och akta på hans verk!

Och säg, när du bedröfvas:
„Nu är min sorgetid;
„Ett barn af fadren pröfvas,
„Dock är han lika blid.
„Hans hand kan allt förvandla,
„Han är så mild som stor
„Och skall i kärlek handla
„Med den, på honom tror."

Ty vill jag Gud åkalla
Och till hans löfte fly,

När qvalens böljor svalla
Och olycksstormar gny.
Fast ögat ej utreder
Hans djupt fördolda spår,
Han sina barn dock leder,
Som herden sina får.

N:o 242.

När verld och vänner lemna dig
Allena med din smärta,
Så ropar Herren: „Kom till mig,
„Kom, slut dig till mitt hjerta!“
Han skiftar både fröjd och nöd,
Han bryter ock i nåd det bröd,
Som du med suckan äter.
Med allt han syftar till ditt väl:
Förgät ej honom, o min själ!
Han aldrig dig förgäter.

Till sina barn den Gode ser
Med samma fadersöga,
Om ock hans glada sol ej ler
Beständigt från det höga.
Det måste vara moln och regn,
Att ej må fela saft och hägn
Åt jordens ädla gröda;
Det måste vara sorg och gråt,
Att verlden ej och dess försåt
Må trones frukt föröda.

När solens milda strålar snart
Igenom molnen bryta,
Är luften frisk och fästet klart,
Och grön står jordens yta.
Förbida Gud, min sorgsna själ!
Hvad Herren gör, är rätt och väl:
Han pröfvar sina trogna;
Men töcknet skingras efter hand
Och full blir dagen i det land,
Der hoppets skörd skall mogna.

Ty utså nu din tåresäd
Med fromt och tåligt sinne,
Och dig åt skördetiden gläd,
Som snart, ack, snart är inne!
En Jesu vän ju löftet fått
Att den, som här med tårar sått,
Skall der med fröjd uppskära?
Så tro och gör det Herren böd,
Och säg i både lif och död:
O Gud, dig vare ära!

N:o 245.

Hvarför sörja, hvarför klaga?
Se mot höjden, och haf tröst!
Herren styrker än de svaga,
Hörer de betrycktas röst.
Ur det moln, din dag betäcker,
Skall en stråle än gå fram;
Och den kalk, dig sorgen räcker,
Bitter är, men helsosam.

Visserligen har du syndat
Och dermed förspillt Guds nåd,
Du till egen ofärd skyndat,
När du följt din lustas råd;
Men den hand, som allt förvandlar,
Lönar ej på menskosätt:
Gud med en botfärdig handlar
Efter nåd, ej efter rätt.

Den, som kärlekstårar gråtit,
Känner ljuft att Gud är far.
Mycket varder den förlåtet,
Hvilken mycket älskat har.
Plär en jordisk fader göra
Hvad ett barn med ömhet ber,
Skulle då ej Herren höra
Våra suckar mycket mer?

Till din bättring han dig låter
Pröfvas här en liten tid:
När du vändt till honom åter,
Återkommer ock hans frid.
När du hört den röst, som varnar,
Och din Faders vink förstått,
Skall du se hur himlen klarnar,
Skall du se hur allt är godt.

Allt blir godt, när hjertat hvilar
Fromt och fast vid Herrans nåd.
Ingen nöd dig öfverilar
Utom hans allvisa råd.

Sorg, som glädje, då skall syfta
Till ditt eget sanna väl,
Rena ditt begär och lyfta
Närmare till Gud din själ.

Hvarför klaga, hvarför sörja?
Bär ditt kors i Jesu spår!
Måste du med suckan börja,
Du med lofsång sluta får.
Herren delar fröjd och smärta:
Tro hans ord och sköt ditt kall,
Och med hoppfullt barnahjerta
I hans fadersarmar fall!

Glädje i Gud, och förnöjsamhet med hans behag under alla skiften.

N:o 247.

Glädje utan Gud ej finnes,
Utan Gud ej finnes frid:
Tom den lycka är, som vinnes,
Om vi glömme Gud dervid.
Men ej högsta nöd skall rycka
Glädjens känsla ur vårt bröst,
Om i både nöd och lycka
Vi förnimme Herrans röst.

Molnen våra blickar stänga,
Vanmakt tecknar våra spår;
Men till allt hans blickar tränga,
Öfverallt hans makt förmår.
Fadershjertat i det höga
Vårdar barnahjertats rätt:
Fadershand och fadersöga
Heter Guds regeringssätt.

Låt oss derför glade sträfva
Genom tidens dunkla lopp
Och ej tröttna eller bäfva,
Ställande till Gud vårt hopp!

Låt oss i hans fruktan vandra
På den väg, som blifvit vår,
Och den högre väg ej klandra,
Der han sjelf i vishet går!

Stilla är hans gång och säker,
Som hans milda stjernors gång.
Våra hjertans sår han läker,
Löser våra bördors tvång,
Endast vi de bud hörsamme,
Dem han skref i våra bröst,
Och det nådens ord anamme,
Som är själens ljus och tröst.

Så vi känne hur försoning,
Helgelse och sinnesro
På vår vandring, i vår boning,
Med oss vandra, bland oss bo.
Så vårt hjerta tröstligt minnes
Under lifvets sorg och strid:
Glädje utan Gud ej finnes,
Utan Gud ej finnes frid.

N:o 248.

(DAV. 63.)

Gud, min Gud! till dig jag ser
Upp till dig mitt öga vakar:
För den glädje, du mig ger,
Jordens lust jag nöjd försakar;
Och när bördan böjer mig,
Har jag lif och kraft i dig.

Härlig i din helgedom
Strålar fram din makt och ära;
Der vill jag, förnöjd och from,
Dig mitt hjertas offer bära
Och till dig, med tro och hopp,
Lyfta mina händer opp.

När till ro jag lägger mig,
Mina tankar till dig ila;
Gladligt talar jag om dig,
När jag vaknar ur min hvila:
Ty du är min hjelpare,
Och ditt namn är Frälsare.

Med en tro, på dig blott byggd,
Med begär, till dig blott böjda,
Skall i dina vingars skygd
Af din godhet jag mig fröjda:
Mig din hand ledsaga skall
Och bevara ifrån fall.

N:o 249.

(DAV. 73.)

Du, Herre Gud, allena
Det högsta goda är
För hjertan, som dig tjena
Med helgade begär.

Hvad rör mig verldens lycka?
Jag är i dig förnöjd;

Jag vill ej mer förtycka
De ondas korta fröjd.

Långt hellre vill jag vara
Föraktad och betryckt,
Än deras ro förfara
Och deras ändalykt.

Med dig jag städse blifver,
Blott dig jag håller kär
Och tror att du mig gifver
Hvad helst mig nyttigt är.

I all min sorg du mäktar
Hugsvala, Gud, mitt bröst:
Om kropp och själ försmäktar,
Är du mitt hjertas tröst.

Ty vill jag alltid bygga
På dig mitt hopp, o Gud,
Mig vid din kärlek trygga
Och lyda dina bud!

N:o 252.

(Öfvers.)

På Gud, och ej på eget råd,
Vill jag min lycka bygga
Och till hans vishet, makt och nåd
Med barnsligt hopp mig trygga.

Han allt förmår,
Han allt förstår;
Och allt, hvad han förlänar,
Hans barn till nytta tjenar.

Han täljde mina dagars tal,
Den evigt kärleksfulle;
Han såg hvad mått af fröjd och qval
Mig evigt gagna skulle,
Och sammanband
Med fadershand
Min lefnads alla skiften
Från vaggan intill griften.

Jag vet att både natt och dag
På denna jord behöfvas,
Och hjertat, efter Guds behag,
Af sorg och fröjd skall pröfvas;
Ty må jag nöjd
I sorg som fröjd
Den tro hos mig befästa,
Att Herren vill mitt bästa.

Hvad är all verldens härlighet?
Hur snart är den försvunnen!
All nöd och brist och bräcklighet
Är snart ock öfvervunnen.
Väl mig, om då
Jag lefvat så
I lyckan och i nöden,
Att lugn jag möter döden!

Herrans bön.

N:o 262.

Herre, du, som från det höga
Allt bevakar med ditt öga,
Allt bevarar i din famn!
Fader vår! vi dig åkalla:
Heligt vare för oss alla
Ditt tillbedjansvärda namn!

Komme, Gud, till oss ditt rike!
Brott och qval och mörker vike
För din Andas helga röst!
Skänk ditt ljus åt vilseförda,
Lätta de betrycktas börda,
Gif de ångerfulla tröst!

Gode Fader! från din vilja
Låt ej mörksens ande skilja
Dina återlösta mer!
Lär oss bedja rätt de orden:
Ske din vilje här på jorden,
Såsom den i himlen sker!

Låt oss ej i fåfäng möda
Lifvets dyra lån föröda!

Gif ej rikedom, ej nöd,
Gif blott att vi redligt vinne
Och, med ett förnöjsamt sinne,
Njute hvarje dag vårt bröd!

Sjelfve stapplande och svaga,
Lär oss andras fel fördraga
Utan agg, förtal och knot!
Och då vi vår synd begråte,
Oss förlåt, som vi förlåte
Dem, som brutit oss emot!

När vi frestas på vår bana,
Än af verldens onda vana,
Än af eget kött och blod,
Visa oss vår själavåda
Och i faran oss benåda
Med ett himmelskt hjeltemod!

När till dig, i mörka tider,
Hårda prof och tunga strider,
Höjas våra klagoljud,
Öfvergif oss ej i nöden,
Stöd oss, led oss, och, i döden,
Fräls oss från allt ondt, o Gud!

Hör den bön, dig hjertat egnar!
Din är makten: allt du hägnar;
Ditt är riket: allt du styr.
Din är äran, härligheten:
Dig lofsjunger evigheten,
Dig det ögonblick, som flyr.

Guds lof.

N:o 267.

(DAV. 99.)

Lofsjunger Herran,
Som, i det höga,
Våra öden hvälfver!
Från himlars thron den starke Hämnarn ljungar,
Och all jorden skälfver,
Och ner till jorden böjas folk och kungar.
Väldig är Herren, Herren vår konung!

Lofsjunger Herran,
Som, i det höga,
Lönar och bestraffar!
Åt den förtryckta, som till honom ropar,
Rätt och dom han skaffar
Och nederslår de fräcka våldets hopar.
Helig är Herren, Herren som dömmer!

Lofsjunger Herran,
Som, i det höga,
Våra hjertan gläder!
Med samma hand, som i de fordna dagar
Förde våra fäder,
Han oss ännu beskyddar och ledsagar.
Ljuflig är Herren, Herren vår herde!

Lofsjunger Herran,
Som, i det höga,
Våra fel förlåter!
När, i sann bot, vi ångrens tårar fälla,
Han oss tager åter
Till sina barn och gör oss evigt sälla.
Nådig är Herren, Herren vår fader!

Ödmjukhet, saktmod, stilla lefverne.

N:o 273.

Anamma from de dyra nådeorden,
Och ödmjuk sitt vid Herrans Jesu fötter:
Ty ödmjukhet hon är den goda jorden,
Der ordets säd välsignas och slår rötter.

Hon liknas må vid dalen vatturika,
Dit frukt och fröjd på milda skurar flöda,
Då högmod är med kala berget lika,
Som saknar must och gifver ingen gröda.

Hon är den grund så djupa och så trygga,
På den i oss Guds Andas tempel stödes,
Då allt, hvad vi på egenkärlek bygga,
Ett Babel är, som prunkar och förödes.

Ty vill jag ej för fåfäng ära slafva,
Men akta from på Herrans helga lagar;
Han bor när dem, som ödmjuk anda hafva,
Och deras bön den Evige behagar.

Att blifva fri de brister, vid mig låda,
Med daglig flit jag göra vill mitt bästa,
Och så med hopp till Gud i höjden skåda,
Med kärlek till min arma svaga nästa.

Om af Guds nåd jag bättre lottad blifvit,
O, skulle jag deröfver mig förhäfva?
Ack, nej! af den, som Herren mera gifvit,
Jag vet att han skall äfven mera kräfva.

Jag vet, min Gud, att jag är alltför ringa
Till all den nåd, du velat mig bevisa.
Min mun dig ej ett värdigt lof kan bringa,
O, måtte dig min vandel bättre prisa!

Lär mig förstå att jag är stoft och aska,
Och trogen bli jemväl uti det lilla!
Då skall mig ej ditt budskap öfverraska:
På stilla dag skall natten komma stilla.

N:o 274.

Allt menskoslägtet af ett blod
Den store Guden danat,
Och allas väg han, vis och god,
Till samma mål har banat,
På det, som barn af samma far
Och bröder med hvarandra,
Vi skulle våra pröfningsdar
I endrägt genomvandra.

Vi hit ej förde gods och gull,
Ej väldighet och ära,
Och ner i grafvens tysta mull
Vi intet med oss bära:

Hvarandras bistånd, tröst och råd
Vi hafve här af nöden,
Och Guds barmhertighet och nåd
I lifvet och i döden.

Allt menskoslägtet med ett blod
Förlöstes, att i renhet,
I ödmjukhet och tålamod
Bevara Andans enhet.
En Medlare, en tro, ett dop
Bjöd samma tröst åt alla,
Som låta sig af nådens rop
Till bot och bättring kalla.

En tjenarenas tjenare,
Kom alla Herrars Herre
Att frälsa det förtappade,
Det större med det smärre.
Och, vid sin bortgång, skänkte han
Oss detta testamente:
„I bröder, tjener så hvarann,
„Som jag er alla tjente!"

Och i hans Anda blefvo vi
Hvarann, som christne, like,
Och både tjenare och fri
Fick arfsrätt till Guds rike.
Sig allas blick från qvalens jord
Till samma himmel höjde,
Och allas knä, vid nådens bord,
I samma tro sig böjde.

Ty hjelp oss, Herre, att vi må,
Bland gåfvor mångahanda,
Som af din rika nåd vi få,
Dock lifvas af en Anda,
Som, kärleksfull och ljuf och blid,
Kan våra hjertan rena
Och, i rättfärdighet och frid,
Med Christo oss förena!

Tag bort allt köttsligt öfverdåd,
Allt högmod ur vårt sinne!
Du gifver de ödmjuka nåd:
Du så, o Gud, oss finne!
Att nyttja rätt de pund vi fått,
Du värdes sjelf oss lära,
Och, för allt gjordt och njutet godt,
Ge dig allena ära!

N:o 275.

Stilla jag på dig vill akta,
O min Jesu, all min tid,
I din sannings ljus betrakta
Hvad som hörer till min frid,
Och uti din kärleks värma
Till din salighet mig närma.

Stilla jag mitt kall må sköta
Med all trohet, frid och fröjd,
Och en okänd framtid möta,
Med Guds helga vilja nöjd,

Nöjd med hvad han ger och tager,
När mitt samvet mig ej gnager!

Stilla må jag städs betvinga
Sinlighetens öfverdåd,
Glad åt Gud ett offer bringa
Af min egen viljas råd,
I hans kraft mot högmod kämpa,
Afund kufva, vrede dämpa!

Stilla må min vandel blifva,
Så i handling som i ord,
Och förargelse ej gifva
Någon själ på denna jord!
Bygga upp, ej rifva neder,
Är en christens pligt och heder.

Stilla må jag tadlet höra
Och min väg ostraffligt gå;
Hellre än att orätt göra,
Sjelf jag orätt lida må,
Och förlåta och förglömma,
Viss att Gud skall rättvist dömma!

Stilla jag mitt kors må taga
Och gå fram i Christi spår!
Allt umbära, allt fördraga
Genom honom jag förmår.
Ack, hur fort är pröfvotiden
Dock med all sin nöd förliden!

Stilla må jag Herran bida,
Tyst och trogen göra väl;

Medan dagens timmar skrida,
Aktsam vara om min själ!
Snart är sista timman slagen,
Och min själ ifrån mig tagen.

Stilla komme och välkomna
Vare dagens slut och lön!
Stilla må i Gud jag somna
Från min sista aftonbön,
Hvilken, när den här afbrytes,
I en himmelsk lofsång bytes!

Stilla ock mitt stoft må gömmas
I den tysta jordens famn!
Må det rum af verlden glömmas,
Der jag hvilar utan namn:
Rum och namn väl Herren känner,
Då han ropar sina vänner!

Ståndaktighet, rättvisa, redlighet i handel och vandel.

N:o 276.

Hvem är bland Jesu rätta vänner?
Hvem går sin gång med tillförsigt?
Den, som ej menskofruktan känner,
Men vågar allt för rätt och pligt.
I Herrans hägnad trygg han bor,
Då verlden honom hjelplös tror.

Han bäfvar ej, om jorden bäfvar
Vid stormars ras och böljors svall,
Om döden öfver honom sväfvar
I blixtars eld och viggars fall:
Han vet, att utom Guds behag
Ej går en timma från hans dag.

När ondskan spinner sina ränker
Och lägger snaror för hans fot,
När orättvisan honom kränker,
Hvad höfves honom deremot?
Förlåta, ömka menskors brott
Och hämnas med välgerning blott.

När afund, att hans vandel svärta,
Mot honom höjer tadlets röst,
I himmelen och i sitt hjerta
Han har sitt vittne och sin tröst:
Ett våld, som öfver dem ej rår,
Är ju ej värdt en christens tår.

Så går, i Jesu namn, en christen
Med samma mod och sinnesfrid,
Att möta lidandet och bristen
Som medgångens och glädjens tid:
Så visar han hvad den förmår,
Hvars fasta hopp till Herran står.

O, Jesu, värdes mig ledsaga
På sanningens och fridens stig!
Du, som är mäktig i de svaga,
Din Andas kraft förläna mig!
Då kan jag trofast målet nå
Och en gång lifsens krona få.

N:o 277.

(DAV. 15.)

Ho är den, som, trött af striden,
Får med friden,
Herre, i din hydda bo?
Ho skall, upphöjd öfver nöden,
Sorgen, döden,
Blifva på ditt berg i ro?

Den, som utan vank och villa
Vandrar stilla
På rättfärdighetens stig;
Den, som utan skrymtan öfvar
Hvad han pröfvar
Vara godt och rätt för dig;

Den, som sanning trygg förklarar
Och försvarar
Utaf hjertat all sin tid;
Den, som, utan flärd och ränker,
Aldrig kränker
Någons ära, någons frid;

Den, som fattiga och rika
Aktar lika,
Lasten blott föraktlig tror;
Den, uti hvars lugna öga
Ej den höga,
Men den Heliga är stor;

Den, som nästans hopp ej sviker,
Eller viker
Från sin ed för vinnings skull;
Den, som dygdens fall ej våller,
Ej förhåller
Nödens rätt för gunst och gull;

Han, o Herre, skall med friden
Efter tiden
I din helga hydda bo:

Han skall, upphöjd öfver nöden,
Sorgen, döden,
Få hos dig en evig ro.

N:o 279.

Gif, Gud, att ren och samvetsgrann
Jag genom tiden vandra kan!
Hjelp mig, att jag gör allom rätt
Och får mitt bröd på ärligt sätt!
Ty orätt gods dock ej består.
Med synd det kom, med sorg det går.

Långt hellre vill jag lida nöd,
Än njuta brottsligt öfverflöd:
När jag, med all min fattigdom,
Är idog, redlig, god och from,
Mitt goda samvete, o Gud,
Är mig ett dagligt gästabud.

Och, när jag vandrar som du böd,
Du mig ock hjelper i all nöd:
När främst af allt jag söka vet
Ditt rike, din rättfärdighet,
Du omsorg för allt öfrigt bär,
Och gifver mig det nyttigt är.

Försakelse, flit och förnöjsamt sinnelag.

N:o 280.

Af rikedom och verldslig fröjd
Ej själen båtnad äger;
Men vara gudelig och nöjd,
Allt annat öfverväger.
En helgad håg, ett tåligt mod,
En stadig tro att Gud är god,
Blir vinning nog för själen.

Min Gud, som hör hvad jag begär
Och ser hvad jag behöfver,
Han ger mig väl det nyttigt är
Och håller vård deröfver.
I denna sälla tillförsigt
Jag söker fylla upp min pligt,
Och tröstar se'n på Herran.

Hvi skulle jag en lycka tro,
Som lockar och bedrager,
Och söfvas i den korta ro,
Som flärden ger och tager?
Ack, när min drömda fröjd försvann,
Hvad vore jag? en fåvisk man,
Som byggt sitt hus på sanden.

Inom mig sjelf, i detta bröst,
Vill jag den sällhet bygga,
Som himlens ord och nådens tröst
Bereda och betrygga;
Så räds jag inga farors hot,
Men tar förnöjd och lugn emot
Hvad Herren helst förlänar.

I glädjens dag med tacksam själ
På Gifvaren jag tänker,
Som ock bestämt till andras väl
Det goda, han mig skänker;
I sorgens dag är hoppet qvar
Att han, som hittills hulpit har,
Skall ock härefter hjelpa.

Fly, falska fröjd, ifrån min stig!
Din flykt jag ej begråter.
Gud är min fröjd, jag nöjer mig
Med hvad han gör och låter;
I hvad han ger, i hvad han tar,
Han är min vän, han är min far:
Hvad har jag då att frukta?

Han känner hvad mig görs behof
Att bli för himlen mogen;
Jag derför under alla prof
Vill vandra tyst och trogen:
Och när jag blir af verlden trött,
Så låter han mig somna sött
Och i sin glädje vakna.

N:o 282.

Ej större bröd oss kommer till
Än Gud vill oss tillmäta;
Men den, som ej arbeta vill,
Skall icke heller äta.
Och detta bud
Från Herran Gud
Du aldrig må förgäta!

Var arbetsam, du jordens son!
I svett skall du dig föda.
Guds gåfvor då i samma mån
Som svettens droppar flöda.
Han lofvat ge
Välsignelse,
Men efter använd möda.

Var arbetsam! I nyttans värf
Ditt mod, din kraft sig dane!
Vet, lättjan är din själs förderf,
Din oskulds vissa bane.
Då pligten är
Så lätt, så kär
För den vid bördan vane.

Var arbetsam! Guds hjelp ej dröjt
För dem, hans bistånd skatta.
De händer, du mot himlen höjt,
Med kraft i verket fatta:

Och bönen gör
Dig arbetsför,
När händren blifva matta.

Var arbetsam, men se ej blott
Uppå ditt eget bästa!
Gör alltid rätt, gör gerna godt,
Haf ömhet för din nästa!
De hulpnas bön
Skall frid och lön
Vid dina mödor fästa.

Var arbetsam, men blott de dar,
Då Gud dig böd arbeta!
Den sjunde dag han helgat har
Att Herrans Sabbat heta.
Då bör din själ
Sitt högre väl
Begrunda, se och veta.

Ditt verk du, både sist och först,
Med Guds behag förlike!
Blif hellre, än på jorden störst,
Den minste i Guds rike!
Ett enda här
Nödvändigt är:
För det allt annat vike!

N:o 284.

I din vård, som räcker till,
Gode Gud, åt alla,
Nästans väl jag lika vill
Såsom mitt befalla.
Herre var
Hans försvar,
Var hans hjelp i nöden,
Styrk hans hopp i döden!

Med ditt faders-hjertelag
Ville du mig lära,
Att mot bröder borde jag
Brodershjerta bära.
Denna pligt
Ökad vigt
Af det blodet vunnit,
Som för alla runnit.

Ej en christen hugnas kan
Af sin broders skada:
Med de sorgsna sörjer han,
Glädes med de glada.
Aggets röst
Till hans bröst
Ej en ingång finner,
Afund der ej brinner.

Tyngd och lättnad, sorg och fröjd
Allom delad blifvit;

Den är lycklig, som är nöjd
Med den lott du gifvit.
Allt är godt,
Om det blott
Själens väl bereder
Och till Gud oss leder.

Detta mindre eller mer
Skall min hug ej fästa:
När, o Gud, din vilja sker,
Sker också mitt bästa.
Hvad mig här
Sällast är,
Vet jag du förlänar,
Mer än jag förtjenar.

Hvad mig båtar, ej din nåd
Åt min bön förnekar;
Kommer dag, så kommer råd:
Jag derom ej tvekar,
Endast jag
Hvarje dag
Med godt samvet möter
Och mitt kall rätt sköter.

Menniskokärlek, barmhertighet, försonlighet.

N:o 285.

I, menskors barn, som alle ägen
Er vård af samma Faders hand!
Hvi kifven I ändå på vägen
Till ett och samma fadersland?
I hafven ej de bud i minne,
Som Herren gaf oss, evigt god;
I hafven icke Christi sinne,
Och fåfängt flöt för er hans blod.

Hur fridsamt deras dagar hvälfva,
Som rätt förstå hvad han befallt:
Att älska andra, som sig sjelfva,
Och älska Herran öfver allt;
Som ondt med ondt ej vedergälla,
Men öfvervinna ondt med godt,
Och hämden glömma eller ställa
Uti den Högstes händer blott!

Den Helige du fåfängt prisar
Med böners mängd och sångers ljud,
Om ej din menskokärlek visar
Din sanna kärlek till din Gud.

För honom fåfängt du begråter
Din brist vid nådens altarfot,
Om du en broder ej förlåter
Hvad han har brutit dig emot.

Ty var din trätobror benägen
Till vänskap, medan än är tid!
Gör väl, då än du är på vägen,
Så hinner du ditt mål med frid!
Gör väl, ej blott åt den, som löner,
Åt den, som prisar dig igen:
I samma hjerta, samma böner,
Haf rum för ovän och för vän!

Och föd den arma, kläd den nakna,
Låt upp för nödens barn din dörr!
Du skall ej sjelf din nödtorft sakna
Af Herrans händer, mer än förr.
Då skall ock sist i Fadrens rike
Dig möta detta glada ljud:
Det goda, du bevist din like,
Det har du ock bevist din Gud,

O du, som gaf ditt lif för fåren!
Om nåd och kraft vi bedje dig,
Att framgent följa dig i spåren
På kärlekens och fridens stig!
Låt mer och mer en skingrad skara
Förenas i din sannings ljus,
Att det må vara, evigt vara
En herde och ett fårahus!

N:o 287.

(DAV. 41.)

Säll den, som, mot den arma huld
Och verksam för dess bästa,
Betalar Herranom sin skuld
Med kärlek till sin nästa;
Som tänker i sin glädjedag
På den, som, torftig, sjuk och svag,
Blott lefver för att lida
Och tröst af döden bida!

Förnöjelse och frid skall bo
I menskovännens hydda;
Välsignelse och samvetsro
Hans rätter skola krydda;
Hans trogna bön, i sorgens tid,
På qvalens bädd, i dödens strid,
Skall Herren Gud ock höra,
Och nåd med honom göra.

N:o 288.

När, trygg och mätt, du somnar in,
När, frisk och glad, du vaknar,
Din arma nästa dig påminn,
Som bröd och helsa saknar!
Du nattens hvila njuter nöjd;
Han spör, hvad natten lider.
Och när din dag går fram i fröjd,

I brist och qval han qvider,
Att dagen långsamt skrider.

Fall, christen, för din Fader ned
Och bed för dina bröder;
En bön för hvarje hjerta bed,
Som under korset blöder!
När se'n du handlar, som du ber,
Din tro du rätt bevisar:
När du en usling bistånd ger,
När du en sjukling lisar,
Du bäst din Fader prisar.

Om jag en daglig nödtorft fått
Med helsans dyra gåfva,
Jag vill min Gud för denna lott
Med ord och gerning lofva;
Ja, tacksam vill jag då mitt bröd,
Men icke ensam, äta;
Och skulle ingen, i min nöd,
Med samma mått mig mäta,
Skall Gud mig ej förgäta.

N:o 289.

Mitt vittne vare Gud: jag vill
Till honom hämden ställa!
Förlåta hörer menskor till,
Och Gud att vedergälla.
Ack, huru skall jag sjelf bestå,
Om han med mig till doms vill gå?

Dock glömmer han sin stränga rätt:
En fader han förblifver
Mot den, som på en broders sätt
Sin nästas skuld tillgifver.
Säll den, som lyder fridens bud,
Ty han skall heta barn af Gud.

Med christligt saktmod, o min själ,
Ditt barnaskap besanna!
Åt dem, som hata dig, gör väl,
Välsigna dem, dig banna!
Försonlig var och kärleksrik,
O, var den högste Fadren lik!

Ännu han till sin nådastol
Ej någon vägrar kalla,
Ty nådens, liksom dagens sol
Går upp ännu för alla;
Ännu ock flödar Jesu blod,
Likt Herrans regn, till ond och god.

Men synde vi på Herrans nåd,
Vår dom vi sjelfve vålla;
Ty låt oss dämpa hämdens råd
Och vreden återhålla,
Att öfver den ej solen må
Kanske för alltid nedergå!

Kom, broder, räck mig här din hand
Till vänskap och försoning!
När menskor knyta fridens band,
Blir fröjd i englars boning:

Som vi hvarann förlåte här,
Så varder oss förlåtet der.

O Herre! du vår fader är,
Och dina barn vi äre.
Ack, lär oss hafva friden kär,
Så varde vi dig käre!
Välsigna oss i all vår tid,
Och låt oss mötas i din frid!

Måttlighet och nykterhet.

N:o 291.

Hur mild och nådig är vår Gud,
När vi, med lydnad för hans bud,
Vårt hopp till honom ställe!
Han skyddar oss mot brist och nöd,
Han gifver både must och bröd,
Till fröjd och uppehälle.
Med redlig flit och trogen bön
Vi sakne aldrig mödans lön.

Men du, som dessa mildhetsprof
Med vishet, värdighet och hof
Ej tacksamt njuta lärde!
Din näring varder dig ett gift,
Och ditt begär en djurisk drift,
Som qväfver menskans värde.
Den, som har buken till sin Gud,
Han syndar mot Guds första bud.

Hvad du förtär i öfverflöd,
Du från din nästa, i hans nöd,
Med gudlös hårdhet röfvar;

Och på din egen kropp och själ
Med detta rån, o lustans träl,
Ett sjelfmord du föröfvar.
Ack, rusa ej så blind och djerf,
O syndare, till ditt förderf!

Vak upp, bed Gud om kraft och mod
Att mot ditt eget kött och blod
Till manlig strid dig rusta!
Låt hjertat ej betungadt bli
Af dryckenskap och fråsseri
Och denna verldens lusta!
Se till, att Herrans dag ej må
För hastigt komma dig uppå!

Förty den dagen komma skall
Liksom en snara, sträckt till fall
För alla syndens trälar.
Hjelp, Gud, oss derför lefva så,
Att vi för evig tid ej må
Förderfva våra själar!
Lär oss med vaksamhet och bön
Att undfly synden och dess lön!

Hjertats renhet.

N:o 294.

Ho är den, för Herran träder,
Honom täck i Zions gårdar?
Den sin själ i oskuld kläder
Och sin första kärlek vårdar.
Jordens barn! i fröjd och smärta
Höre du från himlen ljudet:
Kärlek af ett menlöst hjerta
Hufvudsumman är af budet!

Utan helgelse kan ingen
Skåda Herran Gud i höjden;
Mins det, själ, som lyfter vingen,
Trängtande, till himlafröjden!
Intet orent väg kan finna
Till lycksalighetens rike:
Menskan, för att himlen vinna,
Måste blifva englars like.

Tänk på honom, som var frestad,
Såsom du, i alla stycken;
Honom, som, vid korset fästad,
Drack för dig den bittra drycken!

Ren och helig, han allena
Kunde frälsning oss förvärfva,
Att vi, heliga och rena,
Skulle paradiset ärfva.

From och vaksam, böj din vilja
Under Christi andas lydnad!
Utan fläck, som dalens lilja,
Blifve helighet din prydnad!
Frisk, som blomstret uti Saron,
I ditt bröst bevara henne,
Och dess smycke, såsom Aron,
Bär uppå ditt klara änne!

Fly bespottarenas skara,
Sitt ej, der de fräcka sitta!
Deras tunga är en snara,
Deras anda dödsens smitta.
Dig förnöje Herrans lagar;
Herrans helga bud och rätter
Gifve fröjd åt dina dagar,
Gifve frid åt dina nätter!

Upp, min själ, att korset bära,
Upp, att segerprofvet gifva!
Vill du tjena Gud med ära,
Red dig till att frestad blifva!
Salig den, som tåligt lider:
Han hugsvalelse skall finna.
Salig den, som manligt strider:
Han skall lifsens krona vinna.

Upp, att helgelsen fullborda
Och din himlaskatt förvara!
Dig med tro och bön omgjorda
Mot all frestelse och fara!
Upp, att Herrans lof förklara,
O mitt hjerta, o min tunga,
Tills du får, bland helgons skara,
Helig, helig, helig sjunga!

Tidens och verldens rätta bruk.

N:o 295.

O Gud! om allt mig säger
Att jag ej dröjer här,
Hjelp att jag öfverväger
Hur dyrbar tiden är,
Och frukter samlar in
Utaf den stund, jag äger:
Den nästa är ej min!

Hvad båtar det att ärfva
Börd, rikedom och makt,
Hvad båtar att förvärfva
All verldens lust och prakt,
Om detta allt likväl
Blott tjente att förderfva
Min återlösta själ?

Jag vill mitt väl besinna,
Då jag ännu har tid,
Och lifvets lycka finna
I dygd och samvetsfrid.
Då äger jag en skatt,
Som icke skall försvinna
I sjelfva dödsens natt.

Jag vill för eget bästa
Så sträfva, att min pligt
Mot Gud och mot min nästa
För mig har helig vigt;
Så bruka denna verld,
Att hon mig ej må fästa
I bojan af sin flärd.

Men gör mig angelägen,
O Jesu, om din nåd!
Hos dig jag, from och trägen,
Vill hämta kraft och råd.
Ack, led mig med din hand,
O du, som känner vägen
Till salighetens land!

Fast Domaren är öfver
Och grafven under mig,
Jag hvarje stund behöfver
Ett varningsrop från dig,
En väckelse, som gör
Att synden mig ej söfver
Och jag för evigt dör.

Så intryck i mitt sinne
Din eftersyn, din lag,
Att jag, med dem i minne,
Må helga dig min dag,
Och gå, med salig tro,
När aftonen är inne,
Hem till min Herras ro!

Nöjets rätta bruk.

N:o 296.

O kärleksrike Gud! din godhet är en borgen
Att du ej danat oss för mödan blott och sorgen.
All glädje är af dig, allt godt din gåfva är:
Säll den, som njuter det med renade begär!

Guds Son var glädjens vän: han sjelf, med menskohjerta,
Tog del i menskors fröjd såväl som deras smärta;
Och Andan trösterik går ut af himlens höjd,
Att mildra jordens qval och rena jordens fröjd.

Ty vill jag vara glad och dig, o Fader, lofva
För hvarje lycklig stund, för hvarje nådegåfva!
Hvar dag sin plåga har; men för ett dygdigt bröst,
En Gudi helgad själ, har ock hvar dag sin tröst.

Förnuftet lag och gräns åt mina nöjen gifve,
Gudsfruktan helge dem, och samvetsfrid dem lifve!
Då skall ett oskuldsfullt, ett måttligt tidsfördrif
Förnya hug och kraft till verksamt dygdelif.

Min nästa, vid min fröjd, ej glömd och hjelplös qvide:
Den dag, då jag är säll, till honom sällhet spride!
Att vara glad och god, är ditt och hjertats bud:
O, lär mig det förstå, du kärleksrike Gud!

Tungans rätta bruk.

N:o 297.

Du, som åt menniskan
Den ädla förmån skänker,
Att tungan yttra kan
Hvad själen vill och tänker!
Med ansvar, fullt af vigt,
Du lemnar i mitt val
Att tillse, när min pligt
Är tystnad eller tal.

Må aldrig denna röst
Sig blanda med de fräckas,
Af hvilka jordens tröst
Och himlens budord gäckas!
En oblyg ordalek
Mitt skämt besmitte ej,
Ej svordom eller svek
Mitt öppna ja och nej!

Jag väja må det ord,
Som villar eller sticker,
Och fly, som själa-mord,
Allt baktal och allt smicker!

Jag sanning tala vill,
Och anse för ett rån
Så väl att lägga till,
Som taga derifrån.

Jag söke ingen del
Uti den usla ära,
Att träffa nästans fel
Och dem i dagen bära!
Den illsint gripes an,
Jag christligt hägna vill,
Och der jag det ej kan,
Jag tige hellre still!

Min tunga aldrig skall
En hemlighet förråda:
Hon hellre, stum och kall,
Må fast vid gommen låda!
Hvad vännen trygg förtror
Åt ömhetens förvar,
Må han, som trätobror,
Ännu der finna qvar!

Men lossne tungans band,
Att tolka hvad jag känner
För konung, fosterland,
Välgörare och vänner!
Jag spare ej mitt tal,
Der jag, med Jesu nåd,
Kan lindra uslas qval
Och hindra ondas råd!

Hvad rätt, hvad ärligt är,
Hvad kyskt, hvad ljufligt lyder,
Hvad dygdens stämpel bär,
Hvad ung och gammal pryder,
Sig gjute med min röst,
Liksom en morgondagg,
Och vittne om ett bröst
Förutan flärd och agg!

Men först och sist, min Gud,
Jag vill med tacksam tunga
Förkunna dina bud,
Din nåd och sanning sjunga,
Och gå, i fröjd och qval,
Till dig med bönens ljud:
Låt mina läppars tal
Behaga dig, min Gud!

Öfverhet, Undersåtare, Fäderneslând.

N:o 301.

Dig, våra fäders goda land,
Välsigne, hägne Herrans hand!
Frid dina gränser trygga göre,
Och sällhet dina tjäll tillhöre!
I ljus, i dygd, i ära stig!
Dem gånge väl, som älska dig
Och önska dig af hjertat lycka!
Ve dem, dig hata och förtrycka!

Må våra söner, till vårt hopp,
Som friska plantor växa opp!
Välsignad vare flitens möda
Och hjeltens kraft och jordens gröda!
Må våldets rop och nödens skri
I våra hem ej hörda bli!
Gudsfruktan, endrägt, mod och dygder
Lycksaliggöre dessa bygder!

N:o 302.

Vår Konung och vårt Fosterland,
O fädrens Gud, beskydda!
Slut kärlekens och fridens band
Omkring palats och hydda!
Med oväld vare tydda
De lagar, du oss gaf, o Gud,
Och sanningens och dygdens bud
Af fria hjertan lydda!

Styrk dem, o Gud, som fäders bygd
Med fäders mandom stöda!
Hjelp dem, som sig för bröders dygd
Och ljus och tröst bemöda!
Låt ymnigheten flöda
Af borgarns flit och trefna ro!
Gif hägn åt åkermannens bo,
Hans arbete och gröda!

Nu blott ett hjerta och en själ
Må nordens söner nämnas,
Och allmänt väl bli allas väl,
Och rätt och pligter jemnas!
Åt glömskan allt må lemnas,
Som gör ett brödrasinne kallt,
Och Christi anda lifve allt,
Som tänkes och som ämnas!

Välsigna den, som vet och vill
Deri sin ära sätta,

Att, oförkränkt, blott höra till
Det sanna och det rätta!
Bekymrens bördor lätta,
Åt dygdens mödor lycka gif,
Och låt oss, i ett bättre lif
Få mötas efter detta!

N:o 304.

O Gud, vår Konung lyckliggör,
Vår fader väl bevara!
Hans rådslag styr, hans härar för,
Hans folk och land försvara!
Var du hans klippa och hans borg,
Var du hans tröst uti all sorg,
Hans värn uti all fara!

Hans många barn i många år
Sig till hans hjerta slute,
Och på hans sena silfverhår
Din frid, o Gud, sig gjute!
Af våra böner lifvad opp,
Han blifve nya slägters hopp
Och samma kärlek njute!

N:o 305.

Välsigna, gode Gud, vår Konung och vårt land
Och sträck din milda allmaktshand
Utöfver slott och hydda!
Gif enighet, gif frid, oss i din fruktan stärk,
Befrämja våra händers verk
Och våra hem beskydda!
Gif tålamod, gif mannamod
I motgång och i fara,
Gif allom kraft att lif och blod
För allmänt väl ej spara!
O Gud, var dino folke god,
Din arfvedel bevara!

N:o 308.

Christen, var för Herrans skull
Mensklig ordning undergifven!
Fullgör, glad och kärleksfull,
Denna lag, i ordet skrifven!
„Frukta Gud", är Christi lära,
„Och dernäst din Konung ära!"

Till ett folks lycksalighet,
Dygdens värn och lagens vårdnad
Är all verldslig Öfverhet
Utaf Herran Gud förordnad

Och med hämdens svärd beväpnad
Till de ondas straff och häpnad.

Lef rättrådig, from och nöjd,
Gif din skatt och bär din börda!
Då skall du med frid och fröjd
Dina mödors frukter skörda
Och, hvarthän din väg ock leder,
Finna utkomst, hägn och heder.

När du, fäst i pligtens band,
Trygg vid lagar, som dig skydda,
Njuter frihet i ditt land,
Säkerhet uti din hydda,
Gläds att lyda, ej att klandra,
Och din väg i stillhet vandra!

Fyll ditt kall med tillförsigt,
Var din ed i döden trogen!
Om du faller för din pligt,
Är du re'n för himlen mogen,
Och din graf skall barnen lära
Frukta Gud och Konung ära.

Gud, som förstars hjertan kan
Såsom vattubäckar leda,
Gif vår Konung nåd, att han
Dina vägar må bereda!
Låt oss alla med hvarandra
I ditt ljus till målet vandra!

För Åhörare.

N:o 314.

O Gud, som herdar gifvit,
Att föra med ditt ord
Till sanningen och lifvet
Din återlösta hjord!
Må oss din kärlekshöjd
Mot dem till kärlek röra,
Att de sitt kall ej göra
Med suckan, men med fröjd!

O, lär oss dem att hugna,
Som från vår lefnadsvår,
Oss råda, leda, lugna
I pröfningarnas år,
Oss styrka i vår strid,
Hugsvala oss i nöden
Och uti sjelfva döden
Oss bjuda hopp och frid!

Uppmärksamhet oss egnar,
När, efter ditt behag,
De gå på dina vägnar,
Att tyda oss din lag;

När de, med fadersröst,
Bestraffa och förmana
Och nådens vägar bana
Till syndarns slutna bröst.

Men, Gud, de äro svaga
Och menniskor, som vi:
Ack, värdes dem ledsaga
Och statt dem nådigt bi,
Att i ostrafflighet,
De sjelfve ostördt vandra
Den väg, de visa andra
Till dygd och salighet!

Förtroligt, fromt och stilla
Vi dem må följa åt,
Och undfly verldens villa
Och frestarens försåt!
Då skall din nåd och frid
I våra hyddor trifvas,
Och våra hjertan lifvas
Af fröjd för evig tid.

Vid en Biskops inställande i embetet.

N:o 319.

Väktare på Zions murar,
Skåda vidden af ditt kall!
Inför den, som pröfvar njurar,
Räkenskap du göra skall.
Vårda Christi får och lam,
Träd med herdastafven fram,
Vaksam, fridsam, lyckosam!

Skrif det konungsliga budet
Tidigt i de ungas bröst!
Låt af nåden utgå ljudet
Till de ångerfullas tröst!
Vilsefördas ledsven var,
Svagas tillflykt och försvar
Och de armas vän och far!

Var på tidens tecken vaken,
Var vid dess förderf ej ljum!
Låt den helga ljusastaken
Icke stötas från sitt rum!
Bäfva ej i stormig tid,
Manligt emot ulfvar strid,
Tåligt Christi smälek lid!

Sök din ära i Guds ära,
I hans starkhets makt var stark!
Gack, att som apostel lära,
Styra såsom patriark!
Upphöj korsets lifsbaner,
Att dess inskrift verlden ser:
Gud i Christo segern ger!

Dig den högste Herden lede,
Du, som leda skall hans hjord!
Dig han styrke och berede
Med sin Anda och sitt ord!
Gifve han, hvars kors du bar,
Dig en krona evigt klar,
När din kamp du kämpat har!

Gudstjenstens glädje och högtidlighet.

N:o 326.

(DAV. 92.)

Hur fröjdar sig i templets famn
Mitt hjerta och min tunga!
Hur ljufligt, att den Högstes namn
Ibland hans folk lofsjunga!
Hvar morgon hans barmhertighet,
Hvar afton hans sannfärdighet,
Hur saligt att förkunna!

Vak upp, min själ, var glad och märk
Det goda, Gud dig gifver!
Hans vishet i hans råd och verk
Här uppenbarad blifver:
Hans nåd, oändlig som hans makt,
I hvad han gjort, i hvad han sagt,
Här till din tröst förklaras.

O fröjd, o frid, som njutes här
Af andaktsfulla själar!
Må verldens lustar och begär
Förnöja lastens trälar,

All deras fröjd är tom och kort:
Som vissna gräs de falla bort
Och evigt sig förderfva.

Men cedern lik, som frisk och skön
På Libanon sig höjer,
Och palmen lik, som, alltid grön,
Sin ädla fägring röjer,
Så skall i Herrans helga gård
Den fromme blomstra i hans vård
Och evigt frukter bära.

Före predikan.

N:o 327.

Kom, frälsta hjord,
Och hör det ord,
Som kan ditt hjerta nära!
Församlens, folk,
Der fridens tolk
Förkunnar Jesu lära!
Den lärans röst
Är nåd och tröst
Åt hvarje själ, som blöder;
Dess enkla bud
Är: Frukta Gud
Och älska dina bröder!

O, syndaträl,
Som kropp och själ
I verldens sorg begrafver,
Hvart ämnar du?
Vänd om! Ännu
En liten tid du hafver.
Guds vilja hör
Och bättring gör!
I dag sin famn han räcker:

En annan dag
Dig vredens slag,
Ej nådens stämma, väcker.

Låt, store Gud,
Din sannings ljud
Af oss med andakt höras!
Låt hvarje bröst
Af nådens röst
I dag till bättring röras!
På det vår tid
I dygd och frid
Må trones frukter röna,
Och salighet
I evighet
Vår tro med seger kröna!

Husbönder och Tjenare.

N:o 333.

O Gud, mig christligt nyttja lär
Den makt, du täckts förläna,
Att jag, hvad rätt och lika är,
Bevisar dem mig tjena,
Väl vetandes att jag ock har
En Herre i det höga,
Som mig, ehvad jag företar,
Städs följer med sitt öga!

Lär mig att deras tunga kall
Med vänlig omsorg lätta,
Med godhet varna dem för fall,
Med saktmod dem upprätta,
Dem i din fruktan föregå,
Dem i ditt ljus ledsaga,
Och större ok ej lägga på
Än de förmå att draga!

Den lägste tjenaren af dig
Till sällhet kallad blifvit:
För honom, lika väl som mig,
Du har din Son utgifvit.

Hans trogna bön går lika fort,
Som min, till guda-thronen.
Du, Herre, af ett blod oss gjort,
Och ser ej till personen.

Det goda, en bland dessa små
Af mig, o Gud, försporde,
Det vill du nådigt räkna så,
Som jag åt dig det gjorde.
Ack, i behofvet af din nåd
Vi alla äro like:
Ty led oss alla i ditt råd,
Som barn, hem till ditt rike!

En dag skall tjenare och fri
För dig till rätta ställas:
O, hjelp oss lefva så, att vi
Ej må i domen fällas!
Då skall du, Gud, ej dertill se
Hvem här en herre hetat,
Men, som din gode tjenare
Din vilja gjort och vetat.

N:o 334.

Du, Herre, afskilt har min lott:
Gif att jag, nöjd med hvad jag fått,
Gör allt det goda, som jag kan,
Och söker frid med hvarje man,
Men främst på deras bästa står,
I hvilkas tjenst mitt bröd jag får!

När jag hörsammar deras bud,
Då tjenar jag ock Herran Gud,
Hvars klara blickar skåda ner
Dit intet mensko-öga ser:
Ty vill jag alltid vandra så,
Att jag för honom kan bestå!

Men, Jesu, du ej från mig vik!
Du sjelf en tjenare var lik,
När du all verldens synder bar
Och frälste det borttappadt var.
Till dig jag flyr med bön och tro,
Och finner kraft och själaro.

Till dig jag ber med stilla hopp,
När morgonsolen träder opp;
Till dig mitt offer glad jag bär,
När dagens möda slutad är:
Ty går mitt arbete med fröjd,
Och sedan hvilar jag förnöjd.

På Herrans dag, i Herrans hus,
Jag får ock hämta tröst och ljus
Utaf hans dyra nåd och bud:
Då tackar jag så hjertligt Gud,
Att jag har helsa, dagligt bröd
Och på hans ord ej lider nöd.

Med kyskhet, nykterhet och flit,
Till Gud jag ställa vill min lit.
Han var min hjelp från ungdomsdag:
Och blir jag gammal, sjuk och svag,

Jag får till samma Fader fly,
Hvars nåd är hvarje morgon ny.

Jag ej afundas andras lott,
Ty alla sina bördor fått
Och gömmas sist i samma jord;
Men den, som efter Jesu ord
Här i det ringa trogen var,
Sin lön i Jesu rike har.

Vid Brudvigsel.

N:o 335.

Gud! välsigna dessa hjertan,
Helga dessa vänners band,
Och, i glädjen som i smärtan,
Hägna dem med fadershand!
Bästa skatt i deras bo,
Mödans lön och hvilans ro,
Blifve kärlek, dygd och tro!

Blifve många, blifve lugna
Deras oåtskilda år!
Barn, som deras hjertan hugna,
Träde fromt i deras spår!
Endrägt, flit och christligt hopp
Bygge deras lycka opp,
Trygge deras hela lopp!

På den väg, de skola vandra,
Led dem i ditt visa råd!
Låt dem, stödjande hvarandra,
Understödjas af din nåd!
Lydnad för din helga lag,
Visshet om ditt välbehag
Följe dem till ålderns dag!

Låt dem, Herre, i din fruktan
Glädjens dag till mötes gå,
Tåligt böjas för din tuktan,
När du lägger korset på,
För hvarandra, som du böd,
Vara allt i lust och nöd,
Vara ett i lif och död!

Och när sist, vid dödens möte,
Trogna makar skiljas åt,
När från vännens kalla sköte
Vännen sliter sig med gråt,
Trösta den, som sorgen tär,
Att den sörjda hinnes der,
Hvarest ingen död mer är!

N:o 336.

O du, hvars kärlek sig förklarar
I allt, som andas lif och tröst,
Men ljufligast sig uppenbarar
I hulda, rena menskobröst!
O, värdes sjelf den låga nära,
Som, till vår sällhet och din ära,
Du i förtrogna hjertan tändt!
O Jesu! låt de ömma banden
Befästas af den gode Anden,
Som till vår helgelse du sändt!

Med fromma böner, dyra eder,
Som utaf rörda hjertan gå,
De sälla två sig böja neder,
Af dig välsignelsen att få.
På deras dunkla väg till griften
Dem förestå så många skiften;
Men lifve dem din kärlek opp,
Så skall den stilla dygdens trefnad
Försköna deras sammanlefnad,
Och sällhet kröna deras lopp!

För äkta makar.

N:o 338.

Du, Herre, godt ej fann
Att menskan blef allena:
Du velat derför man
Och qvinna huld förena,
Att de, med trogna bröst,
Må vara till sin död
Hvarandras hjelp och tröst,
Förnöjelse och stöd.

Som du, o Jesu, ett
Med din församling blifvit,
Åt henne frid beredt,
För henne dig utgifvit,
En make främje så
Af kärlek makans väl,
Och blifve af de två
Ett hjerta och en själ!

Ty kärleken är mild:
Han tål och han förlåter,
Från agg och misstro skild,
Och vänder icke åter;

Han ökar lifvets fröjd
Och minskar dess besvär,
Han öfver smärtan höjd
Och stark som döden är.

Men, Herre, utom dig
Vi alla äre svaga;
Vi hafve, hvar för sig,
Att våra fel beklaga:
Se oss i mildhet an!
För oss är bästa råd
Att undse med hvarann,
Och hoppas på din nåd.

När i gudfruktighet
Vår stilla väg vi vandra
Med kärlek, fridsamhet
Och trohet mot hvarandra,
Så blifver kärlekens
Och fridens Gud oss när
Och oss till lifvets gräns
Allt godt af nåd beskär.

Jag kan mitt hjertas vän
Ej sjelf åt mig bevara:
O Gud, bevara den
För dold och öppen fara!
Ack, låt oss sammanbo,
Att lofva än ditt namn
Och följas åt i ro
En gång till fridens hamn!

Men är det ditt behag
Att vännen från mig skilja,
Haf med min sorg fördrag
Och böj mig till din vilja,
Att jag, när lifvets lopp
För mig ock når sitt slut,
Får gå, med saligt hopp,
Dit vännen gått förut!

Vid en moders död.

N:o 347.

Du, som för mig
Så innerlig
Till Gud har bedt och vakat
Och dagens fröjd,
För min skull, nöjd,
Samt nattens ro försakat!

Ej mer du är —
Och ingen här
Blir så mot mig till sinnes:
Så huldrikt bröst,
Så ljuflig röst
Ej mer på jorden finnes.

Ack, hjertelag,
Som, mer än jag,
Har känt min fröjd och smärta,
Du var mig allt —
Nu är du kallt,
Du ömma modershjerta!

Ej stund, ej dag
Gått fram, då jag

Din huldhet ej försporde.
Men bort du gick,
Och jag ej fick
Dig löna, som jag borde!

Gud löne dig
Evinnerlig,
Du hulda och du ömma!
Med Jesu nåd
Jag dina råd
Och dygder ej skall glömma.

Att bedja Gud
Och vid hans bud
Förblifva, du mig lärde.
Af hjertat gick
Ditt ord, och fick
Af ditt exempel värde.

Det blifva skall
Mitt lefnadskall,
Som du, att tro och göra.
Med mig skall då
Visst Herren stå
Och mina suckar höra.

I grafvens bo
Till ostörd ro
Ditt stoft man nedersänker;
Men sjelf du är
Hos Gud, och der
Helt visst på mig du tänker.

Helt visst du ser
Till barnet ner
Och åt Guds fadersssköte
Mig ömt förtror,
Du goda mor,
Till dess jag når ditt möte.

I detta hopp
Begyns mitt lopp,
Och fortgår och försvinner.
Kan dödens stig
Förfära mig?
Jag dig på den ju hinner!

För en yngling.

N:o 349.

O, min Gud, hvad härlig dager
Strålar på den ynglings stig,
Som af dig sin styrka tager
Och sin glädje har i dig,
Som sig håller till din lag
Och, förnöjd med ditt behag,
Går att lifvets pligter sköta,
Går att lifvets öden möta!

Han, med bröst af dygd regeradt,
Fredadt från begärens brand,
Blomstrar, lik ett träd planteradt
På den friska flodens strand.
I hans blick, som källan klar,
Himlens lugn sin spegel har;
På hans kind, som rosor smycka,
Löftet står om lif och lycka.

Hjertat för det goda lågar,
Tanken i det sanna ser.
Känslan svarar, då han frågar;
Himlen hörer, då han ber.

Jorden syns ett vårens fält,
Hvilket, lofvande och sällt,
Bär åt dygdens hopp och möda
Blott välsignelsernas gröda.

Der skall han, lik fädren, hägna
Frihet, lag och fäders land,
Sanningen sin stämma egna,
Vänskapen sin trogna hand;
Der skall han med redlig själ
Främja menskors rätt och väl
Och i svaga, qvalda hjertan
Skingra villan, lugna smärtan.

Hjelp mig, Gud, att sådan blifver
Min förhoppning och min skörd!
Ack, om du ej styrka gifver,
Är jag svag och lätt förförd.
Styrk mig, led mig, att jag må
Rätt min kallelse förstå
Och mitt värde ej förspilla
På begärens flärd och villa!

Lär mig ej allenast veta,
Men ock göra ditt behag,
Träget bedja och arbeta,
Troget akta på din lag!
Nådens kraft och dygdens mod
Väpne mig mot kött och blod,
Att ej lustans dolda gnista
Må i lastens vådeld brista!

Om jag stapplat, mig benåda,
Mig förlåt för Jesu skull!
Om jag stapplar än i våda,
Stöd mig lika nådefull;
Och din Andas kraft mig gif,
Att, o Gud, mitt hela lif
Helgas dig och fosterbygden,
Nyttan, sanningen och dygden!

Skulle du ock snart mig taga
Från en verld, som vådlig är,
Skulle jag dig så behaga,
Vara dig, min Gud, så kär,
O, då vill jag prisa dig,
Att den själ, du gifvit mig,
Oförvillad återvänder,
Gode Gud, i dina händer!

För en fattig yngling. *

N:o 350.

Till arf af mina fäder
Ej gods och guld jag fått,
Men glad min väg beträder
Och tror min Gud om godt:
Ty Fadren öfver alla
Är fader ock för mig,
Och honom anbefalla
Jag vill min lefnadsstig.

Hvad menskor härligt tycka,
Är blott fåfänglighet.
Jag döptes ej till lycka,
Men dygd och salighet.
Ack, skörden blifver mycken,
Blott nu jag utså vill,
Och vara i de stycken,
Som höra Gudi till.

Jag verlden icke känner,
Men i Guds ord jag sett

* En omarbetning af denna psalm är införd i första delen, sid. 122.

Hur Herren sina vänner
Ej nånsin öfvergett,
Hur trofast och benägen
Han deras suckan hört
Och på den goda vägen
Dem till sin glädje fört.

En pröfvad Josef finner
Rättsinnighetens lön;
En David segren vinner
Med tillförsigt och bön;
Gud styrker Eleasar,
Som, from från ungdoms-år,
För våldets slag ej fasar,
Men blott för samvets-sår.

O Gud, min Gud, du blifver
Densamme, som du var,
Och mig du äfven gifver
Ett lika huldt försvar,
Och mig mitt bo bereder
Och bryter mig mitt bröd,
När from till dig jag beder
Och vandrar som du böd.

Mig dertill nåd förunna!
Ty, Herre, utom dig,
Hur skall en yngling kunna
Ostraffligt gå sin stig?
Hjelp mig till döden bära,
Med kraft af Jesu blod,
En christens namn med ära,
Hans kors med tålamod!

Så är jag ej förlägen
Hvad väg jag vandra bör:
Gudsfruktan blott är vägen,
Som till Guds rike för.
När, lydig Herrans vilja,
Jag hvilar vid hans råd,
Ej lif, ej död skall skilja
Mitt hopp från Jesu nåd.

För en ung qvinna.

N:o 351.

Du, hvars guda-hjerta blödde,
För att mensko-hjertan gläda,
Du, som huld de svaga stödde
Och i famnen slöt de späda,
Jesu, trygg jag öfverlåter
Åt din ledning mina dagar;
Och af salig fröjd jag gråter,
Att du mig så ömt ledsagar.

Dig mitt hjerta vill jag egna,
Dig det evigt må tillhöra!
Du allena kan det hägna,
Frälsa, fröjda, saliggöra.
Aldrig, aldrig må jag glömma
Hvad af dig är taladt vordet:
Som Maria vill jag gömma
I mitt bröst det dyra ordet.

Men hvad är, att jag dock bäfvar,
Gjuter tyst en suck af smärta?
Herre! faran kring mig sväfvar:
Svagt och värnlöst är mitt hjerta.

Öfvergif mig ej! Ty verlden
Vill mig från din kärlek draga.
Stöd mig, när den falska flärden
Vill mitt hopp till dig försvaga!

Himlavän! du ej förskjuter
Den, dig har i troget minne;
Du din Anda nedergjuter
I ett fromt och menlöst sinne,
Att det bedja må och vaka
Och i frestelsen ej falla
Och dig, Jesu, ej försaka,
Om de dig försaka alla.

Qvinnans hjerta templet vare,
Der din kärlek renast lågar!
Hennes känsla mild förklare
Hvad med oro tanken frågar!
Hennes hand åt den, som lider,
Tröstekalken vänligt räcke,
Och bland mödor, nöd och strider
Menskligheten vederqvicke!

Hon med himmelsk frid förlike
Hvad en jordisk tvedrägt skilde,
Och en förgård till Guds rike
Småningom af jorden bilde!
Och när otro verlden dårar,
Höre hon dock dig allena,
Dröje hon med stilla tårar
Vid ditt kors, som Magdalena!

Herre, se din tjenarinna!
Lär mig så mitt kall bevaka,
Att på dagar, som försvinna,
Jag med frid kan se tillbaka!
Mången pröfning, sorg och fara
Står i tiden till mitt möte,
Men du kan mitt hopp bevara:
Jag mig tryggar till ditt sköte.

O, du vet och ser allena
Hvilket kors min tro behöfver,
Hvilket prof min själ kan rena,
Och jag sörjer ej deröfver,
Sörjer ej, om lifvets stunder
Blifva flere eller färre,
Blott du vet att jag derunder
Älskar, älskar dig, o Herre!

För Nattvards-ungdom.

N:o 353.

(DAV. 25.)

För dig jag träder fram, o Gud,
Som ömmar för de svaga:
Låt mina läppars böneljud,
O Herre, dig behaga!
Hjelp, att jag städs din vilja gör
Och ditt förbund ej sviker
Och från den väg, jag vandra bör,
Med uppsåt aldrig viker!

Jag har af brister ock min del,
Jag ofta handlat illa;
Men tänk ej, Gud, på mina fel,
Förgät min ungdoms villa!
Förlåt mig, för din mildhets skull,
Förlåt hvad jag begråter,
Och led mig, huld och kärleksfull,
På dina vägar åter!

Ty sanning och lycksalighet,
De äro dina vägar;

Der led mig i ostrafflighet
Bland dem, du vårda plägar,
Bland dem, som, trogna ditt förbund,
I kärlek till hvarandra,
Med rena hjertan hvarje stund
För dig och menskor vandra!

Och nu, hvad qval och nöd som helst
Mig här till möte ila,
Låt du mig, från all våda frälst,
Uti ditt sköte hvila!
Låt oskuld, fromhet, redlighet
Betrygga mina öden,
Och hopp till din barmhertighet
Förljufva sjelfva döden!

N:o 354.

Du, som, förrän min mun dig nämna kunnat,
En christens namn och rätt åt mig förunnat,
Välsigna, Gud, en dyr och helig stund,
Då jag med dig förnyar mitt förbund!

Min vår har flytt, min barndom är förliden:
Mot andra dar jag föres fram i tiden,
Lik flyktingen, som från sin lugna strand
Af stormen drifs mot obekanta land.

På lifvets väg jag ondt och godt skall pröfva
Och, under allt, ett troget stöd behöfva;

Hvar får jag det? Jag fåfängt derom ber
Uti en verld, der allt mig öfverger.

Den trogna arm, som förr min vanmakt stödde,
Den hulda barm, som vid min smärta blödde,
Den ömma röst, som lärt mig älska dig,
De skola snart ej vara till för mig.

Men du, som var, som är och evigt blifver,
Jag vet att du mig icke öfvergifver,
Allenast jag, hvad helst mig förestår,
Din vilja gör och dina vägar går.

Jag vet att du i denna stund mig skådar
Och med din kraft den rörda själ benådar,
Som här åt dig sitt varma offer bär
Och evig tro åt dig och dygden svär.

Jag vet att du den svaga ej förskjuter,
Som känslans tår vid nådens altar gjuter
Och söker der i enfald, som du böd,
Mot qvalen tröst, mot frestelserna stöd.

Der, gode Gud, der vill jag råd begära
Mot villans makt, mot verldens onda lära,
Der hämta kraft till seger och till frid
I sorgens prof och i begärens strid.

Du hör den suck, som utan skrymtan stiger
Ifrån det bröst, jag till ditt tempel viger:
Tag, milde Far, tag i din famn emot
Det trogna barn, som faller till din fot!

Låt ingen flärd ur detta hjerta rycka
Den oskuldsfrid, som gjort min barndoms lycka,
Den tro, som jag i menlöshet bekänt,
Den sälla tron på dig och den, du sändt!

Låt Jesu ord och hans försonings minne
Djupt fästa sig i detta unga sinne,
Ack, blifve de i hvarje lifvets stund
Min tankes ljus och min förhoppnings grund!

Då skall jag trygg gå fram bland nya öden
Och under allt, i glädjen som i nöden,
Dig höra till, dig älska öfverallt
Och göra glad hvad du mig anbefallt,

Till dess jag, följd af kärleken och hoppet,
Får sluta nöjd det förelagda loppet
Och dig förtro, som vill mig evigt väl,
Min pröfvade, men oförförda själ.

En äldre christens tackoffer på sin födelsedag.

N:o 357.

O Gud, som mina steg ledsagar
Ifrån min vagga till min graf,
Dig helgas främst bland mina dagar
Den dag, då mig du lifvet gaf:
I ditt beskydd, min högste vän,
Jag lugn och lycklig firar den.

För svag är denna röst att lofva
Ditt milda, underfulla råd;
Allt, hvad jag äger, är din gåfva,
Allt, hvad jag njuter, är din nåd:
Hvad är, som jag dig offra vill,
Då allt, o Gud, dig hörer till?

Att jag ifrån de späda åren
Fått i din kunskap växa opp,
Att faror, som mig följt i spåren,
Ej villat eller stäckt mitt lopp,
Dig tackar jag, o Gud, derför,
Som växten ger och bistånd gör!

För allt, som hugnat har min lefnad,
För mödors lön, för vänners tro,

För helsa, dagligt bröd och trefnad,
För hyddans och för hjertats ro,
Dig tackar jag, till tårar rörd,
Och vet att jag af dig är hörd.

Väl har ock nöden mig ödmjukat,
Och sorgen undervisat mig;
Men om för dem jag underdukat,
Det var den stund jag glömde dig.
Nu, läkt af samma hand som slog,
Jag tackar dig, som gaf och tog.

Jag sörjer ej för morgondagen,
Ty Herren för mig sörja skall:
Hans hand är aldrig från mig tagen,
När jag är trogen i mitt kall.
Hvad fruktar jag, hvad felar mig,
O Herre, när jag hafver dig?

Hvad mer, om hjertat ock skall blöda
Ännu af korsets tyngd och qval?
Jag vet att tidens vedermöda
Och några mulna timmars tal
Ej är att likna mot den fröjd,
Som väntar mig i himlens höjd.

O du, som räknat mina dagar
Och känner hvad mig görs behof,
Jag vet att du mig dock ledsagar
Till målet genom alla prof:
Ty är jag nöjd med ditt behag,
Och tackar dig för hvarje dag!

För ålderstigna.

N:o 360.

Jag hafver en gång varit ung:
Nu är jag gammal vorden.
Min kropp sig böjer, trött och tung,
Till allas moder, jorden;
Och själen längtar till det land,
Der Herden på en fredad strand
Församlar spridda hjorden.

Bland långa rön af ljuft och ledt
Min hjessa grå är blifven;
Men aldrig jag den fromma sett
Af Herran öfvergifven:
I nödens som i glädjens dag
Han är förnöjd med Guds behag
Och på dess händer skrifven.

Jag slägter fly och komma såg
Och vän från vänner vika
Och rik och fattig, hög och låg
I grafven varda lika,
Men Herrans nåd, hvar morgon ny
För dem som komma, dem som fly,
Sitt löfte aldrig svika.

Nu, mätt af år och tacksamt rörd,
Jag ser min tid förliden:
Mitt hufvud, hvitnande till skörd,
Bebådar andetiden.
Farväl, I sorger och besvär!
I lärden mig, hur ljuft det är
Att ändtlig hinna friden.

Hur ljuft, att från en tid och verld,
Som mig ej mer behaga,
Få reda till min hädanfärd
Och till mitt land hemdraga!
Snart reser jag i Jesu namn,
Och mig i fordna vänners famn
Guds englar snart ledsaga.

Med Simeon jag far i frid
Och mig till ro begifver,
Lik kärfven, som i rättan tid
Från marken införd blifver.
Mig, Jesu, med det hoppet gläd,
Att bland din skörd, din goda säd,
Du mig ett rum ock gifver!

För friska.

N:o 369.

Helsans gåfva, dyra gåfva
Af den Gud, som ger allt godt!
Må vi glade honom lofva
För så ovärderlig lott,
Som af oss dock sällan skattas,
Kanske först, när den oss fattas!

När, i nätter som i dagar,
På en bädd, der qvalen bo,
Hjertat utan lindring klagar,
Ögat vakar utan ro,
Då, af värk och vånda tärde,
Ack, vi känne helsans värde.

Jesu, dig i nåd förbarma
Öfver alla plågans rof!
Herre Gud, låt ej de arma
Ställas på för hårda prof!
Hjelp dem, gif dem tröst i nöden,
Mod i striden, frid i döden!

Vill du än dem helsan skänka,
Lär dem rätt förstå dess vigt!
Lär ock oss med dem betänka
Så vår sällhet som vår pligt,
Att vi dig af hjertat prise
Och mot likar kärlek vise!

Hjelp oss alla så använda
Hvar förlänad helsostund,
Att ännu, när den har ända,
Du vår själ må finna sund,
Och sist från allt ondt oss frälsa,
Jesu, du vårt lif och helsa!

För resande till sjös.

N:o 371.

(Öfvers.)

Nu farväl, vårt fosterland!
Dina dalar, berg och stränder
Vi befalle den i händer,
Som välsignar haf och land.
Värdes, gode Gud, bevara
Våra vänner i vår bygd,
Hjelp dem i all nöd och fara,
Slut dem i ditt milda skygd!

Så, i Jesu dyra namn,
Ut på böljans rymd vi drage:
Gud, din allmakt oss ledsage,
Att vi nå en önskad hamn!
Värdes mild hos alla dröja,
Som, att vinna dagligt bröd,
Hafvet eller jorden plöja:
Var, o Herre, allas stöd!

Endrägt, frid, rättfärdighet
Kring vår konungs thron befästa!

Folkets kärlek, landets bästa
Vare hans lycksalighet,
Att vi, om du ger oss lycka,
Känna må vårt land igen
Och till hjertat glade trycka
Hvar sin broder, hvar sin vän!

Efter storm på hafvet.

N:o 372.

Kring rymden breddes fasa,
Och natten föll på böljans stig.
Vi hörde vädren rasa,
Vi sågo djupen öppna sig.
Från denna sköra planka,
Som kringdref lik ett flarn,
For hjertats sista tanka
Till vänner, makar, barn.
Vår sista suck i nöden
Till Gud med bäfvan gick,
Och hotande kom döden
Allt närmare hvart ögonblick.

Men Herren tillslöt grafven,
Som öppnade sig djup och vid,
Den Herren, som åt hafven
Och länderna kan gifva frid.
Till stormen: „tyst!“ han sade,
Till böljan: „lägg dig ner!“
Och böljan ner sig lade,
Och stormen röt ej mer.

I vattnets lugna spegel
Nedblickar solen skön:
Vi hisse våra segel,
Och prise den, som hört vår bön.

Pris dig, som ensam räddar
Och kärleksfull det rop förnam,
Som genom molnens bäddar
Till dig ur djupen trängde fram!
Till dig vårt lof skall stiga
Med glad och tacksam röst.
Ack, bjud ock stormen tiga
I våra egna bröst!
Fräls oss ur syndanöden,
I Jesu dyra namn,
Och låt i sjelfva döden
Oss finna der vår säkra hamn!

Botfärdiga fångar.

N:o 375.

O Herre Gud! hvad har jag gjort?
Nu först jag varse blifvit
Hur jag ej lefvat, som sig bordt
Och du mig föreskrifvit.
Så djupt mig lasten hade söft,
Att detta medel du behöft
Att mig till sansning väcka.

Ja, ofta mig din nåd du bjöd,
Men jag har den föraktat.
Din kallelse till mig ock ljöd,
Men jag derpå ej aktat:
Jag följt mitt arga hjertas råd,
Och i min blindhets öfverdåd
Min egen ofärd vållat.

I synder mitt förlänta pund
Jag tidigt nedergräfde;
Med nya synder, stund från stund,
Jag samvetsropen qväfde:
Från brott till brott mig yran dref,
Från djup till djup jag föll — och blef
För straffet ändtlig mogen.

Men intet straff, o Gud, förslår
Att mig med dig försona,
Och ingen mensklig nåd förmår
Mig för din vrede skona:
Min dom jag i mitt hjerta bär.
Jag matk, och icke menska, är:
Ack, att jag ofödd vore!

Förtviflans skuggor omge mig,
Mig qvalen öfverhopa.
Ur djupsens nöd, o Gud, till dig
Jag måste klagligt ropa:
Ack, är dock tid för nåd och hopp,
Så länge än din sol går opp
För onda och för goda?

Ack, är dock tid? Du vet det, Gud!
Du vet, om du förskjutit
En usling, som mot dina bud
Så fräckt, så länge brutit.
O Gud! jag har blott gråt och bön;
Och evig död är syndens lön,
Om du ej dig förbarmar.

O, haf dock, haf dock tålamod,
För Jesu skull mig skona!
En droppe af hans dyra blod
Kan all min skuld försona;
En stråle af hans nådes ljus
Kan af det mörka fångahus
Ett himlens förhus göra.

Ja, du har ej förskjutit mig:
Den hand, du fåfängt räckte
Till ledning på min lefnadsstig,
Mig hann i detta häkte.
Jag kysser denna hulda hand,
Som lade på mig fångens band,
Men löste syndarns boja.

Om plötsligt i mitt yra lopp
All verldens väg jag farit,
Jag hade, ack, förutan hopp
Förtappad evigt varit.
Men du ej ville syndarns död:
Ty blef jag stadd i denna nöd,
Att jag ock skulle frälsas.

O Gud, du är dock evigt mild!
Af blygsel rörd jag gråter.
Jag var så fjerran från dig skild,
Dock upptar du mig åter.
Jag kommer, en förlorad son,
Som har förslöst din kärleks lån:
Dock mig din kärlek möter.

Din röst, vid lifvets ändalykt,
Mig, såsom röfvarn, helsar.
Mig, lik en brand ur elden ryckt,
Från evig död du frälsar.
Min bot är sen, min bättring svår,
Dock skall, så länge hjertat slår,
Mitt hjerta dig tillhöra.

De brott, som förde mig på fall,
Jag icke vill fördölja:
Ej någon gömd missgerning skall
Mig till din domstol följa.
Så går jag döden nöjd emot
Och ångerfull, men utan knot,
För lagens hämd mig böjer.

Jag önskar till det landet gå,
Der synd och död försvinna:
Der skall jag den fullkomning nå,
Som jag ej här får hinna;
Der skall jag, tvådd i lambsens blod,
Allt mera helgad, vis och god,
Min arfvedel ock finna.

Krigs-psalmer.

N:o 378. *

(Öfvers.)

Förfäras ej, du lilla hop,
Fast fiendernas larm och rop
Från alla sidor skalla!
De fröjdas åt din undergång,
Men deras fröjd ej blifver lång;
Ty låt ej modet falla!

Din sak är Guds: gack i ditt kall
Och i hans hand dig anbefall,
Så räds du ingen fara!
Hans Gideon skall än bli spord,
Som Herrans folk och Herrans ord
Skall manligen försvara.

I Jesu namn vårt hopp är visst
Att de gudlösas våld och list
Ej oss, men sig, förstörer:
Till hån och spott de skola bli.
Med oss är Gud, med honom vi,
Och segren oss tillhörer!

---

* Originalet, på tyska, är af Kon. Gustaf II Adolf.

N:o 379.

(DAV. 20.)

Nu Herren Gud välsigne oss!
Vår kraft, vårt mod han lifve!
Den Evige bevare oss,
Och lycka han oss gifve!
Ja, Gud, vår Gud, som till oss ser,
Skall hjelpen ej fördröja:
I Herrans namn vårt stridsbaner
Vi med förtröstan höja.
Gud, gif vår konung seger!

Må andre prisa svärd och spjut
Och tro på sina härar,
Med oss skall Herren draga ut:
Oss ingen då förfärar.
De skola störtas i sitt lopp,
De skola nederfalla;
Men oss skall Herren hålla opp,
Ty vi hans namn åkalla.
Gud, gif vår konung seger!

N:o 380.

Jag tror på Gud, och vet att han
Har afmätt mina öden;
Jag fruktar Gud, och ingen ann,
Ja, icke sjelfva döden.

För frihet, rätt och fosterbygd
Jag vapen trygg skall bära.
Gudaktighet är krigarns dygd
Och menskligbet hans ära,
Och hjertats frid hans vinning.

Ej falla trädets frukter af,
Förrän de mogna blifvit;
Och Herren, som oss lifvet gaf,
Vår lifslängd sjelf uppskrifvit.
Med fröjdfullt hopp till Herrans ord
Vi farorna omfamna:
För kung och lag och fäders jord
Vi segra — eller hamna
I rätta faderslandet.

O du, som våra hufvudhår
Och våra stunder täljer,
Du ensam öfver striden rår
Och stridens offer väljer.
Och du är vis, och du är god;
Ty äre vi så trygga:
I ditt beskärm vi hafve mod,
På dig vårt hopp vi bygga
I lifvet och i döden.

Tacksägelse för frid.

N:o 383.

Ära ske Herran! Vår hjelpare Herren är vorden:
Målet han satte för sköflingen, våldet och morden.
Han till vår nöd
Vände sitt öga, och böd:
Frid vare åter på jorden!

Och, som en stråle fördelar de samlade skyar,
Fredsbudet kommer och glädjen och hoppet förnyar;
Ljufligt och sällt
Helsar det dalar och fält,
Helsar det städer och byar.

Långsamma dagar ej mer i bekymmer förnötas:
Fredliga yrken i trefliga boningar skötas.
Välstånd och ro
Tryggade nejder bebo,
Godhet och trohet der mötas.

Ära ske Herran! ja, Herran allena ske ära:
Mäktig att göra långt mer än vi mäkte begära!
Härligt och stort
Är hvad den Evige gjort.
Honom vårt offer vi bära!

Bärom för Herran det offer, som honom behagar:
Saktmod i lyckan, och tålamod när han oss agar,
Sanning och dygd,
Kärlek för fädernesbygd,
Lydnad för konung och lagar!

Lycka ske konungen! Herren hans vägar berede,
Styre hans råd, och hans hjerta för sorgerna frede!
Herren vårt land
Hägne med faderlig hand,
Och i sin fruktan oss lede!

Allmänna böne- och klagodagar.

N:o 385.

O du, som alla hjertan ser
Och alla hjertan dömma skall,
Allsvåldige, vi falle ner
I stoftet för din fotapall!
Här samlas tjenare och fri,
Här hög och låg ej skiljas vill,
Ty syndare blott äre vi,
Ej annat namn oss kommer till.

Ack, fjerran gångne från det lif,
Som är i dig, vi hafve gått
Med jordens sorg och tidsfördrif
Och slöst på dem vår himlalott:
Vi hafve öfvergifvit dig
I tankar, tal, begär och värf
Och hastat på de dårars stig
Med stora steg till vårt förderf.

Vi vilje ej med fagert sken
Oss värja mot din stränga rätt,
Ty inför dig är ingen ren:
Din lag vi alle öfverträdt.

Vi vilje hellre med hvarann
Åkalla din barmhertighet
Och tro på den, som skyla kan
Vår brist med sin rättfärdighet.

Men utan bättring ingen tro,
Och utan ånger ingen nåd
Skall skänka våra hjertan ro:
Så är din vilja och ditt råd.
O Gud! med heliga beslut
Vår marga synd begråte vi.
För Christi skull oss ej förskjut,
Och med din Anda statt oss bi!

Lyft upp vår själ ur jordens mull,
Vårt hjertas uppsåt styrk och stöd,
Att högre akta dygd än gull
Och rädas mer för synd än nöd!
Låt ära växa i vårt land,
Låt frid och rätt der sammanbo,
Och trohet räcka godhet hand
Till enskilt väl och allmän ro!

Ack, gör oss, Herre, till ett folk
Med fromhet vist, med vishet fritt,
Der hvarje röst är hjertats tolk
Och hvarje hjerta, Gud, är ditt,
Ett folk, som städs beflitar sig
Att villigt göra det du böd,
Och så på dig förlitar sig
I väl och ve, i lif och död!

Så, Gud, med oss du vara skall,
Som du med våra fäder var,
Och frälsa än från blygd och fall
Ett folk, som du förvärfvat har.
Så blomstra skall vår gamla bygd
Från tidehvarf till tidehvarf,
Och fädrens hopp och tro och dygd
Till barnen gå i evigt arf!

N:o 387.

(Öfvers.)

Vänd af din vrede,
Gud, som straffet sänder!
Vänd af din vrede
Från bestörta länder!
Vänd af din vrede,
Gud, som har i händer
Lifvet och döden!

Vill du oss plåga,
Som vi äre värda,
Ho har förmåga
Att din blick uthärda?
Ack, af din låga
Jord och haf förtärda
Med oss förginges.

Böner så varma
Alle vi förena:
Döm ej oss arma
Såsom vi förtjena!

Gud, dig förbarma!
Af din nåd allena
Bide vi räddning.

Nåd vi begäre,
Låt oss henne finna!
Nåden beskäre
Hvad ej rätt kan vinna!
Matkar vi äre,
Skuggor, som försvinna,
Stoft, som förskingras.

Bojor vi draga
Af den lott, vi ärfva;
Lustar oss jaga,
Frestelser omhvärfva.
Herre! så svaga
Vill du oss förderfva
Utan förskoning?

För Jesu pina,
För den törnekrona,
Han för de sina
Bar, att dem försona,
Låt nåden skina,
Värdes oss förskona,
Var oss en fader!

Jesus allena
Hela kan det brutna,
Med dig förena
Det från dig förskjutna,

Genom det rena
Från hans hjerta flutna
Blodet och vattnet.

Låt oss ej falla,
Låt den förbön gälla,
Som för oss alla
Jesus hördes fälla!
Dig vi åkalla,
Gud, all godhets källa,
Trefaldigt store!

N:o 390.

(DAV. 46.)

En Gud med faders hjertelag
Och välbehag
Har skickat våra stunder;
Han pröfvar oss i nödens dag
Med hårda slag,
Men styrker oss derunder.
Hans ord står fast,
Om klippan brast
Och jorden skalf
Och himlens hvalf
Spred lågor, skräck och dunder:
Han gör stor ting och under.

Uppfriskas efter solens brand
Den heta sand

Af milda skurars flöden,
Så får ock ett bedröfvadt land
Af Herrans hand
Hugsvalelse i nöden.
Vår Gud är stor!
Bland oss han bor,
Till oss han ser
Med godhet ner,
Och leder våra öden
I lifvet och i döden.

När Herren öfver jordens rund,
I fasans stund
Sin vredes thordön sänder,
Då vackla menniskors förbund
Uppå sin grund,
Då bäfva folk och länder;
Men vi se opp
Till Gud, vårt hopp:
Med oss är Gud,
All verldens Gud,
Som oss med allmaktshänder
Allt till det bästa vänder.

När Herren, efter sorg och strid
Och mulen tid,
Än hoppets morgon tänder
Och hugnar, nåderik och blid,
Med fröjd och frid
Betryckta folk och länder,
Då höjs vår röst
Till Gud, vår tröst:

Med oss är Gud,
All verldens Gud,
Som oss med fadershänder
Allt godt af höjden sänder!

N:o 391.

En jemmerlig och usel ting
Är lifvet, och tar snarligt slut.
Dödsengeln sväfvar allt omkring
Och öfver verlden ropar ut:
Fåfänglighet! Förgänglighet!

Allt, som på jorden anda har,
Till jorden faller för hans glaf,
Och sorgen ensam lefver qvar,
Att rista på den vida graf:
Fåfänglighet! Förgänglighet!

En stark ej tröste på sin makt,
Och på sin visdom ej en vis:
Hvad är dock lycka, fröjd och prakt
Och jordagods och menskopris?
Fåfänglighet! Förgänglighet!

När samma jord man famna ser
En dagakarls och konungs ben,
Hvad säger mindre eller mer
En mullhög eller marmorsten?
Fåfänglighet! Förgänglighet!

Si, den, hvars verld är honom trång,
Och den, som sätter kött till arm,
De finna begge rum en gång
Vid samma moders kalla barm.
Fåfänglighet! Förgänglighet!

Si, den, som nyss på maktens höjd
Af böjda skaror dyrkan fått,
För dödsens makt sjelf nederböjd,
Bevittnar stum all verldens lott:
Fåfänglighet! Förgänglighet!

O, menskor, menskor, frukter Gud,
Som ensam evig spira bär!
Hans löften blifva och hans bud;
Allt annat under solen är
Fåfänglighet, förgänglighet.

Våren.

N:o 392.

Den blida vår är inne,
Och nytt blir jordens hopp:
Ny fröjd får hvarje sinne,
Nytt lif får hvarje knopp.
Hur lifligt solen strålar!
Hur majestätiskt mild
För dödliga hon målar
Odödlighetens bild!

Förskönad står naturen
Uti sin högtidsdrägt.
Hvad ljuflig vällukt, buren
På hvarje vindens flägt!
Hvad prakt, hvad rikedomar,
Som skifta tusenfaldt!
Allt lefver, doftar, blommar:
För dig, o menska, allt!

I luft, i lunder höras
Mång tusen fröjdeljud.
Skall ej vår tunga röras
Och lofva Herran Gud?

Skall ej vår frälsta anda,
Ur jordens sorger höjd,
Sin känslas offer blanda
Med all naturens fröjd?

Men må de glada sånger
Af rena hjertan gå,
Dem brottets agg och ånger
Besmitta aldrig må!
Må kölden i vårt sinne,
Lik vinterkylan, fly,
Och kärleken derinne,
Lik vårens morgon, gry!

Snart våren är förliden:
Men, Jesu, när oss blif!
Med oskulden och friden
Du oss din Anda gif:
Att hjertats stormar tystna
Och själen uti ro
Till dina bud må lyssna,
På dina löften tro!

Låt ymnigheten flöda
Med glädjen kring vår bygd!
Gör landet rikt på gröda,
Gör folket rikt på dygd!
Som bröder må vi vandra
En stund i gruset än,
Som bröder se hvarandra
En gång hos dig igen!

I långvarig väta.

N:o 395.

O Gud! din himmel gråter
Vid jordens svåra skuld.
Till dig vi vände åter:
O Fader, var oss huld!
Vår fröjd du låtit sänkas
Uti en syndaflod:
O, må vår synd ock dränkas
I Jesu dyra blod!

Du vändt i olycksflöden
Din nådes öfverflöd.
Ack, utom denna nöden
Vi glömt vår själanöd.
O Gud! till ånger förda,
Vi se vårt öfverdåd;
Till bot och bättring rörda,
Vi bedje dig om nåd.

Du vill oss ej förderfva
Med straffets hand, o Gud,
Men dig ett folk förvärfva,
Som håller dina bud:

Ja, när det öfvergifver
Sin synd och hör din röst,
Det fröjd i himlen blifver
Och uppå jorden tröst.

Så vilje vi ej sörja
För grödans spillda hopp,
Men nu med allvar börja
Ett bättre lefnadslopp,
Vårt kall med trohet sköta
Och minnas hvad du sagt,
Och sedan trygge möta
Hvad helst du förelagt.

Hvad helst du ger och tager,
Är du dem trognom blid
Och dem ej undandrager
Din hand i nödens tid.
O Gud! ditt namn vi prisa
Och trösta på din nåd:
När nöden gjort oss visa,
Så kommer hjelp och råd.

Tacksägelse för jordens fruktbarhet.

N:o 401.

(DAV. 65.)

Hur ljuf, o Gud, hur säll den lott,
Att dig i Zion lofva!
Du, Herre, gifver oss allt godt,
Och daglig är din gåfva.
O du, som hjertats böner hört,
Af dig, på rena läppar fördt,
Må hjertats lof ock höras!

Du, som en fader, öm och huld,
Den ångrande förlåter,
Då, nedertryckt af syndens skuld,
Till dig han vänder åter:
Benådad, lugnad, frälst och from,
Han mättas i din helgedom
Af dina rika håfvor.

Din makt, din vishet och din nåd
Af jord och himmel tydes;
Du stillar folkens öfverdåd,
Ditt bud af stormen lydes.

Ditt namn, i skarors fröjdesång,
Från solens upp- och nedergång
Högtidligt återskallar.

O, verldars Gud, hur skönt vår ängd
Din godhet oss förkunnar!
Hur flödar dina gåfvors mängd
Ur aldrig tömda brunnar!
En blick af nåd du sänker ned,
Och straxt den ofruktbara hed
Af gräs och gröda höljes.

Du kommer — och i dina fjät
Det goda året träder;
Vid skenet af ditt majestät
I fröjd sig höjden kläder,
Och dälden är af hjordar fylld,
Af skördar slätten är förgylld:
Allt fröjdar sig och sjunger.

I missväxt-år.

N:o 403.

O, Herre, var oss nådelig!
Med sorgse röst, o Gud, till dig
Ditt folk sin botpsalm sjunger.
Oss rörde ej din milda hand;
Nu derför till ett syndigt land
Du skickar nöd och hunger.
Din godhet, tålsamhet och nåd
Blott söfde oss i öfverdåd;
Ej förr, än vi den saknat,
Vi ur vår dvala vaknat.

Vårt korn uti den hårda jord
Förloradt är, liksom ditt ord
Uti vårt hårda sinne;
Och knapp och usel och förstörd,
Som trones frukt, som dygdens skörd,
Vi årets gröda finne.
O Gud! vi hafve det förskyllt:
Vårt olycksmått vi sjelfve fyllt
Och lide, syndbesnärde,
Blott hvad vi äre värde.

Men dessa små, som, i sin nöd
Så klagligt ropa efter bröd,
Ack, straffa ej de arma
För fädernas missgernings skull,
Men, Fader, värdes nådefull
Dig öfver dem förbarma!
Är du ock ej, du gode Gud,
Fast vi förgätit dina bud,
En fader för oss alla,
När till din fot vi falla?

Ja, dina barn, som till din fot
Nu falla ner med bön och bot,
Kan du ej öfvergifva;
När nöden nådens väg beredt,
När du, o Gud, vår bättring sett,
Skall det ock bättre blifva:
Om ock ej här, dock i den verld,
Der, af en evig kärlek närd,
En salig skörd skall mogna
För alla dina trogna.

Vi lyfte då vårt hufvud opp
Och gå med tålamod och hopp
Att vörda dina lagar.
Är det oss nyttigt, skall ock du
Oss hugna här, o Gud, ännu
Med många glädjedagar.
Men, gode Fader, lär oss då
Din vilja bättre att förstå
Och, nöjda, fromma, visa,
Dig med vår vandel prisa!

Hösten.

N:o 404.

(Öfvers.)

Med hastadt lopp och dunkelt sken
Oss solen snart förlåter,
Att uppgå, sorgelig och sen,
På mulna fästet åter.
Förbi är årets sköna tid,
Och stormar störa bygdens frid,
Och täta skurar svalla;
Den sista blomman lutad står,
Och i den kulna höstens spår
De gula löfven falla.

Förbleknad åkern tynat af,
Sin gyllne skrud beröfvad.
Till hvilan i sin vintergraf
Naturen går bedröfvad.
Och, öfver haf och öfver land,
Så fjerran, till en bättre strand,
Nu luftens härar draga;
Och Herren dem sig tager an:
De vandrande allena han
Kan värja och ledsaga.

Men oss i sjelfva vinterns bygd
Vår Fader vill försörja:
Vi skole i hans milda skygd
Än samma nåd förspörja.
Ej nöden oss förfära skall,
Ej vinternatten, mörk och kall;
Ty Herren vill beskydda
Den stilla flitens förrådshus,
Och låta uppgå nådens ljus
Uti den frommes hydda.

O Gud! vår tid så snart förgår,
Vårt mål så hardt är nära;
Ack, lär oss du, att, hvad man sår,
Det skall man ock uppskära:
På det vår ålder, ångerfri,
Må lycklig som vår ungdom bli,
Med gråa hårens heder,
Och lifvets höst, som förestår,
Omärkligt bytas i den vår,
Hvars sol går aldrig neder!

Vintern.

N:o 405.

Var glad uti den goda dag;
Men, christen, ock till godo tag
Den mörka och den kulna!
Förnöjd med alla stunder var,
Ty Gud dem alla skickat har,
De klara med de mulna!
Hvad Herren gör, är godt och rätt:
Ditt fasta hopp till honom sätt,
Och fröjda dig, att våren
Går vintern uti spåren!

I täta moln är himlen klädd,
Och dödlik i sin hvita bädd
Den trötta jorden hvilar;
Dock menskan ser till himlen opp:
Dess känsla, varm och full af hopp,
Högt öfver molnen ilar.
När från ett tjäll, der sinnesro
Och flit och stilla dygder bo,
En suck går upp till Herran,
Då är han icke fjerran.

Tänk på den Gud, som dig beskär
För hvarje tid hvad nyttigt är!
Tänk sedan på den arma,
Som saknar kläder, bädd och bröd,
Då du ej vet af någon nöd,
Och lär att dig förbarma!
Ack, ljufva, afundsvärda lott,
Att sprida fröjd och göra godt!
Det höjer, värmer anden
I sjelfva vinterlanden.

O, menska, du ej dröjer här;
Och allt, hvad ditt på jorden är,
Vid grafvens brädd du mister:
Ditt gods, som drifvan, smälter bort,
Din lust, som vinterns dag, är kort,
Din makt, som isen, brister.
Men falle himmel, falle jord,
Evärdeligt är Herrans ord:
Ho derpå aktning gifver,
Evinnerliga blifver.

Nyårs-psalm.

N:o 406.*

Du, som härlig ställde
Din thron högt öfver tiden,
Der sällheten och friden
Ej vexla om, ej sluta sig,
Evige! ditt välde
Ej ljus och mörker skiftat;
Den lag, för oss du stiftat,
Förvandlar icke dig.

Konung i det höga!
Du slägter bortgå låter
Och andra komma åter,
Och åldrar undan åldrar fly:
Men ditt fadersöga
Mildt vakar öfver alla;
Din nåd, som vi åkalla,
Är hvarje morgon ny.

År och vänner flykta,
Men du densamme blifver:
Du än åt barnen gifver
Den vård, som du åt fädren gaf:

---

* En variant af denna psalm är intagen i första delen, sid 81 o. f.

Mod åt de betryckta,
Och styrka åt de svaga,
Och tröst åt dem, som klaga
Vid sina vänners graf.

Gud! vi vandra trygga,
När redligen vi vandra
I kärlek för hvarandra
Och hörsamhet för dina bud.
Gud! på dig vi bygga
Vårt hopp i alla öden:
I lifvet och i döden
Du vårdar oss, o Gud!

Lofvad vare Herren!
Sannfärdig, vis och nådig
Och helig och rättrådig,
Han alltid allt allen förmår.
Lofvad vare Herren!
Hans lag, hans nådelära,
Hans härlighet och ära
I evighet består.

Vid årets slut.

N:o 414.

Ack, jordens barn! vår tid är kort,
Och våra dar förrinna:
De, som en skugga, hasta bort,
Och, som en rök, försvinna.
Vi se oss om — och åter är
Ett år tilländalupet:
Dess nöjen, liksom dess besvär,
De sjönko ned i djupet,
I tidens haf,
Den vida, allom öppna graf.

Vid årets början, mångens hopp,
I sköna färger brutet,
Dess hela bana mätte opp,
Men släcktes innan slutet.
Så mången då, i sorgfritt tjäll,
Med barn och maka bodde;
Så mången då, förnöjd och säll,
På lif och helsa trodde:
Och se — nu re'n
Har jorden gömt hans kalla ben!

Åt mig du lifvet än förlänt,
Än låter du mig vandra:
O Herre! har väl jag förtjent
Att skonas mer än andra?
Ack, nej, det gör din blotta nåd,
Din kärlek utan ända,
Att jag må se mitt öfverdåd
Och hinna mig omvända,
Jag syndaträl,
Som tänkt så litet på min själ!

Jag är det trädet i din gård,
Som skulle sparadt blifva,
Att en gång, tacksamt mot din vård,
Det måtte frukter gifva.
Den ömma vård, du tog derom,
Från år till år du ökte;
Och hvarje år du återkom
Och frukt på trädet sökte:
Du kom i år —
Men lika ofruktbart det står!

"Tag trädet bort", så talar du,
"Dess torra stam hugg neder!"
'Ack, låt det stå ett år ännu!'
Så Jesus för mig beder.
Ja, bed, du gode Vingårdsman!
Din bön allena gäller,
Och hjelp, att frukt jag visa kan,
Förrän mig döden fäller!
O Jesu! blif
Den svages kraft, den dödes lif!

Mig föd och vattna med ditt ord
Och med ditt blod, så trogen,
Att jag, med nytta för din jord,
Blir för din himmel mogen!
Mig värdes, för din kärleks skull,
Till trones frukter lifva!
Ty snart, der trädet föll omkull,
Der skall det ock förblifva.
Låt, för ditt namn,
Mig falla, Jesu, i din famn!

N:o 415.

Så lycktar än ett år sitt lopp:
Dess dagar gå ej mera opp,
Dess timmar hafva slagit;
Och tidens flod
Har ond och god
Med sig i farten dragit.

Men mig, o Herre, låter du
På jorden vandra qvar ännu,
Att dock jag måtte hinna
Omvända mig,
O Gud, till dig
Och nåd i himlen finna.

Ett annat år upprinner fort:
Kanske, förr'n det sitt omlopp gjort,
Skall dödens hand mig röra.

Då blir för sent,
Då är förment
Att bot och bättring göra.

Ty vill jag, medan än är tid,
Betänka hvad tillhör min frid,
Och mer i synd ej falla!
Ack, dig jag vill
Om kraft dertill
Med daglig bön åkalla!

Du helige, du gode Gud,
Hjelp, att med lydnad för ditt bud
Jag mot din kärlek svarar,
Och Jesu tro,
Till hjertats ro
Och helgelse, bevarar!

Då hoppas jag, för Jesu skull,
Att du ej sträng, men nådefull,
Här med ditt barn skall handla,
Och hjertats hopp
Vid slutadt lopp
I salighet förvandla.

Morgon-psalmer.

N:o 420.

Din klara sol går åter opp:
Jag tackar dig, min Gud!
Med kraft och mod och nyfödt hopp
Jag höjer glädjens ljud.

Din sol går opp för ond och god,
För alla, som för mig:
O, må jag så, i tålamod
Och kärlek likna dig!

O, må jag ock, med flit och dygd
Och måtta i begär,
Än kunna glädjas i ditt skygd,
Hvar dag, du mig beskär!

Då skall jag trygg, i råd och dåd,
Till dig, o Fader, fly,
Och än förnimma, att din nåd
Är hvarje morgon ny.

N:o 421.

Pris vare Gud, som låter
Oss glade vakna opp,
Och öfver jorden åter
En nådedag gå opp:
En dag, som skall försvinna,
Lik den i går förgick;
O, må vi då besinna
Dess dyra ögonblick!

O, må vi noga märka
Hvad Gud af oss begär,
Och med all trohet verka,
Så länge dagen är:
Att icke syndens minne
Vårt hjerta klagar an,
När aftonen är inne,
Då ingen verka kan!

Att åt sin arma nästa
Råd, hjelp och hugnad ge;
Ej blott på eget bästa,
Men ock på andras se;
Ej blott Guds vilja veta,
Men vandra i hans bud:
Det är att christen heta,
Det är att tjena Gud.

Och salig är, och blifver,
När Herren komma skall,

Den tjenaren, som gifver
Så akt uppå sitt kall!
Han dela skall den fröjden,
Som intet öga sett,
Men Herren uti höjden
Åt sina barn beredt.

Vår kraft, o Gud, föröka,
Att vi med trofasthet
Må först ditt rike söka
Och din rättfärdighet!
Då vill du nådigt skänka
Allt öfrigt åt en hvar:
O, må vi det betänka
I dag och alla dar!

N:o 422.

O Gud, som åter värdes mig
Med dagens fröjd begåfva!
Mitt hjerta lyftadt är till dig,
Min tunga dig skall lofva.

Att ljuf och ostörd ro jag haft
I natt på hvilans läger;
Att nyfödt hopp och ökad kraft
Till dagens värf jag äger;

Att jag, när morgonsolen gryr,
Att jag, vid qvällens möte,
Som barnet till sin fader flyr,
Kan fly uti ditt sköte:

Det gör din kärlek och din nåd,
O du, all godhets källa!
Gif, att jag efter dina råd
Min lefnad ock må ställa!

Gif, att jag, tacksam för allt godt,
Som du mig täcks bevisa,
Mig må, ej med min tunga blott,
Men med min vandel prisa!

Mitt uppsåt styrk, min synd förlåt
Och mig med kraft utrusta
Mot frestaren och dess försåt,
Mot verlden och dess lusta!

Gör mig alltmera vis och from,
Barmhertig och gudaktig,
Och af din godhets rikedom
I lif och död delaktig!

N:o 423.

Morgonrodnan mig skall väcka
Till den helga sångens ljud;
Tidigt vill jag händren sträcka
Upp till Herran Gud, min Gud,
Och med hjerta och med tunga
Den Allsvåldige lofsjunga,
Hvilken ej det lof försmår,
Som af fromma läppar går.

Samma sol, som fordomtimma
Öfver Edens lunder brann,

För hvars strålar nattens dimma
Från en nyfödd jord försvann,
Si, hon lika härlig brinner,
Lika mild hon oss påminner,
Att, med samma nåd och makt,
Herren på sitt verk ger akt.

Herren Gud i alla tider
Är de frommas ljus och tröst;
Frid och salighet sig sprider
Af hans ord till alla bröst.
Han, i alla evigheter,
Öfver allt hvad fader heter,
Är, i himmel och på jord,
Som den rätte fadren spord.

Derför vill jag hoppfull möta
Allt, hvad han mig förelagt,
Och mitt kall med trohet sköta
Och förbida hvad han sagt.
Glad som fågeln skall jag sjunga,
När jag går i dagens tunga,
Trygg i Herrans skugga bo,
När jag går till nattens ro.

Och när solens ljus sig röjer
För min blick ej mer, en gång, —
Örat hörer, tungan höjer
Här ej mera bön och sång:
Då skall öga, tunga, öra
Bättre skåda, sjunga, höra
Herrans nåd och härlighet
I en salig evighet.

Afton-psalmer.

N:o 432.

O Gud, som allt med vishet styr,
Haf tack för hvarje dag, som flyr,
Hvart steg, som mig, i Jesu namn,
För närmare din fadersfamn!

Si, jag en främling är och gäst,
Som icke här min boning fäst,
Men fristad i ditt hägn begär,
Hvar gång en dagsled slutad är.

Välsigna kroppens hvilotid,
Men gjut ock i min själ din frid!
Ransaka mig, min Gud, och säg
Om jag är stadd på lifsens väg!

Ack, att jag rätt ödmjukat mig,
Lik Publikanen, inför dig;
Lik Samariten, understödt
De arma likar, som jag mött!

Ack, att i Jesu spår jag gått
Och korsets börda ej försmått!

Ack, att jag med de pund, du länt,
Dig, Herre, from och tålig tjent!

O du, som mina brister vet,
Jag flyr till din barmhertighet,
Och tror att du, för Jesu skull,
Till mig än skådar kärleksfull!

Låt mig i detta ljufva hopp
Få somna in och vakna opp,
Och ledas troget vid din hand
Hem till mitt rätta fadersland!

N:o 434.

(Öfvers.)

Så går en dag än från vår tid
Och kommer icke mer,
Och än en natt med Herrans frid
Till jorden sänkes ner.

Men du förblifver den du var,
O Herre, full af nåd!
Och våra nätter, våra dar
Du tecknat i ditt råd.

Trygg i din vård jag lemnar mig,
När solen från oss flyr;
Och gladligt skall jag prisa dig,
När dagen åter gryr.

Men om det stilla dödens bud
I denna natt jag hör,
Det är min tröst, att din, o Gud,
Jag lefver och jag dör.

N:o 435.

I min stilla hyddas sköte
Kommer, efter Guds behag,
Hvilan åter till mitt möte
På en väl förfluten dag.
Gudi ära för allt godt,
Som har blifvit här min lott!
Ack, att jag så visst fullgjorde,
Glad och tacksam, hvad jag borde!

Men hvad finner jag väl skrifvet
I min öppna samvetsbok?
Har jag fromt och undergifvet
Tagit på mig Jesu ok?
Har jag kärleksfullt och ömt
Om min svaga like dömt?
Har jag hjelpt min arma nästa,
Och ej sökt blott eget bästa?

Har med något gagn åt jorden
Jag sökt gälda himlens lån?
Är väl verlden bättre vorden
Genom mig i någon mån?

Är, vid denna dagens slut,
Sjelf jag bättre än förut,
Eller finner du mig, Herre,
Lika syndig, om ej värre?

Ack, der menskor skuld ej finna,
Är för dig dock mycken skuld.
Lär mig rätt min frid besinna,
Gode Gud, och blif mig huld!
Vare Jesu kors mitt stöd!
Må af hans förtjenst och död
Tron uti mitt hjerta verkas
Och på goda frukter märkas!

Så af nåd jag tillgift äger,
Så af nåd jag äger hopp,
Att i morgon från mitt läger
Stiga än med glädje opp;
Och när helst det täckes dig,
Gud, att hädankalla mig,
Du det barnet ej förskjuter,
Som sig till ditt hjerta sluter.

Före och efter måltiden.

N:o 446.

(Öfvers.)

Dig prise vi, o Herre, du, som åter
Din fadershand för dina barn upplåter!
Må våra hjertan, som af dig förnöjas,
Till dig upphöjas!

Allt lefvande med välbehag du mättar,
Allt lidande med huld försorg du lättar;
Du gifver styrka, lif och fröjd åt alla,
Som dig åkalla.

Må den välsignelse, du täcks beskära,
Med tacksamt sinne njutas till din ära,
Och, måttligt njuten, nya krafter föda
Till nyttans möda!

N:o 447.

Herre! du för oss i nåd
Öppnat hafver ditt förråd:
Dryck och spis åt oss du räckt,
Oss du styrkt och vederqveckt;

Själ och kropp du dagligt när,
Och hvad godt och nyttigt är,
Oss din milda hand beskär.

Pris ske dig för dagligt bröd!
Må vi ej, med öfverflöd,
Vällust, hårdhet, öfverdåd,
Oss försynda mot din nåd!
Skänk oss frid, förnöjsamhet,
Lycka, sundhet, enighet,
Sist en evig salighet!

Lifvets korthet och dödens visshet.

N:o 448.

Gud! lär mig dock besinna
Hur snart mitt lif förgår!
Liksom en ström förrinna
Dess dagar och dess år.
Om flera eller färre
Åt mig du mätte ut,
De likna dock, o Herre,
En flyktad dröm till slut.

Si, jordens slägter falla
Som stoft till jorden ner:
Hur äro de dock alla
En skugga, och ej mer!
De fika, de arbeta,
Betänka ej sitt fall;
De samla, och ej veta
Ho det anamma skall.

Hvarvid kan jag mig trygga?
På dig förtröstar jag,
Och lägger glad till rygga
Min väg för hvarje dag.

En gäst, lik mina fäder,
Jag föres vid din hand,
Och gränsen snart beträder
Till mina fäders land.

N:o 451.

Mina lefnadstimmar stupa
Mot det stilla målet ner:
I det tysta, mörka, djupa,
Sjunka de allt mer och mer.
Dagen, som i skymning skrider,
Går för mig ej upp igen:
Herre, blif mig när: det lider
Snart, ack, snart till aftonen!

Snart från allt, hvad lifvet äger,
Går jag bort, att, kall och stum,
Sofva på mitt trånga läger
I mitt låga hvilorum;
Öfver mig den gamla lagen
Ljuder snart vid mullens fall:
Menska! du af jord är tagen
Och till jord du varda skall.

Är jag färdig? Är jag mogen?
Har jag, under dagens tid,
Verkat tålig, from och trogen,
För den goda nattens frid?

Har jag, när mitt hjerta brister,
Något stöd för hoppet qvar,
Någon tillflykt, när jag mister
Allt hvad här min glädje var?

Ack, i jordens stilla sköte
Multnar blott en vansklig kropp;
Anden kallas, till ditt möte,
Bäfvande ur gruset opp.
Han skall för din domstol ställas,
Att, vid evighetens dag,
Pröfvas, dömmas, vedergällas
Efter Helighetens lag.

Domare! jag är ej färdig
Att för dina blickar stå;
Fader! nåd, jag är ej värdig,
Att de sällas krona få.
Ofta fängslad utaf verlden,
Har jag glömt mitt sanna väl:
Lyckan, lustarne och flärden
Hafva rådt uti min själ.

O, jag finner, o, jag känner
Huru arm och svag jag är:
Ära, nöjen, skatter, vänner,
Allt mig öfvergifver här . . .
Sköra vänskap, som jag knutit!
Usla skatter, som jag ökt!
Tomma nöjen, som jag njutit!
Falska ära, som jag sökt!

Gud! miskunda dig! jag beder,
Som ett villadt barn sin far:
Ryck mig ej i grafven neder
Uti mina halfva dar;
Slut mig ej i dödsens fjettra,
Innan döden blir min vän!
Jag har mycket att förbättra,
Mycket att begråta än.

Men förgäfves jag begråter
Mina dyra, flydda år:
Tiden kallas icke åter,
Skulden ensam återstår.
Nej, till korsets fot jag dignar —
Herre, styrk min svaga tro!
Jag behöfver och välsignar
Nådens kraft till hjertats ro.

O, jag känner, o, jag finner
Huru stor din kärlek är:
Nåd i Jesu blod jag vinner,
Frid hans anda till mig bär.
O, så vill jag troget göra,
Tåligt lida hvad du böd,
Och dig älska, dig tillhöra,
Gode Gud, i lif och död!

Du, som ser hvad jag besluter,
Du, som vet hvad jag förmår,
Och min suckan ej förskjuter,
Och mitt löfte ej försmår,

Du skall ej min vanmakt dömma,
Men min viljas redlighet,
Och vid ångrens tårar glömma
Mina bristers myckenhet.

Nu, o Gud, för dina lagar
Jag mig böjer trygg och nöjd:
Vill du skifta mina dagar
Än åt lifvets qval och fröjd,
Eller snart min ande skilja
Ifrån stoftets tunga band,
Gode Fader, ske din vilja!
Jag mig lemnar i din hand.

N:o 452.

(Öfvers.)

Jag går mot döden, hvar jag går:
Min väg bland dolda skiften
Må löpa jemnad eller svår,
Så bär den dock till griften;
Jag har ej annat val.
Igenom fröjd och qval
Min gång sig närmar till min bår:
Jag går mot döden, hvar jag går.

Jag går till himlen, hvar jag går,
Om Jesum blott jag följer;
Min själ af honom kronan får,
Då grafven stoftet höljer.

Jag gör ett saligt val:
Igenom dödsens dal
Min gång är trygg i Jesu spår —
Jag går till himlen, hvar jag går.

N:o 453.

(Öfvers.)

Menska! o, hvi dröjer du?
Ser du ej hur tiden ilar?
Några ögonblick ännu,
Och du i det tysta hvilar.
Menska! om ditt hus bestyr:
Dagen sjunker, tiden flyr!

Lef, som du i döden snart,
Dödlige, har lefva velat!
Allt, hvad du af lyckan spart,
Allt, hvad verlden åt dig delat,
Ingen tröst dig då beskär:
Detta goda ditt ej är.

Men har du ett hjerta blott,
Som i Jesu blod är renadt,
Som är kärleksfullt och godt
Och med Gud i tron förenadt,
Då har du i döden frid
Och en skatt för evig tid.

Bed att Herren, evigt god,
Så ditt hjerta värdes dana!

Vaka på ditt kött och blod,
Strid mot verldens onda vana!
Sörj ej se'n hur snart du dör:
Herren sörja vill derför.

Vandra till din graf, och lär
Att din dödlighet betrakta!
Säg: „Jag här en främling är,
„Herre! lär mig derpå akta,
„Och med nådig fadershand
„För mig fram till lifsens land!“

———

Längtan till det himmelska och eviga, vid betraktandet af verldens fåfänglighet och onda väsende.

N:o 461.

O, hoppets dag, som klarnar opp
Ur dödlighetens dimma!
Du sänker till mitt vandringslopp
Utaf ditt ljus en strimma;
Och brist och nöd
Och sorg och död
Fly bort som nattens skuggor.

Förgås må verlden med sin prakt,
Sin ära, lust och lycka,
Dock skall från vansklighetens makt
De sina Herren rycka;
Ty döden har
Sin udd ej qvar
För Jesu återlösta.

Jag lifvets dag ej slöse bort
På tidens små bekymmer!
Allt skall dock lemnas innan kort,
När lifvets afton skymmer.

Mig följer blott
Hvad rätt och godt
I Christi tro jag öfvat.

Mig följer ej det mynt, som går,
Den skatt, som vins i verlden,
Men skatten af hvar torkad tår,
Hvar seger öfver flärden,
Hvar vägrad lön,
Hvar hjertlig bön,
Jag bad för dem mig hatat.

Mig följer ej till fridens land
Ett firadt namn och rykte,
Men minnet af den hulda hand,
Som tyst en likes tryckte,
Den vattudrick,
Den ömhetsblick,
Som skänktes åt den arma.

Mig följer, ack, hvart godt beslut,
Som ej till verk hann mogna;
Mig följer, eller går förut,
Hvar vän, min själs förtrogna;
Mig följer allt,
Hvars rena halt
Också i himlen gäller.

Så vill jag, innan det blir natt
Och hvilans bädd tillagas,
Blott samla här åt mig den skatt,
Som ej från mig kan tagas,

Blott söka här
Det namn, som är
I lifsens bok inskrifvet.

Men, Jesu, under dagens lopp
Låt mig din nåd förnimma,
Och kom till mig med saligt hopp
Uti min aftontimma!
När mig du blif!
Är du mitt lif,
Blir döden ock min vinning.

En sent uppväckt, men botfärdig syndares suckar mot döden.

N:o 466.

Beklaga och begråta
Må jag mitt öfverdåd —
Men tårar mig ej båta:
Jag har förspillt Guds nåd.
Ack, Herre Gud!
Jag ligger här nu slagen,
Jag, som i glädjedagen
Förgätit dina bud.

Jag, som bland verldens trälar
Mitt lif åt synden gaf,
Nu lik en matk här krälar
På brädden af min graf.
Ack! på den stig,
Som ner i afgrund stupar,
Jag mig allt mer fördjupar,
Om du ej räddar mig.

Min dag till ända skrider,
Min sista timma slår,

Snart är ej mera tider:
Snart jag för domen står.
O, hjelp! ack, hjelp!
Ack, Herre, gör förskoning!
O Gud, till fasans boning
Min själ ej nederstjelp!

Hvad lindring i min smärta!
Hvad ljuflig okänd röst,
Som talar till mitt hjerta
Försoning, frid och tröst!
Ack, får jag tro
Att nåd står än att vinna?
O Gud! kan jag dock finna
Hugsvalelse och ro?

Ja, sälle de, som veta
Att Jesus kommit har
I verlden, att uppleta
Det, som borttappadt var!
Ack, ljufva tröst,
Den enda tröst på jorden:
Att han min vän är vorden,
Att han mig återlöst!

Han dem från synden renar,
Som afsky syndens stig;
Han dem med Gud förenar,
Som tro och bättra sig.
Allena han
Till nåden öppnar vägen
För bönen, som är trägen,
Och ångren, som är sann.

Nu jag min suckan ställer
Till dig, min Gud, och tror
Att ej din dom mig fäller,
Fastän min skuld är stor:
För Jesu skull,
Jag vet, du ej förkastar
Den själ, som till dig hastar
Betryckt och ångerfull.

Nu verlden från mig vike!
Lik röfvarn, ber jag dig:
„Ack, Herre, i ditt rike
„Tänk ock i nåd på mig!"
Dig vare pris!
Jag hör dig, Jesu, svara:
„Haf tröst! du skall ock vara
„Med mig i paradis."

En trogen själs glädje att skiljas hädan.

N:o 473.

Nu vill jag bryta upp, nu vill jag hädanfara
Och komma till det land, der mig är godt att vara.
Jag kämpat länge nog med brister och besvär:
Nu längtar jag till ro — och Gud mig ro beskär.

Jag svåra slagen var, jag låg i nöd och smärta,
Jag hade, o min Gud, bekymmer i mitt hjerta;
Men du mig helat har, din tröst har glädt min själ.
Nu är jag lugn och nöjd: nu, Herre, är mig väl!

Jag ser hur nådefullt, hur vist du mig ledsagar,
Jag ser, hvad jag ej såg i lifvets glädjedagar,
Hur korsets väg, o Gud, till himmelriket bär,
Och allting blifver godt för dem, dig hafva kär.

Min högtidsdag går in: allt är så tyst och stilla.
Farväl, o verld! Jag vill på dig ej tiden spilla.
Mitt hjerta redo är: min själ förbidar dig,
O, min Förlossare! Du är ej långt från mig.

Hur ljufligt vid din hand jag, efter korta qvalen,
Förs genom dödsens hem till ljusa bröllopssalen!
Du känner vägen bäst förbi den mörka ort:
Ett steg ännu — och så jag är vid himlens port.

N:o 476.

I verlden är jag blott en gäst,
Mitt lif som skuggan farit;
Det hafver, då det var som bäst,
Blott sorg och möda varit.
Men målet syns, och innan kort
Jag vandrar nöjd den vägen bort,
Der ingen vänder åter.

Ej mer, lik en förlorad son,
Jag drifs kring fjerran länder:
Min själ, som längtar härifrån,
Till Fadren glad hemvänder.
Han möter mig så kärleksfull,
Benådar mig för Jesu skull,
Och fröjd det blir i himlen.

Min själ går fri ur dödsens dal,
Der bojan man begrafver;
I himlen, bland de trognas tal,
Umgängelse hon hafver.
Säll den, som är i Herrans hand!
Säll den, som hem till fridens land
Från lifvets stormar hunnit!

N:o 481.

Hvar är den vän, som öfverallt jag söker?
När dagen gryr, min längtan blott sig öker;
När dagen flyr, jag än ej honom finner,
Fast hjertat brinner.

Jag ser hans spår, hvarhelst en kraft sig röjer,
En blomma doftar och ett ax sig böjer;
Uti den suck, jag drar, den luft, jag andas,
Hans kärlek blandas.

Jag hör hans röst, der aftonvinden susar,
Der lunden sjunger och der floden brusar;
Jag hör den ljufvast i mitt hjerta tala
Och mig hugsvala.

Likväl ett töcken mig från honom stänger:
Min bön, men ej min blick, till honom tränger.
Ack, såge jag hans anlet, och mig slöte
Intill hans sköte!

Ack, när så mycket skönt i hvarje åder
Af skapelsen och lifvet sig förråder,
Hur skön då måste sjelfva källan vara,
Den evigt klara!

O, ljusets, fridens, salighetens källa!
När skall för mig din rena våg uppvälla?
Hvem förer mig till dina friska flöden?
Den stilla döden.

Var tröst, min ande! Hoppas, bed, försaka!
Dig vännen vinkar: du skall se och smaka
Hur ljuf han är, och sjunka i hans armar,
Som sig förbarmar.

Snart till den strand, der böljor sig ej häfva,
Lik arkens trötta dufva, skall du sväfva,
Till Herdens famn, lik rädda lammet, ila
Och der få hvila.

N:o 482.

Mina ögon snart sig lycka,
Och ej öppnas här igen:
Snart jag handen af min vän
Här skall sista gången trycka,
Och se'n få en sömn så söt
I den stilla jordens sköt!

Hennes famn oss snart förenar.
Ostörd hvila, ljuflig ro
Sakta under jorden gro,
Liksom guld och ädla stenar:
Bruket utaf gråt och qval
Lägges af i dödsens dal.

Heta äro smärtans tider,
Hårda äro stridens prof;
Ack, men snart ej görs behof
Mera smärta, flera strider.
Kämpa, själ, en kamp så god!
Segren vins i Jesu blod.

Öfver molnen skall du ila,
Frälsad, fri och fröjdefull,
Medan i den tysta mull
Trötta kroppen njuter hvila;
Han, som allt i hägnad tar,
Har ock den i sitt förvar.

Ack, hur sällt att hafva lefvat!
Ack, hur skönt att kunna dö!
Tiden, lik en stormig sjö,
Bakom den, som seglen refvat,
Brusar fjerran mer och mer,
Då jag himlastranden ser.

Lofver Gud! jag hamnen hunnit.
Ser på mig — en liten tid
Har jag möda haft och strid,
Och stor hugnad har jag funnit.
Gråt ej, efterblefne vän!
Gud förenar oss igen.

N:o 483.

En fridens engel ropar: Kom!
Och hjertat skall ej vackla,
När döden sakta vänder om
Den bleka lifvets fackla.
Så nöjd jag far den tysta färden:
Jag är så trött, så mätt på verlden.

Jag fann ej det, jag sökte här
Med all min svett och möda:
Jag fann att denna mark ej bär
Den goda hoppets gröda;
Fast rikt af tårar vattnad vorden,
Hon dock ej gått i ax på jorden.

Nu skall den skörd sin mognad nå,
Som här blott börjat blomma;
Nu får jag hem till Herran gå
Och samlas till de fromma,
Som före mig fullbordat loppet
Och vunnit kronan efter hoppet.

Hur mången from, hur mången öm
Skall sluta mig i famnen
Och säga: „Tidens stormar glöm,
„Ty du har hunnit hamnen!"
Hur mången af begråtna vänner!
Hur mången, som först der jag känner!

Hvad boningar i Fadrens hus!
Hvad stjernor i det höga!
Och öfver alla flödar ljus
Ur Herrans öppna öga;
Och från en klarhet till den andra
Jag med Guds helige skall vandra.

Och fröjd i tider utan slut,
I rymder utan gränser
Från Skaparns hjerta strömmar ut,
Så vidt som ljuset glänser;
Och fröjdfull skall min frälsta anda
Sin lofsång med de sällas blanda,

Så nöjd jag då från jorden far,
Och intet der begråter,
Ty hvad för mig hon kärast har,
Jag snart skall finna åter.
Farväl, o verld! Det är Guds vilja
Att mig utur ditt fängsel skilja.

Förlossning var den fångnes hopp,
Och glad han går ur banden.
Den brand, som löser stoftet opp.
Befriar, renar anden:
Det är odödlighetens flamma.
O, Jesu Christ, min själ anamma:

En trogen själs försmak af en salig evighet.

N:o 484.

Så skön går morgonstjernan fram
Och bådar, klar och lyckosam,
Den stora dagens möte,
Då själen, öfver jorden höjd,
Får svinga sig med helig fröjd
I himlafadrens sköte.
Tiden,
Striden
Snart skall slutas,
Friden njutas,
Hoppet vinna,
Tro och kärlek målet hinna.

Jag skyndar till den staden fort,
Det nya Salem, på hvars port
Min bön så länge klappat.
Jag vet att du, så nådelig,
Af dem, som voro gifne dig,
Ej någon har borttappat.
Blödde,
Dödde,

Kärleksfulle!
Att jag skulle
Äfven frälsas
Och bland de utvalda helsas.

Och lindrigt lösas jordens band:
Jag vet att vid din trogna hand
Jag i den glädje hamnar,
Der vännen återfår sin vän
Och David, from och glad, igen
Sin Jonathan omfamnar.
Modren,
Brodren
Der ej gråta;
Makar såta,
Ömma hjertan
Der ej hinnas mer af smärtan.

Ej mer med blicken skum och svag
Jag leta skall Guds anletsdrag
I verldens dunkla spegel,
Men Herrans klarhet ohöljd se
Bland dem, som äro tecknade
Med Herran Guds insegel:
Salig,
Salig
Skall jag röna
Allt det sköna,
Sanna, höga,
Som här doldes för mitt öga.

Min sällhetsdag! jag väntar dig:
Jag redo är, jag kläder mig

I hvita högtidsdrägten.
Kom, Jesu! „Ja, jag kommer snart“,
Du svarar mig, jag hörer klart
Din röst i morgonväkten.
Ära,
Ära
Vare Herran!
Viker fjerran,
Sorger alla!
Gudi vill jag mig befalla.

Begrafnings-psalmer.

I allmänhet.

N:o 490.

Så vandre vi all verldens väg,
Den ena med den andra —
Kom, ho du är, och öfverväg
Hvarthän du snart skall vandra!
Du bygger hus, du önskar ro:
Se här det hus, der du skall bo,
Den bädd, der du skall hvila!

I detta vanskligbetens land
Du fåfängt lyckan söker:
Du knyter dina vänskapsband,
Och dina skatter öker;
Men Herren, Herren har befallt
Att du skall dö och lemna allt,
Som fröjdat dig på jorden.

Se — grafven öppnas, och din vän
Uti dess djup försvinner:
Han kommer ej till dig igen,
Men snart du honom hinner.

Snart hvila våra kalla ben,
Och sommarns flägt och solens sken
Skall dem ej mera lifva.

Men han, som oss till lifvet väckt,
Skall undanvälta stenen
Och lifva med sin Andas flägt
En gång de kalla benen:
Vid skenet af hans härlighet
Skall ära och odödlighet
Hans trogna barn bekröna.

O, må vi här till Guds behag
Så redeligen vandra,
Att i vår Faders hus en dag
Vi återse hvarandra!
Den frommes pröfning är ej lång:
Hans död är blott en öfvergång
Till rätta lifvets njutning.

N:o 491.

Kommer till en fader åter,
Kommer, menskors barn, till mig!
Talar Herren Gud, och låter
Trötta barnen hvila sig.
Efter mödor, qval och strid
Väntar oss en salig frid
Hos vår Gud i evig tid.

Den, som Herrans råd ej klandrat,
Men i stillhet skött sitt kall,
Fruktat Gud och redligt vandrat,
Han till friden komma skall:
Efter mödor, qval och strid
Väntar oss en salig frid
Hos vår Gud i evig tid.

Han har kämpat, han har vunnit
Och behållit tro och hopp;
Nu har han sin krona funnit
Efter väl fullbordadt lopp.
Efter mödor, qval och strid
Väntar oss en salig frid
Hos vår Gud i evig tid.

Sälle äro de, som sofva,
De, som slutat vandringen!
Salig frid är dödens gåfva
Åt en Guds och Jesu vän:
Efter mödor, qval och strid
Väntar oss en salig frid
Hos vår Gud i evig tid.

N:o 492.

(Öfvers.)

Nu tystne de klagande ljuden
Och stille sig tårarnas flöden!
Till lif och odödlighet buden
Är menskan af Gud genom döden.

Hvad säga de fredliga vårdar,
Hvad är det, som runorna lofva?
„De sälla, som bo i Guds gårdar,
„De äro ej döda: de sofva.“

Begärens och stormarnas ilar
Och jordiska sorgen och fröjden,
De störa ej stoftet, som hvilar,
Ej anden, som lefver i höjden.

En dag skall ock känslan och modet
De domnade benen upplifva,
Och värman och spelande blodet
De stannade pulsarna drifva,

Och vissnade lemmar, dem griften
I mörker och tystnad förblandar,
Högt öfver förgängelsens skiften
Förklaras kring saliga andar.

Det höstliga kornet, som jordas,
Ej vintriga måna'r föröda:
Vid vårsolens blick det fullbordas
Till sommarens gyllene gröda.

Så, värmd af det eviga ljuset
Och vårdad för sällare tider,
Står kroppen förskönad ur gruset,
Och mera ej dör eller lider.

Men salig vi döden må prisa:
Dess qval, som till jorden oss böja,

Oss vägen till hemlandet visa
Och hjertat till himmelen höja.

Nu, jord, slut den ädlaste sonen,
Slut menskan till moderligt sköte!
Dess lemmar, de dyrbara lånen,
Förvara till gifvarens möte!

En anda, som bad och som trodde,
Der ägde sin älskade boning;
En brinnande vishet der bodde,
Som närdes af Christi försoning.

Omhägna med nattliga friden
Den trötte, o graf, i din gömma!
När natten en gång är förliden,
Skall Herren sin afbild ej glömma.

När jordenes grundvalar bäfva
Och himlabasunen har dönat,
Skall Herren sitt lån återkräfva,
Förädladt och nytt och förskönadt.

Vid ett barns begrafning.

N:o 493.

Säll du, som menlös fann din graf
För åren,
Lik späda blomman, som föll af
Om våren!

Du i det stilla
Gick ner, du lilla,
Förr'n ondskan hunnit ditt förstånd förvilla. *

Förr'n falska läror fått din själ
Bedraga,
Du månde Herran Gud så väl
Behaga.
Att dig förvara
Från allsköns fara,
Han upptog dig ibland sin englaskara.

Der vill du glädja dem, dig nu
Begråta.
Snart bortom qvalen möter du
De såta
Vid lifsens källa,
Den klara, sälla,
Ur hvilken nåd och sanning evigt välla.

Ty lugnens här, I ömma bröst,
Som blöden,
Och tänker nu med stilla tröst
På döden!
Han ej förstörer,
Han endast förer
Till himlen det, som jorden ej tillhörer.

---

* Denna strof har Förf. ändrat såiunda:

Du, före striden,
Har uppnått friden
Och, salig, undgått sorgerna i tiden.

O, Jesu, gif att barnslig tro
Och lydnad
För oss må blifva själens ro
Och prydnad!
Som barn allena
Med hjertan rena
Du vill oss i din Faders hus förena.

Vid en ung menniskas begrafning.

N:o 494.

Stanna, ungdom, och hör till:
Säg, o säg, hvarthän du ärnar?
Du skall gå, dit du ej vill:
Du mot döden fåfängt spjernar,
Ty sin hand han lägger tung
Nu på gammal, nu på ung.

Ålderdom dock ofta går
Ensam stapplande vid stafven,
När från vänner, sol och vår
Ungdom ryckes ner i grafven.
Yra ungdom! stanna här,
Och af döden vishet lär!

Af den dolda matken tärd,
Blomman vissnar lätt på kinden,
Och, fast ej till mognad närd,
Skakas frukten ner af vinden.
Ungdom! på dig sjelf ej bygg:
Tro på Gud, så är du trygg!

Frukta Gud och håll hans bud!
Dig och allom det tillhörer.
Ordets ljus och bönens ljud
Genom lif och död oss förer
Till en mildrik, himmelsk far.
Ungdom, bed och redo var!

Vid en värdig själaherdes begrafning.

N:o 495.

Så hvila i välsignelse,
Du gode, trogne tjenare!
Gack i din Herras glädje in
Och lönen för din möda finn!

Kring nejden spörjes gråt och sorg,
Stor klagan går från Zions borg;
Ty du är borta, du, som var
För oss en herde, vän och far.

Du förde fram Guds rena ord
Och födde troget Christi hjord;
Med lära och med lefverne
Du himlens väg oss visade.

Vi vilje efterfölja dig
Till ljusens land på dygdens stig,
Och lära våra barn den tro,
Som dig och oss har gifvit ro.

Så far i frid, du fridens man,
Farväl, du trogne Jonathan!
Gack i din Herras glädje in
Och lönen för din möda finn!

Om aftonen är pust och gråt,
Då vänner måste skiljas åt;
Men Gud en bättre morgon ger,
Då ingen gråt skall vara mer.

Om de dödas uppståndelse och den yttersta domen.

N:o 496.

(Öfvers.)

„Vaker upp!“ en stämma bjuder,
Som mäktig och högtidlig ljuder
Till alla grafvars djup en gång.
Vaker upp, står upp, I döda,
Som glömmen tidens vedermöda
I dödsens dvala, tung och lång!
Guds röst till eder sker,
Ty natten är ej mer;
Dagen kommer:
Den sista dag,
Den största dag,
Han kommer efter Guds behag.

Jord och haf och himlar bäfva,
Och Herrans englar nedersväfva:
Han kommer, menniskones Son.
Djupen öppnas, bergen falla,
Och Adams barn församlas alla
Med hopp och fruktan kring hans thron.
Här blifver fröjd och gråt,
Han skall dem skilja åt

Som en herde:
De trogna då
Sin krona få,
Men bort de onda måste gå.

Jesu! mig din ankomst gläder,
Der jag i dina fotspår träder
På törnestig, af sorger böjd.
Törnet byter du i palmer,
Och sorgerop i glädjepsalmer:
Ty skådar jag min graf med fröjd.
När, efter mödan trött,
En stund jag sofvit sött
I dess skugga,
Du väcker mig
Så nådelig
Till evig frid och fröjd hos dig.

Slut-psalm.

N:o 500.

Du, som fromma hjertan vårdar
Och de trognas bön upptar,
Gud! en dag i dina gårdar
Bättre är, än tusen dar.
När oss lefnans oro tär,
O, hur skönt ditt tempel är!
O, hur ljuft att der bortsjunga
Jordens sorg och dagens tunga!

Här det ofta går den fromma,
Som han mörksens gerning gjort;
Här förtvinar dygdens blomma:
Lastens ogräs skjuter fort.
Fröjd och lycka ila bort,
Vänner skiljas innan kort,
Rachel sina barn begråter
Och sig ej hugsvala låter.

Men när tempelsången stiger
Andaktsfull mot himlens höjd,
Oro stillas, klagan tiger,
Hjertat slår af helig fröjd:

Själen då, från jordens grus
Trängtande till Fadrens hus,
Himlens tungomål re'n talar
Och af hoppet sig hugsvalar.

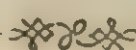
O, min själ, du skall dig svinga
Till det Salems berg en gång,
Der Cherubers harpor klinga
Bland de sällas segersång:
Låt ditt lof, ditt böneljud
Gå i förväg hem till Gud,
Medan än du, följd af sorgen,
Irrar utom fadersborgen!

Dagar komma, dagar flykta —
Håll dig vid Guds ord och säg:
Det är mina fötters lykta
Och ett ljus på all min väg!
Haf din lust i detta ord,
Som af ålder på vår jord
Menskors tröst och frid beredde
Och till himmelen dem ledde!

Christne! medan vi här vandra,
Låtom oss, på fädrens vis,
Fromme bedja med hvarandra,
Glade sjunga Herrans pris!
Barnens liksom fädrens ljud
Stige upp till samma Gud,
Att hans godhet nederkalla
Öfver oss och öfver alla!

Herre! signe du och råde
Och bevare oss nu väl!
Herre! ditt ansigt' i nåde
Lyse alltid för vår själ!
Herre Gud! dig till oss vänd,
Och din frid oss allom sänd!
O, Gud Fader, Son och Ande,
Dig ske pris i allo lande! *

* Sista versen är af Svedberg.

Af Wallin omarbetade psalmer äro: N:ris 9, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 30, 33, 35, 36, 46, 47, 49, 51, 52, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 67, 70, 75, 76, 77, 80, 82, 84, 93, 95, 99, 104, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 115, 120, 121, 123, 124, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 142, 144, 152, 154, 155, 156, 157, 160, 164, 167, 179, 180, 182, 183, 186, 188, 189, 190, 191, 192, 194, 195, 196, 198, 204, 206, 207, 208, 214, 215, 216, 217, 221, 223, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 233, 239, 244, 254, 257, 258, 264, 266, 270, 271, 278, 283, 292, 298, 299, 300, 306, 307, 309, 310, 313, 315, 316, 317, 325, 330, 339, 362, 363, 364, 370, 373, 374, 389, 394, 396, 398, 399, 402, 410, 411, 412, 416, 417, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 437, 438, 441, 443, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 462, 463, 464, 465, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 474, 477, 478, 479, 484, 487, 488, 497, 498, 499.

Dessutom har Wallin gjort förändringar vid nästan alla äldre och flere nya psalmer af andra författare.

Främst i den psalmbok, hvaruti Wallin lemnat dessa och öfriga uppgifter, har han med egen hand satt följande anteckning: Soli DEO gloria! Juvabit Olim Voluisse! — anno mundi redemti 1819, ætatis 39:o hoc opus carissimum, horarum subsecivarom per decem annos delicium fere unicum, tandem (utinam in animarum per secula *οικοδομην!*), absolutum. Nunc aliud, si vita superest, ordiendum. Fer, Christe! opem fragili et attrito. Tu vires das animosque. In Te spes omnis, in Te uno salus! Vigilem serva servum tuum in Tui adventum!

INNEHÅLL.

A.

B.

C.

D.

E.

P.

S.

T.

U.

V.

Ä.

Fragment af ett bref ifrån Wallin till dess äldsta syster.

Örebro & Boo den 26 Aug. 1804.

Min älskade syster Karin!

Alltid har jag ansett dig för sensibel och tänkande och eldig: alltid har jag tyckt att Ditt hjerta, känslofullt och godt, var på det synbaraste sätt samsyskon med mitt eget: — Ditt bref har bekräftat denna glada öfvertygelse. Fullt af känslans riktiga språk, otvunget och lekande, men tillika korrekt både till meningar och stafning (det fruntimmer så ofta fela i) har jag just fröjdat mig att ofta genomögna det — och tänkt för mig sjelf att det kunnat blifva mycket häraf, om du fått en edukation för verlden. Dock — i det fallet bör du visst ej beklagas: och jag tror, att om fruntimmer i allmänhet med mindre odling ägde mera sedlighet i hjertat, skulle de vara lyckligare både för sig och andra. Bibehåll Du dina goda okonstlade och oskyldiga tänkesätt — och då Du alltid skall finna att detta blir säkraste vägen att lefva nöjd och blifva älskad, så glöm ej heller att med förmaningar och goda exempel bibringa Dina yngre systrar samma vackra tänkesätt. Jag ålägger dig detta, min k. Karin! och jag lofvar tillika, att, då jag finner Er alltid lika så anständiga, goda och omtänksamma, skall det aldrig, om jag får lefva och vår Herre hjelper mig, i en framtid

gå någon nöd på hvarken dig eller dem. Mins dessa ord! — Den, som förhåller sig annorlunda, vill jag aldrig veta utaf: men det gör visst inte Du — och jag hoppas inte heller de andra flickorna.

Åtföljande bref till Flickorna, som hedrade mig med sin skrifvelse, kan du meddela dem med första.* Blir fråga derom, så kan Du låta Dicandrarne behålla det. Roar det äfven Dig att ha det, kan Du skrifva af det.

Du kan väl skrifva mig till ibland. Jag skall alltid svara dig, — Du får alltid något att berätta eller reflektera öfver. —

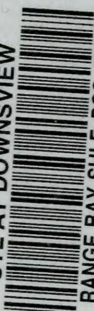
Helsa Far och Mor, Syskon och bekanta!

Din trogne Bror

JAN OLOF.

---

* Det bref, som här åsyftas, finnes intaget i 2:dra delen af denna samling, sid. 5 o. f. Årtalet bör dock vara 1804.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 05 23 13 007